

LIELĀ CĪŅA

PRIEKŠVārds

Šī grāmata, lasītāj, nav publicēta, lai mūs pārliecinātu par pasaulē visur redzamo netaisnību, sāpēm un postu. To mēs tāpat ļoti labi zinām.

Šī grāmata nav publicēta, lai tikai pateiktu, ka starp tumsu un gaismu, grēku un taisnību, ļauno un labo, nāvi un dzīvību notiek nesamierināma cīņa. Savas sirds dziļumos mēs ikviens to apzināties un arī izjūtam, ka esam šīs cīņas līdzdalībnieki, katrs pildot savu lomu.

Tomēr bieži vien mums pamostas ilgas par šo lielo cīņu uzzināt kaut ko vairāk. Kā tā sākusies? Var būt, ka tā ir pastāvējusi un norisinājusies vienmēr. Kādi elementi ir iesaistīti tās godbijību izraisošajā un sarežģītajā veidojumā? Kā tā skar mani, un kā uz to vajadzētu reaģēt? Kas ir mans pienākums, un par ko vajadzētu justies atbildīgam? Es pasaulē neesmu ienācis pēc savas izvēles. Vai tas man par labu vai sliktu?

Par kādiem principiem risinās šī cīņa? Cik ilgi tā turpināsies? Ar ko beigsies? Vai šī zeme, kā daži zinātnieki stāsta, ieslīgs mūžīgas nakts drūmajā un aukstajā tumsā, vai arī mūs gaida labāka nākotne – dzīvības gaismas apmirdzēta un mūžīgās Dieva mīlestības sasildīta un apņemta?

Jautājumi var kļūt vēl nopietnāki: kā šo cīņu starp savtīgumu un uz citiem plūstošo mīlestību manā sirdī varētu izšķirt ar labā uzvaru un izšķirt uz visiem laikiem? Ko par to saka Bībele? Ko Dievs mums vēlas atklāt attiecībā uz šo jautājumu, kas ar mūžības nopietnību skar ikkatru cilvēku?

Ar šiem jautājumiem ir jāstopas. Tie neatlaidīgi mostas mūsu sirdīs. Tie prasa skaidru un izsmejošu atbildi.

Dievs, kas cilvēkā ielicis ilgas pēc labā, ilgas pēc patiesības, noteikti arī darīs mums zināmas visas nepieciešamās atziņas un atbildes, "jo Dievs Kungs neko nedara, neatklājis savu noslēpumu praviešiem, saviem kalpiem".

Šī grāmata, lasītāj, katram domājošam cilvēkam vēlas palīdzēt pareizi atrisināt dzīves sarežģītās problēmas. To sarakstījis cilvēks, kas ir baudījis un redzējis, cik labs ir Kungs, un tuvā sadraudzībā ar Dievu, pētot Viņa Vārdu, uzzinājis, ka Kunga noslēpums ir pie tiem, kas Viņu bistas, un Viņa derība tiem dod saprašanu.

Lai mēs labāk izprastu šajā vissarežģītākajā cīņā ietvertos principus – cīņā, no kuras atkarīga Universa labklājība – autors mums to parāda varenos ainojumos, kas ņemti no tautu dzīves pēdējos divdesmit gadsimtos.

Grāmata sākas ar Dieva izredzētās pilsētas Jeruzālemes vēstures skumjajām ainām, kad tā bija atmetusi Golgātas Vīru, kurš nāca to glābt. Un, ejot tālāk pa tautu lielceļu, tā pievēršas Dieva bērnu vajāšanām pirmajos gadsimtos, lielajai atkrišanai draudzē, pasauli modinošajai reformācijai, kurā skaidri atklājas daži šīs cīņas galvenie principi; bijājamai mācībai, ko sniedz Francijas novēršanās no taisnības pamatlukumiem; atmodai un Svēto Rakstu paaugstināšanai, un to labvēlīgajam, glābjošam iespaidam; pēdējo dienu reliģiskajai atmodai; visu apgaismojošai Dieva Vārda avota atvēršanai ar sekojošām brīnišķām atzišanas atklāsmēm, kas spēj stāties pretī visiem postošiem tumsas un viltus veidojumiem.

Vienkārši, skaidri un spēcīgi ir aprakstīta arī pašreizējā cīņas fāze ar tajā ietvertajiem svarīgajiem pamatlukumiem, pret kuriem neviens nevar palikt neitrālā stāvoklī.

Beidzot mums šī grāmata vēl stāsta par mūžīgo un krāšņo uzvaru, kad labais triumfē pār ļauno, taisnība pār netaisnību, gaisma pār tumsu, prieks pār bēdām, cerība pār izmisumu, godība pār kaunu,

dzīvība pār nāvi un mūžīgā, lēnprātīgā mīlestība pār atriebības kāro naidu.

Šis grāmatas iepriekšējie izdevumi daudzus cilvēkus vadījuši pie Īstā Gara, un mēs lūdzam Dievu, lai arī šis izdevums būtu pat vēl auglīgāks mūžīgo vērtību iepazīšanā un iegūšanā.

IEVADS

[5] Pirms ienāca grēks, Ādams baudīja netraucētu sadraudzību ar savu Radītāju, bet, kopš cilvēka pārkāpums šķīra viņu no Dieva, šī augstā priekšrocība cilvēcei ir atņemta. Tomēr ar glābšanas plānu tika atvērts ceļš, pa kuru Zemes iedzīvotājiem vēl iespējams uzturēt sakarus ar Debesīm. Dievs ar cilvēkiem ir sazinājies ar sava Gara starpniecību, un Viņa izredzētajiem kalpiem dotās atklāsmes sniegušas pasaulei dievišķu gaismu. Svētie "Dieva cilvēki ir runājuši Svētā Gara spēkā". (2. Pēt.1:21)

Cilvēces vēstures pirmajos divdesmit piecos gadsimtos nebija rakstītu atklāsmju. Dieva mācīti vīri patiesības atziņas nodeva tālāk citiem. Dēli tās saņēma mantojumā no tēviem, un tādā veidā pamācības saglabājās nākošajām paaudzēm. Rakstītā Vārda sagatavošana iesākās Mozus laikā. Tad inspirētās atklāsmes iekļāva inspirētā grāmatā. Šis darbs turpinājās sešpadsmit gadsimtus – no Mozus, radīšanas un bauslības vēsturnieka, līdz Jānim, kas pierakstīja Evaņģēlija viscildenākās patiesības.

Bībele par savu Autoru nosauc Dievu, tomēr to uzrakstījušas cilvēku rokas, un dažādo grāmatu atšķirīgajā stilā parādās rakstītājiem piemītošās iezīmes. Visas atklātās patiesības ir devusi dievišķā inspirācija (2.Tim. 3:16), tomēr tās ir izteiktas cilvēku vārdos. Bezgalīgais ar savu Svēto Garu ir ielējis gaismu savu kalpu prātā un sirdī. Viņš ir devis sapņus un atklāsmes, simbolus un tēlus, un tie, kam patiesība tika atklāta šādā veidā, domu iemiesoja cilvēciskā valodā.

Desmit baušļus izteica pats Dievs, un Viņš tos uzrakstīja ar savu roku. To sastādīšana ir dievišķa un nevis cilvēciska. Bet pārējā Bībelē Dieva sniegtās patiesības izteiktas cilvēku valodā, dievišķais apvienots ar cilvēcisko. Tāda savienība pastāvēja arī Kristus dabā, kurš bija Dieva Dēls un Cilvēka Dēls. Patiesība par Kristu, ka "Vārds tapa miesa un mājāja mūsu vidū" (Jāņa 1:14), attiecas arī uz Bībeli.

Svēto Rakstu grāmatas, ko dažādos laikmetos uzrakstījuši cilvēki ar ļoti atšķirīgu sabiedrisko stāvokli un nodarbošanos, atšķirīgām prāta un gara spējām, atklāj lielus kontrastus stilā, kā arī dažādību apskatīto tematu būtībā. Dažādi rakstītāji ir lietojuši dažādas izteiksmes formas, un bieži to pašu patiesību viens ir izteicis daudz spilgtāk nekā otrs. Tā kā rakstītāji attiecīgo tematu apskata dažādās sakarībās, vadoties no atšķirīgiem viedokļiem, tad paviršs, bezrūpīgs vai aizspriedumains lasītājs var saskatīt arī nesaskaņas un pretrunas tur, kur uzmanīgs, godbijīgs pētnieks ar skaidrāku izpratni redzēs pilnīgu harmoniju.

Atšķirīgu personu sniegtā patiesība ir parādīta tās daudzveidīgajos aspektos. Vienu rakstītāju spēcīgāk ietekmējusi temata viena fāze, un viņš uzsver tos punktus, kas atbilst viņa piedzīvojumiem vai viņa uztveres un izpratnes spējām, otrs skatās no citas puses, un ikviens, Svētā Gara vadīts, parāda to, kas visvairāk iespaidojis viņa prātu – katrs kādu atsevišķu patiesības aspektu, kopumā radot pilnīgu, vienotu saskaņu. Un tādā veidā visas atklātās patiesības veido vienu pilnīgu kopēju domu, kas atbilst cilvēku vajadzībām visos dzīves apstākļos un pārdzīvojumos.

Dievam ir patīcis savu patiesību darīt zināmu pasaulei ar cilvēku starpniecību, un Viņš pats ar savu Svēto Garu ir sagatavojis atsevišķus vīrus un darījis tos spējīgus veikt šo darbu. Viņš vadījis prātu, izvēloties, ko runāt un ko rakstīt. Lielā bagātība tika uzticēta māla traukiem, bet tā tomēr ir nākusi no Debesīm. Liecība ir nodota ar cilvēciskās valodas nepilnīgajiem izteiksmes līdzekļiem, tomēr tā ir Dieva liecība; un paklausīgais, pakļāvīgais Dieva bērns tajā ierauga dievišķā spēka godību, pilnu žēlastības un patiesības.

Dievs savā Vārdā cilvēkiem ir sniedzis zināšanas, kas nepieciešamas, lai tie varētu izglābties. Svētie Raksti jāpieņem kā autoritatīva, nekļūdīga Viņa gribas atklāsmē. Tie ir standarts raksturam, dažādu mācību avots un piedzīvojumu mēraukļa. "Ikkatrs Dieva iedvesmots raksts ir arī noderīgs mācībai, vainas pierādīšanai, labošanai, audzināšanai taisnībā, lai Dieva cilvēks būtu pilnīgs, sagatavots katram labam darbam." (2. Tim. 3:16,17)

Tomēr tas, ka Dievs savu gribu cilvēkiem atklājis ar Vārda starpniecību, nenoliedz vajadzību pēc Svētā Gara nepārtrauktas klātbūtnes un vadības. Tieši otrādi, mūsu Pestītājs apsolīja Garu, kas Viņa kalpiem ļaus izprast šo Vārdu, apgaismos to un rādīs, kā Vārdā uzrakstītās mācības īstenot dzīvē. Un,

žēlastības un īpašā spēka dāvana draudzei nav mazāk vajadzīga kā apustuļu dienās.

Pateicoties Svētā Gara apgaismojumam, šo lappušu rakstniecei ir atklātas ilgstošās cīņas ainas starp labo un ļauno. Laiku pa laikam man ir bijis atļauts skatīt lielo cīņu, kas dažādos laikmetos norisinājusies starp dzīvības Lielkungu, tas ir, mūsu glābšanas Autoru Kristu un sātānu – Jaunuma valdnieku, grēka autoru, Dieva svētā likuma pirmo pārkāpēju. Sātana naidis pret Kristu ir atklājies naidā pret Viņa sekotājiem. Visā pagātnes vēsturē varam saskatīt vienu un to pašu Dieva likumu principu ienīšanu, vienu un to pašu krāpšanas politiku, kas maldiem piešķir patiesības izskatu, kas ar cilvēku likumiem aizstāj Dieva likumus un vada ļaudis Radītāja vietā pielūgt radību. Visos laikmetos sātans ir neatlaidīgi centies Dieva raksturu parādīt nelabvēlīgā gaismā, modinot cilvēkos nepareizus priekšstatus par Radītāju, lai ļaudis Dievu uzlūkotu ar bailēm un naidu, bet ne ar mīlestību, viņš ir centies nobīdīt pie malas dievišķo bauslību, vadot zemes iedzīvotājus uz domām, ka bauslības prasības tiem vairs nav saistošas, un ļoti neatlaidīgi viņš ir vajājis tos, kas uzdrošinājušies pretoties tā krāpšanām. To var redzēt sentēvu, praviešu un apustuļu, kā arī mocekļu un reformatoru vēsturē.

Pēdējā lielajā cīņā sātans lietos to pašu politiku, parādīs to pašu garu un centīsies sasniegt to pašu mērķi, kā visos iepriekšējos laikmetos. Kas jau ir bijis, vēl būs, tikai ar vienu atšķirību, ka šo nākamo cīņu iezīmēs tik drausmīgs sasprindzinājums, kādu pasaule vēl nekad nav pieredzējusi. Sātana krāpšanas būs vēl izsmalcinātākas, viņa uzbrukumi vēl neatlaidīgāki un noteiktāki. Ja tas būtu iespējams, viņš nomaldinātu pat izredzētos. (Marka 13:22, RSV)

Kad Dieva Gars manam prātam atvēra sava Vārda lielās patiesības un pagātnes un nākotnes ainas, es saņēmu pavēli darīt arī citiem zināmu, kas man tādā veidā bija atklāts, – uzrakstīt pagātnes laikmetu cīņas vēsturi un īpašā kārtā parādīt to tā, lai gaisma izlietos pār nākotnes cīņu, kas mums ļoti strauji tuvojas. Lai veiktu šo uzdevumu, esmu centusies atlasīt un sagrupēt notikumus draudzes vēsturē tādā veidā, lai kļūtu redzama dažādos laika periodos pasaulei doto lielo pārbaudošo patiesību atklāšanās gaita, kas izraisīja sātana dusmas un laicīgos labumus mīlošās baznīcas ienaidu, bet kurai neļāva zust to cilvēku liecība, kas "savu dzīvību nav mīlējuši līdz nāvei".

Šajās lappusēs mēs varam atrast norādījumus par gaidāmo cīņu. Dieva Vārda un Viņa Gara apgaismojumā vērtējot jau notikušo, mums atklājas jaunā ienaidnieka viltīgie nodomi un briesmas, no kurām jāizvairās tiem, kas, Kungam atnākot, vēlas būt "bez vainas".

Lielie notikumi, kas iezīmējuši reformas progresu pagājušajos gadsimtos, ir jau vēsture, kuŗa protestantu pasaulei labi zināma un tiek vispārīgi atzīta, tie ir fakti, kurus neviens nevar noliegt. Šo vēsturi esmu sniegusi īsi, atbilstoši grāmatas galvenajam uzdevumam. Fakti ir pastāstīti koncentrēti, lai tie neaizņemtū daudz vietas un tomēr palīdzētu izprast attiecīgos notikumus. Vēsturnieks doto materiālu sakopojis tā, ka nedaudzos vārdos sniegts pietiekoši plašs skats uz aplūkojamo tematu vai piemērotā veidā summētas attiecīgās detaļas, viņa vārdi dažos gadījumos tiek citēti, bet citreiz tiem nav pievērsta sevišķa vērība, jo citāti lietoti ne lai izceltu rakstnieka autoritāti, bet vienīgi tāpēc, ka viņa ziņojums sniedz jau gatavu, spēcīgu apskatāmās norises ainu. Un, pievēršoties to cilvēku piedzīvojumiem un uzskatiem, kas reformas kustību veicina mūsu dienās, līdzīgā veidā ir izmantoti viņu publicētie darbi.

Šī grāmata neuzskata par galveno uzdevumu sniegt jaunas atziņas par agrāko laiku cīņām, bet gan tiecas izcelt faktus un principus, kuriem ir kaut kāds sakars ar nākotnes notikumiem. Bet, apskatīti kā daļa no gaismas un tumsas spēku savstarpējās cīņas, visi šie pagātnes ziņojumi iegūst jaunu un lielāku nozīmi, metot gaismu uz nākotni un darot skaidrāku taku tiem, kas līdzīgi pagājušo gadsimtu reformatoriem tiks aicināti, riskējot zaudēt visus laicīgos labumus, apliecināt Dieva Vārdu un sludināt Jēzus Kristus liecību.

Šī grāmata sarakstīta, lai parādītu ainas no lielās cīņas starp patiesību un maldiem, lai atklātu sātana viltības, kā arī līdzekļus, kas cilvēku dara spējīgu tam sekmīgi pretoties, un lai sniegtu apmierinošu atrisinājumu lielajai jaunuma problēmai, izlejot pār grēka izcelsmi un tā galīgo iznīcināšanu tādu gaismu, kas pilnībā atklātu Dieva taisnību un labvēlību visā Viņa attieksmē pret saviem radījumiem, un parādītu Viņa bauslības svēto un nemainīgo raksturu. Lai šī sējuma iespaidā cilvēki tiktu atbrīvoti no tumsas varas un kļūtu "par svēto mantojuma līdzdalībniekiem gaismā", slavējot Viņu, kurš mūs mīlējis un pats par mums nodevies – tāda ir autores vissirsnīgākā lūgšana.

1. JERUZĀLEMES IZPOSTĪŠANA

[17] "Kaut arī tu šodien zinātu, kas tev pie miera vajadzīgs! Bet vēl tas ir apslēpts tavām acīm. Jo nāks dienas pār tevi, kad tavi ienaidnieki ap tevi cels nocietinājumus, tevi ielenks un no visām pusēm spaidīs. Tie tevi nopostīs līdz pamatiem un tavus bērnus, neatstādami no tevis akmeni uz akmens,

tāpēc ka tu neesi atzinusi savu apžēlošanas laiku." (Lūk.19:42-44)

Jēzus no Eļļas kalna raudzījās lejup uz Jeruzālemi. Viņa priekšā izpletās jauka, mierīga ainava. Bija Pasā svētku laiks, un Jēkaba bērni sanāca kopā no visām zemēm, lai svinētu lielos tautas svētkus. Pāri augļu koku un vīna koku dārziem un svētceļnieku teltīm nosētajām zaļajām nogāzēm varēja redzēt terasveidīgos pakalnus, staltās pilis un Izraēla galvaspilsētas nocietinājumu masīvos mūrus. Likās, ka Ciāna lepni saka: "Es sēžu kā ķēniņiene un bēdas neredzēju." Tā iedomājās, ka tagad ir tikpat skaista un var būt tikpat droša par Debesu labvēlību kā pirms daudziem gadsimtiem, kad ķēnišķīgais dziesminieks dziedāja: "Diženi paceļas Ciānas kalns, visas zemes prieks, (..) lielā Ķēniņa pilsēta." (Ps. 48:3) Jēzus skatām pilnībā atklājās krāšņās dievnama celtnes. Rietošās saules stari apmirdzēja tā sniegbaltās marmora sienas un atstarojās no zeltā rotātajiem vārtiem, torņiem un jumta smailēm. Tur stāvēja Ciāna, skaistuma pilnība, jūdu tautas lepnums. (18) Kurš no Izraēla bērniem gan varēja uzlūkot šo ainu bez priecīga satraukuma un apbrīnas? Bet pavisam citādas domas nodarbināja Jēzus prātu. "Pienācis tuvu, Viņš, pilsetu ieraudzījis, raudāja par to." (Lūk.19:41) Vispārējās liksmības vidū, ko izraisīja Viņa triumfālā iejāšana, kad, vēdinot palmu zarus un skandinot priecīgus Ozianna saucienus, kas atbalsojās apkārtējos pakalnos, vairāku tūkstošu balsis Viņu izsauca par ķēniņu, pasaules Glābēju, tagad satrieca pēkšņas un noslēpumainas sāpes. Viņš, Dieva Dēls, Izraēla Apsolītais, kura spēks bija uzvarējis nāvi un izsaucis no kapiem tās gūstekņus, tagad izplūda asarās, ne parastu bēdu nomākts, bet neizsakāmās dvēseles mokās.

Viņš neraudāja par sevi, lai gan labi zināja, kurp iet Viņa ceļš. Jēzus priekšā atradās Ģetzemane, Viņa drīzo ciešanu vieta. Bija redzami arī Avju vārti, pa kuriem gadsimtiem ilgi veda upurēšanai paredzētos dzīvniekus, bet kuriem tagad vajadzēja atvērties Viņa priekšā, kad Viņš kļuvis kā jērs, "ko ved nokaušanai". (Jes. 53:7) Mazliet tālāk – Gulgāta, krustā sišanas vieta. Tur pār taku, pa kuru Kristum vajadzēs iet, savu dvēseli nododot par grēku upuri, drīz nolaidīsies drausmīga tumsa. Tomēr ne šo notikumu izraisītās pārdomas apēnoja Viņu šajā vispārējā prieka stundā. Domājot par paša pārcilvēciskajām ciešanām, Jēzus nesavtīgo garu neaptumšoja ne vismazākais ļaunums. Viņš raudāja par Jeruzālemē dzīvojošo ļaužu tūkstošu likteni, par to cilvēku aklumu un stūrgalvību, kurus Viņš bija nācis svētīt un glābt.

Jēzus gara acīm atvērās vairāk kā tūkstoš gadus ilgā izredzētajai tautai parādītās īpašās labvēlības un sargājošās gādības vēsture. Tur bija Morijas kalns, kur uz altāra saistīja apsolījuma dēlu, nepretojošos upuri, simbolu nāvē ejošajam Dieva Dēlam. Tur visu ticīgo tēvam apstiprināja svētību derību, brīnišķo mesiānisko apsolījumu. (1. Moz. 22:9,16-18) Upura liesmas, kas no Ornana kuļamklona reiz pacēlās pret debesīm, tur bija novērsušas iznīcinātāja eņģeļa zobenu (1. Laiku 21.), – (19) cik piemērots simbols Pestītāja upurim un Viņa starpniecībai vainīgā cilvēka labā. Dievs Jeruzālemi bija pagodinājis pāri visai pasaulei. Kungs bija "izraudzījis Ciānu, tur Viņš grib mājot". (Ps.132:13) Tur visos laikmetos svētie pravieši bija snieguši savas brīdinošās vēstis. Tur priesteri kūpināja viraku, un dārgo zāļu mākonis līdz ar ticīgo lūgšanām uzkāpa Dieva priekšā. Ik dienas tur upurēja nokauto jēru asinis, norādot uz gaidāmo Dieva Jēru. Godības padebesī virs žēlastības krēsla Jehova atklāja savu klātbūtni. Tur balstījās noslēpumainās kāpnes, kas savienoja zemi ar Debesīm (1. Moz. 28:12; Jāņa 1:51), – kāpnes, pa kurām nokāpa un uzkāpa Dieva eņģeļi un kas pasaulei atvēra ceļu uz Vissvētāko vietu. Ja Izraēls kā tauta būtu palicis uzticīgs Debesīm, Dieva izraudzītā pilsēta Jeruzāleme pastāvētu mūžīgi. (Jer. 17:21-25) Bet sevišķu labvēlību baudījušās tautas vēsture bija atkārtotas atkrišanas un sacelšanās vēsture. Izraēlieši bija pretojušies Debesu žēlastībai, ļaunprātīgi izmantojuši savas priekšrocības un izturējušies nevēriģi pret sniegtajām izdevībām.

Lai gan "Izraēls apsmēja Dieva sūtītos vēstnešus, nicināja Viņa vēstījumus un zobojās par Viņa praviešiem" (2. Laiku 36:16), tomēr Radītājs tiem joprojām bija atklājies kā "Kungs, Kungs, apžēlošanās un žēlastības Dievs, pacietīgs un bagāts žēlsirdībā un uzticībā" (2. Moz. 34:6); par spīti atkārtotajiem noraidījumiem Viņa žēlastība bija turpinājusi aizlūgt. Mīlestībā, kas lielāka par tēva līdzjūtīgo mīlestību pret savu dēlu, Dievs "nepārtraukti pie viņiem sūtīja savus vēstnešus, lai brīdinātu, jo Viņam bija žēl savas tautas un savas svētās mājvietas". (2. Laiku 36:15) Kad aizrādījumi, lūgumi un brīdinājumi nebija devuši panākumus, Dievs no Debesīm sūtīja savu vislielāko Dāvanu, vēl vairāk, šai Dāvanā Viņš atdeva visas Debesis.

Pats Dieva Dēls tika sūtīts atgriezt savus pārkāpumus neatzīstošo pilsetu. Tas bija Kristus, kas Izraēlu kā labu vīna koku izveda no Ēģiptes. (Ps. 80:9) Viņa roka šīs tautas priekšā bija izdzinusi pagānus, Viņš to bija dēstījis "auglīgā pakalnā". Kā žogs to visapkārt apņēma Dieva sargājošā gādība. (20) Viņš bija sūtījis savus kalpus to uzturēt un audzināt. "Kas tad Man vēl bija ko darīt Manā vīna dārzā," Viņš izsauca, "ko Es nebūtu darījis?" (Jes. 5:1-4) Bet, kad Kungs "gaidīja, ka tas nēsīs labus ogu ķekarus, (..) tas nesa sūrus ķekarus"; tomēr, ilgodamies un cerēdams, ka vīna dārzs reiz kļūs auglīgs, Viņš nāca uz to cilvēka veidā, lai, ja vien iespējams, to pasargātu no pilnīgas bojāejas. Viņš uzraka zemi un apkopa savu vīna koku, Viņš to apgriezta un rūpīgi uzmanīja. Kungs nepiekūsis

pūlējās glābt paša stādīto vīnogulāju.

Trīs gadus gaismas un godības Kungs staigāja savas tautas vidū. Viņš gāja "apkārt, labu darīdams un dziedinādams visus velna nomāktos", iepriecinādams sagrautās sirdis, atbrīvodams cietumniekus, akliem atdodams redzi, tizliem likdams staigāt un kurlos darīdams dzirdīgus, šķīstīdams spitālīgos, uzmodinādams mirušos un nabagiem sludinādams prieka vēsti. (Ap.d.10:38; Lūk. 4:18; Mat.11:5) Uz visām šķirām vienādi attiecās laipnais aicinājums: "Nāciet šurp pie Manis visi, kas esat bēdīgi un grūtsirdīgi, Es jūs gribu atvieglināt." (Mat.11:28)

Lai gan par labo atalgots ar ļaunu, pret savu mīlestību saņemdam ienaidu (Ps.109:5), Viņš neatlaidīgi turpināja pildīt žēlastības misiju. Neviens, kas meklēja Viņa palīdzību, nekad netika atraidīts. Būdams ceļnieks bez savām mājām, katru dienu saņemdam pārmetumus un labi pazīdams trūkumu, Jēzus dzīvoja, lai kalpotu cilvēku vajadzībām un atvieglotu viņu ciešanas, pamudinādams tos pieņemt patiesās dzīvības Dāvanu. Žēlastības viļņi, šo stūrgalvīgo sirdi atvairīti, atgriezās pie tiem vēl spēcīgākās neizteicamas līdzjūtības un mīlestības straumēs. Bet Izraēls novērsās no sava labākā Drauga un vienīgā Palīga. Tas noniecināja Viņa mīlestības aicinājumus, atraidīja padomus un izsmēja brīdinājumus.

Ātri pagāja cerību un piedošanas laiks, Dieva ilgi aizturētais dusmu kauss jau bija gandrīz pilns. Melnais nelaimes mākonis, kas atkrišanas un sacelšanās gadsimtos kļuva arvien lielāks, tagad bija nobriedis, lai izlietu bēdas un ciešanas pār vainīgo tautu; un tomēr To, kurš vienīgais spēja novērst draudošās briesmas, ļaudis nicināja, zaimoja, atmeta un nolēma krusta nāvei. (21) Bet līdz ar Kristus nāvi pie Golgātas krusta būs beigusies Dieva pagodinātās un svētītās Izraēla tautas diena. Pat tikai vienas dvēseles zaudējums jau ir nelaime, ko nevar atsvērt ar šīs pasaules ieguvumiem un bagātībām; bet, kad Kristus uzlūkoja Jeruzālemi, Viņš skatīja veselas pilsētas, visas tautas likteni, – tās pilsētas un tās tautas, kuru Dievs reiz bija izredzējis sev par sevišķu īpašumu.

Arī pravieši bija raudājuši par Izraēla atkrišanu un šausmīgo izpostīšanu. Tautas grēku dēļ Jeremija vēlējās, kaut viņa acis būtu asaru avoti, lai tas dienu un nakti varētu apraudāt savu ļaužu nokautos un cietumā aizvesto Kunga ganāmo pulku. (Jer. 8:23; 13:17) Bet cik lielas gan bija Kristus sāpes, kura pravieša skats aptvēra ne tikai gadus, bet veselus laikmetus! Jēzus redzēja iznīcinātāju eņģeli paceļam zobenu pret pilsētu, kas tik ilgi bija saudzēta kā Jehovas mājvieta. No Ēļas kalna virsotnes, no vietas, kur pēc nedaudz gadiem apmetīsies Tīts un viņa armija, Kristus skatījās pāri ielejai uz svētajiem pagalmiem un kolonnām, un Viņa asaru apmiglotajām acīm pavērās šausmīga nākotne – Jeruzālemes mūri svešu karapulku ielenkumā. Viņš dzirdēja ienaidnieka armijas soļu troksni gatavojamies kaujai. Viņš dzirdēja ielenktajā pilsētā mātes un bērnus kliedzam pēc maizes. Viņš redzēja jūdu svēto un krāšņo dievnamu, pilis un torņus atdotus liesmām, un tā vietā paliekam tikai kūpošu drupu kaudzi.

Veroties vēl tālāk nākotnē, Viņš skatīja derības tautu, izkaisītu pa visām zemēm kā bojā gājuša kuģa atliekas tuksnešainā krastmalā. Bet laicīgā atmaksa, kas draudēja nākt pār tās bērniem, bija tikai pirmais malks no tā dusmu kausa, ko pēdējā tiesas dienā vajadzēs iztukšot līdz padibenēm. Un dievišķā līdzjūtība, ilgu pilnā mīlestība atrada izpausmi šādos skumjos vārdos: "Jeruzāleme, Jeruzāleme, kas nokauji praviešus, un nomētā ar akmeņiem tos, kas pie tevis sūtīti! Cik reiz Es tavus (22) bērnus esmu gribējis sapulcināt, kā vista sapulcina savus cālīšus apakš saviem spārnieniem, bet jūs negribējāt." (Mat. 23:37) Ak, kaut tu, pāri visām citām pagodinātā tauta, būtu atzinusi savu piemeklēšanas laiku un kas vajadzīgs tavam mieram! Es aizturēju atmaksājošo eņģeli, Es aicināju tevī atgriezties, bet viss vēltīgi. Tu atraidīji un atmeti ne tikai Dieva kalpus, sūtņus un praviešus, bet arī Izraēla Svēto, savu Glābēju. Un tagad vienīgi tu pati esi atbildīga, ja tiec iznīcināta. "Jūs negribat nākt pie Manis, lai iegūtu dzīvību." (Jāņa 5:40)

Jeruzālemē Kristus saskatīja simbolu neticības un sacelšanās nocietinātajai pasaulei, kas steidzās pretī Dieva atmaksājošajām sodībām. Kritušās cilvēces ciešanas, kas nospieda Viņa dvēseli, lika no Jēzus lūpām atskanēt šim ārkārtīgi rūgtajam saucienam. Viņš redzēja grēka izraisītās nelaimes, asaras un asinis; Viņa sirdi aizkustināja bezgalīga līdzjūtība pret šīs zemes nelaimīgajiem un ciešanu piemeklētajiem iedzīvotājiem; Viņš ilgojās tiem visiem palīdzēt, bet pat Viņa rokas nespēj pagriezt atpakaļ cilvēces ciešanu straumi, ja tikai nedaudzi meklē vienīgo palīdzības Avotu. Viņš bija gatavs atdot nāvē savu dvēseli, lai tiem darītu aizsniedzamu pestīšanu, tomēr maz ir to, kas nāk pie Viņa, lai tiem būtu dzīvība.

Debesu Majestāte nevaldāmi raud! Mūžīgā Dieva Dēlu, dziļi satrauktu, nomāc ciešanu svars. To redzot, izbrīna pārņem visas Debesis. "Šis skats mums atklāj grēka ārkārtīgo grēcīgumu, tas rāda, cik grūti pat bezgalīgam spēkam glābt vainīgo cilvēku no Dieva likumu pārkāpšanas sekām. Skatīdamies uz pēdējo paaudzi, Jēzus redzēja pasauli saistītu līdzīgos maldos, kādi izraisīja

Jeruzālemes izpostīšanu. Jūdu lielais grēks bija Kristus atmešana; kristīgās pasaules lielais grēks būs Dieva bauslības atmešana, bauslības, kas ir Dieva valdības pamats Debesīs un virs Zemes. Jehovas priekšrakstus nicinās un padarīs par neko. Grēka saistītie miljoni, sātana vergi, kas nevarēs izbēgt no otrās nāves ciešanām, savā piemeklēšanas dienā atsacīsies uzklausīt patiesības vārdus. (23) Drausmīgs aklums! Dīvaina apmātība!

Divas dienas pirms Pasā svētkiem, kad Kristus bija atstājis templi, nosaukdams jūdu vadoņus par liekuļiem, Viņš vēlreiz kopā ar mācekļiem devās uz Eļļas kalnu un tur apsēdās zājainā nogāzē, no kurienes varēja pārredzēt pilsētu. Vēlreiz Viņa skats kavējās pie tās torņiem, pilīm un mūriem. Vēlreiz Viņš uzlūkoja templi tā žilbinošajā skaistumā, kas greznoja svēto kalnu.

Tūkstoš gadus iepriekš dziesminieks bija slavējis Dieva labvēlību pret Izraēlu, ka Viņš šo svētnīcu darījis sev par mājokli. "Un Salemā bija Viņa telts, un Ciānā bija Viņa dzīvoklis." (Ps. 76:3) Viņš "izredzēja Jūda cilti, Ciānas kalnu, kas Viņam mīļš bija kļuvis. Viņš cēla savu svētnīcu līdzīgi augstajiem kalniem (..) ." (Ps. 78:68,69) Pirmo templi uzcēla Izraēla vēstures vislaimīgākajā posmā. Kēniņš Dāvids šim mērķim bija sakrājis milzīgas bagātības, un dievišķā inspirācija plānoja tā celtniecību. (1. Laiku 28:12,19) Darbu pabeidza visgudrākais Izraēla valdnieks Salamans. "Sis templis bija viskrāšņākā celtnē, kādu pasaule jebkad redzējusi. Tomēr pravietis Hagaja, Kunga pamācīts, par otro templi sacīja: "Sī pēdējā nama godība būs lielāka nekā tā pirmā (..). Ir visus pagānus Es kustināšu, un tad nāks visu tautu Prieks. Un Es piepildīšu šo namu ar godību, saka Kungs Čebaots." (Hag. 2:10,8, Glika tulk.)

Pēc tam, kad Nebukadnecars pirmo templi izpostīja, to apmēram 500 gadus pirms Kristus dzimšanas atjaunoja ļaudis, kas no cilvēka mūžu ilgas gūstniecības bija atgriezušies tuksnesīgajā un gandrīz vai neapdzīvotajā zemē. Viņu vidū vēl atradās veci vīri, kas atcerējās Salamana tempļa godību, un, kad jaunajai celtnēi lika pamatu, tie raudāja, redzot, ka tā būs mazvērtīgāka par iepriekšējo. Viņu izjūtas spēcīgi aprakstījis pravietis: "Kurš ir jūsu starpā atlicis, kas šo namu redzējis viņa pirmā godībā un to tagad redz? (24) Vai šis pret viņu nav it kā nekā jūsu acīs?" (Hag. 2:4, Glika tulk.) Un tad arī tika dots apsolījums, ka šī pēdējā nama godība būs lielāka nekā iepriekšējā.

Tomēr krāšņumā otrais templis nespēja līdzināties pirmajam, to arī nepagodināja redzamas dievišķas klātbūtnes zīmes, kādas bija pirmajā templī. Tā iesvētīšanu neiezīmēja pārdabiskas varas atklāsme. Nebija redzams nekāds godības mākonis, kas piepildītu no jauna uzcelto svētnīcu. No debesīm nekrita uguns, lai aprītu upuri uz altāra. Vissvētākajā vietā starp ķerubiem vairs nemājoja "šekina", tur nebija arī šķirsta, žēlastības krēsla un liecības galdiņu. No Debesīm neatskanēja balss, kas jautājošajam priesterim darītu zināmu Jehovas gribu.

Gadu simteņiem jūdi bija veltīgi pūlējušies izskaidrot, kā piepildīsies ar Hagaja starpniecību dotais Dieva apsolījums, tomēr lepnums un neticība aptumšoja viņu prātu, un tie nesaprata pravieša vārdu īsto nozīmi. Otro templi nepagodināja Jehovas godības mākonis, bet gan tās Būtnes dzīvā klātbūtne, kurā mājā visa Dievības pilnība, kas pats bija miesā nācis Dievs. Kad Nācaretes Vīrs mācīja un dziedināja dievnama svētajos pagalmos, uz savu templi tiešām bija atnācis "visu tautu Prieks". Kristus klātbūtne un vienīgi tā otrā tempļa godību darīja pārāku par pirmo. Bet Izraēls bija noraidījis Debesu sniegto Dāvanu. Un līdz ar pazemīgo Mācītāju, kurš šajā dienā izgāja pa tempļa zelta vārtiem, to uz visiem laikiem atstāja arī godība. Sāka piepildīties Pestītāja vārdi: "Jūsu nams jums tiks atstāts postā." (Mat. 23:38)

Kristus pravietiskie vārdi par tempļa sagraušānu mācekļos radīja bijību un izbrīnu, un viņi vēlējās pilnīgāk saprast tikko dzirdētā nozīmi. Tempļa krāšņuma vairošanai pēdējā laikā, vairāk kā četrdesmit gadus, bija veltītas bagātīgas dāvanas, rūpīgs darbs un arhitektu pūles. Hērods Lielais tā labā devīgi izšķieda romiešu un jūdu bagātību, un pat pasaules imperators tam bija atvēlējis lielas vērtības. (25) Daļu celtnes veidoja gandrīz pasakaina lieluma balta marmora akmeņi, kurus šim mērķim atsūtīja no Romas, un tieši tiem mācekļi pievērsa sava Kunga uzmanību, sacīdami: "(..) Lūk, kādi akmeņi un kādas ēkas!" (Marka 13:1)

Šiem vārdiem Kungs deva svinīgu un pārsteidzošu atbildi: "(..) Patiesi, Es jums saku: šeit akmens uz akmens nepalik, kas netiks nopostīts." (Mat. 24:2)

Mācekļi ar Jeruzālemes krišanu tajā laikā saistīja notikumus, kas iezīmēs Kristus personīgo nākšanu laicīgā godībā, lai nosēstos universālas impērijas tronī, sodītu nepaklausīgos jūdus un atbrīvotu tautu no romiešu jūga. Kungs jau viņiem bija stāstījis, ka nāks otrreiz. Tādēļ Jeruzālemes iznīcinošo sodību pieminēšana viņu prātu pievērsa šai otrajai atnākšanai, un, sapulcējušies ap Pestītāju Eļļas kalnā, tie jautāja: "Saki mums, kad šis lietas notiks, un kāda būs Tavas atnākšanas un pastarā laika zīme?" (Mat. 24:3)

Nākotne mācekļiem žēlastībā tika apslēpta. Ja viņi tajā laikā būtu pilnīgi aptvēruši šīs abas bijājamās patiesības – Pestītāja ciešanas un nāvi un pilsētas un tempļa izpostīšanu –, tad tas viņus pilnīgi satriektu. Kristus tiem atklāja galveno notikumu būtību, kas risināsies virs zemes pirms laika beigām. Toreiz mācekļi Viņa vārdus ne visai labi saprata, un to nozīmei vajadzēja paplašināties tālāk līdz laikam, kad Dieva ļaudīm būs nepieciešama tajos ietvertā pamācība. Kristus izteiktajam praviētojumam bija divkārtīga nozīme: runājot par Jeruzālemes izpostīšanu, tas simboliski norādīja arī uz pēdējās lielās dienas briesmām.

Jēzus saviem ieinteresētajiem mācekļiem stāstīja, kādām šodībām jānāk pār atkritušo Izraēlu, īpaši uzsverot atmaksu, kas tautai jāsaņem par Mesijas atmešanu un krustā sišanu. Par šo drausmīgo notikumu iepriekš liecinās nepārprotamas zīmes, bet pati šausmīgā stunda pienāks pēkšņi un ātri. Tādēļ Pestītājs savus sekotājus brīdināja: (26) "Kad jūs redzēsiet izpostīšanas negantību stāvam svētā vietā, par ko praviētis Daniēls sacījis, – kas to lasa, lai uzmanā –, lai tad tie, kas ir Jūdu zemē, bēg kalnos." (Mat. 24:15,16; Lūk. 21:20,21) Kad uz svētās zemes, dažus simtus metru aiz pilsētas, pacelsies romiešu elkus dievinošie karogi, tad Kristus sekotājiem jābēg un jāmeklē patvēruma kalnos. Kad parādīsies brīdinājuma zīme, tad tie, kas vēlas izglābties, vairs nedrīkst vilcināties. Visā Jūdu zemē, kā arī pašā Jeruzālemē nekavējoties jāpaklūst bēgšanas signālam. Kas šajā brīdī atradīsies uz mājas jumta, tas nedrīkstēs nokāpt savā namā pat ne visvērtīgāko mantu glābšanai. Tie, kas darbosies tīrumā vai vīna dārzā, nedrīkstēs atgriezties pēc virsdrēbēm, kas novilkas, strādājot dienas karstumā. Neviens nedrīkstēs kavēties ne mirkli, lai neskartu vispārējā bojāeja.

Hēroda valdīšanas laikā Jeruzāleme bija izveidota ne tikai ļoti skaista, bet, uzceļot torņus, mūrus un nocietinājumus, palielinājās arī tās dabīgās aizsardzības spējas, tā ka pilsēta kļuva šķietami neieņemama. Kas šajā laikā atklāti praviētotu par tās izpostīšanu, to nosauktu par ārprātīgu panikas cēlāju, tāpat kā kādreiz Nou. Bet Kristus bija sacījis: "Debess un zeme zudīs, bet Mani vārdi nekad nezudīs." (Mat. 24:35) Grēku dēļ Jeruzālemei draudēja sods, un stūrgalvīgā neticība tās likteni padarīja nenovēršamu.

Ar praviēti Mihi Kungs bija paziņojis: "Tādēļ uzklāusiet jūs, Jēkaba nama vecākie, un jūs, Izraēla nama likteņu lēmēji, jūs, kas nīcināt taisnību un visu, kas taisns, apgrīžat otrādi. Jūs, kas ceļat Ciānu ar asinsizliešanu un Jeruzālemi ar netaisnību! Tās priekšnieki spriēz tiesu par samaksu, tās priesteri māca tieslietas par atlīdzību, tās praviēši tulko likteni par naudu un turklāt paļaujas uz to Kungu un saka: "Vai tad tas Kungs nav mūsu vidū? Mums ļaunums neuzies!" (Mihas 3:9-11)

Šajos vārdos patiesi attēlota Jeruzālemes iedzīvotāju samaitātība un paštaisnība. (27) Pretendējot uz stingru Dieva bauslības priekšrakstu ievērošanu, viņi pārkāpa visus tās principus. Tie ienāda Kristu, tāpēc ka Kristus skaidrība un svētums atklāja viņu netaisnību, apsūdzēja Jēzu kā visu bēdu cēloni, lai gan posts pār tiem nāca viņu pašu grēku rezultātā. Kaut arī tie zināja, ka Kristus ir nevainīgs, tomēr deklarēja, ka Viņa nāve nepieciešama tautas drošības labā. "Ja mēs Viņu tā palaidīsim," sacīja jūdu vadoņi, "visi sāks ticēt Viņam, un romieši nāks un atņems mums zemi un tautu." (Jāņa 11:48) Ja Kristus tiktu upurēts, tad tie atkal varētu kļūt par stipru un vienotu nāciju. Lūk, kā tie sprieda, un piekrita sava augstā priestera lēmumam, ka labāk mirt vienam cilvēkam nekā aiziet bojā veselai tautai.

Tā jūdu vadoņi bija cēlušies "Ciānu ar asinīm un Jeruzālemi ar netaisnību". Un, kaut gan viņi nogalināja savu Glābēju, tāpēc ka Jēzus norāja to grēkus, šo cilvēku paštaisnība tomēr bija tik liela, ka viņi sevi joprojām uzskatīja par Dieva pagodinātu tautu un gaidīja, ka Kungs tos atbrīvos no ienaidniekiem. "Tāpēc," turpināja praviētis, "tieši jūsu dēļ Ciānu uzars kā tīrumu un Jeruzālemi pārvērtīs par drupu kaudzi, un dievnama kalns kļūs par mežainu augstieni." (Mihas 3:12)

Pēc tam, kad Kristus bija pasludinājis Jeruzālemes likteni, Kungs vēl gandrīz četrdesmit gadus atlika sava tiesas sprieduma izpildīšanu pār šo pilsētu un tautu. Apbrīnojama bija Dieva lielā pacietība pret Viņa Evaņģēlija atraidītājiem un Viņa Dēla slepkavām. Līdzība par neauglīgo koku attēlo Dieva izturēšanos pret jūdu tautu. Pavēle jau bija dota: "Nocērt to! Ko tas velti izsūc zemi!" (Lūk. 13:7) Bet dievišķā žēlastība to saudzēja vēl mazliet ilgāk. Jūdu vidū vēl atradās daudzi, kas nepazīna Kristus brīnišķīgo raksturu un Viņa darbus. Arī bērni nebija baudījuši izdevības un dzirdējuši vēsti, ko nolicināja viņu vecāki. Ar apustuļu un pirmkristiešu (28) sludināšanu Dievs vēlējās izliet pār tiem gaismu, arī viņiem vajadzēja saprast, ka praviētojumi ir piepildījušies ne tikai attiecībā uz Kristus dzimšanu un dzīvi, bet arī uz Viņa nāvi un augšāmcelšanos. Bērnus nedrīkstēja notiesāt par vecāku grēkiem, bet, kad bērni, zinot viņu vecākiem sniegto gaismu, atraidīja arī tiem pašiem dāvāto papildus gaismu, tad viņi kļuva par vecāku grēku līdzdalībniekiem un piepildīja savu netaisnības mēru.

Dieva lielā pacietība pret Jeruzālemi jūdus tikai nocietināja viņu ietiepīgajā stūrgalvībā. Ar savu naidu un nežēlību pret Jēzus mācekļiem tie noraidīja pēdējo žēlastības piedāvājumu. Tad Dievs viņiem atņēma apsardzību un vairs ar savu spēku nesavaldīja sātānu un viņa eņģelus, un tā tauta tika atstāta pašu izraudzītā vadoņa pārvaldībā. Izraēla bērni nonicināja Kristus žēlastību, kas tos bija darījusi spējīgus klusināt savas ļaunās dziņas, un tagad tās guva virsroku. Sātāns pamodināja dvēselēs vismežonīgākās un zemiskākās kaislības. Cilvēki vairs nedomāja, viņu rīcību nenoteica prāts, bet gan dziņas un briesmīgas aklas dusmas. Savā nežēlībā tie kļuva sātaniski. Ģimenēs un tautā, kā augstākajās, tā zemākajās ļaužu šķirās, valdīja ļaunas aizdomas, skaudība, nāids, strīdi, sacelšanās gars un slepkavīgas tieksmes. Drošības vairs nebija nekur. Draugi un radi nodeva cits citu. Vecāki nogalināja savus bērnus, un bērni – vecākus. Ļaužu valdnieki nespēja savaldīt paši sevi. Neierobežotās kaislības viņus darīja par tirāniem. Jūdi bija pieņēmuši viltus liecību, lai notiesātu nevainīgo Dieva Dēlu. Tagad viltotās apsūdzības darīja nedrošu viņu pašu dzīvi. Ilgu laiku viņi ar savu rīcību bija pieprasījuši: "Neapgrūtiniet mūs ar Izraēla Svēto!" (Ješ. 30:11) Un tagad viņu lūgums tika apmierināts. Dieva bijāšana vairs tos netraucēja. Tautas priekšgalā atradās sātāns, un augstākās civilās un reliģiskās autoritātes pakļāvās viņa varai. (29)

Pretēji noskaņotu nemiernieku vadītāji reizēm apvienojās, lai aplaupītu un mocītu savus nelaimīgos upurus, bet tad atkal uzbruka viens otram un slepkavoja bez žēlastības. Pat tempļa svētums nespēja apvaldīt viņu šausmīgo niknumu. Lūdzējus nogalināja altāra priekšā, un svētnīcu apgānīja nokauto ķermeņi. Tomēr savā aklumā un zaimojošajā pašpaļāvībā šī elļišķīgā darba kūdītāji atklāti paziņoja, ka Jeruzāleme nav iznīcināma, tāpēc ka tā esot pašā Dieva pilsētā. Cenšoties vēl stingrāk nostiprināt savu varu, viņi piekukuļoja viltus praviešus iedrošināt ļaudis, lai tie gaidītu glābšanu no Dieva pat vēl tad, kad romiešu leģioni bija aplenkuši templi. Un tā līdz pēdējam mirklim ļaužu pulki turējās pie pārliecības, ka beidzot iejauksies Visaugstākais un sakaus viņu ienaidniekus. Bet Izraēls dievišķo aizsardzību bija atraidījis, un tagad tam vairs nebija kur patverties. Nelaimīgā Jeruzāleme! Tā bija iekšēju strīdu sašķelta, ar asiņu sārtotām ielām, iedzīvotājiem nonāvējot citam citu laikā, kad svešu zemju armijas grāva tās nocietinājumus un nogalināja karavīrus.

Viss, ko Kristus iepriekš bija teicis par Jeruzālemes izpostīšanu, piepildījās burts burtā. Jūdi pārliecinājās, cik patiesi bija Viņa brīdinošie vārdi: "(..) ar kādu mēru jūs mērojat, ar tādu jums tiks atmērots." (Mat. 7:2)

Parādījās zīmes un brīnumainas lietas, kas vēstīja nelaimi un bojāeju. Nakts vidū pār templi un altāri atspīdēja nedabiska gaisma. Saulei rietot, mākoņos iezīmējās cīņai sapulcināti kaujas rati un karavīri. Noslēpumainas skaņas iedvesa šausmas priesteriem, kas naktis kalpoja svētnīcā, zeme trīcēja, un bija dzirdamas ļoti daudzas balsis: "Iesim prom no šejienes!" Pusnaktī neredzams spēks atvēra lielos austrumu vārtus, kas bija tik smagi, ka divdesmit vīri ar grūtībām varēja tos atvērt un aizvērt, un kuru dzelzs aizšaujamie (30) bija dziļi nostiprināti blīvā bruģī. (1)

Septiņus gadus kāds vīrs staigāja augšup un lejup pa Jeruzālemes ielām, sludinot nelaimi, kas nāks pār pilsētu. Dienu un nakti viņš monotoni dziedāja kādu dīvainu sēru dziesmu: "Balss no rītiem! Balss no vakariem! Balss no četriem vējiem! Balss pret Jeruzālemi un pret templi! Balss pret līgavaiņiem un līgavām! Balss pret visu tautu!" Šo savādo cilvēku ielika cietumā un šaustīja ar pātagām, bet pār viņa lūpām neizlauzās neviens vārds. Uz apsmieklu un pārestībām viņa vienīgā atbilde bija: "Vai, vai Jeruzāleme! Vai, vai taviem iedzīvotājiem!" Viņš nemitējās brīdināt, līdz beidzot to nogalināja viņa pravietotā aplenkuma laikā.

Jeruzālemes izpostīšanā neaizgāja bojā neviens kristietis. Jēzus savus mācekļus bija brīdinājis, un visi, kas ticēja Viņa vārdiem, modri gaidīja apsollīto zīmi. "Kad jūs Jeruzālemi redzat karaspēka ielenktu," sacīja Jēzus, "tad zināt, ka viņas izpostīšanas brīdis ir pienācis. Tad lai tie, kas ir Jūdejā, bēg kalnos, kas ir pilsētā, lai iziet ārā, un, kas ir uz laukiem, lai neiet pilsētā." (Lūk. 21:20,21) Pēc tam, kad romieši Cestija vadībā bija pilsētu ielenkuši un šķīta, ka pienācis īstais brīdis tūlītējam uzbrukumam, viņi negaidot to atstāja. Aplenkto, zaudējuši cerības sekmīgi pretoties, bija jau gatavi padoties, kad romiešu ģenerālis bez vismazākā redzamā iemesla pavēlēja saviem bruņotajiem spēkiem atkāpties. Dievs žēlastības pilnā gādībā virzīja notikumus par labu saviem ļaudīm. Gaidošajiem kristiešiem apsollītā zīme bija acīm redzama, un tagad visi, kas vien vēlējās, varēja paklausīt Pestītāja brīdinājumam. Apstākļi tika kārtoti tā, ka ne jūdi, ne romieši neaizkavēja kristiešu bēgšanu. Cestijam atkāpjoties, jūdi traucās ārā no Jeruzālemes, dzenoties pakal viņa armijai, un, kamēr tādā veidā bija pilnīgi aizņemti kā vieni, tā otri bruņotie spēki, kristiešiem radās izdevība atstāt pilsētu. Arī apkārtējie lauki šajā laikā bija brīvi no ienaidniekiem, kas varētu censties viņus aizkavēt. (31) Tieši pirms aplenkuma jūdi bija sapulcējušies Jeruzālemē svinēt Lieveņu svētkus, un tāpēc kristiešiem bija iespējams netraucēti pārvietoties pa visu zemi. Nevilcinoties tie tagad steidzās uz kādu drošāku vietu – uz Pellas pilsētu Perejā, viņpus Jordānas.

Jūdu karotāji, vajājot Cestiju un tā armiju, viņu arjergardam uzbruka ar tādu niknumu un spēku, ka draudēja to pilnīgi iznīcināt. Tikai ar lielām grūtībām romiešiem izdevās atkāpties. Jūdi atgriezās Jeruzālemē gandrīz bez zaudējumiem un ar bagātu laupījumu. Tomēr šai šķietamajai uzvarai bija liktenīgas sekas. Tā viņus iedvesmoja stūrgalvīgi pretoties romiešiem, kas notiesātajai pilsētai drīz vien atnesa neizsakāmu postu.

Kad Tits atjaunoja aplenkumu, Jeruzālemi piemeklēja drausmīga nelaime. Tas notika Pasā svētku laikā, kad tās mūros bija sapulcējušies ap miljons jūdu. Pārtikas krājumi, kas, rūpīgi taupīti, iedzīvotāju vajadzības varētu apmierināt vairākus gadus, bija jau iznīcināti greizsirdības un atriebības vadīto naidīgo partiju savstarpējās cīņās, un tagad pilsētai nācās pārdzīvot visas bada šausmas. Mērs kviešu maksāja vienu talantu. Izsalkuma mokas bija tik nežēlīgas, ka cilvēki grauza ādas jostas un sandales, kā arī savu vairogu pārvalkus. Liels skaits ļaužu naktīs centās izklūt ārā, lai savāktu ārpus pilsētas mūriem augošos savvaļas augus, neskatoties uz to, ka daudzus noķēra un, nežēlīgi spīdzinot, nomocīja; bet tiem, kam izdevās atgriezties drošībā, bieži vien tik lielās briesmās iegūto atkal atņēma citi. Lai trūkuma nomāktos ļaudis piespiestu atdot pēdējos nabadzīgos krājumus, ko viņi, iespējams, bija noslēpuši, varas pārstāvji tos pakļāva necilvēciskām spīdzināšanām. Tik nežēlīgi parasti izturējās tieši tie cilvēki, kas paši vēl bija labi paēduši un tikai vēlējās nodrošināt pārtikas krājumus nākotnei.

(32) Tūkstoši aizgāja bojā no bada un slimībām. Mīlestības dabīgās saites likās izirušas. Vīri aplaupīja savas sievas, un sievas – vīrus. Bērnus varēja redzēt izraujam ēdienu no savu vecāku mutes. Praviša jautājums: "Vai māte var aizmirst savu zīdaiņi?" – nāvei nolemtās pilsētas mūros saņēma, lūk, kādu atbildi: "Visžēlsirdīgākās sievas ir vārījušas savus bērnus, lai būtu ko ēst manas tautas meitas postā." (Jes. 49:15; Jer. r. dz. 4:10) Atkal bija piepildījies pirms četrpadsmit gadsimtiem dotais brīdinošais pravietojums: "Tai sievai, kas starp jums bija izlutināta un grezna, kas aiz mīkstuma un kāruma nav viņojusi savu kāju pie zemes spert, tai acs būs skaudīga uz vīru pie savām krūtīm un uz savu dēlu, un uz savu meitu; (...) un par savu dēlu, ko tā dzemdējusi; jo viņa tos ēdis slepeni tai briesmīgā trūkumā, aplenkumā un spaidīšanā, ar ko ienaidnieks tevi spaidīs tavos vārtos." (5. Moz. 28:56,57, Glikā tulk.)

Lai piespiestu jūdus padoties, romiešu vadoņi centās tos iebiedēt. Visus, kuri pie šagūstīšanas pretojās, šauta ar pātagām, spīdzināja un beidzot piesita krustā pilsētas mūru priekšā. Sādā veidā ik dienas tika nogalināti simti, un šis briesmīgais darbs turpinājās, kamēr visu Jošafata ieleju un Golgātas kalnu klāja biezs krustu mežs, kuram grūti bija tikt cauri. Tik briesmīgi piepildījās šausmīgais lāsts, kuru Pilāta soģa krēsla priekšā viņi izteica paši par sevi: "Viņa asinis lai nāk pār mums un mūsu bērniem." (Mat. 27:25)

Tits labprāt būtu darījis galu visām šīm šausmām un pasargājis Jeruzālemi, lai tā nesauņemtu tai piespiesto soda mēru. Viņš ar nepatiku raudzījās uz liķu kaudzēm pilno ieleju. Skats no Eļļas kalna uz vareno un skaisto dievnamu karavadoni tā sajūsmināja, ka viņš izdeva pavēli neaizskart nevienu tempļa akmeni. Pirms mēģinājuma ieņemt šo cietoksni tas aicināja jūdu vadoņus nespīst viņu aptraipīt svēto vietu ar asinīm. Ja jūdi būtu ar mieru iznākt ārā un cīnīties kaut kur citur (33), neviens romietis neaizskartu dievnama svētumu. Pats Jozefs griezās pie tiem ar visdailrunīgāko lūgumu, skubinot viņus padoties, glābt sevi, savu pilsētu un šo pielūgšanas vietu. Bet kā atbilde uz viņa vārdiem atskanēja visrūgtākie lāsti. Uz šo tautas pēdējo cilvēcisko starpnieku, kas griezās pie jūdiem ar tādu lūgumu, meta šķēpus. Izraēls bija noraidījis Dieva Dēla lūgumus, un tagad visas runas un lūgumi viņus darīja tikai vēl apņēmīgākus pretoties līdz pēdējai iespējai. Veltīgas bija Tita pūles glābt dievnamu; Viens, lielāks par viņu, bija teicis, ka tur akmens uz akmens nepalik.

Jūdu vadoņu aklā stūrgalvība un aplenkumā pilsētā izdarītie atbaidošie noziegumi romiešus pildīja ar riebumu un sašutumu, līdz Tits beidzot izšķīrās ieņemt templi pēkšņā triecienā. Tomēr viņš apņēmās, ja vien iespējams, to pasargāt no iznīcināšanas. Bet karavadoņa pavēles neievēroja. Kādā naktī, kad viņš savā teltī devās pie miera, jūdi, iznākuši no tempļa, uzbruka ārpusē esošajiem kareivjiem. Cīņas karstumā kāds romietis pa atvērtajām greznajām durvīm iemeta degošu lāpu, un no tās drīz vien jau liesmoja ar ciedru koka dēļiem apdarinātās blakus telpas, kas atradās visapkārt galvenajai būvei. Savu generāļu un leģionāru pavadīts, piesteidzās Tits un pavēlēja kareivjiem liesmas nodzēst; bet viņa vārdos neviens neklausījās. Saniknotie kareivji degošās pagales meta arvien tālāk tempļa blakustelpās un lielā skaitā ar zobeniem nogalināja tos, kas tur bija atraduši patvērumu. Pa tempļa kāpnēm kā ūdens plūda asinis. Tur aizgāja bojā tūkstoši un atkal tūkstoši jūdu. Cauri kaujas troksnim bija dzirdamas balsis: "Išabod!" – godība pagalam!

"Tits nespēja savaldīt kareivju ārkārtīgās dusmas, viņš ar saviem virsniekiem iegāja svētajā celtnē, lai apskatītu tās iekšieni. (34) Tur redzamā greznība tos pildīja ar izbrīnu; un tā kā liesmas vēl tik tālu nebija nonākušas, tas pēdējo reizi centās to glābt, steidzoties ārā un skubinot kareivjus apturēt lielā ugunsgrēka virzīšanos uz priekšu. Kādas daļas priekšnieks Liberālis ar viņam pakļautajiem ļaudīm

veltī pūlējās panākt paklausību šim aicinājumam, jo niknais naidis pret jūdiem, mežonīgais kaujas uzbudinājums un negausīgā cerība uz laupījumu lika atkāpties pat cieņai pret imperatoru. Kareivji sev visapkārt redzēja mirdzošu zeltu, kas žilbinoši spīdēja liesmu mežonīgajā gaismā, un viņi domāja, ka svētnīcā sakrātas neaprēķināmas bagātības. Kāds cīnītājs, citu nepamanīts, savu degošo lāpu iegrūda starp durvju virām, kā rezultātā liesmas pārņēma visu celtni. Necaurredzamie dūmi un uguns piespieda virsniekus aiziet, un varenā ēka tika atstāta savam liktenim.

Tas bija šausmīgs skats pat romiešiem, – kāds gan tas varēja būt jūdiem? Visa kalna virsotne, kas pacēlās pāri pilsētai, liesmoja līdzīgi vulkānam. Sabrūkot ar lielu troksni, ugunīgajā bezdibenī pazuda ēka pēc ēkas. Ciedru jumti līdzinājās liesmu palagiem, apzeltītās torņu smailes kā pīķi spīdēja sarkanajā gaismā; no vārtu torņiem pacēlās augsti uguns un dūmu stabi. Visi tuvākie pakalni bija tik gaiši, ka tur varēja saskatīt neskaidras ļaužu grupas, kas šausmās vēroja postošās stihijas darbu: uz augšpilsētas mūriem un augstienēm drūzmējās cilvēki, no kuriem daļai sejas izmisumā bija kļuvušas bālas, bet citiem drūmas un dusmu pilnas, veltīgi kārojot atriebties. Romas kareivju kliegzieni, tiem šurp un turp skrienot, un liesmās bojāejošo dumpinieku kliegšana sajaucās ar milzīgā ugunsgrēka rūkšanu un krītošo balķu dārdošo skaņu. Kalni atbalsoja augstienēs esošo ļaužu spalgos izsauzienus, visapkārt no mūriem atskanēja izmisīgi lāsti un vaimanas, badā mirstošie cilvēki sakopoja vēl atlikušos spēkus pēdējiem moku pilnajiem kliegzieniem.

(35) Slepkašana templī bija pat vēl briesmīgāka nekā no ārienes to varēja redzēt. Vīrus un sievas, vecus un jaunus, dumpiniekus un priesterus, cīnītājus un tos, kuri lūdzās žēlastību, nonāvēja neko nešķirojošā slaktiņā. Nogalināto skaits pārsniedza slepkavu skaitu. Lai turpinātu savu iznīcināšanas darbu, leģionāriem vajadzēja rāpties pāri mirušo kaudzēm." (2)

Pēc tempļa izpostīšanas romiešu rokās drīz nonāca visa pilsēta. Jūdu vadoņi pameta savus neieņemamos torņus, un Tits atrada tos tukšus. Par redzēto pārsteigts, viņš paziņoja, ka tos viņa rokās ir nodevis pats Dievs, jo šos milzīgos cietokšņus nespētu pārvarēt nekādas mašīnas, lai arī cik spēcīgas tās būtu. Kā pilsēta, tā templis tika nopostīti līdz pamatiem, un zemi, kur bija stāvējis svētais nams, uzara "kā tīrumu". (Jer. 26:18) Aplenkuma laikā un sekojošajā slaktiņā gāja bojā vairāk nekā miljons cilvēku, dzīvus palikušos saņēma gūstā, pārdeva par vergiem, aizveda uz Romu kā uzvarētāju triumfa lieciniekus, meta priekšā plēsīgiem zvēriem amfiteātros vai arī izkaisīja pa visu zemi kā bez dzimtenes palikušus kļaidoņus.

Jūdi paši bija izkaluši sev važas, un paši bija piepildījuši savu atriebības biķeri. Galīgajā bojāejā, ko viņi kā tauta piedzīvoja, un visās bēdās, kas pār tiem nāca viņu izkaisīšanas laikā, tie tikai ievāca ražu no pašu roku izsētās sēklas. Praviētis saka: "Izraēl, tu grūd sevi postā (..)"; "(..) jo tu esi kritis sava pārkāpuma dēļ." (Hoz. 13:9; 14:2) Viņu ciešanas bieži tiek attēlotas kā Dieva piespriests un izpildīts sods. Tādā veidā lielais krāpnieks cenšas aplāt savus ļaunos darbus. Stūrgalvīgi noraidot dievišķo mīlestību un žēlastību, jūdi tikai panāca, ka Dievs viņus vairs nesargāja un neaizstāvēja un sātans (36) tagad tos varēja vadīt pēc sava prāta. Briesmīgā un nežēlīgā rīcība, kas atklājās Jeruzālemes izpostīšanā, rāda, kāda vara sātānam ir pār tiem, kuri pakļaujas viņa vadībai.

Mēs nemaz nespējam aptvert, cik daudz par mums sagādāto mieru un aizsardzību esam parādā Kristum. Tas ir Dieva ierobežojošais spēks, kas cilvēcei vēl neļauj nonākt pilnīgā sātana varas kontrolē. Nepaklausīgajiem un Dieva neatzinējiem tiešām ir liels iemesls pateikties Kungam par Viņa žēlastību un lēnprātību, savaldot ļaunā cietsirdīgo postošo varu. Bet, kad cilvēki pārkāpj dievišķās lēnprātības robežas, šī savaldošā vara tiek atņemta. Dievs nenostājas pret grēcinieku kā pārkāpējam piespriestā soda izpildītājs, bet Kungs vienkārši atstāj Viņa žēlastības atmetējus, lai tie pļauj to, ko paši sējuši. Katrs noraidītais gaismas stars, katrs noniecinātais vai neievērotais brīdinājums, katra nodošanās savām tieksmēm un katrs Dieva likuma pārkāpums ir izsēta sēkla, kas noteikti nesīs savus augļus. Dieva Gars, ja Viņam pastāvīgi pretojas, beidzot tiek grēciniekam atņemts, un tad vairs nav nekāda spēka dvēseles ļauno tieksmju savaldīšanai un nekādas aizsardzības pret sātana ļaunprātību un ienaidu. Jeruzālemes izpostīšana ir briesmīgs un svinīgs brīdinājums visiem, kas spēlējas ar dievišķās žēlastības piedāvājumiem un pretojas šīs žēlastības lūgumiem. Nekad vēl nebija dota noteiktāka liecība par to, kā Dievs ienīst grēku un ka pār vainīgo nenovēršami nāk sods.

Pestītāja pravietojumam par sodību, kas nāks pār Jeruzālemi, būs vēl cits piepildījums, un, salīdzinot ar to, tikko rādītā briesmīgā aina ir tikai kā bāla ēna. Izredzētās pilsētas liktenī mēs varam ieraudzīt visas pasaules likteni, kas noraidījusi Dieva žēlastību un minusi kājām Viņa bauslību. Tumšs un drūms ir cilvēces nelaimju pārskats, ko zeme pieredzējusi visos pagājušajos gados noziedzības gadsimtos. To pārdomājot, sirds sažņaudzas un prāts atsakās aptvert, cik briesmīgas lietas sekojušas Debesu Autoritātes noraidīšanai. Bet vēl drūmāku ainu sniedz atklāsmes par nākotni. Pagātnes ziņojumi (37) – dažādo nemieru, cīņu un revolūciju garā virkne, "apbruņojums, kāds domāts tiem, kas ar neapvaldītu niknumu taisās karot, un visas ar asinīm aptraipītās drēbes" (Jes. 9:4) –, kas gan tas viss

pretstatā tās dienas šausmām, kad bezdievīgajiem pilnīgi atņems Dieva savaldošo Garu un cilvēku kaislību un sātana dusmu izvirzumam vairs nebūs nekādu robežu! Tad pasaule kā nekad iepriekš ieraudzīs sātana pārvaldības rezultātus.

Bet tajā dienā, tāpat kā Jeruzālemes izpostīšanas laikā, Dieva ļaudis tiks izglābti, – visi, "kas Jeruzālemē uz dzīvi pierakstīti". (Jes. 4:3) Kristus ir teicis, ka Viņš nāks otrreiz, lai savus uzticīgos sapulcētu pie sevis: "(..) tad visas ciltis virs zemes vaimanās un redzēs Cilvēka Dēlu nākam debess padebešos ar lielu spēku un godību. Un Viņš izsūtīs savus eņģeļus ar lielu bazūnes skaņu, un tie sakrās Viņa izredzētos no četriem vējiem, no viena debess gala līdz otram." (Mat. 24:30,31) Tad tos, kas nepaklausa Evaņģēlijam, iznīcinās Viņa mutes Gars un izdeldēs Viņa atnākšanas spožums. (2. Tes. 2:8) Tāpat kā agrāk Izraēls, bezdievīgie iznīcinās paši sevi, jo tie kritīs savas netaisnības dēļ. Dzīvojot grēkā, viņi jau tik tālu būs atšķīrušies no Dieva un ļaunums tādā mērā sabojājis viņu raksturus, ka Kunga godības parādīšanās tiem būs kā iznīcinoša uguns.

Lai cilvēki sargās, ka nezturas nevērīgi pret Kristus vārdos sniegto mācību. Kad Viņš savus mācekļus brīdināja par Jeruzālemes izpostīšanu un atklāja tiem šīs tuvojošās bojāejas zīmes, lai ticīgie varētu izbēgt, Kungs norādīja arī uz pasaules galīgo iznīcināšanas dienu un darīja zināmas lietas, kas stāsta par tās tuvumu, lai visi, kas vien vēlas, varētu izbēgt no nākamās sodības. Jēzus saka: "Pēc tam būs zīmes pie saules, mēness un zvaigznēm; tautas virs zemes būs neziņā, kur palikt." (Lūk. 21:25; Mat. 24:29; Marka 13: 24-26; Atkl. 6:12-17) Tiem, kas redz šos Viņa nākšanas vēstnešus, jāzina, "ka tas ir tuvu pie durvīm". (Mat. 24:33) "Tad nu esiet nomodā!" skan Viņa pamācošie vārdi Marka 13:35. (38) Tos, kas ņem vērā šo brīdinājumu, neatstās tumsā, lai šī diena viņus pēkšņi pārsteigtu. Bet tiem, kas nebūs nomodā, "Kunga diena nāks tāpat kā zaglis naktī." (1. Tes. 5:2-5)

Pasaule tagad nav labvēlīgāka pieņemt šim laikam doto vēsti kā toreiz jūdi, kas dzirdēja Pestītāja brīdinošos vārdus par Jeruzālemi. Bezdievīgajiem Dieva diena pienāks pēkšņi, lai tā nāktu kad nākdama. Kad dzīve ritēs tālāk savā parastajā gaitā, kad cilvēki nodosies izpriecām, laicīgam darbam, tirdzniecībai un naudas pelnīšanai, kad reliģiskie vadoņi cildinās pasaules attīstību un izglītību un ļaudis būs iemidzināti viltus drošībā, – tad, kā neapsargātā mājā pusnaktī ierodas zaglis, pār bezrūpīgajiem un bezdievīgajiem pēkšņi nāks bojā eja, "un tie neizbēgs". (1. Tes. 5:3)

2. VAJĀŠANAS PIRMAJOS GADSIMTOS

[39] Kad Jēzus saviem mācekļiem atklāja Jeruzālemes likteni un otrās adventes ainas, Viņš jau iepriekš darīja zināmus arī savu ļaužu piedzīvojumus, sākot no tā laika, kad Kungs tiem tiks atņemts, līdz Viņa atgriešanās dienai spēkā un godībā, lai tos atbrīvotu. No Eļļas kalna Pestītājs skatīja visas vētras, kas uzbruks apustuļu draudzei, un, raugoties vēl tālākā nākotnē, Viņa acis redzēja nežēlīgus, postošus negaisus, kas nākamajos tumsas un vajāšanu gadsimtos brāzīsies pār uzticīgajiem sekotājiem. Dažos īsos, ārkārtīgi nozīmīgos izteicienos Viņš jau iepriekš darīja zināmu, kādu daļu šīs pasaules valdnieki iemēris Dieva draudzei. (Mat. 24:9,21,22) Kristus sekotājiem jāmin tā pati pazemojumu, negoda un ciešanu taka, pa kuru gāja viņu Meistars. Naidis, kas dega pret pasaules Glābēju, vērsīsies arī pret tiem, kas ticēs Viņa Vārdam.

Pirmkristiešu draudzes vēsture liecina, ka Pestītāja vārdi tiešām ir piepildījušies. Pret Kristu Viņa sekotāju personā savienojās zemes un elles varas. Pagānisms saprata, ka, ja uzvarēs Evaņģēlijs, tad tā tempļus un altārus noslaucīs no zemes, tāpēc tas sakopoja visus spēkus kristietības iznīcināšanai. Tā aizdegās vajāšanu ugunis. Kristiešiem atņēma viņu īpašumus un pašus izdzina no dzimtenes. Viņi izturēja "smagu ciešanu cīņu". (Ebr. 10:32) Viņi pacieta (40) "izsmieklu un pātagu sitienus, pat važas un cietumu". (Ebr. 11:36-38) Liels skaits savu liecību apzīmogoja ar asinīm. Bez žēlastības nogalināja dižciltīgos un vergus, bagātos un nabagos, izglītotos un neizglītotos.

Vajāšanas, kas iesākās Nerona valdīšanas laikā, kad mocekļa nāvē mira Pāvils, ar lielāku vai mazāku niknumu turpinājās vairākus gadsimtus. Kristiešus nepatiesi apsūdzēja visatbaidošākajos noziegumos un paziņoja, ka lielās nelaimes – bads, mēris un zemestrīces – ir radušās viņu dēļ. Tiem kļūstot par vispārēja naida un aizdomu objektu, tūlīt arī radās ļaudis, kas peļņas dēļ nodeva nevainīgus cilvēkus. Tos notiesāja kā dumpiniekus, kas sacēlušies pret impēriju, kā reliģijas ienaidniekus un sabiedrībai kaitīgus elementus. Ļoti daudzus izveda pie plēsīgiem zvēriem vai dzīvus sadedzināja amfiteātros. Dažus piesita krustā, citus ietina savvaļas dzīvnieku ādās un nometa arēnā, kur tos saplosīja suņi. Bieži vien viņu sodīšana izvērtās par vislielāko liksmības brīdi tautas svētku laikā. Milzīgi ļaužu pulki nāca, lai mielotu acis pie šiem skatiem, ar smiekliem un aplausiem sveicot mirstošo kristiešu nāves mokas.

Lai kur arī Kristus sekotāji meklēja patvērumu, visur viņus vajāja kā plēsīgus zvērus. Tie bija spiesti slēpties vientuļās un neapdzīvotās vietās. "Trūkumu ciedzami, spaidīti, mocīti, viņi, kuru pasaule

nebija cienīga, maldījās pa tuksnešiem un kalniem, alām un zemes aizām." (Ebr. 11:36-38) Daudziem tūkstošiem pajumti sniedza katakombas. Ārpus Romas pilsētas zem uzkalniem zemē un klintīs bija izraktas garas galērijas, kuru noslēpumainais un sarežģītais tīklojums sniedzās vairākas jūdzes aiz pilsētas mūriem. Sajās apakšzemes patvēruma vietās Kristus sekotāji apglabāja savus mirušos, un šeit atrada mājas tie, kas tika turēti aizdomās vai pasludināti ārpus likuma. Kad Dzīvības Devējs modinās visus, kuri būs cīnījušies labo ticības cīņu, tad no šīm drūmajām alām iznāks daudzi Kristus dēļ par mocekļiem kļuvušie cilvēki.

(41) Šie Jēzus liecinieki savu ticību saglabāja neaptraipītu pat visniknākajās vajāšanās. Lai gan viņiem bija atņemtas visas ērtības, nolaupīta saules gaisma un viņu mājvieta atradās tumšā, bet draudzīgā zemes klēpī, tie tomēr nesūdzējās. Ar vārdiem, kas pauda ticību, pacietību un cerību, viņi cits citu stiprināja panest dažāda veida trūkumu un bēdas. Visu laicīgo priekšrocību zaudēšana nespēja tos piespiest atteikties no uzticības Kristum. Smagie pārbaudījumi un vajāšanas bija tikai kā pakāpieni, kas tos tuvināja mieram un atalgojumam.

Daudzi, līdzīgi Dieva kalpiem senatnē, tika "mocīti, nepieņemdami atsvabināšanu, lai iegūtu labāku augšāmcelšanos". (Ebr. 11:35, Glikā tulk.) Tie atsauc atmiņā sava Meistara vārdus, ka, ja viņi tiek vajāti Kristus dēļ, tad tiem jābūt sevišķi līksmiem, jo liela būs alga Debesīs, tādēļ ka pirms viņiem tāpat ir vajāti pravieši. Tie priecājās, ka ir atrasti cienīgi ciest par patiesību, un tā no sprakstošajām liesmām atskanēja uzvaras dziesmas. Ticībā skatoties uz augšu, tie redzēja Kristu un Viņa eņģeļus ar visdziļāko interesi vērojam un atzinīgi novērtējam uzticīgo nelokāmību. Tiem bija dzirdami pie Dieva troņa teiktie vārdi: "Esi uzticīgs līdz nāvei, tad Es tev došu dzīvības vainagu." (Atkl. 2:10)

Veltīgi sātans pūlējās ar varmācību iznīcināt Kristus draudzi. Lielā cīņā, kurā Jēzus mācekļi atdeva dzīvību, neizbeidzās šiem uzticīgajiem karognesējiem krītot savā postenī. Zaudējumi sniedza uzvaru. Dieva strādniekus nonāvēja, bet Viņa darbs pastāvīgi gāja uz priekšu. Evaņģēlijs izplatījās arvien tālāk un tālāk, un tā piekritēju skaits ik dienas vairojās. Tas iespiedās apgabalos, kas nebija aizsniedzami pat Romas ērglim. Uzzinādams pagānu valdniekus, kas vēlējās pastiprināt vajāšanas, kāds kristietis pārliecinoši sacīja: "Jūs varat mūs nokaut, spīdzināt, nolādēt (...). Jūsu netaisnā rīcība tikai pierāda, (42) ka mēs esam nevainīgi (...). Jūsu nežēlība jums neko nedod." Ar to aicinājums citiem atzīt viņu pārliecību ieguva tikai vēl lielāku spēku. "Jo biežāk jūs mūs nopļaujāt, jo straujāk aug mūsu skaits; kristiešu asinis ir sēkla." (1)

Tūkstošus ieslodzīja cietumā un nonāvēja, bet viņu vietā nāca citi. Ticības dēļ nomocītie kļuva par Kristus īpašumu, jo Viņš tos atzina par uzvarētājiem. Tie bija cīnījušies labo cīņu, un, Kristum atnākot, viņi saņems godības vainagu. Pārdzīvotās ciešanas vadīja kristiešus tuvāk vienu otram un arī viņu Glābējam. Iespaidīgā priekšzīme un mirstot nodotā liecība nepārtraukti runāja par labu patiesībai, un tur, kur to vismazāk gaidīja, sātana pavalstnieki atstāja viņa rindas un nostājās zem Kristus karoga.

Tāpēc sātans, cenzdami cīņu pret Dieva pārvaldību padarīt sekmīgāku, savu karogu sāka pacelt pašās kristiešu draudzēs. Ja viņam te izdotos piekrāpt Kristus sekotājus un panākt, ka tie izpelnās Dieva nepatiku, tad tie zaudētu savu spēku un izturību, kļūstot par viegli iegūstamu laupījumu.

Lielais pretinieks tagad ar viltību centās sasniegt to, ko viņam nebija izdevies panākt ar spēku. Vajāšanas mitējās, un to vietā stājās laicīgas labklājības un pasaulīga goda bīstamie vilinājumi. Elku pielūdžēji tika pārliecināti pieņemt daļu no kristīgās ticības, tajā pašā laikā atmetot citas ļoti svarīgas patiesības. Tie atklāti paziņoja, ka atzīst Jēzu par Dieva Dēlu un tic, ka Viņš ir miris un augšāmcelies, bet pārliecības par savu grēcīgumu tiem nebija, un tāpēc viņi neizjuta nekādu vajadzību pēc atgriešanās un sirds pārmaiņas. Mazliet piekāpušies no savas puses, viņi aicināja arī kristiešus piekāpties, lai tad visi varētu apvienoties vienā ticībā Kristum.

Tā draudze nonāca ārkārtīgās briesmās. Salīdzinot ar tām, cietumu un spīdzināšanu, uguni un zobenu varēja uzskatīt tikai par svētību. Daļa kristiešu stāvēja stingri, paziņojot, ka viņi nevar ielaisties nekādos kompromisos. Citi piekrita pārveidot vai atstāt dažas savas ticības (43) iezīmes un savienoties ar tiem, kas bija pieņēmuši daļu no kristīgās mācības, cerot, ka tāda rīcība palīdzēs tiem atgriezties visā pilnībā. Kristus uzticīgajiem sekotājiem tas bija ļoti mokošs laiks. Liekulīgā mīlestības mētelī draudzē bija ielavījies sātans, lai izkropļotu tās ticību un novērstu prātu no patiesības Vārda.

Kristiešu vairākums beidzot piekrita pazemināt savu standartu, un tā izveidojās savienība starp kristietību un pagānismu. Lai gan elku pielūdžēji atklāti atzina, ka viņi ir atgriezti, un pievienojās draudzei, tie tomēr joprojām turpināja pielūgt elkus, izmainot tikai pielūgšanas priekšmetus, jo tagad viņi pagodināja Jēzus un pat Marijas, un svēto attēlus. Tā netīrais elku pielūgšanas raugs, ienests draudzē, turpināja savu postošo darbu. Draudzes ticībā un dievkalpojumos ieviesa neveselīgas

mācības, mānticīgus rituālus un elkus pagodinošas ceremonijas. Jēzus sekotājiem savienojoties ar elku pielūdzējiem, kristīgā reliģija demoralizējās un draudze zaudēja savu skaidrību un spēku. Tomēr bija daži, kurus šie maldi no pareizā ceļa nenovērsa. Viņi joprojām palika uzticīgi patiesības Autoram un pielūdza vienīgi Dievu.

Starp tiem, kas saucas Kristus sekotāji, vienmēr ir pastāvējušas divas šķiras. Kamēr vieni dedzīgi pēta Glābēja dzīvi un cenšas labot savus trūkumus, lai līdzinātos Paraugam, otri izvairās no skaidrajām, praktiskajām patiesībām, kas atklāj viņu kļūdas. Pat savos ziedu laikos draudze nav sastāvējusi vienīgi no uzticīgiem, skaidriem un patiesiem locekļiem. Mūsu Meistars mācīja, ka tos, kas tīši nododas grēkam, nevajadzētu uzņemt draudzē, tomēr Viņš neizvairījās no ļaudīm, kuru raksturs bija kļūdainis, lai ar savām pamācībām un piemēru dāvātu tiem izdevības ieraudzīt un izlabot savus maldus. Starp divpadsmit mācekļiem viens bija nodevējs! Jūdu pieņēma nevis viņa rakstura trūkumu dēļ, bet neskatoties uz tiem. (44) Viņu pievienoja pārējiem, lai no Kristus mācībām un piemēra tas varētu uzzināt, kāds ir patiesi kristīgs raksturs, un tādā veidā ieraudzītu savus grēkus, tos nožēlotu un, dievišķās žēlastības atbalstīts, "paklausot patiesībai", šķīstītu savu dvēseli. Bet Jūda nestaigāja gaismā, kura tik laipni spīdēja pār viņa taku. Turpinot nodoties grēkam, viņš izaicināja sātana kārdināšanas. Pārsvaru ņēma rakstura ļaunās īpašības. Savu prātu viņš pakļāva tumsas spēku vadībai, dusmojoties, ja kāds norāja viņa kļūdas, un tā tika aizvests līdz savā Kunga nodošanas briesmīgajam noziegumam. Tieši tāpat visi, kas savas sirds dziļumos mīl ļaunu, lai gan vārdos apliecina dievbijību, parasti ienīst tos, kas traucē viņu mieru, nosodot viņu grēcīgo rīcību. Rodoties labvēlīgai izdevībai, viņi, līdzīgi Jūdam, nodos tos, kas, tikai labu vēlot, būs centušies viņus norāt.

Jau apustuļi savā laikā sastapās ar tādiem, kas vārdos apliecināja dievbijību, bet paslepus rīkojās netaisni. Ananija un Sappira bija viltum nodevušies krāpnieki, jo, izliekoties, ka visu nodod par upuri Dievam, tie patiesībā daļu alkātīgi paturēja sev. Patiesības Gars apustuļiem atklāja šo liekuļu īsto raksturu, un Dieva sods atbrīvoja draudzi no netīrības, kas aptraipīja tās skaidrību. Un ārkārtējais pierādījums, ka Kristus Gars redz visu draudzē notiekošo, iedvesa šausmas ikvienam ļaundarim. Viņi nespēja ilgu laiku palikt kopā ar tiem, kuri savos ieradumos un tieksmēs nelokāmi pārstāvēja Kristu; tādēļ, kad pār Jēzus sekotājiem nāca smagi pārbaudījumi un vajāšanas, par Viņa mācekļiem vēlējās palikt tikai tie, kas patiesības dēļ bija gatavi atstāt visu. Un tā, kamēr turpinājās vajāšanas, draudze saglabājās samērā tīra. Bet, kad tās mitējās, ticīgo kopai pievienojās negodīgi un neuzticami cilvēki, dodot sātanam iespēju iegūt sev atbalsta punktu draudzē.

Gaismas Lielkungam nav nekā kopēja ar tumsas valdnieku, (45) un nekas kopējs nedrīkst būt arī starp viņu sekotājiem. Piekrītot apvienoties ar tiem, kas tikai pa pusei bija atgriezušies no pagānisma, kristieši nostājās uz ceļa, kas veda tālāk un tālāk prom no patiesības. Sātans gavilēja, jo viņam bija izdevies piekrāpt visai lielu skaitu Kristus sekotāju. Pēc tam viņš tos vēl pilnīgāk pakļāva savai varai, iedvesmojot vajāt cilvēkus, kas bija palikuši uzticīgi Dievam. Neviens neprata tik labi karot pret īsto kristīgo ticību kā tie, kas kādreiz paši to aizstāvēja, un šie atkritušie kristieši, savienojoties ar saviem daļēji atgrieztajiem biedriem, tagad sāka apkarot Kristus mācības vissvarīgākos punktus.

Stingra nostāšanās pret krāpšanu un negantībām, ko svētulīgi un maskētā veidā ieveda draudzē, prasīja izmisīgu cīņu no visiem, kas vēlējās palikt uzticīgi. Bībeli vairs neatzina par ticības mērauklu. Mācību par reliģijas brīvību uzskatīja par ķecerību un tās atbalstītājus ienīda un pasludināja ārpus likuma.

Pēc ilgās un smagas cīņas nedaudzie uzticīgie izšķīrās saraut visas saites ar atkritušo draudzi, ja tā joprojām atteiksies atbrīvoties no maldu mācībām un elku pielūgšanas ieradumiem. Tie saprata, ka, ja grib paklausīt Dieva Vārdam, tad atdalīšanās ir absolūti nepieciešama. Tie neuzdrošinājās paciest dvēseli aptraipīto maldus, rādot piemēru, kas varētu apdraudēt viņu bērnu un mazbērnu ticību. Miera un vienprātības dēļ tie bija gatavi uz jebkuru piekāpšanos, kas tikai būtu savienojama ar uzticību Dievam, bet tie labi saprata, ka pat miers būtu pārāk dārgi pirkt, ja par to maksātu ar pamatlikumu upurēšanu. Ja vienprātību iespējams nodrošināt tikai ar atteikšanos no patiesības un taisnības, tad labāk lai nāk šķelšanās un pat karš.

(46) Ja šie principi, no kuriem vadījās tā laika nelokāmie vīri, tiktu atdzīvināti to sirdīs, kas šodien sevi sauc par Dieva ļaudīm, tad daudz iegūtu gan draudze, gan pasaule. Attiecībā uz kristīgās ticības pamatmācībām vērojama satraucoša vienaldzība. Izplatās uzskats, ka galu galā tām nav vitāli svarīgas nozīmes. "Sis pagrimums stiprina sātana aģentu rokas, un rezultātā tagad tūkstoši tā saucamo Kristus sekotāju labvēlīgi raugās uz nepareizām mācībām un liktenīgiem maldiem, ko, riskējot ar savu dzīvību, atmaskoja un kam pretojās pagājušo gadsimtu uzticīgie cīnītāji.

Pirmie kristieši tiešām bija īpaši ļaudis. Viņu nevainojamā dzīve un nesvārstīgā uzticība kā pastāvīgs

pārmetums traucēja grēcinieku mieru. Lai gan nedaudzi skaitā, bez bagātības, stāvokļa un godājamiem tituliem, viņi iedvesa šausmas ļaundariem, kad vien tie iepazīnās ar šo cilvēku raksturu un mācībām. Tāpēc grēkos grimušie ļaudis viņus ieņīda, tāpat kā bezdievīgais Kains ieņīda Ābelu. Un tieši tā paša iemesla dēļ, kāpēc Kains nogalināja Ābelu, tie, kas centās atbrīvoties no Svētā Gara ierobežojošā spēka, nodeva nāvei Dieva ļaudis. Tieši tāpēc arī jūdi atraidīja un piesita krustā Pestītāju, jo Viņa rakstura skaidrība un svētums bija pastāvīgs pārmetums to savtībai un morālajam pagrimumam. No Kristus dienām līdz pat mūsu laikam Viņa uzticīgie mācekļi ir modinājuši naidu un pretestību cilvēkos, kas mīl grēku un staigā pa tā ceļiem.

Kā gan lai Evaņģēliju tādā gadījumā nosauc par miera vēsti? Pravietojot par Mesijas nākšanu, Jesaja Viņam deva titulu: "Miera Lielkungs". Pasludinot ganiem Jēzus piedzimšanu, eņģeļi virs Betlēmes klajumiem dziedāja: "Gods Dievam augstībā, un miers virs zemes, un cilvēkiem labs prāts." (Lūk. 2:14) Vai nav pretruna starp šiem pravietiskajiem vārdiem un Kristus paziņojumu: "Es neesmu nācis atnest mieru, bet zobenu." (Mat. 10:34) Tomēr, (47) pareizi saprasti, abi izteicieni pilnīgi saskan. Evaņģēlijs ir miera vēsts. Kristietība ir tāda mācību sistēma, kas, ja to pieņemtu un tai paklausītu, visai Zemei atnestu mieru, saskaņu un laimi. Kristus reliģija savienos ciešā, tuvā draudzībā un brālībā visus, kas pieņems tās mācības. Jēzus misijā ietilpa uzdevums salīdzināt cilvēkus ar Dievu un līdz ar to arī savstarpēji. Bet pasaule visā visumā ir pakļāvusies Kristus niknākā ienaidnieka, sānana, pārvaldībai. Evaņģēlijs piedāvā ļaudīm dzīvības principus, kas nemaz nesaskan ar viņu ieradumiem un alkām, un tāpēc tie pret to saceļas. Viņi ieņīst skaidrību, kas atklāj un nosoda grēkus, vajājot un iznīcinot tos, kas tiem vēlas stāstīt par Evaņģēlija taisnajām un svētajām patiesībām. Sādā nozīmē – tāpēc ka Evaņģēlija nestās cildenās patiesības izraisa naidu un cīņu – Evaņģēlijs ir nosaukts par zobenu.

Daudzus, kas vāji ticībā, lielā apmulsumā novedusi dievišķā tālredzība, kas taisnajiem pieļauj ciest no bezdievīgajiem. Daži pat ir gatavi atnest savu uzticēšanos Dievam, tāpēc ka Viņš visnekrietnāko cilvēku dzīvei ļauj zelt un plaukt, kamēr viņu nežēlīgā vara apbēdina un moka vislabākos un skaidrākos. Tiek jautāts – kā taisnais un žēlsirdīgais Dievs, kas ir bezgalīgs arī spēkā, var pieļaut tādu netaisnību un apspiešanu. Tomēr tas ir jautājums, ar kuru mums nav jānodarbojas. Kungs mums ir devis pietiekamus savas mīlestības pierādījumus, un mums nav ko šaubīties par Viņa laipnību un labvēlību, ja arī nespējam saprast Viņa tālredzīgo rīcību. Paredzēdams šaubas, kas smagās pārbaudījumu un tumsas dienās uzmaksies mācekļiem, Pestītājs sacīja: "Atcerieties Manus vārdus, ko Es jums sacīju: Kalps nav lielāks par savu Kungu. Ja viņi Mani vajājuši, tad vajās arī jūs." (Jāņa 15:20) Jēzus mūsu dēļ cieta daudz vairāk, nekā jebkuram no Viņa sekotājiem iespējams ciest bezdievīgo cilvēku cietsirdības dēļ. Tie, kas aicināti izturēt spīdzināšanu un mirt mocekļu nāvē, patiesi seko Dieva mīļotā Dēla pēdās.

(48) "Kungs nevilcina savu apsolījumu." (2. Pēt. 3:9) Viņš neaizmirst un nepamet savus bērnus, bet Viņš ļauj ļaunajiem atklāt to īsto raksturu, lai tie nevarētu pievilt nevienu, kas vēlas darīt Dieva prātu. Taisnie bēdu ceplī nokļūst arī tāpēc, lai tie tur tiktu šķīstīti, lai viņu priekšzīme pārliecinātu citus par ticības un dievbijības realitāti un lai viņu uzticīgā un nesvārstīgā dzīve tiesātu bezdievīgos un neticīgos.

Dievs pieļauj, ka ļaunie gūst sekmes, un atklāj savu ienaidu pret Viņu, lai tad, kad tie būs piepildījuši netaisnības mēru, visi to pilnīgā iznīcināšanā varētu saskatīt Dieva taisnību un žēlastību. Strauji tuvojas Viņa atmaksas diena, kad visi, kas pārkāpuši Dieva baušļus un apspieduši Viņa ļaudis, saņems to, ko ir pelnījuši par saviem darbiem, kad katra pret Dieva uzticīgajiem ļaudīm vērstā cietsirdība vai netaisnība tiks sodīta tā, it kā būtu darīta tieši Kristum.

Vēl ir kāds daudz svarīgāks jautājums, kam vajadzētu saistīt visu mūsu laika baznīcu uzmanību. Apustulis Pāvils ziņo, ka "visi, kas dievbijīgi grib dzīvot Kristū Jēzū, tie taps vajāti." (2. Tim. 3:12) Kāpēc tad šīs vajāšanas šķiet lielā mērā it kā iesnaudušās? Vienīgais iemesls ir tas, ka draudze piemērojusies pasaules standartam un tāpēc nemodina nekādu pretestību. Mūsu dienās izplatītajai reliģijai nav tā skaidrā un svētā rakstura, kas iezīmēja kristiešu ticību Kristus un Viņa apustuļu dienās. Acīmredzot kristietība pasaulē ir tik populāra vienīgi tāpēc, ka tā ielaidusies kompromisā ar grēku, ka tā tik vienalzīgi izturas pret Dieva Vārda lielajām patiesībām un ka draudzē ir tik maz patiesas dievbijības. Lai atdzimst pirmās draudzes ticība un spēks, tad tūlīt uzmodīsies vajāšanu gars un no jauna uzliesmos ienaida ugunis.

3. ATKRIŠANA

[49] 2. Vēstulē tesalonīkiešiem apustulis Pāvils pravietoja lielo atkrišanu, kas nāks pāvesta varas nodibināšanās rezultātā. Viņš apliecināja, ka pirms Kristus dienas "jānāk atkrišanai un atklāti jāparādās grēka cilvēkam, pazušanas dēlam, pretiniekam, kas saceļas pret visu, kas saucas Dievs vai

svētums, un pat ieņem vietu Dieva templī, pats sevi celdams par Dievu". Un vēl apustulis brīdina savus brāļus, ka "netaisnības noslēpumainais spēks jau ir darbā". (2. Tes. 2:3,4,7) Jau tad viņš redzēja draudzē iezogamies maldus, kas sagatavos ceļu pāvestības attīstībai.

Lēnām un pamazām, sākumā zagšus un paklusus, bet pēc tam arvien atklātāk, atbilstoši pieaugšanai spēkā un varas iegūšanai pār cilvēku prātu, netaisnības noslēpums virzīja uz priekšu savu krāpjošo un zaimojošo darbu. Pagānisma ieradumi gandrīz nemanāmi atrada ieeju kristīgajā draudzē. Zināmu laiku kompromisa garu un saskaņošanu ar pasauli vēl ierobežoja vajāšanas, ko pret draudzi vērsa pasaules varas. Bet, kad vajāšanas mitējās un kristietība iegāja ķēniņu pilis un galmos, tā atmeta Kristus un Viņa apustuļu pazemīgo vienkāršību, tās vietā izvēloties pagāņu priesteru un valdnieku greznību un lepību, Dieva prasības aizstājot ar cilvēku teorijām un tradīcijām. (50) Lielu prieku izraisīja Konstantīna formālā atgriešanās ceturtā gadsimta sākumā, bet, maskējusies šķietamas taisnības tērpā, draudzē ienāca pasaule. Tagad samaitāšana gāja uz priekšu ātriem soļiem. Pagānisms, kas šķita uzvarēts, patiesībā kļuva par uzvarētāju. Tā gars valdīja baznīcā. Tā saukto Kristus sekotāju ticībā un Dievu pagodināšanā sanāksmēs ienāca pagānisma mācības, ceremonijas un mānticība.

Pagānismam un kristietībai apvienojoties, dzima un attīstījās "grēka cilvēks", kas pravietojumā ainots ar varu, kura pretojas Dievam un paaugstinās pār Dievu. Šī viltus reliģijas gigantiskā sistēma ir sātana spēka meistardarbs, – pieminēklis viņa pūlēm nosēsties uz troņa, lai atbilstoši savam prātam pārvaldītu visu zemi.

Savā laikā sātans mēģināja noslēgt kompromisu ar Kristu. Tas nāca pie Dieva Dēla kārdināšanu tuksnesī un, parādījis visas pasaules valstis un to godību, piedāvāja visu nodot Jēzus rokās, ja tikai Viņš atzītu tumsas valdnieka virsvaldību. Kristus norāja nekaunīgo kārdinātāju un piespieda to atkāpties. Bet, ar šiem pašiem kārdinājumiem griežoties pie cilvēka, sātans gūst daudz lielākus panākumus. Laicīgu ieguvumu un goda labā baznīca tiecās pēc pasaules lielo vīru labvēlības un atbalsta, un, tādā veidā atmetusi Kristu, tā tika pamudināta dāvāt uzticību sātana pārstāvim – Romas bīskapam.

Viena no Romas baznīcas pamatmācībām uzsver, ka pāvests ir Kristus universālās draudzes redzamais vadonis, kam piešķirta visaugstākā autoritāte pār bīskapiem un draudžu ganiem visās pasaules daļās. Vēl vairāk, pāvestam tika piešķirts pat dievības tituls. Viņu nosauca "Kungs Dievs Pāvests" (skat. Pielikumā.) un pasludināja par nemaldīgu. Tāpēc viņš pieprasīja goda parādīšanu no visiem cilvēkiem. To pašu prasību, kuru sātans izvirzīja kārdināšanu tuksnesī, viņš joprojām uzspiež ļaudīm ar Romas baznīcas starpniecību, un milzīgs cilvēku skaits ir gatavi viņu godāt un tam pakļauties.

(51) Bet tie, kas bīstas un godā Dievu, stājas pretī šai Debesis izaicinošajai augstprātībai, tāpat kā savā laikā uz viltīgā ienaidnieka pavedinošajiem izaicinājumiem atbildēja Kristus: "Tev būs pielūgt Dievu, savu Kungu, un Viņam vien kalpot." (Lūk. 4:8) Dievs savā Vārdā nekur nav devis ne vismazāko mājienu, ka Viņš kādu cilvēku būtu izraudzījis par draudzes galvu. Doktrīna par pāvesta virsvaldību ir tieši pretēja Rakstu mācībām. Pāvestam nevar būt nekāda vara pār Kristus draudzi, izņemot vienīgi nelikumīgi piesavinātu varu.

Romas piekritēji vēl arvien protestantus apvaino ķecerībā un ietiepīgā aiziešanā no īstās draudzes. Bet šis apsūdzības drīzāk gan attiecas uz viņiem pašiem. Viņi bija tie, kas nometa Kristus karogu un atstāja "ticību, kas svētiem reiz uzticēta". (Jūdas 3.)

Sātans labi saprata, ka Svētie Raksti cilvēkus dara spējīgus atšifrēt klajo krāpšanu un nepadoties viņa varai. Tieši ar šo Vārdu pats pasaules Glābējs bija stājies pretī jaunā uzbrukumiem. Katru uzbrukumu Kristus atvairīja ar mūžīgās patiesības vairogu, sakot: "Stāv rakstīts". Ar šī Vārda gudrību un spēku Viņš noraidīja ikvienu pretinieka priekšlikumu. Lai saglabātu ietekmi pār ļaudīm un nostiprinātu pāvesta uzurpatora autoritāti, sātanam vajadzēja izsargāt cilvēkus no iepazīšanās ar Svētajiem Rakstiem. Bībele godā Dievu un ierobežoto cilvēku noliek tā istajā vietā; tāpēc tās svētās patiesības ir jāapslēpj un jānoklusē. So loģiku pieņēma Romas baznīca. Gadsimtiem ilgi tā neļāva izplatīt Bībeli. Tautai aizliedza to lasīt un turēt savās mājās, un priesteri un prelāti, kam nebija nekādu morālu principu, tās mācības izskaidroja tādā veidā, lai aizstāvētu savas pretenzijas. Tā pāvests panāca, ka viņu gandrīz vispārīgi atzina par Dieva vietnieku virs zemes, kura autoritātei padota baznīca un valsts.

Kad maldu uzrādītājs bija nobīdīts pie malas, sātans varēja rīkoties pēc sava prāta. Pravietojums ziņoja, ka pāvestība "aņņemsies pārgrozīt svētku laikus un bauslību" (Dan. 7:25), un tā nebija kūtra šī darba veikšanā. (52) Lai no pagānisma atgrieztajiem cilvēkiem būtu kaut kas, ar ko aizstāt elku

pielūgšanu, un arī lai veicinātu kristietības formālu pieņemšanu, dievkalpojumos pakāpeniski ievēda svētbilžu un relikviju godāšanu un pielūgšanu. Vispārējā koncila dekrēts (skat. Pielikumā.) galīgi apstiprināja šo elku kalpošanas sistēmu. Pabeidzot svētuma apgānīšanas darbu, Roma uzdrošinājās izlaist no Dieva likumiem otro bausli, kas aizliedza elku pielūgšanu, un, lai saglabātu sākotnējo skaitu, desmito bausli sadalīja divās daļās.

Piekāpšanās pagānismam atvēra ceļu tālākai Debesu autoritātes nicināšanai. Pamudinot nesvētus draudzes vadītājus, sātans centās grozīt arī ceturto bausli un mēģināja atcelt seno Sabatu, dienu, kuru Dievs bija svētījis un iesvētījis (1. Moz. 2:2,3), tā vietā paaugstinot pagānu ievērotos svētkus – "godājamo saules dienu". Sākumā šo izmaiņu necentās izdarīt atklāti. Pirmajos gadsimtos īsto Sabatu vēl ievēroja visi kristieši. Viņi dega par Dieva godu un, ticot bauslības negrozāmībai, čakli sargāja tās priekšrakstu svētumu. Tiecoties sasniegt kāroto mērķi, sātans ar savu pārstāvju starpniecību darbojās ļoti viltīgi un izveicīgi. Lai ļaužu uzmanību pievērstu svētdienai, to sāka dēvēt par Kristus augšāmcelšanās piemiņas dienu. Tajā notika reliģiski dievkalpojumi, kaut gan vēl ilgu laiku to uzskatīja tikai par atpūtas dienu, joprojām kā svētu godājot Sabatu.

Sagatavojot ceļu savam ieplānotajam darbam, sātans jau pirms Kristus atnākšanas pamudināja jūdus apkraut Sabatu ar visstingrākajām prasībām, padarot tā ievērošanu par smagu nastu. Izmantojot savā labā šo viltus gaismu, kādā viņš pats bija ietērpis Dieva iesvētīto dienu, sātans tagad aicināja to uzskatīt tikai par jūdu ieviestu tradīciju. Pārvēršot svētdienu par liksmiem kristiešu svētkiem, viņš tos skubināja Sabatu uzskatīt par skumju (53) gavēņa un nomāktības dienu, lai tā izrādītu savu naidu pret visu jūdu dievkalpošanas sistēmu.

Ceturta gadsimta sākumā ķeizars Konstantīns izdeva dekrētu, kas visā Romas impērijā par valsts svētkiem pasludināja svētdienu. (Skat. Pielikumā.) Tagad saules dienu godāja gan viņa pagāniskie pavalstnieki, gan arī kristieši; un imperators jau tieši vēlējās savienot pagānisma un kristietības pretrunīgās intereses. To darīt viņu skubināja arī baznīcas bīskapi, kas, goda un varas kāres pārņemti, saprata, ka, ja kristieši un pagāni ievēros vienu un to pašu dienu, tad tas vēl daudzus pagānus pamudinās formāli pieņemt kristietību, kā rezultātā pieaugs baznīcas vara un slava. Tomēr dievbijīgie kristieši, pakāpeniski gan pierodot skatīties uz svētdienu kā uz zināmā mērā svētu dienu, vēl arvien, paklausot ceturtajam bauslim, turpināja ievērot Sabatu.

Lielais viltnieks savu darbu vēl nebija pabeidzis. Tādēļ viņš nolēma visu kristīgo pasauli sapulcināt zem viena karoga un valdīt ar sava vietnieka, lepnā pāvesta, starpniecību, kurš apgalvoja, ka viņš ir Kristus pārstāvis. Savu mērķi ļaunais ienaidnieks centās sasniegt ar daļēji atgriezto pagānu, godkāriģo prelātu un pasauli mīlošo draudzes locekļu palīdzību. Laiku pa laikam tika noturēti plaši koncili, kuros no visas pasaules sapulcējās baznīcas augstākās amatpersonas. Gandrīz ar katru nākamo koncilu Dieva iecelto Sabatu nospieda arvien zemāk un zemāk, bet svētdienu atbilstoši paaugstināja. Tādā veidā beidzot šos pagānu svētkus sāka godāt kā dievišķu iestādījumu, kamēr Bībeles Sabatu pasludināja par jūdaisma atliekām un tā ievērotājus par nolādāmiem cilvēkiem.

Lielajam atkritējam bija izdevies sevi paaugstināt "pār visu to, kas Dievs saucas un kas ir Dieva kalpošana". (2. Tes. 2:4, Glikā tulk.) Viņš dievišķajos likumos uzdrošinājās pārmainīt to vienīgo priekšrakstu, kas visai cilvēcei nepārprotami norāda uz patieso un dzīvo Dievu. Ceturtajā bauslī Dievs atklājas kā debesu un zemes Radītājs, līdz ar to sevi nošķirot no visiem citiem dieviem. (54) Tieši kā radīšanas darba pieminekli septīto dienu iesvētīja par dusas dienu cilvēkam. Tai vienmēr vajadzēja atgādināt, ka cilvēka esamības sākums ir dzīvais Dievs, kas vienīgais ir godāšanas un pielūgšanas cienīgs. Bet sātans centās panākt, lai ļaudis neuzticētos Dievam un nepaklausītu Viņa likumiem; tāpēc viņš sevišķi cīnījās pret to bausli, kas norāda uz Dievu kā Radītāju.

Tagad protestanti māca, ka Kristus augšāmcelšanās svētdienā šo dienu ir padarījusi par kristiešu Sabatu. Bet pierādījumu no Rakstiem par to nav. Tādu godu šai dienai nav piešķīris ne Kristus, ne Viņa apustuļi. Pirmsākumi svētdienas ievērošanai kristietībā meklējami vienīgi netaisnības noslēpumā (2. Tes. 2:7), kas savu darbu bija iesācis jau Pāvila dienās. Kur un kad Kungs būtu pieņēmis un atzinis šo pāvestības bērnu? Kādu attaisnojošu pamatojumu var dot šim sagrozījumam, kuru neapstiprina Svētie Raksti?

Sestajā gadsimtā pāvestība bija jau stingri nostiprinājusies. Tās varas sēdekli ierīkoja imperatora pilsētā un Romas bīskapu pasludināja par visas baznīcas galvu. Pagānisms savu vietu bija atdevis pāvestībai. Pūķis "deva tam savu spēku, savu troni un lielu varu". (Atkl.13:2; skat. Pielikumā.) Tad arī sākās Daniēla un Atklāsmes grāmatu pravietojumos paredzētie pāvesta vadītās apspiešanas 1260 gadi. (Dan. 7:25; Atkl.13:5-7) Kristieši bija spiesti vai nu atteikties no savas taisnīguma izjūtas un pieņemt pāvesta ieviestās ceremonijas un dievkalpošanas veidu, vai arī beigt dzīvi apakšzemes cietumos, mirt uz moku soliem, uz uguns sārziem vai no bendes cirvja. Tā piepildījās Jēzus vārdi:

"Pat vecāki un brāļi, radi un draugi jūs nodos, un dažus no jums nonāvēs. Un visi jūs ienīdēs Mana Vārda dēļ." (Lūk. 21:16,17) Uzticīgo kristiešu vajāšanas sākās ar tādu niknumu kā nekad iepriekš, un pasaule pārvērtās par milzīgu kaujas lauku. Gadsimtiem ilgi Kristus draudze sev patvērumu varēja atrast tikai vientuļās un slēptās vietās. (55) "Sieva bēga tuksnesī, kur tai bija no Dieva sataisīta vieta, lai viņa tur dzīvību uzturētu tūkstoš divi simti sešdesmit dienas." (Atkl. 12:6)

Romas baznīcas nākšana pie varas iezīmēja tumšo viduslaiku sākumu. Un, šai varai pieaugot, tumsa arvien vairāk padziļinājās. Ticību vienīgajam drošajam pamatam, Kristum, apmainīja pret ticību Romas pāvestam. Kur grēku piedošanas un mūžīgās glābšanas jautājumos vajadzēja uzticēties Dieva Dēlam, ļaudis tagad sāka raudzīties uz pāvestu un viņa pilnvarotajiem priesteriem un prelātiem. Tautu mācīja ticēt, ka pāvests ir viņu starpnieks virs zemes un ka neviens nevar tuvoties Dievam, kā tikai ar viņa starpniecību; pat vēl vairāk, – ka tas tagad ir Dieva vietā un tādēļ viņam jāpaklausa bez ierunām. Pāvesta prasību neievērošana bija pietiekošs iemesls, lai vainīgā cilvēka miesu un dvēseli pakļautu visbargākajam sodam. Tā ļaužu prāti tika novērsti no Dieva un pievērsti maldīgiem, grēcīgiem un cietsirdīgiem cilvēkiem, un, ja runājam tieši, – tad pašam tumsības lielkungam, kurš šo cilvēku personā atklāja savu varu. Grēku paslēpa zem svētuma mēteļa. Ja tiek padarīta neskaidra Svēto Rakstu nozīme un cilvēks sāk skatīties uz sevi kā uz kaut ko augstāk stāvošu, tad sagaidāma vienīgi krāpšana, maldināšana un pazemojoša netaisnība. Līdz ar cilvēku likumu un tradīciju paaugstināšanu nāca samaitātība, kas vienmēr seko Dieva likumu atmešanai.

Kristus draudzei tās bija briesmu pilnas dienas. Uzticīgu karognesēju patiešām palika maz. Lai gan patiesība netika atstāta bez lieciniekiem, tomēr reizēm šķita, ka visur virsroku gūst maldi un māņticība un patiesā reliģija tiks pilnīgi padzīta no zemes. Evaņģēlijs bija pazaudēts no redzesloka, toties vairojās reliģijas formas, kas ļaudis apgrūtināja ar dažādām stingrām prasībām.

Cilvēkus mācīja ne tikai uzskatīt pāvestu par savu starpnieku, bet arī grēku salīdzināšanā pajauties uz labiem darbiem. Ilgstoši svētceļojumi, veseli grēku nožēlošanas procesi, relikviju pielūgšana, baznīcu celšana, dažādu šķirstu un altāru izgreznošana un lieli dāvinājumi (56) baznīcai – šādus un daudzus līdzīgus darbus tagad prasīja Dieva dusmu nomierināšanai vai Viņa labvēlības nodrošināšanai, it kā Dievs līdzinātos cilvēkam, kas sadusmojas par niekiem un ir nomierināms ar dāvanām vai grēku nožēlošanas darbiem!

Neskatoties uz to, ka netikumība guva virsroku pat starp baznīcas vadītājiem, šķita, ka Romas iespaids nepārtraukti pieaug. Apmēram astotā gadsimta beigās pāvesta atbalstītāji pieprasīja, lai visi atzītu, ka jau draudzes pastāvēšanas pirmajos gadsimtos Romas bīskapiem ir bijusi tāda pati garīga vara, kādu viņi bija piesavinājušies tagad. Lai šai prasībai būtu spēks, tad vajadzēja izdarīt kaut ko tādu, kas radītu iespaidu, ka tai tiešām ir autoritatīvs pamats, un melu tēvam jau bija sagatavots priekšlikums. Mūki sāka viltot senus rokrakstus. Atrada agrāk nedzirdētus koncilu lēmumus, kas pierādīja, ka pāvesta virsvaldības sākums meklējams jau visagrākajos kristietības laikos. Un baznīca, kas patiesību bija atmetusi, kāri pieņēma šos viltojumus. (Skat. Pielikumā.)

Viltus mācību gruži traucēja darbu nedaudzajiem uzticīgajiem strādniekiem, kas vēl cēla uz pareizā pamata (1. Kor. 3:10,11), un viņi, apmulsuši, nesteidzās iet uz priekšu. Līdzīgi Jeruzālemes mūru cēlājiem Nehemijas dienās daži bija gatavi sacīt: "Nastu nesēju spēks zūd, un drupu ir tik daudz, un mēs nespējam vairs strādāt gar mūri." (Nehem. 4:10) Noguruši nepārtrauktajā cīņā pret vajāšanām, viltu, netaisnību un dažādiem citiem šķēršļiem, ko sātans spēja izdomāt, lai viņus kavētu iet uz priekšu, daži no agrāko laiku uzticīgajiem celtniekiem zaudēja drosmi un, baidoties par savu mantu un dzīvību, kā arī vispārējā miera dēļ, novērsās no pareizā pamata. Bet citi, ienaidnieka pretestības neiebiedēti, droši sacīja: "Nebīstieties no viņiem! Atcerieties Kungu, kas ir liels un bijājams!" (Nehem. 4:14) – un turpināja darbu, ikviens apjozis zobenu pie saviem sāniem. (Ef. 6:17)

Viens un tas pats naida un pretestības gars visos laikmetos ir iedvesmojis Dieva ienaidniekus cīnīties pret patiesību, bet Kungs no saviem kalpiem vienmēr ir prasījis tādu pašu modrību un uzticību. (57) Pirmajiem mācekļiem teiktie Kristus vārdi attiecas uz Viņa sekotājiem līdz laika beigām: "Ko Es jums saku, to Es saku visiem: Esiet nomodā!" (Marka 13:37)

Šķita, ka tumsa arvien vairāk sabiezēja. Svētbilžu pielūgšana kļuva vispārēja. To priekšā aizdedzināja sveces un skaitīja lūgšanas. Virsroku guva visbezjēdzīgākie un māņticīgākie paradumi. Cilvēku prātu tik pilnīgi pārvaldīja neticība un maldi, ka saprāts to priekšā it kā atkāpās. Tā kā priesteri un bīskapi paši mīlēja izpriecāties un nodevās juteklīgām baudām un samaitātībai, tad no ļaudīm, kas pakļāvās viņu vadībai, varēja sagaidīt tikai vēl tālāku grimšanu nezināšanā un netikumus.

Nākamo augstprātīgo soli pāvestība spēra vienpadsmitajā gadsimtā, kad pāvests Gregors VII pasludināja, ka Romas baznīca ir nemaldīga un pilnīga. Viens no viņa izvirzītajiem priekšlikumiem

apgalvoja, ka baznīca nekad nav kļūdījusies un atbilstoši Rakstiem nekad nekļūdīsies. Bet pierādījumi no Rakstiem šim apgalvojumam nesejoja. Lepnais pāvests arī pieprasīja sev varu atcelt imperatorus un paziņoja, ka viņa izteikto spriedumu neviens vairs nevar mainīt, bet viņam ir tiesības mainīt visu citu lēmumus. (Skat. Pielikumā.)

Spilgta liecība šī nemaldīguma aizstāvja tirāniskajam raksturam ir viņa izturēšanās pret Vācijas imperatoru Heinrihu IV. Par uzdrošināšanos neievērot pāvesta autoritāti viņu izslēdza no baznīcas un atcēla no troņa. Baidoties no firstu draudiem un novēršanās, kurus pret viņu sacelties iedrošināja pāvesta pārstāvis, Heinrihs IV saprata, ka viņam ar Romu jāizlīgst. Savas sievas un kāda uzticīga kalpa pavadībā tas ziemas vidū šķērsoja Alpus, lai pazemotos pāvesta priekšā. Kad viņš sasniedza pili, kur patlaban bija apmeties Gregors VII, viņu bez miesassargiem ieveda ārējā pagalmā, un tur Vācijas imperators bargā ziemas aukstumā ar neapsegtu galvu un kailām kājām, tērpiem visvienkāršākajās drēbēs, gaidīja pāvesta atļauju stāties viņa priekšā. Tikai pēc trim gavēņa un grēksūdzes dienām pāvests viņu žēlīgi uzklaušīja un dāvāja piedošanu. (58) Un pat tad spēkā palika nosacījums, ka viņam vēl jāgaida pāvesta galīgā piekrišana, pirms tas var sevi uzskatīt par ķeizaru un attiecīgi rīkoties. Sajūsmināts par savu uzvaru, Gregors VII lielījās, ka pazemot ķēniņu lepnumu esot viņa tiešais pienākums.

Cik pilnīgi pretēja šī augstprātīgā pāvesta uzpūtīgajam lepnumam ir Kristus lēnprātība un pazemība, kurš sevi attēlo kā pie sirds durvīm stāvošu lūdzēju, kas vēlas ieiet, lai nestu piedošanu un mieru, un kurš saviem sekotājiem mācīja: "Ja kas jūsu starpā grib būt pirmais, tas lai ir jūsu kalps." (Mat. 20:27)

Nākamie gadsimti bija liecinieki pāvesta ieviesto maldu pieaugumam Romas izvirzītajās doktrīnās. Jau pirms pāvestības nodibināšanās baznīca bija pievērsusies pagānu filozofu mācībām, kuras uz to atstāja savu iespaidu. Daudzi, kas teica, ka ir atgriezušies, joprojām turējās pie savas pagāniskās filozofijas principiem un ne tikai paši turpināja to studēt, bet uzspieda arī citiem, saskatīdami tajā līdzekli sava iespaيدا izplatīšanai starp pagāniem. Tādā veidā kristīgajā mācībā ienāca lieli maldj. Sevišķi tika uzsvērtā ticība cilvēka dabīgajai nemirstībai un viņa apzinīgajam stāvoklim nāvē. Šī mācība pamatoja Romas noteikto svēto pielūgšanos un jaunavas Marijas godāšanas ieradumu. Tālāk sekoja maldī par mūžīgām mokām tiem, kas nenožēlos savus grēkus un neatgriezīsies. Šie uzskati ātri iesakņojās pāvestības ideoloģijā.

Līdz ar to bija sagatavots ceļš vēl cita pagāniska izdomājuma ieviešanai, ko Roma nosauca par šķīstīšanas ugunīm un izlietoja lētticīgo un māņticīgo ļaužu iebiedēšanai. Šī maldū mācība apgalvo, ka pastāv tāda moku vieta, kurā sodu par grēkiem izcieš dvēseles, kas nav pelnījušas mūžīgu lāstu, un kuras vēlāk, pēc atbrīvošanās no savas nešķīstības, tiek uzņemtas Debesīs. (Skat. Pielikumā.) (59)

Lai savā labā varētu izmantot pavalstnieku bailes un netikumus, Romai bija vajadzīgs vēl viens izdomājums. To sniedza doktrīna par grēku atlaišanu. Visiem, kas brīvprātīgi iesaistījās pāvesta karos viņa laicīgās varas paplašināšanai, ienaidnieku sodīšanai vai tādu cilvēku iznīcināšanai, kuri uzdrošinājās noliegt viņa garīgo virsvaldību, apsoltāja pilnīgu grēku piedošanu, neskatoties uz to, kad tie darīti vai tiks darīti – pagātnē, tagadnē vai nākotnē, kā arī visu viņu pelnīto moku un sodu atlaišanu. Bez tam ļaudīm mācīja, ka, iemaksājot baznīcai naudu, viņi paši var atbrīvoties no grēka un atbrīvot arī savu mirušo draugu dvēseles, kas mokās uguns liesmās. Ar tādiem līdzekļiem Roma pildīja savas naudas lādes un nodrošināja krāšņu, greznu un netikumīgu dzīvi tiem, kas liekulīgi saucās par tās Būtnes pārstāvjiem, kuram nebija kur nolikt savu galvu. (Skat. Pielikumā.)

Rakstos norādīto Kunga Vakarēdienu aizvietoja ar elkudievīgo misi. Pāvesta priesteri apgalvoja, ka viņi ar savu bezjēdzīgo izrādi parasto maizi un vīnu pārvērsīstā "Kristus miesā un asinīs". (1) Ar zaimojošu augstprātību viņi prasīja atzīt, ka ir spējīgi radīt Dievu, visu lietu Radītāju. Un kristiešus, piedraudot ar nāvi, spieda atklāti apliecināt savu ticību šai briesmīgajai, Debesīs apvainojošajai ķecerībai. Kas liedzās to darīt, tos lieliem pulkiem nodeva par upuri liesmām. (Skat. Pielikumā.)

13. gadsimtā ieveda visbriesmīgāko no visiem pāvestības izgudrojumiem – inkvizīciju. Te, pāvesta hierarhijas vadoņu aizsegā, darbojās pats tumsas lielkungs. Slepenajos koncilos sātans un viņa eņģeļi pārvaldīja ļauno cilvēku prātu, tomēr viņu vidū neredzams stāvēja arī kāds Dieva sūtnis, kas pierakstīja visus briesmīgos un netaisnos lēmumus, kā arī to darbu vēsturi, kas ir pārāk šausmīga, lai atklātu cilvēku acīm. "Lielā Bābele" bija "piedzērusies no svēto asinīm". Miljoni sakropļotu mocekļu augumu sauca Dievu bargi sodīt šo atkritēju varu. (60)

Pāvestība bija kļuvusi par pasaules despotu. Romas svētā krēsla dekrētu priekšā zemojās ķēniņi un imperatori. Šķīta, ka tā varā nodots cilvēku laicīgais un mūžīgais liktenis. Gadsimtiem ilgi lieli apgabali bez ierunām pieņēma Romas doktrīnas, godbijīgi pildot tās rituālus un plaši ievērojot visus

svētkus. Garīdzniecību godāja un devīgi atbalstīja. Vēlākos gados Romas baznīca nekad vairs nav guvusi lielāku cieņu, godu un varu.

Bet "pāvesta varas pusdienas laiks pasaulei bija pusnakts". (2) Ne tikai tauta, bet arī priesteri Svētos Rakstus gandrīz nemaz nepazīna. Tāpat kā savā laikā farizeji, arī pāvestības vadoņi ienīda gaismu, kas atklāja viņu grēkus. Atstūmuši taisnības standartu, Dieva likumus, tie neierobežoti lietoja savu varu un dzīvoja netikumībā. Visur izplatījās viltus, mantrausība un izvirtība. Cilvēki nevirzījās ne no viena nozieguma, kas palīdzēja iegūt bagātību vai stāvokli. Pāvestu un prelātu pilis kļuva par skatuvi viszemiskākai uzdzīvei. Daži no valdošajiem pāvestiem bija vainīgi tik atbaidošos noziegumos, ka nācās iejaukties laicīgiem valdniekiem, lai gāztu šos baznīcas augstos ierēdņus kā briesmoņus, kas bija pārāk nekrietni, lai tos vēl ilgāk varētu paciest. Gadsimtiem ilgi Eiropā nebija nekāda progresā zinātnē, mākslā un civilizācijā. Kristīgā pasaule bija morāli un intelektuāli paralizēta.

Pasaules stāvoklis Romas valdīšanas laikā atbaidošā un pārsteidzošā veidā piepildīja pravieša Hozejas vārdus: "Mani ļaudis top izdeldēti, tādēļ ka tie bez atzišanas. Jo, ka tu atzišanu esi atmetis, tad ir Es tevi atmetīšu (.). Un tāpēc, ka tu esi aizmirsis sava Dieva bausību, tad Es aizmirsīšu tavus bērnus." "Ne uzticības, ne mīlestības, ne Dieva atzišanas nav tai zemē, bet lādēšana un melošana, un kaušana, un zagšana, un laulības pārkāpšana laužas iekšā, un asins vaina nāk pēc asins vainas." (Hoz. 4:6,1,2, Glikā tulk.) Tādi bija rezultāti, kas sekoja Dieva Vārda atmešanai.

4. VALDIEŠI

[61] Visdziļākajā tumsā, kas pārklāja zemi pāvestu valdīšanas ilgajā laika posmā, patiesības gaismu tomēr nebija iespējams pilnīgi izdzēst. Ikvienā laikmetā Dievam ir bijuši savi liecinieki – vīri, kas ticēja Kristum kā vienīgajam Starpniekam starp Dievu un cilvēku, kas Bībeli uzskatīja par vienīgo dzīves mērauklu un kas svētīja patieso Sabatu. Cik daudz pasaule ir parādā šiem cilvēkiem, to vēlākās paaudzes nekad nesaprātīs. Viņus sadedzināja kā ķecerus, viņu motīvus apstrīdēja un raksturu nomelnoja, viņu rakstus aizliedza, sagrozīja un nepareizi izskaidroja. Tomēr tie stāvēja stingri un no gadsimta uz gadsimtu saglabāja skaidru savu ticību, lai to kā svētu mantojumu nodotu nākamajām paaudzēm.

Dieva tautas vēsture šajā tumsas laikmetā, pēc tam, kad Roma bija ieguvusi virsvaldību, ir atzīmēta Debesīs, bet cilvēku sarakstītajās grāmatās tai ierādīts pavisam maz vietas. Tās eksistencei nedaudz var izsekot vienīgi pēc vajātāju apsūdzībām. Roma tiši vēlējās izdzēst visas pēdas, kas liecinātu par tās doktrīnu un direktīvu neatzišanu. Tā centās iznīcināt visu ķecerīgo: gan personas, gan rakstus. Pāvesta dogmu autoritātes apšaubīšana jau bija pietiekošs iemesls dzīvības atņemšanai kā bagātam, tā nabagam, kā augstam, tā zemam. Tāpat Roma pūlējās iznīcināt katru dokumentu, kas liecinātu par tās cietsirdību un nežēlību pret citādi domājošiem cilvēkiem. Pāvestu vadītie koncili pavēlēja sadedzināt visas grāmatas un rakstus, kas saturēja šādas ziņas. Pirms grāmatu iespiešanas mākslas izgudrošanas to skaits bija niecīgs, un formas (62) dēļ tās bija grūti uzglabājamās, tāpēc arī Romas piekritējiem gandrīz nekas netraucēja piepildīt savus nodomus.

Pāvesta pārvaldības robežās nevienai draudzei neļāva ilgāku laiku baudīt sirdsapziņas brīvību. Tikko baznīca bija nostiprinājusies, tā tūlīt izstiepa savas rokas, lai satriektu visu, kas atsacījās atzīt tās varu, un draudzes cita pēc citas padevās tās virskundzībai.

Lielbritānijā vienkāršā, pirmatnējā kristietība iesakņojās jau ļoti agri. Pirmajos gadsimtos pieņemto Eviņģēliju tur vēl nebija izkropļojusi Romas atkrišana. Pagāņu imperatoru izvērstās vajāšanas, kas aizsniedza pat šos tālos krastus, bija vienīgā dāvana, ko Britānijas draudzes saņēma no Romas. Daudzi kristieši, bēgot no vajāšanām Anglijā, patvērumu atrada Skotijā, no turienes patiesību ienesa Īrijā, un visās šajās zemēs to uzņēma ar prieku.

Kad Britānijā iebruka sakši, virsroku guva pagānisms. Uzvarētāji noniecināja iespēju mācīties no saviem padotajiem, un kristieši bija spiesti aiziet kalnos vai neapdzīvotos dumbrajās. Tomēr, lai arī uz laiku apslēpta, gaisma turpināja degt. Gadsimtu vēlāk tā Skotijā iemirdzējās tik spoži, ka tās stari aizsniedza daudzas tālas zemes. No Īrijas atnāca dievbijīgais Kolumbs un viņa līdzstrādnieki, kas, sapulcējuši izklīdinātos ticīgos uz vientuļās Jonas salas, izveidoja to par sava misijas darba centru. Starp šiem evaņģēlistiem bija kāds Bībeles Sabata ievērotājs, un tā ļaudis iepazinās ar šo patiesību. Jonā atvēra skolu, no kuras misionāri devās ne tikai uz Skotiju un Angliju, bet arī uz Vāciju, Sveici un Itāliju.

Tomēr arī Roma jau labu laiku meta skatus uz Britāniju un cerēja to pakļaut savai virsvaldībai. Sestajā gadsimtā tās sūtņi uzsāka pagānisko sakšu atgriešanu. (63) Lepnie barbari viņus uzņēma labvēlīgi, un tie panāca, ka daudzi tūkstoši atzina Romas ticību. Pasākumam izdodoties, pāvestības

vadoņi un viņu atgrieztie ļaudis sastapās ar pirmatnējiem kristiešiem. Atklājās pārsteidzošs pretstats. Pēdējie bija vienkārši un pazemīgi, savā raksturā, dzīvesveidā saskaņojušies ar Rakstiem, kamēr pirmajos viegli varēja saskatīt mānticību, mīlestību uz greznību un pāvesta varai raksturīgo augstprātību. Romas sūtņi pieprasīja, lai šīs kristīgās draudzes atzīst neierobežotu pāvesta virsvaldību. Briti lēnprātīgi atbildēja, ka tie vēlas mīlēt visus cilvēkus, bet pāvestam nav tiesības valdīt pār draudzi un viņi tam varot parādīt tikai tādu paklausību, kāda pienākas katram Kristus sekotājam. Atkal un atkal tos centās padarīt padevēīgus Romai, bet šie pazemīgie kristieši, Romas sūtņu parādītā lepnuma pārsteigt, nelokāmi atbildēja, ka viņi nepazīst nevienu citu Kungu kā vienīgi Kristu. Tad atklājās pāvestības īstais gars. Romas sūtņi sacīja: "Ja jūs negribat uzņemt brāļus, kas nes mieru, tad saņemsit ienaidniekus, kas nāks ar karu. Ja jūs negribat apvienoties ar mums, lai rādītu sakšiem dzīvības ceļu, tad jūs no viņiem saņemsit nāves dūrienu." (1) Tie nebija tukši vārdi. Ieroču spēks, intrigas un krāpšana bija līdzekļi, kurus izlietoja cīņā pret šiem Bībeles ticības lieciniekiem, līdz Britānijas draudzes bija iznīcinātas vai piespiestas padoties pāvesta autoritātei.

Zemēs, kuras neaizsniedza Romas vara, daudzus gadsimtus pastāvēja kristiešu grupas, kas palika pāvesta demoralizējošā iespaida neskartas. No visām pusēm tās ielēca pagānisms, un laika ritumā tā maldi atstāja zināmu iespaidu, tomēr šie kristieši Bībeli uzskatīja par vienīgo ticības mērauklu un stingri turējās pie daudzām tās patiesībām. Viņi ticēja Dieva likumu mūžīgumam un ievēroja ceturrtā bausļa Sabatu. Draudzes ar šādu ticību un dzīvesveidu varēja atrast Centrālajā Āfrikā un starp Āzijas armēņiem.

Bet starp tiem, kas pretojās pāvesta varas uzbrukumiem, vispirms noteikti jāmin (64) valdieši. Tieši tajā zemē, kur pāvestība bija cēlusi sev sēdekli, tās viltus un samaitātība saņēma visstingrāko pretestību. Gadsimtiem ilgi Pjemontas draudzes saglabāja savu neatkarību; tomēr arī tur pienāca laiks, kad Roma panāca to pakļaušanos. Pēc nesekmīgas cīņas pret nežēlīgo tirāniju šo draudžu vadītāji negribīgi atzina tās varas virsvaldību, kuras priekšā, kā šķita, zemojās visa pasaule. Daži tomēr atsacījās pakļauties pāvesta vai prelātu autoritātei. Viņi bija apņēmušies palikt uzticīgi Dievam un pasargāt savas ticības skaidrību un vienkāršību. Notika atdalīšanās. Tie, kuri stingri turējās pie senās ticības, no pārējiem šķīrās; daži, pametuši dzimtos Alpus, patiesības karogu pacēla svešās zemēs; citi uzmeclēja vientuļākas kalnu ielejas un klinšu cietokšņus, lai tur saglabātu iespēju brīvi kalpot savam Dievam.

Ticība, ko daudzus gadsimtus sargāja un mācīja valdiešu kristieši, ļoti atšķīrās no Romas izvirzītajām viltus doktrīnām. Viņu reliģiskā pārliecība pamatojās uz rakstīto Dieva Vārdu, uz īstajiem kristietības pamatnoteikumiem. Tomēr ne jau vienkāršie zemnieki, kas mājāja maz pazīstamās, klusās un nomaļās vietās, noslēgušies no pasaules un būdami ik dienas aizņemti ar saviem ganāmpulkiem un vīna dārziem, – jā, ne jau viņi paši bija nonākuši pie patiesības, kas nostājās pretī atkritušās baznīcas dogmām un ķecerībai. Viņu ticība nebija kaut kāds jauns izdomājums. Viņu reliģiskā pārliecība tika mantota no tēviem. Viņi cīnījās par apustuļu draudzes ticību, – par "ticību, kas vienreiz svētiem dota". (Jūdas 3.) "Draudze tuksnesi" un nevis lepnā hierarhija ar troni pasaules lielajā galvaspilsētā bija īstā Kristus draudze, to patiesības dārgumu sargātāja, kurus Dievs bija uzticējis savai tautai, lai sniegtu tālāk pasaulei.

Viens no galvenajiem iemesliem, kas patiesajai draudzei (65) lika atdalīties no Romas, bija pēdējās naidis pret Bībeles Sabatu. Kā jau pravietojumā iepriekš tika teikts, pāvesta vara patiesību nometa zemē. Dieva bauslību samina putekļos, tās vietā izceļot tradīcijas un cilvēku priekšrakstus. Baznīcas, kas atradās zem pāvesta varas, drīz vien tika piespiestas uzskatīt par svētu pirmo nedēļas dienu. Visur izplatījās maldi, un mānticība mulsināja pat daudzus patiesus Dieva ļaudis, tā ka viņi, turpinot ievērot Sabatu, no darba atturējās arī svētdienā. Bet pāvestības vadoņus tas neapmierināja. Viņi pieprasīja ne tikai svētdienas svētīšanu, bet arī Sabata zaimošanu un ar visasākajiem vārdiem apsūdzēja katru, kas vēl uzdrošinājās godāt šo dienu. Vienīgi aizbēgot no Romas varas bija iespējams miera apstākļos paklausīt Dieva likumiem.

Valdieši kā vieni no pirmajiem Eiropā ieguva Svēto Rakstu tulkojumu. (Skat. Pielikumā.) Daudzus gadsimtus pirms reformācijas viņiem jau piederēja Bībeles manuskripts dzimtajā valodā. Līdz ar to tiem bija neviltota patiesība, un tieši tādēļ viņus tā ienīda un vajāja. Valdieši mācīja, ka Romas baznīca ir Atklāsmes grāmatā minētā atkritusī Bābele, un, riskējot ar savu dzīvību, stājās pretī tās pavedinošajam iespaidam. Kamēr daži, ilgstošo vajāšanu nogurdināti, ielaidās kompromisā, pamazām atsakoties no savas ticības atšķirīgajiem principiem, citi stingri turējās pie īstās patiesības. Valdieši turpināja pastāvēt visos garajos tumsas un atkrišanas laikmetos, neatzīstot Romas virsvaldību, noraidot bilžu pielūgšanu kā kalpošanu elkiem un ievērojot īsto Sabatu. Savu ticību viņi saglabāja pat visniknākajās pretestības vētrās. Lai gan savojiešu šķēps cirta dziļas brūces, lai gan viņus dedzināja Romas sartos, tie tomēr turpināja stāvēt par Dieva Vārdu un Viņa godu.

Aiz kalnu augstajiem bastioniem, kas visos laikos snieguši patvērumu vajātiem un apspiestiem ļaudīm, valdieši atrada sev labu paslēptuvi. Šeit viduslaiku tumsā turpināja degt gaišā patiesības uguns. Šeit uzticīgi liecinieki tūkstoš gadus saglabāja seno ticību. (66)

Dievs saviem ļaudīm bija sagādājis godbijību iedvesošu, grandiozu svētnīcu, tieši atbilstošu viņiem uzticētajām varenajām patiesībām. Siem vienkāršajiem trimdiniekiem kalni bija kā Jehovas negrozāmās taisnības emblēma. Tie saviem bērniem norādīja uz augstajām klinšu virsotnēm, kas nemainīgā majestātiskumā sniedzās debesīs, un stāstīja par To, kurš nepazīst ne pārmaiņas, ne pārvēršanās ēnas, kura Vārds ir pastāvīgs kā mūžīgie kalni. Dievs kalnus ir nopamatojis un apjozis ar spēku; un neviena roka, izņemot pašu Bezgalīgo, tos nevar izkustināt no vietas. Tāpat Viņš ir nostiprinājis savu bauslību, savas valdības pamatu Debesīs un virs zemes. Cilvēka roka spēj aizsniegt savus līdzcilvēkus un atņemt tiem dzīvību; bet, tāpat kā tai nav iespējams nocelt no pamatiem un iemest jūrā varenos kalnus, tā nevar grozīt arī kādu priekšrakstu Jehovas bauslībā vai izdzēst vienu no Viņa apsollījumiem tiem, kas dara Kunga prātu. Uzticībā Dieva likumiem Viņa kalpiem vajadzētu būt tikpat nelokāmiem kā nemainīgajiem kalniem.

Kalni, kas apjoza šīs dziļās ielejas, pastāvīgi liecināja par Dieva radošo spēku un atgādināja Viņa sargājošo un modro gādību. Un svētceļnieki iemīlēja Jehovas klātbūtnes klušos simbolus. Viņi nesūrojās par savu smago likteni, kalnu vientulībā tie nekad nejutās vieni. Valdieši pateicās Dievam, ka Viņš tiem sagādājis patvēruma vietu, kur glābties no cilvēku dusmām un nežēlības. Viņi priecājās par iespēju brīvi un netraucēti pielūgt savu Dievu. Bieži vien, kad viņus vajāja ienaidnieki, kalnu cietokšņi tos droši aizsargāja. No daudzām augstām virsotnēm atskanēja viņu slavas dziesmas par godu Dievam, un Romas armija tās nespēja apklusināt.

Tira, vienkārša un dedzīga bija šo Kristus sekotāju dievbijība. Patiesības principus viņi vērtēja augstāk par namiem un zemi, augstāk par draugiem un radiem, un pat par savu dzīvību. Tie nopietni centās šos principus ieaudzināt jauniešu sirdīs. (67) Jau agrā bērnībā jauno paaudzi iepazīstināja ar Rakstiem un mācīja ar godbijību izturēties pret visām Dieva likumu prasībām. Bībeles norakstu bija maz, tāpēc tās dārgos vārdus iemācījās no galvas. Daudzi spēja citēt veselas nodaļas kā no Vecās, tā Jaunās Derības. Domas par Dievu saistīja ar varenajām dabas ainavām un ikdienas dzīves vienkāršajām svētībām. Mazos bērnus skubināja raudzīties uz Dievu kā uz mierinājuma un visa labā Devēju.

Iejūtīgie un sirsnīgie vecāki savus bērnus mīlēja saprātīgi, tāpēc neradināja viņus apmierināt dažādās iegribas. Tos gaidīja smagu pārbaudījumu un grūtību pilna dzīve un varbūt pat mocekļa nāve. Jau no bērnības viņus aicināja panest nelabvēlīgus apstākļus, pakļauties vadībai un tomēr domāt un strādāt patstāvīgi. Ļoti agri viņus iemācīja uzņemties atbildību, būt piesardzīgiem sarunās un izprašt klusēšanas gudrību. Viens viņu ienaidnieku dzirdēts neapdomīgs vārds varēja apdraudēt ne tikai paša runātāja dzīvību, bet arī simtiem viņa brāļus; jo, kā vilki dzenas pakaļ savam laupījumam, tā patiesības ienaidnieki vajāja visus, kas uzdrošinājās prasīt ticības brīvību.

Patiesības dēļ valdieši bija upurējuši savu laicīgo labklājību un sev uzturu varēja sagādāt tikai ar neatlaidīgām pūlēm. Viņi rūpīgi iekopa katru starp kalniem atrodamo aramzemes gabaliņu un ražu ieguva arī ielejās un mazāk auglīgajās kalnu nogāzēs. Taupība un stingra pašizliedzība bija daļa no tās audzināšanas, ko bērni saņēma kā savu vienīgo mantojumu. Viņiem mācīja, ka šīs zemes dzīvi Dievs uzskata par skolu un ka savas vajadzības tiem jāapmierina tikai ar personīgām pūlēm, apdomību, rūpību un ticību. Tāda dzīve bija grūta un nogurdinoša, tomēr veselīga, – tieši tāda, kas kritušajam cilvēkam viņa stāvoklī bija vajadzīga. Tādu skolu cilvēka audzināšanai un tālākai attīstībai bija paredzējis pats Dievs. (68) Norūdot jaunatni smagā darbā un grūtībās, netika pamesta novārtā arī viņu izglītošana. Jauniešiem mācīja, ka visas viņu spējas pieder Dievam un ka tās ir jāizkopj un jāattīsta kalpošanai Viņam.

Valdiešu draudzes savā skaidrībā un vienkāršībā līdzinājās apustuļu laika draudzei. Noraidījuši pāvesta un prelātu virsvaldību, par vienīgo augstāko un nekļūdīgo autoritāti tie uzskatīja Bībeli. Draudžu gani, atšķirībā no Romas kundziskajiem priesteriem, sekoja Meistara priekšzīmei, kurš nenāca, "lai Viņam kalpotu, bet ka Viņš kalpotu". Viņi baroja Dieva ganāmpulku, vadot to pa Kunga Svētā Vārda zālajām ganībām un pie dzīvā ūdens avotiem. Atrazdamies tālu no cilvēku lepnības un greznuma pieminekļiem, ļaudis pulcējās nevis krāšņās baznīcās vai lieliskās katedrālēs, bet gan koku paēnā, Alpu ielejās vai, ja draudēja briesmas, kādā klints cietoksnī, lai tur klausītos Kristus kalpu runātos patiesības vārdus. Dvēseļu gani ne tikai sludināja Evaņģēliju, bet arī apmeklēja slimos, mācīja bērnus, brīdināja maldošos un centās izšķirt strīdus un visādi stiprināt saskaņu un brāļu mīlestību. Miera laikā tos ar labprātīgām dāvanām uzturēja tauta, bet, tāpat kā telšu meistars Pāvils, katrs no tiem prata arī kādu amatu vai īpašu darbu, lai vajadzības gadījumā varētu pats sev nodrošināt uzturu.

No saviem skolotājiem jaunatne saņēma visas nepieciešamās pamācības. Pievēršot audzēkņu uzmanību vispārīglītojošām nozarēm, viņi galvenokārt tomēr pētīja Bībeli. Mateja un Jāņa evaņģēlijus, kā arī citas vēstules iemācījās no galvas. Viņi daudzkārt pārrakstīja Svētos Rakstus. Dažreiz noraksti ietvēra visu Bībeli, bet citreiz tikai īsus izvilkumus, kam pievienoja dažus vienkāršus teksta paskaidrojumus, kurus sastādīja labi Rakstu pazinēji. Tādā veidā nāca gaismā patiesības bagātības, ko tik ilgi bija apslēpuši tie, kas centās paaugstināties pār Dievu. (69)

Pacietīgi, nenogurstoši pūloties, reizēm lāpu gaismā dziļās, tumšās alās Svētos Rakstus pārrakstīja pantu pēc panta, nodaļu pēc nodaļas. Darbs gāja uz priekšu, un Dieva atklātā griba atspīdēja līdzīgi skaidram zeltam, bet, cik daudz spožāku, skaidrāku un varenāku šo gaismu darīja tās dēļ paciestie smagie pārbaudījumi, var saprast vienīgi paši darba darītāji. Ar šiem uzticīgajiem strādniekiem sadarbojās Debesu eņģeļi.

Sātans skubināja pāvesta priesterus un prelātus aprakt patiesības Vārdu zem maldu, ķecerības un mānticības grūžiem, bet brīnišķā kārtā tas tomēr tika saglabāts negrozīts cauri visiem tumšajiem gadsimtiem. Sis darbs nenesa cilvēka, bet Dieva zīmogu. Cilvēki gan nenogurstoši pūlējās aptumšot Rakstu skaidro, vienkāršo nozīmi un panākt, lai tie runā pretī paši savai liecībai; bet kā Noas šķirsts nenogrima bangojošajos dziļumos, tā arī Dieva Vārds izturēja visas vētras, kas draudēja to iznīcināt. Kā bagāta zelta un sudraba ādere raktuvēs parasti ir paslēpta zem virsējiem slāņiem, un visiem, kas šos dārgumus vēlas atrast, ir dziļi jārok, tā Svētajos Rakstos ir patiesības bagātības, kuras atklājas vienīgi nopietnam, pazemīgam un lūdzošam meklētājam. Dievs ir paredzējis, lai Bībele kļūtu par mācību grāmatu visai cilvēcei kā bērnībā, tā jaunībā un arī brieduma gados; lai tā vienmēr tiktu studēta. Savā Vārdā Viņš cilvēkiem ir atklājis pats sevi. Katra no jauna atrasta patiesība tikai vēl vairāk izceļ Bībeles Autora apbrīnojamo raksturu. Rakstu pētīšana ir dievišķi norādītais līdzeklis cilvēku vadīšanai ciešākā savienībā ar savu Radītāju, lai tiem sniegtu skaidrāku izpratni par Viņa gribu. Tas ir sazināšanās līdzeklis starp Dievu un cilvēkiem.

Uzskatot Kunga bijāšanu par gudrības iesākumu, valdieši tomēr labi saprata, cik svarīgi ir sakari ar pasauli un kāda nozīme cilvēku un viņu darba dzīves pazīšanai, jo tā attīstās prāts un padziļinās uztveres spējas. (70) No kalnos esošajām skolām dažus jauniešus sūtīja uz mācību iestādēm Francijas vai Itālijas pilsētās, kur studijām, domām un novērojumiem atvērās plašāks lauks nekā viņu dzimtajos Alpos. Tur valdiešu izvēlētie pārstāvji tika pakļauti kārdināšanām, tiem nācās redzēt netikumību un vajadzēja sastapties ar sātana viltīgajiem aģentiem, kas mēģināja viņiem uzspiest visizsmalcinātākās ķecerības un visbīstamākos maldus. Bet visu šo pārbaudījumu pārvarēšanai tos bija sagatavojusi bērnībā saņemtā audzināšana.

Skolās, uz kurām viņi aizgāja, tie nevienam nedrīkstēja uzticēties. Jauniešu apgērbs bija tā pagatavots, ka tajā varēja paslēpt viņu visdārgāko mantu – Svēto Rakstu manuskriptus. Sos daudzu mēnešu un gadu darba augļus tie visur nesa sev līdzī, un, kad vien bija iespējams, nemodinot aizdomas, viņi piesardzīgi nolika kādu to daļu tādu cilvēku ceļā, kuru sirdis šķita atveramies patiesības uzņemšanai. Jau no mātes klēpja valdiešu jaunieši bija radināti domāt par šo mērķi, viņi izprata savu uzdevumu un to uzticīgi pildīja. Sajās mācību iestādēs tika mantoti cilvēki, kas atgriezās patiesajā ticībā, un bieži tās principi ietekmēja visu skolu, tomēr pāvestīgie skolas priekšnieki pat ar visrūpīgāko izjautāšanu nevarēja nonākt uz pēdām, tā saucamajai, samaitājošai ķecerībai.

Misijas gars ir Kristus gars. Atjaunota sirds tūlīt izjūt vēlēšanos arī citus vadīt pie Pestītāja. Tāda bija kristīgo valdiešu nostāja. Viņi saprata, ka Dievs no tiem prasa vairāk nekā tikai patiesības pasargāšanu tās skaidrībā savās pašu draudzēs; ka uz viņiem gulstas svinīga atbildība, lai tiem sniegtā gaisma spīdētu arī pār tumsā esošajiem ļaudīm; ka tie ar Dieva Vārda vareno spēku censtos salauzt Romas uzspiesto verdzības jūgu. Valdiešu sludinātāji tika izglītoti par misionāriem. Ikvienam, kas vēlējās iesaistīties sludināšanas darbā, vispirms bija jāapgūst evaņģēlista pieredze. Katram trīs gadus vajadzēja kalpot kādā misijas laukā, pirms viņam uzticēja draudzi dzimtenē. (71) Un šī kalpošana, kas jau no paša sākuma prasīja pašizliedzību un uzpurēšanos, veiksmīgi sagatavoja cilvēku draudzes gana dzīvei tajos laikos, kuri pārbaudīja ikvienu dvēseli. Svētajā amatā iesvētītajiem jauniešiem nebija nekādu izredžu uz laicīgu bagātību vai godu, bet viņus gaidīja smaga darba un briesmu pilna dzīve, iespējams, pat mocekļa nāve. Misionāri darbojās pa diviem, kā Jēzus kādreiz bija izsūtījis savus mācekļus. Katram jaunietim parasti gāja līdzī pieredzējis, gados vecāks vīrs. Un jaunākajam vajadzēja pakļauties savam ceļabiedram, kas bija atbildīgs par viņa mācīšanu un kura norādījumi tam vienmēr bija saistoši. Ne visur šie līdzstrādnieki gāja kopā, tomēr bieži satikās, lai lūgtu un apspriestos, tādā veidā viens otru stiprinot ticībā.

Atklāt savas misijas mērķi nozīmēja drošu neizdošanos, tāpēc tie rūpīgi slēpa savu patieso nolūku. Katrs sludinātājs prata kādu amatu vai bija apguvis noteiktu profesiju, tādēļ tiešos misionāra

pienākumus viņi parasti pildīja zem laicīgas nodarbošanās aizsega. Visbiežāk tie izvēlējās lielāka vai mazāka mēroga tirdzniecību. "Viņi piedāvāja zīdu, dārglietas un citas preces, ko tajos laikos nevarēja tik viegli nopirkt, neapmeklējot tālas pilsētas; un kā tirgotājus viņus laipni uzņēma tur, kur, ejot kā misionāri, tie noteikti tiktu noraidīti." (2) Viņu sirdis vienmēr tiecās pretī Dievam, lūdzot gudrību, kā pasniegt par zeltu un dārgakmeņiem vērtīgāku mantu. Tie slepeni nesa sev līdzī pilnīgus vai daļējus Bībeles norakstus, un, kur vien radās izdevība, savu pircēju uzmanību pievērsa šiem rokrakstiem. Tādā veidā bieži vien pamodās interese lasīt Dieva Vārdu, un tiem, kas to vēlējās, ar prieku atstāja kādu Bībeles grāmatu.

Šo misionāru darbs, iesācies dzimto kalnu pakājes līdzenumos un ielejās, izplatījās tālu aiz viņu dzīvesvietas robežām. Kailām kājām, rupjā, ceļojumos nonēsātā apģērbā viņi, sekojot savam Meistaram, gāja cauri lielām pilsētām un sasniedza tālas zemes. Visur tika izkaisīta dārgā sēkla. Kur viņi bija gājuši, radās jaunas draudzes, (72) un mocekļu asinis liecināja par patiesību. Tikai Dieva diena atklās bagāto dvēseļu plauju, kas tika gūta, pateicoties šo uzticīgo vīru pūlēm. Apslēpts un kluss Dieva Vārds lauza sev ceļu kristīgajā pasaulē, un to priedīgi uzņēma gan mājās, gan cilvēku sirdīs.

Valdiešiem Raksti nenozīmēja tikai stāstu par Dieva attiecībām ar cilvēkiem pagātnē vai viņu pašreizējo atbildību un pienākumu atklāsmi, bet arī vēsti par briesmām un godību nākotnē. Viņi ticēja, ka visu lietu gals vairs nav tālu, un, kad tie, ar asarām lūdzot Dievu, pētīja Bībeli, šīs grāmatas dārgie izteicieni uz tiem atstāja visdziļāko iespaidu un atmodināja pienākumu glābjošās patiesības darīt zināmas citiem. Svētajās lappusēs viņi saskatīja skaidri atklātu pestīšanas plānu un ticībā Jēzum atrada sev prieku, cerību un mieru. Gaismai apspīdot viņu pašu prātu un iepriecinot sirdi, tie ilgojās tās saturu izliet pār tiem, kas vēl klīda pāvesta maldu tumsā.

Pāvesta un priesteru vadībā ļaužu masas velti pūlējās ar fiziskām ciešanām iegūt piedošanu par saviem grēkiem. Mācīti sevis izglābšanai paļauties uz labajiem darbiem, tie vienmēr skatījās tikai uz sevi, viņu prāts kavējās pie pašu grēcīguma, un redzot, ka ir pakļauti Dieva dusmām, tie mocīja dvēseli un miesu, nerodot nekādu atvieglojumu. Tūkstoši atstāja savus draugus un radus, visu dzīvi pavadot klosteru cellēs. Ar bieži atkārtotiem gavēņiem un nežēlīgu sevis spīdzināšanu, ar nomodā pavadītām naktīm, ar stundām ilgu, mokošu gulēšanu uz savu drūmo mājokļu aukstajiem, mitrajiem akmeņiem, ar tāliem svētceļojumiem, ar pazemojošu grēku izpirkšanu un ar briesmīgu sevis nosodīšanu ļaudis velti centās iegūt sirdsapziņas mieru. Grēka vainas nomākti, pastāvīgi baidoties no Dieva atmaksājošajām dusmām, (73) daudzi tā cieta, līdz izsīka viņu pēdējie spēki, un tad bez neviena gaismas vai cerības stara tie beidzot aizgāja kapā.

Valdieši ilgojās lauzt Dzīvības Maizi šīm badā mirstošajām dvēselēm, atklāt tām Dieva apsolījumus sniegtās miera vēstis un parādīt Kristu kā viņu vienīgo glābšanas cerību. Mācību, ka ar labiem darbiem varētu izpirkt Dieva likumu pārkāpšanu, tie uzskatīja par maldiem, jo paļaušanās uz cilvēka nopelniem aizsedz skatam Kristus bezgalīgo mīlestību. Jēzus mira kā upuris cilvēka vietā, tāpēc ka kritusī cilvēce vairs neko nespēja darīt, lai sevi ieteiktu Dievam. Kristieša cerības pamats ir krustā sistā un kapa varu salauzušā Glābēja nopelns. Kā ķermeņa loceklis ir saistīts ar miesu vai zars ar vīna koku, tikpat reāli mums jāizjūt savas dvēseles atkarība no Kristus un tikpat cieši tai jābūt vienotai ar Kristu.

Pāvesta un priesteru mācības cilvēkiem lika raudzīties uz Dievu un arī uz Kristu kā uz Būtni ar bargu, drūmu un atbaidošu raksturu. Pestītāju attēloja kā nespējīgu just līdzī cilvēkam tā kritušajā stāvoklī, ar to pamatojot priesteru un svēto starpniecības nepieciešamību. Tie, kuru prātu Dievs jau bija apgaismojis, ilgojās šīs dvēseles iepazīstināt ar līdzjūtīgu un mīlošo Glābēju, kas, rokas izstiepis, ikvienu aicina nākt pie Viņa ar visām savām grēku nastām, ar savām rūpēm un savu nogurumu. Viņi ilgojās noņemt šķēršļus, kurus sātans bija sacēlis kā augstus kalnus, lai ļaudis nevarētu saskatīt dārgos apsolījumus un nenāktu pie Dieva, izsūdzot savus grēkus un saņemot piedošanu un mieru.

Valdiešu misionāri čakli centās atklāt meklējošam prātam Evaņģēlija dārgās bagātības. Viņi piesardzīgi izņēma rūpīgi uzrakstītās Svēto Rakstu daļas. Vislielāko prieku tiem sagādāja cerības iedvešana tādai apzinīgai, grēka satriektai dvēselei, kas bija pazīstama tikai ar atreibības Dievu, kurš gatavs visus sodīt. Ar trīcošām lūpām un asaru pilnām acīm, bieži nometušies uz ceļiem lūgšanā, viņi saviem līdzcīvēkiem atvēra dārgos apsolījumus, kas atklāja grēcinieku (74) vienīgo cerību. Tā patiesības gaisma iespiedās daudzos bezcerības nomāktos prātos, izklīdinot tumsas mākonī un ļaujot sirdī iespīdēt Taisnības Saulei ar tās dziedinošajiem stariem. Bieži vien kādu atsevišķu Rakstu daļu nācās lasīt atkal un atkal, jo klausītāji vēlējās, lai to sevišķi uzsver, it kā gribēdami pārliecināties, vai ir pareizi dzirdējuši. It īpaši ļaudis ilgojās pēc šādu vārdu atkārtotības: "Jēzus Kristus, Viņa Dēla, asinis mūs šķīsta no visiem grēkiem." (1. Jāņa 1:7, Glikā tulk.) "Kā Mozus tuksnesī čūsku ir paaugstinājis, tāpat Cilvēka Dēlam jātop paaugstinātam, lai ikviens, kas tic uz Viņu, dabūtu mūžīgu

dzīvošanu." (Jāņa 3:14,15, Glika tulk.)

Tā Romas prasības daudziem atklājās pareizā gaismā. Viņi redzēja, cik veltīga ir ticība cilvēku vai eņģeļu starpniecībai grēcinieka labā. Kad šo cilvēku prātā uzausa patiesā gaisma, viņi priecīgi izsaucās: "Kristus ir mans Priesteris; Viņa asinis ir mans upuris; pie Viņa altāra es gribu izsūdzēt savus grēkus!" Tie pilnīgi paļāvās uz Jēzus nopelnu un atkārtoja vārdus: "Bez ticības nevar Dievam patikt." (Ebr. 11:6, Glika tulk.) "Nav pestīšanas nevienā citā, jo nav neviens cits vārds zem debess cilvēkiem dots, kurā mums lemta pestīšana." (Ap.d. 4:12)

Nepārprotamie vārdi par Pestītāja mīlestību dažām no šīm vētras mētātajām un izmocītajām dvēselēm šķita kaut kas pārāk brīnišķīgs, lai viņas tos uzreiz tā varētu saprast. Tik liels bija iegūtais atvieglājums. Pār cilvēkiem bija izlējušies tādi gaismas plūdi, ka viņi jutās it kā jau būtu pacelti Debesīs. So cilvēku rokas bija uzticīgi ieliktas Kristus rokā un viņu kājas nostādītas uz visu laikmetu Klints. Izgaisa visas bailes no nāves. Tagad viņi varētu pat ilgoties pēc cietuma un sārta, ja vien ar to tiktu pagodināts Glābēja vārds.

Tādā veidā Dieva Vārdu ienesa vientuļās vietās un reizēm lasīja priekšā vienai vienīgai dvēselei, bet citreiz mazai grupīnai, kas ilgojās pēc gaismas un patiesības. Bieži tā pagāja visa nakts. (75) Klausītāju izbrīns un sajūsma bija tik liela, ka žēlastības vēstnesim bieži nācās pārtraukt lasīšanu, lai pilnīgāk paskaidrotu pestīšanas vēsti. Bieži varēja dzirdēt šādus un līdzīgus vārdus: "Vai tiešām Dievs pieņems manu upuri? Vai Viņš mani žēlīgi uzlūkos? Vai Viņš man piedos?" – Un kā atbildi parasti lasīja: "Nāciet šurp pie Manis visi, kas esat bēdīgi un grūtsirdīgi, Es jūs gribu atvieglināt." (Mat. 11:28)

Ticība satvēra apsolījumu, un kļuva dzirdama priecīga izsauksmā: "Vairs nav vajadzīgi ilgstošie svētceļojumi, vairs nav vajadzīgi mokošie gājieni uz svētajām vietām. Es varu nākt pie Jēzus tads, kāds esmu, grēcīgs un nesvēts, un Viņš neatraidīs grēku nožēlas pilno lūgšanu. "Tavi grēki ir piedoti." Mani, pat mani grēki var tikt piedoti!"

Syēta prieka straume piepildīja sirdis, un Jēzus vārdu pagodināja ar slavas un pateicības dziesmām. "Šis laimīgās dvēseles atgriezās savās mājās, lai tur ienestu gaismu, un cik labi vien spēja, atstāstīja citiem savu jauno piedzīvojumu, ka viņi ir atraduši patieso un dzīvo Ceļu. Bībeles vārdos slēpās nepazīstams un svinīgs spēks, kas runāja tieši uz to sirdīm, kuri ilgojās pēc patiesības. Tā bija Dieva balss, kas pārlicināja klausītājus.

Patiesības vēstneši gāja savu ceļu, bet ļaudis vēl ilgi atcerējās viņu vienkāršo ārieni, sirsnību, nopietnību un viņu dziļo dedzību. Daudzos gadījumos klausītāji pat nejautāja, no kurienes viņi nāk un uz kurieni iet. Sākumā tos pārņēma pārsteigums, bet pēc tam aizrāva pateicība un prieks, tā ka viņi pat neiedomājās kaut ko citu pavaicāt. Kad tie vēstnesi kādreiz aicināja nākt līdzī uz mājām, tas atbildēja, ka viņam jāapmeklē ganāmpulka pazudušās avis. "Varbūt tas bija kāds eņģelis no Debesīm?" tika jautāts vēlāk.

Ļoti bieži šo patiesības vēstnesi nekad vairs neredzēja. Viņš aizceļoja uz citām zemēm vai beidza savu dzīvi kādā nezināmā apakšzemes cietumā; ļoti iespējams, ka viņa kauli baloja vietā, kur tas pēdējo reizi liecināja par patiesību. (76) Bet vēstneša teiktie vārdi nebija iznīcināmi. Tie darīja savu darbu cilvēku sirdīs; un vienīgi Dieva tiesas dienā pilnībā atklāsies šo puļņu svētīgie augļi.

Valdiešu misionāri bija ielauzušies sātana valstī un aizkaitinājuši tumsas spēkus. Ļaunuma lielkungs uzmanija katru patiesībai par labu sperto soli, modinot bailes arī savos aģentos. Pāvestības vadoņi šo vienkāršo ceļotāju darbībā saskatīja briesmu priekšvēstnešus savai lietai. Ja viņi netraucēti ļaus gaismai izplatīties tālāk, tad tā izklīdinās tumsos maldu mākoņus, kas ietina tautu; tā cilvēku prātus pievērsīs vienīgi Dievam un beidzot pilnīgi iznīcinās Romas augsto varu.

Jau tas vien, ka pastāvēja ļaudis, kas uzturēja spēkā senās draudzes ticību, nepārprotami liecināja par Romas atkrišanu, un tāpēc tos sāka nīst un vajāt. Viņu atteikšanās atdot Rakstus bija Romai neciešams apvainojums. Tādēļ tā nolēma tos noslaucīt no zemes virsas. Iesākās visbriesmīgākie krusta kari valdiešu kalnainajā dzimtenē. Viņiem pa pēdām sekoja inkvizitori, un atkal bieži varēja redzēt, kā nevainīgais Ābels krīt asinskārā Kaina priekšā.

Atkal un atkal izpostīja viņu iekoptos laukus, sagrauva namus un kapelas, līdz kādreizējo ziedošo druvu un nevainīgo čaklo cilvēku mājokļu vietā palika tikai tukšnesis. Kā asiņu garša plēsīgu zvēru padara vēl negantāku, tā pāvesta sūtņi, redzot savu upuru ciešanas, kļuva arvien niknāki. Daudzus šīs skaidrās ticības lieciniekus vajājot dzina pāri kalniem un medijs ielejās, kur tie bija paslēpušies varenu mežu vai klinšu cietokšņos.

Šis ārpus likuma pasludinātās ļaunību šķiras morālais raksturs bija nevainojams. Pat viņu ienaidnieki atzina, ka tie ir miermīlīgi, klusi un dievbijīgi ļaudis. Viņu lielais pārkāpums bija tikai tas, ka tie nevēlējās pielūgt Dievu atbilstoši pāvesta gribai. Šī nozieguma (77) dēļ viņiem bija jāpacieš pazemojumi, apvainojumi un spīdzināšanas, kādas vien cilvēki vai velni spēja izdomāt.

Kad Roma apņēmas iznīcināt šo ienīsto sektu, pāvests izdeva bullu, nolādot tos par ķeceriem un atļaujot nogalināt. (Skat. Pielikumā.) Viņus neapsūdzēja slinkumā, melos vai nekārtību celšanā, bet tikai paziņoja, ka tie, izliekoties par dievbijīgiem un svētiem, novedot no ceļa "īstās ganāmā pulka avis". Tāpēc pāvests pavēlēja "šo kaitīgo un riebīgo ļaundaru sektu", ja viņi "atsakās atsaukt savu ticību, iznīcināt līdzīgi indīgām čūskām". (3) Vai šis augstprātīgais varmāka domāja vēl kādreiz ar šiem vārdiem sastapties? Vai viņš zināja, ka tie tiek ierakstīti Debesu grāmatās un tiesas dienā liecinās pret viņu? "Ko jūs darījuši vienam no šiem maniemiem vismazākajiem brāļiem," sacīja Jēzus, "to jūs esat darījuši Man." (Mat. 25:40)

Minētā bulla aicināja visus baznīcas locekļus vienoties krusta karā pret ķeceriem. Lai pamudinātu piedalīties šajā nežēlīgajā darbā, tā "atlaida visus baznīcas sodus, vispārējos un arī īpašos, visus līdzdalībniekus atbrīvoja no dotajiem zvērestiem, atzina viņu tiesības uz jebkuru nelikumīgā ceļā iegūtu īpašumu un apsolīja visu grēku piedošanu tam, kas nogalinās kādu ķeceri. Tā atcēla visus valdiešu labā noslēgtos līgumus, viņu kalpiem pavēlēja tos atstāt, aizliedzot sniegt jebkādu atbalstu, un visus pilnvaroja piesavināties viņu īpašumus". (4) Šis dokuments skaidri atklāj, kāda kunga gars to ir iedvesmojis. Tur dzirdama pūķa rēķšana, bet ne Kristus balss.

Pāvestības vadoņi nevēlējās savu raksturu saskaņot ar Dieva likuma augsto standartu, bet izveidoja sev piemērotāku mērauklu, nolemjot visus piespiest pieņemt to tikai tāpēc, ka tā vēlējās Roma. Tādēļ šķietami likumīgi norisinājās visdrausmīgākās nelikumības. Samaitāti un Dievu zaimojoši priesteri un pāvesti darīja darbu, kuru viņiem norādīja sātans. Zēlastībai viņu sirdīs nebija vietas. Tas pats gars, kas piesita krustā Kristu un nonāvēja apustuļus, kas asinskārajam Neronam lika celties (78) pret viņa laika uzticīgajiem lieciniekiem, darbojās arī tagad, lai atbrīvotu zemi no cilvēkiem, kurus mīlēja Dievs.

Vajāšanas, kas daudzus gadsimtus pārbaudīja šos dievbijīgos ļaudis, viņi izturēja ar tādu pacietību un nelokāmību, ka ar to tiešām pagodināja savu Glābēju. Neskatoties uz krusta kariem, kas bija vērsti pret viņiem, un necilvēcisko slepkavošanu, kādai tie bija pakļauti, viņi turpināja sūtīt savus misionārus sēt dārgo patiesības sēklu. Tos vajāja līdz nāvei; viņu asinis slācīja izsēto sēklu, un tā nepalika neauglīga. Tā daudzus gadsimtus pirms Lutera piedzimšanas valdieši jau liecināja par dzīvo Dievu. Izklīdināti pa dažādām zemēm, viņi izplatīja reformācijas sēklu, kas uzdīga Viklifa laikā, pieauga plašumā un dziļumā Lutera dienās, un kuru turpinās un līdz laika beigām uz priekšu nesīs tie, kas būs labprātīgi ciest "Dieva Vārda un Jēzus Kristus liecības dēļ". (Atkl. 1:9)

5. DŽONS VIKLIFS

[79] Pirms reformācijas laiku pa laikam bija atrodamī vairs tikai nedaudzi Bībeles eksemplāri, tomēr Dievs nepieļāva savā Vārda pilnīgu iznīcināšanu. Tā patiesība nedrīkstēja pazust uz visiem laikiem. Viņš tikpat viegli varēja atbrīvot saistītos dzīvības Vārdus, kā savu kalpu atbrīvošanai atvērt cietuma durvis un atvilkt dzelzs vārtus aizsāujamos. Dažādās Eiropas zemēs Dieva Gars skubināja ļaudis meklēt patiesību kā kādu apslēptu mantu. Dievišķā aizgādībā ieguvuši Bībeli, viņi tās svētās lappuses pētīja ar vislielāko interesi. Tie bija gatavi pieņemt gaismu, lai tas maksātu ko maksādams. Lai arī viņi uzreiz vēl nespēja visu skaidri saprast, tomēr atzina daudzas sen aizmirstas patiesības. Viņi izgāja kā Debesu sūtīti vēstneši, saraujot maldu un māģticības važas un aicinot tik ilgi verdzinātos ļaudis celties un aizstāvēt savu brīvību.

Gadsimtiem Dieva Vārds bija ieslēgts tikai izglītotiem pazīstamās valodās; kā izņēmumu varam minēt vienīgi valdiešus. Tagad bija pienācis laiks Rakstu pārtulkošanai un pasniegšanai dažādu zemju ļaudīm viņu dzimtajā valodā. Pasaules pusnakts bija pagājusi. Bija aizritējušas neskaitāmas tumsas stundas, un daudzās zemēs parādījās tuvojošās rītausmas pazīmes.

(80) Četrpadsmitajā gadsimtā Anglijā uzlēca "Reformācijas rīta zvaigzne". Džons Viklifs bija reformas vēstnesis ne tikai Anglijā, bet arī visā kristīgajā pasaulē. Varenais protests pret Romu, ko viņam bija atļauts ievadīt, nekad vairs neapklusā. Tas iesāka cīņu, kuras rezultātā brīvību atguva atsevišķi cilvēki, draudzes un veselas tautas.

Viklifs baudīja no aizspriedumiem brīvu audzināšanu, un Kunga bijāšana viņam bija gudrības iesākums. Koledža to ievēroja, pateicoties viņa dedzīgajai dievbijībai, kā arī sevišķajai apdāvinātībai

un dziļajām zināšanām. Kā izslāpis viņš centās iepazīties ar katru zinātnes nozari. Viņš iedziļinājās sholastiskajā filozofijā, baznīcas priekšmetos un pilsoniskajos likumos, sevišķi tajos, kas attiecās uz dzimto zemi. Un tālākā darbībā atklājās iegūtās izglītības vērtība. Pilnīga iepazīšanās ar sava laika teorētisko filozofiju darīja viņu spējīgu atmāskot tās maldus, bet valsts un baznīcas likumu studijas viņu sagatavoja lielajai cīņai par pilsonisko un reliģisko brīvību. Prazdams lietot Dieva Vārda ieročus, viņš apguva arī prāta disciplinēšanas mākslu un izglītoto vīru cīņas paņēmienus. Šī vīra ģeniālo spēju un zināšanu apjoms un dziļums iedvesa cieņu kā draugos, tā ienaidniekos. Viņa piekritēji jutās gandarīti redzot, ka to varonis atrodas nācijās dzīvi noteicošo vīru priekšgalā, bet ienaidniekiem nebija iespējams reformas lietu nicināt vai apkaunot, norādot uz tās aizstāvja trūcīgajām zināšanām vai vājumu.

Rakstu studijas Viklifs uzsāka, atrodoties vēl koledžā. Tajos agrajos laikos, kad Bībele pastāvēja tikai senajās valodās, ceļu uz patiesības avotu, kas bija aizslēgts neizglītotajām šķirām, varēja atrast tikai mācīti ļaudis. Pamats Viklifa turpmākajam reformatora darbam jau bija sagatavots. (81) Skoloti vīri, pētot Dieva Vārdu, jau bija atraduši patiesību par Kristus brīvi piedāvāto žēlastību. So atziņu viņi tagad ievija savās mācībās, tādā veidā arī citus ierosinot griezties pie Dzīvā Vārda.

Kad Viklifa uzmanība tika pievērsta Rakstiem, viņš to pētīšanai nodevās ar tādu pašu rūpību, ar kādu bija apguvis zināšanas skolā. Līdz šim viņš vēl arvien izjuta kādu sevišķu vajadzību, ko nespēja apmierināt ne skolu studijas, ne baznīcas mācība. Dieva Vārdā viņš tagad atrada to, ko iepriekš veltī bija meklējis. Tur tas iepazīnās ar atpestīšanas plānu un Kristu kā cilvēka vienīgo Aizstāvi. Tagad viņš nodevās Kristus lietai, apņemdamiens pasludināt visas atrastās patiesības.

Līdzīgi vēlāko laiku reformatoriem, Viklifs sākumā neredzēja, kur tāds darbs viņu aizvedīs. Tam nebija iepriekšēja nodoma nostāties pret Romu. Tomēr, sekojot patiesībai, strīds ar maldiem kļuva neizbēgams. Jo skaidrāk viņš saskatīja pāvestības maldus, jo dedzīgāk pasniedza Bībeles mācības. Viņš saprata, ka Roma cilvēku tradīciju dēļ bija atmetusi Dieva Vārdu, tādēļ arī bezbailīgi apsūdzēja garīdzniecību Rakstu neievērošanā, pieprasot, lai tautai atkal atdotu Bībeli un baznīcā no jauna izceltu tās autoritāti. Viņš bija spējīgs un dedzīgs skolotājs un daiļrunīgs sludinātājs, kura ikdienas dzīve pastāvīgi liecināja par atklātajām patiesībām. Ar savām Rakstu zināšanām, prāta spējām, dzīves skaidrību un nelokāmo drosmi un godīgumu viņš iemantoja vispārēju cieņu un uzticību. Daudzi tautas pārstāvji vairs nejutās apmierināti ar savu agrāko ticību, jo viņi redzēja Romas baznīcā valdošo netaisnību, tādēļ ar neslēptu prieku apsveica Viklifa izceltās patiesības; bet pāvestības vadoņus, apzinoties, ka šis reformators iegūst par tiem lielāku iespaidu, pārņēma ārkārtīgas dusmas.

(82) Viklifs bija vērīgs maldu atmāskotājs un bezbailīgi cīnījās pret daudzām ļaunprātībām, kuras par labām atzina Romas autoritāte. Būdam karāja garīdznieks, viņš skaidri un drosmīgi nostājās pret nodokļu maksāšanu, ko pāvests pieprasīja no Anglijas monarha, un pierādīja, ka pāvesta piesavinātā vara pār laicīgiem valdniekiem ir pretrunā gan ar veselo saprātu, gan atklāsmi. Pāvesta prasības sabiedrībā bija izsaukušas dziļu sašutumu, un tāpēc Viklifa mācības stipri iespaidoja tautas vadošos vīrus. Karalis un muižniecība apvienojās, noraidot pāvesta pretenzijas uz laicīgu autoritāti un atsakoties maksāt nodevas. Tādā veidā pāvesta virskundzība Anglijā saņēma spēcīgu triecienu.

Vēl cits ļaunums, pret kuru ilgi un neatlaidīgi cīnījās reformators, bija ubagotājmuķu ordeņi. Šie muķi bariem klīda pa visu Angliju, postoši iedarbojoties uz valsts varenību un labklājību. Paralizējošu iespaidu izjuta gan rūpniecība, gan izglītība un ļaužu tikumība. Muķu dīkdienīgā dzīve un ubagošana ne tikai stipri iztukšoja tautas līdzekļu krājumus, bet tā pakļāva nicināšanai derīgu darbu. Jaunatne tika demoralizēta un samaitāta. Muķu iespaids daudzus pamudināja iestāties klosterī un nodoties muķu dzīvei; un tas viss notika ne tikai bez vecāku piekrišanas, bet pat bez viņu ziņas un nepaklausot aizliegumiem. Viens no pirmajiem Romas baznīcas tēviem, kas izcēla muķu pretenzijas pāri bērna mīlestības pienākumam paklausīt vecākiem, bija paziņojis: "Ja arī tavš tēvs raudādams un vaimanādams gulētu tavu durvju priekšā un ja tava māte rādītu miesas, kas tevi nesušas, un krūtis, kas tevi barojušas, tad raugi, lai tu to visu samītu kājām un nekavējoties ietu pie Kristus." Tāda "drausmīga necilvēcība", kā vēlāk to nosauca Lutērs, "vairāk atgādinot vilku un tirānu nekā kristietī un cilvēku", nocietināja bērnu sirdis pret vecākiem. (1) Tā pāvestības vadoņi līdzīgi senatnes (83) farizejiem ar savām tradīcijām atcēla Dieva pavēles. Sabruka ģimenes pavardi, un vecāki zaudēja savu dēlu un meitu sabiedrību.

Muķi ar saviem nepareizajiem stāstījumiem piekrāpa pat universitāšu studentus, pavedinot viņus pievienoties ordeņiem. Vēlāk, redzot, ka paši izpostījuši savas dzīves laimi un sagādājuši bēdas vecākiem, daudzi šo soli nožēloja. Bet, lamātās vienreiz iekritušie, tiem vairs nebija iespējams iegūt brīvību. Baidoties no muķu iespaida, daudzi vecāki atteicās savus dēlus sūtīt uz augstākajām mācību iestādēm. Tāpēc lielajos zinātņu centros ievērojami samazinājās studentu skaits. Skolas nīkuļoja, un vīrsroku ņēma gara tumsība.

Pāvests šiem mūkiem bija devis tiesības uz klausīt grēksūdzes un dāvāt grēku piedošanu. Tas pārvērtās par milzīgu ļaunuma avotu. Tiecoties palielināt savu peļņu, mūki grēku atlaides piešķīra uz tik viegliem nosacījumiem, ka pie tiem straumēm plūda visdažādākie noziedznieki, un līdz ar to strauji vairojās visļaunākie netikumi. Slimos un nabagos pameta ciešanās, kamēr līdzekļi, kas būtu varējuši apmierināt viņu vajadzības, nonāca mūku rokās, kuri naudu no tautas pieprasīja ar draudu palīdzību, pasludinot par bezdievīgiem visus tos, kas liedzās dot dāvanas ordenim. Neskatoties uz atklāto runāšanu par nabadzību, mūku bagātība pastāvīgi vairojās, un viņu greznās celtnes un bagātīgi klātie galdi tikai vēl spilgtāk izcēla tautas pieaugošo trūkumu. Pavādināmi laiku pārpilnībā un izpriecās, viņi savā vietā izsūtīja neizglītotus cilvēkus, kas, kavējot ļaudīm laiku, stāstīja brīnišķus piedzīvojumus, leģendas un pat jokus, tā palīdzot mūkiem tautu vēl vairāk piekrāpt. Un šiem cilvēkiem tiešām izdevās saglabāt māņticīgā pūļa uzticību, nostiprinot ļaudīs pārliecību, ka reliģija katram uzliek par pienākumu atzīt pāvesta virsvardību, pagodināt svētos un dot dāvanas mūkiem un ka ar to pietiek, lai nodrošinātu vietu Debesīs.

(84) Mācīti un dievbijīgi vīri bija veltī pūlējušies izraisīt reformu mūku ordeņos, bet Viklifs, kas visu saprata daudz skaidrāk, ķērās ļaunumam tieši pie saknes, norādot, ka nepareiza ir pati sistēma un to vajag likvidēt. Tas izraisīja pārrunaš un jautājumus. Mūkiem pārstaigājot zemi un piedāvājot pāvesta grēku atlaides, daudzi jau sāka apšaubīt iespēju nopirkt piedošanu par naudu un pamatoti vaicāja, vai gan drīzāk nožēlā nav jāgriežas pie Dieva nekā pie Romas pāvesta. (Skat. Pielikumā.) Daudzus satrauca mūku mantkāriba, jo likās, ka viņu alkatība nemaz nav apmierināma. Tie sacīja: "Romas mūki un priesteri mūs grauž līdzīgi ļaundabīgam audzējam. Dievam mūs jāglābj, citādi tauta aizies bojā." (2) Lai slēptu savu mantkāri, ubagotāj mūki apgalvoja, ka viņi sekojot Pestītāja piemēram, jo Jēzus un Viņa mācekļi arī esot dzīvojuši no tautas dāvanām. Tomēr tāds apgalvojums viņu lietai nāca par sliktu, jo tas daudzus ierosināja griezties pie Bībeles, lai uzzinātu patiesību, – bet tieši to Roma vēlējās vismazāk. Cilvēku prāts tika pievērsts patiesības Avotam, kuru Roma nepārtraukti centās apslēpt.

Viklifs sāka rakstīt un publicēt traktātus pret mūkiem nevis lai ar tiem strīdētos, bet gan lai tautas uzmanību vairāk pievērstu Bībeles mācībām un tās Autoram. Viņš paziņoja, ka pāvestam nav nekādas augstākas varas piedot grēkus vai izslēgt no baznīcas, kā kuram katram vienkāršam priesterim, un ka patiesībā nevienu cilvēku nemaz nevar izslēgt no baznīcas, ja tas vispirms nav izsaucis pār sevi Dieva nepatiku. Tiešām nebija efektīvāka veida, kā viņš būtu varējis sākt apvērsumu pret pāvesta uzcelto garīgās un laicīgās varas gigantisko būvi, kas savā gūstā turēja miljoniem ļaužu gan fiziskajā, gan garīgajā nozīmē.

Atkal Viklifu aicināja aizstāvēt Anglijas troni pret Romas ielaušanos, un, iecelts par karaļa sūtni, viņš divus gadus pavadīja Nīderlandē sarunās ar pāvesta pilnvarotajiem. Seit viņš nonāca saskarē ar Francijas, Itālijas un Spānijas garīdzniekiem, radās izdevība ielūkoties (85) aiz priekšvara un uzzināt daudzas lietas, kas Anglijā tam paliktu apslēptas. Tas atstāja izšķirošu iespaidu uz viņa vēlāko darbību. Sajos pāvesta galma pārstāvjos viņš redzēja hierarhijas patieso raksturu un mērķus. Atgriezies Anglijā, viņš vēl atklātāk un ar lielāku dedzību atkārtoja savas agrākās mācības, paziņojot, ka Romas dievi ir mantkāriba, lepnums un viltus.

Vienā no saviem traktātiem par pāvestu un tā naudas iekasētājiem viņš izteicās tā: "Viņi atņem mūsu zemei nabagu uzturēšanai nepieciešamos līdzekļus, katru gadu uzliekot karalim daudzus tūkstošus marku lielus nodokļus sakramentiem un garīgām vajadzībām, kas patiesībā ir nolādēta simonija (garīgo amatu pirkšana un pārdošana), un panāk, ka šai ķecerībai piekrīt un to ievēro visa kristīgā pasaule. Pat ja mūsu valstij būtu milzīgs zelta kalns un neviens cits no tā neko neņemtu kā tikai šī augstprātīgā un pasaulīgā priesteru iekasētājs, tad, laikam ejot, tas ātri tiktu izšķiests, jo viņš no mūsu zemes nemitīgi ņem un ņem, pretī nedodot neko, kā tikai Dieva lāstu par šīm savām simonijām." (3)

Drīz pēc atgriešanās Anglijā karalis Viklifu iecēla par Lutervortsas mācītāju. Tas bija pierādījums, ka vismaz valdnieks viņa atklātajā valodā nav atradis neko nepatīkamu. Viklifa iespaids bija jūtams galma darbā, kā arī tautas ticībā.

Drīz pār viņu nāca pāvesta dusmas. Uz Angliju atsūtīja trīs bullas – universitātei, karalim un prelātiem –, kuras visas pavēlēja nekavējoties spert izšķirošus soļus, lai apklusinātu ķecerības skolotāju. (4) Tomēr bīskapi savā dedzībā jau pirms bullu saņemšanas Viklifu bija izsaukuši uz nopratināšanu. Uz tiesas namu viņu pavadīja divi karalistes visvarenākie prinči, un tauta, kas pulcējās ap ēku un spiedās iekšā, tā izbiedēja tiesnešus, ka lietu uz laiku pārtrauca un viņam atļāva iet savu ceļu. Drīz pēc tam nomira Edvards III, kuru prelāti vecumdienās bija centušies (86) iespaidot pret reformatoru, un par pavaldoni valstī kļuva kādreizējais Viklifa aizstāvis.

Tomēr pāvesta bullu pienākšana visai Anglijai uzlika negrozāmu pienākumu ķeceri apcietināt. Šie pasākumi jau norādīja uz sārta. Šķita nenovēršami, ka Viklifs drīz kritīs par upuri Romas atriebībai. Bet Tas, kurš savam kalpam senos laikos sacīja: "Nebīsties: Es tev esmu par priekšturamām bruņām," (1. Moz.15:1) – atkal izstiepa roku, lai aizsargātu savu vēstnesi. Nāve pienāca nevis reformatoram, bet pāvestam, kurš citiem bija lēmis bojāeju. Nomira pāvests Gregors XI, un garīdznieki, kas bija sapulcējušies uz Viklifa nopratināšanu, atkal izklīda.

Dievs tālredzīgi pārvaldīja arī turpmākos notikumus, lai reformācijai dotu iespēju attīstīties. Gregora XI nāvei sekoja divu pāvestu - sāncenšu ievēlēšana. Tagad paklausību pieprasīja jau divas strīdīgas varas, ikviena uzsverot savu nemaldību. (Skat. Pielikumā.) Katra no tām ticīgos aicināja to atbalstīt cīņā pret konkurentu, savas prasības pastiprinot ar briesmīgiem baznīcas lāstiem pār pretinieku, bet piekritējiem apsolut atvieglotumu Debesīs. Tas viss pāvestības varu ļoti novājināja. Sāncenšu kliķes bija pilnīgi aizņemtas ar savstarpējiem uzbrukumiem, un Viklifam kādu laiku bija miers. Lāsti un savstarpēji apvainojumi tagad lidoja no pāvesta uz pāvestu, un pretrunīgo prasību atbalstīšanai izlēja asins traumes. Baznīcu pārplūdināja tenkas un noziegumi. Pa to laiku reformators savas Lutervortsas draudzes klusajā vientulībā čakli strādāja, lai cilvēku uzmanību novērstu no strīdīgajiem pāvestiem pie Jēzus, Miera Lielkunga.

Šķelšanās ar tās izraisītajiem strīdiem un postu sagatavoja ceļu reformācijai, jo deva ļaudīm iespēju labāk novērtēt, kas patiesībā bija pāvestība. Savā rakstā On the Schism of the Popes ("Par pāvestu šķelšanos") Viklifs aicināja tautu pārdomāt, vai šie divi priesteri, nosaucot viens otru par antikristu, tiešām nerunāja patiesību. (87) "Dievs," viņš sacīja, "negribēja vairs ilgāk ciest, ka ienaidnieks mājā tikai vienā vienīgā šādā priesterī, bet (..) izraisīja šķelšanos divu starpā, lai cilvēki Kristus vārdā abus varētu vieglāk pārvarēt." (4)

Viklifs, līdzīgi savam Meistaram, Evaņģēliju sludināja trūcīgajiem. Neapmierinādamies ar gaismas izplatīšanu tikai savas Lutervortsas draudzes vienkāršajos mājokļos, viņš nolēma, ka tā jāienes ikvienā Anglijas daļā. Lai to panāktu, viņš noorganizēja sludinātāju grupu – vienkāršus, dievbijīgus cilvēkus, kas mīlēja patiesību un neko citu nekāroja tik ļoti kā tās izplatīšanos. Sie vīri pārstaigāja zemi, mācīdami tirgus laukumos, lielu pilsētu ielās un uz lauku ceļiem. Viņi uzmeklēja vecos, slimos un nabagos, atklājot tiem prieka vēsti par Dieva žēlastību.

Būdams teoloģijas profesors Oksfordā, Viklifs Dieva Vārdu sludināja universitātes auditorijās. Studentiem viņš patiesību mācīja tik uzticīgi, ka izpelnījās pagodinošo nosaukumu "Evaņģēlija doktors". Bet vislielākajam viņa dzīves darbam vajadzēja būt Rakstu pārtulkošanai angļu valodā. Kādā savā brošūrā – On the Truth and Meaning of Scripture ("Par patiesību un Rakstu nozīmi") – viņš jau izteica nodomu pārtulkot Bībeli, lai ikviens anglis ar vēstīm par Dieva brīnišķajiem darbiem varētu iepazīties savā dzimtajā valodā.

Tomēr viņa centieni pēkšņi tika apturēti. Lai gan vēl nebija sasniegti sešdesmit gadi, nemitīgā un rūpju pilnā slodze, studijas un ienaidnieka uzbrukumi bija vājinājuši viņa spēkus un likuši novēcot pirms laika. Tagad uzbruka bīstama slimība. Mūkiem šī ziņa sagādāja lielu prieku. Viņi domāja, ka nu gan Viklifs rūgti nožēlos ļaunumu, ko nodarījis baznīcai, un tādēļ steidzās uz reformatora istabu, lai dzirdētu viņa grēksūdzi. Ap šķietami mirstošo vīru sapulcējās pārstāvji no visiem četriem reliģiskajiem ordeņiem līdz ar četriem valsts ierēdņiem. "Nāve skārusi jūsu lūpas," viņi sacīja, "tādēļ pārdomājiet tagad savas kļūdas un mūsu klātbūtnē atsauciet visu," (88) ko esat sacījis pret mums." Reformators klausījās klusēdams, tad palūdza savam kalpotājam viņu gultā piecelt sēdus un, vērīgi uzlūkojis tos, kas stāvēja, gaidot viņa atteikšanos, stingrā un spēcīgā balsī, kas jau bieži bija likusi tiem drebēt, sacīja: "Es nemiršu, bet dzīvošu un no jauna atmaskošu ubagotājmūku ļaunos darbus." (5) Pārsteigti un apmulsuši mūki steidzīgi atstāja istabu.

Viklifa vārdi piepildījās. Viņš turpināja dzīvot, lai savu tautiešu rokās cīņai pret Romu ieliktu visspēcīgāko no visiem ieročiem, – lai dotu tiem Bībeli, Debesu nolemto tautas atbrīvošanas, apgaismošanas un evaņģelizācijas darbarīku. Šo darbu veicot, bija jāpārvar daudzi un lieli šķēršļi. Viklifu nomāca vecuma nespēks, viņš saprata, ka darbam atlikuši tikai nedaudzi gadi; viņš arī labi apzinājās pretestību, ar ko tam būs jāstāpjas, bet, Dieva Vārda apsoliņumu iedrošināts, reformators bezbailīgi gāja uz priekšu. Intelektuālo spēku pilnā spraigumā, ar bagātiem piedzīvojumiem, Dieva sevišķā tālredzīgā gādība viņu bija uzturējusi un sagatavojusi šim dzīves vislabākajam darbam. Kamēr visu kristīgo pasauli pildīja satraukums, reformators savā mācītājmuižā Lutervortsā nodevās izvēlētajam darbam, neņemot vērā visapkārt trakajošās vētras niknumu.

Beidzot darbs bija pabeigts, – sagatavots pirmais Bībeles tulkojums angļu valodā. Šai zemei tika atvērta Dieva Vārds. Tagad reformators nebaidījās ne no cietuma, ne no sārta. Viņš angļu tautas

rokās bija ielicis gaismu, kas nekad vairs netiks izdzēsta. Nododot saviem tautiešiem Bībeli, viņš nezināšanas un netikumības važu salaušanai, savas zemes atbrīvošanai un pacelšanai bija darījis vairāk, nekā jebkad ir sasniegts ar visspožākajām uzvarām kaujas laukos.

Tā kā iespēšanas māksla toreiz vēl nebija pazīstama, tad Bībeles norakstus varēja pavairot vienīgi ar nogurdinošu darbu, kas prasīja daudz laika. Vēlēšanās iegūt šo grāmatu bija tik liela, ka daudzi labprāt uzsāka tās pārrakstīšanu, bet arī tad bija grūti apmierināt (89) pieprasījumu. Daži bagātākie pircēji vēlējās visu Bībeli. Citi iegādājās tikai daļu. Daudzos gadījumos, lai nopirktu vienu eksemplāru, apvienojās vairākas ģimenes. Tā īsā laikā Viklifa Bībele atrada ceļu uz ļaužu mājokļiem.

Vēršanās pie cilvēku saprāta viņus pamodināja no pasīvās padevības pāvesta dogmām. Viklifs sludināja protestantisma atšķirīgās mācības – pestīšanu ticībā Kristum un Svēto Rakstu nemaldīgumu. Viņa izsūtītie sludinātāji Bībeli kopā ar reformatora rakstiem izplatīja ar tādām sekmēm, ka jauno ticību pieņēma gandrīz puse angļu tautas.

Bībeles parādīšanās izbiedēja baznīcas autoritātes. Tagad tiem nācās sastapties ar daudz varenāku pretinieku nekā pats Viklifs, – ar pretinieku, pret kuru viņu ieroči maz ko spēja panākt. Tanī laikā Anglijā vēl nepastāvēja likums, kas Bībeli aizliegta, jo tā nekad agrāk nebija izdota tautas valodā. Šādu likumu ieviesa vēlāk, pieprasot tā stingru ievērošanu. Bet līdz tam, neskatoties uz priesteru pretestību, bija izdevīgs laiks Dieva Vārda izplatīšanai.

Pāvestības vadoņi no jauna kala jaunus plānus reformatora balss apklusināšanai. Trīs reizes viņu aicināja tiesas priekšā, tomēr veltīgi. Vispirms bīskapu sinode par ķecerīgiem pasludināja viņa rakstus un, ieguvusi savā pusē jauno karali Ričardu II, panāca karaļa dekrētu, kas pavēlēja ieslodzīt cietumā visus, kuri turējās pie šīm nosodītajām mācībām.

No sinodes Viklifs griezās pie parlamenta, viņš bezbailīgi apsūdzēja hierarhiju nacionālās padomes priekšā un pieprasīja baznīcas atbalstīto lielo jaunprātību reformu. Ar pārliecinošu spēku tika attēlota pāvesta krēsla uzurpatoriskā vara un samaitātība. Ienaidnieki apmulsā. Tomēr Viklifa draugi un piekritēji bija spiesti piekāpties, tādēļ droši varēja sagaidīt, ka arī pats reformators savā lielajā vecumā, palicis viens, bez (90) draugiem, nolieksies apvienotās kroņa un baznīcas varas priekšā. Bet tā vietā sakauti izrādījās pāvesta piekritēji. Viklifa satraucošo aicinājumu iedvesmots, parlaments atsauca ediktu par viņa vajāšanu, un reformators atkal bija brīvs.

Viņu pratināja vēl trešo reizi, tagad – valsts augstākās baznīcas tiesas priekšā. Šeit ķeceris nevarēja sagaidīt, ka viņam parādīs kaut kādu labvēlību. Tagad beidzot Roma uzvarēs, un reformatora darbs būs apturēts. Tā domāja pāvesta piekritēji. Ja vien viņiem izdotos sasniegt kāroto mērķi, tad Viklifs tiktu piespiests atteikties no savām mācībām vai arī no tiesas nama dotos tieši liesmās.

Tomēr Viklifs neko neatsauca, viņš nedrīkstēja liekuļot. Reformators bezbailīgi aizstāvēja savas mācības un atvairīja vajātāju apsūdzības. Aizmirdams sevi, savu stāvokli un pašreizējos apstākļus, viņš klausītājus aicināja nostāties dievišķā tribunāla priekšā, sverot viņu spriedumus un viltīgās mācības mūžīgās patiesības svaros. Tiesas zālē bija jūtams Svētā Gara tuvums. Dievs klausītājus turēja savā varā. Likās, ka viņiem nav spēka atstāt šo vietu. Reformatora vārdi caururba viņu sirdi kā bultas no Kunga bultu maka. Apsūdzību ķecerībā, ko tie bija vērsuši pret Viklifu, viņš ar pārliecinošu spēku attiecināja uz pašiem apsūdzētajiem. "Kāpēc," viņš vaicāja, "tie ir uzdrošinājušies izplatīt savus maldus? Tikai peļņas nolūkos, lai Dieva žēlastību pārvērstu par vienkāršu precī."

"Kā jūs domājat, ar ko jūs tagad cīnāties?" viņš beidzot jautāja. "Vai ar vecu vīru, kas stāv kapa malā? Nē! Ar patiesību, ar patiesību, kas ir stiprāka par jums un kas jūs uzvarēs." (5) To sacījis, viņš atstāja sanāksmi, un neviens no viņa pretiniekiem nemēģināja to aizkavēt.

Viklifa darbs jau gandrīz bija padarīts; patiesības karogu, ko tas tik uzticīgi bija nesis, viņam drīz nāksies izlaist no savām rokām; tomēr vēl vienu reizi viņam vajadzēja liecināt par Evaņģēliju. Patiesību vēl vajadzēja pasludināt tieši maldus valsts stiprākajā cietoksnī. (91) Viklifu uzaicināja dot atbildi pāvesta tiesas priekšā Romā, kas jau tik bieži bija izlējusi svēto asinis. Reformators nebija aklis pret draudošajām briesmām, tomēr pieņemt šo uzaicinājumu, ja vien paralīze viņa ceļojumu nebūtu padarījusi neiespējamu. Bet, lai gan viņa balsi Romā nedzirdēja, tas tomēr vēl spēja izteikties rakstiski, ko arī nolēma darīt. No savas mācītājmuīžas viņš pāvestam nosūtīja vēstuli, kas, lai gan ieturēta godbijīgā tonī un kristīgā garā, tomēr bija ass pārmetums pāvesta krēsla greznībai un lepnumam.

"Es patiesi priecājos," viņš rakstīja, "ikvienam darīt zināmu un paskaidrot savu ticību, un jo sevišķi Romas bīskapam, kurš būs tik labvēlīgs un apstiprinās to manis izklāstītajā tekstā, jo, cik es saprotu,

tā ir veselīga un patiesa, vai arī izlabos, ja atradīs to esam maldīgu.

Pirmkārt, es pieņemu, ka Kristus Evaņģēlijs ir visu Dieva likumu būtība. (..) Ja Romas bīskaps ir Kristus vietnieks virs zemes, tad uzskatu, ka vairāk nekā visi citi cilvēki viņš ir saistīts ar šo Evaņģēlija bauslību. Jo Kristus mācekļu lielums nepastāvēja pasaulīgā cieņā un godā, bet tuvā un nesvārstīgā sekošanā savam Kungam, mācoties no Viņa dzīves un ieradumiem. (..) Kristus savā zemes dzīves laikā bija ļoti trūcīgs vīrs, kas nicināja un atmata pasaulīgo kundzību un godu. (..)

Nevienam uzticīgam kristietim nevajadzētu sekot ne pāvestam, ne kādam no svētajiem, kā tikai tur, kur pāvests ir sekojis Kungam Jēzum Kristum, jo Pēteris un Cebedeja dēli grēkoja, tiecoties pēc pasaulīga goda, kas ir pretstatā sekošanai Kristum, tāpēc arī nevajadzētu šajos maldos viņiem līdzināties (..).

Visu laicīgo varu un valdīšanu pāvestam vajadzētu atstāt pasaulīgām varām un uz tādu pašu rīcību pamudināt arī garīdzniecību, jo tā darīja Kristus un Viņa apustuļi. Ja es kādā no šiem punktiem esmu maldījies, tad visdziļākajā pazemībā gribu pakļauties aizrādījumiem pat līdz (92) nāvei, ja tas nepieciešams; un, ja es būtu varējis rīkoties saskaņā ar savu gribu un vēlēšanos, tad noteikti personīgi būtu stājies Romas bīskapa priekšā, bet Kungs mani piemeklējis pretēji šim nodomam, mācot vairāk paklausīt Dievam nekā cilvēkiem."

Beigās viņš vēl piebilda: "Mēs lūgsim Dievu, lai Viņš tā pamodinātu un aizkustinātu mūsu pāvestu Urbānu VI, kā Viņš to jau sācis darīt, lai tas ar savu garīdzniecību dzīvē un ieradumos sekotu Kungam Jēzum Kristum, līdz ar to iespaidīgi pamācot ļaudis, ka arī tie uzticīgi sekotu viņiem tajā pašā ceļā." (6)

Tā Viklifs pāvestam un viņa kardināliem atklāja Kristus lēnprātību un pazemību; ne tikai viņiem, bet arī visai kristīgajai pasaulei uzrādot ārkārtīgo atšķirību starp tiem un Meistaru, par kura pārstāvjiem viņi sevi sauca.

Viklifs bija pilnīgi pārliecināts, ka par savu uzticību nāksies samaksāt ar dzīvību. Karalis, pāvests un bīskapi bija apvienojušies, lai panāktu viņa bojāeju, un šķita nenovēršami, ka ne ilgāk kā pēc dažiem mēnešiem viņam būs jākāpj uz sārta. Tomēr šī vīra drosmē nebija samazinājusies. "Kāpēc jūs runājat par mocekļa kroņa meklēšanu kaut kad nākotnē?" viņš sacīja. "Pasludiniet tikai Kristus Evaņģēliju augstprātīgajiem prelātiem, un mocekļa nāve neizpaliks. Ak tā! Man vajadzētu dzīvot un klusēt? (..) Nekad! Lai nāk šis sitiens, es to gaidu." (7)

Bet Dieva tālredzīgās rūpes vēl arvien sargāja savu kalpu. Vīram, kurš visu dzīvi bija drosmīgi aizstāvējis patiesību, ik dienas pakļaujot briesmām savu dzīvību, nevajadzēja krist par upuri ienaidnieku naidam. Viklifs nekad necentās sevi pasargāt, bet Dievs viņu sargāja; un tagad, kad viņa ienaidnieki jau jutās droši par savu laupījumu, Dieva roka viņu izrāva no to sniedzamības robežām. Gatavojoties savā draudzē Lutervortsā izdalīt svēto Vakarēdienu, viņš pakrita, triekas skarts, un īsā laikā šķīrās no šīs dzīves..

(93) Dievs pats Viklifam bija noteicis viņa darbu. Kungs šī vīra mutē bija ielicis patiesības Vārdu un ap viņu nostādījis sardzi, lai šis Vārds varētu nonākt pie ļaudīm. Viņa dzīvība tika pasargāta un viņa darbība paldzināta, līdz tika izveidots pamats lielajam reformācijas darbam.

Viklifs nāca no tumšajiem Viduslaikiem. Viņam nebija neviena priekšteča, no kura darba varētu mācīties, kā veidot reformas sistēmu. Līdzīgi Jānim Kristītājam, aicināts sevišķas misijas izpildīšanai, viņš bija jaunas ēras vēstnesis. Tomēr viņa sludinātās patiesības sistēmā valdīja tāda saskaņa un pilnība, kuru tam sekojošie reformatori nepārspēja un ko daži nerasniedza pat simts gadus vēlāk. Pamats bija likts tik plaši un dziļi, celtnes galvenie balsti stāvēja tik stipri un uzticami, ka tiem, kas nāca pēc viņa, nevajadzēja tos pārveidot.

Viklifa ievadītajai kustībai pirmsākums meklējams Bībelē. Tā tiecās atbrīvot sirdsapziņu un prātu, kā arī tik ilgi pie Romas uzvaras ratiem piejūgto tautu. Tajā bija svētību straumes avots, kas līdzīgi dzīvības ūdenim kopš četrpadsmitā gadsimta ir plūdusi cauri visiem nākamajiem laikmetiem. Nešaubīgā pārliecībā reformators Svētos Rakstus atzina kā Dieva gribas inspirētu atklāsmi, kā uzticamu mērogu ticībai un dzīvei. Viņš uzauga, cienot Romas baznīcu kā dievišķu un neklūdīgu autoritāti, nejautājošā godbijībā pieņemot tūkstoš gadus iesakņojušās mācības un tradīcijas, tomēr vēlāk no tā visa novērsās, lai ieklausītos Dieva Svētajā Vārdā. Pēc tam viņš visu tautu aicināja atzīt tikai Rakstos atklāto Autoritāti. Viņš paziņoja, ka vienīgā patiesā Autoritāte ir nevis ar pāvesta muti runājošā baznīca, bet gan Dieva balss no Svētajiem Rakstiem. Viņš mācīja ne tikai to, ka Bībele ir Dieva gribas pilnīga atklāsmē, bet arī, ka tās vienīgais izskaidrotājs ir Svētais Gars un ka ikvienam

cilvēkam pašam jāuzzina savs pienākums, pētot tās mācības. Tādā veidā viņš ļaudis vadīja prom no Romas baznīcas un pāvesta pie Dieva Vārda.

(94) Viklifs bija viens no vislielākajiem reformatoriem. Tikai nedaudzi viņa pēcteči varēja stāties tam blakus prāta plašumā un domu skaidrībā, tik nelokāmi turoties pie patiesības un tik drosmīgi to aizstāvēt. So pirmo reformatoru raksturoja skaidra dzīve, neatslābstoša uzcītība studijās un darbā, kā arī neuzpērkams godīgums. Visās viņa kalpošanas gaitās, neskatoties uz intelektuālo tumsu un morālo pagrimumu, kas valdīja paaudzē, no kuras viņš iznāca uz dzīves skatuves, atklājās Kristum līdzīga mīlestība un uzticība.

Viklifa raksturs liecina par Dieva Vārda audzinošo un pārveidojošo spēku. Tā bija Bībele, kas viņu darīja par to, kas viņš bija. Cenšanās aptvert atklāsmes lielās patiesības visām cilvēka spējām piešķir īpašu svaigumu un enerģiju. Tā paplašina prātu, asina uztveri un ļauj nobriest spriedumam. Nav nekā cita, kas tādā mērā darītu cildenas domas, jūtas un tieksmes, kā Bībeles pētīšana. Tā dod nelokāmu mērķtiecību, pacietību, drosmi un izturību, tā attīra raksturu un svēto dvēseli. Nopietnas, godbijīgas Bībeles studijas, kas pētītājam nodrošinātu vistiešāko saskari ar Bezgalīgo Dievu, dotu pasaulei vīrus ar spēcīgāku un rosīgāku intelektu, ar cēlākiem principiem, nekā to jebkad varētu sniegt cilvēciskās filozofijas vissekmīgākā apgūšana. "Kad kļūst izprotami Tavi vārdi," saka dziesminieks, "tie apgaismo un dara vientiesīgos gudrus." (Ps.119:130)

Viklifa mācītās patiesības vēl kādu laiku turpināja izplatīties; viņa sekotāji, kas bija pazīstami kā viklifieši un lolardieši, ceļoja ne tikai pa Angliju, bet izklīda arī pa daudzām citām zemēm, sev līdzī nesot Evaņģēlija atziņu. Tagad, kad pietrūka vadoņa, sludinātāji strādāja ar vēl lielāku dedzību, un lieli ļaužu pulki nāca klausīties viņu mācības. Atgriezto vidū bija vairāki muižnieki un arī karaļa sieva. Daudzās vietās notika ievērojamas reformas ļaužu ieradumos un no baznīcām izmeta elkudievīgos pāvestības simbolus. Tomēr drīz vien pār tiem, kas uzdrošinājās pieņemt Bībeli par savu (95) padomdevēju, sāka trakot nesaudzīga vajāšanu vētra. Angļu monarhi, vēloties stiprināt savu varu, nodrošinot tai Romas atbalstu, nevilcinājās upurēt reformatorus. Pirmo reizi Anglijas vēsturē Evaņģēlija mācekļu iznīcināšanai uzliesmoja sārti. Viens pēc otra uzticīgie liecinieki mira mocekļu nāvē. Patiesības aizstāvji, kurus tagad vajāja un pasludināja ārpus likuma, varēja cerēt vienīgi uz Kungu Cebaotu. Dzenāti kā baznīcas ienaidnieki un karaļa valsts nodevēji, tie tomēr turpināja sludināt slepenās vietās, visērtāko patvērumu atrodot nabadzīgo ļaužu vienkāršajos mājokļos un bieži slēpjoties bedrēs un alās.

Neskatoties uz vajāšanu niknumu, mierīgs, dievbijīgs un dedzīgs protesti pret reliģiskā ticībā valdošo samaitātību turpināja skanēt cauri visiem tālākajiem gadsimtiem. Sī agrīnā laika kristiešiem bija tikai daļēja patiesības atzišana, bet tie bija mācījušies mīlēt Dieva Vārdu un tam paklausīt, vienmēr esot gatavi tā dēļ arī ciest. Līdzīgi mācekļiem apustuļu dienās, daudzi Kristus lietai upurēja savus laicīgos īpašumus. Tie, kam bija atļauts palikt savās mājās, priecīgi sniedza pajumti izraidītajiem brāļiem, un, kad arī viņus izdzina, tad visi līksmi pieņēma izstumto likteni. Ir taisnība, ka tūkstoši, vajātāju niknuma nobaidīti, pirka brīvību, upurējot ticību, un grēku nožēlotāju drēbēs atstāja cietumus, tādā veidā citiem darot zināmu savu uzskatu atsaukšanu. Tomēr nebija mazs arī tādu cilvēku skaits – gan vīri ar dižciltīgu izcelsmi, gan arī vienkārši un neievērojami –, kas, "Lolarda torņu" cietuma kamerās spīdzināti un liesmām nodoti, bezbailīgi turpināja liecināt par patiesību un priecājās, ka ir cienīgi kļūt "par līdzdalībniekiem Viņa ciešanās".

Pāvesta piekritējiem neizdevās sasniegt savu mērķi ar Viklifu viņa dzīves laikā, tomēr viņu naidis neaprima, kamēr šī vīra miesas mierīgi gulēja kapā. Ar Konstances koncila dekrētu vairāk kā 40 gadus pēc viņa nāves tā kaulus izraka un publiski sadedzināja, pelnus izmetot tuvējā strautā. (96) Bet "šis strauts", stāsta kāds šens rakstnieks, "viņa pelnus ir aiznesis Eivonā, Eivona – Sevērnā, Sevērna – jūrā, un jūra – plašajā okeānā. Un tā Viklifa pelni kļūva par simbolu viņa mācībai, kas tagad izplatīta visā pasaulē." (8) Viņa ienaidnieki maz saprata sava Jaunā darba nozīmi.

Viklifa rakstu ietekmēts, Jans Huss no Bohēmijas atsacījās no daudziem Romas piekritēju maldiem un arī iesaistījās reformācijas darbā. Tā tika iesēta patiesības sēkla šajās divās tik tālu atšķirtajās valstīs. Arī no Bohēmijas darbs izplatījās citās zemēs. Cilvēki tika pievērsti ilgi aizmirstajam Dieva Vārdam. Dievišķā roka sagatavoja ceļu Lielajai Reformācijai.

6. HUSS UN HIERONĪMS

[97] Bohēmijā Evaņģēlijs ienāca jau devītajā gadsimtā, tur pārtulkoja Bībeli un tautas valodā noturēja atklātus dievkalpojumus. Tomēr līdz ar pāvesta varas pieaugšanu Dieva Vārda gaisma kļuva arvien neskaidrāka. Gregors VII, kurš bija nolēmis pazemot ķēniņu lepnumu, ne mazāk cieši apņēmas apspiest arī ļaudis, un tāpēc tika izdota bulla, kas aizliedza atklātus dievkalpojumus

bohēmiešu valodā. Pāvests paziņoja, ka "Visvarenajam patīk, ja Viņu svinīgi pielūdz nepazīstamā valodā, un šī likuma neievērošana jau ir bijusi par cēloni daudzām nelaimēm un ķecerībām." (1) Tā Roma centās izdzēst Dieva Vārda gaismu un ieslēgt ļaudis pilnīgā tumsā, bet Debesis draudzes uzturēšanai un pasargāšanai bija nodrošinājušas citus līdzekļus. Uz Bohēmiju atnāca daudzi valdieši un albiģieši, kurus vajāšanas bija izdzinušas no viņu mājām Francijā un Itālijā. Lai gan tie neuzdrošinājās atklāti darīt zināmu savu pārliecību, tomēr ļoti dedzīgi strādāja slepenībā. Tā no gadsimta uz gadsimtu tika saglabāta patiesā ticība.

Bohēmijā jau pirms Husa bija vīri, kuri atklāti nosodīja baznīcas samaitātību un ļaunību. Viņu darbība izraisīja plašu interesi. Hierarhijā pamodās bailes, un baznīca uzsāka šo Evaņģēlija mācekļu vajāšanas. Dievkalpojumus tie bija spiesti (98) noturēt mežos un kalnos, bet pat tur kareivji viņus izklīdināja un daudzus nonāvēja. Vēlāk izdeva pavēli sadedzināt ikvienu, kas nepiedalās Romas noteiktajos dievkalpojumos. Tomēr kristieši, zaudēdami dzīvību, nākotnē saskatīja savas lietas uzvaru. Kāds, kurš "mācīja, ka glābšana atrodama vienīgi ticībā krustā sistajam Pestītājam", mirstot liecināja: "Tagad ienaidnieku ārkārtīgās dusmas pret patiesību pār mums gūst virsroku, bet pastāvīgi tas tā nebūs, drīz no vienkāršas tautas celsies kāds vīrs bez zobena un bez autoritātes, un tie viņu nespēs pārvarēt." (2) Lutera laiks vēl bija diezgan tālu, bet tiešām tur cēlās vīrs, kura liecība pret Romu savilņoja daudzas tautas.

Jans Huss bija vienkāršas izcelsmes un, tēvam mirstot, agri kļuva bārenis. Viņa ticīgā māte, kas kā visdārgāko īpašumu vērtēja izglītību un dievbijību, centās šo mantojumu nodrošināt savam dēlam. Vispirms Huss mācījās aprīņķa skolā un pēc tam devās uz Prāgas universitāti, kur ieguva tiesības uz bezmaksas izglītību. Ceļā uz Prāgu to pavadīja māte. Būdam trūcīga atraitne, viņa nevarēja dēlam dāvēt nekādas pasaulīgas bagātības, bet, tuvojoties lielajai pilsētai, zemojās uz ceļiem blakus bez tēva palikušajam jauneklīm un izlūdzās svētību no Tēva Debesīs. Bet cik maz šī māte saprata, kā tiks atbildēts uz viņas lūgšanu!

Universitātē Huss drīz izcēlās ar savu nenogurstošu uzcītību un sekmēm, bet viņa nevainojamā dzīve un smalkjūtīgā, pievilcīgā uzvedība iemantoja vispārēju cieņu. Viņš bija patiess Romas baznīcas piekritējs un dedzīgi ticās pēc garīgajām svētībām, kuras tā it kā solīja dot. Kādas jubilejas gadījumā viņš grēku atlaišanai no sava trūcīgā krājuma ziedoja pēdējās nedaudzās monētas un pievienojās procesijai, lai saņemtu apsolīto piedošanu. Pabeidzis koledžas kursu, viņš kļuva par priesteri, sāka strauji virzīties uz augšu un drīz vien jau atradās karaļa galmā. Viņu iecēla par profesoru un vēlāk arī par rektoru universitātē, kurā pats bija (99) ieguvis izglītību. Nedaudzos gados vienkāršais labdarības dāvanu stipendiāts bija kļuvis par savas dzimtenes lepnumu, un viņa vārdu jau cildināja visā Eiropā.

Bet tas bija cits lauks, kur Huss iesāka reformas darbu. Dažus gadus pēc iesvētīšanas priesteri kārtā viņu iecēla par Betlēmes kapelas sludinātāju. Šis kapela dibinātājs bija vēlējies, lai Raksti tur tiktu sludināti tautas valodā, jo labi saprata tādas sludināšanas lielo nozīmi. Neskatoties uz Romas aizliegumiem, Bohēmijā šāda sludināšana vēl nebija pilnīgi pārtraukta, bet attiecībā uz Bībeli valdīja liela neziņa, un visās sabiedrības kārtās virsroku guva visjaunākie netikumi. Huss šos jaunumus nesaudzīgi norāja, pastāvīgi atsaukdams uz Dieva Vārdu, kas apstiprināja viņa mācītās patiesības principus un prasīto skaidrību.

Kāds Prāgas pilsonis – Hieronīms, kas vēlāk nonāca ļoti ciešos sakaros ar Husu, atgriežoties no Anglijas, sev līdzī bija atvedis Viklifa rakstus. Anglijas karaliene, kas pievērsās Viklifa mācībām, bija Bohēmijas princese, un, pateicoties viņas iespaidam, reformatora darbi plaši izplatījās arī viņas dzimtenē. Huss šos darbus lasīja ar lielu interesi, viņš ticēja, ka to autors ir patiess kristietis, un bija labvēlīgi noskaņots pret tā aizstāvētajām reformām. Pats to nemaz neapzinādams, Huss jau bija nostājies uz takas, kas viņu aizveda tālu prom no Romas.

Ap šo laiku Prāgā ieradās divi svešinieki no Anglijas, divi izglītoti vīri, kas bija saņēmuši gaismu un nāca to izplatīt šajā tālajā zemē. Tā kā viņi iesāka ar atklātu uzbrukumu pāvesta virsvaldībai, tad varas orgāni tos drīz vien apklusināja, bet, negribēdami atteikties no sava nodoma, tie ķērās pie citiem līdzekļiem. Būdami tikpat labi mākslinieki kā sludinātāji, viņi tagad darbā izlietoja šīs savas spējas. Sabiedrībai pieejamā vietā tie uzzīmēja divas gleznas. Viena no tām rādīja, kā Jeruzālemē ienāk Kristus, "lēnprātīgs, jādams uz ēzeļa" (Mat. 21:5) un mācekļu pavadīts, kas Viņam sekoja kailām kājām un pārgājienos nonēsātos apģērbos. (100) Otra glezna attēloja kādu citu procesiju – pāvestu, kas, tērpies savā krāšņajā talārā, ar trīskārtīgu kroni galvā, jā uz izgreznota zirga, viņam pa priekšu iet taurētāji un aiz viņa – apžilbinošos tērpos kardināli un prelāti.

Tā bija svētruna, kas saistīja visu šķiru uzmanību. Cilvēki bariem nāca aplūkot šos zīmējumus. Neviens nevarēja nesaprast tur ietverto pamācību, un uz daudziem dziļu iespaidu atstāja pretstats

starp Kristus lēnprātību un pazemību un pāvesta lepnumu un augstprātību, kurš sevi sauca par Viņa kalpu. Prāgā valdīja liels satraukums, un pēc kāda laika svešinieki savas drošības dēļ atrada par nepieciešamu doties tālāk. Bet viņu sniegto mācību neaizmirs. Gleznas atstāja dziļu iespaidu arī uz Husu, liekot viņam vēl rūpīgāk pētīt Bībeli un Viklifa rakstus. Lai gan viņš pats vēl tad nebija sagatavots pieņemt visas Viklifa ieteiktās reformas, tomēr jau daudz skaidrāk saskatīja pāvestības īsto raksturu un ar lielāku dedzību apsūdzēja hierarhijas lepnumu, godkāri un samaitātību.

Gaisma no Bohēmijas sasniedza Vāciju, jo nemieri Prāgas universitātē simtiem vācu studentu piespieda atstāt šo zemi. Daudzi no Husa jau bija ieguvuši pirmās Bībeles zināšanas un, atgriezušies dzimtenē, arī tur izplatīja Evaņģēliju.

Ziņas par notikumiem Prāgā nonāca līdz Romai, un Husu uzaicināja ierasties pie pāvesta. Paklausīt šai pavēlei nozīmēja nodot sevi drošai nāvei. Bohēmijas karalis un karaliene, universitāte, muižniecības locekļi un valsts ierēdņi sastādīja lūgumrakstu un nosūtīja to pāvestam, lai Husam atļautu palikt Prāgā un atbildēt Romai ar pilnvaroto starpniecību. Pāvests šo lūgumu noraidīja un turpināja prasīt, lai Husu izdod nopratināšanai un tiesāšanai, bet pēc tam pasludināja, ka Prāgas pilsēta tiek izslēgta no baznīcas.

(101) Tajos laikos tāds spriedums, kur vien to paziņoja, radīja lielu satraukumu. To pavadošās ceremonijas bija labi piemērotas šausmu iedvešanai ļaudīm, kas pāvestu uzskatīja par paša Dieva pārstāvi, kuram ir debesu un elles atslēgas un vara izsaukt kā laicīgas, tā garīgas sodības. Valdīja plaši izplatīts uzskats, ka visiem, kas dzīvo tādā no baznīcas izslēgtā pilsētā, Debesu vārti ir aizslēgti un ka tik ilgi, kamēr pāvests nebūs atcēlis savu lāstu, arī mirušie netiks ielaisti svētlaimes mājokļos. Par zīmi šai briesmīgajai nelaimei pārtrauca visus reliģiskos dievkalpojumus. Baznīcas aizslēdza. Laulības iesvētīja baznīcas pagalmā. Mirušos neļāva apglabāt iesvētītā zemē un tos bez apbedīšanas rituāla apraka grāvjos vai kaut kur uz lauka. Ar visiem šiem iztēli iespaidojošiem pasākumiem Roma centās pārvaldīt cilvēku sirdsapziņu.

Prāgas pilsētā uzvirvoja nemieri. Liela daļa par visu nelaimju cēloni uzskatīja Husu un prasīja, lai viņu izdod Romas atriebīgajai varai. Gribēdams aplūsināt vētru, reformators uz laiku apmetās savā dzimtajā ciemā. Rakstot draugiem, kuri bija palikuši Prāgā, viņš sacīja: "Jūs atstādāms, es sekoju Jēzus Kristus priekšzīmei un priekšrakstiem, lai nedotu Jaunajiem iemeslu aiziet mūžīgā pazušanā un nebūtu par cēloni dievbijīgo ciešanām un vajāšanām. Esmu aizgājis arī drūmo nojautu dēļ, ka necienīgi priesteri uz ilgāku laiku var aizliegt Dieva Vārda sludināšanu jūsu pilsētā, bet es neesmu jūs pametis, lai noliegtu dievišķo patiesību, par kuru ar Dieva palīdzību esmu gatavs mirt." (3) Huss nemitējās strādāt, bet ceļoja pa apkārtnējiem apvidiem, sludinot ieinteresētiem ļaužu pulkiem. Pasākumi, kurus pāvests izlietoja Evaņģēlija apspiešanai, patiesībā tikai veicināja tā straujāku izplatīšanos. "Mēs nekā nespējam pret patiesību, bet tikai par patiesību." (2. Kor.13:8)

(102) "Šķiet, ka Husa prātam, ņemot vērā jau sasniegto augsto stāvokli, bija jāizcīna smaga cīņa. Lai gan baznīca viņu centās satriekt ar saviem zibeņiem un pārkonu, viņš vēl nebija atsacījies no tās autoritātes. Romas baznīca viņam joprojām bija Kristus līgava, un pāvests – Dieva pārstāvis un vietnieks. Huss nevērsās pret pašu principu, bet gan pret autoritātes ļaunprātīgu izlietošanu. Tas izraisīja drausmīgu cīņu starp prāta pārliecību un sirdsapziņas prasībām. Ja autoritāte, kurai tas ticēja, bija taisnīga un nemaldīga, kā tad viņš varēja uzdrošināties tai nepaklausīt? Bet paklausīt nozīmēja grēkot, un kā gan paklausība nemaldīgai baznīcai var izraisīt tādas sekas? Tā bija problēma, kuru viņš nespēja atrisināt, viņu pastāvīgi mocīja šaubas. Visticamākais šķīta secinājums, ka, tāpat kā kādreiz Pestītāja dienās, baznīcas priesteri atkal ir kļuvuši ļauni un savu likumīgo autoritāti izlieto netaisniem nolūkiem. Tas viņu spieda par savu vadoni pieņemt Rakstu mācības un arī citiem sludināt, ka sirdsapziņai jāvadās no izprastajiem Rakstu norādījumiem, citiem vārdiem, ka nemaldīgs Vadonis var būt tikai Bībelē runājošais Dievs un nevis ar priesteru starpniecību runājošā baznīca." (4)

Pēc kāda laika, uzbudinājumam Prāgā norimstot, Huss atgriezās savā Betlēmes kapelā, lai Dieva Vārdu pasludinātu ar vēl lielāku dedzību un drosmi. Tam bija aktīvi un spēcīgi ienaidnieki, bet karaliene un daudzi muižnieki izturējās draudzīgi, un arī no tautas ļoti daudzi nostājās viņa pusē. Salīdzinājuši viņa skaidrās un cēlās mācības un svēto dzīvi ar Romas piekritēju sludinātajām pazemojošajām dogmām un dzīvē parādīto mantrāsību un izvīrtību, daudzi uzskatīja par godu būt kopā ar viņu.

Līdz šim Huss savā vietā bija stāvējis viens, bet tagad reformas darbam pievienojās Hieronīms, kurš, uzturēdamies Anglijā, bija pieņēmis Viklifa mācības. Turpmāk (103) viņu dzīves gāja vienu ceļu, un arī nāvē tie netika šķirti. Hieronīmam sevišķi lielā mērā piemita ģeniāla apdāvinātība, daiļrunība un izglītība – dotības, kas iemanto vispārēju labvēlību, bet īpašības, kas veido patiesu rakstura spēku,

pārāks bija Huss. Viņa mierīgais spriedums savaldīja Hieronīma impulsīvo garu, un tas ar patiesu pazemību atzina un pieņēma drauga padomus. Viņiem kopīgi strādājot, reformas lieta attīstījās vēl straujāk.

Dievs ļāva sevišķai gaismai apspīdēt šo izvēlēto vīru prātu, atklājot tiem daudzus Romas maldus, tomēr viņi vēl nesaņēma visu gaismu, kuru vajadzēja sniegt pasaulei. Ar šiem saviem kalpiem Dievs vadīja ļaudis ārā no Romas piekritēju tumsas, bet tiem vēl nācās sastapties ar daudziem un lieliem šķēršļiem, tādēļ Kungs tos veda soli pa solim, kā ļaudis spēja iet. Viņi nebija sagatavoti saņemt visu gaismu uzreiz. Ja tā tiem arī būtu sniegta, tad viņi novērstos, jo nespētu to panest, tāpat kā pusdienas saules pilns spožums liek novērsties tiem, kas ilgi dzīvojuši tumsā. Tāpēc Kungs vadoņiem to atklāja tikai pamazām, cik ļaudis spēja uzņemt. Gadsimtu pēc gadsimta viens otram sekoja citi uzticīgi strādnieki, kuriem ļaudis reformas takā vajadzēja vadīt arvien tālāk un tālāk.

Baznīcā vēl joprojām turpinājās šķelšanās. Tagad par virsvaldību cīnījās trīs pāvesti, un viņu strīdi kristīgo pasauli pildīja ar noziegumiem un nemieriem. Neapmierinādamies tikai ar savstarpēju lāstu izteikšanu, viņi ķērās pie laicīgiem ieročiem. Katrs tagad domāja par ieroču iepirkšanu un kareivju vervēšanu. Protams, tam visam bija nepieciešama nauda, un, lai to iegūtu, pārdeva baznīcas dāvanas, amatus un svētības. (Skat. Pielikumā.) Arī priesteri, atdarinot savus priekšniekus, atļāvās pirkt un pārdot amatus un pat karot, lai tikai pazemotu sāncensus un stiprinātu savu varu. Ar pieaugošu drosmi Huss lika atskanēt savai pērkonā balsij pret visiem riebīgajiem ļaunuma izpausmes veidiem, ko pacieta reliģijas vārdā, atklāti apsūdzot Romas vadoņus par visā kristīgajā pasaulē valdošā posta izraisītājiem.

(104) Atkal šķīta, ka Prāgā tūlīt sāksies asiņainas cīņas. Tāpat kā agrākajos laikos Dieva kalpu atkal apsūdzēja, ka viņš ir "tas, kas Izraēlu ieved nelaimē". (1. Ķēn. 18:17) Pilsētu vēlreiz izslēdza no baznīcas, un Huss aizgāja uz savu dzimto ciemu. Viņa mīļotajā Betlēmes kapelā aplusa tik uzticīgi sniegtā liecība. Tagad viņam vajadzēja runāt no plašākas skatuves ar visu kristīgo pasauli, līdz pienāks laiks, kad patiesību nāksies apliecināt ar dzīvību.

Lai novērstu ļaunumu, kas bija satraucis Eiropu, Konstancē sasauca vispārēju koncilu. To vēlējās imperators Sigismunds, bet noorganizēja viens no trim pāvestiem - sāncensiem - Jānis XXIII. Pašam Jānim XXIII koncila pieprasīšana nepavisam nepatika, jo tas labi zināja, ka viņa raksturs un politika neizturētu izmeklēšanu, pat ja to izdarītu morāli tik izlaidīgi prelāti, kāda bija visa to laiku garīdzniecība. Tomēr viņš neuzdrošinājās pretoties Sigismunda gribai. (Skat. Pielikumā.)

Koncils galvenokārt vēlējās panākt sašķēlušās baznīcas dziedināšanu un ķecerības iznīdēšanu. Tādēļ tika uzaicināti abi pāvesti - pretinieki, kā arī jauno uzskatu galvenais izplatītājs Huss. Pirmie, rūpējoties par savu drošību, paši neieradās, bet atsūtīja pārstāvjus. Pāvests Jānis XXIII, kuru uzskatīja par koncila sasaucēju, ieradās ļoti norūpējies, baidīdamies, ka imperatoram varētu būt slepeni nodomi viņu atcelt un ka tam nāksies atbildēt par zemiskajiem grēkiem, kas bija apkaunojuši pāvesta kroni, kā arī par noziegumiem, ar kādiem tas tika iegūts. Tomēr savu ierašanos Konstancē viņš noorganizēja pat ļoti grezni. Viņu pavadīja augstākā ranga garīdzniecība, kurai sekoja galminieku procesija. Viņu apsveikt pretī iznāca pilsētas priesteri ar augstākajiem ierēdņiem un neskaitāmu ļaužu pulku. Četri augstākie garīdznieki pāvestam virs galvas turēja zelta baldahīnu. Viņa priekšā nesā hostiju, un tā kopā ar kardinālu un muižnieku greznajiem apģērbiem viss skats tiešām bija iespaidīgs.

Pa to laiku Konstancē tuvojās vēl viens ceļotājs. Huss apzinājās draudošās briesmas. (105) Viņš šķīrās no draugiem tā, it kā ar tiem vairs neiznāks satikties, un devās ceļā, saprotot, ka tas viņu var novest pie sārta. Lai gan Bohēmijas karalis bija devis drošības garantiju un ceļojuma laikam viņš to bija saņēmis arī no imperatora Sigismunda, reformators tomēr savas lietas kārtoja, ņemot vērā nāves iespējamību.

Draugiem Prāgā adresētajā vēstulē viņš izteicās: "Mani brāļi, es aizeju ar karaļa dotu drošības garantiju, lai satiktos ar saviem daudzajiem nāvīgajiem ienaidniekiem (...). Es pilnīgi paļaujos uz visspēcīgo Dievu, manu Pestītāju; es ticu, ka Viņš uzklausīs jūsu dedzīgās lūgšanas, sniedzot man apdomību un muti piepildot ar savu gudrību, lai es varētu pret viņiem pastāvēt, ticu, ka Viņš ar Svēto Garu mani stiprinās savā patiesībā, lai es drosmīgi pastāvētu kārdināšanās, izturētu cietumu un, ja vajadzīgs, arī nežēlīgu nāvi. Jēzus Kristus cieta par saviem mīļotajiem, un tādēļ nebrīnīsimies, ka Viņš mums atstājis tādu priekšzīmi - visu pacietīgi izturēt mūsu izglābšanās labā. Viņš ir Dievs, mēs - Viņa radījumi; Viņš ir Kungs, mēs - Viņa kalpi; Viņš ir pasaules valdnieks, bet mēs tikai necienīgi mirstīgie - un tomēr Viņš cieta! Kāpēc tad lai mēs neciestu, sevišķi, ja ciešanas kalpo mūsu šķīstīšanai? Tāpēc, mīļotie, ja man Viņu jāpagodina ar savu nāvi, tad lūdziet, lai tā nāk ātri un Viņš mani dara spējīgu visās bēdās palikt nelokāmam. Bet, ja tas par labu, ka es atkal atgriezos jūsu vidū,

tad lūgšim Dievu, lai es atgrieztos neaptraipīts, tas ir, lai es spētu neaizliegt pat vissīkāko Evaņģēlija patiesības vārdu, atstājot saviem brāļiem atdarināšanas cienīgu priekšzīmi. Varbūt jūs Prāgā manu seju nekad vairs neredzēsiet, bet, ja visspēcīgā Dieva prātam labpatiks mani jums atdot, tad vēl nelokāmāk iesim uz priekšu Viņa bauslības atzīšanā un mīlestībā pret To." (5)

Kādā citā vēstulē priesterim, kas bija kļuvis par Evaņģēlija mācekli, Huss ar dziļu pazemību runāja par savām kļūdām, apsūdzot sevi, ka "viņam patīcis valkāt greznu apģērbu un dzīves laikā tas vieglprātīgi izšķīdīs daudz stundu". (106) Šiem vārdiem viņš pievienoja vēl dažas aizkustinošas pamācības: "Lai visu tavu prātu aizņem Dieva godība un dvēseļu glābšana, bet nevis garīdzniecības amati un laicīgi īpašumi. Sargies savu namu izrotāt vairāk kā savu dvēseli un visvairāk rūpējies par garīgo skaistumu! Esi dievbijīgs un vienkāršs attiecībā ar trūcīgajiem un neizšķīd savu mantu mielastos! Lai tev vēlāk nevajadzētu labot savu dzīvi un tu varētu būt brīvs no pārmērībām, es baidos, ka tu, tāpat kā es, tiksi smagi pārmācīts (...). Tu pazīsti manu mācību, jo jau no bērnības esi saņēmis manas pamācības, tāpēc būtu veltīgi tev vēl vairāk ko rakstīt. Bet es tevi ļoti lūdzu, Dieva žēlastības spēkā neatdarini manu vieglprātību, kur tu esi redzējis mani křitam!" Uz vēstules aplokšnes vēl sekoja piebilde: "Mans draugs, es tevi ļoti lūdzu, nesalauz šo zīmogu, pirms tu neesi ieguvis drošas ziņas, ka es esmu miris." (6)

Ceļojuma laikā Huss visur varēja redzēt savas mācības ietekmi, kā arī savai lietai parādīto labvēlību. Ļaudis drūzmējās, izejot viņam pretī, un dažās pilsētās pa ielām viņu pavadīja augstākie ierēdņi.

Ierodoties Konstancē, Husam sākumā deva pilnīgu brīvību. Imperatora drošības garantijai tika pievienots pāvesta personīgs solījums viņu aizsargāt. Bet drīz vien, pārkāpjot šīs svinīgās un atkārtotās deklarācijas, pēc pāvesta un kardinālu pavēles reformatoru apcietināja un iegrūda riebīgā cietumā. Vēlāk viņu kā cietumnieku pārveda uz kādu stipru pili otrpus Reinas un tur apsargāja. Drīz tajā pašā cietumā nonāca arī pāvests, kuram viņa nodevīgā rīcība neko nebija palīdzējusi. (7) Koncila priekšā tika pierādīts, ka viņš ir vainīgs vizzemiskākajos noziegumos – slepkavībā, amatu pirkšanā un pārdošanā un laulības pārkāpšanā, kā arī citos grēkos, "kas nav nosaucami vārdā". To visu paziņoja koncils, un pāvestam beidzot atņēma tiāru un pašu ielika cietumā. Vēl atcēla arī abus viņa sāncensus, kas savā starpā cīnījās par varu, un ievēlēja pilnīgi jaunu pāvestu.

(107) Lai gan pāvests pats bija izdarījis daudz lielākus noziegumus nekā tos, kādos Huss jebkad apsūdzēja priesterus un kuru dēļ viņš bija prasījis reformāciju, tomēr tas pats koncils, kas pazemoja pāvestu, tūlīt gribēja iznīcināt arī reformatoru. Husa apcietināšana Bohēmijā izraisīja lielu sašutumu. Vareni muižnieki iesniedza koncilam protestus pret šo varmācību. Arī imperators, kurš negribēja pieļaut drošības garantijas pārkāpšanu, izteica savu neapmierinātību. Bet reformatora ienaidnieki bija jauni un apņēmīgi. Tie savā labā izmantoja imperatora aizspriedumus, viņa bailes un degsmi par baznīcas labklājību. Gari un plaši tie pierādīja, ka "attiecībā ar ķeceriem, kā arī ar personām, par kurām ir aizdomas, ka tās saistītas ar kādu ķecerību, nav jāņem vērā ne imperatora, ne karaļa dotās drošības garantijas." (8) Tādā veidā viņi uzvarēja.

Husu beidzot atveda uz koncilu slimības un ieslodzījuma novājinātu, jo apakšzemes cietuma drēgnais, netīrais gaiss bija izraisījis drudzi, kas gandrīz izbeidza viņa dzīvību. Smagās ķēdēs iekalts, viņš tur tagad stāvēja imperatora priekšā, kurš, solīdamies viņu sargāt, bija licis ķīlā savu godu un labo slavu. Pa visu garo nopratināšanas laiku viņš stingri aizstāvēja patiesību un sapulcināto baznīcas un valsts augsto ierēdņu klātbūtnē izteica svinīgu un uzticīgu protestu pret hierarhijas samaitāto stāvokli. Aicināts izvēlēties – atsaukt savas mācības vai iet nāvē –, viņš piekrita mocekļa liktenim.

Viņu uzturēja Dieva žēlastība. Ciešanu nedēļās pirms galīgā sprieduma pasludināšanas reformatora dvēseli pildīja Debesu miers. "Šo vēstuli rakstu," viņš atklāja kādam draugam, "cietumā ar važās iekaltām rokām, jau rīt gaidot nāves spriedumu (...). Kad ar Jēzus Kristus palīdzību mēs no jauna satiksīmes nākamās dzīves brīnišķajā mierā, tad tu uzzināsi, cik žēlastības pilns pret mani ir bijis Dievs un cik spēcīgi Viņš mani atbalstījis visās šajās kārdināšanās un pārbaudījumos." (9)

(108) Sava cietuma tumsā viņš paredzēja patiesās ticības uzvaru. Sapnī atgriezdamies Prāgas kapelā, kur viņš bija sludinājis Evaņģēliju, Huss ievēroja pāvestu un bīskapus izdzēšam uz tās sienām viņa uzgleznotos Kristus attēlus. Šis skats viņam sagādāja lielas ciešanas, bet jau nākamajā dienā viņš redzēja daudz mākslinieku cītīgi strādājam, lai šos zīmējumus atjaunotu vēl lielākā skaitā un daudz spožākām krāsām. Tiklīdz uzdevums bija pabeigts, gleznotāji, milzīga pūļa ielenkti, izsaucās: "Lai tagad nāk pāvesti un bīskapi, viņi tos vairs nekad neizdzēsīs!" Savu sapni atstāstot, reformators sacīja: "Es esmu pārliecināts, ka Kristus tēls vairs netiks izdzēsts. Tie gan gribēja Viņu iznīcināt, bet Kristus attēlu daudzās sirdīs no jauna uzgleznos par mani spējīgāki sludinātāji." (10)

Vēl pēdējo reizi Husu aizveda uz koncilu. Tā bija plaša un spoža sanāksme – imperators, impērijas

firsti, karaļa pilnvarotie, kardināli, bīskapi un priesteri, kā arī milzīgs pūlis, kas bija ieradies novērot šīs dienas notikumus. No visām kristīgās pasaules daļām bija sapulcējušies liecinieki šim pirmajam lielajam upurim ilgajā cīņā par cilvēka sirdsapziņas brīvību.

Aicināts izteikt savu galīgo lēmumu, Huss paziņoja, ka atsakās atsaukt savas mācības un, ar caururbjošu skatu uzlūkojīs valdnieku, kura dotais godavārds bija tik apkaunojoši laužts, sacīja: "Es labprātīgi izšķiros nākt šī koncila priekšā, uzticoties šeit klātesošā imperatora atklāti solītajai aizsardzībai." (11) Sigismunda seja pietvika tumši sarkana, jo visu klātesošo acis tagad pievērsās viņam.

Kad tika pasludināts spriedums, iesākās pazemojošā ceremonija. Bīskapi cietumnieku ietēpa priesteru drēbēs, bet, tās saņemot, viņš sacīja: "Mūsu Kungu Jēzu Kristu (109) zaimojot aplūka ar baltu drēbi, kad Hērods Viņu sūtīja atpakaļ pie Pilāta." (12) No jauna aicināts atteikties, viņš, pievērsdamies tautai, sacīja: "Kā gan es tad spēšu rādīties Debesīs? Kā varēšu raudzīties acīs tiem daudzajiem cilvēkiem, kam esmu sludinājis skaidro Evaņģēliju? Nē, man viņu izglābšanās ir dārgāka par šo nožēlojamo, nāvei lemto miesu!" Tad viņam garīdznieka tēpu atkal novilka, ņemot vienu apģērba gabalu pēc otra, un ikviens bīskaps, izpildot savu daļu šajā ceremonijā, izteica lāstu. Beidzot "tie viņam galvā uzlika cepuri – no papīra izgatavotu piramīdveida mitru, uz kuras bija uzzīmētas riebigas velnu figūras un priekšpusē visiem redzams uzraksts: "Virskeceris." "Ar lielāko prieku," teica Huss, "es gribu nest šo kauna kroni Tevis dēļ, ak Jēzu, jo Tu manis dēļ nesi ērkšķu kroni!"

Kad viņš tā bija ietērpts, "prelāti ceremoniju beidza ar vārdiem: "Tagad mēs tavu dvēseli nododam velnam." Bet Huss, acis uz Debesīm paceldams, piebilda: "Un es savu garu uzticu Tavām rokām, ak Kungu Jēzu, jo Tu esi mani atpircis!" (13)

Pēc tam viņu atstāja laicīgo varas iestāžu ziņā un aizveda uz nāvessoda izpildīšanas vietu. Gājienā piedalījās simtiem apbruņoti vīri, priesteri un bīskapi savos dārgajos talāros, kā arī Konstances iedzīvotāji. Kad viņš bija piesiets pie staba un viss jau sagatavots uguns aizdedzināšanai, mocekli vēlreiz uzaicināja glābt sevi, atsakoties no maldiem. "No kādiem maldiem man būtu jāatsakās?" jautāja Huss. "Es neapzinos nekādu vainu. Es piesaucu Dievu par liecinieku, ka visam, ko esmu rakstījis vai sludinājis, ir bijis tikai viens mērķis – glābt dvēseles no grēka un pazušanas, un tāpēc ar visdziļāko prieku es vēlos ar savām asinīm apstiprināt patiesību, ko esmu rakstījis un sludinājis." (14) Kad liesmas jau šāvās augšup, viņš sāka dziedāt: "Jēzu, Tu Dāvida Dēls, apžēlojies par mani," – un tā turpināja, līdz viņa balss apklusā uz visiem laikiem.

Reformatora varonīgā izturēšanās pārsteidza pat viņa ienaidniekus. Kāds dedzīgs pāvestības piekritējs, aprakstot Husa un Hieronīma mocekļa nāvi, kurš mira drīz (110) vien pēc tam, sacīja: "Tuvojoties pēdējai stundai viņi abi parādīja ārkārtīgu mieru un drosmi. Tie gatavojās doties ugunī, it kā ietu uz kāzu mielastu. Tie neizdvesa nevienu sāpju vaidu. Kad pacēlās liesmas, viņi sāka dziedāt slavas dziesmas, un uguns spēkam grūti nācās apklusināt šo dziedāšanu." (15)

Kad Husa ķermenis bija pilnīgi sadedzis, viņa pelnus kopā ar zemi, uz kuras tie atradās, savāca un iemeta Reinā, kas tos aiznesa tālāk okeānā. Bet vajātāji velti iedomājās, ka ir iznīdējuši viņa sludinātās patiesības. Tiem pat sapnī nerādījās, ka pelniem, ko ūdeņi tajā dienā aiznesa uz jūru, vajadzēja kļūt par sēklu, kas nonāks visās pasaules malās, un ka tā vēl nezināmās zemēs dos bagātus augļus, liecinot par patiesību. Konstances koncila zālē dzirdētā balss pamodināja atbalsis, kas skanēs visos nākamajos laikmetos. Husa vairs nebija, bet patiesības, par kurām viņš mira, nekad nevar pazust. Viņa ticības un nelokāmības piemērs vēl ļoti daudzus iedrošināja stāvēt par patiesību, skatoties acīs spīdzināšanai un nāvei. Šī vīra notiesāšana visai pasaulei atklāja Romas nodevīgo nežēlību. Patiesības ienaidnieki neapzinīgi bija sekmējuši tieši to darbu, ko veltīgi centās iznīcināt.

Bet Konstancē vajadzēja uzliesmot vēl otram sārtam. Vēl viena liecinieka asinīm vajadzēja runāt par patiesību. Atvadoties no Husa, kad tas devās ceļā uz koncilu, Hieronīms viņu pamudināja būt drosmīgam un nelokāmam, apsot briesmu brīdī steigties palīgā. Kad pienāca ziņas par reformatora apcietināšanu, uzticīgais māceklis tūlīt gatavojās izpildīt savu solījumu. Viņš devās ceļā uz Konstanci bez kādas drošības garantijas, ar vienu pavadoni. Tur nonācis, viņš pārliecinājās, ka sevi ir pakļāvis vienīgi briesmām, bez jebkādas iespējas kaut ko darīt Husa atbrīvošanas labā. Tāpēc viņš steidzīgi atstāja pilsētu, bet ceļā uz mājām to apcietināja un, ķēdēs iekaltu un kareivju apsargātu, atveda atpakaļ. Pirmo reizi stājoties koncila priekšā, viņa (111) mēģinājumi atbildēt uz apsūdzībām tika uzņemti ar kliedzieniem: "Liesmām viņu! Liesmām!" (16) Hieronīmu ieslodzīja apakšzemes cietumā, ar ķēdēm tā sasaistītu, ka viņam ciešanas sagādāja paša ķermeņa stāvoklis, un tur viņu ēdināja tikai ar maizi un ūdeni. Ieslodzījumā piedzīvotās nežēlības dēļ Hieronīms pēc dažiem mēnešiem tā saslima, ka tika apdraudēta viņa dzīvība. Tad ienaidnieki, baidīdamies, ka tie var viņu pazaudēt, turpmāk sāka izturēties saudzīgāk, tomēr cietumā viņš palika veselu gadu.

Husa nāve nebija devusi pāvestības piekritējiem gaidītos rezultātus. Drošības garantijas laušana bija sacēlusi īstu sašutuma vētru, un koncils nolēma, ja vien iespējams, piespiest Hieronīmu atsaukt savas mācības, lai nevajadzētu viņu sadedzināt. Viņu atkal atveda sanāksmes priekšā un piedāvāja izvēlēties – atsaukt savas mācības vai mirt uz sārta. Ieslodzījuma sākumā nāve būtu bijusi zēlastība, salīdzinot ar briesmīgajām ciešanām, ko nācās izturēt, bet tagad, slimības un smago cietuma apstākļu novājināts, nemiera un neziņas mocīts, šķirts no draugiem un satriekts par Husa nāvi, Hieronīms bija zaudējis gara spēkus un piekrita koncila gribai. Viņš deva solījumu stingri turēties pie katoļu ticības un atzina par pareizu koncila darbību, nolādēt Viklifa un Husa mācības, tomēr nenoliedzot tās "svētās patiesības", kuras tie kopā bija mācījuši. (17)

Tā Hieronīms centās aplūsināt sirdsapziņas balsi un izbēgt no sava likteņa. Bet, atkal nonācis cietuma vientulībā, viņš aptvēra, ko bija izdarījis. Viņš pārdomāja Husa drosmi un uzticību, salīdzinot to ar savu patiesību aizliedzošo rīcību. Viņš atcerējās dievišķo Meistaru, kam bija solījis kalpot un kurš viņa dēļ izcieta nāvi pie krusta. Pirms uzskatu atsaukšanas viņš visās savās ciešanās bija atradis mierinājumu Dieva labvēlības apliecinājumos, bet tagad dvēseli mocīja sirdsapziņas pārmetumi un šaubas. Viņš labi saprata, ka, lai samierinātos ar Romu, tam nākotnē vēl daudz kas būs jāatsauc. Ceļš, pa kuru tas bija sācis iet, varēja noslēgties tikai atkrišanās. (112) Tādēļ tika pieņemts lēmums: "Tikai tāpēc vien, lai izvairītos no īsā ciešanu perioda, viņš savu Kungu vairāk neaizliegs."

Drīz reformatoru atkal veda koncila priekšā. Iepriekšējā padevība tiesnešus vēl nebija apmierinājusi. Husa nāves iekārdināta, viņu asinskāre prasīja jaunuš upurus. Hieronīms varēja saglabāt dzīvību vienīgi ar bezierunu atteikšanos no patiesības. Bet viņš jau bija apņēmis apliecināt savu ticību un sekot brālim – moceklim uz sārta.

Tagad viņš atsauc savu iepriekšējo atteikšanos un kā nāvei nolemts cilvēks prasīja vienīgi iespēju aizstāvēties. Baidīdamies no šī vīra vārdu iespaida, prelāti neatlaidīgi uzstāja, ka viņš drīkst tikai apstiprināt vai noliegt pret to izvirzīto apsūdzību patiesīgumu. Hieronīms savukārt protestēja pret tādu nežēlību un netaisnību. "340 dienas jūs mani esat turējuši drausmīgā cietumā," viņš sacīja, "netīrumos, smirdoņā un vislielākajā trūkumā, un tagad, kad esmu no turienes izvests jūs priekšā, jūs, kas apspriežaties ar mani nāvīgākajiem ienaidniekiem, mani atsakāties uzklaustīt (...). Ja jūs tiešām esat gudri vīri un pasaules gaisma, tad uzmanieties, ka negrēkojat pret taisnību. Kas attiecas uz mani, tad esmu tikai vājš mirstīgais, manai dzīvei ir pavisam maza nozīme, un, brīdinot jūs no netaisna sprieduma pieņemšanas, es vairāk domāju par jums nekā par sevi." (18)

Beidzot viņa lūgumu ievēroja. Tiesnešu klātbūtnē Hieronīms noietās ceļos un lūdza, lai dievišķais Gars pārvalda viņa domas un vārdus, ka viņš neko nerunātu pret patiesību un neapkaunotu savu Kungu. Pie viņa tajā dienā piepildījās Dieva apsolījums pirmajiem mācekļiem: "Jūs vedīs Manis dēļ ķēniņu un valdnieku priekšā (...). Kad tie jūs nodos, tad nebēdāties, kā un ko jūs runāsit, jo tanī pašā stundā jums taps dots, kas jums jārunā. Jo jūs neesat tie runātāji, bet jūsu Tēva Gars ir tas, kas jūsos runā." (Mat. 10:18-20)

Dzirdot Hieronīma vārdus, pārsteigti un izbrīnījušies jutās pat viņa ienaidnieki. Veselu gadu šis vīrs tika turēts cietumā, kur bija tik tumšs, ka neko nevarēja redzēt, ne nu vēl lasīt. Viņu nomāca lielas fiziskas ciešanas un dvēseles mokas. (113) Tomēr pierādījumi tagad tika sniegti ar tādu skaidrību un spēku, it kā tas netraucēti būtu varējis nodoties studijām. Hieronīms saviem klausītājiem norādīja uz veselu rindu svēto vīru, kurus notiesāja netaisni tiesneši. Gandrīz katrā paaudzē ir bijuši cilvēki, kas centušies glābt savu laika paaudzi, bet par to saņēmuši pārmetumus un izraidījumus no dzimtenes. Tikai vēlākos laikos tie atkal tika atzīti un sevišķi godāti. Netaisna tiesa pat Kristu notiesāja kā noziedznieku.

Pirmajā nopratināšanā Hieronīms līdz ar savu mācību atsaukšanu piekrita, ka Husu notiesājošais spriedums ir taisnīgs, bet tagad viņš to nožēloja un nodeva liecību par šī mocekļa nevainību un svētumu. "Es viņu pazinu no bērnības," viņš sacīja. "Tas bija ļoti priekšzīmīgs vīrs, taisns un svēts, bet viņu notiesāja, neskatoties uz viņa nevainību (...). Es arī, es arī esmu gatavs mirt un neizbīšos no mokām, kādas man sagatavojuši mani ienaidnieki un viltus liecinieki, kam reiz par saviem meliem būs jāatbild lielā Dieva priekšā, kuru neviens nespēj maldināt." (19)

Apsūdzēdamš sevi patiesības aizliegšanā, Hieronīms turpināja: "No visiem grēkiem, kādus esmu izdarījis kopš savas jaunības, neviens tik smagi nespiež manu prātu un neizsauc tik sāpīgus sirdsapziņas pārmetumus kā tas, ko es izdarīju šajā liktenīgajā vietā, kad atzinu par pareizu netaisno spriedumu pret Viklifu un svēto mocekli Janu Husu, manu skolotāju un draugu. Jā! Es to no sirds atzīstu un ar šausmām, bailēs drebot, apliecinu, ka man ir kauns, ka nāves draudu priekšā esmu nosodījis viņu mācības. Tāpēc es pazemīgi lūdzu (...) Visvareno Dievu, lai Viņam labpatīk piedot man

manus grēkus un sevišķi šo, no visiem visdrausmīgāko." Norādot uz saviem tiesnešiem, viņš stingri sacīja: "Jūs pazudinājāt Viklifu un Janu Husu ne tāpēc, ka tie būtu sagrozījuši baznīcas mācības, bet tikai tādēļ, ka viņi atklāja un nosodīja garīdzniecības kauna darbus – greznību, lepnumu un visus priesteru un prelātu netikumus. Ko viņi apgalvoja, tas nav apgāžams, un to es jums apliecinu (114) tāpat kā viņi."

Hieronīma runu pārtrauca. Prelāti, dusmās drebēdami, iekliedzās: "Vai mums vēl vajag kādus pierādījumus? Mēs paši savām acīm redzam visstūrgalvīgāko no visiem ķeceriem!"

Vētras nesatricināts, Hieronīms turpināja: "Ko! Vai jūs domājat, ka es baidos no nāves? Jūs mani veselu gadu turējāt drausmīgā cietumā, briesmīgākā par pašu nāvi. Jūs pret mani izturējāties nežēlīgāk kā pret turku, ebreju vai pagānu, jo mana miesa burtiski ir sapuvusi uz kauliem, man vēl dzīvam esot, un tomēr es nesūdzos, jo vaimanas nepiestāv vīram, kas rīkojas, vadoties no sirds un gara, tomēr es nevaru nebrīnīties par tik lielu necilvēcību pret kristieti." (20)

Atkal izlauzās sašutuma vētra, un Hieronīmu steidzīgi aizveda uz cietumu. Tomēr sanāksmē atradās daži, uz kuriem viņa vārdi bija atstājuši dziļu iespaidu un kas tagad vēlējās glābt šī vīra dzīvību. Viņu apmeklēja augsti garīdznieki, cenšoties pierunāt padoties koncilam. Kā atalgojumu par atteikšanos pretoties Romai tam piedāvāja visspožākās izredzes. Bet līdzīgi savam Kungam, kad Viņam piedāvāja visas pasaules godību, Hieronīms palika nelokāms.

"Pierādiet ar Svētajiem Rakstiem, ka es maldos," viņš sacīja, "tad es atsaukšu."

"Svētie Raksti!" izsaucās viens no viņa kārdinātājiem, "vai tad viss pēc tiem ir izspriežams? Kas tos var saprast, pirms baznīca nav paskaidrojusi?"

"Vai cilvēku tradīcijas ir uzticamākas par mūsu Pestītāja Evanģēliju?" jautāja Hieronīms. "Pāvils savās vēstulēs nemācīja uzklaut cilvēku tradīcijas, bet sacīja: meklējiet Rakstus!"

"Ķeceri," sekoja iebildums, "man ļoti žēl, ka esmu ar tevi tik ilgi runājis. Es redzu, ka tevi dzen velns." (27)

Drīz pēc tam viņu notiesāja uz nāvi. Hieronīmu aizveda uz to pašu vietu, kur Huss bija atdevis savu dzīvību. Viņš gāja dziedādams. Reformatora sejā staroja prieks un miers. (115) Viņš skatījās tikai uz Kristu, un nāve vairs nelikās šausmīga. Kad bende, gatavodamies aizdedzināt sārta, pavirzījās viņam aiz muguras, mocekļi izsaucās: "Nāc droši priekšā, pieliec uguni tā, lai es arī varētu redzēt! Ja es būtu baidījies, tad neatrastos šeit."

Pēdējie vārdi, kurus tas izteica, jau liesmu apņēmts, bija lūgšana: "Dievs, Visvarenais Tēvs," tas sacīja, "apžēlojies par mani un piedod manus grēkus, jo Tu zini, ka es vienmēr milēju Tavu patiesību." (22) Viņa balss apklusa, bet lūpas tomēr turpināja kustēties lūgšanā. Kad uguns savu darbu bija padarījusi, mocekļa pelnus savāca līdz ar zemi, uz kuras tie atradās, un, tāpat kā Husa pelnus, iemeta Reinā.

Tā gāja bojā Dieva uzticīgie gaismas nesēji. Bet viņu pasludinātās patiesības gaismu – viņu varonīgā piemēra gaismu – vairs nevarēja izdzēst. Tikpat labi cilvēki varētu mēģināt pagriezt atpakaļ sauli tās ceļā, kā aizkavēt tajā laikā pār pasauli austošo dienu.

Nāvēssoda izpildīšana Husam Bohēmijā aizdedzināja niknas sašutuma liesmas. Tauta labi saprata, ka viņš ir kritis par upuri priesteru ļaunprātībai un imperatora nodevībai. Viņu atzina par uzticīgu patiesības skolotāju, bet koncilu, kas to notiesāja uz nāvi, apsūdzēja slepkavībā. Reformatora mācībām tagad pievērsa lielāku vērību nekā jebkad iepriekš. Viklifa rakstus pāvesta edikti bija nolēmuši liesmām. Bet tos, ko bija izdevies pasargāt no iznīcināšanas, ļaudis tagad vilka ārā no paslēptuvēm un pētīja kopā ar Bībeli vai kādu tās atsevišķu daļu, kuru bija izdevies dabūt, un tādā veidā daudzi tika ierosināti pieņemt reformēto ticību.

Tomēr Husa slepkavas nevarēja mierīgi noskatīties uz viņa lietas uzvaru. Lai sagrautu šo kustību, pāvests apvienojās ar imperatoru, un Bohēmijā iebruka Sigismunda armijas.

(116) Bet tad cēlās atbrīvotājs. Bohēmiešu spēkus organizēja viens no tā laika visspējīgākajiem karavadoņiem Žižka, kurš drīz pēc kara iesākšanās kļuva pilnīgi akls. Paļaujoties uz Dieva palīdzību un savas lietas taisnīgumu, tauta spēja pretoties varenākajām armijām, kādas vien bija iespējams pret to vērst. Atkal un atkal imperators, sakomplektējis jaunus pulkus, ielauzās Bohēmijā, bet vienīgais rezultāts bija apkaunojoša bēgšana. Husīti pacēlās pāri nāves bailēm, un tādēļ nekas tiem

nevarēja stāties pretī. Dažus gadus pēc kara sākuma drosmīgais Žižka nomira, viņa vietu ieņēma Prokops, kurš arī bija tikpat drosmīgs un prasmīgs vadonis un savā ziņā pat vēl spējīgāks.

Bohēmiešu ienaidnieki, uzzinājuši par aklā karavadoņa nāvi, domāja, ka nu ir īstais laiks visa pazaudētā atgūšanai. Pāvests pasludināja krusta karu pret husītiem, un atkal pret Bohēmiju tika virzīti milzīgi spēki, bet tikai – lai ciestu briesmīgu sakāvi. Tad izsludināja vēl citu krusta karu. Visās pāvestam labvēlīgi noskaņotajās Eiropas zemēs meklēja cilvēkus, vāca naudu un ieročus. Zem pāvesta karoga nostājās ļoti daudz ļaužu, pārliecināti, ka beidzot husītu ķeceriem tiks darīts gals. Nešaubīdamies par uzvaru, milzīgie bruņotie spēki iebruka Bohēmijā. Tauta atkal cēlās tiem pretī. Divas armijas tuvojās viena otrai, līdz tās šķīra vairs tikai upe. "Krustnešiem bija liels pārspēks, bet, kad tiem vajadzēja šķērsot straumi un doties kaujā ar husītiem, – tāpēc tie bija gājuši šo tālo ceļu – viņi tikai klusēdami stāvēja un skatījās uz šiem karavīriem." (23) Tad pēkšņi karaspēku pārņēma noslēpumainas bailes. Bez jebkāda iemesla šī varenā armija sadalījās un izklīda, it kā to būtu izkaisījusi kāda neredzama vara. Husīti, kas dzinās pakal bēgļiem, daudzus nogalināja, un uzvarētāju rokās krita milzīgs laupījums, tā ka karš bohēmiešus padarīja nevis trūcīgākus, bet bagātākus.

Dažus gadus vēlāk kāds pāvests atkal izsludināja jaunu krusta karu. Tāpat kā iepriekš cilvēkus un līdzekļus vāca no visām pāvestam labvēlīgajām valstīm Eiropā. (117) Lieli un vilinoši solījumi tika doti visiem, kas iesaistīsies šajā bīstamajā pasākumā. Katram krustnesim nodrošināja visdrausmīgāko noziegumu pilnīgu piedošanu. Visiem, kas karā kritīs, apsolija bagātu atalgojumu debesīs, bet tiem, kas paliks dzīvi, – godu un bagātīgu laupījumu kaujas laukā. Atkal bija sapulcēta milzīga armija, kas, šķērsojot robežu, iegāja Bohēmijā. Husītu spēki viņu priekšā atkāpās, tādā veidā ievilinot iebrucējus arvien tālāk un tālāk valsts iekšienē un liekot tiem domāt, ka uzvara jau iegūta. Beidzot Prokopa armija apstājās un, pagriezusies pret ienaidnieku, pārgāja uzbrukumā. Tikai tagad, sapratuši savu kļūdu, krustneši palika nometnē, lai sagaidītu kauju. Bet, tikko bija sadzirdams arvien tuvāk nākošā karaspēka troksnis, un husīti vēl pat nebija redzami, krustnešus atkal pārņēma panika. Firsti, ģenerāļi un vienkāršie kareivji, pamezdami ieročus, izklīda uz visām pusēm. Veltīgi pāvesta sūtnis, kas vadīja karagājienus, centās sapulcināt savus šausmu pārņemtos un dezorganizētos spēkus. Neskatoties uz vislielākajām pūlēm, bēgošā straume arī viņu pašu aizrāva līdzī. Sagrāve bija pilnīga, un atkal uzvarētāju rokās krita laupījums.

Tā jau otru reizi spēcīga armija, ko izsūtīja Eiropas visvarenākās tautas, liels pulks drošsirdīgu karavīru, apmācītu un cīņām apbruņotu vīru, neizdarījuši nevienu cirtieni ar zobenu, bēga no maza un nespēcīgas tautas, kas aizstāvēja savu dzimteni. Tā atklājās dievišķais spēks. Iebrucējus pēkšņi sagrāba pārdabiskas bailes. Tas, kurš faraona pulkus nogremdēja Sarkanajā jūrā, kurš midiāniešu armijām lika bēgt Gideona un viņa trīssimt kareivju priekšā, kurš vienā naktī nogalināja lepno asīriešu bruņotos spēkus, atkal bija izstiepis savu roku, lai iznīcinātu uzbrucējus. "Viņus pārņēma bailes, kur bailēm nebija nekāda pamata, jo Dievs izkaisīja tavu aplencēju kaulus; viņi tapa apkaunoti, jo Dievs tos bija atmetis." (Ps. 53:6)

(118) Pāvestības vadoņi, zaudējuši cerības uzvarēt ar spēku, beidzot ķērās pie diplomātijas. Viņi vienojās par kompromisu, kas bohēmiešiem it kā apsolija sirdsapziņas brīvību, bet patiesībā tos noveda Romas pakļautībā. Noteikumus mieram ar Romu bohēmieši izteica četros punktos: brīva Bībeles sludināšana; tiesības visai draudzei baudīt maizi un vīnu svētajā Vakarēdienā un dievkalpojumu noturēšana mātes valodā; garīdzniecības atšķiršana no visiem laicīgajiem amatiem un varas; prasība, lai noziegumu gadījumos garīdznieki, tāpat kā vienkāršie draudzes locekļi, tiktu pakļauti civilām tiesām. Pāvesta varas orgāni beidzot "piekrita, ka šie četri husītu punkti tiek pieņemti, bet ka tiesības tos izskaidrot, tas ir, noteikt to īsto būtību, pieder koncilam, citiem vārdiem sakot, – pāvestam un imperatoram." (24) Uz šī pamata noslēdza līgumu, un Roma ar izlikšanos un viltu ieguva to, ko nespēja panākt ar ieročiem, jo ar saviem izskaidrojumiem tā atbilstoši mērķiem varēja sagrozīt kā Bībeli, tā šīs husītu prasības.

Daudzi bohēmieši saprata, ka ar tādu vienošanos tiek nodota viņu brīvība, un nevarēja tam piekrist. Radās nevienprātība un šķelšanās, kas izraisīja savstarpējas cīņas un asinsizliešanu. Sajās sadursmēs krita ievērojamais Prokops, un Bohēmija zaudēja savu brīvību.

Par Bohēmijas karali tagad kļuva Sigismunds, Husa un Hieronīma nodevējs, kas, neskatoties uz zvērestu aizstāvēt tautas tiesības, turpināja kalpot pāvestības nostiprināšanai. Tomēr ar savu iztapību Romai tas ieguva samērā maz. Divdesmit gadus viņa dzīvi bija pavadījušas grūtības un briesmas. Ilgie un neauglīgie kari tikai novārdzināja armiju un iztukšoja valsts kasi, un tagad, valdījis vienu gadu, viņš nomira, novedis valsti līdz pilsoņu kara robežai un pēctečiem mantojumā atstājis apkaunotu vārdu.

Nemieri, strīdi un asinsizliešanas turpinājās. Atkal Bohēmijā ielauzās svešas armijas, un iekšējā

nevienprātība vēl vairāk saskaldīja tautu. (119) Tie, kas palika uzticīgi Evaņģēlijam, tika pakļauti asiņainām vajāšanām.

Tā kā viņu agrākie brāļi, noslēgdami līgumu ar Romu, bija pieņēmuši arī tās maldus, tad tie, kas stingri turējās pie senās ticības, apvienojās atsevišķā draudzē ar nosaukumu "Apvienotie brāļi". Šī soļa dēļ tie saņēma lāstus no visām ļaužu šķirām, tomēr viņu apņēmība palika nesatricināma. Spiesti meklēt patvērumu mežos un alās, tie joprojām pulcējās kopā, lai lasītu Dieva Vārdu un vienoti Viņu pielūgtu un pagodinātu.

Slepeni izsūtījuši vēstnešus uz dažādām zemēm, viņi pārliecinājās, ka vēl šur un tur pastāv "izolēti patiesības apliecinātāji, daži vienā pilsētā, daži citā, kurus vajā tāpat kā viņus; un ka Alpu kalnos dzīvo sena draudze, kuras ticības pamats ir Svētie Raksti, protestējot pret Romas elkus pielūdzošo samaitātību". (25) Šīs ziņas ticīgie uzņēma ar lielu prieku, un sākās sarakstīšanās ar valdiešu kristiešiem.

Palikdami nesatricināmi uzticīgi Evaņģēlijam, bohēmieši visā garajā vajāšanu naktī turpināja gaidīt gaišākus laikus, pat vistumšākajā stundā savas acis pievērsot horizontam, kā cilvēki, kas modri gaida rītu. "Liktenis viņiem bija lēmis jaunas dienas, bet (..) tie atcerējās vārdus, kurus pirmais izteica Huss un atkārtoja Hieronīms, ka, pirms uzausīs rīts, būs jāpaiet gadsimtiem. Šie vārdi taboriešiem (husītiem) bija tikpat nozīmīgi kā Jāzēpa novēlējums verdzībā esošajām Izraēla ciltīm: "Es mirstu, bet Dievs jūs meklēt piemeklēs un izvedīs no šīs zemes."" (26) "Piecpadsmitā gadsimta beigu posms pieredzēja lēnu, bet noteiktu Brāļu draudžu pieaugumu. Viņi baudīja relatīvu mieru, lai gan bija vēl tālu no tā, ka tos nemaz netraucētu. Sešpadsmitā gadsimta sākumā Bohēmijā un Morāvijā jau bija apmēram divi simti viņu draudžu." (27) "Tik liels bija atlikums, kuram, izbēgušam no uguns un zobena iznīcinošās trakošanas, tika atļauts skatīt Husa paredzētās dienas ausmu." (28)

7. LUTERA ŠKIRŠANĀS NO ROMAS

[120] Starp tiem, kas tika aicināti izvest draudzi no pāvestības tumsas skaidrākas ticības gaismā, pirmajā vietā stāvēja Mārtiņš Luters. Centīgs, dedzīgs un uzticīgs – viņš nepazina nekādas bailes, izņemot bijību Dieva priekšā, un reliģiskajai ticībai neatzina nekādu citu pamatu kā tikai Svētos Rakstus – Luters bija savam laikam piemērotākais vīrs, un, viņu izlietodams, Dievs veica lielu draudzes reformācijas un pasaules apgaismošanas darbu.

Līdzīgi citiem pirmajiem Evaņģēlija vēstnešiem Luters nāca no nabadzīgām aprindām. Bērnības gadus viņš pavadīja vienkāršā vācu zemnieka mājā. Līdzekļus dēla izglītošanai tēvs nopelnīja smagā kalnrača darbā. Viņš plānoja dēlu izskolot par juristu, bet Dievs to sagatavoja par celtnieku tam lielajam templim, kas tik lēni auga gadsimtu gaitā. Grūtības, trūkums un stingra disciplīna bija tā skola, kurā Bezgalīgā Gudrība sagatavoja Lutera viņa dzīves svarīgajam uzdevumam.

Lutera tēvs bija vīrs ar stipru un rosīgu prātu un lielu rakstura spēku, godīgs, apņēmīgs un atklāts. Viņš palika uzticīgs pienākumam, lai arī kādas būtu sekas. Veselais saprāts tam neļāva atzīt klosteru sistēmu. Viņam ļoti nepatika, kad Luters tur iestājās bez tēva piekrišanas. Tikai pēc diviem gadiem tēvs ar dēlu atkal izlīga, tomēr pat tad nemainīgi paliekot pie saviem uzskatiem.

(121) Lutera vecāki savu bērnu audzināšanai un mācīšanai veltīja daudz rūpju un pūļu. Viņi tos centās iepazīstināt ar Dievu un kristīgās ticības praktiskajām vērtībām. Dēls bieži dzirdēja tēvu lūdzam, lai bērns neaizmirstu Kunga Vārdu un kādreiz palīdzētu virzīt uz priekšu Viņa patiesības atzīšanu. Vecāki smagā darba pilnajā dzīvē dedzīgi tvēra katru izdevību padziļināt bērnu tikumisko un intelektuālo izaugsmi. Nopietni un neatlaidīgi tie centās savu lolojumu sagatavot dievbijīgai un derīgai dzīvei. Ar savu noteikto un stingro raksturu viņi reizēm izturējās pat pārāk bargi, bet pats reformators, lai gan apzinājās, ka savā ziņā viņi ir kļūdījušies, vecāku audzināšanā saskatīja vairāk laba nekā nosodāma.

Skolā, kur Lutera sāka sūtīt jau ļoti agri, pret viņu izturējās skarbi un pat varmācīgi. Viņa vecāku nabadzība bija tik liela, ka mācoties zēns kādu laiku bija spiests pelnīt dieniško maizi ar dziedāšanu, ejot no durvīm uz durvīm, un arī tad vēl bieži cieta izsalkumu. Toreiz valdošās reliģijas drūmie, māņticīgie uzskati viņu pildīja ar bailēm. Noskumis viņš vakaros gāja pie miera, ar drebošu sirdi veroties tumsajā nākotnē, jo viņu pastāvīgi biedēja domas, ka Dievs ir stingrs, nepielūdzams Soģis un nežēlīgs tirāns, nevis laipns un mīļš Debesu Tēvs.

Tomēr, tik daudz un pretrunīgu apstākļu ietekmēts, Luters nemitīgi laužās uz priekšu pretī augstākam morālās un intelektuālās pilnības standartam, kas valdzināja viņa dvēseli. Jauneklis alka pēc zināšanām, un viņa nopietnais un praktiskais prāts lika tam izvēlēties stingri pamatoto un derīgo

vairāk nekā ārišķīgo un virspusējo.

Kad astoņpadsmit gadu vecumā Luters iestājās Erfurtes universitātē, viņa stāvoklis jau bija labvēlīgāks un izredzes daudz spožākas nekā bērnībā. Ar čaklumu un taupību ieguvuši pārticību, vecāki tagad spēja sniegt viņam vajadzīgo palīdzību. (122) Saprātīgu draugu iespaids bija kaut cik mazinājis arī agrākās audzināšanas drūmās sekas. Te Luters nodevās labāko autoru sarakstīto darbu studijām un, dedzīgi uzkrājot viņu svarīgākās domas, pārņēma šo vīru gudrību. Jau padots savu pirmo audzinātāju skarbajai disciplīnai, viņš bija modinājis cerības, ka būs izcils skolnieks, un tagad, nonākot daudz labvēlīgākos apstākļos, viņa prāts strauji attīstījās. Laba atmiņa, dzīva iztēle, stipras prāta spējas un nenogurstoša uzcītība viņu biedru vidū drīz vien izvirzīja priekšējās rindās. Intelektuālā disciplīna palīdzēja nobriest prātam un modināja garu rosīgam darbam, kā arī attīstīja uztveres asumu, kas to sagatavoja nākamajām dzīves cīņām.

Lutera sirdī mājāja Kunga bijāšana, kas viņam deva spēku neatkāpties no mērķa un vadīja to uz dziļāku pazemību Dieva priekšā. Viņš pastāvīgi izjuta savu atkarību no dievišķās palīdzības un nekad neaizmīrsa iesākt dienu ar lūgšanu, jo sirds nemītīgi sauca pēc vadības un atbalsta. "Labi lūgt," viņš sacīja, "ir studiju vērtīgākā daļa." (1)

Kādu dienu, apskatot grāmatas universitātes bibliotēkā, Luters atrada Bībeli latīņu valodā. Tādu grāmatu viņš vēl nekad nebija redzējis. Viņš pat nezināja, ka tāda eksistē. Viņš bija dzirdējis Evaņģēliju daļas un vēstules, ko lasīja ļaudīm atklātos dievkalpojumos, un iedomājās, ka tā ir visa Bībele. Tagad Luters pirmo reizi savās rokās turēja sakopotu, pilnu Dieva Vārdu. Izjuzdams godbijību un arī ziņkāres dzīts, viņš šķīra svētās lappuses ar paātrinātu pulsu un drebošu sirdi, lasot dzīvības vārdus, laiku pa laikam apstādamies, lai izsauktos: "Ak, kaut Dievs man pašam dotu tādu grāmatu!" (2) Debesu eņģeļi stāvēja viņam blakus, un gaismas stari no Dieva troņa atklāja tā prātam patiesības bagātības. Viņš vienmēr bija baidījies noziegties pret Dievu, bet tagad kā nekad iepriekš to pārņēma dziļa pārliecība par savu grēcīgumu.

(123) Sirsnīga vēlēšanās kļūt brīvam no grēka un atrast mieru ar Dievu viņu beidzot ierosināja iestāties klosterī un nodoties mūka dzīvei. Tur prasīja veikt vispazemojošākos darbus, kā arī ubagojot iet no mājas uz māju. Luters pašlaik bija tādā vecumā, kad cilvēks visdedzīgāk alkst pēc cieņas un atzinības, tādēļ šie verdziskie pienākumi dziļi aizvainoja dabīgās jūtas, bet viņš pacietīgi panesa visus pazemojumus, ticot, ka tas nepieciešams grēku dēļ.

Katru acumirkli, ko, veicot savus ikdienas pienākumus, bija iespējams atlicināt, viņš izmantoja studijām, laupot sev miegu un skumstot pat par laiku, kas tika iztērēts, baudot trūcīgo azaidu. Vairāk par visu to iepriecināja iedziļināšanās Dieva Vārdā. Viņš bija atradis pie klostera mūriem pieķēdētu Bībeli un uz turieni tagad devās jo bieži. Padziļinoties pārliecībai par grēku, viņš vēlējās ar saviem darbiem iegūt piedošanu un mieru. Tika ievērots visstingrākais dzīvesveids, cenšoties ar gavēšanu, negulēšanu un sevis spīdzināšanu vājināt cilvēciskās dabas ļaunumu, no kā mūka dzīve to nebija varējusi atbrīvot. Viņš nevairījās ne no kāda upura, ja vien tā būtu iegūstama sirds skaidrība, kas ļautu izpelnīties Dieva atzinību. "Es tiešām biju dievbijīgs mūks," viņš vēlāk sacīja, "un pildīju sava ordeņa noteikumus daudz stingrāk, nekā to var izteikt. Ja vispār kāds mūks spētu iegūt Debesis ar saviem darbiem, tad man noteikti uz tām būtu tiesības (...). Ja es tā būtu turpinājis vēl ilgāk, tad sevis mocīšana mani novestu nāvē." (3) Šis sāpīgās disciplīnas rezultātā viņš zaudēja spēkus un piedzīvoja bezsamaņas lēkmes, no kuru sekām nekad vairs pilnīgi neatspīrga. Tomēr, neskatoties uz visām viņa pūlēm, nomāktā dvēsele neatrada nekādu atvieglojumu. Beidzot viņš bija nonācis līdz izmisuma robežai.

Kad Lutera šķita, ka viss jau ir zaudēts, Dievs tam deva draugu un palīgu. Dievbijīgais Staupīcis Lutera prātam atvēra Dieva Vārdu un pavēlēja skatu novērst no sevis, pārtraukt domas par Dieva likumu pārkāpšanai sekojošo sodu un skatīties uz Jēzu, viņa grēkus piedodošo Pestītāju. "Nespīdzini sevi savu grēku dēļ, bet tā vietā dodies pie Glābēja! Uzticies Viņam, Viņa dzīves taisnībai, salīdzināšanai, ko dod Viņa nāve (...). Uzklauši Dieva Dēlu! (124) Viņš kļuva par cilvēku, lai tev sagādātu dievišķo labvēlību." – "Mīli Viņu, kurš tevi papriekš ir mīlējis." (4) Tā runāja šis žēlastības vēstnesis. Viņa vārdi atstāja dziļu iespaidu uz Lutera prātu. Pēc daudzām cīņām ar ilgi lolotiem maldiem viņš beidzot spēja saprast patiesību, un nomocītajā dvēselē ienāca miers.

Lutera iesvētīja par priesteri un aicināja atstāt klosteri un strādāt Vitenbergas universitātē par profesoru. Šeit viņš nodevās Rakstu studijām oriģinālvalodās. Viņš iesāka lasīt lekcijas par Bībeli, un tā daudzo sajūšmināto klausītāju prātam atvērās Dāvida dziesmas, Evaņģēliji un Vēstules. Viņa draugs un priekšnieks Staupīcis mudināja to kāpt kancelē un sludināt Dieva Vārdu. Lutera vilcinājās, juzdamies necienīgs Kristus vietā runāt uz tautu. Tikai pēc ilgas cīņas viņš padevās drauga lūgumam. Rakstos viņš jau bija varens, un uz tā dusēja Dieva žēlastība. Lutera daiļrunība valdzināja klausītājus,

skaidrība un spēks, ar kādu viņš atklāja patiesību, pārliecināja prātu, un viņa dedzība aizkustināja sirdis.

Luters joprojām bija uzticīgs Romas baznīcas dēls un nemaz nedomāja, ka reiz varētu būt arī kaut kas cits. Dievs savā tālredzīgajā gādībā vadīja viņu uz Romu. Ceļojumu viņš veica kājām un pajumti meklēja klosteros. Kādā Itālijas klosterī to pārsteidza bagātība, krāšņums un greznība, ko tur varēja redzēt savām acīm. Nodrošināti ar sevišķiem ienākumiem, mūki dzīvoja greznās istabās, tērpās viskrāšņākajās un dārgākajās drēbēs, dziroja un mielojās pie bagātīgi klātiem galdiem. Ar sāpīgām bažām Lutera šo skatu salīdzināja ar pašizliedzību un grūtībām savā dzīvē. Tas viss viņu ļoti mulsināja.

Beidzot tas tālumā ieraudzīja uz septiņiem pakalniem celto pilsētu. Dziļā saviļņojumā viņš nokrita pie zemes, izsaucoties: "Svētā Roma, es tevi sveicinu!" (5) (125) Iegājis pilsētā, viņš apmeklēja baznīcas, klausījās priesteru un mūku atkārtotajos brīnīšajos stāstos un izpildīja visas prasītās ceremonijas. Visur tas sastapās ar skatiem, kas to pildīja ar izbrīnu un nepatiku. Viņš saprata, ka visās garīdzniecības šķirās valda netaisnība. No prelātu lūpām nācās dzirdēt nepieklājīgus jokus, un briesmīgā bezdievība, kas parādījās pat mises laikā, to pildīja ar dziļu riebumu un sašutumu. Mūku un pilsētnieku sabiedrībā viņš sastapās ar izšķērdību un izvirtību. Lai kur arī negrieztos, svētuma vietā visur valdīja pasaulīgā bezdievība. "Neviens nevar iedomāties," viņš rakstīja, "kādi grēki un apkaunojoši darbi tiek darīti Romā, tie ir jāredz un jādzird, lai tam varētu ticēt. Tiesām ir tā, kā saka paruna: "Ja kaut kur ir elle, tad tā ir vieta, uz kuras celta Roma, tur ir bezdibenis, no kura izplūst visdažādākie grēki." (6)

Ar nesen izdotu dekrētu pāvests bija apsolījis grēku atlaišanu visiem, kas uz ceļiem uzkāps pa "Pilāta kāpnēm", pa kurām it kā mūsu Pestītājs esot nokāpis, atstādams romiešu tiesas namu, un kas brīnumainā kārtā no Jeruzālemes nokļuvušas Romā. Kādā dienā Lutera visā dievbijībā rāpās pa šiem pakāpieniem, kad pēkšņi šķita, ka pārkonam līdzīga balss viņam saka: "Taisnais no ticības dzīvos!" (Rom. 1:17) Viņš pielēca kājās un apkaunots un nepatikas nomākts steidzās prom no tās vietas. Bet šis Bībeles teksts vairs nekad nezaudēja savu spēku viņa apziņā. No šī laika viņš daudz skaidrāk nekā jebkad agrāk saprata, cik maz dvēseles pestīšanas iegūšanai var dot paļaušanās uz saviem darbiem un cik nepieciešami pastāvīgi uzticēties vienīgi Kristus nopelnam. Tagad viņa acis atvērās, un nekad vairs tas nespēja samierināties ar pāvestības maldiem. Pagriežot vaigu, lai ietu prom no Romas, viņš no tās novērsās arī sirdī, un no tā laika plaša kļuva arvien platāka, līdz beidzot ar pāvestīgo baznīcu tika sarautas pēdējās saites.

Pēc atgriešanās no Romas Luteram Vitenbergas universitātē piešķīra teoloģijas doktora grādu. Tagad, kā nekad iepriekš, viņš varēja nodoties mīlotajiem Rakstiem. (126) Viņš bija svinīgi solījis visās sava mūža dienās rūpīgi pētīt un uzticīgi sludināt Dieva Vārdu, bet nekad nepopularizēt pāvestu izteicienus un doktrīnas. Tagad viņš vairs nebija vienkāršs mūks vai profesors, bet pilnvarots Bībeles vēstnesis. Viņš tika aicināts par ganu, lai barotu pēc patiesības salkstošo un slāpstošo Dieva ganāmpulku. Lutera noteikti paziņoja, ka kristieši nedrīkst pieņemt nekādas citas mācības kā vienīgi tās, kuras balstās uz Svētajiem Rakstiem. Šie vārdi sāpīgi skāra pašus pāvesta virskundzības pamatus. Tie sevi ietvēra reformācijas galvenos pamatlikumus.

Lutera redzēja briesmas, ko rada cilvēku teoriju paaugstināšana pāri Dieva Vārdam. Viņš bezbailīgi uzbruka neticīgo mācīto vīru spekulatīvajai filozofijai un pretojās tai gudrībai un teoloģijai, kas tik ilgi bija noteikusi tautas dzīvi. Tamlīdzīgas studijas viņš apsūdzēja ne tikai kā bezvērtīgas, bet gan kā kaitīgas, un centās novērst savu klausītāju uzmanību no tādu filozofu un teologu asprātīgās vārdu spēles, pievēršoties praviešu un apustuļu izklāstītajām mūžīgajām patiesībām.

Cik dārga bija vēsts, kuru viņš sniedza iztvīkušajām ļaužu masām, kas katru vārdu it kā nolasīja no viņa lūpām! Nekad iepriekš viņu ausis nebija dzirdējušas tādas mācības. Priecīgā vēsts par Kristus mīlestību, drošais apsolījums saņemt piedošanu un mieru, pateicoties Viņa salīdzinošajām asinīm, ielīksmoja cilvēku sirdis, modinot nekad nezūdošu cerību. Vitenbergā tika iededzināta gaisma, kuras stariem vajadzēja aizsniegt vistālākās pasaules daļas, kļūstot arvien spožākiem līdz pat laika noslēgumam.

Gaisma tomēr nevar satikt ar tumsu. Strīds starp patiesību un maldiem nekad nav samierināms. Atbalstīt un aizstāvēt vienu nozīmē uzbrukt otram un to noraidīt. Arī mūsu Pestītājs teica: "Es neesmu nācis atnest mieru, bet zobenu." (Mat. 10:34) Dažus gadus pēc reformācijas sākšanās Lutera sacīja: "Dievs mani nevada, Viņš mani dzen uz priekšu, Viņš mani burtiski grūž! Es neesmu kungs pār sevi. Es vēlētos dzīvot mierīgi, bet tieku iesviests nemiera un revolūcijas mutuļos." (7) Tik tiesām, (127) viņš drīz tika ierauts tādā cīņā.

Romas baznīca Dieva žēlastību bija padarījusi par tirgus preci. Naudas mijēju galdi tika nolikti blakus tās altāriem, un gaisā skanēja pircēju un pārdevēju kliegzieni. Aizbildinoties ar līdzekļu vākšanu Svētā Pētera baznīcas celšanai Romā, pirkšanai un pārdošanai pāvesta vārdā atklāti piedāvāja grēku atlaišanas rakstus. Tādā veidā par noziegumu cenu vēlējās uzcelt templi Dieva pielūgšanai. Par stūrakmeni tika likta netaisnības alga! Bet tieši šie līdzekļi, kurus ieguva Romas bagātību vairošanai, tās varai un lielumam deva visnāvējošāko triecienu. Šī rīcība lika celties visapņēmīgākajiem un spējīgākajiem pāvestības pretiniekiem, lai iesaistītos cīņā, kas satricināja pāvesta varu un sašķobīja triskāršo kroni uz viņa galvas.

Ierēdnis Tecels, kas tika nozīmēts grēku atlaišanas rakstu pārdošanai Vācijā, bija vainīgs viszemiskākajos noziegumos pret sabiedrību un Dieva likumiem, bet, kad tam izdevās izbēgt no pelnītā soda, pāvests to tagad izmantoja savu mantkārīgo un negodīgo plānu īstenošanai. Ar lielu neatlaidību viņš atkārtoja viskļiedzošākos melus un stāstīja brīnišķīgas pasakas, tā maldinot nezinošos, lētticīgos un mānīcīgos ļaudis. Ja tautai būtu bijis Dieva Vārds, tad to nevarētu tik viegli piekrāpt. Ļaudīm nedeva Bībeli tieši tāpēc, lai viņi paliktu pāvestības kontrolē, lai vairotos tās godkārīgo vadoņu vara un bagātība. (8)

Kad Tecels iegāja kādā pilsētā, ziņnesis viņa priekšā izsauca: "Dieva un svētā Tēva žēlastība ir jūsu vērtos!" (9) Un tauta apsveica zaimojošo liekuli, it kā pie viņiem no Debesīm būtu nonācis pats Dievs. Nekrietnā tirdzniecība parasti norisinājās baznīcā, kur Tecels, uzkāpis kancelē, cildināja grēku atlaišanas rakstus kā visdārgāko Dieva dāvanu. Viņš paziņoja, ka grēku piedošanas apliecinājumam ir spēks piedot (128) arī visus tos grēkus, kurus pircējs vēlēsies izdarīt nākotnē, un ka pat "nožēla par šiem grēkiem nav vajadzīga". (10) Vēl vairāk, viņš apgalvoja, ka grēku atlaišanas rakstiem ir vara izglābt ne tikai dzīvos, bet arī mirušos, ka tajā pašā mirklī, kad nauda nošķind viņa lādes dibenā, dvēsele, kuras labā tā maksāta, tiek ārā no šķīstīšanas ugunīm un taisnā ceļā aiziet uz Debesīm." (11)

Kad burvis Sīmanis apustuļiem piedāvāja naudu par spēku darīt brīnumus, Pēteris viņam atbildēja: "Kaut tu pazustu ar savu sudrabu, tāpēc ka tu domā Dieva dāvanu iegūt par naudu." (Ap.d. 8:20) Bet Tecela piedāvājumus kāri satvēra tūkstoši. Zelts un sudrabs plūda viņa lādē. Par naudu nopērkamā pestīšana bija daudz vieglāk iegūstama nekā tā, kas prasīja grēku nožēlu, atgriešanos, ticību un čaklas pūles, lai pretotos grēkam un to uzvarētu. (Skat. Pielikumā.)

Šo doktrīnu par grēku atlaišanas rakstiem Romas baznīcā jau bija apstrīdējuši vairāki izglītoti un dievbijīgi vīri, un daudzi nemaz neticēja šiem saprātam un atklāsmei tik pretējiem apgalvojumiem. Tomēr neviens prelāts neuzdrošinājās pacelt balsi pret nekrietno tirdzniecību, lai gan cilvēki bija satraukti un neapmierināti, un daudzi dedzīgi jautāja, vai tiešām Dievs neatradīs kādu vīru, ar kura starpniecību varētu iztīrīt draudzi.

Lai gan Lutera vēl joprojām bija viens no stingrākajiem pāvesta piekritējiem, tomēr, vērojot indulgenču tirgotāju zaimojošo augstprātību, viņa sirds nodrebēja sašutumā un nepatīkā. Arī no viņa draudzes daudzi jau bija iegādājušies šos piedošanas rakstus un drīz vien sāka nākt pie sava gana, atzīdamies dažādos grēkos un sagaidīdami to atlaišanu, ne tāpēc, ka tie nožēlotu un vēlētos laboties, bet gan uz grēku atlaišanas rakstu pamata. Lutera atteicās tādā veidā grēkus atlaist un brīdināja, ka (129) bez grēku nožēlas, atgriešanās un dzīves pārmaiņas viņi noteikti aizies bojā savos pārkāpumos. Apmulsuši tie griezās pie Tecela ar sūdzību, ka viņu biktstēvs šīs zīmes noraidījis, un daži drosmīgākie pat pieprasīja, lai viņiem atmaksā izdoto naudu. Mūks kļuva ārkārtīgi nikns. Viņš izteica visbriesmīgākos lāstus, lika sabiedriskajos laukumos sakurt ugunsķekurus un paziņoja, ka viņš "no pāvesta ir saņēmis pavēli sadedzināt visus ķecerus, kas uzdrošināsies pretoties vissvētākajām grēku atlaišanas zīmēm". (12)

Tagad Lutera drosmīgi uzsāka savu patiesības aizstāvja darbu. Viņa balss atskanēja no kanceles, izsakot nopietnus, svinīgus brīdinājumus. Viņš ļaudīm atklāja grēka pretīgo dabu un mācīja, ka cilvēks ar labajiem darbiem nespēj mazināt savu vainu vai izvairīties no grēka soda. Grēcinieku var glābt vienīgi grēku nožēla Dieva priekšā un ticība Kristum. Dieva žēlastība nav nopērkama, tā ir brīva Dieva dāvana. Viņš ļaudīm deva padomu nepirkt atlaišanas rakstus, bet ticībā skaņoties uz krustā sesto Glābēju. Lutera atstāstīja savus sāpīgos piedzīvojumus, kad viņš ar pazemošanos un grēku nožēlas darbiem veltīgi pūlējās iegūt mieru, ko dod pestīšana, un saviem klausītājiem apliecināja, ka mieru un prieku ir atradis, novēršot acis no sevis un uzticoties Kristum.

Tā kā Tecels turpināja tirgošanos un neatkāpās no savām bezdievīgajām pretenzijām, Lutera izšķirās par vēl spēcīgāku protestu pret šo kļiedzošo netaisnību. Drīz arī radās tāda izdevība. Vitenbergas pils baznīcā glabājās daudz relikviju, kuras zināmās svētku dienās izlika tautas apskatīšanai, un visiem, kas tad apmeklēja baznīcu un izsūdzēja grēkus, dāvāja pilnīgu grēku piedošanu. Tādēļ šajās dienās

ļaudis uz turieni devās lielā skaitā. Tuvojās viena no vissvarīgākajām svētku dienām – Visu svēto diena. Iepriekšējā dienā Luters, pievienojoties pūlim, kas jau bija ceļā uz baznīcu, pie tās durvīm piesita rakstu ar deviņdesmit piecām tēzēm pret mācību par grēku atlaišanas zīmēm. (130) Viņš arī paziņoja, ka nākamajā dienā universitātē ir gatavs šīs tēzes aizstāvēt pret visiem, kas uzskatītu par vajadzīgu tās apstrīdēt. Lutera tēzēm pievērsa lielu uzmanību. Tās lasīja un pārlasīja, apspriežot visdažādākajos veidos. Universitāte un visa pilsēta bija ļoti satraukta. Tēzes parādīja, ka ne pāvestam, ne arī kādam citam cilvēkam nekad nav dota vara piedot grēkus un atbrīvot no pelnītā soda. Visi tāda veida plāni bija tikai farss – veikls izdomājums naudas izspiešanai, izmantojot tautas mānticību. Tā bija sātana viltība visu to dvēseļu pazudināšanai, kas uzticētos šiem melīgajiem solījumiem un apgalvojumiem. Tēzēs tika skaidri atklāts, ka visvērtīgākā draudzes bagātība ir Kristus Evaņģēlijs un ka tajā ietvertā Dieva žēlastība brīvi tiek dāvāta visiem, kas to meklē ar grēku nožēlu un ticību.

Lutera tēzes aicināja uz diskusiju, bet neviens neuzdrošinājās pieņemt šo izaicinājumu. Viņa skartie jautājumi dažās dienās kļuva zināmi visā Vācijā, un pēc nedaudz nedēļām par tiem jau runāja visa kristīgā pasaule. Daudzi uzticīgi Romas piekritēji, kas skuma par baznīcā valdošo netaisnību, bet nezināja, kā apturēt tās izplatīšanos, ar lielu prieku lasīja tēzes, saklausot tajās Dieva balsi. Viņi saprata, ka Kungs ir izstiepis savu žēlastības pilno roku, lai apturētu strauji pieaugošo samaitātības straumi, kas izplūda no Romas pāvesta krēsla. Firsti un augstākie valsts ierēdņi savās sirdīs jutās apmierināti, ka augstprātīgā vara, kas nekad nevienam nebija jāvusī celt iebildumus pret tās lēmumiem, tagad būs spiesta mazliet sarauties.

Bet grēkus mīlošie un mānticīgie ļaužu pulki jutās nemierīgi, redzot, kā sagraust veiklī izdomājumi, kas bija klusinājuši viņu bailes. Viltīgie garīdznieki, iztraucēti savā noziegumus atbalstošajā darbā un redzēdami, ka tiek apdraudēti viņu ienākumi, kļuva ārkārtīgi dusmīgi un apvienojās savu interešu aizstāvēšanai. Reformatoram tagad vajadzēja stāties pretī šiem niknajiem apsūdzētājiem. Daži viņam pārmeta impulsīvu un pārsteidzīgu rīcību. Citi apsūdzēja iedomībā, paziņojot, ka viņu vadījis nevis Dievs, bet gan lepnums un nekaunība. Bet viņš atbildēja: "Vai kāds kādreiz ir nesis jaunu patiesību, kuram nepārmestu (131) kaut ēnu no augstprātības, kuru nevarētu apvainot, ka tam patīk strīdi? (..) Kāpēc nogalināja Kristu un visus mocekļus? Tikai tādēļ, ka viņi it kā lepni noniecināja sava laika gudrību, tāpēc ka viņi izvirzīja dažādas jaunas atziņas, vispirms pazemīgi neprasdami padomu seno uzskatu orākuliem."

Un tad viņš vēl piebilda: "Lai ko es darīšu, tas tiks darīts, vadoties no Dieva padoma, nevis no cilvēku gudrības. Ja šis darbs ir no Dieva, kas to apturēs? Ja nē, kas to spēs virzīt uz priekšu? Ne mans prāts, ne viņu, ne mūsu, bet Tavs prāts lai notiek, ak, svētais Tēvs, kas esi Debesīs." (13)

Lai gan Dieva Gars skubināja Lutera šo darbu iesākt, tomēr viņam nebija lemts to virzīt uz priekšu bez smagām cīņām. Ienaidnieku pārmetumi, viņa īsto nolūku sagrozīta attēlošana un rakstura un motīvu netaisna un ļaunprātīga atspoguļošana tagad kā plūdi gāzās pār viņa galvu un nepalika bez sekām. Viņš diezgan lielā mērā bija cerējis, ka tautas vadoņi kā baznīcā, tā skolās ar prieku pievienosies cīņā par reformu. Prieku un cerību bija iedvesuši augsti stāvošu personu iedrošinošie vārdi. Garā viņš jau skatīja draudzes dzīvē uzaustam gaišāku dienu. Bet tagad iedrošinājumu vietā atskanēja pārmetumi un nopēlumi. Daudzi baznīcas un valsts augsti ierēdņi bija pārliecināti par tēžu patiesīgumu, tomēr drīz vien saprata, ka šo patiesību pieņemšana var būt saistīta ar milzīgām pārmaiņām. Apgaismot un reformēt tautu īstenībā nozīmētu graut Romas autoritāti, apturēt tūkstošiem strautiņu, kas tagad plūda tās dārgumu glabātuvē, tas nozīmētu ierobežot pāvestības vadoņu izšķērdību un greznību. Mācīt ļaudis domāt un rīkoties kā atbildīgām būtnēm, meklējot glābšanu vienīgi pie Kristus, nozīmētu gāzt pāvesta troni un beidzot iznīcināt arī viņu pašu varu. Šī iemesla dēļ tie noraidīja Dieva piedāvāto atzīšanu, un, pretodamies (132) vīram, kuru Kungs bija sūtījis viņus apgaismot, tie paši nostājās pret Kristu un patiesību.

Luters nodrebēja, raugoties uz sevi, – viens cilvēks pret zemes visspēcīgākajām varām. Reizēm viņš pat šaubījās, vai nostāties pret baznīcas autoritāti viņu ir vadījis Dievs. "Kas es biju," viņš raksta, "ka iedrošinājos pretoties pāvesta majestātei, kura priekšā (..) drebējuši zemes ķēniņi un visa pasaule? (..) Neviens nespēj saprast, ko mana sirds pārcieta šajos pirmajos divos gados un kādā bezcerībā, varbūt labāk teikt, kādā izmisumā es grimu." (14) Bet viņš netika atstāts, lai pilnīgi zaudētu drosmi. Kad vairs nebija cilvēku atbalsta, viņš skatījās vienīgi uz Dievu un pārliecinājās, ka uz Viņa visspēcīgo roku var droši paļauties.

Kādam reformācijas draugam Lutera rakstīja: "Bībeli mēs nevaram saprast ne ar studiju, ne prāta palīdzību. Tavs pirmais pienākums – sākt ar lūgšanu. Sirsnīgi pielūdz Kungu, lai Viņš savā lielajā žēlastībā dāvā Tev pareizu sava Vārda izpratni. Nav cita Dieva Vārda izskaidrotāja, kā tikai šī Vārda Autors, tā kā Viņš pats to ir sacījis: "Tie visi būs Dieva mācīti." Neceri uz savām pūlēm un savu

saprašanu, uzticies vienīgi Dievam un Viņa Gara iespaidam. Tici tam, jo to apliecina cilvēks, kam ir piedzīvojumi." (15) Tā ir vitāli svarīga mācība tiem, kas domā, ka Dievs viņus aicinājis sniegt citiem šim laikam dotās svinīgās patiesības. Šīs patiesības pamodinās ienaidu sātanā un cilvēkos, kuri mīl viņa izgudrotās pasakas. Cīņā ar ļaunā varām vajadzīgs kaut kas vairāk par prāta un cilvēciskās gudrības spēku.

Kad pretinieki atsaucās uz ieradumiem un tradīcijām vai uz pāvesta apgalvojumiem un viņa autoritāti, Lutera tiem atbildēja ar Bībeli un vienīgi ar Bībeli. Tur bija pierādījumi, kurus tie nespēja atspēkot, tāpēc formālisma un mānīcības vergi alka pēc viņa asinīm, kā jūdi savā laikā bija slāpuši pēc Kristus asinīm. "Viņš ir ķeceris!" sauca Romas fanātiķi. (133) "Tik šausmīgam ķecerim atļaut dzīvot kaut stundu ilgāk būtu vislielākā nodevība pret baznīcu! Tūlīt uzceliet viņam ešafotu!" (16) Tomēr Luteram nevajadzēja krist par upuri viņu niknumam. Dievs viņam bija paredzējis darbu, un Debesu eņģeļi tika sūtīti to aizsargāt. Bet daudzi citi, kas no Lutera bija saņēmuši dārgo gaismu, kļuva par mērķi sātanā dusmām un patiesības dēļ bezbailīgi panesa spīdzināšanu un nāvi.

Lutera mācības saistīja domājošu cilvēku uzmanību visā Vācijā. No viņa svētrunām un rakstiem plūda gaismas stari, kas pamodināja un apgaismoja tūkstošus. Dzīva ticība tagad nostājās nedzīvā formālisma vietā, kurā draudze tik ilgu laiku bija turēta. Ar katru dienu vairāk ļaudis zaudēja uzticību Romas ieviestajai mānīcībai. Izzuda aizspriedumu šķēršļi. Dieva Vārds, ar kuru Lutera pārbaudīja katru mācību un katru prasību, līdzinājās abpusēji griezīgam zobenam, kas izcirta sev ceļu uz cilvēku sirdīm. Visur bija redzama atmoda, un cilvēkos dzima ilgas pēc garīga progresā. Varēja novērot tādu izsalkumu un tādas slāpes pēc taisnības, kādas nebija redzētas gadsimtiem ilgi. Ļaužu skati, kas tik ilgi bija saistīti pie cilvēciskiem rituāliem un laicīgas starpniecības, tagad grēku nožēlā un ticībā pievērsās krustā sistajam Kristum.

Šī vispārējā interese radīja vēl lielākas bailes pāvestīgās varas pārstāvjos. Lutera saņēma uzaicinājumu ierasties Romā, lai atbildētu par apsūdzību ķecerībā. Tāda pavēle viņa draugos iedvesa šausmas. Tie ļoti labi saprata, kādas briesmas Luteram var draudēt šajā samaitātajā pilsētā, kas jau bija piedzērusies no Jēzus mocekļu asinīm. Tāpēc tie protestēja pret Lutera iešanu uz Romu un lūdza, lai viņu nopratinātu Vācijā. Tāda nopratināšana beidzot tika noteikta, un to vajadzēja nokārtot pāvesta sūtnim. Viņam līdzī dotajos norādījumos bija sacīts, ka Lutera jau ir atzīts par ķeceri. Tāpēc sūtnim tika pavēlēts "uzturēt spēkā šo apsūdzību un bez vilcināšanās arestēt". (17) Ja Lutera paliktu nelokāms un sūtnim neizdotos viņu aizturēt, tad sūtnis bija pilnvarots "pasludināt (134) viņu ārpus likuma ikvienā Vācijas daļā, izraidīt trimdā, nolādēt un izslēgt no baznīcas visus, kas kaut kādā veidā ar to saistīti". (18) Tātad pāvests savam pārstāvim pavēlēja: pilnīgai šīs mērim līdzīgās ķecerīgās mācības iznīcināšanai izslēgt no baznīcas visus, neskatoties uz viņu tituliem draudzē vai valstī, izņemot imperatoru, ja tas Lutera un viņa piekritējus nevēlētos aizturēt un nodot Romas atreibībai.

Tā atklājās pāvestības īstais gars. Visā dokumentā nav ne mazāko pēdu no kristīgiem principiem, pat ne no vispārpieņemtiem taisnīguma uzskatiem. Lutera no Romas šķīra liels attālums, tam vēl nebija izdevības izskaidrot vai aizstāvēt savu viedokli, bet jau pirms viņa lietas izmeklēšanas to pasludināja par ķeceri, vienā un tajā pašā laikā brīdinot, apsūdzot, tiesājot un nosodot; un visu to darīja tas, kas pats sevi sauca par svēto tēvu, vienīgo, augstāko, nemaldīgo autoritāti baznīcā un valstī!

Šajā laikā, kad Luteram tik ļoti bija vajadzīgs patiesa drauga padoms un līdzjūtība, Dievs uz Vitenbergu sūtīja Melanhtonu. Gados jauns, vienkāršs un kautrīgs, Melanhtons ar savu veselīgo spriedumu, plašajām zināšanām un valdzinošo daiļrunību, kā arī ar sava rakstura skaidrību un godīgumu iemantoja vispārēju apbrīnu un cieņu. Vairāk par viņa sevišķo apdāvinātību tomēr izcēlās lēnprātīgais raksturs. Drīz vien viņš kļuva par nopietnu Evaņģēlija mācekli, Lutera visuzticamāko draugu un augstu novērtējamu palīgu. Viņa maigums, piesardzība un precizitāte papildināja Lutera drosmi un enerģiju. Viņu sadarbība reformācijai piešķīra spēku un lielā mērā iedrošināja Lutera.

Par nopratināšanas vietu izraudzīja Augsburgu, un reformators uz turieni devās kājām. Daudzi par viņu ļoti baidījās. Pastāvēja atklāti draudi, ka ceļā tam uzbruks un viņu noslepka, tādēļ draugi lūdza, lai viņš neriskētu. Viņi to neatlaidīgi aicināja uz kādu laiku atstāt Vitenbergu, atrodot drošu patvērumu pie cilvēkiem, kas ar prieku bija gatavi to aizstāvēt. (135) Bet Lutera tomēr nevēlējās atstāt vietu, kur viņa bija nolīcis Dievs. Neskatoties uz apkārt trakojošajām vētrām, tas izvēlējās uzticīgi aizstāvēt patiesību. Viņš sacīja: "Es jūtos kā strīdu un cīņu vīrs Jeremija, bet, jo varenāki kļūst pretinieku draudi, jo lielāks mans prieks (...). Manu godu un manu labo vārdu viņi jau ir iznīcinājuši. Paliek tikai vēl viena lieta, tā ir mana nožēlojamā miesa: lai viņi to ņem, tā saīsnot manu dzīvi par dažām stundām. Bet manu dvēseli tie nespēj atņemt. Tam, kurš vēlas pasaulei sludināt Kristus vēsti, vienmēr jābūt gatavam mirt." (19)

Ziņa par Lutera ierašanos Augsburgā pāvesta sūtnim sagādāja lielu gandarījumu. Traucējošais

ķeceris, kas modināja visas pasaules uzmanību, tagad šķita esam Romas varā, un sūtnis apņēmās nepieļaut tā izbēgšanu. Reformators nebija centies sev iegūt drošības garantiju. Draugi uzstāja, lai viņš bez tās nerādītos pāvestības pārstāvja priekšā, un tādēļ paši apņēmās to sagādāt. Sūtnis plānoja, ja vien iespējams, piespiest Luteru atsaukt savu mācību, bet, ja tas neizdotos, likt viņu aizvest uz Romu, lai tur viņš dalītos Husa un Hieronīma liktenī. Tāpēc ar savu aģentu starpniecību tas centās pamudināt Luteru nākt bez drošības garantijas, palaujoties vienīgi uz sūtņa žēlastību. Bet reformators stingri atteicās to darīt. Kamēr viņš nebija saņēmis dokumentu, kas apsolītu imperatora aizsardzību, viņš nevēlējās ierasties pāvesta pārstāvja tuvumā.

Romas piekritēji bija nolēmuši iegūt Luteru savā pusē ar liekulīgu laipnības izrādīšanu. Sarunās ar viņu sūtnis izlikās ļoti pretimnākošs, tomēr stingri prasīja, lai Lutera bez tālākām ierunām pakļautos baznīcas autoritātei un bez pierādījumiem vai jautājumiem atsacītos no visām savām tēzēm. Bet sūtnis nebija pareizi novērtējis šī vīra raksturu, ar kuru tam tagad nācās sastapties. Atbildot Lutera apliecināja savu cieņu baznīcai, ilgas pēc patiesības, gatavību atbildēt uz visiem (136) iebildumiem pret viņa mācībām un vēlēšanos iesniegt savas tēzes izskatīšanai pazīstamākajās vadošajās universitātēs. Bet tajā pašā laikā viņš protestēja pret kardināla prasību šīs mācības atsaukt, nepierādot viņa maldīšanos.

Vienīgā prasība bija: "Atsauc, atsauc!" Reformators rādīja, ka viņa viedoklis balstās uz Rakstiem un noteikti paziņoja, ka no patiesības nevar atteikties. Sūtnis, nespēdams atbildēt uz Lutera argumentiem, uzbruka viņam ar pārmetumu, zobgalību un glaimu vētru, minēdams daudzus tradicionālus citātus un baznīctēvu izteicienus, tā nedodot reformatoram izdevību runāt. Redzēdams, ka, tādā veidā turpinot, apspriede būs pilnīgi veltīga, Lutera beidzot dabūja negribīgu atļauju savu viedokli izteikt rakstiski.

"Tā rīkojoties," viņš sacīja, rakstot draugam, "apspiestais iegūs divkāršu labumu; vispirms – kas ir uzrakstīts, to iespējams iesniegt apspriešanai, un, otrkārt, vienatnē paveras daudz labākas iespējas strādāt, nedarot pāri savai sirdsapziņai un nebaidoties no augstprātīga un plāpīga despota, kas citādi mani varētu pārspēt ar valdonīgo valodu." (20)

Nākamajā tikšanās reizē Lutera iesniedza skaidru, koncentrētu un pārliecinošu savu uzskatu izskaidrojumu, pilnīgi pamatotu ar daudziem citātiem no Rakstiem. Pēc tam, kad to bija skaļi nolasījis visiem priekšā, viņš rakstu atdeva kardinālam, kurš to nicinoši pastūma pie malas, teikdams, ka tajā esot pārāk daudz lieku vārdu un vecu, nodrāztu citātu. Tad Lutera saņēma un stājās pretī augstprātīgajam prelātam uz viņa "paša zemes" – runājot par baznīcas mācībām un tradīcijām – un pilnīgi noraidīja viņa iebildumus.

Kad prelāts redzēja, ka Lutera domas nav atspēkojamas, viņš zaudēja katru pašsavaldīšanos un ārkārtīgās dusmās kļiedza: "Atsauc vai es tevi sūtīšu uz Romu, kur tev būs jāstājas tiesnešu priekšā, kas pilnībā izpētīs tavu lietu! Es izslēgšu no baznīcas tevi un visus tavus piekritējus, ikvienu, kas tevi jebkad atbalstīs, es izmetīšu no draudzes." Un beidzot augstprātīgā (137) un dusmīgā tonī vēl paziņoja: "Atsauc - vai manās acīs vairs nerādies!" (21)

Reformators ar saviem draugiem nekavējoties aizgāja, tā skaidri apliecinot, ka nekāds atsaukums no viņa nav sagaidāms. To kardināls nebija vēlējis. Viņš bija mierinājis sevi ar domām, ka ar varmācīgu toni iedvesīs Lutera godbijību un piespiedīs viņu padoties. Bet tagad, palicis viens ar saviem piekritējiem, viņš tos uzlūkoja vienu pēc otra, būdams ļoti sašutis par savu plānu negaidīto neizdošanos.

Lutera pūles šajā gadījumā nepalika bez rezultātiem. Lielajai sapulcei bija izdevība abus vīrus salīdzināt un pašiem izšķirt, kādu garu viņi parādīja, kā arī to, kāds spēks un ticamība ir viņu viedokļiem. Kāds ārkārtīgs kontrasts! Reformators – vienkāršs, pazemīgs un noteikts – stāvēja Dieva spēkā, jo viņa pusē bija patiesība; pāvesta pārstāvis – iedomīgs, valdonīgs, augstprātīgs un nesaprātīgs, bez jebkādiem pierādījumiem no Rakstiem, tomēr kaislīgi kļiedzošs: "Atsauc - vai tiksī sūtīts uz Romu saņemt pelnīto sodu!"

Kaut arī Lutera bija saņēmis drošības garantiju, Romas piekritēji tomēr sazvērējušies kala plānus, lai viņu aizturētu un ievietotu cietumā. Draugi Luteru pārliecināja, ka ilgāka uzskatīšanās ir nelietderīga un nevilcinoties jāatgriežas Vitenbergā, ievērojot vislielāko piesardzību, lai viņa nodomi nekļūtu zināmi. Tādēļ viņš Augsburgu atstāja jāšus uz zirga vēl pirms rītausmas, ņemot līdzī tikai vienu pavadoni, kuru tam sagādāja miertiesnesis. Ar ļaunām priekšnojautām viņš slepeni devās ceļā pa pilsētas tumšajām un klusajām ielām. Modri un nežēlīgi ienaidnieki kala plānus viņa iznīcināšanai. Vai izdosies izbēgt no viņu sagatavotajiem slazdiem? Tie bija lielu rūpju un nopietnu lūgšanu brīži. Kad viņš nonāca pie maziem vārtiņiem pilsētas mūrī, tos atvēra, un viņš ar savu pavadoni netraucēti

izgāja ārā. Juzdamies ārpusē drošāk, bēgļi paātrināja savu gaitu, un, pirms pāvesta sūtnis uzzināja par Lutera aizceļošanu, viņš saviem vajātājiem vairs nebija sasniedzams. (138) Sātans un viņa aģenti jutās apkaunoti. Vīrs, kuru tie jau tikpat kā turēja savās rokās, tagad bija prom, kā putns izbēdzis no ķērāju cilpas.

Ziņa par Lutera aizbēgšanu pāvesta sūtni pārsteidza un sanikvoja. Viņš bija cerējis saņemt lielu godu par savu gudrību un stingrību pret šo baznīcas jaucēju, bet tagad jutās nepatīkami vīlies. Savas dusmas tas izteica vēstulē Saksijas kūrfirstam Fridriham, Luteru nikni apsūdzot un pieprasot, lai Fridrihs reformatoru sūta uz Romu vai izraida no Saksijas.

Aizstāvoties Luters prasīja, lai sūtnis vai pāvests ar Rakstiem pierādītu maldīšanos, soloties vissvinīgākā veidā atteikties no savām mācībām, ja tiktu atklāts, ka tās runā pretī Dieva Vārdam. Viņš pateicās Dievam, ka ir atzīts par cienīgu ciest tādā svētā lietā.

Fridrihs tad vēl maz pazina reformētās mācības, bet viņu dziļi ietekmēja Lutera vēsts atklātība, spēks un skaidrība, un kūrfirsts nolēma aizsargāt reformatoru, kamēr nebūs pierādīts, ka viņš ir maldījies. Atbildot uz pāvesta sūtņa prasību, viņš paskaidroja: "Jums vajadzētu būt apmierinātam, jo doktors Mārčiņš stājās jūsu priekšā Augsburgā. Mēs gan negaidījām, ka jūs centīsities piespiest viņu atsaukt savu viedokli, nepārlicinot, ka viņš maldījies. Neviens no izglītotajiem vīriem mūsu valstī man nav ziņojis, ka Mārčiņa mācība būtu bezdievīga, nekristīga vai ķecerīga." Turklāt firsts atteicās sūtīt Luteru uz Romu vai izraidīt no savas valsts." (22)

Kūrfirsts redzēja, ka visā sabiedrībā tiek grauti morālie ierobežojumi. Bija nepieciešams liels reformas darbs. Ja cilvēki atzītu Dieva prasības un tām paklausītu, sekojot apgaismotas sirdsapziņas balsij, tad kļūtu lieki sarežģītie un dārgie noziedzības ierobežošanas un sodīšanas pasākumi. Viņš saprata, ka Luters strādā tieši šī mērķa labā, (139) un tādēļ klusībā priecājās, jo baznīcas dzīvē jau bija jūtams zināms uzlabojums.

Viņš ņēma vērā arī to, ka Luters, būdams profesors universitātē, guva milzīgus panākumus. Bija pagājis tikai gads, kopš reformators pie pils baznīcas durvīm piesita savas tēzes, bet baznīcu apmeklējošo svētceļnieku skaits Visu Svēto dienā jau bija stipri samazinājies. Tā Romai tika atņemti pielūdzoši svētceļnieki, bet studenti, lai piepildītu augstskolas auditorijas. Lutera raksti it visur bija aizdedzinājuši jaunu interesi par Bībeli, un universitātē kopā sanāca studenti ne tikai no visām Vācijas daļām, bet arī no citām zemēm. Jaunekļi, pirmo reizi ieraudzījuši Vitenbergu, "pacēla rokas uz debesīm un slavēja Dievu, ka Viņš līcis šai pilsētai izstarot patiesības gaismu kā senatnē Ciānai un ka no turienes tā izplatījies līdz pat vistālākajām zemēm." (23)

Tomēr Luters vēl tikai daļēji bija šķīries no pāvestības maldiem. Salīdzinājis Svētos Rakstus ar pāvesta dekrētiem un konstitūciju, viņš bija ļoti izbrīnījies. "Es lasu," viņš rakstīja, "pāvestu dekrētus, un (..) es nesaprotu, vai pāvests ir pats antikrists vai viņa apustulis, jo Kristus visur tiek nepareizi attēlots un krustā sist." (24) Bet tajā pašā laikā Luters vēl arvien bija Romas baznīcas piekritējs un nemaz nedomāja kādreiz no tās šķirties.

Reformatora raksti un mācības aizsniedza ikvienu tautu kristīgajā pasaulē. Šis darbs izplatījās Šveicē un Holandē. Rakstu kopijas atrada ceļu uz Franciju un Spāniju. Anglijā tās uzņēma kā dzīvības vārdus. Patiesība sasniedza arī Beļģiju un Itāliju. Tūkstoši tika pamodināti no nāvei līdzīgā sastinguma ticības dzīves priekam un cerībai.

(140) Lutera uzbrukumi Romu sakaitināja arvien vairāk un vairāk, un daži no viņa fanātiskajiem pretiniekiem, arī katoļu universitātes doktori, paziņoja, ka tas, kurš nogalinās dumpīgo mūku, paliks bez grēka. Kādā dienā reformatoram tuvojās divains svešinieks, kuram zem apmetņa bija paslēpta pistole un jautāja, kāpēc viņš ejot viens. "Es atrodos Dieva rokās," atbildēja Luters. "Viņš ir mans stiprums un mans vairogs. Ko gan cilvēks man var darīt?" (25) Dzirdot šos vārdus, svešais nobālēja un metās bēgt, it kā vairoties no Debesu eņģeļu klātbūtnes.

Roma cīnījās par Lutera iznīcināšanu, bet Dievs viņu apsargāja. Visur varēja sastapties ar viņa mācībām – "lauku mājās un klosteros (..), muižnieku pilīs, universitātēs un ķēniņu galmos", un no visām pusēm cēlās dižciltīgi vīri, lai atbalstītu viņa pūles.

Ap šo pašu laiku, lasot Husa darbus, Luters atklāja, ka arī bohēmiešu reformators jau bija atzinis patiesību par taisnošanu ticībā, kuru viņš pats tagad centās aizstāvēt un mācīt. "Mēs visi," sacīja Luters, "Pāvils, Augustīns un es, visi esam bijuši husīti, nemaz to neapzinoties!" "Dievs noteikti piemeklēs pasauli," viņš turpināja, "tāpēc ka jau pirms gadsimta tai patiesība tika sludināta un

sadedzināta." (26)

Imperatoram un Vācijas muižniecībai adresētajā aicinājumā atbalstīt kristietības reformas Lutera par pāvestu rakstija: "Ir pretīgi skatīties, ka cilvēks, kurš sevi sauc par Kristus vietnieku, parādās tādā krāšņumā, kam nevar līdzināties neviens imperators. Vai tam varētu būt kaut kas kopējs ar trūcīgo Jēzu vai pazemīgo Pēteri? Pāvests atzīst, ka viņš ir pasaules Kungs! Viņš lielās, ka ir Kristus vietnieks, bet Kristus sacīja: "Mana valsts nav no šīs pasaules." Vai vietnieka vara varētu pārspēt viņa priekšnieku?" (27)

Par universitātēm viņš rakstija: "Es ļoti baidos, ka universitātes var izrādīties par vārtiem uz elli, ja tās čakli nestrādās, izskaidrojot Svētos Rakstus, lai tos nostiprinātu jauniešu sirdīs. Es nevienu neiesaku (141) savu bērnu sūtīt uz tādu skolu, kur augstāk par visu nevērtē Rakstus. Katra iestāde, kurā cilvēki nemitīgi nemeklē Dieva Vārdu, kļūst samaitāta." (28)

Šie aicinājumi izplatījās visā Vācijā un spēcīgi iespaidoja ļaudis. Tauta jutās saviļņota, ļoti daudzi pamodinātie cilvēki nostājās zem reformas karoga. Lutera pretinieki, degdami atriebībā, skubināja pāvestu spert pret šo vīru izšķirošus soļus. Atskanēja aicinājums nekavējoši nolādēt visas viņa mācības. Reformatoram un tā piekritējiem tika dotas sešdesmit dienas, pēc kuru notecēšanas, viņus visus izslēgs no baznīcas, ja tie nebūs atsaukuši savas mācības.

Tā reformācijai bija briesmīga krīze. Gadsimtiem ilgi Romas spriedums izslēgt no baznīcas bija iedzīvis bailēs varenim monarhiem, postam un nelaimei pakļaujot spēcīgas impērijas. Tos, kurus skāra sods, uzlūkoja ar šausmām un riebumu, viņus izstūma no cilvēku sabiedrības un uzskatīja kā ārpus likuma esošus, kas vajājami līdz iznīcināšanai. Lutera nebija akls, lai neredzētu negaisu, kas tagad draudēja izlauzties pret viņu, tomēr palika nelokāms, paļaudamies, ka Kristus būs viņa palīgs un sargs. Ar mocekļa ticību un drosmi viņš rakstija: "Es nezinu, kas notiks, un arī negribu zināt (..). Lai nāc sitiens, es nebaidos. Neviena lapa nekrit bez mūsu Tēva ziņas. Cik gan daudz vairāk Viņš rūpējas par mums! Ir viegli mirt par Dieva Vārdu, kopš Vārds, kurš kļuva miesa, pats ir nomiris. Ja mēs mirstam ar Viņu, tad arī dzīvosim ar Viņu, un, piedzīvojot to, ko Viņš piedzīvojis pirms mums, mēs nonāksim, kur Viņš ir, un dzīvosim mūžīgi kopā ar Viņu." (29)

Kad pāvesta bulla sasniedza Lutera, viņš sacīja: "Es to nicinu un uzskatu par bezdievīgu un nepatiesu (..). Tur notiesāts pats Kristus (..). (142) Es priecājos, ka man patiesības dēļ jācieš tāds ļaunums. Savā sirdī es jau jūtu lielāku brīvību, jo beidzot es zinu, ka pāvests ir antikrists un viņa tronis ir paša sātana tronis." (30)

Tomēr Romas pavēle nepalika bez iespaida. Cietums, spīdzināšana un zobens bija ieroči, kas spēja panākt paklausību. Vājie un mānticīgie trīcēja pāvesta dekrēta priekšā, un, lai gan ļaužu vidū valdīja simpātijas pret Lutera, daudzi jūta, ka dzīvība ir par dārgu, lai ar to riskētu reformas lietas dēļ. Viss likās norādām, ka reformatora darbs drīz beigsies.

Bet Lutera vēl vienmēr bija bezbailīgs. Roma uz viņu meta savus lāstus, un pasaule, to vērojot, nemaz nešaubījās, ka viņš ies bojā vai arī būs spiests padoties. Tomēr ar milzīgu spēku viņš spriedumu svieda atpakaļ uz Romu, atklāti paziņojot savu lēmumu atstāt to uz visiem laikiem. Ļoti daudzu studentu, doktoru un dažādu šķiru pilsoņu klātbūtnē Lutera sadedzināja pāvesta bullu līdz ar kanona likumiem, dekrētiem un citiem pāvesta varu atbalstošiem rakstiem. Viņš sacīja: "Sadedzinot manas grāmatas, ienaidnieki spēja kaitēt patiesības lietai vienkāršo ļaužu vidū, iznīcinot viņu dvēseles. Šī imesla dēļ es savukārt nododu liesmām viņu grāmatas. Tagad ir iesākusies nopietna cīņa. Līdz šim es ar pāvestu tikai rotaļājos. So darbu iesāku Dieva vārdā, tas tiks pabeigts bez manis un Viņa spēkā." (31)

Uz ienaidnieka pārmetumiem, kas izteica dzelīgas piezīmes par viņa lietas vājumu, Lutera atbildēja: "Kurš var pateikt, ka Dievs mani nav izredzējis un aicinājis, un vai viņiem nevajadzētu baidīties, ka, nicinot mani, tie nicinoši izturas pret pašu Dievu? Mozus bija viens, izejot no Ēģiptes; Elija bija viens ķēniņš Ahaba valdīšanas laikā; Jesaja – viens Jeruzālemē; Ecēhiēls – viens Bābelē (..). (143) Vēl nekad Dievs par pravieti nav izraudzījis augsto priesteri vai kādu citu izcilu personu, bet parasti Viņš ir izvēlējis zemus un nicinātus vīrus, kādreiz pat ganu Amosu. Visos laikos svētajiem ir bijis jānorāj lielie vīri, ķēniņi, viņu vasaļi, priesteri un gudrie, tā pakļaujot briesmām savu dzīvību (..). Es nesaku, ka esmu pravietis, bet es saku, ka viņiem vajadzētu būt tieši tāpēc, ka es esmu viens un viņu ir daudz. Esmu pārliecināts, ka ar mani ir Dieva Vārds un ar viņiem tas nav." (32)

Tomēr ne bez smagas cīņas pašam ar sevi Lutera izlēma šķirties no baznīcas. Apmēram tajā laikā viņš rakstija: "Ar katru dienu vairāk un vairāk sajūtu, cik grūti atstāt tās nevajadzīgās lietas, ko sevi esmu uzņēmis bērnībā. Ak, cik daudz sāpju tās man sagādājušas, lai gan Raksti stāvēja manā pusē,

mani attaisnojot, ka es viens uzdrošinos nostāties pret pāvestu un uzskatīt viņu par antikristu! Kādus smagus pārbaudījumus ir izturējusi mana sirds! Cik daudz reizes es sev ar rūgtumu esmu uzdevis jautājumus, kas tik bieži bijuši uz pāvesta piekritēju lūpām: "Vai tu viens esi gudrs? Vai tas var būt, ka visi citi maldās? Kā būs, ja tu beidzot atklāsi, ka pats maldies un savos maldos būsi ierāvis tik daudz dvēseļu, kuras tad mūžīgi pazudīs?" "Tā es cīnījos ar sevi un sātanu, līdz Kristus ar savu nemaldīgo Vārdu stiprināja manu sirdi pret šaubām." (33)

Pāvests bija draudējis Luteru izslēgt no baznīcas, ja viņš neatsauks savas mācības, un tagad šie draudi tika izpildīti. Iznāca jauna bulla, paziņojot par reformatora pilnīgu atšķiršanu no Romas baznīcas, nosaucot viņu par Dieva nolādētu cilvēku, un šajos pazudinošajos lāstos ietverot visus, kas pieņems viņa mācības. Lielā cīņa bija sākusies.

Ikvienu, kuru Dievs izlieto savam laikam nepieciešamo patiesību pasludināšanai, noteikti sagaida pretestība. Luterā dienās bija sava tagadējā patiesība, – patiesība, kas bija sevišķi svarīga tieši tajās dienās. Arī šodien draudzei ir sava laika patiesība. Tas, kurš visas lietas kārtā saskaņā ar savu prātu, ir atzinis par labu (144) nolikt cilvēkus dažādos apstākļos un dot viņiem sevišķus, viņu laikam un apstākļiem piemērotus pienākumus. Ja viņi vērtētu tiem sniegto gaismu, tad tiem atvērtos vēl plašāka izpratne par patiesību. Tomēr arī šodien cilvēku lielākā daļa neilgojas pēc patiesības vairāk, kā to darīja pāvesta piekritēji, kas pretojās Luteram. Valda tāda pati tumsa kā agrākajos laikos, un Dieva Vārda vietā tiek pieņemtas cilvēku teorijas un tradīcijas. Tiem, kas sludina patiesību šim laikam, nevajadzētu gaidīt, ka viņus uzņems ar lielāku labvēlību kā agrākos reformatorus. Lielā cīņa starp patiesību un maldi, starp Kristu un sātanu, tuvojoties šīs pasaules vēstures noslēgumam, kļūs arvien spēcīgāka.

Jēzus saviem mācekļiem sacīja: "Ja jūs būtu no pasaules, pasaule mīlētu tos, kas viņai pieder. Bet, tā kā jūs neesat no pasaules, bet Es jūs esmu izredzējis no pasaules, tad pasaule jūs ienīst. Atcerieties Manus vārdus, ko Es jums sacīju: kalps nav lielāks par savu kungu. Ja viņi Mani vajājuši, viņi vajās arī jūs. Ja viņi Manus vārdus ir turējuši, viņi turēs arī jūsējos." (Jāņa 15:19,20) Un, no otras puses, mūsu Kungs skaidri pateica: "Vai jums, kad visi ļaudis jums teic glaimus! To pašu viņu tēvi darījuši viltus praviešiem." (Lūk. 6:26) Šodien pasaules gars ar Kristus Garu nesaskan vairāk kā agrākos laikos, un tos, kas sludina Dieva Vārdu visā tā skaidrībā, cilvēki tagad nepieņems labvēlīgāk kā agrāk. Var mainīties pretestības formas, naidis pret patiesību var kļūt slēptāks, būdams izsmalcinātāks, bet joprojām pastāv tā pati pretestība, un tā tas būs līdz laika galam.

8. LUTERS REIGSTĀGA PRIEKŠĀ

[145] Vācijas tronī uzkāpa jauns imperators Kārlis V, un Romas emisāri steidzās viņu apsveikt un pārliecināt valdnieku izlietot savu varu cīņā pret reformāciju. No otras puses, Saksijas kūrfirsts, kuram Kārlis V bija daudz pateicības parādā par savu kroni, ļoti lūdza nespert nevienu soli pret Luteru, pirms nav viņu uzklauzījis. Tādā veidā imperators nonāca ļoti grūtā un sarežģītā stāvoklī. Pāvesta piekritējus nevarēja apmierināt nekas mazāks, kā vien imperatora edikts, kas Luteru notiesātu uz nāvi. Bet kūrfirsts bija noteikti paziņojis, ka "ne imperatora majestāte, ne kāda cita persona nav pierādījusi, ka Luterā raksti ir atspēkoti". Tāpēc viņš pieprasīja, "lai doktoram Luteram izsniegtu drošības garantiju un viņš varētu nākt izglītotu, dievbijīgu un taisnīgu tiesnešu tribunāla priekšā". (1)

Visu partiju uzmanība tagad tika pievērsta vācu atsevišķo valstu asamblejai, ko sasauca Vormsā drīz pēc Kārļa V uzkāpšanas tronī. Sajā nacionālajā sanāksmē vajadzēja apspriest svarīgus politiskus jautājumus un valsts intereses, jo Vācijas firsti šajā padomdevēju sapulcē pirmo reizi sastapās ar savu gados jauno valdnieku. No visām tēvzemes malām ieradās baznīcas un valsts augstākās amatpersonas. Laicīgi valdnieki, augstdzimuši, vareni un lepni uz savām mantotajām tiesībām, grezni tērpti garīdznieki, apreibuši no savas augstās kārtas un varas (146) apziņas, galma bruņinieki un viņu pavadoņi, un sūtņi no svešām, tālām zemēm – visi tagad sapulcējās Vormsā. Tomēr visdziļāko interesi šajā milzīgajā sanāksmē izraisīja Saksijas reformatora lieta.

Kārlis V jau iepriekš kūrfirstam bija devis norādījumu atvest Luteru uz šo sanāksmi, apsolut viņam aizsardzību un brīvas pārrunu iespējas ar lietpratīgām personām par apspriežamajiem jautājumiem. Arī pats Luters ļoti vēlējās stāties imperatora priekšā. Viņa veselība tajā laikā bija ļoti novājināta, tomēr kūrfirstam viņš rakstīja: "Ja es nevarēšu iet uz Vormsu vesels, tad gribu, lai mani uz turieni aizved slimu, kāds pašreiz esmu. Jo, ja imperators mani aicina, tad nešaubīgi ticu, ka aicinājums nāk no paša Dieva. Ja viņi vēlas pret mani lietot vardarbību, un tas ir ļoti iespējams (jo ne jau lai tos pamācītu, viņi liek man nākt), tad es šo lietu nolieku Kunga rokās. Vēl dzīvo un valda Tas, kurš trīs jaunekļus pasargāja uguns ceplī. Ja Viņš mani negribēs glābt, tad manai dzīvei vairs nav nekādas nozīmes. Vienīgi Eviņģēliju sargāsim no bezdievīgu cilvēku apsmiekla un nežēlosim savas asinis

Evaņģēlija dēļ, lai tikai tas uzvar. Ne man to izšķirt, vai mana dzīve vai nāve var vairāk palīdzēt citiem izglābties (...). Jūs varat no manis sagaidīt visu ko (...) izņemot bēgšanu un atsaukšanu. Bēgt es nevaru un vēl mazāk atsaukt." (2)

Kad Vormsā izplatījās ziņa, ka Luteram jānāk reihstāga priekšā, tas izraisīja vispārēju satraukumu. Pāvesta sūtnis Aleanders, kuram Lutera lieta bija īpaši uzticēta, kļuva ļoti nemierīgs un dusmīgs. Viņš saprata, ka pāvestības pusei tas nāk par sliktu. Izmeklēt lietu, kurā pāvests jau bija pasludinājis negatīvu spriedumu, nozīmēja neievērot viņa visu noteicošo autoritāti. Sūtnis arī baidījās, ka šī vīra daiļrunīgie un varenie argumenti pāvestībai var atņemt daudzus firstus. (147) Tāpēc tas ar vislielāko neatlaidību centās pierunāt Kārli V neļaut Luteram ierasties Vormsā. Ap šo laiku tika publicēta bulla par Lutera izslēgšanu no baznīcas, un tas viss kopā ar sūtņa uzstāšanos piespieda imperatoru piekāpties. Kūrfirstam viņš uzrakstīja, ka, ja Lutera nevēlas savas mācības atsaukt, tad viņam jāpaliek Vitenbergā.

Neapmierināties ar šo sasniegumu, Aleanders ar viltu un visu viņam piešķirto varu centās panākt Lutera notiesāšanu. Ar tādu neatlaidību, kas būtu labākas lietas cienīga, viņš šim jautājumam pievērsa firstu, prelātu un citu sanāksmes dalībnieku uzmanību, apsūdzot reformatoru "musināšanā, dumpī, bezdievībā un zaimošanā". Bet sūtņa aizrautība un dusmas pārāk skaidri atklāja, kāds gars viņu dzina. "So cilvēku vairāk skubina naids un atreibības kāre, nevis svēta dedzība un dievbijība," tā sprieda lielākā daļa sanāksmes dalībnieku. (3) Un sanāksmes vairākums tagad, kā nekad agrāk, pret Lutera lietu bija noskaņots izturēties labvēlīgi.

Ar divkārtotu dedzību Aleanders centās panākt, lai imperators atzīst pienākumu izpildīt pāvesta ediktus. Bet Vācijas likumi nepieļāva tādu lietu bez firstu piekrišanas. Tādēļ beidzot, sūtņa uzbāzības nomākts, Kārlis V viņam pavēlēja savu sūdzību iesniegt reihstāgam. "Pāvesta pārstāvim tā bija lieliska diena. Liela sapulce, vēl lielāks – viņa uzdevums. Aleanderam vajadzēja aizstāvēt Romu, visu baznīcu māti un valdnieci." Sapulcēto kristīgās pasaules varas vīru priekšā viņam tagad nācās aizstāvēt Pētera krēslu. "Viņš bija apdāvināts runātājs un arī šoreiz savu talantu izmantoja atbilstoši šim lieliskajam gadījumam. Dieva tālredzība lietas kārtoja tā, ka Romu, pirms tā tiktu notiesāta visdziņākā tribunāla klātbūtnē, vajadzēja aizbildināt tās visspējīgākajam oratoram." (4) Reformatora labvēļi ar bažām vēroja Aleandera runas iespaidu. Saksijas kūrfirsts nebija klāt, bet viņš dažiem saviem padomdevējiem, kas piedalījās sanāksmē, bija devis rīkojumu uzrakstīt Romas pārstāvja runu.

(148) Ar visu savu zināšanu un daiļrunības spēku Aleanders centās noliegt patiesību. Apsūdzība sekoja apsūdzībai, parādot Lutera kā baznīcas un valsts, dzīvo un mirušo, garīdzniecības un visu pilsoņu, koncilu un atsevišķu kristiešu ienaidnieku. "Lutera rakstos ir tik daudz maldu," viņš apgalvoja, "ka tādēļ vien vajadzētu sadedzināt simttūkstoš ķeceru."

Nobeigumā viņš centās izsaukt vispārēju nicināšanu pret reformētās ticības piekritējiem: "Kas ir visi šie luterāņi? Bārs nekaunīgu skolotāju, samaitātu priesteru, izlaidīgu mūku, neizglītotu advokātu un pagrimušu muižnieku, līdz ar vienkāršajiem ļaudīm, kurus viņi nomaldinājuši un paveduši. Cik daudz pārāka turpretī ir katoļu sabiedrība – skaita, spēju un varas ziņā! Šis izcilās sapulces vienprātīgs lēmums apgaismos vientiesīgos, brīdinās nesaprātīgos, palīdzēs izšķirties svārstīgajiem un stiprinās nespēcīgos." (5)

Patiesības aizstāvjiem ar tādiem ieročiem ir uzbrukts ikvienā laikmetā. Tādi argumenti vēl arvien tiek vērsti pret visiem, kas pretstatā vispārizplatītajiem maldiem uzdrīkstas sludināt skaidrās un nepārprotamās Dieva Vārda mācības. "Kas ir šie jauno mācību sludinātāji?" izsauca tie, kas ilgojas pēc vispāratzītas reliģijas. "Tie ir neizglītoti, skaita ziņā nedaudzi un no trūcīgākas šķiras. Tomēr viņi apgalvo, ka tiem ir patiesība un ka viņi ir Dieva izredzēti ļaudis. Tie ir nemācīti un piekrāpti. Cik daudz pārāka skaitā un iespaidā ir mūsu baznīca! Cik daudz ievērojamu un izglītotu cilvēku ir mūsu vidū! Cik daudz varenāki esam mēs!" Šie argumenti atstāja lielu iespaidu uz pasauli, bet arī šodien tie nevienu nevar pārliecināt vairāk kā reformatora dienās.

Daudzi domā, ka reformācija izbeidzās ar Lutera. Tomēr, nē, tā turpināsies līdz šīs pasaules noslēgumam. Luteram bija jāveic liels darbs, atstarojot citiem gaismu, kurai Dievs bija atļāvis spīdēt pār viņu. Tomēr visu pasaulei sniedzamo gaismu viņš vēl nesaņēma. No tā laika līdz šim brīdim Rakstus nepārtraukti ir apspīdējusi jauna gaisma, un pastāvīgi ir atklājušās jaunas patiesības atziņas. (149)

Sūtņa runa uz reihstāgu atstāja dziļu iespaidu. Lutera klāt nebija, kas ar Dieva Vārda skaidrajām un pārliecinošajām patiesībām spētu pārvarēt pāvesta pārstāvi. Neviens nemēģināja reformatoru aizstāvēt. Vispārējais noskaņojums rādīja, ka ļaudis bija gatavi ne tikai nosodīt viņu un viņa mācītās

doktrīnas, bet, ja iespējams, iznīcināt arī visu ķecerību. Roma varēja priecāties par vislabvēlīgāko izdevību savas lietas aizstāvēšanai. Turklāt tika pateikts viss, ko tā varēja sacīt sevis attaisnošanai. Tomēr šķietamā uzvara īstenībā jau bija sakāves signāls. Turpmākajā atklātajā cīņā kontrastam starp patiesību un maldiem vajadzēja kļūt vēl skaidrāk saskatāmam. Pēc šīs dienas Roma nekad vairs nav jutusies tik droša.

Lai gan reihstāga locekļu vairākums nebūtu vilcinājušies nodot Luteru Romas atriebībai, tomēr daudzi no viņiem labi pazina arī baznīcā pastāvošo samaitātību, par to skuma un vēlējās, lai reiz tiktu apspiesti šie ļaunumi, ko vācu tauta cieta no hierarhijas alkatības un izlaidības. Bet sūtnis pāvestības iekārtu bija tēlojis vislabvēlīgākajā gaismā. Tagad Kungs skubināja kādu reihstāga locekli sniegt patiesu pāvestības tirānijas raksturojumu. Šajā karaliskajā sanāksmē dižciltīgā apņēmībā piecēlās Saksijas hercogs Georgs un ar satriecošu precizitāti atklāja pāvestības viltus darbus, daudzas apkaunojošas lietas un to šausmīgās sekas. Noslēgumā viņš sacīja:

"Tādi ir daži no šiem viņu ļaunajiem darbiem, kas klieudz pret Romu. Šķiet, ka viss kauns ir nolikts pie malas un viņu vienīgais mērķis ir (..) nauda, nauda, nauda. Sludinātāji, kuriem vajadzētu mācīt patiesību, izplata vienīgi maldus, un tos ne tikai pacieš, bet pat atalgo tāpēc, ka, jo lielāki ir viņu meli, jo lielāka arī peļņa. Lūk, tādi slikti ūdeņi izplūst no šī netīrā avota. Izlaidība un mantrausība iet roku rokā (..). Ak, šīs garīdzniecības kauna lietas grūž mūžīgā pazušānā daudz nabaga dvēseļu! Mums jāpanāk vispārēja reforma." (6)

Pats Luters nebūtu varējis labāk un spēcīgāk atklāt (150) pāvestības ļaunos darbus, un tas, ka runātājs bija reformatora ienaidnieks, viņa vārdus darīja vēl iespaidīgākus.

Ja tiktu atvērtas klātesošo acis, viņi savā vidū ieraudzītu Dieva eņģeļus, kas ar gaismas stariem šķēla maldu tumsu un sirdis un prātus atvēra patiesības uzņemšanai. Tas bija patiesības un gudrības Dieva spēks, kas vadīja pat reformācijas pretiniekus, tā sagatavojot ceļu lielajam darbam. Mārtiņa Lutera te nebija, tomēr sapulcē bija dzirdama par Luteru daudz augstākas Būtnes balss.

Reihstāgs izraudzīja komiteju, kurai vajadzēja uzskaitīt pāvestības varmācīgos darbus, kas tik smagi nospieda vācu tautu. Sarakstu, kas saturēja simts un vienu punktu, imperatoram iesniedza kopā ar lūgumu nekavējoties spert izšķirošus soļus ļaunuma novēršanai. "Kāds kristīgu dvēseļu zaudējums," sacīja lūdzēji, "kāda laupīšana, kāda izspiešana saistās ar šiem daudzajiem kauna darbiem, kas apņem kristīgās pasaules garīgo vadoni. Mūsu pienākums ir novērst tautas bojāeju un negodu. Šī iemesla dēļ mēs visdziļākā pazemībā, bet arī ar vislielāko neatlaidību lūdzam Jūs dot rīkojumu plašai reformai un uzsākt tās ieviešanu dzīvē." (7)

Tagad parlaments pieprasīja arī reformatora ierašanos. Neskatoties uz Aleandera lūgumiem, protestiem un draudiem, imperators beidzot piekrita, un Luteru uzaicināja ierasties reihstāgā. Līdz ar oficiālo uzaicinājumu izsniedza arī drošības garantiju, apsotot viņam iespēju netraucēti atgriezties mājās. To Vitenbergā nodeva vēstnesis, kuram bija uzdots viņu pavadīt uz Vormsu.

Lutera draugi bija pārbijušies un izmisuši. Zinot, kādi aizspriedumi un ienaidis vērsās pret Luteru, tie baidījās, ka pat drošības garantija var palikt neievērota, tādēļ lūdza viņu nepakļaut savu dzīvību briesmām. Reformators atbildēja: "Pāvesta piekritēji nevēlas manu ierašanos Vormsā, bet gan manu notiesāšanu un nāvi. (151) Taš nekas! Nelūdziet par mani, bet par Dieva Vārdu (..). Kristus man dos savu Garu, lai varētu uzvarēt šos maldu kalpus. Dzīvē es viņus nicinu un ar savu nāvi tos uzvarēšu. Vormsā viņi grib piespiest mani atteikties no pareizajiem uzskatiem, un es atteikšos šādi: "Jā, agrāk es pāvestu saucu par Kristus vietnieku, tagad apgalvoju, ka viņš ir mūsu Kunga pretinieks un velna apustulis." (8)

Bīstamajā ceļojumā Luteram tomēr nevajadzēja doties vienam. Bez imperatora vēstneša to pavadīt nolēma trīs viņa uzticamākie draugi. Arī Melanhtons vēlējās tiem pievienoties, jo viņa sirds bija pieķērusies Luteram, un tas ilgojās viņam sekot, ja vajadzīgs, arī cietumā un pat nāvē. Viņa lūgumu tomēr noraidīja. Gadījumā, ja Luteram būtu jāaiziet bojā, tad šim viņa jaunajam līdzstrādniekam vajadzēja kļūt par reformācijas cerību. Šķiroties no Melanhtona, reformators sacīja: "Ja es vairs neatgriežos un mani ienaidnieki mani nodod nāvei, tad turpini mācīt un stāvi stingri patiesībā. Strādā manā vietā (..), ja tu paliec dzīvs, tad mana nāve nebūs liels zaudējums." (8) Studenti un pilsētnieki, kas bija sapulcējušies, lai redzētu Lutera aiziešanu, jutās dziļi aizkustināti. Liels ļaužu pulks, kuru sirdis bija skāris Evaņģēlijs, atvadījās ar asarām acīs. Tā reformators un viņa pavadoņi atstāja Vitenbergu.

Ceļā tie redzēja, ka ļaudis nomāc drūmas un ļaunas nojautas. Dažās pilsētās viņiem vispār neparādīja nekādu godu. Kādā vietā, kur tie apstājās pārnakšņot, draudzīgs priesteris izteica savas bailes, turot

Lutera priekšā itāliešu reformatora portretu, kurš kādreiz mira mocekļa nāvē. Nākamajā dienā tie uzzināja, ka Vormsā nolādēti Lutera raksti. Imperatora vēstneši izziņoja dekrētu ar uzaicinājumu ļaudīm nodot aizliegtos darbus valsts ierēdņiem. Vēstnesis - pavadonis, baidīdamies par Lutera drošību koncilā un domādams, ka reformators varbūt jau savu lēmumu ir mainījis, jautāja, vai viņš vēl vienmēr grib iet uz priekšu. Luters atbildēja: "Ja arī no manis atteiksies ikvienā pilsētā, es tomēr iešu uz priekšu." (8)

(152) Erfurtē Luteru sagaidīja ar godu. Savilņota pūļa ielenkts, viņš gāja pa ielām, kur bieži bija staigājis ar ubaga tarbu plecos. Viņš apmeklēja savu klostera celli un atcerējās cīņas, kuru rezultātā viņa dvēselē tika ielieta gaisma, kas tagad pārpludināja Vāciju. Viņu spieda sludināt. To gan viņam bija aizliegts darīt, tomēr pavadonis deva atļauju, un mūks, kurš kādreiz klosterī veica visvienkāršākos darbus, tagad uzkāpa kancelē.

Ļaužu pārpildītajā telpā viņš runāja par Kristus vārdiem: "Miers ar jums." "Filozofi, doktori un rakstnieki," viņš sacīja, "ir centušies cilvēkiem paskaidrot, kā tie varētu iegūt mūžīgo dzīvību, tomēr bez panākumiem. Bet es jums to pateikšu: Dievs no mirušiem ir uzmodinājis vienu Vīru, Kungu Jēzu Kristu, lai Viņš iznīcinātu nāvi, iznīdētu grēku un aizslēgtu elles vārtus. Tāds ir glābšanas darbs (..). Kristus ir uzvarējis! Tā ir prieka vēsts, jo mēs esam glābti, pateicoties Viņa darbam (..). Mūsu Kungs Jēzus Kristus sacīja: "Miers ar jums, redziet Manas rokas", tas nozīmē - "Redzi, ak, cilvēk! Es un vienīgi Es esmu atņēmis tavus grēkus un tevi atpircis, lai tev tagad būtu miers," saka Kungs."

Viņš turpināja, norādot, ka patiesa ticība izpaudīsies svētā dzīvē. "Tā kā Dievs mūs ir glābis, tad dzīvosim tā, lai mūsu darbi būtu Viņam patīkami. Vai tu esi bagāts? – Tad palīdzi ar savu mantu trūcīgo vajadzībās. Vai tu esi nabags? – Tad centies, lai tava kalpošana bagātajam būtu patīkama. Ja tavs darbs dod labumu vienīgi tev pašam, tad tava šķietamā kalpošana Dievam ir meli." (8)

Ļaudis klausījās kā apburti. Šīm izsalkušajām dvēselēm tika lauza dzīvības maize. Kristus viņu priekšā bija paaugstināts pāri pāvestiem, viņa sūtņiem, imperatoriem un ķēniņiem. Bet savu bīstamo stāvokli Luters nemaz nepieminēja. Viņš necentās ļaužu domas vai simpātijas pievērst sev. Skatoties uz Kristu, viņš vairs neredzēja sevi. Viņš paslēpās aiz Golgātas Vīra, cenšoties izcelt Jēzu kā vienīgo grēcinieku Glābēju.

Ceļojuma laikā reformatoram visur pievērsa lielu uzmanību.(153) Ap viņu drūzmējās dedzīgi ļaudis, un draudzīgas balsis to brīdināja no Romas piekritēju nodomiem. "Tie tevi sadedzinās," kāds sacīja, "un pārvērtīs tavu miesu pelnos, tāpat kā to darīja ar Janu Husu." Uz to Luters atbildēja: "Ja arī viņi aizdedzinātu ugunis visā ceļā no Vormsas līdz Vitenbergai un liesmas sniegtos līdz debesīm, es ietu cauri Kunga vārdā, es vēlos nākt viņu priekšā, es vēlos doties šī zvēra rīklē un, apliecinot Kungu Jēzu Kristu, salauzt tā zobus." (8)

Ziņas par viņa tuvošanos Vormsai izraisīja lielu satraukumu. Draugi baidījās par reformatora drošību, bet ienaidnieki bija nobažījušies par savas lietas panākumiem. Tika daudz darīts, lai viņu atrunātu no ieiešanas pilsētā. Pāvesta piekritēju pamudināti, daži viņu skubināja doties uz kāda draudzīgi noskaņota bruņinieka pili, kur, kā tie sacīja, visas grūtības varētu nokārtot miera ceļā. Draugi centās reformatoram iedvest bailes, attēlojot tam draudošās briesmas, bet visas viņu pūles neguva sekmes. Luters joprojām nesatricināmā mierā paziņoja: "Pat ja Vormsā būtu tik daudz velnu kā dakstiņu uz namu jumtiem, es tomēr gribu iet." (8)

Vormsā pie pilsētas vārtiem pulcējās ārkārtīgi daudz sagaidītāju. Pat pašu imperatoru neapsveica tik liels ļaužu pulks. Valdīja milzīgs uztraukums, un pūļa vidū kāda spalga un žēlabaina balss monotoni dziedāja drūmu kapa dziesmu, it kā brīdinot Luteru par viņam gaidāmo likteni. "Dievs būs mans sargs," viņš sacīja, izkāpjot no ratiem.

Pāvesta piekritēji nebija ticējuši, ka Luters tiešām uzdrošināsies ierasties Vormsā, un tāpēc tagad mazliet apjuka. Imperators nekavējoties sasauca savus padomniekus, lai apsvērtu, kā viņiem rīkoties. Viens no bīskapiem, stingrs pāvestības piekritējs, paziņoja: "Mēs jau ilgi esam runājuši par šo jautājumu. Lai jūsu imperatora majestāte nekavējoties atbrīvojas no šī vīra. Vai Sigismunds nelika sadedzināt Janu Husu? Mums pret ķecerī nav nekādu pienākumu, mums nav jādod drošības raksts un nav tāds jāņem vērā." "Nē," atbildēja valdnieks, "mums savs solījums jāpilda." (9) Tāpēc arī nolēma reformatoru uzklaut. (154)

Visa pilsēta kāroja redzēt šo ievērojamo vīru, un viņa mājokli drīz vien piepildīja apmeklētāju pūlis. Luters tikai nesen bija atveseļojies no slimības, viņš bija noguris no ceļojuma, kas ilga divas pilnas nedēļas, viņam vajadzēja sagatavoties nākošās dienas svarīgajiem notikumiem, un tāpēc bija nepieciešams miers un atpūta. Bet vēlēšanās viņu redzēt bija tik liela, ka tas varēja atpūsties tikai

dažas stundas, kad jau ap viņu sāka pulcēties muižnieki, bruņinieki, priesteri un pilsētnieki. Starp tiem bija daudzi muižnieki, kas imperatora priekšā drosmīgi pieprasīja reformu garīdzniecības patvaļas dēļ un kas, Lutera vārdiem izsakoties, "visi bija mana Evaņģēlija atbrīvoti". (10) Bez bailīgo mūku apmeklēja draugi un ienaidnieki, bet viņš tos uzņēma nesatricināmā mierā, visiem atbildot ar cieņu un gudrību. Viņa uzstāšanās bija noteikta un droša. Viņa bālā, novājējusi seja, kurā iezīmējās smaga darba un slimības pēdas, pauda laipnību un pat prieku. Vārdos jūtamais svinīgums un dziļā nopietnība viņam piešķīra tādu spēku, kam pat ienaidnieki pilnībā nespēja pretoties. Refomatoru apbrīnoja gan draugi, gan pretinieki. Daži bija pārliecināti, ka viņam ir dievišķs spēks, citi turpretī par Lutera izteicās tā, kā kādreiz farizeji par Kristu: "Viņam ir velns."

Nākamajā dienā reformatoru uzaicināja ierasties reihstāgā. Imperators nozīmēja īpašu ierēdni viņa aizvešanai uz audiences zāli, tomēr tikai ar grūtībām tie varēja sasniegt šo vietu. Visās ielās un ejās drūzmējās skatītāji, kas kāroja redzēt mūku, kurš uzdrošinājies stāties pretī pāvesta autoritātei.

"Īsi pirms tam, kad viņam vajadzēja stāties savu tiesnešu priekšā, kāds vecs ģenerālis, kurš ne vienā vien kaujā bija izcēlies ar savu varonību, viņam laipni sacīja: "Nabaga mūks, nabaga mūks, tu tagad izej cīņā par tik cēlu mērķi, kādu ne es vai kāds cits virsnieks nekad neesam sev sprauduši pat mūsu visasiņainākajās kaujās. Bet, ja tava lieta ir taisna un tu par to esi pārliecināts, tad ej uz priekšu Dieva vārdā un nebīsties ne no kā! (155) Dievs tevi neatstās!"

Beidzot Lutera stāvēja lielās sanāksmes priekšā. Imperators sēdēja uz troņa. Tam visapkārt pulcējās visizcilākie impērijas pārstāvji. Vēl nekad neviens cilvēks nebija stāvējis iespaidīgāka foruma priekšā, un Mārtiņam Luteram tagad vajadzēja atbildēt par savu ticību. "Sī ierašanās jau pati par sevi bija spoža uzvara pār pāvestību. Pāvests šo vīru nolādēja, bet viņš tagad stāvēja tiesas priekšā, un tieši ar šo rīcību sevi nostādīja pāri pāvestam. Pāvests viņu bija izslēdzis no baznīcas un izstūmis no cilvēku sabiedrības, tomēr viņu te goddevīgā veidā aicināja un pieņēma visspožākajā asamblejā pasaulē. Pāvests viņu bija notiesājis uz mūžīgu klusēšanu, bet viņš tagad gatavojās teikt savu runu tūkstošiem uzmanīgu klausītāju, kas bija sanākuši kopā no kristīgās pasaules visattālākajiem stūriem. Tādā veidā, izmantojot Lutera kā vienkāršu darbarīku, jau bija panākts milzīgs apvērsums. Roma sāka nokāpt no sava troņa, un tā bija mūka balss, kas izsauca tās pazemošanos." (11)

Šis varenās un titulētās sanāksmes priekšā reformators, kas nāca no zemas kārtas ļaudīm, godbijībā it kā apmuls. Ievērojusi viņa savilņojumu, tam tuvojās vairāki firsti, un viens klusu sacīja: "Nebīsties no tiem, kas nokauj miesu, bet dvēseli nevar nokaut." Un kāds cits vēl piebilda: "Kad jūs Manis dēļ vedīs valdnieku un ķēniņu priekšā, tad jūsu Tēva Gars jums dos, ko jums runāt." Tā pasaules lielākie vīri atgādināja Kristus vārdus, lai šajā grūtajā stundā stiprinātu Viņa kalpu.

Luteram ierādīja vietu tieši pretī imperatora tronim. Pārpildītajā zālē iestājās dziļš klusums. Tad piecēlās imperatora ierēdnis un, norādot uz Lutera rakstu kaudzi, aicināja, lai reformators atbild uz diviem jautājumiem: vai viņš tos atzīst par saviem un vai grib atsaukt tajos izteiktos uzskatus. Kad tika nosaukti grāmatu virsraksti, Lutera, atbildot uz pirmo jautājumu, tās atzina par savām. (156) "Bet otrs jautājums," viņš turpināja, "manā izpratnē skar ticību un dvēseļu glābšanu, un tajā ietverts Dieva Vārds, lielākā un vērtīgākā bagātība kā Debesīs, tā virs zemes, un tāpēc es rīkotos nesaprātīgi, ja atbildētu nepārdomājis. Es varētu pasacīt mazāk, kā prasa apstākļi, vai vairāk, kā prasa patiesība, un tā grēkoju pret Kristus vārdiem: "Kas Maņi aizliegs cilvēku priekšā, to Es arīdzan aizliegšu sava Tēva priekšā, kas ir Debesīs." (Mat. 10:33) Sī iemesla dēļ es visā pazemībā lūdzu jūsu ķeizarišķo majestāti dot man laiku, lai varētu atbildēt, negrēkojot pret Dieva Vārdu." (11)

Izsakot tādu lūgumu, Lutera rīkojās gudri. Viņa izturēšanās pārliecināja sapulci, ka viņu nevada kaislības vai impulsīvas tieksmes. Tāds miers un pašsavaldīšanās, ko negaidīja no cilvēka, kuru pazina kā drošu un nepiekāpīgu, palielināja viņa iespaidu un ļāva viņam vēlāk atbildēt ar tādu noteiktību, gudrību un cieņu, kas pārsteidza un sagādāja vilšanos pretiniekiem, norādot to nekaunību un lepnumu.

Jau nākamajā dienā viņam vajadzēja ierasties koncilā, lai dotu galīgo atbildi. Domājot par spēkiem, kas bija apvienojušies pret patiesību, viņam uz brīdi pagura sirds. Ticība sāka grīļoties, izbaļu pārņemts, viņš trīcēja un drebēja. Nākotnē bija paredzamas vēl lielākas briesmas. Šķita, ka uzvarēs ienaidnieki un virsroku gūs tumsas varas. Ap viņu savilkās mākoņi, it kā atšķirot to no Dieva. Reformators ilgojās pēc apliecinājuma, ka ar viņu tomēr būs Kungs Ceibaots. Tādēļ dvēseles bailēs tas pakrita pie zemes, un no krūtīm izlauzās tādi sirdi plosošī vārdi, kurus pilnībā spēja saprast vienīgi Dievs.

"Ak, visvarenais un mūžīgais Dievs," viņš lūdzās, "cik drausmīga ir šī pasaule! Redzi, tā atver savu muti manī aprīt, bet es tik maz uzticos Tev (..). Ja varu pajauties tikai uz šajā pasaulē pieejamiem

spēkiem, tad viss pagalam (..). (157) Ir pienākusi mana pēdējā stunda, spriedums jau pasludināts (..). Ak, Dievs, palīdzi Tu man pret visu šīs pasaules gudrību. Dari to ... Tu vienīgais, jo tas nav mans darbs, bet Tavs. Man šeit nekas nav darāms, nav nekā, par ko cīnīties ar šiem pasaules lielajiem vīriem (..). Bet šī lieta ir Tava (..), un tā ir taisnīga un mūžīga lieta. Ak, Kungs, palīdzi man! Uzticamais un nemainīgais Dievs, es nevaru pajauties uz kādu cilvēku (..). Visā cilvēciskajā nav nekā droša, viss cilvēciskais iznīkst (..). Tu esi mani šim darbam izredzējis (..). Stāvi man klāt Tava ļoti mīļotā Jēzus Kristus dēļ, kurš ir mans Sargs, manas priekšturamās bruņas un mana stiprā pils." (11)

Visu zinošā Kunga tālredzīgā gudrība lika Luteram saprast viņa bīstamo stāvokli, lai viņš nepajautos uz saviem spēkiem un pašpaļāvīgi neskrietu briesmās. Bet ne jau bailes no personīgām ciešanām, no spīdzināšanas vai draudošās nāves viņu tik briesmīgi nomāca. Bija pienācis izšķirošais brīdis, un reformators saprata, ka ar viņa paša spēkiem te nepietiek. Viņa vājuma dēļ zaudējumu varēja ciest patiesības lieta. Ne savas drošības dēļ, bet Evaņģēlija uzvaras labā viņš cīnījās ar Dievu. Viņa dvēsele izbailes un cīņa līdzinājās Izraēla nakts cīņai pie vientuļā strauta. Un, tāpat kā Izraēls, arī viņš pārspēja Dievu. Savā pilnīgajā bezpalīdzībā tas ticībā pieķērās vareņajam Glābējam Kristum. Viņu stiprināja pārliecība, ka sanāksmē tam nebūs jāierodas vienam. Reformatora dvēselē atgriezās miers, un tas priecājās, ka viņam Dieva Vārdu atļauts paaugstināt tautas valdnieku priekšā.

Nepārtraukti palikdams Dieva tuvumā, Luters gatavojās priekšā stāvošajai cīņai. Viņš pārdomāja atbildes, pārskatīja dažas vietas savos rakstos un uzmeklēja Bībelē piemērotus tekstus sava viedokļa pamatošanai. Tad, uzlicis kreiso roku uz Svētā Sējuma, kas atvērts gulēja viņa priekšā, viņš labo roku pacēla pret debesīm un svinīgi solījās "palikt uzticīgs Evaņģēlijam un atklāti apliecināt savu ticību pat tad, ja šo liecību vajadzētu apzīmogot ar savām asinīm". (11) (158)

Kad reformators atkal nonāca reihstāga priekšā, viņa sejā vairs nebija nekādu baiļu vai izmisuma pēdu. Kluss un mierīgs, tomēr drosmīgs un cēls viņš kā Dieva liecinieks stāvēja zemes vareno vidū. Tad imperatora ierēdnis jautāja, kāds ir viņa lēmums un vai viņš grib atsaukt savas mācības. Luters atbildēja klusinātā un pazemīgā tonī – nesteidzoties un neiekaistot. Viņa rīcība bija pieklājīga un goddevīga, tomēr visa izturēšanās pauda tādu pārliecību par savas lietas taisnīgumu un tādu līksmi, kas klātesošos ļoti pārsteidza.

"Jūsu imperatoriskā gaišība, augsti godājamie firsti un žēlīgie kungi," sacīja Luters, "es šodien nāku jūsu priekšā saskaņā ar vakar doto atļauju un, atsaucoties uz Dieva žēlastību, ļoti lūdzu jūsu majestāti un jūs augstdzimušos kungus laipni uzklausīt šīs lietas aizstāvēšanu, par kuras taisnīgumu un pareizību esmu pilnīgi pārliecināts. Ja savas nezināšanas dēļ es kaut kur noziegts pret galma ieradumiem vai pieklājības normām, tad ļoti lūdzu man piedot, jo neesmu uzaudzis ķēniņu pilis, bet gan klostera vientulībā." (11)

Tad, pārejot pie izklāstāmā jautājuma, viņš vēl paskaidroja, ka viņa agrāk publicētie darbi visi nav vienāda rakstura. Dažos viņš esot apskatījis ticības un labu darbu attiecības, un pat viņa ienaidnieki tos atzinuši ne tikai par nekaitīgiem, bet gan par derīgiem. Tos atsaukt nozīmētu atsaukt vispārāzītas patiesības. Otrajai daļai būtu pieskaitāmi raksti, kas atmasko pāvestības samaitātību un patiesības ļaunprātīgu sagrozīšanu. Atsaukt šos darbus nozīmētu stiprināt Romas tirāniju un vēl plašāk atvērt durvis daudziem un lieliem grēkiem. Trešajā grāmatu grupā viņš esot uzbrucis atsevišķām personām, kas aizstāvējušas pastāvošos ļaunumus. Tagad viņš vaļsirdīgi atzīstot, ka esot izteicies stiprāk, nekā tas pieklātos. Viņš nepretendējot uz nekļūdīgumu, bet šīs grāmatas atsaukt tomēr nevarot, jo tāda rīcība iedrošinātu patiesības ienaidniekus, un viņi, izmantojot gadījumu, vēl nežēlīgāk apspiestu Dieva ļaudis.

(159) "Tomēr es esmu tikai cilvēks un ne Dievs," viņš turpināja, "tāpēc aizstāvēšu sevi tā, kā to darīja Kristus: "Ja Es esmu ļaunu darījis, tad pierādiet (..)." Ar Dieva žēlastību es jūs ļoti lūdzu, jūsu gaišība imperator, un jūs, augstdzimušie firsti, un visi dažādo pakāpju cilvēces pārstāvji, pierādiet ar praviešu un apustuļu rakstiem, ka es esmu maldījies. Tiklīdz būšu par to pārliecināts, es atsaukšu visus maldus un pirmais paņemšu savas grāmatas, lai tās iemestu ugunī.

Tas, ko es tikko sacīju, ceru, skaidri pierāda, ka esmu rūpīgi apsvēris un pārdomājis briesmas, kādām sevi pakļāju, bet es nebaidos, tikai priecājos, redzot, ka tagad, tāpat kā agrāk, Evaņģēlija dēļ rodas grūtības un šķelšanās. Tāds ir Dievs Vārda raksturs, tāds liktenis. "Es neesmu nācis mieru atnest virs zemes, bet zobenu," sacīja Kristus. Dievs ir apbrīnojams un briesmīgi bijāms savos nodomos; tādēļ sargieties, ka, uzdrošinoties klusināt strīdu, jūs neapslāpējat Dieva svēto Vārdu un pār sevi neizsaucat nepārvaramu briesmu drausmīgos plūdus, postu un nelaimi tagad un iznīcību mūžībā (..). Es varētu citēt daudz piemēru no Dieva Rakstiem. Es varētu runāt par faraoniem, par Bābeles un Izraēla ķēniņiem, kuru rīcība nekad tā nebija kalpojusi viņu pašu bojāejas pasteidzināšanai kā tad, kad tie, paklausot šķietami visgudrākajiem cilvēku padomiem, paši centās stiprināt savu varu. "Dievs

pārceļ kalnus, tā ka tie to nemana.""(11)

Luters runāja vāciski, pēc tam viņu lūdza tos pašus vārdus atkārtot latīniski. Kaut gan viņš bija ļoti noguris, tomēr piekrita un no jauna pateica visu ar tādu pašu skaidrību un spēku kā pirmajā reizē. So lietu vadīja Dieva augstākā griba, kas lemj visas pasaules likteņus. Daudziem firstiem maldi un mānticība tik ļoti bija aptumšojusi prātu, ka, pirmo reizi noklausoties, viņi vēl neaptvēra Lutera domu spēku, bet atkārtošana tiem ļāva skaidri saprast visas sniegtās mācības.

Tos, kuri stūrgalvīgi aizvēra savas acis pret gaismu, (160) apņemoties neļaut patiesībai sevi pārliecināt, Lutera vārdu spēks ļoti sanikvoja. Kad viņš beidza runāt, reihstāga runasvīrs dūsmīgi iebilda: "Tu neatbildēji uz tev uzdoto jautājumu (..). No tevis prasīja skaidru un precīzu atbildi (..). Vai tu gribi vai negribi atsaukt?"

Reformators atbildēja: "Ja jūsu gaišības majestāte un jūs, augstības, prasāt no manis skaidru, vienkāršu un precīzu atbildi, tad es to arī gribu dot, un tā būtu: es savu ticību nevaru pakļaut caurskatīšanai ne pāvestam, ne konciliem, tāpēc ka ir skaidrs kā diena, ka tie bieži kļūdījušies un runājuši viens otram pretī. Tāpēc, ja mani nepārliecina ar Rakstu liecību vai visskaidrākajiem prāta slēdzieniem, ja nepārliecina par izvilkiem, kurus esmu citējis, un tādā veidā nerunā ar manu sirdsapziņu, kas stipri turas pie Dieva Vārda, tad es nevaru un negribu neko atsaukt, jo kristietim ir bīstami runāt pret savu sirdsapziņu. Šeit es stāvu un citādi rīkoties nevaru, lai Dievs man palīdz! Amen!" (11)

Tā šis taisnais vīrs stāvēja uz Dieva Vārda drošā pamata. Viņa vaigu apspīdēja Debesu gaisma. Visiem kļuva redzams šī vīra rakstura lielums un skaidrība, sirds miers un prieks, ar kādu viņš stājās pretī maļdu varai, atklājot ticības spēku, kas uzvar pasauli.

Kādu laiku visa sanāksme pārsteigta un izbrīnījusies neteica neviena vārda. Pirmo reizi atbildot, Luters bija runājis klusinātā balsī, stāvēdams godbijīgi, gandrīz vai padevīgi. Romas piekritēji to uzskatīja kā pierādījumu zināmai drosmes zaudēšanai. Lūgumu dot apdomāšanās laiku tie iztulkoja tikai kā ievadu atsaukšanai. Pats Kārlis V, raugoties uz mūka nogurušo stāvu, viņa rupjajām drēbēm un vienkāršo runasveidu, bija pārliecināts paziņojis: "Sis mūks mani nekad par ķeceri nepadarīs." Bet drosmē un stingrībā, kādu viņš atklāja tagad, kā arī spēcīgi un skaidrie secinājumi radīja izbrīnu visās partijās. (161) Imperators apbrīnā izsauca: "Šis mūks runā bezbailīgi un ārkārtīgi droši." Daudzi Vācijas firsti ar lepnumu un prieku raudzījās uz šo savas tautas pārstāvi.

Romas piekritēji bija sakauti. Viņu lieta parādījās visnelabvēlīgākajā gaismā. Tie savu varu mēģināja saglabāt, nevis atsaukdami uz Rakstiem, bet ar draudu palīdzību. Sanāksmes vadītājs paziņoja: "Ja tu neatsauc, tad imperators un daudzo grāfistu pārstāvji apspriedīsies, ko darīt ar tādu nelabojamu ķeceri."

Lutera draugi, kas ar lielu prieku bija klausījušies viņa lieliskajā aizstāvēšanās runā, šos vārdus dzirdot, nodrebēja, bet doktors pats mierīgi atbildēja: "Lai Dievs ir mans Palīgs, jo es neko nevaru atsaukt."

Viņam pavēlēja atstāt reihstāgu, kamēr firsti kopīgi apspriedīsies. Bija jūtams, ka pienākusi nopietna krīze. Lutera nepiekāpīgā atteikšanās padoties baznīcas vēsturi varēja ietekmēt uz vairākiem gadsimtiem. Tādēļ nolēma viņam dot vēl vienu izdevību atsaukt savas mācības. Pēdējo reizi to izveda sanāksmes priekšā. Atkal tam jautāja, vai viņš grib atteikties no savām mācībām. "Man nav nevienas citas atbildes," viņš sacīja, "kā tā, ko jau esmu devis." Bija skaidri redzams, ka ne solījumi, ne draudi viņu nepiespiedīs pakļauties Romai.

Pāvestības vadoņi bija vīlušies un apmulsuši. Kā gan varu, kas lika drebēt ķēniņiem un muižniekiem, varēja nicināt vienkāršs mūks? Tādēļ tie vēlējās izgāzt savas dūsmas, tik ilgi spīdzinot, kamēr viņš pārstatu elpot. Bet Luters, saprazdams draudošās briesmas, uz visiem bija runājis ar kristīgu mieru un cieņu. Viņa vārdos nebija lepnuma, kaisles un sagrozītu atziņu. Viņš vairs neredzēja ne sevi, ne ap viņu esošos lielos vīrus, bet jūta, ka atrodas Tā klātbūtnē, kas ir bezgala augstāks par pāvestiem, prelātiem, ķēniņiem un imperatoriem. Kristus ar Lutera lūpām bija runājis tik skaidri un spēcīgi, ka uz laiku godbijīgi pārsteigti jutās gan draugi, gan ienaidnieki. Sajā sapulcē bija klāt Dieva Gars (162), kas ietekmēja vadītāju sirdis. Vairāki firsti drosmīgi atzina Lutera lietas taisnīgumu. Dažus patiesība bija pārliecinājusi pilnīgi, citiem saņemtie iespaidi nebija paliekoši. Un pastāvēja vēl kāda šķira, kas savu pārliecību uzreiz neizteica, bet tikai pēc tam, kad paši bija pārliecinājušies Rakstos, tie kļuva bezbailīgi reformācijas aizstāvji.

Kūrfirsts Fridrihs norūpējies bija gaidījis Lutera ierašanos reihstāgā un dziļi savilņots klausījās viņa

runu. Ar prieku un lepnumu tas vēroja doktora drosmi, nelokāmību un nosvērtību un apņēmās turpmāk viņu vēl spēcīgāk aizstāvēt. Salīdzinot abas strīdīgās puses, tas saprata, ka patiesības spēks bija pilnīgi sagrāvis pāvestu, ķēniņu un prelātu gudrību. Pāvestība bija cietusi sakāvi, kuras sekas izjutīs visās tautās un visos laikos.

Kad pāvesta sūtnis aptvēra Lutera runas radīto iespaidu, viņš kā nekad iepriekš izbijās par Romas varu un drošību un nolēma izlietot visus savā rīcībā esošos līdzekļus, lai panāktu reformatora iznīcināšanu. Ar vislielāko daiļrunību un diplomāta izveicību, ar ko tas sevišķi izcēlās, viņš jaunajam imperatoram attēloja, cik neprātīgi un bīstami ir upurēt Romas varenā pāvesta krēsla draudzību un atbalstu kāda neievērojama mūka dēļ.

Viņa vārdi nepalika bez iespaida. Nākamajā dienā pēc Lutera atbildes Kārlis V reihstāgam iesniedza paziņojumu par savu lēmumu turpināt priekšteču politiku, saglabājot un aizstāvot katoļu reliģiju. Tā kā Lutera noraidīja piedāvājumu atteikties no saviem maldiem, tad pret viņu un viņa mācītajām ķecerībām bija jāspēr visizšķirošākie soļi. "Viens vienīgs mūks, savas mulķības nomaldināts, ir sacēlies pret kristīgās pasaules ticību. Atbalstot tādu bezdievību, es upurētu savas karalvalstis, savu mantu, savus draugus, savu miesu, savas asinis, savu dvēseli un savu dzīvību. Es augustīnieti Luteru sūtišu uz mājām, aizliedzot viņam celt tautā nemieru; tālāk es ar viņu un (163) viņa piekritējiem rīkošos kā ar stūrgalvīgiem ķeceriem, izslēdzot tos no baznīcas, atņemot tiem tiesības un visdažādākajiem līdzekļiem cenšoties tos iznīcināt. Es uzaicinu visus firstu valstu pārstāvjus palikt uzticīgiem kristiešiem." (12) Tomēr imperators paziņoja, ka Luteram dotā drošības garantija ir jārespektē un pirms tiesas procesa uzsākšanas tam jāļauj neskartam atgriezties mājās.

Tagad reihstāga locekļi pauda divus pretējus uzskatus. Pāvesta aģenti un pārstāvji pieprasīja, lai neievērotu reformatoram doto drošības garantiju. "Reinai," tie sacīja, "jāsaņem viņa pelni, kā tā pirms gadsimta uzņēma Jana Husa pelnus." (12) Bet Vācijas firsti, lai gan paši bija pāvesta piekritēji un atklāti Lutera ienaidnieki, protestēja pret tādu tautas uzticības graušānu, jo tas aptraipīja visas nācijas godu. Tie norādīja uz nelaimēm, kas sekoja Husa nāvei, paziņodami, ka neuzdrošinās pār Vāciju un sava jaunā imperatora galvu izsaukt šo briesmīgo ļaunumu atkārtošanos.

Pats Kārlis V, atbildot uz zemisko priekšlikumu, sacīja: "Kaut arī gods un uzticība būtu izraidīti no visas pasaules, tiem tomēr vajadzētu atrast patvērumu firstu sirdīs." (12) Tomēr viņam vēl arvien uzmācās Lutera visniknākie ienaidnieki, pieprasot, lai viņš ar reformatoru rīkotos tā, kā Sigismunds bija izturējies pret Husu, – lai atstātu to baznīcas žēlastībai, bet, atcerējies, kā Huss atklātā sanāksmē, rādot savas ķēdes, atgādināja valdniekam viņa laužto solījumu, Kārlis V paziņoja: "Es negribu nosarkt kā Sigismunds." (13)

Tomēr Kārlis V apzinīgi atraidīja Lutera sludinātās patiesības. "Es esmu stingri nolēmis sekot savu senču piemēram," rakstīja monarhs. (14) Viņš bija nolēmis nenovirzīties no ieradumu takas pat ne tad, lai ietu pa taisnības un patiesības ceļiem. (164) Viņš vēlējās aizstāvēt pāvestību ar visu tās nežēlību un samaitātību, tāpēc ka tā bija darījuši viņa tēvi. Viņš apzinīgi ieņēma savu nostāju, atsakoties no jebkuras gaismas, kas lielāka par to, ko kādreiz pieņēmuši tēvi, no jebkura pienākuma pildīšanas, ko tēvi nebija izpildījuši.

Arī mūsu dienās ir daudzi, kas tāpat pieķeras savu tēvu ieradumiem un tradīcijām. Kad Kungs viņiem sūta vairāk gaismas, tie atsakās pieņemt, jo, ja viņu tēviem tā nav dota, tad arī tie par to neko negrib zināt. Bet mēs vairs neatrodamiem tur, kur atradās mūsu tēvi, tādēļ arī mūsu pienākumi un atbildība vairs nevar būt tāda kā agrāk. Dievs mūsu rīcību neatzīs par labu, ja mēs, vēloties uzināt savu pienākumu, skatīsimies uz mūsu tēvu priekšzīmi, bet paši Rakstos nemeklēsim. Mums ir uzlikta lielāka atbildība nekā mūsu senčiem. Mēs šodien esam atbildīgi gan par viņiem sniegto gaismu, kuru saņēmām mantojumā, gan arī par tālāko gaismu, kas no Dieva Vārda atmirdz tagad.

Par neticīgajiem jūdiem Kristus sacīja: "Ja Es nebūtu nācis un viņiem to teicis, tiem nebūtu grēka. Bet tagad viņiem nav ar ko aizbildināt savu grēku." (Jāņa 15:22) Tas pats dievišķais spēks ar Lutera starpniecību runāja uz imperatoru un Vācijas firstiem, un, atspīdot gaismai no Dieva Vārda, Viņa Gars pie vairākiem šīs sanāksmes dalībniekiem griezās pēdējo reizi. Kā pirms daudziem gadsimtiem Pilāts atļāva lepnumam un tieksmei pēc tautas labvēlības aizslēgt savu sirdi, lai neuzņemtu pasaules Glābēju, kā bailēs drebošais Fēliks patiesības vēstnesim pavēlēja: "Tagad ej, kad man būs vaļas, es tevi pasaukšu" (Ap. d. 24:25), kā iedomīgais Agripa atzinās: "Tu gandrīz mani pārliecīni kļūt par kristietī" (Ap. d. 26:28) – un tomēr noraidīja Debesu sūtīto vēsti, – tā Kārlis V, paklausīdams pasaules lepnuma un cilvēcīgās gudrības balsij, izšķīrās atraidīt patiesības gaismu.

Tautā ātri izplatījās baumas par nodomiem un plāniem, kas tiek izstrādāti pret Luteru. Tas pilsētā radīja lielu satraukumu. (165) Reformators bija ieguvis daudz draugu, un tie, pazīstot Romas

nodevīgo nežēlību pret visiem, kas uzdrīkstējās atmaskot tās samaitātību, nolēma nepieļaut viņa zaudēšanu. Simtiem muiznieku solījās viņu aizstāvēt. Ne mazums bija tādu, kas ķeizara paziņojumu atklāti nosauca par glēvu padošanos Romas pārvaldošajai varai. Namu vārtos un sabiedriskās vietās tika izlikti plakāti – gan Luteru nosodoši, gan atbalstoši. Uz viena no tiem bija uzrakstīti tikai gudrā vīra daudznozīmīgie vārdi: "Vai tev, zeme, kam ķēniņš ir bērns (..)". (Sal. māc. 10:16, Glikas tulk.) Visā Vācijā jūtama tautas sajūsma par Luteru pārliecināja gan imperatoru, gan reihstāgu, ka jebkura pieļautā netaisnība apdraudētu impērijas mieru un pat troņa stabilitāti.

Saksijas Fridrihs rīkojās apdomīgi un atturīgi, rūpīgi slēpdams savas patiesās jūtas pret reformatoru un tajā pašā laikā modri viņu sargādams, sekojot katram tā solim, kā arī viņa ienaidnieku rīcībai. Bet tur bija daudzi, kuri nemaz nemēģināja slēpt, ka simpatizē Luteram. Viņu apmeklēja firsti, grāfi, baroni un citas izcilas laicīgās sabiedrības un garīdzniecības personas. "Doktora mazā istaba," rakstīja Spalatins, "nemaz nespēja uzņemt visus, kas vēlējās atnākt." (15) Tauta viņu uzskatīja par pārcilvēku. Pat tie, kas neticēja viņa mācībām, nespēja palikt vienaldzīgi, redzot šī vīra izcilo godīgumu, kas viņam labāk lika izvēlēties nāvi, nekā rīkoties pret savu sirdsapziņu.

Cilvēki dedzīgi centās panākt Luteru piekrišanu kompromisam ar Romu. Augstmaņi un firsti pūlējās to pārliecināt, ka, ja viņš turpinās tā izteikt savas personīgās domas pret baznīcu un konciliem, tad viņu drīz vien izraidīs no impērijas un tas paliks bez aizsardzības. Uz to Lutera atbildēja: "Kristus Evaņģēliju nevar pasludināt tā, lai neviens nejostos apvainots (..). Kāpēc lai bailes un iespējamās briesmas mani šķir no Kunga un Viņa dievišķā Vārda, kas vienīgais ir patiesība? (166) Nē, tad es labāk atdošu savu miesu, savas asinis un savu dzīvību." (16)

Atkal viņam uzmācās, lai tas padotos imperatora spriedumam, apsolut, ka tad ne no kā nevajadzēs baidīties. Viņš atbildēja: "Es no visas sirds piekritu, ka manus darbus pārbauda un vērtē imperators, firsti vai pat vismazākais no kristiešiem, bet ar vienu nosacījumu – par savu mērauklu tiem jāņem Dieva Vārds. Te nu cilvēkiem nekas cits nav darāms, kā tikai tam jāpaklausa. Nelieciet man rīkoties pret manu sirdsapziņu, kas ir saistīta un pieķēdēta Svētajiem Rakstiem." (16)

Uz citu aicinājumu viņš atbildēja: "Esmu ar mieru atsacīties no man dotās drošības garantijas. Savu personu un savu dzīvību es nododu imperatora rokās, bet Dieva Vārdu – nekad!" (16) Viņš paziņoja savu gatavību pakļauties koncila lēmumiem, tikai ar nosacījumu, ka šī sapulce lems saskaņā ar Rakstiem. "Kas attiecas uz Dieva Vārdu un ticību," viņš piebilda, "tad katrs kristietis par to var spriest tikpat labi kā pāvests, kaut arī viņu atbalstītu miljoniem koncilu." (17) Kā draugi, tā ienaidnieki beidzot pārliecinājās, ka visas pūles panākt samierināšanos būs veltīgas.

Ja reformators būtu piekāpies vienā vienīgā punktā, tad uzvarētu sātans un viņa pulki. Bet tieši šī viņa nesvārstīgā noteiktība panāca draudzes atbrīvošanos un ievadīja jaunu labāku ēru. Sī viena vīra iespaidam, kurš uzdrošinājās domāt un lemt par reliģiskiem jautājumiem, vajadzēja ietekmēt draudzi un pasauli ne tikai tajā laikā, bet arī daudzās nākamajās paaudzēs. Viņa nelokāmība un uzticība līdz pat laika galam stiprinās visus, kuriem būs jāiet caur līdzīgiem pārdzīvojumiem. Tā Dieva spēks un majestāte tika paaugstināti pāri cilvēku padomam, pāri sātana varenajam iespaidam.

Imperatora vārdā Luteram drīz pavēlēja atgriezties mājās, un viņš saprata, ka neilgi pēc šī paziņojuma sekos notiesāšana. Reformatora taku aizēnoja draudoši mākoņi, bet, kad viņš atstāja Vormsu, sirdi pildīja pateicība un prieks. (167) "Pats velns," viņš sacīja, "sargāja pāvesta citadeli, bet Kristus tajā radīja lielu robu, un sātans bija spiests atzīt, ka Kungs ir par to varenāks." (18)

Vēloties panākt, lai viņa nelokāmību nepārprastu un neztulkotu par sacelšanos, Lutera pēc atgriešanās imperatoram rakstīja: "Dievs, kas pārbauda sirdis, ir mans liecinieks, ka ar vislielāko dedzību esmu gatavs paklausīt jūsu majestātei, godāts vai negodāts, dzīvībā vai nāvē, bez jebkāda izņēmuma, augstāk vērtējot vienīgi Dieva Vārdu, no kura cilvēks dzīvo. Visās šajās tagadējās dzīves lietās es būšu nesatricināmi uzticīgs, jo laicīgajiem zaudējumiem vai ieguvumiem nav nekādas nozīmes attiecībā uz pestīšanu. Bet, kas attiecas uz mūžīgajām interesēm, tad Dievs negrib, ka cilvēks pakļautos cilvēkam, jo tāda pakļaušanās garīgos jautājumos nav nekas cits kā dievināšana vai pielūgšana, un tā pienākas vienīgi Radītājam." (18)

Atgriežoties no Vormsas, Luteru uzņēma pat vēl glaimojošāk, nekā uz turieni dodoties. No baznīcas izslēgto mūku apsveica augsti garīdznieki, un vīru, kuru imperators uzskatīja par sodāmu, godāja tautas valdnieki. Viņu spieda sludināt, un, neskatoties uz imperatora aizliegumu, tas vēlreiz kāpa kancelē. "Es nekad neesmu solījis Dieva Vārdu iekalt ķēdēs," viņš sacīja, "un nekad to arī nedarīšu." (19)

Neilgi pēc tam, kad viņš bija atstājis Vormsu, pāvesta piekritēji panāca, ka imperators pret viņu

izdeva speciālu pavēli. Tajā Luteru nosauca par "pašu sātānu cilvēka veidā un mūka drēbēs". (20) Tajā tika norādīts, ka, izbeidzoties drošības garantijas termiņam, ir jāspēr noteikti soļi viņa darba pārtraukšanai. Visiem tika aizliegts viņu uzņemt savās mājās, sniegt barību vai dzērienu, kā arī ar vārdiem vai darbiem, atklāti vai slepeni viņam palīdzēt vai to atbalstīt. Lai kur viņš arī neatrastos, tas ir jāsatver un jānodod vietējās varas rokās. Tāpat jāapcietina visi viņa piekritēji, confiscējot arī tiem piederošo mantu. Viņa raksti jāsadedzina, un beidzot visi, kas uzdrošinātos rīkoties pretēji šim dekrētam, jāpakļauj tādām pašām sodam. (168) Saksijas kūrfirsts un citi Luteram visdraudzīgāk noskaņotie firsti Vormsu bija atstājuši drīz pēc viņa aiziešanas, tāpēc reihstāgs imperatora dekrētu apstiprināja. Romas piekritēji gavilēja. Viņi uzskatīja, ka reformācijas liktenis ir apzīmogots.

Šajā briesmu stundā Dievs savam kalpam bija sagatavojis izglābšanās iespēju. Modras acis bija sekojušas Luteram, un uzticīga un cēla sirds bija apņēmusies viņu aizstāvēt. Visi saprata, ka Roma neapmierināsies ne ar ko mazāku par reformatora nāvi. Tādēļ, vienīgi to paslējot, bija iespējams izsargāties no lauvas rīkles. Dievs deva gudrību Saksijas kūrfirstam Fridriham izdomāt plānu reformatora glābšanai. Ar uzticīgu draugu palīdzību kūrfirstam arī izdevās savu nodomu īstenot, un Lutera tiešām tika paslēpts gan no draugiem, gan ienaidniekiem. Ceļā uz mājām viņu pēkšņi sagrāba, atšķīra no pavadoņiem un lielā steigā caur mežu aizveda uz Vartburgas pili, vientuļu kalnu cietoksni. Viņa sagūstīšana un noslēpšana bija tīta tādā noslēpumainībā, ka pat Fridrihs vēl ilgi nezināja, kur Lutera atrodas. Sai neziņai bija savs nolūks, jo tik ilgi, kamēr kūrfirsts neko nezināja par Luteru atrašanās vietu, viņš neko nevarēja atklāt. Viņu pašu apmierināja doma, ka reformators atrodas drošībā. Ar to viņam pilnīgi pietika.

Pagāja pavasaris, vasara un rudens, tuvojās ziema, bet Lutera vēl arvien palika gūstā. Aleanders un viņa piekritēji gavilēja, ka Evaņģēlija gaisma drīz izdzisis. Bet tieši tajā laikā reformators pildīja savu lukturi ar patiesības mantu nama dārgumiem, jo tā gaismai vajadzēja atspīdēt vēl spožākā mirdzumā.

Vartburgā, draudzīgi apsargāts, Lutera kādu laiku priecājās, ka var būt brīvs no cīņas karstuma un nemiera. Bet ilgi viņš nevarēja justies apmierināts ar tādu klusumu un mieru. Pieradis pie rosīgas dzīves un asas cīņas, tas nepanesa bezdarbību. Šajās vientuļajās dienās viņš iztēlē skatīja baznīcas stāvokli un izmisumā kļiedza: "Ak vai! (169) Šajā Viņa dusmu pēdējā dienā nav neviena, kas kā mūris stāvētu Kunga priekšā un glābtu Izraēlu!" (21) Atkal un atkal viņš domās atgriezās pats pie sevis, baidoties, ka kāds to varētu apsūdzēt glēvulībā, tāpēc ka viņš izstājies no cīņas. Reformators sev pārmeta kūtumu un domāšanu tikai par sevi. Tomēr tajā pašā laikā viņš ik dienas paveica vairāk, nekā vienam cilvēkam šķietami bija iespējams padarīt. Viņa spalva nekad nestāvēja dīkā. Kamēr ienaidnieki sev glaimoja, ka viņš ir apklusināts, tos pārsteidza un mulsināja taustāmi pierādījumi, ka viņš vēl strādā. Vācijā izplatījās ļoti daudz reformatora spalvas uzrakstītu traktātu. Sevišķi nozīmīgu pakalpojumu saviem tautiešiem viņš sniedza, pārtulkojot vācu valodā Jauno derību. No savas klinšainās "Patmus salas" viņš gandrīz veselu gadu turpināja sludināt Evaņģēliju un norāt sava laika grēkus un maldus.

Bet ne tikai tāpēc, lai Luteru pasargātu no viņa ienaidnieku dūsmām, pat ne tāpēc, lai dotu viņam mierīgu laiku šiem svarīgajiem darbiem, Dievs savu kalpu bija aizvedis no sabiedriskās dzīves skatuves. Vajadzēja panākt vēl kaut ko daudz vērtīgāku. Kalnu patvēruma vientulībā un neziņā Lutera nevarēja saņemt šīs zemes atbalstu, viņu vairs neaizsniedza cilvēku uzslavas. Tā viņš tika pasargāts no lepnuma un pašpaļāvības, kas visai bieži seko panākumiem. Ciešanas un pazemošana viņu sagatavoja neapdraudētai dzīvei reibinošajos augstumos, kuros tas tik pēkšņi bija pacelts.

Kad cilvēki priecājas par patiesības atnesto brīvību, parasti viņos mostas tieksme pagodināt tos, kurus Dievs izlietojis maldu un māpticības važu saraušanai. Sātāns ļaužu domas un jūtas cenšas novērst no Dieva un pievērst cilvēciskajiem darba rīkiem, viņš tiem liek godāt ieroci un neievērot Roku, kas kārtos visus aizgādībā paredzētos notikumus. Un pārāk bieži reliģiski vadoņi, kurus tādā veidā slavina un godā, aizmirst savu atkarību no Dieva un sāk paļauties paši uz sevi. (170) Rezultātā tie cenšas valdīt pār ļaužu prātu un sirdsapziņu, kuri arī vēlas, lai viņus vada, un neviens vairs nemeklē padomu Dieva Vārdā. Reformas darbu bieži apgrūtināta tieši tādā gara izplatīšanās starp tās atbalstītājiem, tādēļ Dievs viņu no šīm briesmām gribēja pasargāt. Viņš vēlējas, lai darbs saņemtu nevis cilvēka, bet gan Dieva zīmogu. Cilvēku acis bija pievērstas Luteram kā patiesības izskaidrotājam, tāpēc arī viņu paslēpa, lai visu skati raudzītos uz patiesības mūžīgo Autoru.

9. ŠVEICES REFORMATORS

[171] Draudzes reformēšanai vajadzīgo darba rīku izvēlē atklājās taš pats dievišķais plāns, kas draudzes sākotnējā dibināšanā. Debesu Skolotājs pagāja garām šīs zemes lielajiem vīriem, titulētajiem un bagātajiem, kas kā tautas vadoņi bija pieraduši saņemt godu un slavu. Viņi bija tik

lepni un tā pašāvēs uz savu izdaudzinaēto pārkumu, ka tos vienkārsi nebija iespējams pārveidot par citiem cilvēkiem līdzī jūtošiem vīriem un pazemīgā Nācarieša līdzstrādniekiem. Tādēļ aicinājums – "Nāciet Man līdzī, Es jūs darišu par cilvēku zvejnīkiem" (Mat. 4:19) – atskanēja neizglītotajiem, smagā darbā norūdītajiem Galilejas zvejnīkiem. Sie mācekļi bija pazemīgi un pieņēma pamācības. Jo mazāk tos bija ietekmējušas tā laika nepareizās mācības, jo sekmīgāk Kristus viņus varēja veidot un sagatavot savam darbam. Tā notika arī Lielās Reformācijas dienās. Vadošie reformatori bija vīri ar neievērojamu izcelsmi – cilvēki, kas savu laikabiedru vidū atšķīrās ar to, ka viņus mazāk kā citus valdzināja sabiedrisko šķiru dīžošanās, kā arī liekulības un garīdznīcības intrīgu iespāidi. Lielāku sekmju iegūšanai Dieva plānā paredzēts izmantot pazemīgus darba rīkus. Tad godu nedos cilvēkiem, bet Tam, kurš ar viņu starpniecību strādā tā, lai tie vēlētos un darītu Viņa labo prātu.

Tikai dažas nedēļas pēc Lutera piedzimšanas Saksijas kalnrača būdiņā, Alpu kalnos, nelielā ganu mājoklī, pasalē nāca Ulrihs Cvinglijs. (172) Viņa apkārtnes iespāidi bērniībā un pirmās izglītības laikā iegūtais to sagatavoja uzdevumam nākotnē. Uzaugdams vareno un krāšņo dabas ainavu vidū, viņš jau agri aptvēra Dieva varenību un majestāti. Jaunekļa ilgas aizdedzināja nostāsti par dzimtenes kalnājos veiktajiem varonīgajiem darbiem. Un, apsēdies blakus savai dievbijīgai vecmāmiņai, viņš uzmanīgi klausījās nedaudzajos dārgajos Bībeles stāstos, ko tā bija atradusi starp baznīcas leģendām un tradīcijām. Ar nenogurstošu interesi viņš sekoja vēstījumiem par sentēvu un praviešu iespāidīgajiem darbiem, par ganiem, kas sargāja ganāmpulkus Palestīnas pakalnos, kur ar tiem sarunājās eņģeļi, par Betlēmes Bērnu un Gulgātas Vīru.

Līdzīgi Luteram, arī Cvinglija tēvs vēlējās, lai viņa dēls iegūtu labu izglītību, un tāpēc zēnu jau agri aizsūtīja prom no dzimtās ielejas. Viņa prāts attīstījās ātri, un drīz vien radās problēma, kur atrast piemērotus un spējīgus skolotājus. Trīspadsmit gadu vecumā viņš devās uz Berni, kur tajā laikā atradās ievērojamākā Sveices skola. Tomēr tieši šeit uzglūnēja briesmas, kas draudēja iznīcināt viņa daudzsološo dzīvi. Mūki neatlaidīgi pūlējās to ievilināt kādā klosterī. Dominikāņi un franciskāņi sacentās par popularitāti tautā. To viņi mēģināja panākt ar baznīcu pārmerīgu izrotāšanu, ar ceremoniju krāšņumu un slavenu relikviju un brīnumdarošu svētbilžu spēku.

Bernes dominikāņi saprata, ka, ja tiem izdotos dabūt savā pusē talantīgo un izglīto jaunekli, tad viņi būtu sev nodrošinājuši gan peļņu, gan godu. Jaunība, dabiskās oratora un rakstnieka spējas un viņa apdāvinātība mūzikā un dzejā dotu daudz lielākus panākumus cilvēku pievilināšanā viņu dievkalpojumiem un ordeņa ienākumu pavairošanai nekā visa ārišķība un greznība. Ar viltību un glaimiem tie centās panākt Cvinglija iestāšanos viņu klosterī. Studiju laikā Luters sevi apraka klostera cellē, un viņš pasaulei tā arī būtu zudis, ja Dieva aizgādība to nebūtu atbrīvojusi. Cvinglijam Kungs nepieļāva nonākt tādās briesmās. Aizgādība apstākļus kārtoja tā, ka tēvs uzzināja par mūku nolūkiem. (173) Viņš negribēja atļaut dēlam kļūt par mūku dīkās un nevērtīgās dzīves līdzgaitnieku. Saprāzdams, ka tiek apdraudēta jaunekļa turpmākās dzīves lietderība, viņš tam pavēlēja nekavējoties atgriezties mājās.

Dēls pavēlei paklausīja, tomēr, atgriezies dzimtajā pusē, tikai īsu brīdi jutās apmierināts. Pēc kāda laika tas devās uz Bāzeli un turpināja iesāktās studijas. Šeit Cvinglijs pirmo reizi dzirdēja Evaņģēliju par Dieva brīvi piedāvāto žēlastību. Seno valodu skolotājs Vitembahs, studējot grieķu un ebreju valodu, bija nonācis saskarē ar Svētajiem Rakstiem, un tagad dievišķās gaismas stari tika izlieti pār audzēkņiem, kas pie viņa mācījās. Viņš droši apliecināja, ka ir kāda patjesība, kas daudz senāka un bezgalīgi vērtīgāka par skoloto vīru un filozofu izteiktajām teorijām. Šī senā patiesība vēstīja, ka Kristus nāve ir grēcinieka vienīgā izpirkšanas maksa. Cvinglijam šie vārdi bija kā pirmie gaismas stari pirms rītausmas.

Drīz Cvinglijs aizbrauca no Bāzeles, lai sāktu savu dzīves darbu. Vispirms viņš strādāja kādā Alpu draudzē netālu no dzimtās ielejas. Iesvētīts par priesteri, viņš "ar visu savu dvēseli nodevās dievišķās patiesības pētīšanai, jo labi saprata," saka kāds cits viņa laika reformators, "cik daudz jāzina tam, kuram uzticēts Kristus ganāmpulks". (1) Jo vairāk viņš pētīja Rakstus, jo skaidrāk atklājās kontrasts starp tur izteiktajām patiesībām un Romas ķecerībām. Viņš pakļāvās Bībelei kā Dieva Vārdam, kā vienīgajai pietiekošajai un nekļūdigajai visu lietu mērauklai. Viņš saprata, ka Bībelei pašai sevi jāizskaidro. Tādēļ tas neuzdrošinājās izskaidrot Rakstus tā, lai tie atbilstu kādai iepriekš pieņemtai teorijai vai doktrīnai, bet uzskatīja par savu pienākumu uzzināt, kāda ir Bībeles tiešā un nepārprotamā mācība. Pilnīgai un pareizai tās nozīmes izpratnei viņš centās izmantot katru palīglīdzekli, dedzīgi izlūdzoties Svētā Gara klātbūtni, kas, kā viņš to atzina, atklās Rakstus visiem, kas neliekuļoti un ar lūgšanām vēlēties ar tiem iepazīties. (174)

"Raksti," sacīja Cvinglijs, "nāk no Dieva, ne no cilvēka, un tas pats Dievs, kas ir visas gaismas Avots, ikvienam ļauj saprast, ka tur runā Viņš. Dieva Vārds (..) nevar pievilt, tas ir ļoti gaišs un atklāj pats sevi, tas dvēselē ienes gaismu par pestīšanu un žēlastību, iepriecina to Dievā, dara to pazemīgu un

cilvēks aizmirst sevi un sāk saprast, kas ir Dievs." (2) Šo vārdu patiesīgumu Cvinglijs pats bija pārbaudījis. Runājot par saviem piedzīvojumiem šajā laikā, viņš vēlāk rakstīja: "Kad (..) es iesāku pilnīgi nodoties Svētajiem Rakstiem, tad filozofija un teoloģija manī vienmēr izraisīja nesaskaņas. Beidzot biju spiests secināt: "Tev jāatstāj visi meli un jāmācās pazīt Dieva prāts tikai no Viņa vienkāršā Vārda." Tad es sāku lūgt gaismu no Dieva, un Raksti kļuva daudz vieglāk saprotami." (2)

Cvinglija sludinātā mācība nebija saņemta no Lutera. Tā bija Kristus mācība. "Ja Lutera sludina Kristu," sacīja "Sveices reformators, "tad viņš dara tieši to, ko es. Taču viņš Kristus ir pievērsis daudz vairāk cilvēku nekā es. Tomēr tas nav svarīgi. Es negribu nest nevienu citu vārdu kā tikai Kristus vārdu, kura kareivis es esmu un kurš vienīgais ir mans Vadonis. Nekad neesmu Luteram rakstījis nevienu vienīgu vārdu, ne arī Lutera man. Un kāpēc? (..) Lai atklātos, cik apbrīnojami harmoniski darbojas Dieva Gars, jo mēs abi bez kādas slepenas vienošanās tik saskaņoti sludinām Kristus mācību." (3)

1516. gadā Cvinglijam piedāvāja garīdznieka vietu Einsīdelnes klosterī. Šeit viņš vēl tuvāk varēja iepazīties ar Romas samaitātību un kā reformators atstāt iespaidu, kas būtu jūtams tālu aiz viņa dzimtajiem Alpiem. Viens no galvenajiem Einsīdelnes svētumiem bija jaunavas Marijas svētbilde, par kuru stāstīja, ka tai piemīt brīnumdarošs spēks. (175) Vīrs klostera vārtiem atradās uzraksts: "Seit iegūstama pilnīga grēku piedošana." (4) Šo jaunavas Marijas gleznu svētceļnieki apmeklēja vienmēr, bet lielajās gadskārtējās tās iesvētīšanas dienās ļaudis masveidīgi plūda no visām Sveices daļām un pat no Francijas un Vācijas. Cvinglijs, kuru tas viss ļoti sāpināja, izmantoja šo izdevību, lai māņticības vergiem pasludinātu Evaņģēlijā atrodamo brīvību.

"Neiedomājieties, " viņš sacīja, "ka Dievs šajā templī ir tuvāk pieejams nekā jebkurā citā radības daļā. Lai kāda būtu zeme, kur jūs dzīvojat, Dievs arī tur vienmēr ir atrodams. Viņš jūs dzird (..). Vai neko nedodoši darbi, gari svētceļojumi, ziedoņi, svētbildes, jaunavas Marijas vai svēto piesaukšana var jums sagādāt Dieva žēlastību? (..) Kam gan der lielais vārdu daudzums, kuros mēs ietērpjam savas lūgšanas? Ko dod mirdzoša cepure, gludi apcirsta galva, garš, krokots tērps vai ar zeltu izšūtas kurpes? (..) Dievs uzlūko sirdi, bet mūsu sirdis atrodas tālu no Viņa." "Kristus," viņš turpināja, "kas vienreiz pie krusta upurēts, ir tāds upuris, ar kuru pilnīgi tika samaksāts par ticīgo grēkiem uz visu mūžību." (4)

Daudziem klausītājiem tādi vārdi nepatika. Tie jutās ļoti vilušies, dzirdot, ka viņu grūtais ceļojums veikts veltīgi. Viņi nespēja aptvert Kristū brīvi piedāvāto piedošānu. Tie labprāt apmierinājās ar veco ceļu uz Debesīm, kuru bija iezīmējusi Roma. Viņi vairījās no cita labāka ceļa meklēšanas grūtībām. Uzticēt savu glābšanu priesteriem un pāvestam bija vieglāk, nekā pašam meklēt skaidru sirdi.

Bet citā ļaužu šķira vēsti par pestīšanu Kristū uzņēma ar prieku. Romas noteiktās ceremonijas nebija atnesušas mieru dvēselei, un tie ticībā pieņēma viņus salīdzinošā Pestītāja asinis. Šie cilvēki atgriezās savās mājās, lai arī citiem atklātu dārgo gaismu, kuru bija saņēmuši. Tādā veidā patiesību aiznesa no ciemata uz ciematu, no pilsētas uz pilsētu, un svētceļnieku skaits uz jaunavas Marijas svētbildi jūtami samazinājās. (176) Mazāki kļuva atnestie ziedoņi un līdz ar to arī Cvinglija alga. Bet, redzot, ka tiek salauzta fanātisma un māņticības vara, viņš tikai priecājās.

Baznīcas autoritātes nebija aklas pret Cvinglija veikto darbu, bet pagaidām tās atturējās iejaukties. Vēl arvien cerot viņu piesaistīt savai lietai, tie pūlējās panākt uzvaru ar glaimiem, bet pa to laiku ļaužu sirdīs iesakņojās patiesība.

Darbs Einsīdelnē Cvingliju sagatavoja plašākam laukam, kur drīz vien tam vajadzēja sākt strādāt. Pēc trim tur pavadītiem gadiem viņu aicināja par sludinātāju Cīrihes katedrālē. Tajā laikā tā bija Sveices savienības ievērojamākā pilsēta, kuras iespaids izplatījās visai tālu. Garīdznieki, kuru aicināts viņš ieradās Cīrihē, tomēr negribēja pieļaut nekādus jauninājumus, tādēļ centīgi pūlējās paskaidrot jaunā sludinātāja pienākumus.

"Ar visiem spēkiem," viņi sacīja, "centies vairot katedrāles ienākumus, nepalaižot garām ne vismazāko lietu. No kanceles un no biktskrēsla pamudini ticīgos maksāt visus desmitos un nodevas, tā ar saviem ziedoņiem pierādot mīlestību baznīcai. Tev jābūt čaklam arī to ienākumu palielināšanā, kas tiek saņemti no slimniekiem, no misēm un vispār no katra baznīcas rituāla."

"Kapelāna pienākumos ietilpst arī svētā Vakarēdiena pasniegšana, sludināšana un rūpes par draudzi," piebilda viņa skolotāji, "bet to veikšanā tu vari izlietot arī kādu vietnieku, sevišķi sludināšanā. Svēto Vakarēdienu tev nevajadzēto izdalīt nevienam citam kā vienīgi dižciltīgām personām un arī tikai tad, kad tiek aicināts, tu nedrīksti rīkoties, nevienu nešķirojot." (5)

Cvinglijs klusēdams klausījās šajos priekšrakstos, bet pēc tam, kad bija pateicies par godu, kāds parādīts, aicinot viņu šajā svarīgajā amatā, paskaidroja, kā domā strādāt. (177) "Pārāk ilgi ļaudīm ir bijusi apslēpta Kristus dzīve," viņš sacīja. "Es sludināšu visu Mateja evaņģēliju (..), smelot vienīgi no Rakstu avotiem, izpētot to dziļumus, salīdzinot vienu pantu ar otru, un, pastāvīgi un dedzīgi lūdzot, centīšos visu pareizi saprast. Savu sludināšanas darbu veltīšu par godu Dievam, par slavu Viņa vienīgajam Dēlam, īstai dvēseles glābšanai un cilvēku pamācīšanai patiesā ticībā." (5) Lai gan daži no garīdzniekiem nepiekrita viņa plānam un pūlējās no tā atrunāt, Cvinglijs palika nelokāms. Viņš paziņoja, ka nevēlas ievest nekādu jaunu metodi, bet gan veco kārtību, ko baznīca ir lietojusi savos agrākajos, skaidrākajos laikos.

Viņa mācītās patiesības jau bija pamodinājušas interesi, un ļaudis lielā skaitā pulcējās klausīties šī vīra sludināšanu. No jauna sāka nākt daudzi, kas jau sen bija pārtraukuši apmeklēt dievkalpojumus. Savu sludināšanas darbu viņš iesāka ar evaņģēliju atvēršanu, lasot un izskaidrojot klausītājiem inspirētos stāstus par Kristus dzīvi, mācībām un nāvi. Arī šeit, tāpat kā Einsīdelnē, viņš norādīja uz Dieva Vārdu kā vienīgo nemaldīgo autoritāti un uz Kristus nāvi kā vienīgo pilnīgo upuri. "Tas ir Kristus," viņš sacīja, "pie kā es vēlos jūs vadīt, – Kristus, patiesais pestīšanas Avots." (5) Ap sludinātāju drūzmējās visu šķiru ļaudis, sākot no valstsvīriem un zinātniekiem, līdz amatniekiem un zemniekiem. Ar dziļu interesi tie klausījās viņa vārdus. Cvinglijs ne tikai sludināja brīvas pestīšanas piedāvājumu, bet arī bezbailīgi norāja sava laika ļaunumus un samaitātību. Daudzi no katedrāles atgriezās mājās, slavējot Dievu. "Šis vīrs," viņi sacīja, "ir patiesības sludinātājs. Viņš būs mūsu Mozus un izvedīs mūs no Ēģiptes tumsas." (5)

Lai gan sākumā viņa darbu uzņēma ar lielu sajūsmu, pēc kāda laika pamodās pretestība. (178) Mūki centās kavēt Cvinglija pūles un nosodīt viņa mācības. Daudzi uzbruka ar zobgalībām un izsmieklu, citi ķērās pie nekaunīgākiem līdzekļiem un draudiem. Bet reformators visu pacietīgi panesa, sacīdams: "Ja mēs bezdievīgos vēlamies pievērst Jēzum Kristum, tad mums pret daudzām lietām jāizsver acis." (5)

Ap to laiku radās jauns līdzeklis reformācijas darba virzīšanai uz priekšu. Kāds Bāzelē dzīvojošs reformētās ticības draugs atsūtīja uz Cīrihi Luciānu ar dažiem Lutera rakstiem, jo viņš domāja, ka šo grāmatu pārdošana varētu būt ietekmīgs līdzeklis gaismas izplatīšanai. "Noskaidro," viņš rakstīja Cvinglijam, "vai šim vīram ir pietiekoši apdomības un izveicības, ja ir, tad lai viņš no pilsētas uz pilsētu, no ciema uz ciemu un pat no nama uz namu nes šveiciešiem Lutera darbus un sevišķi vienkāršajiem cilvēkiem uzrakstīto Kunga lūgšanas izskaidrojumu. Jo plašāk šie darbi kļūs pazīstami, jo vairāk pircēju tie atradīs." Tā gaismai atvērās durvis vēl plašāk.

Kad Dievs gatavojas salauzt nezināšanas un māņticības važas, arī sātans sāk strādāt ar vislielāko enerģiju, lai cilvēkus ietītu tumsā un savus valgus savilkto vēl ciešāk. Līdz ar tādu vīru celšanos, kas dažādās zemēs ļaudīm stāstīja par Kristus asiņu upurī iegūstamo pestīšanu un taisnošanu, arī Roma visā kristīgā pasaulē ar atjaunotu spēku sāka savu tirgošanos, piedāvājot piedošanu par naudu.

Katram grēkam tika noteikta sava cena, un cilvēkiem atļāva netraucēti grēkot, ja tikai baznīcas kasē plūda nauda. Tā šīs abas kustības turpināja savu darbu – viena piedāvāja piedošanu par naudu, otra mācīja to iegūt ticībā uz Kristu –, Roma atļāva grēkot, padarot grēku par savu ienākumu avotu, reformatori to nosodīja, norādot uz Kristu kā Salīdzinātāju un cilvēku Glābēju.

Vācijā grēku atlaišanas rakstu pārdošana bija uzticēta dominikāņu mūkiem, un to vadīja nekrietnais Tecels. Sveicē tirdzniecība bija nodota franciskāņu rokās – itāļu mūka Samsona vadībā. (179) Samsons jau baznīcai bija labi pakalpojis, savācot no Vācijas un Šveices milzīgas summas pāvesta kases papildīšanai. Viņš vēlreiz apceļoja Šveici, piesaistot sev daudzu cilvēku uzmanību, nolaupot nabaga zemniekiem viņu trūcīgos ienākumus un izspiežot bagātīgas dāvanas no turīgajām šķirām. Bet tagad jau bija jūtams reformas iespaids, un, ja arī šo tirdzniecību vēl nevarēja pilnīgi apturēt, tā tomēr stipri samazinājās. Kad Cvinglijs vēl sludināja Einsīdelnē, Samsons drīz pēc ierašanās Šveicē savu precī piedāvāja kādā tuvākā pilsētā. Būdam informēts par viņa misiju, reformators nekavējoties uzsāka pretdarbību. Viņi abi gan nesatikās, bet Cvinglijs ar tādiem panākumiem atmaskoja mūka nekaunību, ka tas bija spiests šo apvidu atstāt.

Arī Cīrihē Cvinglijs dedzīgi sludināja pret grēku atlaišanas rakstu tirdzniecību, un, kad vēlāk Samsons tuvojās pilsētai, viņam pretī izgāja pilsētas domes sūtnis, liekot saprast, ka būtu vēlams, lai viņš ietu tālāk. Lietojot viltību, viņš gan saņēma atļauju ieiet, bet tomēr tika aizsūtīts prom, nepārdevis pat vienu vienīgu grēku atlaidi, un drīz pēc tam Šveici atstāja pavisam.

Spēcīgu ierosinājumu reformācijas attīstībai deva mēris vai "lielā nāve", kas Šveici piemeklēja 1519. gadā. Tādā veidā vaigu vaigā iepazīnušies ar pilnīgu bojāeju, daudzi cilvēki sāka saprast, cik

nevajadzīgas un bezpalīdzīgas ir grēku atlaides, ko viņi vēl nesen bija pirkuši. Tagad tie ilgojās pēc drošāka pamata savai ticībai. Slimība Cīrihē pieveica arī Cvingliju, viņa stāvoklis tā pasliktinājās, ka zuda cerības uz atveseļošanos, un plaši izplatījās baumas, it kā viņš jau būtu miris. Šīs smagās pārbaudījumu stundas nespēja iedragāt viņa cerību un drosmi. Viņš ticībā skatījās uz Golgātas krustu, ļaujoties uz pilnīgi pietiekošo cilvēka salīdzināšanas maksu. Atgriezies no nāves vārtiem, tas Evaņģēliju sludināja ar vēl lielāku degsmi kā jebkad iepriekš, un viņa vārdus pavadīja neparasts spēks. Tauta ar prieku apsveica savu mīloto dvēselu ganu, kas pie viņiem bija atgriezies no kapa malas. (180) Tagad, kad viņi paši bija kalpojuši slimajiem un mirstošajiem, tie daudz labāk izprata Evaņģēlija vērtību.

Cvinglijs bija ieguvis skaidrāku glābšanas vēsts patiesības izpratni un sevī daudz pilnīgāk piedzīvojis tās atjaunojošo spēku. Cilvēka krišana un atpestīšanas plāns bija tie varenie temati, pie kuriem viņš tagad visvairāk kavējās. "Ādamā, viņš sacīja, "mēs visi esam miruši, padoti postam un bojāejai." "Kristus (...). mums sagādājis nekad neizsīkstošu glābšanās iespēju (...). Viņa ciešanas ir (...) mūžīgs upuris, kas spējīgs mūžīgi dziedināt, tas uz visiem laikiem apmierina dievišķo taisnību visu to labā, kas nešaubīgā ticībā ļaujtas uz Viņu." Tomēr reformators vienmēr ļoti skaidri uzsvēra, ka Kristus žēlastība nedod cilvēkiem tiesības turpināt grēkot. "Kur vien ir ticība Dievam, tur ir Dievs, un, kur mājo Dievs, tur ir degsme, kas cilvēkus skubina un mudina uz labiem darbiem." (6)

Interese par Cvinglija sludināšanu bija tik liela, ka katedrāli burtiski pārpildīja ļaužu drūzma, kas vēlējās viņu dzirdēt. Patiesību viņš tiem atklāja lēnām un pakāpeniski, kā klausītāji spēja uzņemt. Viņš ļoti uzmanījās, lai sākumā nesniegtu tādas mācības, kas tos izbiedētu vai izsauktu aizspriedumus. Viņš cilvēku sirdīs centās piesaistīt Kristus mācībām, darot tās iejūtīgas dievišķajā mīlestībā, klausītāju acu priekšā turot mūsu Kunga priekšzīmi, jo tad, pieņemot Evaņģēlija pamatlikumus, novēršami pazudīs visi māņticīgie uzskati un ieradumi.

Reformācija Cīrihē gāja uz priekšu soli pa solim. Par to uztraukušies, ienaidnieki sāka enerģiski pretoties. Tikai pirms gada Vitenbergas mūks Vormsā pāvestam un imperatoram bija pateicis savu "nē", un tagad šķita, ka pāvestības prasības Cīrihē izraisīs līdzīgu konfliktu. Pret Cvingliju vērsās atkārtoti uzbrukumi. Pāvestīgi noskaņotajos kantonos laiku pa laikam uz sārta sadedzināja kādu no Evaņģēlija mācekļiem, bet ar to vēl nepietika, vajadzēja aplūsināt pašu atkrišanas mācības skolotāju. Tādēļ Konstances bīskaps uz Cīrihes pilsētas domi aizsūtīja trīs savus pārstāvjus ar sūdzību, ka Cvinglijs mācot tautu pārkāpt baznīcas likumus, tādā veidā apdraudot sabiedrības mieru un kārtību. (181) Ja atmestu baznīcas autoritāti, tad, kā apgalvoja bīskaps, iestātos vispārēja anarhija. Cvinglijs uz to atbildēja, ka viņš četrus gadus mācījis Evaņģēliju Cīrihē, "kas bijusi klusāka un mierīgāka par jebkuru pilsētu valsti". "Vai tad kristietība," viņš jautāja, "nav labākā garantija vispārējai drošībai?" (7)

Pilnvarotie bija ieteikuši padomniekiem palikt baznīcā, ārpus kuras, kā viņi sacīja, nav nekādas pestīšanas. "Lai šī apsūdzība jūs neuztrauc," atbildēja Cvinglijs. "Draudzes pamats ir tā pati Klints, tas pats Kristus, kas Pēterim deva vārdu, tādēļ ka tas Viņu uzticīgi apliecināja. Dievs no ikkatras tautas pieņem ikvienu, kas no sirds tic Kungam Jēzum. Tā ir patiesā draudze un baznīca, ārpus kuras neviens nevar tikt glābts." (7) Šīs apspriedes rezultātā viens no bīskapa pārstāvjiem pieņēma reformēto ticību.

Padome atteicās nostāties pret Cvingliju, un Roma gatavojās jaunam uzbrukumam. Uzzinājis par savu ienaidnieku ļaunajiem nodomiem, reformators izsaucās: "Lai viņi nāk, es no tiem bīstos tikpat daudz kā ūdeņu apskalota klints no vilņiem, kas krāc tās pakājē." Garīdznieku pūles nāca tikai par ļābu lietai, kuru tie centās sagraut. Patiesība turpināja izplatīties. Redzot Evaņģēlija panākumus Sveicē, tās piekritēji Vācijā, Lutera pazušanas nomākti, guva jaunu drosmi.

Reformācijai iesakņojoties Cīrihē, tās augļi vēl pilnīgāk atklājās netikumības apspiešanā, kā arī kārtības un saskaņas sekmēšanā. "Mūsu pilsētā mājo miers," rakstīja Cvinglijs, "nekādu ķildu, nekādas liekulības, nekādas skaudības, nekādu strīdu. No kurienes gan var nākt tāda saskaņa, ja ne no Kunga un mūsu mācības, kas mūs aplaimo ar miera un dievbijības augļiem?" (8)

Reformācijas gūtās uzvaras Romas baznīcas piekritējiem lika vēl apņēmīgāk censties to iznīcināt. (182) Redzot, cik maz tika panākts ar vajāšanām, apspiežot Lutera darbu Vācijā, tie nolēma reformai stāties pretī ar viņas pašas ieročiem. Ienaidnieki gribēja noorganizēt ar Cvingliju disputu un, būdami stāvokļa noteicēji, cerēja nodrošināt uzvaru, izvēloties ne tikai cīņas vietu, bet arī tiesnesus, kam būtu jāizšķir, kurā pusē taisnība. Un, ja tiem izdotos dabūt Cvingliju savā varā, tad gan jau viņi parūpētos, lai reformators vairs neizbēgtu. Ja vadonis būtu aplūsināts, tad arī visu kustību varētu ātri iznīcināt. Tomēr savus patiesos nolūkus viņi rūpīgi slēpa.

Disputam vajadzēja notikt Bādenē, bet Cvinglijs tomēr tajā nepiedalījās. Cīrihes pilsētas dome, kas nojauta katoļu plānus, ņēma vērā brīdinājumu, ko sniedza pāvestības kantonos degošie sārta, kuros sadedzināja Evaņģēlija apliecinātājus, un aizliedza savam draudzes ganam doties šajās briesmās. Cīrihē viņš bija gatavs atbildēt visiem Romas piekritējiem, lai kādus tā arī sūtītu, bet iet uz Bādeni, kur vēl nesēn patiesības dēļ tika izlietas mocekļu asinis, nozīmēja doties drošā nāvē. Reformācijas aizstāvēšanai izraudzīja Ekolampadiju un Halleru, kamēr Romas pārstāvis bija ievērojamais doktors Eks, kuru atbalstīja pulks mācītu doktoru un prelātu.

Lai gan Cvinglijs konferencē nepiedalījās, viņa iespaids tomēr bija jūtams. Visus sekretārus izraudzīja pāvestības piekritēji, bet pārējiem, piedraudot ar nāvessodu, tika aizliegts izdarīt jebkādas atzīmes. Neskatoties uz to, Cvinglijs ik dienas saņēma uzticīgu atskaiti par to, kas Bādenē ticis pārrunāts. Viens no disputā klātesošajiem studentiem katru vakaru pierakstīja dienā izvirzītos argumentus. Divi citi studenti šīs ziņas kopā ar Ekolampadiju ik dienas rakstītajām vēstulēm uzņēmaš nogādāt Cvinglijam uz Cīrihi. Reformators atbildēja, sniedzot padomu un savus ieteikumus. Viņš vēstules rakstīja naktī, un agri no rīta studenti ar tām atgriezās Bādenē. Lai pilsētas vārtos novietotie modrie sargi viņiem nepievērstu uzmanību, šie vēstneši uz galvas nesa grozu ar mājputniem, un tā netraucēti varēja ieiet un iziet.

(183) Tā Cvinglijs cīnījās ar viltīgiem pretiniekiem. Un, kā to atzina Mikonijs, viņš "ar savām pārdomām, negulētajām naktīm un uz Bādeni nosūtītajiem padomiem strādāja vairāk, kā būtu varējis izdarīt, personīgi diskutējot savu ienaidnieku vidū".

Pāvesta piekritēji, līksmojot par gaidāmo uzvaru, uz Bādeni devās tērpti viskrāšņākajās drēbēs un izrotājušies mirdzošiem dārgakmeņiem. Viņi dzīvoja grezni, ēda pie galdiem, kas bija bagāti ar visdārgākajām delikatesēm un visizmeklētākajiem vīniem. Savas garīdznieku pienākumu nastas tie atvieglāja izpriecās un dzīrēs. No tiem krasi atšķīrās reformatori, kurus tauta uzskatīja tikai nedaudz labākus par ubagiem un kas, ieturot savas pieticīgās maltītes, pie galda uzkavējās tikai īsu brīdi. Ekolampadija dzīvokļa saimnieks, kas atļāvās viņu istabā slepus novērot, vienmēr to atrada kaut ko lasot vai lūdzot Dievu, un, ārkārtīgi izbrīnījies, ziņoja, ka ķeceris esot vismaz "ļoti dievbijīgs".

Sanāksmē "Eks augstprātīgi uzkāpa koši izrotātā kancelē, bet vienkāršajam, pieticīgi ģērbtajam Ekolampadijam vajadzēja apsēsties sava pretinieka priekšā uz rupji pagatavota ķebļa". (9) Eka skaļā balss un neierobežotā pašpaļāvība to nekad nepievīla. Viņa dedzību vairoja cerība uz zeltu, kā arī uz slavu, jo ticības aizstāvim tika apsolīts prāvs atalgojums. Kad citi argumenti izrādījās nesekmīgi, viņš ķērās pie apvainojumiem un pat pie lāstiem.

Vienkāršais Ekolampadijs, kurš nemaz nepaļāvās uz sevi, sākumā no cīņas it kā vairījās un to uzsāka ar svinīgiem vārdiem: "Es neatzīstu nevienu citu sprieduma mērauklu kā tikai Dieva Vārdu." (9) Lai gan viņa izturēšanās bija lēnprātīga un pieklājīga, tomēr tas sevi atklāja kā spējīgu un nosvērtu vīru. Kamēr Romas piekritēji, kā pieraduši, atsaucās uz baznīcas ieradumu autoritāti, reformators nelokāmi palika uzticīgs Svētajiem Rakstiem. "Ieradumiem," viņš sacīja, "mūsu Sveicē nav nekāda spēka, izņemot vienīgi tos, kas atbilst konstitūcijai, bet ticības jautājumos mūsu konstitūcija ir Bībele." (9)

(184) Abu disputētāju acīmredzamais pretstats nepalika bez iespaida. Mierīgās un skaidrās, tik lēnprātīgi un vienkārši izteiktās reformatora domas valdzināja cilvēkus, tie riebumā novērsās no Eka lielīgajiem un skaļajiem apgalvojumiem.

Diskusija turpinājās astoņpadsmit dienas. Noslēgumā katoļi lielā pašpaļāvībā pieprasīja atzīt viņu uzvaru. Delegātu vairākums nostājās Romas pusē, un tiesneši reformatorus pasludināja par uzvarētiem, paziņojot, ka tie kopā ar savu vadoni Cvingliju tiek izslēgti no baznīcas. Bet sanāksmes augļi atklāja, kura puse patiesībā ieguva sev priekšrocības. Debates Bādenē jūtami veicināja protestantu lietu, un neilgi pēc tam divas ievērojamas pilsētas – Berne un Bāzele – sevi pasludināja par reformācijas piekritējām.

10. REFORMĀCIJAS PANĀKUMI VĀCIJĀ

[185] Lutera noslēpumainā pazušana Vācijā izraisīja apjukumu. Visur pēc viņa jautāja, izplatījās visneticamākās baumas, un daudzi domāja, ka tas ir nogalināts. Vaimanāja ne tikai tie, kas sevi jau bija apliecinājuši par viņa draugiem, bet arī tūkstošiem citu, kas vēl nebija atklāti nostājušies reformācijas pusē. Daudzi svinīgi solījās atriebt viņa nāvi.

Romas vadoni ar šausmām atskārta, cik augstu pret viņiem bija sakāpis vispārējais naidis. Lai gan sākumā tie gavilēja par iedomāto Lutera nāvi, tomēr drīz vien jau vēlējās paslēpties no tautas dusmām. Neviens no reformatora agrākajiem vispārdrōškajiem darbiem nebija ienaidniekiem

sagādājis tādas raizes kā viņa pašreizējā pazušana. Tos, kas savā niknumā bija centušies drosmīgo reformatoru iznīcināt, tagad, kad viņš kļuva par bezpalīdzīgu gūstekni, sāka nomākt bailes. "Mums ir atlicis tikai viens ceļš sevis izglābšanai," kāds sacīja, "ir jāaizdedzina lāpas un jāskrien pa visu pasauli meklēt Lutera, lai atdotu viņu tautai, kas pēc tā sauc." (1) Imperatora edikts šķita bezspēcīgs. Pāvesta sūtņi bija sašutuši, redzot, ka tas sev pievērta daudz mazāku uzmanību nekā Lutera liktenis.

Ziņas, ka viņš atrodas drošībā, kaut arī kā cietumnieks, klusināja ļaužu bailes, tomēr sajūsma par viņu pieauga. (186) Viņa rakstus lasīja ar lielāku dedzību kā jebkad agrāk. Arvien vairāk cilvēku pievienojās varonīgā vīra lietai, kurš Dieva Vārdu bija aizstāvējis tik bīstamos apstākļos. Reformācija kļuva ar katru dienu spēcīgāka. It visur jaunus asņus dzina Lutera sētā sēkla. Viņa prombūtne padarīja darbu, ko klātbūtne nebūtu veikusi. Arī citi strādnieki, kad viņu lielais vadonis bija atņemts, sāka vairāk saprast savus pienākumus. Ar jaunu ticību un nopietnību tie laužās uz priekšu, darot visu viņu spēkos esošo, lai tik cildeni iesāktais darbs vairs netiktu aizkavēts.

Tomēr arī sātans neslinoja. Tagad viņš izmēģināja to, ko ir mēģinājis veikt katrā reformācijas kustībā – pievilt un iznīcināt ļaudis, patieso vērtību vietā dodot tiem viltojumus. Kā kristīgās draudzes pirmajā gadsimtā bija viltus kristi, tā sešpadsmitajā gadsimtā cēlās viltus pravieši.

Reliģiskajā pasaulē valdošā satraukuma dziļi ietekmēti, daži vīri iedomājās, ka ir saņēmuši īpašas atklāsmes no Debesīm, un apgalvoja, ka tiem ir dievišķas pilnvaras virzīt uz priekšu reformāciju, kuru, kā viņi paziņoja, Lutera esot tikai vāji iesācis. Tie noraidīja lielo principu, kas stāvēja reformācijas pamatā, – ka ticībai un dzīvei pilnīga, visu apmierinoša mēraukla var būt vienīgi Dieva Vārds. So nemaldīgo Vadoni viņi aizvietoja ar savu izjūtu un iespaidu svārstīgu un nedrošu standartu. Atmetot maldu un melu lielo detektoru, sātānam pavērās ceļš valdīt pār cilvēku prātu pēc savas patikas.

Viens no šiem praviešiem apgalvoja, ka viņu pamācījis eņģelis Gabriēls. Students, kas tam pievienojās, atstāja savas mācības, paziņojot, ka pats Dievs viņu apveltījis ar gudrību izskaidrot Viņa Vārdu. Tiem piebiedrojās vēl citi, visi tiecoties uz fanātismu. (187) So jūsmotāju rīcība sacēla diezgan lielu uztraukumu. Lutera sludināšana visur bija pamodinājusi ļaudis izprast reformas nepieciešamību, un tagad jauno praviešu apgalvojumi noveda no ceļa dažas tiešām godīgas dvēseles. Šīs kustības vadoņi devās uz Vitenbergu un uzspieda savas pretenzijas Melanhtonam un viņa līdzstrādniekiem. Viņi apgalvoja: "Dievs mūs ir sūtījis mācīt ļaudis. Mums ir izveidojušās draudzīgas attiecības ar Kungu, mēs zinām, kas notiks nākotnē, ar vārdu sakot, mēs esam apustuļi un pravieši un atsaucamies uz doktoru Lutera."

Reformatori izbrīnījās un apjuka. Tas bija elements, ar kādu tie agrāk vēl nekad nebija sastapušies, tādēļ nezināja, kā rīkoties. Melanhtons sacīja: "Sajos cilvēkos tiešām ir neparasti gari, bet kas tie par gariem? (..) No vienas puses, sargāsimies apslāpēt Dieva Garu, bet, no otras puses, būsim uzmanīgi, lai mūs nenomaldina sātana gars." (2)

Drīz vien parādījās arī jaunās mācības augļi. Ļaudis tika vadīti nevērīgi izturēties pret Bībeli vai arī to pilnīgi atmest. Skolās valdīja nekārtība. Nicinot visus ierobežojumus, studenti pameta studijas un aizgāja no universitātes. Cilvēkiem, kas sevi uzskatīja par spējīgiem atdzīvināt un vadīt reformācijas darbu, izdevās to novest līdz sabrukuma robežai. Romas piekritēji no jauna atguva pašpaļāvību un līksmi izsaucās: "Vēl pēdējo reizi jāpiespiežas, un viss būs mūsu."

Luters Vartburgā, dzirdot par to, kas noticis, dziļi noraizējies, sacīja: "Es jau vienmēr gaidīju, ka sātans mums uzsūtīs šo sērgu." (2) Viņš izprata viltus praviešu īsto raksturu un redzēja, kādas briesmas draud patiesībai. Pāvesta un imperatora pretestība viņu nebija novedusi tādā samulsumā un sagādājusi tik lielas ciešanas kā šie piedzīvojumi. Tā saucamie reformācijas draugi bija izvērtušies par visjaunākajiem ienaidniekiem. Tieši tās patiesības, kas viņam bija atnesušas tik lielu prieku un mierinājumu, tagad tika izmantotas ķildu izraisīšanai un nekārtību celšanai draudzē.

(188) Reformācijas darbu Lutera bija darījis Dieva Gara spēkā, uz sevi nemaz neskatīdamies. Viņš nebija vēlējies ieņemt tādu stāvokli, kādā to pacēla pats darbs, ne arī izdarīt tik radikālas pārmaiņas. Lutera bija tikai ierocis Bezgalīgās Varas rokās. Tomēr viņš bieži drebēja par sava darba sekām. Reiz pat izteicās: "Ja es zinātu, ka mana mācība kaitējusi vienam vienīgam cilvēkam, lai cik vienkāršam un neievērojamam, kas tomēr nevar būt, jo tas ir Evaņģēlijs, – es drīzāk būtu gatavs desmit reizes mirt nekā to neatsaukt." (2)

Un tagad Vitenberga, pats reformācijas centrs, ātri padevās fanātisma un nelikumības varai. Šis šausmīgais stāvoklis neradās Lutera mācību rezultātā, tomēr ienaidnieki visā Vācijā par to apsūdzēja tieši viņu. Līdz dvēseles dziļumiem sarūgtināts, viņš reizēm jautāja: "Vai tiešām tāds varētu būt šis

lielā reformācijas darba gals?" (2) Bet tad pēc lūgšanā ar Dievu pavadītām cīņas stundām dvēselē no jauna ieplūda miers. "Darbs nav mans, bet tavš," viņš sacīja. "Tu nepieļausi, ka to samaitā māņticība vai fanātisms." Tomēr doma, ka šajā izšķirošajā brīdī tam jāpaliek tik tālu prom no cīņas lauka, kļuva nepanesama. Lutērs nolēma atgriezties Vitenbergā.

Nekavējoties tas sāka gatavoties bīstamajam ceļojumam. Impērija viņu bija nolādējusi. Ienaidnieki nesodīti drīkstēja tam atņemt dzīvību, draugiem bija aizliegts viņam palīdzēt vai dot patvērumu. Impērijas valdība bija spērusi stingrus soļus pret viņa piekritējiem. Bet reformators redzēja, ka Evaņģēlija darbam draudēja briesmas un Kunga vārdā bezbailīgi devās cīņā par patiesību.

Vēstulē kūrfirstam Lutērs rakstīja par savu nodomu atstāt Vartburgu: "Lai jūsu augstībai ir zināms, ka es eju uz Vitenbergu, atrodoties daudz augstākā apsardzībā par to, kādu var sagādāt firsti un kūrfirsti. (189) Es nedomāju lūgt jūsu aizsardzību, jo drīzāk pats vēlētos jūs pasargāt. Ja es zinātu, ka jūsu augstība var vai vēlas mani aizsargāt, tad es vispār neietu uz Vitenbergu. Sinī lietā zobens nespēj palīdzēt. Viss jādara vienīgi Dievam, bez cilvēku palīdzības vai iejaukšanās. Vislabāk aizsargās Tas, kuram ir vislielākā ticība." (3)

Otrā vēstulē, kas rakstīta jau ceļā uz Vitenbergu, Lutērs piebilda: "Es esmu gatavs saņemt jūsu augstības nelabvēlību un visas pasaules dusmas. Vai vitenbergieši nav manas avis? Vai Dievs man nav viņas uzticējis? Un vai tas nav mans pienākums, ja vajadzīgs, viņu dēļ sevi atdot nāvē? Turklāt es bīstos, ka Vācijai būs jāpiedzīvo briesmīgi nemieri, ar ko Dievs sodīs mūsu tautu." (3)

Ar lielu piesardzību un pazemību, tomēr apņēmīgi un nelokāmi viņš atkal sāka strādāt. "Ar Vārdu," viņš sacīja, "mums jāsaņem un jāiznīcina tas viss, kas uzcelts ar varmācību. Pat pret māņticīgajiem un neticīgajiem es negribu lietot spēku (...). Nevienam nevajadzētu spiest (...). Brīvība ir pati ticības būtība." (3)

Drīz visā Vitenbergā kļuva zināms, ka Lutērs atkal atgriezies un sludinās. Ļaudis plūda no visām malām, un baznīca tika pārpildīta līdz pēdējai iespējai. Uzkāpis kancelē, viņš ar lielu gudrību un smalkjūtību mācīja, pārliecināja un norāja ļaudis. Aizrādīdams uz dažu cilvēku rīcību, kas bija ķērušies pie varmācīgiem līdzekļiem, lai atceltu misi, viņš sacīja:

"Mise ir ļauna lieta, Dievs to ienīst, to vajadzētu likvidēt, un es gribētu, lai visā pasaulē to aizstātu ar Evaņģēlija Vakarēdienu. Bet lai neviens netiek no tās atrauts ar varu. Mums šī lieta jāatstāj Dieva rokās. Jādarbojas Viņa Vārdam un ne mums. Un kāpēc tā? – jūs jautāsi. Tāpēc ka es cilvēku sirdis neturu savās rokās, kā podnieks tur mālu. Mums ir tiesības runāt, mums nav tiesību rīkoties. Sludināsim, – pārējais pieder Dievam. Ja es lietotu spēku, ko ar to iegūtu? – Izlikšanos, formu ievērošanu, atdarināšanu, cilvēkus iekārtojumus un liekulību. Bet nebūtu sirsnības, ticības un mīlestības. Bet, kur trūkst šo vērtību, tur trūkst visa, un par tādiem rezultātiem es neko nevēlos dot (...). (190) Dievs tikai ar savu Vārdu spēj padarīt vairāk nekā jūs un es, un visa pasaule kopā. Dievs darbojas pie sirds, un, kad sirds ir iegūta, tad līdz ar to ir iegūts viss (...). Es gribu sludināt, pārrunāt un rakstīt, bet es nevienu negribētu spiest, jo ticībai ir jāpievēršas brīvprātīgi. Redziet, ko es esmu darījis. Es nostājos pret pāvestu, pret grēku atlaišanas rakstiem un pāvesta piekritējiem, bet bez vardarbības un trokšņa. Es pirmā vietā liku Dieva Vārdu, es sludināju un rakstīju – un tas bija viss, ko es darīju. Un tomēr, kamēr es gulēju (...) manis sludinātais vārds grāva pāvestību tādā mērā, ka ne no viena firsta vai imperatora tā tik daudz nav cietusi. Un tomēr es neko nedarīju, visu paveica viens pats Vārds. Ja es būtu izvēlējies lietot spēku, tad varbūt visa Vācija tiktu pārplūdināta ar asinīm. Bet kāds rezultāts? Iznīcība un posts kā miesai, tā dvēselei. Tāpēc es paliku mierā un ļāvu, lai Vārds viens iziet pasaulē." (3)

Dienu no dienas, veselu nedēļu Lutērs turpināja sludināt izslāpušajam pūlim. Dieva Vārds salauza fanātiskā uzbudinājuma burvību. Evaņģēlija spēks atgriezās nomaldinātos ļaudis uz patiesības ceļa.

Luteram nebija ne mazākās vēlēsšanās satīties ar fanātiķiem, kuru rīcība bija atnesusi tik lielu ļaunumu. Viņš zināja, ka tie ir cilvēki ar neveselīgu spriedumu un nesavaldītām kaislībām, kas, apgalvodami, ka ir saņēmuši sevišķu gaismu no Debesīm, tomēr nespēja panest visniecīgāko pretimrunāšanu vai pat vislaipnāko pārmetumu un padomu. Nekaunīgi apgalvojot, ka tiem dota visaugstākā autoritāte, viņi prasīja, lai ikviens nejautājot atzītu viņu pretenzijas. Bet, kad tie pieprasīja tikšanos, Lutērs piekrita, un viņš tik sekmīgi atmaskoja viņu izlikšanos, ka krāpnieki tūlīt atstāja Vitenbergu.

Uz laiku fanātisms bija apklusināts, bet dažus gadus vēlāk tas uzliesmoja ar vēl lielāku spēku un briesmīgākām sekām. (191) Par šīs kustības vadītājiem Lutērs sacīja: "Švētie Raksti viņiem bija tikai nedzīvs burts, un tie visi sāka kliegt: "Garū, garū!" bet es noteikti neiešu tur, kur viņu gars tos ved.

Lai Dievs savā žēlastībā mani pasargā no draudzes, kas sastāv tikai no svētiem. Es vēlos dzīvot kopā ar pazemīgajiem, nespēcīgajiem un slimajiem ļaudīm, kuri apzinās savus grēkus un pastāvīgi nopūšas, no sirds dziļumiem saucot uz Dievu pēc Viņa mierinājuma un atbalsta." (4)

Tomass Mincers, visaktīvākais no fanātiķiem, bija spējīgs vīrs, kas, ievirzot enerģiju pareizā gultnē, varētu darīt daudz laba, bet viņš nebija iemācījies patiesas reliģijas pašus vienkāršākos pamatlikumus. "Viņu bija pārņēmusi kāre reformēt pasauli, un viņš, tāpat kā visi tādas idejas sajūsmināti cilvēki, aizmirs, ka reformācija jāiesāk ar sevi." Tas godkāriģi tīkoja pēc stāvokļa un iespauda un nevēlējās būt otrais pat ne aiz Lutera. Viņš paziņoja, ka reformatori, liekot Rakstu autoritāti pāvesta varas vietā, ir izveidojuši tikai citādu pāvesta varas formu. Par sevi viņš apgalvoja, ka ir dievišķi pilnvarots veicināt patiesu reformu. "Kam ir šis gars," sacīja Mincers, "tam ir patiesā ticība, kaut arī viņš savā dzīvē Rakstus nekad nebūtu redzējis." (4)

Fanātiskie skolotāji vadījās no iespaidiem, katru domu un impulsu uzskatot par Dieva balsi, rezultātā tie aizgāja lielās galējībās. Daži pat sadedzināja savu Bībeli, izsaukdamies: "Burts nokauj, bet Gars dara dzīvu!" Mincera mācība izpatika cilvēka kārei pēc apbrīnojāmām lietām un apmierināja lepošanās tieksmi, paaugstinot cilvēku domas un uzskatus pāri Dieva Vārdam. Tūkstoši bija pieņēmuši viņa mācības. Drīz viņš apsūdzēja kā nepareizu visu kārtību atklātajos dievkalpojumos un paziņoja, ka paklausīt firstiem nozīmē vienlaicīgi kalpot Dievam un Beliālam.

Ļaudis, kas jau bija sākuši atbrīvoties no pāvestības jūga, nespēja pacietīgi panest civilās varas ierobežojumus. (192) Mincera revolucionārās mācības, kas pretendēja uz dievišķu apstiprinājumu, tautu noveda tik tālu, ka tā vairs negribēja atzīt nekādu pakļautību un neierobežoti nodevās savai iedomai un nesavaldībai. Tad sekoja visbriesmīgākās nemiera un sacelšanās dienas, kad Vācijas lauki mirka asinīs.

Dvēseles mokas, kuras Lutera kādreiz izcīnīja Erfurtē, tagad viņam uzmācās ar divkāršu spēku, redzot, ka fanātisma izraisītās sekas pierakstīja reformācijai. Pāvestu atbalstošie firsti paziņoja – un daudzi bija gatavi tam ticēt, ka sacelšanās ir Lutera mācību likumīgs iznākums. Lai gan apvainojumam nebija ne mazākā pamatojuma, tas tomēr reformatoram sagādāja lielas ciešanas. Tāda patiesības apkaunošana, nostādot to blakus viszemākākam fanātismam, bija pārāk traģiska, lai viņš to varētu panest. No otras puses, Luteru ienīda arī sacelšanās vadoņi, tāpēc ka viņš bija ne tikai pretojies to mācībām un noraidījis viņu pretenzijas uz dievišķo inspirāciju, bet arī pasludinājis tos par dumpiniekiem pret civilo varu. Atriebjoties tie viņu nosauca par vienkāršu krāpnieku, un tagad šķita, ka viņš pār sevi ir izsaucis gan firstu, gan tautas ienaidu.

Romas piekritēji priecājās, cerēdami drīz piedzīvot reformācijas izsīkšanu. Viņi apvainoja Luteru pat par tiem maldiem, kurus tas ar vislielāko dedzību bija centies norāt. Fanātiķu partijai, kas melojot apgalvoja, ka cieš lielu netaisnību, izdevās iemantot tautas masu simpātijas, un kā bieži notiek ar tiem, kas nostājas netaisnības pusē, viņus uzskatīja par mocekļiem. Tādā veidā ļaudis jūta līdzī tieši tiem, kas ar visu enerģiju pretojās reformācijai, un slavīnāja viņus kā nežēlības un apspiešanas upurus. Tas bija sātana darbs, tā paša sacelšanās gara ierosināts, kas vispirms parādījās Debesīs.

Sātans pastāvīgi cenšas cilvēkus pievilt un novest tik tālu, lai viņi grēku sauktu par taisnību un taisnību par grēku. Cik sekmīgs gan ir bijis viņa darbs! Cik bieži Dieva uzticīgie kalpi ir saņēmuši nopelnumus un pārmetumus tikai tāpēc, ka bezbailīgi aizstāvējuši patiesību! (193) Vīrus, kas nav nekas cits kā sātana aģenti, slavē, viņiem glaimo un uzskata pat par mocekļiem, kamēr tos, kurus uzticības dēļ vajadzētu cienīt un atbalstīt, atstāj vienus, turot aizdomās un šauboties par viņu godīgumu.

Viltots svētums un neīsta godbijība joprojām dara savu krāpšanas darbu. Dažādos veidos atklājas tas pats Lutera dienu gars, kas cilvēkus novērš no Rakstiem, liekot tiem vadīties no savām jūtām un iespaidiem, paklausību Dieva likumiem uzskatot par lieku un nevajadzīgu. Tas ir viens no sātana vissekmīgākajiem cīņas paņēmieniem skaidrības un patiesības apkaunošanai.

Luters bezbailīgi aizstāvēja Evaņģēliju pret uzbrukumiem, kas nāca no visām pusēm. Visās cīņās pierādījās, ka Dieva Vārds ir varens ierocis. Ar šo Vārdu viņš karoja pret pāvesta nelikumīgi piesavināto autoritāti un skoloto vīru racionālistisko filozofiju, tajā pašā laikā stingri kā klints nostādāmie pret fanātismu, kas mēģināja piebiedroties reformācijai.

Katrs no šiem pretestības elementiem savā īpatnējā veidā nobīdīja pie malas Svētos Rakstus un kā reliģiskās patiesības un atziņas avotu paaugstināja cilvēcisko gudrību. Racionālisms dievināja saprātu, padarot to par reliģijas kritēriju. Romas piekritēji, apgalvojot, ka viņu augstākais priesteris inspirāciju mantojis tieši no apustuļiem un ka šī inspirācija paliek nemainīga uz visiem laikiem, pavēra plašas

iespējas visdažādākajiem pārspilējumiem un samaitātības veidiem, visu to apslēpjot zem apustulisko pilnvaru mēteļa. Iedvesma, uz ko pretendēja Mincers un viņa biedri, nebija nekas vairāk kā tikai neprātīgas iedomas, kas atstāja postošu iespaidu uz jebkuru autoritātes veidu, kā cilvēcisko, tā dievišķo. Īstā kristietība par inspirētās patiesības lielāko vērtību un visas inspirācijas mērauklu pieņēma Dieva Vārdu.

Atgriezies no Vartburgas, Lutera pabeidza tulkot Jauno Derību, un drīz pēc tam vācu tauta Evaņģēliju ieguva savā valodā. (194) Visi, kas mīlēja patiesību, šo tulkojumu saņēma ar lielu prieku, bet tie, kas vairāk cienīja cilvēku tradīcijas un priekšrakstus, to nicinot noraidīja.

Priesterus satrauca doma, ka tagad vienkāršā tauta pati varēs ar viņiem diskutēt par Dieva Vārda priekšrakstiem un līdz ar to atklāsies viņu nezināšana. Pret Gara zobenu miesas prāta ieroči bija bezspēcīgi. Roma izmantoja visu savu autoritāti, lai aizkavētu Rakstu izplatīšanos, tomēr ne dekrēti, ne lāsti, ne spīdzināšanas neko nepanāca. Jo vairāk Bībeli nolādēja un aizliedza, jo lielāka kļuva tautas vēlēšanās uzzināt, ko tā īsti māca. Visi, kas vien prāta lasīt, dedzīgi centās paši iepazīties ar Dieva Vārdu. Daudzi to ņēma visur līdz, lasīja un atkal pārlasīja, ātrāk neliekoties mierā, kamēr lielu daļu jau zināja no galvas. Redzot, ar kādu labvēlību bija uzņemta Jaunā Derība, Lutera nekavējoties sāka tulkot Veco Derību un, tiklīdz kāda daļa jau bija pabeigta, tūlīt to laida apgrozībā.

Kā pilsētās, tā ciematos – visur ar vienādu prieku apsveica Lutera rakstus. "Ko Lutera un viņa draugi sarakstīja, to citi izplatīja. Mūki, kas bija pārliecinājušies par klosteru dzīves nelikumību un kas ilgo bezdarbību vēlējās pārmainīt pret rosīgāku dzīvesveidu, bet kuriem pašiem Dieva Vārda sludināšanai nepietika zināšanu, apstaigāja apkārtējos novadus, iegriežoties ciematos un lauku mājās, un pārdeva tur Lutera un viņa draugu grāmatas. Drīz vien Vācijā bija daudz šādu drosmīgu kolportieru." (5)

Bagātie un nabagie, mācītie un nemācītie – visi ar dziļu interesi lasīja šos rakstus. Vakaros ciemu skolu skolotāji tos skaļi lasīja mazām ļaužu grupām, kas sapulcējās pie ģimenes pavarda. Ik reizes dažas dvēseles tika pārliecinātas par patiesību, un, pārliecināti uzņēmušas Vārdu, tās savukārt labo vēsti stāstīja tālāk citiem. (195) Piepildījās inspirētie vārdi: "Kad kļūst izprotami Tavi vārdi, tie apgaismo un dara vientiesīgos gudrus." (Ps. 119:130) Iepazīšanās ar Rakstiem lielā mērā izmainīja ļaužu domas un sirdis. Pāvesta kundzība saviem pavalstniekiem bija uzlikusi dzelzs jūgu, kas tos turēja nezināšanā un pagrimumā. Cilvēki sīkumaini pieķērās mānticīgai formu ievērošanai, bet visā viņu kalpošanā sirds un prāts tikpat kā nepedalījās. Lutera sludināšana, atklājot Dieva Vārda skaidrās patiesības, un pēc tam pats Vārds, ielikts vienkāršo ļaužu rokās, atmodināja viņu snaudošos spēkus, ne tikai darot tīru un cēlu viņu garīgo dabu, bet sniedzot jaunus spēkus un enerģiju arī cilvēka intelektam.

Visu šķiru pārstāvjus tagad varēja redzēt ar Bībeli rokās aizstāvam Reformācijas mācības. Pāvesta piekritēji, kas Rakstu pētīšanu bija atstājuši priesteriem un mūkiem, tagad tos aicināja iziet uz priekšu un atspēkot šīs jaunās atziņas. Bet, tā kā priesteri un mūki nepazina ne Rakstus, ne Dieva spēku, tie nespēja pastāvēt pret tiem, kurus paši bija nosaukuši par nemācītiem ļaudīm un ķeceriem. "Nelaimīgā kārtā," atzina kāds katoļu rakstnieks, "Lutera savus sekotājus ir pārliecinājis neticēt nevienam citam orākulam kā vienīgi Svētajiem Rakstiem." (5) Ļaudis bariem pulcējās klausīties, kā patiesību aizstāv maz izglītoti cilvēki, diskutējot pat ar mācītiem un daiļrunīgiem teologiem. Līdzko šo lielo vīru argumentiem stājās pretī ar Dieva Vārda vienkāršajām mācībām, tā tūlīt atklājās viņu apkaunojošā nezināšana. Strādnieki, kareivji, sievietes un pat bērni Bībeli pazina labāk nekā priesteri un mācītie doktori.

Kontrasts starp Evaņģēlija mācekļiem un pāvesta mānticības aizstāvjiem izglītoto aprindās nebija mazāk uzkrītošs kā vienkāršās tautas vidū. "Pretēji hierarhijas vecajiem cīnītājiem, kas bija pametuši novārtā valodu studijas un iepazīšanos ar literatūru, (..) rīkojās garīgi domājošie jaunieši, kas nodevās studijām, pētīja Rakstus un iepazīnās ar senatnes slavenajiem gara pieminekļiem. (196) Pateicoties darbīgam prātam, cēlai dvēselei un bezbailīgai sirdij, šie jaunie cilvēki drīz ieguva tādas zināšanas, ka ilgu laiku neviens nespēja ar tiem sacensties. (..) Tādēļ, kad šie jaunie reformācijas aizstāvji kādā sanāksmē sastapās ar Romas doktoriem, viņi tiem uzbruka tik vienkārši un pašjāvīgi, ka šie nezināšie vīri bija spiesti apmulsumā palikt klusu, lai tad no visiem saņemtu pelnītu nicināšanu." (5)

Kad Romas garīdzniecība redzēja, ka viņu sanāksmes tiek mazāk apmeklētas, tā lūdza valsts iestāžu palīdzību un ar visiem tās rīcībā esošajiem līdzekļiem pūlējās atgūt savus klausītājus. Bet jaunajās mācībās ļaudis bija atraduši to, kas apmierināja viņu dvēseles vajadzības, tādēļ tie novērsās no vadītājiem, kas viņus tik ilgi bija "barojuši" ar mānticīgo rituālu un cilvēcisko tradīciju nevērtīgajām sēnalām.

Kad pret patiesības skolotājiem iedegās vajāšanas, viņi ņēma vērā Kristus vārdus: "Kad tie jūs vajā vienā pilsētā, tad bēdziet uz citu." (Mat. 10:23) Gaisma iespaidās it visur. Kur vien bēgļi atrada sev viesmīlīgi atvērtas durvis, tur viņi palika un sludināja Kristu, reizēm baznīcā, bet, ja tas nebija iespējams, tad personīgos namos vai brīvā dabā. Kur vien viņus uzklausa, tur tiem bija iesvētīts templis. Tik enerģiski un pārliecinoši sludinātā patiesība izplatījās ar neatvairāmu spēku.

Gan garīdzniecība, gan laicīgās autoritātes veltīgi pūlējās apslāpēt šo ķecerību. Veltīgi tās ķērās arī pie tādiem līdzekļiem kā apcietināšana, spīdzināšana un zobens. Tūkstošiem ticīgo savu pārliecību apzīmogoja ar asinīm, un tomēr darbs gāja uz priekšu. Vajāšanas tikai veicināja patiesības izplatīšanu, un fanātisms, ko sātans pūlējās ar to savienot, deva iespēju daudz skaidrāk saskatīt kraso atšķirību starp sātana darbu un Dieva darbu.

11. FIRSTU PROTESTS

[197] Vācijas kristīgo firstu protests Špeieras reihstāgā 1529. gadā ir viena no viscēlākajām liecībām, kas jebkad izteiktas reformācijas labā. So Dieva vīru drosme, ticība un nelokāmība panāca domu un sirdsapziņas brīvību turpmākajiem gadsimtiem. Viņu protests reformētajai draudzei deva vārdu "protestanti", tā principi ir "pati protestantisma būtība". (1)

Reformācijai bija pienākusi tumša un draudoša diena. Neskatoties uz Vormsas ediktu, kas Luteru pasludināja ārpus likuma un aizliedza mācīt viņa doktrīnas vai arī tām ticēt, impērijā plašos apmēros virsroku jau bija guvusi reliģiskā iecietība. Dieva aizgādība savaldīja patiesībai naidīgos spēkus. Lai gan Kārlis V bija apņēmis reformāciju iznīcināt, tomēr daudzreiz, kad viņš jau pacēla roku sitenam, tas bija spiests to atkal nolaist. Vairākkārt šķita, ka Romas pretinieku tūlītēja iznīcināšana ir pilnīgi neizbēgama, tomēr kritiskajā brīdī vai nu pie zemes austrumu robežas parādījās turku armijas vai arī Francijas karalis, vai pat pāvests greisirdībā uz imperatora pieaugošo varu sāka ar viņu karot, un šo tautu strīdu un nemiera vidū reformācijai tika dota izdevība nostiprināties un arī izplatīties.

Tomēr pienāca laiks, kad pāvestīgie valdnieki pārtrauca savstarpējo ķildošanos, lai kopīgiem spēkiem cīnītos pret reformatoriem. 1526. gadā Speierā sasauktais reihstāgs katrai valstiņai līdz vispārēja koncila sanākšanai reliģijas jautājumos bija devis pilnīgu rīcības brīvību, (198) bet jau 1529. gadā, kad vēl nebija izgaisušas briesmas, kuru iespaidā tika gūta šī labvēlīgā piekāpšanās, imperators pieprasīja reihstāgu Speierā sasaukt no jauna, lai iznīcinātu ķecerību. Ja vien iespējams, firstu nostāšanos pret reformāciju cerēja panākt miermīlīgā ceļā, bet, ja tas neizdotos, Kārlis V bija gatavs ķerties pie zobena.

Pāvesta piekritēji līksmoja. Viņi Špeierā ieradās lielā skaitā un atklāti pauda savu naidu pret reformatoriem un visiem to labvēļiem. Melanhtons sacīja: "Mēs esam pasaules lāsts un saslaukas, bet Kristus uzlūkos savus nabaga ļaudis un tos pasargās." (2) Evaņģēliskajiem firstiem, kas piedalījās reihstāgā, pat savās apmešanās vietās bija aizliegts piejaut Evaņģēlija sludināšanu. Bet Špeieras iedzīvotāji slāpa pēc Dieva Vārda, un, neskatoties uz visiem aizliegumiem, tūkstoši pulcējās uz dievkalpojumiem Saksijas kūrfirsta kapelā.

Tas pasteidzināja krīzi. Valdības vēstījums reihstāgam darīja zināmu imperatora prasību atcelt lēmumu par sirdsapziņas brīvības piešķiršanu, jo tas it kā esot radījis lielas nekārtības. Sī patvalīgā rīcība satrauca evaņģēliskos kristiešus un modināja viņos sašutumu. Kāds no viņiem izteicās: "Kristus atkal ir kritis Kafafas un Pilāta rokās." Romas piekritēji kļuva vēl niknāki. Viens no fanātiskajiem pāvesta atbalstītājiem paziņoja: "Turki ir labāki par luterāņiem, jo turki ievēro gavēņa dienas, bet luterāņi tās apgāna. Ja mums jāizvēlas starp Dieva Svētajiem Rakstiem un baznīcas senajiem maldiem, tad noraidīt vajadzētu pirmos." Bet Melanhtons piezīmēja: "Ikvienā pilnsapulcē Fābers uz mums, evaņģēlistiem, met kādu jaunu akmeni." (2)

Reliģiskā iecietība bija noteikta ar likumu, un tāpēc evaņģēliskās valstiņas nolēma pretoties šo tiesību neievērošanai. Luters, kas vēl atradās Vormsas edikta lāsta varā, Speieras sanāksmē nedrīkstēja piedalīties, bet viņa vietā nostājās tā līdzstrādnieki un firsti, kurus Dievs šajā kritiskajā brīdī bija pamudinājis aizstāvēt patiesības lietu. (199) Reformatora agrākais aizbildnis dižciltīgais Saksijas Fridrihs jau bija miris, bet viņa brālis hercogs Jānis, kas pēc tā nāves nāca tronī, priecīgi apsveica Evaņģēliju un, lai gan ļoti mīlēja mieru, parādīja lielu enerģiju un drosmi visos jautājumos, kas saistījās ar ticību.

Priesteri pieprasīja, lai visas valstiņas, kas pieņēmušas reformāciju, bez ierunām pakļautos Romas lēmumiem. Turpretī reformatori vēlējās jau iepriekš piešķirtās brīvības atzišanu. Viņi nevarēja piekrist, ka zemes, kas ar tādu prieku bija pieņēmušas Dieva Vārdu, tagad no jauna nonāktu pāvesta pārvaldībā.

Beidzot tika ieteikts kompromiss, lai Vormsas ediktu stingri ievērotu tur, kur reformācija vēl nav nostiprinājusies, "kur ļaudis no tās bija atteikušies un kur to nevarēja ieviest, neizsaucot tautas sacelšanos, – tur visur nedrīkst pieļaut jaunu reformu ienākšanu, nedrīkst apspriest nevienu strīdīgu jautājumu, nedrīkst aizliegt misi un nedrīkst pieļaut, lai kāds Romas katolis pieņemtu luterānismu". (2) So priekšlikumu par lielu gandarījumu pāvesta priesteriem un prelātiem reihstāgs atzina par pieņemamu.

Ja šis edikts iegūtu likuma spēku, tad "reformāciju nebūtu iespējams ne paplašināt (..), kur to vēl nepazīna, ne nostiprināt uz drošāka pamata (..), kur tā jau pastāvēja". (2) Ar to būtu aizliegta vārda brīvība. Netiktu pieļauta nekāda atgriešanās. Turklāt vēl pieprasīja, lai reformācijas piekritēji tūlīt pakļautos visiem šiem ierobežojumiem un aizliegumiem. Likās, ka pasaules cerība ir tuvu izdzišanai. "Romās hierarhijas atjaunošana noteikti atgrieztu vecos ļaunumus", un tad viegli varētu atrast iemeslu "tā darba iznīcināšanai, ko jau tik stipri bija iedragājis" fanātisms un nevienprātība. (2)

Evaņģēliskajai partijai sanākot uz apspriedi, tie tagad viens uz otru raudzījās ārkārtīgi apmulsuši. Cits citam jautāja: "Ko darīt?" Uz spēles bija liktas pasaulei ļoti svarīgas vērtības. Vai reformācijas vadoņiem vajadzētu padoties un pieņemt šo ediktu? (200) Cik viegli gan šajā tik nozīmīgajā brīdī varēja izšķirties par nepareizu rīcību! Cik daudzus ticamus aizbildinājumus un atzīstamus iemeslus varēja atrast padevības attaisnošanai! Luterāņu firstiem garantēja netraucētu savas reliģijas īstenošanu dzīvē. Tā pati labvēlība attiecās arī uz visiem viņu pavalstniekiem, kas bija pieņēmuši reformētos uzskatus pirms šī likuma izdošanas. Vai viņi ar to nevarēja apmierināties? Padošanās novērstu daudz briesmu. Un cik daudz nezināmu varbūtību un cīņu var rasties tālākas pretošanās dēļ! Kas zina, kādas izdevības nesis nākotne? Pieņemsim mieru, satversim Romas pasniegto eļļas koka zaru un sadziedināsim Vācijas rētas! Ar šāda veida argumentiem reformatori būtu varējuši attaisnot tā ceļa iešanu, kas pēc noteikta laika neglābjami sagrautu visu viņu lietu.

"Laimīgā kārtā tie spēja saprast, uz kāda principa pamatojās šī vienošanās, un tādēļ rīkojās ticībā. Kas bija šis princips? – Romas tiesības apspiest sirdsapziņas brīvību un aizliegt lasīt Rakstus, – lūk, tāda tā patiesā būtība. Bet vai viņi paši un viņu protestantiskie pavalstnieki nedrīkst baudīt reliģisko brīvību? Drīkst, bet tikai kā labvēlību, ko paredz vienošanās, bet nevis kā savas tiesības. Un visā citā, ko vienošanās neparedzēja, noteicošajam vajadzēja būt lielajam autoritātes principam, sirdsapziņa netika ņemta vērā, nekļūdīgais soģis paliktu Roma, un tai vajadzētu paklausīt. Ieteiktās vienošanās pieņemšana faktiski nozīmētu, ka reliģisko brīvību var attiecināt vienīgi uz reformēto Saksiju, bet visā pārējā kristīgajā pasaulē brīva Rakstu pētišana un reformētās ticības apliecināšana būtu noziegums, kas sodāms ar cietumu un sadedzināšanu uz sārta. Vai viņi drīkstēja piekrist reliģiskās brīvības ierobežošanai? Vai varēja pasludināt, ka reformācija jau sasniegusi savu tālāko teritoriju un ka tā vairs nepaplašināsies ne par vienu vienīgu akru? Un tur, kur šajā stundā noteicošais ir Romas iespaids, tās virsvaldībai jāpastāv mūžīgi? Vai, tā rīkojoties, reformatoriem būtu ar ko aizbildināties, un vai tie varētu justies nevainīgi par to simtu un tūkstošu asinīm, kam šis vienošanās rezultātā pāvestības kontrolētajās zemēs būtu jāupurē dzīvība? (201) Tā šajā liktenīgajā stundā būtu nodevība pret Evaņģēlija lietu un kristīgās pasaules brīvību." (5) Viņi drīzāk bija gatavi "upurēt visu: pat savas valstis, savus kroņus un savu dzīvību". (2)

"Mēs noraidām šo lēmumu," sacīja firsti. "Sirdsapziņas lietās vairākumam nav nekādas varas." Firstu valstiņu pārstāvji paziņoja: "1526. gadā izdotajam dekrētam mēs esam parādā mieru, ko tagad bauda impērija, tā atcelšana Vāciju piepildītu ar ķildām, grūtībām un nesaskaņām. Reihstāgam nav tiesību darīt kaut ko vairāk par reliģiskās brīvības saglabāšanu līdz koncila sanākšanai." (2) Valsts pienākums ir aizsargāt sirdsapziņas brīvību, un tā ir robeža tās autoritātei reliģijas jautājumos. Ikviena laicīgā valdība, kas ar varas palīdzību mēģina regulēt vai uzspiest reliģiskos pienākumus, upurē tieši to principu, par kuru tik cildeni cīnījās evaņģēliskie kristieši.

Pāvesta piekritēji apņēmās sagraut šo, kā viņi to sauca, "nekaunīgo ietiepību". Savu darbu tie iesāka, pūloties izraisīt šķelšanos reformācijas piekritēju vidū un iebiedēt visus tos, kas vēl nebija atklāti nostājušies tās pusē. Beidzot visu brīvo pilsētu pārstāvjus uzaicināja ierasties reihstāgā, lai tie atbildētu, vai pieņems priekšlikuma nosacījumus. Tie lūdza laiku, lai varētu apdomāties, bet veltīgi. Tomēr kritiskās pārbaudes brīdī gandrīz puse nostājās reformatoru pusē. Tie, kas šādā veidā atsacījās upurēt sirdsapziņas brīvību un tiesības personīgi spriest, labi zināja, ka viņu nostāja tos turpmāk pakļaus kritikai, lāstiem un vajāšanām. Viens no delegātiem sacīja: "Mums vai nu jāaizliedz Dieva Vārds, vai jātiek sadedzinātiem." (2)

Imperatora pārstāvis reihstāgā karalis Ferdinands redzēja, ka dekrēts izsauks nopietnu šķelšanos, ja firstus nebūs iespējams noskaņot par labu tā pieņemšanai un atbalstīšanai. Tāpēc viņš centās tos pierunāt un pārliecināt, labi zinādams, ka varas pielietošana tādus vīrus padaris tikai vēl

apņēmīgākus. Viņš "lūdza firstus pieņemt dekrētu, apliecinot, ka imperators par to būs sevišķi pateicīgs". (202) Bet šie uzticīgie vīri atzina Autoritāti, kas stāv pāri laicīgajiem valdniekiem, tādēļ mierīgi atbildēja: "Mēs ķēzaram gribam paklausīt visās lietās, kas var kalpot miera uzturēšanai un Dieva pagodināšanai." (2)

Beidzot reihstāga klātbūtnē karalis kūrfirstam un viņa draugiem paziņoja, ka "ediktu imperators izteiks dekrēta formā" un ka tiem "atliek vienīgi padoties vairākumam". To pateicis, viņš atstāja sapulci, nedodams reformatoriem izdevību apspriesties vai atbildēt. "Bez panākumiem viņi sūtīja delegāciju lūgt karali atgriezties." Uz visiem protestiem viņš tikai atbildēja: "Tas ir izšķirts jautājums, atliek tikai pakļauties." (2)

Imperatora partija bija pārliecināta, ka kristīgie firsti stingri turēsies pie Svētajiem Rakstiem, uzsverot, ka tie stāv pāri cilvēku doktrīnām un prasībām, un viņi pavisam labi saprata, ka visur, kur vien pieņems šo principu, pāvestība tiks pilnīgi atmesta. Bet kopš tā laika līdzīgi tūkstošiem citu, kas arī skatās tikai uz "redzamām lietām", tie sevi mierināja, ka imperatora un pāvesta lieta ir stipra, bet reformatori vāji. Ja reformatori būtu paļāvušies vienīgi uz cilvēcisko atbalstu, tad tiešām arī būtu izrādījušies tik vāji, kā viņus iedomājās pāvestības piekritēji. Bet, lai gan skaitā nedaudzi un Romas ienīsti, tie tomēr bija stipri. Ar "reihstāga lēmumu" tie griezās pie "Dieva Vārda un imperatoru Kārli V pārsūdzēja pie Jēzus Kristus, ķēniņu Ķēniņa un kungu Kunga". (4)

Tā kā Ferdinands bija atteicies ievērot viņu sirdsapziņas pārliecību, tad, neskatoties uz viņa prombūtni, firsti nolēma savu protestu paziņot nacionālajam koncilam. Tā tika sastādīta svinīgā deklarācija, kuru iesniedza reihstāgam:

"Ar šo mēs protestējam Dieva, mūsu vienīgā Radītāja, Uzturētāja, Glābēja un Pestītāja, priekšā, kas reiz būs arī mūsu Soģis, kā arī visu cilvēku un visu radījumu priekšā, ka ne mēs, ne mūsu ļaudis nekādā veidā nepiekrītam šim dekrētam visās lietās, kas runā pretī Dievam, (203) Viņa Svētajam Vārdam, mūsu labajai sirdsapziņai un mūsu dvēseļu glābšanai."

"Kā gan mēs varam apstiprināt šo ediktu! Kā lai piekrītam, ka, ja varenais Dievs aicinātu kādu cilvēku atzīt Viņu, tad šis cilvēks tomēr nedrīkstētu pieņemt Dieva atzišanu? Nav nevienas drošas mācības, izņemot tikai tās, kas atbilst Dieva Vārdam.(..) Kungs aizliedz jebkuras citas doktrīnas mācīšanu (..). Svētie Raksti izskaidrojami, ņemot palīgā citus skaidrāk izteiktus tekstus, (..) šī svētā Grāmata ir viegli saprotama un izklīdē tumsu visās kristietim nepieciešamajās zināšanās. Mēs ar Dieva žēlastību esam apņēmušies turpināt skaidri sludināt Viņa vienīgo Vārdu, kā tas ietverts Bībelē, Vecās un Jaunās Derības grāmatās, nepieliekot neko, kas runātu šim Vārdam pretī. Dieva Vārds ir vienīgā patiesība, tas ir kā droša mēraukla visām doktrīnām un dzīvei un nekad nevar kļūdīties vai mūs pievilt. Kas ceļ uz šī pamata, tas pastāvēs pret visiem elles spēkiem, kamēr visa cilvēku iedomība, kas pret to saceljas, kritīs Dieva vaiga priekšā."

"Šī iemesla dēļ mēs noraidām mums uzlikto jūgu. Tajā pašā laikā mēs ceram, ka imperatora majestāte izturēsies pret mums, kā pienākas kristīgam firstam, kas mīl Dievu pāri pār visām vērtībām, un mēs paziņojam, ka esam gatavi parādīt viņam, kā arī jums, žēlīgie kungi, visu mīlestību un paklausību, kas ir mūsu taisnīgs un likumīgs pienākums." (4)

Uz reihstāgu tas atstāja dziļu iespaidu. Lielāko daļu protestantu drosme pārsteidza un satrauca. Nākotne viņiem šķita vētraina un nedroša. Šķelšanās, strīdi un asinsizliešana likās neizbēgama. Bet reformatori, pārliecināti par savas lietas taisnīgumu un paļaudamies uz Visvarenā roku, bija "pilni drosmes un apņēmības".

"Principi, kas ietverti šajā slavenajā protestā, veido protestantisma būtību. Šis protests tāpat vērsās pret diviem cilvēku sagrozījumiem ticības lietās: pret pasaulīgas varas iejaukšanos un pret baznīcas patvaļu. (204) Šo sagrozījumu vietā protestantisms sirdsapziņas varu nostāda pāri valsts varai un Dieva Vārda autoritāti pāri valdošās baznīcas autoritātei. Vispirms tas neatzīst valsts varas iejaukšanos dievišķās lietās, līdz ar praviešiem un apustuļiem sakot: "Mums Dievam jāpaklausa vairāk nekā cilvēkiem." Neaizskarot Kārļa V kroni, tas paaugstina Jēzus Kristus kroni. Tomēr protests sniedzas vēl tālāk, jo tajā tiek izcelts princips, ka visai cilvēku mācībai jāpakļaujas Svētajiem Rakstiem." (4) Turklāt protestanti vēl uzskatīja, ka viņiem ir tiesības brīvi izteikt savu ticības pārliecību. Tie vēlējās ne tikai ticēt un paklausīt, bet Dieva Vārdā ietvertās patiesības mācīt arī citiem, neatzīstot, ka priesteriem vai valsts ierēdņiem būtu kaut kādas tiesības te iejaukties. Speieras protests bija svinīga liecība pret reliģisko neiecietību, kā apstiprinājums tam, ka ikvienam cilvēkam ir tiesības pielūgt Dievu saskaņā ar savas sirdsapziņas pārliecību.

Deklarācija tika iesniegta. Tā palika atmiņā cilvēku tūkstošiem un ir reģistrēta Debesu grāmatās, kur

nekādas cilvēciskas pūles to nevar izdzēst. Visa evaņģēliskā Vācija protestu pieņēma kā savas ticības izskaidrojumu. Daudzi cilvēki šajā deklarācijā saskatīja jaunas un labākas ēras apsolvījumu. Viens no pirmiem Speieras protestantiem sacīja: "Lai Visvarenais, kurš jums devis žēlastību un enerģiju atklāti un bezbailīgi apliecināt savu ticību, pasargā jūs šajā kristīgajā nelokāmībā līdz mūžības dienai." (4)

Ja reformācija, lai nodrošinātu sev mieru, pēc zināmu panākumu iegūšanas būtu piekritusi saskaņoties ar apstākļiem, tad tā paliktu neuzticīga Dievam un līdz ar to izsauktu pati savu bojāeju. So cildeno reformatoru piedzīvojums satur mācību visiem nākamajiem laikmetiem. Sātana darba metodes cīņā pret Dievu un Viņa Vārdu nav mainījušās, viņš joprojām ar tādu pašu neiecietību pretojas Rakstiem, ja tos, tāpat kā sešpadsmitajā gadsimtā, izvirza par dzīves vadoni. Mūsu laikā no Dieva Vārda mācībām un priekšrakstiem atkāpjas ļoti plašos apmēros, tāpēc atkal vajadzētu atgriezties pie lielā protestantu principa – Bībele un vienīgi Bībele ir ticības un pienākumu mēraukla. (205) Ar visiem savā rīcībā esošajiem līdzekļiem sātans vēl vienmēr cenšas iznīcināt reliģisko brīvību. Pretkristīgā vara, kuru noraidīja Speieras protestanti, tagad ar atjaunotu enerģiju mēģina nostiprināt savu zaudēto virskundzību. Un arī šodien reformas vienīgā cerība ir tā pati nesvārstīgā uzticība Dieva Vārdam, kas atklājās reformācijas krīzes laikā.

Parādījās protestantiem draudošu briesmu pazīmes, bet bija redzami arī pierādījumi, ka uzticīgos aizsargā dievišķa roka. Ap šo laiku "Melanhtons pa Speieras ielām uz Reinas pusi steidzīgi vadīja kādu savu draugu Saimonu Grīnausu, lūdzot viņu nekavējoties celties pāri ūdeņiem. Tas bija ļoti izbrīnījis par šādu steigu. Tad Melanhtons sacīja: "Man parādījās nepazīstams, vecs, nopietna un svinīga izskata vīrs un paziņoja: "Ferdinands tūlīt sūtīs ierēdņus apcietināt Grīnausu.""

Tajā dienā Grīnauss tiešām bija sašutis par kāda vadoša katoļu doktora Fābera svētrunu un noslēgumā izteica protestu pret "dažu pretīgu maldu aizstāvēšanu". Fābers savas dusmas nelika manīt, bet tūlīt devās pie karaļa, no kura saņēma pavēli apcietināt uzmācīgo Heidelbergas profesoru. Melanhtons nešaubījās, ka Dievs, lai glābtu viņa draugu, bija sūtījis vienu no saviem svētajiem eņģeļiem to iepriekš brīdināt. Reinas krastā viņš nekustīgi gaidīja, kamēr upes ūdeņi Grīnausu šķīra no tā vajātājiem. "Beidzot," izsaucās Melanhtons, kad ieraudzīja draugu jau pretējā krastā, "beidzot viņš ir izrauts no to cilvēku nežēlīgās rīkles, kas slāpst pēc nevainīgo asinīm." Mājās atgriezies, Melanhtons uzzināja, ka, kārojot apcietināt Grīnausu, ierēdņi namu jau ir pārmeklējuši no augšas līdz apakšai.

Šīs zemes vareno valdnieku priekšā reformācijai vajadzēja atklāties vēl iespaidīgākā veidā. Karalis Ferdinands bija atteicies uzklaustīt evaņģēliskos firstus, tomēr viņiem tika sniegta izdevība savu lietu izteikt imperatora un sapulcējušos baznīcas un valsts augstāko ierēdņu klātbūtnē. (206) Nākošajā gadā pēc Speieras protesta Kārlis V sasauca reihstāgu Augsburgā, lai, cik iespējams, klusinātu impēriju satraucošās nesaskaņas. Viņš paziņoja, ka šo sanākumi ir nodomājis vadīt pats personīgi. Tur ierasties uzaicināja arī protestantu pārstāvjus.

Reformācijai draudēja lielas briesmas, bet tās aizstāvji joprojām savu lietu uzticēja Dievam un svinīgi solījās neatteikties no Evaņģēlija. Saksijas kūrfirstu viņa padomnieki centās pierunāt neierasties reihstāgā. Viņi domāja, ka imperators firstus aicinot tikai tāpēc, lai viņus ievilinātu lamatās. "Vai nav pārdroši ieslēgties pilsētas mūros kopā ar tik varenu ienaidnieku?" Tomēr citi augstsirdīgi iedrošināja: "Lai tikai firsti izturas drosmīgi, un Dieva lieta būs glābta. Dievs ir uzticīgs, Viņš mūs neatstās." (5) Kūrfirsts ar savu svītu tomēr devās ceļā uz Augsburgu. Visi apzinājās viņam draudošās briesmas, tādēļ daudziem bija noskumis vaigs un satraukta sirds. Bet Lutera, kurš viņus pavadīja līdz Koburgai, viņu pagurušo ticību uzmundrinot, dziedāja šī ceļojuma laikā uzrakstīto himnu: "Dievs Kungs ir mūsu stīprā pils." Šīs iedvesmojošās melodijas skaņas aizdzina daudzas baigas nojautas un atvieglāja ne vienu vien smagu sirdi.

Reformētie firsti bija nolēmuši pārskatāmā veidā izstrādāt savu uzskatu izklāstu un līdz ar pierādījumiem no Rakstiem iesniegt to reihstāgam. Ziņojuma sastādīšana tika uzticēta Luteram, Melanhtonam un viņu biedriem. So ticības apliecinājumus protestanti tad arī pieņēma par savas pārliecības pamatu un sapulcējās, lai svarīgajam dokumentam pievienotu savus parakstus. Tas bija svinīgs un nozīmīgs brīdis. Reformatori baidījās savu ideju saistīt ar politiskiem apsvērumiem, jo atzina, ka reformācija nedrīkst balstīties ne uz kādu citu iespaidu, kā vienīgi uz to, kas nāk no Dieva Vārda. (207) Kristīgajiem firstiem izejot uz priekšu, lai parakstītu dokumentu, Melanhtons viņus brīdināja ar vārdiem: "Tādas lietas ierosināt pienākas teologiem un sludinātājiem, zemes vareno autoritāti vajag pataupīt citiem jautājumiem." "Lai Dievs pasargā," atbildēja Saksijas Jānis, "ka jūs man neļautu to parakstīt! Es esmu apņēmies rīkoties pareizi, nemaz nebaidoties par savu kroni. Es vēlos atklāti atzīt savu Kungu! Mana kūrfirsta galvasrota un mans valdnieka apmetnis man nav tik dārgs kā Jēzus Kristus krusts." To teicis, viņš parakstīja dokumentu. Kāds cits firsts, spalvu satverot, sacīja: "Ja mana Kunga Jēzus Kristus gods to prasa, es esmu gatavs (..) atteikties no savas mantas un no savas

dzīvības." "Es labāk atsakos no saviem pavalstniekiem un savas valsts, labāk ar spieķi rokā aizeju no savu tēvu zemes," viņš turpināja, "nekā pieņemu kādu citu doktrīnu, kā to, kas izteikta šajā ticības apliecībā." (6) Tāda bija šo Dieva vīru ticība un drosmē.

Pienāca noliktais laiks ierasties imperatora priekšā. Kārlis V, sēdēdams uz troņa, kūrfirstu un firstu apņemts, pieņēma protestantu pārstāvjus. Tika nolasīta viņu ticības apliecība. Sajā ievērojamajā sanāksmē skaidri atklājās Evaņģēlija patiesības un atmaskojās pāvestīgās baznīcas maldi. So dienu pasludināja par "reformācijas lielāko dienu un vienu no brīnišķīgākajām dienām kristietības un cilvēces vēsturē". (7)

Bija pagājuši tikai nedaudzi gadi, kopš Vitenbergas mūks viens pats Vormsā stāvēja nacionālās sapulces priekšā. Tagad viņa vietu ieņēma impērijas visdziļciltīgākie un varenākie firsti. Luteram tika aizliegts ierasties Augsburgā, tomēr viņš tur bija ar saviem vārdiem un lūgšanām. "Es esmu bezgala priecīgs," viņš rakstīja, "ka piedzīvoju šo stundu, kurā Kristu atklāti paaugstināja tādi izcili ticības apliecinātāji un vēl tik slavenā sapulcē." (7) Tā piepildījās Rakstos teiktais: "Es runāšu par Tavām liecībām ķēniņu priekšā (..)." (Ps. 119:46.)

(208) Arī Pāvila dienās Evaņģēliju, kura dēļ viņš bija saistīts, tādā pašā veidā atklāja impērijas galvaspilsētas augstmaņiem un varas vīriem. Tā šajā gadījumā pilni pasludināja to, ko imperators bija aizliedzis sludināt no kanceles, – to, ko daudzi bija uzskatījuši par tik nederīgu, ka pat kalpiem aizliedza klausīties, tagad ar apbrīnu uzklausa impērijas vadītāji un firsti. Auditoriju veidoja karaļi un augstmaņi, bet sludināja kronēti firsti, sniedzot svētrunu par Dieva ķēnišķīgo patiesību. "Kopš apustuļu laikiem," saka kāds rakstnieks, "nekad nav darīts lielāks darbs un nekad tik lieliski nav apliecināta ticība." (7)

"Viss, ko sacījuši luterāņi, ir patiesība, mēs nevaram to noliegt," paziņoja kāds katoļu bīskaps. "Vai jūs varat pamatoti atspēkot kūrfirsta un viņa sabiedroto sniegto ticības apliecību?" kāds cits jautāja doktoram Ekam. "Ar apustuļu un praviešu Rakstiem – nē!" skanēja atbilde. "Bet ar to, ko uzrakstījuši baznīcas tēvi un koncili – jā!" "Es saprotu," atsaucās jautātājs, "saskaņā ar jūsu teikto luterāņi dzīvo atbilstoši Rakstiem, bet mums tāda pamata nav." (8)

Atkal daži Vācijās firsti tika pievērsti reformētajai ticībai. Pats imperators atzina, ka protestantu raksts ir patiess. So ticības apliecību pārtulkoja daudzās valodās un izplatīja visā Eiropā, un nākošajās paaudzēs miljoni to ir pieņēmuši par savu personīgo ticības apliecību.

Dieva uzticīgie kalpi nestrādāja vieni. Kamēr valdības un varas un jaunie gari "šīs pasaules telpā" bija savienājušies pret viņiem, Kungs savus ļaudis neatstāja. Ja viņu acis tiktu atvērtas, tad tie skaidri ieraudzītu dievišķās klātbūtnes un palīdzības izcilus pierādījumus, kādus reiz piešķīra vienam pravietim senatnē. Kad Elīzas kalps savam kungam norādīja uz viņus ielenkušo ienaidnieka karaspēku, kas nogrieza katru atkāpšanās iespēju, pravietis lūdza: "Kungs, lūdzams, atver viņam acis, ka viņš var redzēt!" (2. Ķēn. 6:17) Un, raugi, kalns bija pilns ar ugunīgiem ratiem un zirgiem, ar Debesu armiju, kas tika sūtīta aizsargāt šo Dieva vīru. Tāpat eņģeļi sargāja arī reformācijas lietas strādniekus.

(209) Luters ļoti stingri turējās pie principa, ka reformācijai nav jāmeklē atbalsts pie laicīgām varām un ka tā nav jāaizstāv ar ieročiem. Viņš priecājās, ka Evaņģēliju bija atzinuši impērijas firsti, bet, kad tie ieteica apvienoties, lai kopīgi aizstāvētos, viņš paskaidroja, ka "Evaņģēlija mācība jāaizstāv vienīgi Dievam(..) Jo mazāk darbā iemaisīsies cilvēks, jo pārsteidzošāk tā labā strādās Dievs. Visa ierosinātā politiskā piesardzība viņa skatījumā bija pieskaitāma necienīgām bailēm un grēcīgai neuzticībai". (9)

Kad reformētās ticības iznīcināšanai apvienojās vareni ienaidnieki un šķita, ka pret to pacelsies tūkstošiem zobenu, Luters sacīja: "Sātans izgāž savas dusmas, pret mums sazvērējušies bezdievīgi pāvesti, draudot ar karu. Paskubiniet ļaudis ticībā un lūgšanās drosmīgi cīnīties Kunga troņa priekšā, lai ienaidnieki, Dieva Gara uzvarēti, būtu spiesti turēt mieru. Mūsu galvenā vajadzība, mūsu galvenais darbs ir lūgšana, lai ļaudis zina, ka pret viņiem tagad vērsas zobena asmens un sātana ārkārtīgās dusmas, un lai viņi lūdz." (9)

Un vēl pēc kāda laika, runājot par reformēto firstu iecerēto savienību, Luters paskaidroja, ka vienīgajam šajā cīņā izlietotajam ierocim vajadzētu būt "Gara zobenam". Saksijas kūrfirstam viņš rakstīja: "Nodomāto savienību mēs pēc savas sirdsapziņas nevaram atzīt par pareizu. Mēs labāk vēlētos desmit reizes mirt, nekā piedzīvot, ka mūsu Evaņģēlijs liek izliet kādu pilienu asinis. Mūsu daļa ir līdzināties kaujamām avīm. Ir jānes Kristus krusts. Lai jūsu augstība nebaidās. Mēs ar savām lūgšanām panāksim vairāk nekā visi mūsu ienaidnieki ar savu lielīšanos. Tikai neaptraipiet rokas ar

brāļu asinīm. Ja imperators prasa mūsu nodošanu viņa tribunāliem, mēs esam gatavi nākt. Jūs nevarat aizstāvēt mūsu ticību, katram vajadzētu ticēt, pašam sevi pakļaujot riskam un briesmām." (10)

(210) No klusajām lūgšanu vietām nāca spēks, kas lielās reformācijas laikā satricināja pasauli. Tur Kunga kalpi svētā līksmībā nostājās uz Viņa apsolījumu ķlints. Cīnoties Augsburgā, Lutērs "nepavadīja nevienu dienu, ja vismaz trīs stundas nebija veltījis lūgšanām, un šīs stundas parasti tika ņemtas no laika, kas būtu vislabvēlīgākais studijām". Vienatnē savā istabā viņš izteica dvēseles ilgas Dievam ar vārdiem, kas bija "pilni pielūgsmes, bijības un cerības, it kā tas runātu ar draugu". "Es zinu, ka Tu esi mūsu Tēvs un mūsu Dievs," viņš sacīja, "un Tu izklīdināsi savu bērnu vajātājus, jo līdz ar mums arī Tu pats esi apdraudēts. Visa šī lieta ir Tava, un tikai tāpēc, ka Tu mūs esi skubinājis, mēs tai esam pielikuši savas rokas. Tad nu, ak Tēvs, sargi mūs!" (6)

Rūpju un baiļu ņastas nomāktajam Melanhtonam viņš rakstīja: "Žēlastība un miers Kristū, – Kristū, es saku, ne jau šinī pasaulē. Amen! Es ar ārkārtīgu naidu ienīstu tās lielās raizes, kas Tevi pastāvīgi grauž. Ja šī lieta ir netaisna, tad atstāj to, bet, ja lieta ir taisna, kāpēc tad mums celt neslavu Tā apsolījumiem, kurš mums pavēl gulēt bez bailēm? (..) Taisnības un patiesības darba vajadzībām Kristum nekā netrūks. Viņš dzīvo, Viņš valda, – kādas bailes gan mums vēl varētu būt?" (6)

Dievs uzklausīja savu kalpu sirsnīgās lūgšanas. Viņš deva pirmiem un sludinātājiem žēlastību un drosmi aizstāvēt patiesību pret šīs pasaules tumsas valdniekiem. Kungs saka: "Redzi, Es lieku Ciānā izredzētu dārgu stūra akmeni, un, kas tic uz Viņu, nepaliks kaunā." Protestantu reformatori cerēja uz Kristu, un elles vārti tos nevarēja uzvarēt.

12. REFORMĀCIJA FRANCIJĀ

[211] Protestam Špeierā un ticības apliecībai Augsburgā, kas iezīmēja reformācijas uzvaru Vācijā, sekoja cīņu un tumsas gadi. Savu atbalstītāju šķelšanās novājinātai un spēcīgu ienaidnieku uzbrukumiem pakļautai, šķita, ka protestantisma kustībai lemta pilnīga iznīcība. Tūkstoši savu līcību apzīmogoja ar asinīm. Uzliesmoja pilsoņu karš; protestantu lietu nodeva viens no tās vadošajiem piekritējiem; visdziļciltīgākie no reformētājiem pirmiem krita imperatora rokās un kā gūstekņi tika vāzāti no vienas pilsētas uz otru. Bet tieši šīs šķietamās uzvaras brīdī imperatoram nācās piedzīvot smagu sakāvi. Tas bija spiests noskatīties, kā laupījums tiek izrauts no viņa rokām, un beidzot vajadzēja sākt izturēties iecietīgāk pret tām mācībām, kuru iznīcināšana bija viņa dzīves mērķis. Lai izdeldētu ķecerību, viņš lika uz spēles visu valsti, savu mantu un pat savu dzīvību. Un tagad bija redzams rezultāts: armijas kaujās nomocītas, bagātības izsmeltas, daudzās atsevišķās valstiņas apdraudēja sacelšanās iespējas, bet ticība, kuru tas velti pūlējās apspiest, ieguva arvien vairāk piekritēju. Kārlis V bija karojis pret visu pārvaldošo varu. Dievs sacīja: "Lai top gaisma!" – bet imperators centās darīt visu iespējamo tumsas saglabāšanai. Tādēļ arī viņa nodomi cieta neveiksmi, un, priekšlaicīgi novecojis un ilgo cīņu nogurdināts, tas beidzot atteicās no troņa un apraka sevi klosterī.

Tāpat kā Vācijā, arī Šveicē reformācijai pienāca tumšas dienas. Kamēr daudzi kantoni pieņēma reformēto ticību, citi aklā stūrgalvībā pieķērās Romas sludinātājiem uzskatiem. (212) Vajāšanas pret tiem, kas vēlējās pieņemt patiesību, beidzot izraisīja pilsoņu karu. Kapelas asiņainajā kaujas laukā krita Cvinglijs un daudzi citi reformācijas līdzgaitnieki. Šo drausmīgo nelaimju nomākts drīz nomira arī Ekolampadijs. Roma līksmoja, jo likās, ka daudzās vietās tā atgūs visu, ko bija zaudējusi. Bet Tas, kura nodomi pastāv no mūžības, nebija atstājis ne savu lietu, ne savu tautu. Viņa roka tos arī tagad spēja glābt. Reformācijas turpināšanai Kungs jau citās zemēs bija pamodinājis jaunus strādniekus.

Francijā diena sāka uzaust, jau pirms kāds kaut ko zināja par reformatoru Luteru. Viens no pirmajiem gaismu uztvēra gados vecais Lefjērs, kāds vispusīgi izglītots vīrs, Parīzes universitātes profesors un dedzīgs pāvesta piekritējs. Pētot seno literatūru, viņa uzmanību saistīja Bībele, un drīz vien šī grāmata kļuva par viņa studentu mācību priekšmetu. Lefjērs bija aizrautīgs svēto pielūdzējs, un, izzinājis baznīcas leģendas, viņš jau bija iesācis rakstīt vēsturi par svētajiem un mocekļiem. Šis darbs prasīja lielu piepūli, tomēr, neskatoties uz grūtībām, laika gaitā tika gūti ievērojami panākumi, līdz autors sāka studēt Bībeli, cerēdams, ka tā viņam palīdzēs pilnīgāk izprast šo tematu. Tur viņš tiešām arī atrada aprakstus par svētajiem, bet ne tādus, kādi figurēja Romas kalendārā. Pār viņu nāca dievišķās gaismas plūdi. Pārsteigumā un riebumā viņš tagad novērsās no paša izraudzītā darba, lai nodotos Dieva Vārdam. Un tur atrastās dārgās patiesības viņš drīz sāka mācīt citiem.

1512. gadā, kad Lutērs un Cvinglijs vēl nebija sākuši reformas darbu, Lefjērs rakstīja: "Tas ir Dievs, kas mums ticībā dod savu taisnību, un tā ir vienīgā, kas, pateicoties žēlastībai, taisno mūs mūžīgai dzīvei." (1) Iedziļinoties atpestīšanas noslēpumos, viņš izsaucās: "Ak, cik neizsakāmi liels ir šis

maiņas darījums: (213) bezgrēcīgais tiek notiesāts, un vainīgais kļūst brīvs; svētība nes lāstu, un nolādētais saņem svētību; dzīvība mirst, un mirušais dzīvo; godību apņēms tumsa, un tas, kurš nepazīna neko, izņemot kaunu, tagad tiek ietērpts godībā." (2)

Mācīdams, ka gods par pestīšanu pieder vienīgi Dievam, viņš arī paskaidroja, ka cilvēkam pienākas Tam paklausīt. "Ja tu esi Kristus draudzes loceklis," viņš sacīja, "tad tu esi loceklis pie Viņa miesas, un, ja tu esi no Viņa miesas, tad esi pildīts ar dievišķu dabu. (..) Ak, ja cilvēki tikai spētu saprast šo priekšrocību, cik skaidri, nevainīgi un svēti tad viņi dzīvotu un cik nicināma, salīdzinot ar viņos mājajošo godību, – ar to, ko miesīgās acis nespēj saskatīt, – tad tiem kļūtu visa šīs pasaules godība." (2)

Starp Lefjēra studentiem atradās daži, kas aizrautīgi klausījās viņa vārdos un kuriem vēl ilgi pēc tam, kad skolotāja balss jau bija apklususi, nācās turpināt patiesības sludināšanas darbu. Tāds bija Viljams Fārels. Dievbijīgu vecāku dēls, audzināts tā, lai nešaubīgā ticībā pieņemtu baznīcas mācības, viņš līdz ar apustuli Pāvilu par sevi varēja teikt: "Esmu dzīvojis pēc mūsu reliģijas visstingrākās sekts noteikumiem, būdams farizejs." (Ap.d. 26:5) Kā uzticīgs Romas piekritējs, viņš dega par visu to cilvēku iznīcināšanu, kas uzdrīkstējās pretoties baznīcai. "Es biju gatavs griezt zobus kā saniknots vilks," viņš vēlāk atzinās, runājot par šo savas dzīves posmu, "kad vien dzirdēju kādu izsakāmies pret pāvestu." (3) Fārels bija nenogurstošs svēto pagodinātājs un kopā ar Lefjēru izstaigāja visas Parizes baznīcas, zemdāties altāru priekšā un izgreznodams ar dāvanām svēto tēlus. Tomēr šie rituāli nespēja dot dvēseles mieru. Viņu vienmēr nomāca grēku apziņa, kuru nespēja aizdzīt visi izdomātie grēku nožēlas darbi. Tādēļ kā balss no Debesīm izskanēja reformatora vārdi: "Pestīšana ir no žēlastības. Nevainīgais ir notiesāts, un noziedznieks ir attaisnots." (214) "Vienīgi Kristus krusts ir tas, kas atver Debesu vārtus un aizslēdz durvis uz elli." (3)

Fārels priedīgi pieņēma šo patiesību. Līdzīgi Pāvilam, novērsdamies no vergošanas tradīcijām, viņš tagad iegāja Dieva bērniem piedāvātajā brīvībā. Vēlāk pats par sevi viņš mēdza stāstīt, ka ir "atgriezies ne vairs kā asinskārs un slepkavojošs vilks, bet gan kā kluss, lēnprātīgs un nevainīgs jērs, savā sirdī pilnīgi aizejot no pāvesta un nododoties Jēzum Kristum". (4)

Kamēr Lefjērs turpināja izplatīt gaismu starp saviem studentiem, Fārels, kas Kristus darbā bija tikpat dedzīgs kā pirms tam pāvestības lietās, uzsāka atklātu patiesības sludināšanu. Viņiem drīz pievienojās augsts baznīcas ierēdnis, apgabala bīskaps. Bija arī vēl citi skolotāji, kas baudīja lielu ievēribu savu spēju un izglītības dēļ, bet tagad apvienojās Evaņģēlija sludināšanā, gūstot piekritējus starp visām iedzīvotāju šķirām – no amatnieku un zemnieku būdīnām līdz pat karaļa pilij. Reformēto ticību pieņēma tajā laikā valdošā karaļa Franča I māsa. Šķita, ka kādu laiku labvēlīgi noskaņots ir arī pats karalis un māte karaliene, tāpēc reformatori ar lielām cerībām raudzījās uz priekšu nākotnē, kad Francija būs atvērta Evaņģēlijam.

Bet viņu cerībām nebija lemts piepildīties. Kristus mācekļus gaidīja smagi pārbaudījumi un vajāšanas. Žēlastībā tās tomēr viņu acīm vēl bija apslēptas. Miera laikā tie varēja uzkrāt spēkus pastāvēšanai vētrās; reformācijas darbs strauji gāja uz priekšu. Miauksas bīskaps dedzīgi strādāja savā baznīcas iecirknī, pamācot kā garīdzniecību, tā tautu. Neizglītos un netikumīgos priesterus atcēla un, cik tālu vien tas bija iespējams, aizvietoja ar izglītotiem un dievbijīgiem vīriem. Bīskaps ļoti vēlējās, lai viņa ļaudīm pašiem būtu pieejams Dieva Vārds, un šis mērķis drīz tika sasniegts. Lefjērs uzņēmās pārtulkot Jauno Derību, un tieši tajā pašā laikā, kad Vitenbergas spiestuvi atstāja Lutera vācu Bībele, Miauksā izdeva Jauno Derību franču valodā. Bīskaps netaupīja ne pūles, ne līdzekļus, lai to izplatītu savās draudzēs, (215) un jau drīz visa apgabala zemnieku īpašumā atradās Svētie Raksti.

Kā slāpēs bojāejoši ceļotāji neizsakāmā priekā steidzas pie spirdzinoša ūdens avota, tā šīs dvēseles uzņēma Debesu vēsti. Strādnieki tīrumos un amatnieki savās darbnīcās smago ikdienas darbu atvieglāja, runājot par Bībeles dārgajām patiesībām. Vakaros tie vairs neapmeklēja vīna pārdotavas, bet sapulcējās cits cita mājā, lai lasītu Dieva Vārdu un vienotos lūgšanās un Kunga slavēšanā. Drīz vien šīs kopienas stipri pārvērtās. Lai gan tā bija viszemākā šķira, nemācīta un smagi strādājoša zemniecība, viņu dzīvē tagad atklājās dievišķās žēlastības pārveidojošais spēks. Pazemīgi, mīloši un svēti – tie tagad kļuva par lieciniekiem Evaņģēlija labajam darbam, ko tas veic visos cilvēkos, kas vien to uzņem godīgās sirdīs.

Miauksas apgabalā aizdedzinātā gaisma savus starus izplatīja tālā apkārtnē. Jaunatgriezto skaits ik dienas pieauga. Karalis, kurš nicināja mūku aprobežoto svētulību, kādu laiku aizturēja hierarhijas niknumu, bet beidzot pāvestīgie vadoņi guva virsroku. Tad iedegās ugunssārti. Miauksas apgabala bīskaps, spiests izvēlēties starp uguni un savu mācību atsaukšanu, aizgāja pa vieglāko ceļu, bet, neskatoties uz vadoņa krišanu, viņa draudze palika nelokāma. Daudzi, liesmu apņēmti, liecināja par patiesību. Ar savu drosmi un uzticību, ko viņi parādīja uz sārtā, šie pazemīgie kristieši runāja uz

tūkstošiem, kas miera apstākļos nekad nebūtu sadzirdējuši viņu liecību.

Kristu ciešanās un apsmieklā uzdrošinājās apliecināt ne tikai nabadzīgie un vienkāršie ļaudis. Arī pilīs un cietokšņu mirdzošajās zālēs atradās cēlas dvēseles, kas patiesību vērtēja pāri par bagātību, sabiedrisko stāvokli vai pat dzīvību. Bruņinieku tērps zem sevis slēpa dižāku un pastāvīgāku garu nekā bīskapa talārs vai mitra. Ludvigam van Berkvīnam bija dižciltīgi senči. Viņš bija galma bruņinieks ar izsmalcinātu izturēšanās veidu un nevainojamu morāli, cilvēks, kas daudz laika ziedoja studijām. "Viņš bija," saka kāds rakstnieks, "dedzīgs pāvestīgo noteikumu ievērotājs un pastāvīgi sekoja baznīcas misēm un svētrunām, (..) un visus citus savus daudzus tikumus kronēja ar sevišķu riebumu pret luterānismu." (216) Bet līdzīgi daudziem citiem, kas dievišķā aizgādībā tika vadīti pie Bībeles, viņš pārsteigts tur atrada "nevis Romas doktrīnas, bet gan Lutera mācības". (5) Kopš tā laika viņš pilnīgi nodevās Eviņģēlija lietai.

"Visizglītotākais no Francijas augstmaņiem", ārkārtīgi apdāvināts un daiļrunīgs, neiebiedējami drosmīgs, varonīgs un dedzīgs, ar lielu iespaidu galmā, jo bija karaļa mīlulis, tieši šo iemeslu dēļ daudzi domāja, ka viņam lemts kļūt par savas dzimtās zemes reformatoru. Beza sacīja: "Berkvīns būtu varējis kļūt par otru Luteru, ja viņš Francī I būtu atradis otru kūrfirstu." Bet pāvesta piekritēji kļiedza: "Viņš ir sliktāks par Luteru." Romas atbalstītājiem Francijā viņš tiešām bija bīstamāks. Tie viņu ielika cietumā kā ķeceru, bet karalis to atbrīvoja. Cīņa turpinājās vairākus gadus, svārstoties starp Romu un reformāciju, kur Francis pārmaiņus gan pacieta, gan atkal ierobežoja mūku nikno dedzību. Pāvestīgās varas pārstāvji Berkvīnu trīs reizes apcietināja, bet, apbrīnojot viņa ģenialitāti un rakstura cildenumu, monarhs to tūlīt atbrīvoja, atsakoties viņu upurēt hierarhijas jaunprātībai.

Berkvīnu atkārtoti brīdināja par viņam draudošajām briesmām Francijā un pamudināja sekot to pēdās, kuri sev drošību bija atraduši labprātīgā trimdā. Biklais un nepastāvīgais Erasmus, kuram, neskatoties uz viņa spīdošajām zināšanām, tomēr nebija tā morālā lieluma, kas patiesību vērtē augstāk par dzīvību un godu, Berkvīnam rakstīja: "Lūdz, lai tevi nosūta par vēstnesi uz kādu svešu zemi, vai arī dodies uz Vāciju un ceļo tur. Tu pazīsti Bīdu un viņam līdzīgos – tas ir tūkstošgalvains nezvērs, kas uz visām pusēm izspļauj indi. Tev ir leģions ienaidnieku. Pat ja tava lieta būtu labāka kā Jēzum Kristum, tad tomēr viņi tev neļaus dzīvot, līdz nožēlojamā kārtā nebūs iznīcinājuši. Nepaļaujies pārmērīgi uz karaļa aizsardzību. Nekādā gadījumā nekompromitē mani teoloģijas fakultātē." (5)

Bet, briesmām vairojoties, Berkvīna dedzība vienīgi pieauga spēkā. Būdamas tālu no tā, lai pieņemtu Erišma pasaulīgi gudro un savtīgo padomu, viņš izšķīrās par vēl drosmīgākiem pasākumiem. (217) Viņš vēlējās patiesību ne tikai aizstāvēt, bet arī uzbrukt maldiem. Romas piekritēju uzturēto apsūdzību ķecerībā Berkvīns vērsa atpakaļ pret viņiem pašiem. Visaktīvākie un niknākie viņa pretinieki bija augsti mācīti doktori un mūki no Parīzes lielās universitātes teoloģijas nodaļas, kuru uzskatīja par vienu no ievērojamākajām garīdzniecības autoritātēm tautā. Minēto doktoru rakstos Berkvīns atrada divpadsmit punktus, kurus tas atklāti nosauca par "pretbībeliskiem un tāpēc ķecerīgiem", un ar lūgumu izšķirt strīdu griezās pie paša karaļa.

Monarhs, kurš labprāt vēlējās noskatīties uz šo pretējo spēku cīnītāju drosmi un atjautību, priecīgs par izdevību pazemot augstprātīgo mūku lepnumu, pavēlēja Romas piekritējiem savu lietu aizstāvēt ar Bībeli. Bet viņi labi zināja, ka šis ierocis tiem maz var palīdzēt; daudz labprātāk tie būtu lietojuši cietumu, spīdzināšanu un dedzināšanu uz sārta. Bet tagad lomas bija mainītas, un viņi juta, ka krīt bedrē, kur bija cerējuši iegrūst Berkvīnu. Apmulsuši tie steidzīgi meklēja kādu glābšanās iespēju.

Tieši tajā laikā uz ielas stūra tika sakropļota jaunavas Marijas statuļa. Par to uztraucās visa pilsēta. Ļaudis bariem plūda uz notikuma vietu, izsakot savas sāras un sašutumu. Arī karalis jutās dziļi aizskarts. Šo gadījumu mūki varēja izmantot savā labā, un viņi arī nekavējās to darīt. "Tie ir Berkvīna mācību augļi," tie nikni kļiedza. "Šī luterāņu sazvērestība gatava gāzt visu – reliģiju, likumus un pašu troni." (5)

Berkvīnu no jauna arestēja. Karalis atstāja Parīzi, un tā mūkiem radās iespēja netraucēti piepildīt savus nodomus. Reformatoru nopratināja un notiesāja uz nāvi, un, lai Francis nevarētu vēlreiz iejaukties un viņu izglābt, spriedumu izpildīja tajā pašā dienā, kad to pasludināja! (218) Ap pusdienas laiku Berkvīnu veda uz nāves soda vietu. Sapulcējās milzīgs ļaužu pūlis, kas vēlējās redzēt visu notiekošo, un te nu daudzi pārsteigti un izbijušies saprata, ka šoreiz par upuri izraudzīts vīrs no Francijas vislabākās un drosmīgākās dižciltīgo ģimenes. Viļņojošā pūļa sejas aptumšoja neziņa, sašutums, nicinājums un rūgts nāids, bet uz vienas sejas nebija nekādu ēnu. Mocekļa domas kavējās tālu prom no šīs kņadas un trokšņa, viņš apzinājās vienīgi sava Kunga klātbūtni.

Nožēlojamie rati, kuros tas brauca, viņa vajātāju dūsmīgās sejas, briesmīgā nāve, kas viņu sagaidīja, – visām šīm lietām reformators nepievērsa nekādu uzmanību, viņam blakus atradās Tas, kurš dzīvo,

kaut gan bija miris, bet tagad ir mūžīgi dzīvs, un kuram ir nāves un elles atslēgas. Berkvīna seja staroja Debesu gaismā un mierā. Viņš bija tērpies labākajās drēbēs – "samta apmetnī, atlasa un damasta kamzoli un ar zelta pavedieniem izrakstītās zeķēs". (6) Viņš savu ticību ķēniņu ķēniņam gatavojās apliecināt visu vērojošā Universa klātbūtnē, un nekādas skumju pazīmes nedrīkstēja apēnot tā prieku.

Gājienam lēni virzoties uz priekšu pa cilvēku pieblīvētajām ielām, ļaudis izbrīnījušies ievēroja, ka viņa skats un stāja pauda mieru un uzvaras prieku. "Viņš izskatās kā tāds, kas sež templī un pārdomā svētas lietas," (5) ļaudis savā starpā runāja.

Uz sārta Berkvīns mēģināja ar dažiem vārdiem griezties pie pūļa, bet mūki, baidīdamies no sekām, sāka kliegt, un kareivji šķindināja savus ieročus, tā ka viņu klaigas apslāpēja mocekļa balsi. Tādā veidā 1529. gadā kulturālās Parīzes augstākās literāri izglītotās autoritātes un garīdzniecība "1793. gada vienkāršajiem ļaudīm atstāja zemisku priekšzīmi, noslāpējot mirstoša cilvēka svētos vārdus". (5)

Berkvīnu nožņaudza, un viņa miesas aprija liesmas. Ziņas par viņa nāvi atnesa bailes reformācijas draugiem visā Francijā. (219) Bet viņa piemērs nebija veltīgs. "Arī mēs esam gatavi," sacīja patiesības liecinieki, "priecīgi iet pretī nāvei, savu skatu vērsot uz nākamo dzīvi." (7)

Vajāšanu laikā Miauksas apgabalā reformētās ticības skolotājiem atņēma tiesības sludināt, un viņi aizceļoja uz citiem laukiem. Lefjērs pēc kāda laika devās uz Vāciju. Fārels atgriezās dzimtajā pilsētīnā Francijas austrumos, lai izplatītu gaismu savā bērniības zemē. Līdz turieni jau bija atnākušas ziņas par notikumiem Miauksā, un viņa bezbailīgā centībā mācītā patiesība atrada klausītājus. Tomēr drīz vien pamodās varas iestādes, lai viņu apklusinātu, kā rezultātā tas tika izraidīts no pilsētas. Ja arī tagad vairs nebija iespējams strādāt atklāti, viņš, pārstaigādams līdzenumus un ciemus, mācīja ļaudis viņu mājās un vientuļās kalnu pļavās, sev patvērumu atrodot mežos un klinšu alās, kur kādreiz bija mīlējis uzturēties zēna gados. Dievs viņu sagatavoja lielākiem pārbaudījumiem. "Neizpalika meklēšana, vajāšanas un sātana intrigas, par ko tiku brīdināts," viņš pats vēlāk sacīja, "tas viss bija daudz lielākā mērā, kā es to paša spēkiem būtu varējis panest, bet Dievs ir mans Tēvs, Viņš man vienmēr sniedza un arī turpmāk sniegs vajadzīgo palīdzību." (8)

Tāpat kā apustuļu dienās "vajāšanas vairāk gan bija kalpojušas Evaņģēlija tālākai izplatīšanai". Izdzīti no Parīzes un Miauksas apgabala, reformatori "staigāja apkārt, Vārdu pasludinādami". (Ap.d. 8:4.) Līdz ar to gaisma atrada ceļu uz daudzām tālām Francijas provincēm.

Dievs vēl vienmēr sagatavoja strādniekus savas lietas vajadzībām. Kādā no Parīzes skolām mācījās dziļi domājošs, kluss jauneklis, kas jau bija parādījis varenu un izprotošu prātu, ne mazāk izceldamies ar nevainojamu dzīvi, kā ar intelektuālu aizrautību un nodošanos reliģijai. Viņa ģenialitāte un uzcītība to drīz vien padarīja par koledžas lepnumu, un daudzi jau ar pārliecību runāja, ka Kalvins kļuvis par vienu no visspējīgākajiem un godājamākajiem baznīcas aizstāvjiem. Bet dievišķās gaismas stars iespaidās pat sholastikas un māņticības mūros, kas toreiz apņēma jaunekli. (220) Dzirdot vēstis par jaunajām mācībām, viņa sirds nodrebēja, un tas nemaz nešaubījās, ka ķeceri tiešām pelnījuši liesmas, kurām viņus nodeva. Tomēr pavisam nejauši Kalvins nonāca vaigu vaigā ar ķecerību, kur tika spiests pārbaudīt Romas teoloģijas spēku cīņā pret protestantu mācībām.

Parīzē dzīvoja Kalvina brālēns, kurš jau bija pievienojies reformatoriem. Abi radinieki bieži satikās un kopīgi pārrunāja jautājumus, kas satrauca kristīgo pasauli. "Virš zemes ir tikai divas reliģijas," sacīja protestants Olivētans. "Viena ir tā, ko radījuši cilvēki un kura māca, ka cilvēks pats sevi var izglābt ar ceremonijām un labiem darbiem; otra ir Bībelē atklātā reliģija, un tā māca meklēt pestīšanu vienīgi brīvi piedāvātajā Dieva žēlastībā."

"Es negribu nevienu no jūsu jaunajām mācībām," izsaucās Kalvins, "vai tu domā, ka es visu iepriekšējo dzīves laiku esmu atradies maldos?" (9)

Bet domas bija atmodinātas, un viņš tās vairs nevarēja aizdzīt, lai arī kā to būtu vēlējies. Viens pats, sēdot savā istabiņā, tas vēlreiz pārcilāja brālēna vārdus. Viņu savā varā pārņēma grēka apziņa, tas sevi ieraudzīja bez aizstāvja svētā un taisnā Soģa priekšā. Svēto starpniecība, labie darbi un baznīcas ceremonijas – tas viss nespēja izpirkt viņa grēkus. Sev priekšā viņš nespēja saskatīt neko citu kā tikai mūžīga izmisuma tumsu. Veltīgi mācītie vīri pūlējās atvieglot jaunekļa ciešanas. Neko nedeava arī grēksūdzes un grēku nožēlošana, šie rituāli nepalīdzēja dvēselei atrast mieru ar Dievu.

Turpinoties šīm neauglīgajām cīņām, Kalvinam kādā dienā gadījās nonākt vienā no pilsētas laukumiem, kur viņš kļuva par aculiecinieku ķecera sadedzināšanai. To ārkārtīgi pārsteidza mocekļa

sejā redzamais miers. (221) Ciešot briesmīgās nāves mokas un dzirdot baznīcas pasludinātos vēl drausmīgākos lāstus, tas atklāja tādu ticību un drosmi, ko jaunajam studentam bija sāpīgi salīdzināt ar savu izmisumu un tumsu, lai gan viņš dzīvoja visstingrākajā paklausībā baznīcai. Kalvins zināja, ka ķeceris savu ticību pamatoja ar Bībeli. Tādēļ viņš nolēma to izpētīt, lai, ja iespējams, uzzinātu viņu prieka noslēpumu.

Bībelē viņš atrada Kristu. "Ak Tēvs," viņš izsaucās, "Jēzus upuris ir remdējis Tavas dusmas; Viņa asinis ir nomazgājušas manu netīrību, Viņa krusts ir nesis manu lāstu, Viņa nāve ir mani salīdzinājusi. Mēs esam izgudrojuši daudz nederīgu muļķību, bet Tu manā priekšā kā lāpu esi nolīcis savu Vārdu un esi aizskāris manu sirdi, lai es riebumā novērstos no ikviena cita nopelna, izņemot Jēzus nopelnu." (10)

Kalvins tika audzināts priesteram amatam. Jau divpadsmit gadu vecumā viņu kādā mazā draudzē iecēla kapelāna amatā, un bīskaps apcirpa jauneklī galvu saskaņā ar baznīcas kanonu. Viņš nesaņēma nekādu iesvētīšanu un arī nepildīja priesteram pienākumus, bet kļuva par garīdzniecības locekli, kam bija savs amata tituls un arī attiecīga alga.

Tagad, jūtot, ka viņš nekad nevarēs kļūt par priesteri, tas kādu laiku pievērsās tieslietu studijām, tomēr beidzot arī šo nodomu atmēta un nolēma savu dzīvi veltīt Evaņģēlijam. Kalvins tomēr vilcinājās kļūt par atklātu sludinātāju. No dabas viņš bija kautrīgs, un viņu nomāca tāda stāvokļa lielā atbildības izjūta. Tāpēc tas vēl kādu laiku centās turpināt studijas un tikai beidzot padevās savu draugu sirsnīgajiem lūgumiem. "Tas ir brīnišķīgi," viņš sacīja, "ka tik zemas izcelsmes cilvēks drīkst pacelties tādā augstā godā." (5)

Kalvins savu darbu uzsāka mierīgi, un viņa vārdi līdzinājās rasai, kas atspirdzina zemi. Viņš bija atstājis Parīzi un tagad uzturējās kādā provinces pilsētā princeses Margaritas aizsardzībā, kas, mīlot Evaņģēliju, aizstāvēja tā mācekļus. (222) Kalvins vēl bija jauneklī, laipns un vienkāršs savā izturēšanās veidā. Viņa darbs iesākās ar mājas ļaudīm. Saimes locekļu ieskaits, tas lasīja Evaņģēliju un izskaidroja pestīšanas patiesības. Tie, kas dzirdēja šo vēsti, Evaņģēlija labās ziņas aiznesa tālāk citiem, un drīz vien skolotājs jau ceļoja aiz šīs pilsētas robežām pa apkārt esošajiem mazajiem ciematiem. Viņš atrada atvērtas durvis pilis un būdīnās un, tālāk ejot, lika pamatus draudzēm, kurām vēlāk vajadzēja drosmīgi liecināt par patiesību.

Pēc dažiem mēnešiem Kalvins atkal bija Parīzē. Tur skolotu un izglītotu vīru aprindās valdīja neparasts satraukums. Seno valodu studijas cilvēkus bija novedušas pie Bībeles, un daudzi, kuru sirdis šajā grāmatā atklātās patiesības nekad nebija skārušas, tagad tās dedzīgi pārrunāja un pat uzsāka strīdu ar Romas piekritējiem. Kalvinam, kas arī būtu varējis sevi parādīt teoloģisku cīņu laukos, bija veicams augstāks uzdevums nekā šiem trokšņainajiem vīriem. Ļaužu prāti bija pamodināti, un tiem vajadzēja atklāt patiesību. Kamēr universitāšu zāles pildīja teoloģisko disputu klaigas, Kalvins gāja no nama uz namu, atvērdams ļaudīm Bībeli un stāstīdams tiem par krustā sisto Kristu.

Dieva aizgādībā Parīzei vēlreiz vajadzēja dzirdēt uzaicinājumu pieņemt Evaņģēliju. Lefjēra un Fārela aicinājums bija noraidīts, bet tagad no jauna šajā lielajā galvaspilsētā vēsts tika sludināta visām ļaužu šķirām. Karalis, politisku apsvērumu ietekmēts, vēl nebija pilnīgi nostājies Romas pusē pret reformāciju. Margarita joprojām loloja cerību, ka Francijā uzvarēs protestantisms. Tādēļ arī viņa nolēma, ka Parīzē jāsludina reformētā ticība. Karaļa prombūtnes laikā tā deva rīkojumu kādam protestantu sludinātājam runāt pilsētas baznīcās. Kad pāvesta augstie ierēdņi to aizliedza, princese atvēra pili. Vienā telpā iekārtoja kapelu un paziņoja, ka katru dienu noteiktā laikā tur sniegs svētrunu, uz ko ielūgti visu šķiru ļaudis. Uz šiem dievkalpojumiem parasti sanāca daudz tautas. (223) Viņi piepildīja ne tikai kapelu, bet arī priekšelpas un ejas. Katru dienu sapulcējās tūkstoši: augstmaņi, valstsvīri, likumu zinātāji, lieltirgotāji un amatnieki. Karalis sanāksmes nevis aizliedza, bet pavēlēja tām atvērt vēl divas Parīzes baznīcas. Nekad iepriekš pilsētu tā nebija savīļņojis Dieva Vārds. Likās, ka no Debesīm pie ļaudīm ir nonācis pats Dzīvības Gars. Atturība, skaidrība, kārtība un darbīgums stājās dzeršanas, izlaidības, ķildu un dīkdienības vietā.

Bet arī hierarhija neslinkoja. Tā kā karalis vēl arvien atsacījās iejaukties un apturēt sludināšanu, tad tā griezās pie tautas. Lai pastiprinātu nezināšā, māņticīgā pūļa bailes, aizspriedumus un fanātismu, netika taupīti nekādi līdzekļi. Akli pakļaudamās saviem viltus mācītājiem, Parīze, tāpat kā senatnē Jeruzāleme, neatzina savu piemeklēšanas laiku, ne arī to, kas bija vajadzīgs tās mieram. Galvaspilsētā Dieva Vārdu sludināja divus gadus, bet, lai gan daudzi pieņēma Evaņģēliju, ļaužu vairākums to noraidīja. Francis tikai personīgu nolūku dēļ zināmu laiku bija parādījis iecietību, un pāvesta piekritējiem no jauna izdevās gūt virsroku. Atkal tika slēgtas baznīcas, un atkal iedegās sarti.

Kalvins vēl atradās Parīzē un ar studijām, pārdomām un lūgšanām gatavojās priekšā stāvošajam darbam, kā arī turpināja izplatīt gaismu. Beidzot tomēr arī viņu sāka turēt aizdomās. Varas iestādes nolēma viņu nodot liesmām. Juzdamies drošs savā noslēgtībā, viņš nemaz nedomāja par tam draudošajām briesmām, kad istabā pēkšņi iesteidzās draugi ar ziņu, ka ierēdņi jau ir ceļā, lai to arestētu. Tajā pašā acumirkli pie ārējām durvīm atskanēja skaļa klauvēšana. Nedrīkstēja zaudēt nevienu acumirkli. Daži no draugiem aizkavēja ierēdņus pie durvīm, kamēr citi palīdzēja reformatoram nolaisties zemē pa logu, un viņš ātri devās prom uz pilsētas nomali. Atradis pajumti kāda strādnieka, reformācijas drauga, nelielajās lauku mājās, viņš pārgērbās lauksaimnieka drēbēs un ar kapli pār plecu devās tālāk. (224) Tā, iedams uz dienvidiem, viņš patvērumu atkal atrada Margaritas īpašuma robežās. (11)

Tur viņš dažus mēnešus uzkavējās, juzdamies drošs spēcīgu draugu aizsardzībā, un kā iepriekš atkal nodevās studijām. Tomēr sirdi pildīja ilgas par Francijas evaņģelizāciju, tādēļ viņš nespēja ilgi palikt bezdarbībā. Tiklīdz vētra bija mazliet atslābusi, tas meklēja jaunu darba lauku Patirā, kur atradās universitāte un kur jaunie uzskati jau bija ieguvuši zināmu labvēlību. Visu šķiru ļaudis priecīgi klausījās Evaņģēlija vēsti. Atklāta sludināšana nenotika, bet virs birģermeistara nama, viņa paša apmešanās vietā un reizēm visiem pieejamā dārzā, Kalvins atvēra mūžīgās dzīvības Vārdus visiem, kas vien vēlējās tos dzirdēt. Pēc kāda laika, klausītāju skaitam pieaugot, likās drošāk sapulcēties ārpus pilsētas. Par sanāksmju vietu izvēlējās kādu alu dziļas un šauras aizas malā, kuras nošķirtību vēl papildināja tur augošie koki un pārkārusās klintis. Uz turieni ļaudis devās mazās grupiņās, atstājot pilsētu pa dažādiem ceļiem. Sajā vientuļajā vietā lasīja un izskaidroja Bībeli. Seit pirmo reizi Francijas protestanti noturēja Kunga svēto Vaķarēdiena dievkalpojumu. No šīs mazās draudzes uz citām vietām izsūtīja vairākus uzticīgus evaņģēlistus.

Vēlreiz Kalvins atgriezās Parīzē. Pat tad viņš vēl nespēja atmet cerību, ka franču tauta reiz pieņems reformēto ticību. Bet gandrīz visas durvis tādām darbam bija aizslēgtas. Mācīt Evaņģēliju nozīmēja iet taisnā ceļā uz sārtu, un tāpēc viņš beidzot nolēma doties prom uz Vāciju. Līdzko tas bija atstājis Franciju, pār protestantiem tur izlauzās tāda vētra, kas, ja vien viņš vēl ilgāk būtu uzkavējies, to aizrautu līdz kopējā nāvē.

Franču reformatori, kas ilgojās redzēt savu dzimteni ejam kopsolī ar Vāciju un Šveici, nolēma Romas māņticībai dot drosmīgu triecienu, lai tādā veidā pamodinātu visu tautu. Tādēļ kādā naktī visā Francijā tika izlikti pret misi vērsti plakāti. (225) Sis dedzīgais, bet tomēr neapbrīnātais solis nevis veicināja reformu, bet gan pazudināja tās aizstāvjus un arī reformētās ticības draugus. Tas Romas piekritējiem deva ilgi kāroto ieganstu pieprasīt pilnīgu ķeceru iznīcināšanu, apsūdzot viņus agitācijā, kas apdraud troņa stabilitāti un tautas mieru.

Nezināma roka – vai tā bija neapdomīga drauga vai viltīga ienaidnieka roka, to nekad nenoskaidroja – vienu plakātu piestiprināja arī pie karaļa privātmājas durvīm. Monarha dvēselē uzbangoja nepatika un arī bailes. Sajā rakstā tika nesaudzīgi uzbrukts gadsimtiem ilgi un bijīgi godātai māņticībai. Ārkārtējā pārdrošība, ar kādu tagad karalim uzspieda vienkāršos un biedējošos izteicienus, viņā pamodināja dusmas. Kādu brīdi tas pārsteigts un drebēdams stāvēja durvju priekšā, nespēdams neko izteikt, bet tad viņa nepatika izpaudās briesmīgos vārdos: "Bez kaut kādas šķirošanas jāgrābj ciet visi, kas turami aizdomās par luterānismu. Es tos visus gribu iznīcināt." (12) Kauliņi bija mesti. Karalis tagad nolēma nostāties pilnīgi Romas pusē.

Nekavējoties tika sperti soļi visu Parīzes luterāņu arestēšanai. Vienu no pirmajiem notvēra kādu nabadzīgu amatnieku, reformētās ticības piekritēju, kurš ticīgos parasti aicināja uz viņu slepenajām sanāksmēm, un, piedraudot ar tūlītēju nāvi uz sārtu, pavēlēja tam aizvest pāvesta agentus uz ikviena protestanta māju. Sākumā viņš šausmās atrāvās no šī nekrietnā priekšlikuma, bet beidzot bailes no liesmām guva virsroku, un tas bija ar mieru kļūt par savu brāļu nodevēju. Tā pa pilsētas ielām lēni un klusi uz priekšu virzījās dīvains gājiens. Kā pirmo nesa hostiju, tai sekoja priesteri, vīraka kvēpinātāji, tālāk mūki un kareivji, un viņu vidū karaļa detektīvs Morins ar nodevēju. Šī demonstrācija it kā tika rīkota par godu "svētajam sakramentam" – protestantu izdarītās mises apgānīšanas izpirkšanai. Bet aiz greznās izrādes slēpās drausmīgs nodoms. (226) Netika izteikts neviens vārds, bet, nonākot pret kāda luterāņa namu, nodevējs tikai deva norunāto zīmi. Procesija apstājās, daži iegāja mājā un izvilka ārā visus ģimenes locekļus, kurus tūlīt saslēdza ķēdēs, un briesmīgā sabiedrība devās tālāk meklēt jaunus upurus. Viņi "nesaudzēja nevienu namu, ne lielu, ne mazu, pat ne Parīzes universitātes koledžas(..) Morina priekšā drebēja visa pilsēta(..) Tas bija terora valdīšanas laiks." (12)

Upurus nodeva nežēlīgai un mokpilnai nāvei, jo bija izdota īpaša pavēle samazināt uguns spēku, lai paildzinātu agonijas laiku. Bet ļaudis mira kā uzvarētāji. Viņu nelokāmība palika nesatricināta, viņu

miers – neaptumšots. Vajātāji, nespēdami salauzt šo cilvēku apņēmību, paši jutās sakauti. Sārtus krāva visos Parīzes kvartālos, un dedzināšanu rīkoja vairākas dienas pēc kārtas ar nolūku, lai nāvēssodu izpildīšanas paildzināšana radītu bailes no ķecerības. Tomēr galu galā viss nāca par labu Evaņģēlijam. Tagad visai Parīzei bija iespējams pārliecināties, kādus cilvēkus radīja šie jaunie uzskati. Mocekļa sārtam nevarēja līdzināties neviena kancele. Skaidrais prieks, kas apgaismoja šo ļaužu sejas, kad viņi gāja garām (..) uz soda izpildīšanas vietu, viņu varonība karstajās liesmās un lēnprātīgā pārestību piedošana bieži vien dusmas pārvērtā līdzjutībā un naidu mīlestībā, ar neatvairāmu daiļrunību nododot liecību par labu Evaņģēlijam." (13)

Priesteri, cenšoties uzturēt tautas niknumu visaugstākā pakāpē, pret protestantiem izvirzīja visbriesmīgākās apsūdzības. Tos apvainoja slaktiņa plānošanā pret katoļiem, pat valdības gāšanas un karaļa noslepkavošanas nodomos. Bet šo apgalvojumu apstiprināšanai nevarēja atrast ne vismazāko pierādījumu. Tomēr visiem šiem jaunajiem pravietojumiem kādreiz vajadzēja piepildīties – gan pavisam citādos apstākļos un pretēja rakstura iemeslu dēļ. Katoļu parādītā nežēlība pret nevainīgajiem protestantiem krājās atmaksai, un nākamajos gadsimtos viņu pareģotais ļaunais liktenis tiešām kļuva par karaļa, valdības un tās padoto daļu, un to radīja neticīgie un paši katoļi. (227) Ne protestantisma ieviešana, bet gan apspiešana trīs simti gadus vēlāk Franciju ieveda visās šajās drausmīgajās nelaimēs.

Ļaunas aizdomas, neuzticība un nežēlīgs terors aptvēra visas sabiedrības šķiras. Vispārējā satraukumā kļuva skaidri redzams, cik dziļi luterānisma mācības bija iesakņojušās visizglītotākajos, iespaidīgākajos un raksturā viscēlākajos cilvēkos. Pēkšņi tukšas kļuva uzticības un goda amatu vietas. Pazuda amatnieki, grāmatu iespaidēji, zinātnieki, universitāšu profesori, rakstnieki un pat galma ļaudis. Simtiem cilvēku bēga no Parīzes, labprātīgi kļūdami par trimdniekiem, kas atstājuši savu dzimto zemi, un daudzos gadījumos šī rīcība bija pirmais norādījums, ka tie ir labvēlīgi noskaņoti pret reformēto ticību. Paveroties apkārt, pāvesta piekritēji jutās pārsteigti, ka savā vidū bija pacietuši tik daudz nenojaustu ķeceru. Savu niknumu tie izgāza uz viņu varas robežās esošajiem ļoti daudzajiem vienkāršās izcelsmes upuriem. Cietumi bija pārpildīti, un likās, ka degošo sārtu dūmi, kurus iekūra Evaņģēlija apliecinātājiem, aizsedz pat dienas gaismu.

Franci I uzskatīja par vadoni tai lielajai zinātnes un apgaismības kustībai, kas iezīmēja sešpadsmitā gadsimta sākumu. Viņam patika savā galmā sapulcināt rakstniekus un mācītus vīrus no dažādām zemēm. Tieši ar viņa mīlestību uz zinātņi un mūku gara tumsonības un mānīcības nicināšanu vismaz daļēji izskaidrojama zināmā iecietība, kas reformai tika dāvāta sākumā. Bet reiz iededzies par ķecerības likvidēšanu, šis zinātnes aizgādņis izdeva ediktu, kas visā Francijā aizliedza grāmatu iespiešanu. Francis I sniedz vienu no daudzajiem vēsturiskajiem piemēriem, kas rāda, ka intelektuāla izglītība vien cilvēku nepasargā no reliģiskas neiecietības un vajāšanas tieksmēm.

Francijai ar svinīgu un atklātu ceremoniju vajadzēja apņemties pilnīgi iznīcināt protestantismu. Priesteri pieprasīja, ka ar mises noniecināšanu augstajām Debesīm nodarīto publisko apvainojumu jāizpērk ar asinīm un ka karalim savas tautas labā šis briesmīgais darbs jāatzīst par labu un vēlamu.

Šausmīgās ceremonijas norisei izvēlējās 1535. gada 21. janvāri. (228) Tautas mānīcīgās bailes un fanātiskais naidis jau bija pamodināts. Parīzē drūzmējās ļaužu pulki no visiem apkārtējiem apvidiem, ielas bija pārpildītas. Dienu vajadzēja sākt ar plašu un iespaidīgu procesiju. "Nami, gar kuriem virzījās gājiens, bija rotāti sēru lentēm, un visā ceļa garumā vietvietām pacēlās altāri." Par godu "svētajam sakramentam" visu namu durvju priekšā dega lāpas. Jau pirms rītausmas pie karaļa pils sāka veidoties gājiens. "Vispirms nesa dažādu baznīcu karogus un krustus. Pēc tam pa pāriem nāca pilsoņi ar lāpām rokās." Sekoja četri mūku ordeņi, ikviens savā īpatnējā tērpā. Tad tika nests liels daudzums ievērojamāko relikviju. Tālāk uz zirgiem jāja augstākie garīdznieki savos spilgti sarkanajos purpura talāros, izrotājušies ar dažādiem krāšņiem, mirdzošiem dārgakmeņiem.

"Hostiju zem krāšņa baldahīna, kuru turēja augstdzimuši prinči, nesa pats Parīzes bīskaps.(..) Aiz hostijas gāja karalis. (..) Francis I tai dienā neņesa ne kroni, ne karalisko tērpu." Ar "atsegtu galvu, uz zemi vērstu skatienu, turēdams rokā degošu vaska sveci", Francijas karalis parādījās kā "grēku nožēlotājs". (14) Pie katra altāra viņš pazemībā locīja ceļus; ne netikumu dēļ, kas aptraipīja viņa dvēseli, ne arī nevainīgo asiņu dēļ, kas darīja netīras valdnieka rokas, bet to savu pavalstnieku nāves grēka dēļ, kas bija uzdrošinājušies noraidīt misi. Tam sekoja karaliene un valsts augstākie ierēdņi, tāpat iedami pa pāriem ar aizdedzinātām vaska svecēm rokās.

Daļu no tās dienas ceremonijas veidoja valdnieka uzruna augstākstāvošajām amatpersonām bīskapa pils lielajā zālē. Ar noskumušu seju viņš parādījās klausītāju priekšā un aizkustinoši daiļrunīgos vārdos apraudāja "šo noziegumu, zaimu, bēdu un negoda dienu", kas bija nākusi pār tautu. Viņš arī uzaicināja katru uzticīgo pavalstnieku palīdzēt iznīdēt samaitājošo ķecerību, kas it kā draud izpostīt

Franciju. "Tik tiešām, kungi, kā es esmu jūsu karalis," viņš teica, "ja es apzinātos vienu no saviem locekļiem aptraipītu vai inficētu ar šo riebīgo puvi, es liktu jums to nocirst(..) (229) Un vēl, ja es redzētu ar to apgānītu kādu no saviem bērniem, es viņu nesaudzētu(..) Es pats viņu nodotu un upurētu Dievam." Asaras noslāpēja viņa balsi, un visa sapulce raudāja, vienprātīgi saukdama: "Mēs gribam dzīvot un mirt par katoļu reliģiju!" (15)

Pār tautu, kas bija noraidījusi patiesības gaismu, nāca šausmīga tumsa. "Žēlastība, kas nes pestīšanu," bija atspīdējusi, tomēr Francija, labi redzot tās spēku un svētumu, kad tās spožums jau bija apgaismojis daudzas pilsētas un ciemus, no tās novērsās, labāk izvēloties tumsu nekā gaismu. Viņi bija atstājuši tiem piedāvāto Debesu dāvanu. Tie jaunu bija nosaukuši par labu un labu par jaunu, līdz krita par upuri paši savai stūrgalvībai un maldīgai iedomai. Un tagad, ja arī viņi varbūt tiešām ticēja, ka kalpo Dievam, vajājot Viņa ļaudis, tad šī neliekuļotā izturēšanās tomēr nemazināja viņu vainu. Tie stūrgalvīgi bija noraidījuši gaismu, kas tos būtu pasargājusi no piekrāpšanas, no savu dvēseļu aptraipīšanas un asinsizliešanas.

Svinīgais zvērests pilnīgi iznīcināt ķecerību, tika dots lielajā katedrālē, kurā gandrīz trīs simt gadus vēlāk tauta, kas būs aizmirsusi dzīvo Dievu, sēdinās tronī "prāta dievieti". No jauna veidojās procesija, un Francijas pārstāvji iesāka to darbu, kuru viņi bija zvērējuši izpildīt. "Nelielā attālumā viena no otras bija paredzētas sārtu vietas, kurās dzīvus sadedzināt zināmus kristiešus protestantus. Tika dots rīkojums uguni iekurt tikai tad, kad tuvosies karalis, lai procesija, tur apstājoties, varētu būt par aculiecinieci visiem šiem briesmu darbiem." (14) Kristus liecinieku izciestās mokas ir pārāk šausmīgas, lai tās sīkāk atstāstītu, bet no upuru puses nebija nekādas svārstīšanās. Skubināts atteikties no savas pārliecības, kāds atbildēja: "Es ticu tikai tam, ko pravieši un apustuļi jau agrāk sludinājuši un kam ticējuši visi svētie. (230) Es paļaujos uz Dievu, kurš reiz stāsies pretī visām elles varām." (15)

Atkal un atkal procesija apstājās šajās cilvēku mocīšanas vietās. Kad gājiens bija atgriezies izejas punktā pie karaļa pils, pūlis izklīda, un arī karalis un garīdznieki devās prom, ļoti apmierināti ar dienā paveikto darbu, apsveicot sevi, ka tikko iesāktā lieta turpināsies līdz pilnīgai ķecerības iznīcināšanai.

Francija centās pilnīgi iznīcināt miera Evaņģēliju, kuru bija noraidījusi, un drausmīgās sekas vairs nebija novēršamas. 1793. gada 21. janvārī, tieši divi simti piecdesmit astoņus gadus pēc tās dienas, kad Francija pilnīgi nodevās reformatoru vajāšanām, pa Parīzes ielām gāja cita procesija ar pavisam citiem nolūkiem. "Atkal galvenā persona bija karalis, atkal satraukums un klaigas, atkal skanēja saucieni pēc vairāk upuriem, atkal bija uzceltas iekārtas nāves soda izpildīšanai un atkal dienas notikumi beidzās ar briesmīgu šausmu darbu: Ludvigs XVI, kas pūlējās izrauties no cietuma uzraugiem un bendēm, tika vilkts uz priekšu līdz ešafotam un tur ar varu turēts, līdz krita cirvis un viņa galva noripoja no paaugstinājuma." (14) Karalis tomēr nebija vienīgais upuris, tās pašas vietas tuvumā šajās asiņainajās terora dienās giljotīna līdzīgā kārtā pazudināja divus tūkstošus astoņus simtus cilvēciņu būtņu.

Reformācija pasaulei bija piedāvājusi atvērtu Bībeli, noņemot zīmogu Dieva bauslības priekšrakstiem un ar tās prasībām vērstoties pie ļaužu sirdsapziņas. Bezgalīgā Mīlestība cilvēkiem bija atklājusi Debesu statūtus un principus. Dievs bija teicis: "Turiet un pildiet tos, jo tā būs jūsu gudrība un lietu izpratne citu tautu acu priekšā, kuras, kad tās dzirdēs visus šos likumus, teiks: "Tiešām, gudri un saprātīgi ļaudis ir šī lielā tauta!" Atmetot Debesu dāvanu, Francija sēja anarhijas un sabrukuma sēklu, un cēloņu un seku nenovēršamā likumsakarība atklājās vēlākajā revolūcijā un briesmīgajā vardarbībā. (231)

Jau sen pirms tam, kad plakātu izlikšana pamodināja vajāšanas, drosmīgais un dedzīgais Fārels bija spiests bēgt no savas dzimtās zemes. Viņš devās uz Šveici, un tur, centīgi atbalstot Cvinglija darbu, palīdzēja svaru kausus nosvērt par labu reformācijai. Seit viņam nācās pavadīt arī vēlākos savas dzīves gadus, tomēr tas turpināja būtiski iespaidot reformas darbu arī Francijā. Sevišķi trimdas pirmajos gados viņš centās sekmēt Evaņģēlija izplatīšanos dzimtajā zemē. Ievērojamu laiku tas pavadīja, sludinot savu tautiešu vidū robežas tuvumā, no kurienes ar nenogurdināmu modrību vēroja notiekošo cīņu un palīdzēja ar iedrošinājumu un padomu. Ar citu trimdinieku palīdzību franču valodā tika pārtulkoti vācu reformatoru raksti un lielā skaitā iespiesti līdz ar franču Bībeli. Kolportieri šos rakstus izplatīja tālu pa visu Franciju. Tā kā grāmatas viņi saņēma par zemu cenu, tad darbā gūtā peļņa tos darīja spējīgus šo pasākumu izvērst vēl plašāk.

Šveicē Fārels iesāka darbu, maskējies kā vienkāršs skolotājs. Izvēlējies nomaļu draudzi, viņš nodevās bērnu mācīšanai. Bez parastajām zināšanu nozarēm tas piesardzīgi norādīja arī uz Bībeles patiesībām, cerot ar bērnu starpniecību aizsniegt viņu vecākus. Bija daži, kas ticēja, bet tad iejaucās priesteri, lai šo pasākumu apturētu, pierunājot mānīcīgos zemniekus viņam pretoties. "Tas nevar būt

Kristus Evaņģēlijs," apgalvoja priesteri, "jo tā sludināšana nenes mieru, bet gan karu." (16) Līdzīgi pirmajiem mācekļiem Fārels, vajāts vienā pilsētā, bēga uz citu. Viņš gāja no ciema uz ciemu, no pilsētas uz pilsētu, ceļodams kājām, paciezdams izsalkumu, aukstumu un nogurumu, it visur atrazdamies dzīvības briesmās. Viņš sludināja tirgus laukumos, baznīcās un dažreiz pat no katedrāļu kancelēm. Reizēm viņš baznīcā neatrada nevienu klausītāju, bet bija arī gadījumi, kad sludināšanu pārtrauca kliezieni un nirdzīgas piezīmes vai arī viņu ar varu novilkā no kanceles. Ne vienu vien reizi pūlis to satvēra un līdz nāvei piekāva. Tomēr viņš laužās uz priekšu. (232) Lai gan bieži noraidīts, tomēr ar nenogurstošu izturību tas atkal no jauna pievērsās cīņai, un rezultātā kādreizējie pāvestības cietokšņi gan mazākās, gan lielākās pilsētās viens pēc otra atvēra vārtus Evaņģēlijam. Nelielā draudze, kurā tas bija iesācis strādāt, drīz vien pieņēma reformēto ticību. Arī Morata un Neušātele atteicās no Romas rituāliem un no baznīcām iznesa elkudievīgos attēlus.

Jau sen Fārels bija ilgojies pacelt protestantisma karogu Ženēvā. Ja izdotos iemantot šo pilsētu, tad tā varētu kļūt par Francijas, Sveices un Itālijas reformācijas centru. Neizlaižot no acīm šo mērķi, viņš turpināja darboties, līdz tika iegūtas daudzas apkārtējās pilsētas un ciemi. Tad ar vienu vienīgu pavadoni Fārels iegāja Ženēvā. Bet tur viņam atļāva sniegt tikai divas svētrunas. Priesteri, vēlti nopūlējušies, lai viņu tiesātu civilās varas orgāni, lika Fārelam stāties garīdznieku koncila priekšā, kurā viņi ieradās zem talāriem paslēptiem ieročiem, apņēmušies reformatoram atņemt dzīvību. Ēkas ārpusē tika sapulcēts saniknots pūlis ar rungām un zobeniem, lai par katru cenu nodrošinātu viņa nāvi, ja tam izdotos izbēgt no koncila. Tomēr reformatoru izglāba valsts augstāko ierēdņu un bruņoto spēku klātbūtne. Jau nākošajā dienā agri no rīta to kopā ar pavadoni pārcēla pāri ezeram uz kādu drošu vietu. Tā beidzās pirmais mēģinājums iepazīstināt Ženēvu ar Evaņģēliju.

Nākamajam mēģinājumam tika izraudzīts vienkāršāks sūtnis – jauneklis ar tik pazemīgu ārējo izskatu, ka pat tie, kas saucās reformas draugi, viņu uzņēma vēsi un vienaldzīgi. Ko gan tāds cilvēks varētu darīt tur, kur tika atmests pats Fārels? Kā gan jaunietis, kuram tik maz drosmes un pieredzes, spētu pretoties vētrai, kas piespieda bēgt visstiprāko un drosmīgāko? "Ne ar spēku, ne ar varu, bet ar Manu Garu," saka Kungs." (Cak. 4:6.) "Kas nespēcīgs pasaulē, to Dievs ir izredzējis, lai liktu kaunā stipros. Jo Dieva ģeķība ir gudrāka nekā cilvēki, un Dieva nespēcība ir spēcīgāka nekā cilvēki." (1. Kor. 1:27,25)

Arī Fromāns šo darbu iesāka, strādājot par skolotāju. (233) Patiesības, kuras viņš bērniem mācīja skolā, tie atkārtoja savās mājās. Un tā, lai dzirdētu Bībeles izskaidrojumus, drīz vien uz skolu sāka nākt arī vecāki un klase pildījās ar uzmanīgiem klausītājiem. Jauno Derību un traktātus ļaudis saņēma par velti, un šī lasāmviela aizsniedza vēl daudzus citus, kas neuzdrošinājās atklāti nākt, lai klausītos jaunās mācības. Pēc kāda laika arī šis strādnieks bija spiests bēgt, bet viņa mācītās patiesības paspēja iesakņoties cilvēku sirdīs. Reformācija bija iedēstīta un turpināja izplatīties un nostiprināties. Vēlāk sludinātāji atkal atgriezās, un, pateicoties viņu pūlēm, beidzot Ženēvā uzvaru guva protestantiskais dievkalpošanas veids.

Pilsēta jau bija deklarējusi savu nostāšanos reformācijas pusē, kad pēc daudz un dažādiem ceļojumiem un likstām pa tās vārtiem ienāca Kalvins. Atgriežoties no pēdējā dzimtās vietas apmeklējuma, viņš atradās ceļā uz Bāzeli. Bet, tā kā taisno ceļu bija ieņēmušas Kārļa V armijas, viņš bija spiests iet apkārt caur Ženēvu.

Šajā apmeklējumā Fārels saskatīja Dieva vadību. Lai gan Ženēva bija pieņēmusi reformēto ticību, tomēr tur vēl daudz ko vajadzēja paveikt. Cilvēki tiek atgriezti pie Dieva ne kā draudzes, bet kā atsevišķas personas, tādēļ atdzimšanas darbam jānotiek sirdī un sirdsapziņā, Svētā Gara spēkā, bet ne ar koncilu lēmumiem. Lai gan Ženēvas iedzīvotāji bija nokratījuši Romas varu, tomēr viņi ne visai labprāt atteicās no netikumiem, kas zēla un plauka tās valdīšanas laikā. Ieviest Evaņģēlija skaidros pamatlikumus un pilnībā sagatavot ļaudis tās vietas ieņemšanai, kurā tos it kā aicināja Dieva aizgādība, tiešām nebija viegls darbs.

Fārels bija pārliecināts, ka viņš Kalvinā ir atradis cilvēku, kas tam pievienosies šajā darbā. Dieva Vārdā viņš svinīgi un nopietni lūdza jauno evaņģēlistu palikt tur un strādāt. Kalvins ļoti izbijās. Būdams bikls un miermīlīgs, viņš vairījās no saskares ar drosmīgo, neatkarīgo un pat varmācīgo žēnēviešu garu. Vājā veselība līdz ar ieradumu nodoties studijām spieda viņu meklēt vientulību. Domādams, ka reformas lietai vislabāk var kalpot ar savu spalvu, viņš vēlējās atrast klusu, mierīgu vietu studijām, lai no turienes ar preses starpniecību pamācītu un celtu draudzes. (234) Bet Fārela svinīgais norādījums tomēr šķita kā aicinājums no Debesīm, un tas neuzdrošinājās pretoties. Kā pats vēlāk izteicās, viņam šķitis "it kā Dieva roka no Augšienes to būtu satvērusi un nenovēršami nolikusi šajā vietā, kuru viņš tik nepacietīgi vēlējās atstāt". (17)

Tajā laikā protestantu lietai draudēja lielas briesmas. Pār Ženēvu dārdēja pāvesta lāsti, un to

iznīcināt kāroja spēcīgas tautas. Kā lai šī mazā pilsēta pretojas varenajai hierarhijai, kas tik bieži bija piespiedusi pakļauties gan karaļus, gan imperatorus? Kā lai tā pastāv pret pasaules lielo iekarotāju armijām?

Visā kristīgajā pasaulē protestantismu apdraudēja briesmīgi ienaidnieki. Pēc reformācijas pirmajām uzvarām Roma no jauna sakopoja spēkus, cerot tomēr kādreiz panākt tās iznīcināšanu. Sajā laikā nodibināja Jezuītu ordeni, visnežēlīgāko, nekaunīgāko un varenāko no visiem pāvestības aizstāvjiem. Šķirti no jebkādam pasaulīgām saistībām un cilvēcīgām interesēm, miruši dabīgajām labvēlības jūtām, pilnīgi apklusinājuši saprātu un sirdsapziņu, viņi neatzina nekādu valdību, nekādas saites, izņemot sava ordeņa likumus, nekādu pienākumu, izņemot pienākumu paplašināt savas biedrības varu. (Skat. Pielikumā.) Kristus Evaņģēlijs savus sekotājus bija darījis spējīgus pastāvēt briesmās un panest ciešanas, kā arī, nebaidoties no aukstuma, izsalkuma, smaga darba un trūkuma, turēt augsti paceltu patiesības karogu, ja arī par to viņus gaidītu moku rati, pazemes cietumi un sārti. Lai cīnītos pret šo spēku, jezuitisms savus sekotājus apgaroja ar tādu fanātismu, kas tos darīja spējīgus izturēt līdzīgos pārbaudījumos, liekot pretī patiesībai visus iespējamus viltus ieročus. Viņiem neviens noziegums nebija par lielu, neviena krāpšana par nekrietnu, neviena izlikšanās par grūtu, lai to visu neizmantotu cīņā pret ķeceriem. Svinīgi solījušies dzīvot nabadzībā un pazemībā, viņi pastāvīgi domāja tikai par bagātības un varas iegūšanu, lai tad tās izmantotu protestantisma sagraušanai un pāvestības virskundzības atjaunošanai.

Izejot ļaudīs kā sava ordeņa locekļi, viņi tērpās svētumā, apmeklēja cietumus un slimnīcas, kalpoja slimajiem un (235) trūcīgajiem, vārdos apliecināja atsacīšanos no pasaules un nesa Jēzus svēto vārdu, kas gāja apkārt labu darīdams. Bet zem šīs nevainojamās ārienes bieži slēpās visnoziedzīgākie un šausmīgākie nolūki. Ordenis darbojās pēc devīzes, ka mērķis attaisno līdzekļus. Saskaņā ar šo kodeksu, meli, zādzības, nepatiesi zvērestī un slepkavības bija ne tikai piedodamas, bet pat uzslavas vērtas, ja tikai tās nāca par labu baznīcas interesēm. Zem visdažādākajām maskām jezuīti lauza sev ceļu uz valsts amatiem, izvirzījās par karaļu padomdevējiem un veidoja tautu politiku. Viņi kļuva par kalpiem, lai izspiegotu savus kungus. Viņi dibināja koledžas firstu un augstmaņu dēliem un skolas vienkāršajiem ļaudīm, lai panāktu, ka protestantu bērni sāk ievērot pāvestības rituālus. Prāta samulsināšanai un iztēles apzīlbināšanai un savaldzināšanai tika izmantots viss Romas ārējais krāšņums, un tā daudz tautu dēli nodeva brīvību, kuras dēļ tēvi tik daudz bija pūlējušies un lējuši savas asinis. Jezuīti ātri izplatījās pa visu Eiropu, un, kur vien viņi gāja, tur sekoja pāvestības iekārtas atdzimšana.

Lai tiem piešķirtu vēl lielāku varu, tika izdota bulla par inkvizīcijas atjaunošanu. (Skat. Pielikumā.) Neskatoties uz vispārējo riebumu, ar kādu to uzņēma pat katoļu zemēs, pāvestības vadoņi atkal nodibināja šo briesmīgo tribunālu, un zvēribas, kas būtu par šausmīgām dienas gaismai, tika praktizētas krēslainajos pazemes cietumos. Daudzās valstīs tūkstoši un atkal tūkstoši cilvēku, pats tautas zieds, skaidrākie un cēlākie, visgudrākie un augstāk izglītotākie, dievbijīgie un savam darbam nodevušies draudžu gani, čaklie un patriotiskie pilsoņi, izcilie zinātnieki, talantīgie mākslinieki un prasmīgie amatnieki tika nogalināti vai bija spiesti bēgt uz citām zemēm.

Tādi bija līdzekļi, ar kuriem Roma centās nodzēst reformācijas gaismu, atņemt cilvēkiem Bībeli un atjaunot tumsas laikmeta neziņu un mānticību. (236) Bet, pateicoties Dieva svētībai un to izcilo vīru pūlēm, kurus Viņš bija pamodinājis iet Lutera pēdās, protestantismu tomēr nesagrāva. Par savu spēku tam nebūt nav jāpateicas firstu labvēlībai vai viņu ieročiem. Par tā cietokšņiem kļuva vissīkākās valstis, visvienkāršākās un nespēcīgākās tautas. Viens no tādiem nocietinātiem punktiem bija mažā Ženēva, pastāvēdama varenu ienaidnieku vidū, kas kala visdažādākos plānus tās iznīcināšanai; tāda bija Holande Ziemeļu jūras sēkļos, kas cīnījās pret tajā laikā lielākās un bagātākās valsts Spānijas tirāniju; nemīlīgā un neauglīgā Zviedrija, kas reformācijai sagādāja daudz uzvaru.

Gandrīz trīsdesmit gadus Kalvins strādāja Ženēvā, vispirms lai tur nodibinātu draudzi, kas turētos pie Bībeles morāles mācībām, un tad lai reformācijas darbu izplatītu tālāk pa visu Eiropu. Viņa kā vadoņa rīcība nebija bez kļūdām, ne arī visas mācības brīvas no maldiem. Tomēr šis vīrs bija barbarisks to patiesību pasludināšanai, kurām viņa laikā bija sevišķi svarīga nozīme protestantisma pamatlikumu aizstāvēšanā pret spēcīgi atpakaļ plūstošo pāvestības straumi un dzīves vienkāršības un skaidrības atbalstīšanā reformētajās draudzēs, kam vajadzēja nomainīt Romas banālo lepnumu un samaitātību.

No Ženēvas tika izplatīti preses izdevumi, un izgāja skolotāji reformētās mācības tālākai izplatīšanai. Tur meklēja norādījumus, padomus un iedrošinājumu visu zemju vajātie ļaudis. Kalvina pilsēta kļuva par patvērumu visiem Rietumeiropas izmocītajiem reformatoņiem. Glābjoties no šausmīgajām vētrām, kas plosījās gadsimtiem ilgi, bēgļi nonāca pie Ženēvas vārtiem. Izsalkušus, ievainotus, savas mājas un radus zaudējušus, viņus te silti uzņēma un gādīgi aprūpēja, un, atraduši šeit jaunas mājas, viņi viesmīlīgajai pilsētai kļuva par svētību ar savām zināšanām, meistarību un dievbijību. Vēlāk

daudzi, kas tā bija meklējuši patvērumu, atgriezās atkal dzimtenē, lai turpinātu pretoties Romas tirānijai. Drosmīgais skotu reformators Džons Nokss, daudzie angļu puritāņi, Holandes un Spānijas protestanti un Francijas hugenoti savu dzimto zemju tumsas apgaismošanai patiesības lāpu aizdedzināja Zenēvā.

13. NĪDERLANDE UN SAKNDINĀVIJA

[237] Pāvesta tirānija Nīderlandē jau ļoti agri pamodināja apņēmīgu pretestību. Septiņus gadsimtus pirms Lutera laika divi bīskapi, kas bija nosūtīti uz Romu un tur iepazinušies ar "svētā krēsla" īsto raksturu, bezbailīgi apsūdzēja pāvestus: Dievs "savai ķēniņienei un laulātai sievai – draudzei – ir sagādājis brīnišķīgu un mūžīgu mantu viņas ģimenes vajadzībām, līdz ar nevīstošu un neiznīkstošu rotājumu un ir devis viņai mūžīgu kroni un scepteri; (..) bet visus šos labumus jūs sagrābjat līdzīgi zaglim. Jūs sēžat templī kā Dievs, gana vietā jūs avīm esat kļuvis par vilku, (..) jūs gribat, lai mēs ticam, ka jūs esat augstākais bīskaps, bet jūsu uzvešanās drīzāk gan atgādina tirānu.(..) Lai gan jums vajadzētu būt kalpu kalpam, kā jūs arī saucaties, jūs tomēr cenšaties kļūt par kungu kungu (..). Jūs padarāt nicināmas Dieva pavēles (..). Svētais Gars ir visu draudžu cēlājs, cik tālu vien sniedzas zeme (..). Mūsu Dieva pilsēta, kuras pilsoņi mēs esam, izplešas uz visām debess pusēm, un tā ir lielāka par to pilsētu, kuru svētie pravieši nosaukuši par Bābeli, kas izliekas dievbijīga, paaugstinās līdz debesīm un lielās, ka tās gudrība ir nemirstīga, un beidzot pilnīgi bez pamata sāka, ka tā nekad nav maldījusies un arī nekad nevar maldīties." (1)

(238) No gadsimta gadsimtā cēlās cilvēki, kas atbalsoja šo protestu. Nīderlandi aizsniedza arī tie pirmie skolotāji, kas, iedami no vienas zemes uz otru, saucoties dažādos vārdos un savā raksturā līdzinoties valdiešu misionāriem, ļaudis it visur iepazīstināja ar Evaņģēliju. Viņu mācības izplatījās ļoti strauji. Valdiešu Bībeli tie pantos pārtulkoja holandiešu valodā. Viņi paskaidroja, ka "tur ir daudz laba, nav joku, ne pasaku, ne nieku, ne melu, bet tikai patiesības vārdi; ka šur un tur tiem tiešām ir cieta garoza, bet ka aiz tās ir viegli saskatāms labā un svētā jaukums un vērtīgais saturs". (2) Tā rakstīja senās ticības draugi divpadsmitajā gadsimtā.

Roma uzsāka savus vajāšanu darbus, bet, neskatoties uz sārziem un spīdzināšanu, ticīgo skaits turpināja pieaugt. Viņi bezbailīgi deklarēja, ka reliģijā vienīgā un nemaldīgā autoritāte ir Bībele un ka "nevienu cilvēku nevajadzētu spiest ticēt, bet katru mantot ar sludināšanu". (3)

Lutera mācības Nīderlandē atrada labvēlīgu augsni, un Evaņģēliju sāka sludināt nopietni un uzticīgi vīri. No kādas Holandes provinces nāca Menno Sīmonss. Āudzīnāts par Romas katoli un iesvētīts priesteram amatam, viņš pilnīgi nemaz nepazina Bībeli un arī nevēlējās to lasīt, baidīdamies, ka varētu tikt pievilts, iekrītot ķecerībā. Kad viņam uzmācās šaubas par doktrīnu, vai maize un vīns tiešām pārvēršas Kristus miesā un asinīs, viņš tās uzskatīja par sātānisku kārdinājumu, ar lūgšanu un grēksūdzī centās no tām atbrīvoties, bet veltīgi. Pēc tam viņš apsūdzējo sirdsapziņas balsi pūlējās apkļusināt ar izklaidēšanos un uzdzīvi, bet arī tā neguva nekādus panākumus. Pēc kāda laika tomēr vajadzēja sākt pētīt Jauno Derību, kas kopā ar Lutera rakstiem lika viņam pieņemt reformēto ticību. Drīz pēc tam viņš tuvējā ciematā kļuva par aculiecinieku kāda cilvēka nonāvēšanai, kuram nocirta galvu tikai par to, ka tas bija no jauna kristījies. Šis notikums viņu ierosināja pētīt Bībeli attiecībā uz bērnu kristīšanu. Rakstos tas nevarēja atrast nevienu pierādījumu, kas apliecinātu šī rituāla pareizību, bet redzēja, ka vienmēr un visur kā priekšnosacījums cilvēka kristīšanai tiek prasīta grēku nožēla, atgriešanās un ticība. (239)

Menno aizgāja no Romas baznīcas un savu dzīvi veltīja to patiesību mācīšanai, kuras pats bija pieņēmis. Vācijā un arī Nīderlandē parādījās fanātiķi, kas sludināja bezjēdzīgas un musinošas mācības, izsmēja kārtību un tikumību, un aicināja uz vardarbību un sacelšanos. Menno labi redzēja drausmīgos rezultātus, kuriem pretī neizbēgami veda šīs kustības, tādēļ viņš enerģiski pretojās maldīgajām mācībām un fanātiķu viltīgajiem plāniem. Daudzi cilvēki, kurus šie fanātiķi bija maldinājuši, vēlāk tomēr atsacījās no viņu kaitīgajām mācībām, jo vēl bija jūtams seno kristiešu pēcteču, valdiešu, labais iespaids. Menno šo cilvēku vidū strādāja ļoti dedzīgi, gūdam labus panākumus.

Divdesmit piecus gadus viņš kopā ar sievu un bērniem ceļoja no vienas vietas uz otru, ciešot lielas grūtības un trūkumu, bieži nonākot pat dzīvības briesmās. Strādādams galvenokārt zemāko šķiru vidū, viņš šķērsoja Nīderlandi un Ziemeļvāciju, bet reformatora iespaids patiesībā sniedzās daudz tālāk. Pēc dabas daiļrunīgs, lai gan ar ierobežotu izglītību, viņš bija noteikts un godīgs vīrs, pazemīgu garu un smalkjūtīgs savā uzvedībā, – tiešām dievbijīgs cilvēks. Savā dzīvē viņš vienmēr īstenoja citiem mācītos priekšrakstus, līdz ar to iemantodams visu ļaužu uzticību. Viņa sekotājus izklīdināja un vajāja. Tie ļoti cieta, tāpēc ka viņus bieži sajuca ar fanātiskajiem munsteriešiem. Viņa darbības rezultātā patiesībai pievērsās daudz dvēseles.

Nekur reformētās mācības nepieņēma tik plaši kā Nīderlandē. Tomēr maz bija tādu zemju, kur šo mācību piekritējiem nācās panest vēl briesmīgākas vajāšanas. Vācijā Kārlis V reformāciju gan bija aizliedzis un visus tās piekritējus labprāt būtu nodevis uguns sārziem, tomēr viņa patvaļai kā barjera pretī pacēlās firsti. Nīderlandē imperatora vara bija daudz lielāka, tādēļ cits citam ātri sekoja edikti par vajāšanām. (240) Bībeles lasīšana, tās klausīšanās vai sludināšana, pat tikai runāšana par Bībeli bija noziegums, ko sodīja ar nāvi uz sārta. Arī Dieva pielūgšana slepenībā, atturēšanās no zemošanās svētbilžu priekšā un garīgu dziesmu dziedāšana bija sodāma ar nāvi. Tiesāja itin visus, kas atteicās no saviem maldiem, – vīriešus nonāvēja ar zobenu, bet sievietes dzīvas apraka zemē. Kārļa V un Filipa II valdīšanas laikā bojā aizgāja tūkstošiem cilvēku.

Reiz inkvizitoru priekšā atveda veselu ģimeni, ko apsūdzēja par atturēšanos no mises un Dieva pielūgšanu mājās. Kad jaunākajam dēlam jautāja, ko viņi tur slepenībā dara, tas atbildēja: "Mēs zemojamies uz ceļiem un lūdzam, lai Dievs apgaismotu mūsu prātu un piedotu mūsu grēkus; mēs lūdzam par mūsu valdnieku, lai viņa valdīšanas laikā zeltu labklājība un dzīve būtu laimīga; mēs lūdzam par mūsu pilsētas valdi, lai Dievs viņus pasargā." (4) Šī liecība dažus no tiesnešiem dziļi aizkustināja, tomēr tēvam un vienam no dēliem piesprieda nāvessodu uz sārta.

Bet vajātāju niknums nepārspēja mocekļu ticības drosmi. Ne tikai vīri, bet arī trauslas sievietes un jaunas meitenes atklāja neiedragājamu pārliecību. "Sievās nostājās pie vīriem sagatavotajiem sārziem, un, kad tur iededzināja uguni, viņas čukstēja mierinošus vārdus vai arī, vīrus uzmundrinot, dziedāja garīgas dziesmas." "Jaunas meitenes dzīvas apgūlās izraktajos kapos, it kā ietu uz nakts dusu savā guļamistabā, vai arī devās uz ešafotu un uguni, tērpušās labākajās drēbēs, it kā gatavotos savām kāzām." (4)

Kristiešu asinis kļuva par sēklu tāpat kā tajās dienās, kad Evaņģēliju centās iznīcināt pagānisms. (5) Vajāšanas tikai pavairoja patiesības liecinieku skaitu. Gadu no gada monarhs, kuru ļaunu neuzvaramā apņēmība bija novedusi līdz ārprātam, turpināja savu nežēlīgo darbu, bet veltīgi. Beidzot sacelšanās ievērojamā Orānijas Viljama vadībā Holandai atnesa brīvību kalpot Dievam saskaņā ar savu sirdsapziņu.

Pjemontas kalnos, Francijas līdzenumos un Holandes krastos Evaņģēlija panākumus slacīja mācekļu asinis. (241) Bet ziemeļu zemēs Evaņģēlijs ienāca daudz mierīgākā veidā. Studenti, kas mācījās Vitenbergā, atgriezoties mājās, reformēto ticību aiznesa uz Skandināviju. Gaismu izplatīja arī Lutera rakstu izdošana. Vienkāršā, izturīgā ziemeļu tauta novērsās no Romas samaitātības, greznuma un māņticības, lai priecīgi pieņemtu skaidrību, sirsnību un Bībeles dzīvinošās patiesības.

"Dānijas reformators" Tausens bija zemnieka dēls. Jau agri zēns uzrādīja asas spriešanas spējas, viņš alka pēc izglītības, bet vecāku dzīves apstākļi to neļāva iegūt, tādēļ viņš iestājās klosterī. Seit viņa dzīves skaidrība, līdz ar uzcītību un uzticību iemantoja priekšniecības labvēlību. Pārbaude rādīja, ka viņam piemīt talants, kas nākotnē baznīcai varētu ļoti noderēt. Tādēļ arī nolēma jauniņi izglītot kādā Vācijas vai Nīderlandes universitātē. Studentam pašam atļāva izvēlēties sev skolu, tikai ar vienu nosacījumu, – ka viņš neies uz Vitenbergu. Baznīcas stipendiātu nedrīkstēja apdraudēt ķecerības inde. Tā domāja mūki.

Tausens aizgāja uz Ķelni, kas toreiz, tāpat kā tagad, bija viens no Romas piekritēju cietokšņiem. Bet jauneklīgs ātri apriebās skoloto vīru misticisms. Apmēram šajā laikā viņš dabūja Lutera rakstus. Viņš tos lasīja ar izbrīnu un sajūsmu, ļoti ilgojoties saņemt reformatora personīgas pamācības, bet līdz ar to nāktos riskēt aizvainot savu klostera priekšnieku un zaudēt viņa atbalstu. Tomēr drīz vien izšķirošais lēmums tika pieņemts, un viņa vārdu ierakstīja Vitenbergas studentu sarakstos.

Atgriezies Dānijā, viņš atkal devās uz savu klosteri. Tad vēl neviens viņu neturēja aizdomās par luterānismu, un arī viņš pats savu noslēpumu neatklāja, bet, nemodinot biedru aizspriedumus, centās vadīt tos uz skaidrāku ticību un svētāku dzīvi. (242) Viņš draugiem atvēra Bībeli un izskaidroja tās patieso nozīmi, visiem norādot uz Kristu kā grēcinieku taisnību un vienīgo izglābšanās cerību. Bezgala lielas bija klostera priekšnieka dusmas, kurš tik ļoti cerēja izveidot Tausenu par drosmīgu Romas aizstāvi. Tagad viņu nekavējoties aizsūtīja uz citu klosteri un vēl stingri uzmanīja, lai tas paliktu tikai savā cellē.

Par šausmām jaunajiem aizbildņiem vairāki mūki drīz vien paziņoja, ka viņi ir pievērsušies protestantismam. Caur celles restēm Tausens saviem biedriem bija atklājis īsto patiesību. Ja šie dāņu cienīgtēvi cīnās pret ķecerību būtu stingri turējušies pie baznīcas izstrādātajām metodēm, tad Tausena balsi vairs nekad nedzirdētu, tomēr viņi reformatoru neatdeva pazemes cietuma kapam, bet izdzina no klostera. Un tad tie vairs neko nespēja aizkavēt. Tikko bija izdots karaļa edikts, kas aizsargāja

jaunās mācības skolotājus. Tausens sāka sludināt. Viņam atvēra baznīcas, un ļaudis drūzmējās to klausīties. Cēlās arī citi Dieva Vārda skolotāji. Itin plaši tika izplatīta dāņu valodā pārtulkotā Jaunā Derība. Pāvesta piekritēju pūles darbu izjaukt to tikai vēl vairāk paplašināja, un nenācās vairs ilgi gaidīt, līdz Dānija atklāti pieņēma reformēto ticību.

Arī Zviedrijā dzīvības ūdeni saviem tautiešiem atnesa jaunekļi, kas paši to bija smēlušies no Vitenbergas avota. Divi no Zviedrijas reformācijas vadoņiem, Orebro kalēja dēli Olafs un Laurencijs Petri, mācījās pie Lutera un Melanhtona un patiesību, ko tādā veidā bija uzņēmuši, čakli sniedza tālāk. Olafs, līdzīgi lielajam reformatoram, modināja ļaudis ar savu dedzību un daiļrunību, kamēr Laurencijs, līdzīgi Melanhtonam, savā garīgajā izglītībā palika uzmanīgs un vienmēr mierīgs. Abi bija taisni un dievbijīgi vīri ar lielām teoloģiskām zināšanām un nesatricināmu drosmi patiesības aizstāvēšanā. Pāvestības pretestības jau arī netrūka. Katoļu priesteri centās radīt satraukumu neizglītotajā, mānticīgajā tautā. Pūlis bieži uzbruka Olafam Petri, un vairākos gadījumos viņš tikko izglāba savu dzīvību. Tomēr reformatori atradās karaļa aizbildniecībā un aizsardzībā.

Valdot Romas baznīcai, ļaudis bija nabadzības nomākti, tos ļoti nežēlīgi apspieda. (243) Viņiem nebija Svēto Rakstu, un, tā kā reliģija sastāvēja tikai no simboliem un ceremonijām, kas prātam nesniedza nekādu gaismu, tad tie atgriezās pie savu pagānisko senču mānticīgajiem uzskatiem un ieradumiem. Tauta sašķēlās strīdīgās frakcijās, kuru bezgalīgās cīņas pavairoja vispārējo postu. Karalis izšķīrās par reformāciju valstī un baznīcā, tādēļ viņš apsveica šos spējīgos palīgus cīņā pret Romu.

Zviedrijas monarha un tautas vadošo vīru klātbūtnē Olafs Petri ļoti talantīgi aizstāvēja reformētās ticības mācības pret Romas cīnītājiem. Viņš pastāvēja uz to, ka baznīctēvu atziņas ir pieņemamas tikai tad, ja tās saskan ar Rakstiem, ka būtiskās ticības pamati Bībelē atklāti tik skaidri un vienkārši, ka visi cilvēki to var saprast. Kristus sacīja: "Mana mācība nav Manis paša, bet tā, kas Mani sūtījis" (Jāņa 7:16.), un Pāvils paskaidroja, ka, ja viņš sludinātu kādu citu Evaņģēliju, ne to, ko ir saņēmis, tad lai viņš ir nolādēts. (Gal.1:8.) "Kā gan," sacīja reformators, "cilvēki uzdrošinās pašu izdomātas dogmas ieviest ar likumu un uzspiest tās kā glābšanai nepieciešamas?" (6) Viņš pierādīja, ka baznīcas dekrētiem, ja tie runā pretī Dieva pavēlēm, nav nekādas autoritātes, un aizstāvēja protestantu izcilo principu, ka "Bībele un vienīgi Bībele" ir ticības un rīcības mēraukla.

Kaut arī šī cīņa norisinājās mums samērā nepazīstamos laikos, tā tomēr rāda, kādi "cilvēki veidoja reformatoru armiju. Tie nebija neizglītoti sektanti vai vienkārši trokšņa cēlāji – nepavisam nē, tie bija vīri, kas labi pazina Dieva Vārdu un prata lietot ieročus, ar kādiem viņus apgādāja Bībeles arsenāls. Izglītības ziņā tie savam laikam bija tālu priekšā. (244) Ja uzmanību pievēršam tādiem spožiem centriem kā Vitenberga un Cīrihe un tādiem slaveniem vārdiem kā Lutera, Melanhtons, Cvinglijs un Ekolampadijs, tad tūlīt varam teikt, ka tie bija kustības vadoņi, kuru darbā varēja sagaidīt atklājamies neparastu spēku un plašas zināšanas, bet viņu skolnieki droši vien tiem nelīdzinājās. Vai tā varam sacīt? Ja pievēršamies maz pazīstamajam Zviedrijas darba laukam un vienkāršajiem Olafa un Laurencija Petri vārdiem – no meistariem pie mācekļiem –, ko mēs atrodam? Izglītotus cilvēkus un teologus, vīrus, kas pilnīgi pārzināja visu Evaņģēlija patiesības sistēmu un kas viegli uzvarēja skolotos sofistus un Romas prelātus". (6)

Disputa rezultātā Zviedrijas karalis pieņēma protestantu ticību, un neilgi pēc tam arī nacionālā sapulce izteicās tai par labu. Olafs Petri jau zviedru valodā bija pārtulkojis Jauno Derību, un uz karaļa vēlēšanos abi brāļi uzņēmās visas Bībeles pārtulkošanu. Tā zviedru tauta pirmo reizi saņēma Dieva Vārdu dzimtajā valodā. Parlaments izdeva rīkojumu, ka sludinātājiem visā valstī jāizskaidro Raksti un bērniem skolās jāmacās lasīt Bībeli.

Evaņģēlija svētīgā gaisma nepārtraukti un droši izklīdēja neziņas un mānticības tumsu. Atbrīvota no Romas apspiedēju varas, tauta pacēlās tādā spēkā un augstumā, kādu tā nekad iepriekš nebija sasniegusi. Zviedrija kļuva par vienu no protestantisma balstiem. Gadsimtu vēlāk briesmu brīdī šī mazā un līdz šim nespēcīgā tauta – vienīgā Eiropā, kas iedrošinājās sniegt palīga roku, – nāca glābt Vāciju Trīsdesmitgadīgā kara postošajās cīņās. Likās, ka visa Ziemeļeiropa atkal tiks pakļauta Romas tirānijai. Un tā bija Zviedrijas armija, kas stiprināja Vāciju stāties pretī pāvesta panākumu straumei, izcīnot iecietību protestantiem – kalvinistiem, kā arī luterāņiem – un atgūstot sirdsapziņas brīvību tām zemēm, kas bija pieņēmušas reformāciju.

14. VĒLĀKIE ANĢĻU REFORMATORI

[245] Laikā, kad Lutera vācu tautai atvēra aizliegto Bībeli, Dieva Gara mudināts, Anglijā to pašu darīja Tindls (Tyndale). Viklifa Bībele tika tulkota no latīņu valodas un tajā bija daudz kļūdu. Tā vēl nekad nebija iespiesta, un ar roku pārrakstītās kopijas maksāja tik dārgi, ka, izņemot bagātos un dižciltīgos, tikai retais to varēja iegādāties, un tā bija arī maz izplatīta, jo baznīca to stingri aizliedza.

Gadu pirms Lutera tēžu parādīšanās, tas ir 1516. gadā, Erasmus bija publicējis savus Jaunās Derības grieķu un latīņu izdevumus. Līdz ar to pirmo reizi Dieva Vārdu iespieda oriģinālvalodā. Šajā darbā tika izlabotas daudzas agrāk pieļautās kļūdas, kā arī skaidrāk izteikta doma. Tas daudziem izglītotiem cilvēkiem ļāva labāk izprast patiesību un no jauna atdzīvināja reformas darbu. Tomēr vienkāršās tautas vairākumam Dieva Vārds vēl arvien palika nepieejams. Tādēļ Tindlam vajadzēja pabeigt Viklifa iesākto darbu, dodot saviem tautiešiem Bībeli.

Būdams čakls pētnieks un tāds cilvēks, kas sirsnīgi mīlēja patiesību, viņš Evaņģēliju pieņēma no Erasma grieķu valodā pārtulkotās Jaunās Derības. Sis vīrs bezbailīgi sludināja savu pārliecību, uzsverot, ka visas mācības jāpārbauda ar Rakstiem. Uz pāvesta piekritēju apgalvojumu, ka Bībeli devusi baznīca un ka vienīgi baznīca spēj to izskaidrot, Tindls atbildēja: "Vai jūs zināt, kas ērgļiem ir mācījis atrast laupījumu? Tiešām – tas pats Dievs arī savus izsalkušos bērnus māca atrast Tēvu Viņa Vārdā. (246) Tālu no tā, lai dotu mums Rakstus, jūs esat tie, kas Rakstus apslēpjat; jūs esat tie, kas sadedzināt cilvēkus, kuri māca Dieva Vārdu, un, ja vien jūs spētu, jūs sadedzinātu arī pašus Rakstus." (1)

Tindla sludināšana izraisīja lielu interesi, daudzi pieņēma patiesību. Bet modri bija arī priesteri, un, tiklīdz viņš kādu darba lauku bija atstājis, tie ar draudiem un sagrozījumiem centās iznīcināt visas reformatora pūles. Pārāk bieži tas viņiem arī izdevās. "Ko lai es daru?" viņš izsaucās. "Kamēr es sēju vienā vietā, ienaidnieks posta laukus, kurus tikko esmu atstājis. Es jau nevaru visur būt klāt. Ak! Ja kristiešiem pašiem būtu Svētie Raksti dzimtajā valodā, tad tie spētu pretoties visiem viltniekiem. Bez Bībeles nebūs iespējams vienkāršiem ļaudīm atklāt patiesību." (1)

Tagad viņa prātu nodarbināja jaunas domas. "Tā bija ebreju valoda," viņš sacīja, "kurā Jehovas templī atskanēja garīgas dziesmas. Vai Evaņģēlijs mūsu vidū nav jāsludina angļu valodā? (..) Vai tagad, dienas vidū, baznīcai vajadzētu mazāk gaismas kā rītausmā? (..) Kristiešiem Jaunā Derība jālasa mātes valodā." Baznīcas doktori un skolotāji savā starpā nebija vienprātīgi. Tikai Bībele var vadīt cilvēkus pie patiesības. "Viens piekrit šim doktoram, otrs – citam (..). Un visi viņi runā viens otram pretī. Kā gan lai mēs atšķiram, kurš saka taisnību un kurš melo? (..) Kā? (..) Tiešām, ar Dieva Vārdu." (1)

Neilgi pēc tam kāds izglītotais katoļu doktors, kas piedalījās diskusijās ar Tindlu, izsaucās: "Mums labāk būtu iztikt bez Dieva likumiem nekā bez pāvesta." Uz to Tindls atbildēja: "Es nepaklausu ne pāvestam, ne daudzajiem viņa likumiem, un, ja Dievs pasargās manu dzīvību, tad pēc nedaudz gadiem zēns, kas vada arklu, Rakstus pazīs labāk nekā jūs." (2)

(247) Šajā brīdī viņš vēl stingrāk apņēmas Jaunās Derības Rakstus ļaudīm dot viņu pašu valodā un nekavējoties ķērās pie sava nodoma īstenošanas. Vajāšanu dēļ bēgot no mājām, viņš devās uz Londonu un tur kādu laiku netraucēti turpināja darbu. Tomēr pāvesta piekritēju varmācība to no jauna spieda doties ceļā. Šķita, ka viņa priekšā ir aizslēgta visa Anglija, tādēļ tas nolēma meklēt patvērumu Vācijā. Tur arī sāka iespiest Jauno Derību angļu valodā. Divas reizes darbu pārtrauca, bet, kad aizliedza iespiest vienā pilsētā, viņš devās uz citu. Beidzot viņš nonāca Vormsā, kur pirms dažiem gadiem Lutera Evaņģēliju bija aizstāvējis reihstāga priekšā. Šajā senajā pilsētā atradās daudz reformācijas draugu, un Tindls, neviena nekavēts, varēja turpināt iesākto darbu. Drīz vien tika izdotas trīs tūkstoši Jaunās Derības, un tajā pašā gadā sekoja vēl otrs izlaidums.

Savu nodomāto pasākumu viņš dedzīgi un neatlaidīgi realizēja dzīvē. Lai gan Anglijas varas orgāni ļoti rūpīgi sargāja valsts ostas, Dieva Vārds tomēr dažādos veidos slepeni nonāca Londonā un no turienes izplatījās pa visu zemi. Pāvesta piekritēji mēģināja patiesību aplūsināt, bet veltīgi. Reiz Daremas bīskaps no Tindla drauga, grāmatu pārdevēja, nopirka visu viņa Bībeļu krājumu, lai tās iznīcinātu, cerēdams, ka tas darbu stipri aizkavēs. Bet notika pilnīgi otrādi: par tādā veidā iegūto naudu varēja iegādāties materiālus jaunam uzlabotam izdevumam, ko citādi nevarētu iespiest. Vēlāk, kad Tindls tika apcietināts, viņam brīvību piedāvāja ar nosacījumu, ka viņš atklās to cilvēku vārdus, kas tam palīdzējuši segt izdevumus par Bībeļu iespiešanu. Viņš atbildēja, ka Daremas bīskaps ir darījis vairāk kā jebkurš cits, jo, samaksājot augsto cenu par vēl nepārdotajām grāmatām, tas esot iedrošinājis turpināt iesākto darbu.

Nodevības dēļ Tindls nonāca ienaidnieku rokās un vairākus mēnešus viņam vajadzēja pavadīt cietumā. Beidzot viņš savu ticību apliecināja ar mocekļa nāvi, bet šī vīra sagatavotie ieroči citiem Kristus kareivjiem ļāva turpināt cīņu vēl daudzus gadsimtus, pat līdz mūsu dienām. (248)

Letimers no kanceles uzturēja spēcīgu prasību, ka Bībele jālasa tautas valodā. "Svēto Rakstu Autors," viņš sacīja, "ir pats Dievs, un Rakstiem ir kaut kas no to Autora varenības un mūžības. Nav neviena karaļa, ne imperatora, ne pārvaldnieka, kam nevajadzētu paklausīt (..) Viņa svētajam Vārdam."

"Neiesim pa blakus ceļiem, bet lai mūs vada Dieva Vārds, nesekosim (..) saviem senčiem un nepētīsim, kā viņi rīkojās, bet gan kā viņiem vajadzēja rīkoties." (3)

Patiesību aizstāvēt cēlās Tindla uzticīgie draugi – Bārness un Frīss. Viņiem sekoja Ridlijs un Krenmers. Sie angļu reformācijas vadoņi bija izglītoti vīri, un vairākumu no viņiem dievbijības un dedzības dēļ cienīja arī Romas piekritēji. Viņu pretošanās pāvestībai izsauca iepazīšanās ar "svētā krēsla" maldiem, un Bībeles noslēpumu izprašana viņu liecībai piešķīra vēl lielāku spēku.

"Es vēlētos uzdot savādu jautājumu," sacīja Letimers. "Kurš ir visčaklākais bīskaps un prelāts visā Anglijā? (..) Redzu, ka jūs uzmanīgi klausāties un gaidāt, ka es nosaukšu viņa vārdu.(..) Un es arī vēlos jums to pateikt – tas ir velns. (..) Viņš nekad neatstāj savu darba lauku; (..) vaicājiņiet pēc viņa, kad vien jūs vēlaties, tas vienmēr būs mājās, (..) viņš vienmēr ir pie arkla.(..) Jūs viņu nekad neatradīsiet stāvam dīkā, es par to galvoju. (..) Kur lietas kārtu velns, tur nost ar grāmatām un šurp sveces; prom ar Bībeli un šurp rožukroņus, nost ar Evaņģēlija gaismu un šurp sveču gaismu, jā, pat pusdienas laikā (..) nost ar Kristus krustu, bet tā vietā šķīstīšanas ugunis un pilnus makus ar naudu, (..) nost ar rūpēm par kailo, trūcīgo un nespējīgo apģērbšanu, lai tiek greznotas svētbildes un rotāti koka gabali un akmeņi, paaugstināsim cilvēku tradīcijas un likumus, un nost ar Dieva iestādījumiem un Viņa vissvēto Vārdu. (..) Ak, kaut mūsu prelāti būtu tikpat čakli sēt labo mācību graudus, cik cītīgi sātans sēj visdažādāko nezāli!" (4)

(249) Šie reformatori aizstāvēja lielo pamatlikumu – to pašu, pie kura turējās valdieši, Viklifs, Jans Huss, Luters, Cvinglijs un viņu līdzstrādnieki – tikai Svētie Raksti ir nemaldīgi un autoritatīvi ticības un rīcības noteicēji. Viņi noraidīja pāvesta, koncilu, baznīctēvu un valdnieku tiesības reliģijas jautājumos valdīt pār sirdsapziņu. Viņu autoritāte bija Bībele, un ar tās mācībām tie pārbaudīja katru doktrīnu un visas citas prasības. Un ticība Dieva Vārdam stiprināja šos svētos vīrus, kad tiem vajadzēja atdot savu dzīvību uz sārta. "Turi drošu prātu," Letimers uzsauca sajam biedram, ar kuru kopā gāja mocekļa nāvē, kad liesmas jau draudēja apklusināt viņa balsi. "Sodien mēs ar Dieva žēlastību Anglijā aizdedzināsim tādu sveci, kas, es ceru, nekad vairs netiks nodzēsta." (5)

Skotijā Kolumba un viņa līdzstrādnieku iesētā sēkla nekad netika pilnīgi iznīcināta. Vairākus gadsimtus pēc tam, kad Anglijas baznīcas jau bija pakļāvušās Romai, Skotijas draudzes vēl saglabāja brīvību. Tomēr divpadsmitajā gadsimtā pāvestība nostiprinājās arī tur, un nevienā citā zemē tai nebija lielāka noteikšana. Nekur citur nebija dziļākas tumsas. Tomēr gaismas stari laužās cauri arī šai tumsai, apliecinot, ka drīz uzausīs diena. Evaņģēlija atziņu saglabāšanā daudz darīja ar Bībeli un Viklifa mācībām no Anglijas atnākušie lolardi, un ikkatrā gadsimtā Evaņģēlijam bija savi liecinieki un mocekļi.

Lielās Reformācijas sākumā angļu valodā parādījās Lutera raksti un pēc tam Tindla tulkotā Jaunā Derība. Hierarhijas neievēroti, šie vēstneši klusi pārstaigāja kalnus un ielejas, liekot no jauna uzliesmot patiesības lāpai, kas Skotijā jau bija gandrīz nodzisusi, un iznīcinot četrus apspiešanas gadsimtos paveikto Romas darbu.

Tāpat šai kustībai jaunu spēku deva mocekļu ašinis. Pāvestības vadoņi, pēkšņi aptvēruši viņu lietai draudošās briesmas, uguns liesmām nodeva dažus no Skotijas visizcilākajiem un godājamākajiem dēliem. (250) Bet ar to tikai uzcēla kanceļi, no kurās visā zemē bija dzirdami šo mirstošo liecinieku vārdi, kas ļaužu sirdis pildīja ar nesatricināmu apņemšanos nokratīt Romas važas.

Hamiltons un Višerts, karaliski savā raksturā un pēc dzimšanas, līdz ar daudziem vienkāršas izcelsmes mācekļiem atdeva savu dzīvību uz sārta. Bet no Višerta moku vietas nāca viens, kuru liesmām nebija lemts apklusināt, viens, kuram Dieva vadībā bija lemts pāvestībai Skotijā iezvanīt nāves zvanu.

Džons Nokss jau bija novērsies no baznīcas tradīcijām un misticisma, lai dzīvotu saskaņā ar Dieva Vārda patiesībām; un šo apņemšanos atstāt savienību ar Romu un pievienoties vajātajiem reformatoriem viņā vēl vairāk nostiprināja Višerta mācības.

Kad biedri to skubināja uzņemties sludinātāja amatu, viņš, bailēs drebnot, atsacījās no tādas atbildības, un tikai pēc daudzām vientulībā pavadītām dienām un smagas cīņas pašam ar sevi beidzot piekrita šim priekšlikumam. Bet, reiz šo vietu ieņēmis, viņš savu darbu turpināja darīt nelokāmā noteiktībā un drosmīgā bezbailībā, kamēr vien dzīvoja. Šis uzticīgais reformators nemaz nebaidījās no cilvēkiem. Mocekļu sārta, kas liesmoja viņam visapkārt, tikai vēl vairāk stiprināja tā dedzību. Par spīti draudošajam tirāna bendes cirvim, kas tika vicināts pār viņa galvu, šis vīrs stingri stāvēja savā vietā un spēcīgi cirta pa labi un pa kreisi, tādā veidā postot elku pielūgšanas iekārtu.

Vaigu vaigā sastopoties ar Skotijas karalieni, kuras klātbūtnē bija zudusi daudzu protestantu vadoņu dedzība, Džons Nokss nodeva noteiktu liecību par patiesību. Viņu nevarēja pakļaut ar glaimiem, un arī no draudiem viņš bailēs nedrebēja. Karaliene to apvainoja ķecerībā. Viņa sacīja, ka tas esot mācījis ļaudis pieņemt valstī aizliegtu reliģiju un tāpēc pārkāpis Dieva pavēli, kas prasa, lai pavalstnieki paklausā saviem valdniekiem. Bet Nokss noteikti atbildēja:

"Tā kā pareizā reliģija nav cēlusies no laicīgiem valdniekiem, ne arī no tiem saņēmusi varu, bet to dabūjusi vienīgi no mūžīgā Dieva, tad pavalstnieku pienākums nav pielāgot savu reliģiju valdnieku tieksmēm. (251) Jo bieži tieši valdnieki ir visnezinošākie Dieva patiesajā reliģijā. (..) Ja visi Ābrahāma pēcnācēji būtu pieņēmuši faraona reliģiju, kura pavalstnieki viņi bija tik ilgu laiku, sakiēt, lūdzu, kundze, kāda reliģija tad valdītu pasaulē? Vai arī, ja visi cilvēki apustuļu dienās būtu pieņēmuši Romas imperatoru reliģiju, kāda reliģija tad pastāvētu virs zemes? (..) Un tā, kundze, jūs varat saprast, ka pavalstniekiem ticības lietās nav jāpiemērojas savu valdnieku reliģijai, kaut gan viņiem ir pavēlēts valdniekiem paklausīt."

Tad Mērija sacīja: "Jūs Rakstus izskaidrojat savādāk nekā viņi (Romas katoļu mācītāji); kam lai es ticu, un kas būs tiesnesis?"

"Jums jātic Dievam, kurš skaidri runā savā Vārdā," atbildēja reformators, "un vairāk par to, ko māca Vārds, jums nevajag ticēt ne vienam, ne otram. Dieva Vārds pats sevi paskaidro, un, ja kāda vieta šķiet neizprotama, tad Svētais Garš, kas nekad nerunā sev pretī, to citā vietā izskaidro saprotamāk, tā ka vairs nepaliek ne mazāko šaubu, izņemot gadījumus, kad cilvēks stūrgalvīgi nevēlas neko zināt." (6)

Tādas bija patiesības, ko bezbailīgais reformators, riskējot ar savu dzīvību, skaidri apliecināja karalienei. Ar tādu pašu neiebiedējamu drosmi viņš arī turpmāk neatkāpās no sava mērķa un, Dievu lūdzot, turpināja Kunga karu, līdz Skotija tika atbrīvota no pāvestības varas.

Pieņemot protestantismu par valsts reliģiju, vajāšanas Anglijā samazinājās, tomēr vēl pilnīgi nebeidzās. Atsakoties no daudzām Romas doktrīnām, tās izveidotā kārtība lielā mērā tika saglabāta arī turpmāk. Pāvesta virskundzību noraidīja, bet viņa vietā par baznīcas galvu iecēla monarhu. Daudzos dievkalpojumos joprojām bija maz Evaņģēlija vienkāršības un skaidrības. Vēl arvien nesaprata reliģiskās brīvības lielo pamatlikumu. (252) Kaut arī protestantiskie valdnieki ļoti reti ķērās pie briesmīgām nežēlībām, kādas cīņā pret ķecerību lietoja Roma, tomēr vēl arvien netika atzītas katra cilvēka tiesības pielūgt Dievu saskaņā ar savas sirdsapziņas balsi. No visiem pieprasīja valsts baznīcas norādīto doktrīnu pieņemšanu un dievkalpojumu formu ievērošanu. Citādi domājošiem vēl vairākus gadu simtus lielākā vai mazākā mērā vajadzēja paciest vajāšanas.

Septiņpadsmitajā gadsimtā tūkstošiem draudzes ganu padzina no viņu vietām. Piedraudot ar smagu naudas sodu, cietumu un izsūtīšanu, ļaudīm tika aizliegts apmeklēt jebkādu reliģisku sanākumi, izņemot tās, kuras atzina baznīca. Tās uzticīgās dvēseles, kuras nespēja atteikties no kopējām Dievu pagodinošām sapulcēm, bija spiestas satikties tumšās ieliņās vai drūmās jumta istabiņās un reizēm pat pusnaktī meža vidū. Tā šie izklīdinātie un vajātie Kunga bērni sanāca kopā sargājošajos meža dziļumos, pašā Dieva celtajā templī, lai pielūgtu un slavētu savu Radītāju. Bet, neskatoties uz visu piesardzību, daudziem savas ticības dēļ nācās ciest. Cietumi bija pārpildīti. Ģimenes tika izšķirtas. Daudzus izraidīja uz svešām zemēm. Tomēr Dievs bija ar saviem ļaudīm, un vajāšanas nespēja apklusināt viņu liecību. Liels vairums aizbrauca pāri okeānam uz Ameriku un tur lika pamatus pilsoniskai un reliģiskai brīvībai, kas ir bijusi šīs zemes balsts un gods.

Atkal, tāpat kā apustuļu dienās, vajāšanas veicināja Evaņģēlija izplatīšanos. Ar kriminālnoziedzniekiem un izvirtušiem cilvēkiem pārpildītā pazemes cietumā Džons Banjens elpoja Debesu gaisu; un tur viņš uzrakstīja savu brīnišķo alegoriju par svētceļnieka ceļojumu no iznīcības zemes uz Debesu pilsētu. Vairāk kā divi simti gadus šī balss no Bedfordas cietuma ar satraucošu spēku ir runājusi ar cilvēku sirdīm. Banjena grāmatas Svētceļnieku ceļojums (Pilgrim's Progress) un Zēlastības pārpilnība vislielākajam grēciniekam (Grace Abounding to the Chief of Sinners) – daudzus ir vadījušas uz dzīvības ceļa.

Lai drosmīgi aizstāvētu ticību, kas vienreiz svētiem dota, cēlās Beksters, Fleivels, Elins un citi apdāvināti un izglītoti vīri ar dziļiem kristīgiem piedzīvojumiem. (253) Darbs, ko veica šie ticīgie cilvēki, kurus šīs pasaules valdnieki aizliedza un pasludināja ārpus likuma, nekad nevar pazust. Fleivela Dzīvības avots (Fountain of Life) un Zēlastības darbs (Method of Grace) ir grāmatas, kas tūkstošus mācījušas, kā savu dvēseli atdot Kristum. Bekstera grāmata Atgrieztais mācītājs ir nesusi svētību daudziem, kas ilgojušies pēc atmodas Dieva darbā, un arī viņa Svēto mūžīgā dusa ir darījusi savu daļu, vadot cilvēkus pie dusas, "kas atliek Dieva ļaudīm".

Simts gadus vēlāk, lielas garīgas tumsas dienās, kā Dieva gaismas nesēji nāca Vaitfilds un brāji Vesliji. Valdot vispārārtītajai baznīcai, Anglijas iedzīvotāju reliģija bija pagrimusi tik dziļi, ka to vairs tikko varēja atšķirt no pagānisma. Garīdzniecības iemīļotākais temats bija dabas reliģija, un ar to pa lielākai daļai saistījās visa viņu teoloģija. Augstākās šķiras izsmēja dievbijību un lepojās, ka stāv pāri pār to, ko viņi nosauca par fanātismu. Zemākās šķiras dzīvoja lielā nezināšanā un netikumībā, bet baznīcai nebija ne drosmes, ne ticības, lai tālāk atbalstītu līdz sabrukumam nonākušo patiesības lietu.

Lutera tik skaidri mācītā izcilā doktrīna par taisnošanu ticībā gandrīz bija izzudusi no redzesloka, bet tās vietā stājies Romas princips, ka pestīšanas jautājumā jāpaļaujas uz labiem darbiem. Vaitfilds un abi Vesliji, kas bija valdošās baznīcas locekļi, sirsnīgi meklēja Dieva labvēlību, kas nodrošināma, kā viņi bija mācīti, ar tikumisku dzīvi un reliģisko priekšrakstu ievērošanu.

Kādreiz, kad Čārlzs Veslijs nopietni saslima un nojauta tuvojamies nāvi, viņam jautāja, kā tas pamato savu cerību mūžīgai dzīvei. Atbilde skanēja: "Kalpojot Dievam, es esmu atdevis savu vislabāko." Bet tādēļ, ka draugs, šķiet, ar viņa atbildi nebija pilnīgi apmierināts, Veslijs domāja tālāk: "Ko? Vai tad manas pūles nav pietiekošs pamats cerībai? Vai viņš man grib atņemt manas pūles? Bet man nekā cita nav, uz ko varētu paļauties." (7) (254) Tāda bija sabiezējusi tumsa, kas apņēma baznīcu, paslēpjot salīdzināšanu, nolaupot Kristum Viņa godu un novēršot cilvēku prātu no viņu vienīgās glābšanās cerības – krustā sistā Pestītāja asinīm.

Vesliji un viņu līdzstrādnieki nonāca pie atziņas, ka patiesā reliģija iemājo sirdī un ka Dieva bauslība tādā pašā mērā skar domas, kā vārdus un darbus. Pārlicināti par sirds svētuma, kā arī pareizas ārējās uzvedības nepieciešamību, viņi tagad dedzīgi sāka tiekties pēc jaunas dzīves. Ar sevišķu uzcītību un daudz lūgšanām tie centās apspiest sirds ļaunumu. Viņi dzīvoja pazemīgi un pašaieliedzīgi, mīlestībā darot daudz laba un ar vislielāko stingrību un precizitāti ievērojot visu, kas, pēc viņu domām, varēja palīdzēt iegūt to, pēc kā tie ilgojās – svētumu, kas nodrošinātu Dieva labvēlību. Tomēr kāroto mērķi viņi tā nerasniedza. Veltīgas bija pūles atbrīvoties no grēku izraisītās vainas apziņas vai salauzt tās varu. Tā bija tā pati cīņa, ko Lutera izcīnīja savā Erfurtes cellē. Tas bija tas pats jautājums, kas kādreiz mocīja viņa dvēseli: "Kā cilvēks varētu būt taisns stiprā Dieva priekšā?" (Īj. 9:2, Glīka tulk.)

Uz protestantisma altāriem gandrīz izdzisušās dievišķās patiesības ugunis no jauna vajadzēja aizdedzināt ar Bohēmijas kristiešu pāri gadsimtiem pasniegto lāpu. Pēc reformācijas Bohēmijā protestantismu bija saminušas Romas ordas. Visiem, kas negribēja atsacīties no patiesības, nācās bēgt. Daži atrada patvērumu Saksijā un tur saglabāja savu seno ticību. Veslijs un viņa līdzstrādnieki gaismu saņēma tieši no šo kristiešu pēcnācējiem.

Pēc tam, kad Džons un Čārlzs Vesliji bija iesvētīti sludināšanas amatam, viņus kādā uzdevumā aizsūtīja uz Ameriku. Uz kuģa klāja atradās morāviešu brāļu pulciņš. Brauciena laikā sacēlās nikna vētra, un Džons Veslijs, skatoties nāvei acīs, saprata, ka nav vēl ieguvis pilnīgu mieru ar Dievu. Turpretī vācieši izturējās tik mierīgi un pašjāvīgi, ka viņš to nevarēja izskaidrot.

(255) "Es jau ilgi pirms tam," viņš atzīstas, "vēroju šo cilvēku nopietno izturēšanos. Tie pastāvīgi bija ļoti pazemīgi, veicot citu pasažieru labā tādus pazemojošus darbus, kādus neviens anglis neuzņemtos, un par to nevēlējās saņemt arī nekādu atalgojumu, sakot, ka tas viss nāk par labu viņu lepnam sirdīm un ka viņu mīlošais Glābējs to labā ir daudz vairāk darījis. Un ik dienas viņiem bija iespējams parādīt tādu lēnprātību, ko nespēja satricināt nekādi apvainojumi. Ja tos pagrūda, sita vai nogāza zemē, viņi atkal piecēlās un aizgāja prom, bet nekad un ne par ko nesūdzējās. Tagad radās izdevība pārbaudīt, vai viņi arī no bailēm ir tikpat brīvi kā no lepnuma, dusmām un atriebības kāres. Viņu dievkalpojumu ievadošās slavas dziesmas vidū pāri kuģim gāzās milzīgas ūdens masas, šaplosot gabalos lielo buru un ūdenim ieplūstot starpklājā. Likās, ka jūras dziļumi mūs jau ir aprijuši. Starp angļiem atskanēja drausmīgi izbailu kliegzieni. Bet šie vācieši turpināja mierīgi dziedāt. Vēlāk es vienam no viņiem jautāju: "Vai jūs nenobijāties?" Viņš atbildēja: "Pateicība Dievam, nē!" Tad es vēl jautāju: "Bet vai jūs sievas un bērni arī nenobijās?" Un viņš laipni atbildēja: "Nē, mūsu sievas un bērni nebaidās mirt." (8)

Nonākot Sevensā, Veslijs neilgu laiku palika pie morāviešiem, un viņu ļoti iespaidoja to kristīgā izturēšanās. Par kādu no viņu reliģiskajām sanāksmēm, kas bija krasā pretstatā Anglijas baznīcas nedzīvajām formām, viņš rakstīja: "Lielā vienkāršība, kā arī vispārējais svinīgums man gandrīz lika aizmirst pagājušos septiņpadsmit gadsimtus, un es iedomājos, ka atrodos vienā no sapulcēm, kurās neņēma vērā formalitātes un cilvēku stāvokli, kuras vadīja telšu darinātājs Pāvils vai zvejnieks Pēteris un kuros skaidri atklājās Gars un spēks." (9)

Atpakaļceļā uz Angliju, kāda morāviešu sludinātāja pamācīts, Veslijs ieguva skaidrāku izpratni par Bībeles ticību. Viņš pārliecinājās, ka pestīšanas iegūšanai tam pilnīgi jāatsakās no paļaušanās uz saviem darbiem un jāuzticas vienīgi Dieva Jēram, "kas atņem pasaules grēkus". (256) Kādā Morāvijas brāļu sanāksmē Londonā viņš dzirdēja lasām Lutera rakstu par izmaiņām, ko ticīgā sirdī izdara Dieva Gars. To klausoties, Veslija dvēselē tika aizdedzināta ticība. "Es izjutu sirdī savādu siltumu," viņš teica, "es sapratu, ka pestīšanas jautājumā tagad uzticos Kristum, vienīgi Kristum, un tad ieguvu pārliecību, ka Viņš manus grēkus ir atņēmis, tieši manus, un tieši mani izglābis no grēka un nāves bauslības." (10)

Garajos nogurdinošās un bezcerīgās cīņas gados – stingras pašizliedzības, negoda un pazemošanās gados – Veslijs bija nelokāmi tiecies pretī savam mērķim – meklēt Dievu. Tagad viņš To bija atradis un uzzināja, ka žēlastība, ko, smagi pūloties, bija centies iegūt ar lūgšanām un gavēšanu, ar nabagu apdāvināšanu un sevis aizliegšanu, īstenībā pastāvēja kā dāvana, saņemama "bez naudas un bez maksas".

Un tad, kad viņš bija stiprinājies ticībā Kristum, viņa dvēselē iedegās ilgas arī citiem darīt zināmu šo brīnišķīgo Evaņģēliju par Dieva brīvi piedāvāto žēlastību. "Es visu pasauli uzskatīju par draudzes iecirkni," viņš sacīja, "un domāju, ka visās vietās man ir tiesības un pat pienākums sludināt šo priecīgo pestīšanas vēsti ikkatram cilvēkam, kas vien vēlējas to dzirdēt." (11)

Viņš arī turpmāk dzīvoja stingri un pašizliedzīgi, bet tagad tāda dzīve bija kā ticības rezultāts un nevis pamats, svētuma auglis un nevis sakne. Kristieša cerības pamats ir Dieva žēlastība Kristū, un šī žēlastība atklāsies paklausībā. Veslijs savu dzīvi veltīja lielo patiesību sludināšanai, kuras pats bija saņēmis, – taisnošanai ticībā Kristus salīdzinošajām asinīm un Svētā Gara sirdi atjaunojošajam spēkam, kura darbības auglis ir Kristus priekšzīmei atbilstoša dzīve.

Vaitfeldu un Veslijus darbam sagatavoja ilgstoša un mokoša pārliecība par pašu bezcerīgo un neglābjamo stāvokli, un, lai viņi kā labi Kristus kareivji (257) spētu panest grūtības, tad gan universitātē, gan tiesajā sludināšanas darbā tie tika pakļauti nežēlīgām zobgalībām, izsmieklam un vajāšanām. Bezdievīgie studiju biedri viņus un vēl dažus, kas tiem simpatizēja, nicinoši sauca par metodistiem, – vārdā, kurā tagad godā vienu no lielākajām konfesijām Anglijā un Amerikā.

Kā Anglijas baznīcas locekļi viņi bija stipri pieķērušies tās dievkalpojumu formām, bet Kungs savā Vārdā tiem atklāja augstāku standartu. Svētais Gars viņus skubināja sludināt krustā sisto Kristu. Viņu pūles pavadīja Visaugstākā spēks. Tūkstoši tika pārliecināti un patiesi atgriezti. Sīs avis vajadzēja pasargāt no plēsīgajiem vilkiem. Veslijs nekad nebija domājis izveidot jaunu konfesiju, tomēr beidzot savus ļaudis apvienoja organizācijā, kuru sāka saukt par metodistu savienību.

Noslēpumaina un smaga bija pretestība, ko šiem sludinātājiem nācās panest no valsts baznīcas puses, kaut arī Dievs savā gudrībā notikumus vadīja tā, lai reformācija iesāktos arī pašā baznīcā. Ja tā nāktu pilnīgi no ārpusē, tad nevarētu iespīesties tur, kur tā bija tik ļoti vajadzīga. Bet, tā kā atmodas sludinātāji paši bija baznīcas locekļi un, kur vien radās izdevība, strādāja šīs baznīcas ietvaros, tad patiesība atrada ceļu tur, kur citādi durvis būtu palikušas aizslēgtas. No morālā sastinguma stāvokļa tika pamodināti arī daži garīdznieki, lai kļūtu par dedzīgiem sludinātājiem savās draudzēs. Formālisma nocietinātajā baznīcā sāka pulsēt jauna dzīvība.

Veslija laikā, tāpat kā visos draudzes vēstures laikmetos, cilvēki ar dažādām dāvanām veica viņiem uzticēto darbu. Ne visos mācības punktos saskanēja viņu domas, bet viņi visi bija Dieva Gara vadīti un vienoti galvenajā mērķī – mantot dvēseles Kristum. Nesaskaņas Vaitfelda un Veslija starpā reiz draudēja pat ar pilnīgu atsvešināšanos, bet, tā kā viņi Kristus skolā bija mācījušies lēnprātību, tad šī savstarpējā iecietība un iejūtīgā kristīgā mīlestība viņus atkal samierināja. (258) Tiem nebija laika strīdēties, kamēr visur vēl virmoja maldi un netaisnība, un grēcinieki gāja bojā savos grēkos.

Dieva kalpi mina nelīdzenu, grūti ejamu taku. Pret viņiem nostājās iespaidīgi un izglītoti vīri. Pēc kāda laika daudzi garīdznieki sāka atklāti izpaust savu naidu, un baznīcu durvis aizvērās skaidrajai ticības vēstij un visiem, kas to sludināja.

Tāda garīdzniecības izturēšanās, no kanceles viņus atklāti apsūdzot, sacēla kājās tumsas, nezināšanas un netaisnības spēkus. Atkal un atkal Dieva žēlastības brīnums glāba Džonu Vesliju no nāves. Kad pret viņu tika pamodināts pūļa niknums un likās, ka vairs nav nekādas iespējas izbēgt, tad viņam blakus nostājās eņģelis cilvēka izskatā, jaužu pūlis atkāpās, un Dieva kalps netraucēti aizgāja no bīstamās vietas.

Par savu izglābšanu no satracinātā pūļa vienā no šiem gadījumiem Veslijs teica: "Ejot lejup pa slidenu taku uz pilsētu, daudzi pūlējās mani pagrūst, jo tie pareizi sprieda, ja es reiz būtu pakritis zemē, tad laikam gan vairs nepieceltos. Bet es neklupu, un manas kājas ne reizi nepaslīdēja, līdz pilnīgi biju izkļuvis no viņu rokām. (..) Kaut arī daudzi centās satvert mani aiz apkakles vai drēbēm, lai norautu zemē, tomēr tie nekur nevarēja pieķerties, un tikai vienam izdevās satvert manas vestes atloku, kas drīz arī palika viņa rokā, bet otru, veselo pusi, kuras kabatā atradās nauda, tas atrāva tikai pa pusei. (..) Spēcīgs vīrs tieši aiz manis vairākkārt atvēzējās, lai iesistu ar resnu ozola nūju. Ja viņš tikai vienu reizi ar to man būtu trāpījis pa pakausi, tad tālākās pūles vairs nebūtu vajadzīgas, tomēr katru reizi sitiens tika novirzīts sānis. Es nezinu, kā tas notika, jo es nevarēju novērsties ne pa labi, ne pa kreisi. (..) Vēl kāds, steigā izspraucies cauri pūlim, pacēla savu roku sitenam, bet tad pēkšņi to nolaida, tikai noglāstot man galvu, sacīdams: "Kādi gan viņam mīksti mati!" (..) Paši pirmie cilvēki, kas atgriezās, bija tieši ielas varoņi, pūļa vadoņi, no kuriem viens bija cīkstonis lāču dārzos (..) (259)

"Cik lēnprātīgi un pakāpeniski gan Dievs mūs sagatavo Viņa gribas īstenošanai! Pirms diviem gadiem kāds ķieģeļa gabals viegli skāra manu plecu. Gadu vēlāk akmens man trāpīja starp acīm. Pagājušajā mēnesī es saņēmu vienu sitienu un šovakar divus – vienu, pirms mēs ienācām pilsētā, un otru pēc tam, kad no tās bijām izgājuši, tomēr tie abi bija kā nekas, jo, lai gan pirmais vīrs ar visu spēku iesita man pa krūtīm un otrais tik stipri pa muti, ka tūlīt izplūda asinis, es no šiem sitieniem nejutu vairāk sāpju, kā viņi būtu mani aizskāruši ar zāles stiebru." (12)

Šo agro dienu metodisti – draudzes ierindas locekļi un sludinātāji – pačeta baznīcas pārstāvju, kā arī pilnīgi bezdievīgu, dažādu sagrozītu stāstījumu satrauktu cilvēku vajāšanu. Viņus veda uz tiesu, kas tikai vārda pēc tā saucās, jo taisnību tā laika tiesās tikai reti varēja atrast. Bieži viņi cieta no savu vajātāju vardarbības. Ļaužu pūlis gāja no nama uz namu, salaužot mēbeles un izpostot citas vērtības, izlaupot visu, kas tikai iepatikās, un rupji apvainojot vīriešus, sievietes un bērnus. Dažos gadījumos izplatīja publiskus paziņojumus, kas aicināja noteiktā laikā un vietā sapulcēties tiem, kas vēlējās piedalīties metodistu namu logu dauzīšanā un izlaupīšanā. Un šo cilvēcīgo un dievišķo likumu atklātu pārkāpšanu atstāja nesodītu. Pret ļaudīm, kuru vienīgā vaina bija tā, ka viņi grēcinieku kājas no iznīcības ceļiem centās vadīt uz svētuma taku, izvērsa plānveidīgas vajāšanas.

Džons Veslijs par apsūdzībām pret viņu pašu un viņa biedriem izteicās sekojoši: "Daži apgalvo, ka šo cilvēku mācības ir nepareizas, maldīgas un fanātiskas, ka tās ir jaunas un nesen vēl pilnīgi nedzirdētas, ka tās ir kvekerisms un pāvestība. (260) Visi šie apgalvojumi jau ir nocirsti pie pašas saknes, jo skaidri pierādīts, ka ikviens šīs mācības nozarojums ir nepārprotama Svēto Rakstu mācība, kā to izskaidrojusi mūsu pašu baznīca. Tāpēc šīs mācības nevar būt nepareizas vai maldīgas, ja pieņem, ka Svētie Raksti ir patiesība. (..) Citi apgalvo: "Viņu mācība ir pārāk stingra. Tie ceļu uz Debesīm padara pārāk šauru." Un īstenībā šis ir viens no pirmajiem iebildumiem (zināmu laiku tas bija gandrīz vienīgais) un apslēptā veidā atrodas pamatā tūkstošiem citu, kas parādās visdažādākos veidos. Bet vai viņi ceļu uz Debesīm padara šaurāku par to, kādu to ir rādījis mūsu Kungs un apustuļi? Vai viņu doktrīnas ir stingrākas nekā Bībeles mācības? Apskatīsim tikai dažus vienkāršākos tekstus: "Mīli Kungu, savu Dievu, no visas savas sirds un visa sava prāta, un visas savas dvēseles, un visa sava spēka." "Par katru veltīgu vārdu, ko cilvēki runās, viņiem būs jāatbild tiesas dienā." "Vai ēdat, vai dzerat un ko vien darāt, to visu dariet Dievam par godu."

Ja viņu mācība ir stingrāka par šiem vārdiem, tad tie ir peļami, bet jūsu sirdsapziņa jums pateiks, ka tas tā nav. Un kurš var būt par mata tiesu ne tik stingrs, nenostājoties pret Dieva Vārdu? Vai kāds Dieva noslēpumu ņamturis var tikt atzīts par uzticīgu, ja viņš šajā svētajā mantu namā kaut ko pārmaina? Nē! Viņš neko nedrīkst atmest, viņš neko nedrīkst mīkstināt, un to ir spiests paskaidrot visiem cilvēkiem: "Es nevaru pazemināt Rakstus līdz jūsu gaumei. Jums jāpiemērojas tiem vai arī jāpazūd uz mūžību." Tas arī ir īstais iemesls populārajam sauklim par "šo cilvēku cietsirdību". Vai tad viņi ir nežēlīgi? Kādā ziņā? Vai viņi neēdina izsalkušos un neapģērbj kailos? "Nē, ne par to ir runa; šai ziņā tiem nav trūkumu, bet viņi ir pārāk nežēlīgi savos spriedumos! Viņi domā, ka neviens nevar izglābties, izņemot tos, kas iet pa viņu ceļu." (13)

Garīgais pagrimums, kas Anglijā iezīmējās tieši pirms Veslija laika, lielā mērā uzskatāms par Bībeles likumu nicinātāju mācības rezultātu. Daudzi apgalvoja, ka Kristus ir atcēlis morāles bauslību un ka tāpēc kristiešiem tā nav jāievēro, ka ticīgais ir atbrīvots no vergošanas "labiem darbiem". (261) Citi, atzīdami bauslības mūžīgumu, tomēr paziņoja, ka sludinātājiem nevajadzētu aicināt ļaudis paklausīt tās priekšrakstiem, jo tos, kurus Dievs izredzējis glābšanai, "dievišķās žēlastības neatvairāmie impulsi arī vadīs dievbijīgā un tikumīgā dzīvē", bet tiem, kas nolemti mūžīgai pazušanai, "nav spēka paklausīt šim dievišķajam likumam".

Vēl citi, kas tāpat domāja, ka "izredzētie nevar zaudēt ne žēlastību, ne arī dievišķo labvēlību", nonāca

pie kāda daudz briesmīgāka secinājuma, it kā "viņu ļaunā rīcība īstenībā nav grēcīga un to nevarētu uzskatīt par dievišķā likuma pārkāpšanu, un tāpēc neesot arī nekādas vajadzības savus grēkus atzīt, ne arī izsūdzot un nožēlojot tos atstāt." (14) Viņi paziņoja, ka tāpēc pat vizzemiskākais darbs, ko "vispārīgi uzskata par šausmīgu dievišķā likuma pārkāpšanu, Dieva skatījumā nav grēks", ja to izdara kāds no izredzētajiem, "jo viena no galvenajām un sevišķajām izredzēto īpašībām esot viņu nespēja izdarīt kaut ko tādu, kas būtu Dievam nepatīkams vai ko aizliegtu bauslība".

Šīs briesmīgās doktrīnas pamatā ir tā pati vēlāko laiku populāro pedagogu un teologu mācība, ka taisnības standartam nav nemainīga dievišķa likuma, bet ka sabiedrība pati rada savu morāles standartu, un tādēļ tas pastāvīgi pakļauts izmaiņām. Visas šīs idejas ir iedvesis tas pats kundziskais gars, kas savu darbu iesāka starp Debesu bezgrēcīgajiem iedzīvotājiem, cenšoties sagraut Dieva likumu taisnīgos ierobežojumus.

Mācība par dievišķi noteiktu un paliekošu raksturu izredzēšanu daudzus cilvēkus rosināja atmest Dieva bauslību. Veslijs stingri nostājās pret likumam naidīgo mācību skolotāju paustajiem maļdiem un rādīja, ka šī likumu noliedzošā doktrīna runā pretī Rakstiem. "Dieva žēlastība, kas nes pestīšanu, ir atspīdējusi visiem cilvēkiem." (262) "Tas ir labi un patīkami Dieva, mūsu Pestītāja, priekšā, kas grib, lai visi cilvēki tiek izglābti un nāk pie patiesības atziņas. Jo ir viens Dievs, kā arī viens starpnieks starp Dievu un cilvēkiem, – cilvēks Kristus Jēzus, kas sevi pašu ir nodevis par atpirkšanas maksu par visiem." (Tita 2:11; 1. Tim. 2:3-6) Pasaulei tiek bagātīgi dāvāts Dieva Gars, lai ikviens cilvēks varētu satvert pestīšanas līdzekļus. Tā Kristus, "patiesais Gaišums", "apgaismo ikvienu cilvēku". (Jāņa 1:9) Bet cilvēki pestīšanu pazaudē tāpēc, ka viņi stūrgalvīgi noraida šo dzīvības dāvanu.

Atbildot uz apgalvojumu, ka Kristus miršot līdz ar ceremoniālajiem likumiem ir atcēlis arī dekaloga priekšrakstus, Veslijs sacīja: "Viņš neatcēla morāles bauslību, kas ietverta desmit likumos, kurus ievērot skubinājuši visi pravieši. Viņa nākšanas mērķis nebija arī atsaukt kādu tās daļu. Tā ir bauslība, kas nekad nevar tikt laužta, kas "stāv tikpat stipri kā uzticīgais Liecinieks Debesīs". Tā pastāv kopš pasaules iesākuma, "rakstīta ne uz akmens galdiņiem, bet gan cilvēku bērnu sirdīs, kad viņi iznāca no Radītāja rokām. Un kaut arī tagad grēks ir stipri sakropļojis šos ar Dieva pirkstu rakstītos burtus, tomēr tie nav pilnīgi izdzēšami, kamēr vien mēs kaut cik spēsim atšķirt labo no ļaunā. Ikvienu šīs bauslības daļu jāpilda visiem cilvēkiem un visos laikmetos, tā nav atkarīga no laika vai vietas, un to nevar grozīt nekādi mainīgi apstākļi, izšķirošais faktors ir Dieva raksturs un cilvēka daba, un viņu nemainīgās savstarpējās attiecības.

"Es neesmu nācis to (bauslību) atmest, bet piepildīt." (..) Un nav jāšaubās par Viņa vārdu nozīmi šajā vietā (saskaņā ar iepriekš un pēc tam teikto), Es esmu nācis to izcelt visā pilnībā, neskatoties uz visiem cilvēku izskaidrojumiem; Es esmu nācis pilnīgi un skaidri atklāt to, kas tajā bijis tumšs vai nesaprotams; Es esmu nācis uzrādīt katras tās daļas īsto un svarīgo nozīmi, parādīt ikviena tur esošā baušļa garumu, platumu un visu apjomu, augstumu un dziļumu, neaptveramo garīgumu un skaidrību visos tās atzarojumos." (15) (263)

Veslijs uzsvēra, ka starp bauslību un Evaņģēliju valda pilnīga saskaņa. "Tāpēc starp bauslību un Evaņģēliju pastāv visciešākā sakarība, kādu vien iespējams iedomāties. No vienas puses, bauslība pastāvīgi sagatavo ceļu Evaņģēlijam un uz to norāda; no otras puses, Evaņģēlijs mūs pastāvīgi vada uz noteiktāku bauslības izpildīšanu. Bauslība, piemēram, prasa, lai mēs mīlam Dievu, mīlam savu tuvāko un esam lēnprātīgi, pazemīgi un svēti. Un mēs sajūtam, ka tādi neesam, ka neatbilstam šīm prasībām; jā, "cilvēkam tas nav iespējams", bet mēs arī redzam Dieva apsolvījumu dot mums šo mīlestību un darīt mūs pazemīgus, lēnprātīgus un svētus, mēs satveram šo Evaņģēliju, šīs prieka vēstis, un mums notiek pēc mūsu ticības; "bauslības taisnība (tiek) piepildīta mūsos" caur ticību, kas ir Kristū Jēzū. (..)

"Vislielākie Kristus Evaņģēlija ienaidnieki," sacīja Veslijs, "ir tie, kas atklāti un nepārprotami "tiesā bauslību" un "runā ļaunu par bauslību", kas cilvēkus māca pārkāpt (atmest, atcelt vai neievērot tās uzliktos pienākumus) ne tikai vienu, vai nu mazāko vai lielāko, bet visus baušļus uzreiz. (..) Vispārsteidzošākais visos apstākļos, kas pavada šos spēcīgos maldus, ir tas, ka šajos maldos iestīgušie ļaudis tiešām domā, ka tie pagodina Kristu, atmetot Viņa likumus, un popularizē Jēzus misiju, atsakoties no Viņa mācības. Jā, viņi Kristu godā tāpat kā Jūda, kad tas sacīja: "Esi sveicināts Rabi," un skūpstīja Viņu." Tiešām Kungs uz ikvienu no tiem var sacīt: "Vai tu skūpstīdams nodod Cilvēka Dēlu?" Runāt par Viņa asinīm un tajā pašā laikā atņemt Kēniņam kroni nav nekas cits kā Viņa nodošana ar skūpstu, to pašu nozīmē arī Viņa bauslības kādas daļas vieglprātīga atmešana, aizbildinoties, ka tas nepieciešams Kristus Evaņģēlija tālākai attīstībai. No šīs apsūdzības nevar izvairīties neviens, kurš sludina ticību tādā veidā, kas tieši vai netieši skubina cilvēkus atteikties paklausīt kādam Kunga norādījumam; kas sludina Kristu tā, ka tiek atcelts vai vājināts kaut vismazākais no Dieva baušļiem." (15)

(264) Tiem, kas uzskatīja, ka "Evaņģēlija sludināšana ir bauslības gals", Veslijs sacīja: "Mēs tādus uzskatus noteikti noraidām. Tas nesaskan jau ar sākotnējo bauslības nolūku, proti, pārliecināt cilvēkus par grēku un pamodināt tos, kuri vēl arvien guļ pašā elles malā." Apustulis Pāvils paskaidro: "Caur bauslību nāk grēku atzīšana", un, kamēr cilvēks neapzinās grēku, viņš tik tiešām nejutīs vajadzību pēc Kristus salīdzinošajām asinīm.(..) "Tiem, kas ir veseli," kā mūsu Kungs pats paskaidro, "ārsts nav vajadzīgs, bet tiem, kas slimi." Tāpēc piedāvāt ārstu veselajiem vai tādiem, kas vismaz iedomājas sevi esam veselus, ir bezjēdzība. Jums vispirms tie jāpārliecina, ka viņi ir slimi, citādi tie neizrādīs nekādu pateicību par jūsu pūlēm. Tikpat bezjēdzīgi ir piedāvāt Kristu tiem, kuru sirds ir vesela un vēl nekad nav tikusi salauzta." (16)

Tā sludinot Dieva žēlastības Evaņģēliju, Veslijs, līdzīgi savam Kungam, centās "paaugstināt bauslību un darīt to godājamu". Viņš uzticīgi darīja Dieva uzdoto darbu, un rezultāti, kurus tam bija lemts skatīt, bija brīnišķīgi. Beidzoties vairāk kā astoņdesmit gadus ilgajai dzīvei, no kuras vairāk kā pusgadsimtu viņš bija pavadījis kā ceļojošs sludinātājs, varēja saskaitīt apmēram pāri par pusmiljonu dvēseļu, kas sevi atklāti atzina par viņa sekotājiem. Bet to cilvēku skaits, kuri, pateicoties viņa darbam, no grēku radītā sabrukuma un viņa pagrimuma tika pacelti augstākā un skaidrākā dzīvē, kā arī to skaits, kurus viņa mācība vadīja dziļākos un bagātākos piedzīvojumos, nekļūs zināms, līdz visa atpestīto ģimene būs sapulcināta Dieva valstī. Viņa dzīve katram kristietim sniedz nenovērtējami dārgu mācību. Kaut šī Kristus kalpa ticība un pazemība, nenogurstošā dedzība, uzpurēšanās un nodošanās atspoguļotos arī mūsdienu draudzēs!

15. BĪBELE UN REFORMĀCIJA FRANCIJĀ

[265] Sešpadsmitā gadsimta reformācija, kas ļaudīm pasniedza atvērtu Bībeli, mēģināja ieiet visās Eiropas zemēs. Dažas tautas to uzņēma ar prieku kā paša Dieva vēstnesi. Citās zemēs pāvestībai tās izplatīšanos lielā mērā izdevās aizkavēt, un šīs tautas gandrīz pilnīgi palika bez Bībeles atzīšanas gaismas un bez tās pārveidojošā iespaida. Bet bija kāda valsts, kur gaisma gan atrada ieeju, tomēr tumsas dēļ palika nesaprasta. Tur gadsimtiem ilgi par virsvaldību cīnījās patiesība un maldī. Beidzot ļaunums uzvarēja, un Debesu vēstnesi izmeta ārā. "Šī ir tā sodība, ka gaisma nākusi pasaulē, un cilvēki vairāk mīlēja tumsu nekā gaismu." (Jāņa 3:19) Tādēļ šai tautai vajadzēja ļaut pašas izraudzītā ceļa augļus. Ļaudīm, kas bija nicinājuši Dieva žēlastības dāvanu, atņēma Dieva Gara savaldošo spēku. Ļaunumam atļāva nobriest. Un visa pasaule varēja pārliecināties, kādas ir sekas gaismas apzinātai atraidīšanai.

Karš pret Bībeli, kas Francijā turpinājās daudzus gadsimtus, kulminācijas punktu sasniedza revolūcijas notikumos. Šausmīgā sacelšanās bija tikai likumsakarīgs rezultāts Rakstu aizliegšanai no Romas puses. (Skat. Pielikumā.) Tā bija visspilgtākā ilustrācija par pāvesta politikas īstenošanu, kādu pasaule jebkad varējusi skatīt, ilustrācija rezultātiem, kādus radīja vairāk nekā tūkstoš gadus uzspiestā Romas baznīcas mācība. (266)

Pravieši jau iepriekš bija vēstījuši par Rakstu aizliegšanu pāvesta virskundzības laikā, un Atklāsmes grāmatas sarakstītājs norādīja arī uz briesmām, kurām īpašā veidā vajadzēja nākt pār Franciju "grēka cilvēka" valdīšanas rezultātā.

Kunga eņģelis sacīja: "(..) tie samīs svēto pilsētu četrdesmit divus mēnešus. Es likšu saviem diviem lieciniekiem, ka tie, maisos tērpti, pravietos tūkstoš divi simti sešdesmit dienas.(..) Kad tie būs beiguši savu liecību, tad zvērs, kas izkāpj no bezdibeņa, karos ar tiem, toš uzvarēs un tos nokaus. Un viņu miesas gulēs uz ielas lielajā pilsētā, ko garīgi sauc par Sodomu un Ēģipti, kur arī mūsu Kungs ir krustā sist. (..) Zemes iedzīvotāji priecājas par tiem un ir liksmi, tie sūtīs dāvanas cits citam, jo šie divi pravieši mocīja visas zemes iedzīvotājus. Un pēc trīs ar pus dienām dzīvības Gars no Dieva iegāja viņos, un viņi cēlās kājās, un lielas bailes uznāca visiem, kas tos redzēja." (Atkl. 11:2-11)

Šeit pieminētie laika posmi – "četrdesmit divi mēneši" un "tūkstoš divi simti sešdesmit dienas" – simbolizē vienu un to pašu laiku, kurā Kristus draudzei vajadzēja ciest zem Romas apspiedēju varas. Pāvesta virsvaldības 1260 gadi iesākās 538. gadā un tāpēc tiem vajadzēja beigties 1798. gadā. (Skat. Pielikumā.) Sajā laikā Francijas armija iegāja Romā un apcietināja pāvestu, kurš vēlāk trimdā nomira. Lai gan drīz pēc tam ievēlēja jaunu pāvestu, tomēr pāvesta hierarhija kopš tā laika nekad vairs nav spējusi iegūt iepriekšējo varu.

Pret draudzi vērstās vajāšanas neturpinājās visus 1260 gadus. Žēlodams savus ļaudis, Dievs saīsināja briesmīgo pārbaudījumu laiku. Jau iepriekš, stāstot par lielajām bēdām, ko nākotnē piedzīvos draudze, (267) Pestītājs sacīja: "Ja šīs dienas netiktu saīsinātas, tad neviens cilvēks neizglābtos, bet izredzēto dēļ šīs dienas tiks saīsinātas." (Mat. 24:22) Pateicoties reformācijas

iespaidam, vajāšanas mitējās jau pirms 1798. gada.

Attiecībā uz diviem lieciniekiem praviētis tālāk paskaidro: "Šie ir tie divi eļļas koki un tie divi lukturi, kas stāv zemes Kunga priekšā." (Atkl.11:4) "Tavs Vārds," saka dziesminieks, "ir manu kāju spīdeklis un gaišums uz mani ceļiem." (Ps. 119:105) Divi liecinieki simbolizē Vecās un Jaunās Derības Rakstus. Tie abi sniedz svarīgu informāciju par Dieva likumu izcelsmi un nemainīgumu. Tie paskaidro arī pestīšanas plānu. Vecās Derības simboli, upuri un pravietojumi norāda uz nākošo Pestītāju. Jaunās Derības Evaņģēlijs un Vēstules stāsta par Glābēju, kurš atnācis tieši tā, kā iepriekš par to bija vēstījuši simboli un pravietojumi.

"Tie, maisos tērpti, praviētos 1260 dienas." Minētā laikmeta lielākajā daļā Dieva liecinieki palika it kā tumsā. Pāvesta vara centās ļaudīm apslēpt patiesības vārdu un izvirzīja viņu priekšā viltus lieciniekus, kas runāja pretī šī Vārda mācībai. (Skat. Pielikumā.) Kad reliģiskā un laicīgā autoritāte noniecināja Bībeli, kad tās liecību skaidroja nepareizi un darīja visu, ko vien cilvēki un dēmoni spēj izdomāt, lai no tās novērstu ļaužu prātu; kad tos, kas uzdrošinājās sludināt Bībeles svētās patiesības, vajāja, nodevīgi apmeloja, spīdzināja, apraka pazemes cietumos, mocīja un nonāvēja viņu ticības dēļ vai piespieda bēgt uz kalnu cietokšņiem vai zemes alām, tad uzticīgie liecinieki tiešām pravietoja maisos tērpti. Tomēr visu šo 1260 gadus ilgo laika posmu viņi turpināja sniegt savu liecību. Vistumšākajos brīžos atradās uzticīgi vīri, kas mīlēja Dieva Vārdu un dedzīgi aizstāvēja tā godu. Siem uzticamajiem kalpiem tika dota gudrība, spēks un autoritāte (268) visā šajā laikā atklāt ļaudīm īsto Dieva patiesību.

"Un, ja kāds gribētu tos aizskart, tad uguns izies no viņu mutes un aprīs viņu ienaidniekus; ja kāds tos gribētu aizskart, tam tā būs jāiet bojā." (Atkl. 11:5) Cilvēki nevar nesodīti mīt kājām Dieva Vārdu. Šis briesmīgās apsūdzības nozīme izskaidrota Atklāsmes grāmatas pēdējā nodaļā: "Es apliecinu katram, kas dzird šīs grāmatas pravietojuma vārdus: Ja kas tiem ko pieliek, tam Dievs uzliks tās mocības, par kurām rakstīts šīnī grāmatā. Ja kas ko atņem no šīs grāmatas pravietojuma vārdiem, tam Dievs atņems viņa daļu pie dzīvības koka un pie svētās pilsētas, par ko rakstīts šīnī grāmatā." (Atkl. 22:18,19)

Tādi ir šie brīdinājumi, kurus devis Dievs, lai cilvēkus pasargātu no Viņa atklāto patiesību un Viņa pavēļu kaut kāda veida pārgrozījumiem. Šie svinīgie apsūdzības vārdi attiecas uz visiem, kas ar savu iespaidu pavedina cilvēkus bezrūpīgi raudzīties uz Dieva likumiem. Tiem vajadzētu modināt bailes un likt drebēt katram, kas vieglprātīgi paziņo, ka nav svarīgi, vai mēs paklausām Dieva likumiem vai nē. Visi, kas savus uzskatus vērtē augstāk par dievišķo atklāsmi, visi, kas sagroza Rakstu skaidro nozīmi, piemērojot tos savām interesēm vai pašiem cenšoties saskaņoties ar pasauli, uzņemas briesmīgu atbildību. Šis Rakstītais Vārds, šis Dieva likums vērtēs katra cilvēka raksturu un notiesās ikvienu, kuru šī nekļūdīgā mēraukla atzīs par vainīgu.

"Kad tie būs beiguši savu liecību." Laikmets, kurā diviem lieciniekiem vajadzēja praviētot maisos tērptiem, beidzās 1798. gadā. Tuvojoties viņu tumsā veicamā darba nobeigumam, varai, kas attēlota kā "zvērs, kas izkāpj no bezdibeņa", pret tiem jāuzsāk atklāts uzbrukums. Gadsimtiem ilgi sātans ar pāvestības starpniecību bija kontrolējis baznīcu un valsti pārvaldošās varas daudzās Eiropas tautās. (269) Bet šeit tiek runāts par sātaniskā spēka jaunu izpausmes veidu.

Romas īstenotā politika, liekuļoti apliecinātā godbijība pret Bībeli patiesībā turēja to ieslēgtu nepazīstamā valodā un paslēptu no ļaudīm. Tās valdīšanas laikā liecinieki pravietoja "maisos tērpti". Bet vajadzēja celties citai varai – zvēram no bezdibeņa, kas pret Dieva Vārdu uzsāktu atklātu karu.

"Lielo pilsētu", uz kuras ielām liecinieki tiek nokauti un kur guļ viņu miesas, "garīgi sauc par Ēģipti". No visām Bībeles vēsturē aprakstītajām tautām Ēģipte visnekaunīgāk noliedza dzīvā Dieva esamību un pretojās Viņa pavēlēm. Neviens monarhs nekad neuzdrošinājās vēl atklātāk un patvaļīgāk sacelties pret Debesu autoritāti, kā to darīja Ēģiptes valdnieks. Kad Mozus Kunga vārdā viņam nesa vēsti, faraons lepni atbildēja: "Kas tas tāds Kungs, kā balsij man būtu jāpaklausa un jāatļauj Izraēls? Es Kungu nepazīstu un arī Izraēlu es neatlaidīšu." (2. Moz. 5:2, Glikā tulk.) Tas ir ateisms, un tautai, kas simbolizēta ar Ēģipti, līdzīgi jānoliedz dzīvā Dieva prasības un jāparāda līdzīga neticība un līdzīgs izaicinošs gars. "Lielā pilsēta" garīgi ir pielīdzināta arī Sodomai. Sodomas samaitātība Dieva likumu pārkāpšanā sevišķi izpaudās izlaidībā. Tādēļ šim grēkam lielā mērā vajadzēja raksturot arī to tautu, kura līdz pēdējam sīkumam piepildīja šajā rakstvietā sniegto simboliku.

Atbilstoši pravieša vārdiem īsi pirms 1798. gada vajadzēja celties sātaniskai varai, kas karotu pret Bībeli. Un zemē, kur tādā veidā tiktu apklusināta Dieva divu liecinieku liecība, bija jāparādās faraona ateismam un Sodomas izvirtībai.

Šis pravietojums ļoti precīzi un pārsteidzoši piepildījās Francijas vēsturē. (270) 1793. gada revolūcijas laikā "pasaule pirmo reizi kaut ko uzzināja par tādu cilvēku asambleju, kuri, dzimuši un uzauguši civilizētā zemē un piesavinājušies tiesības pārvaldīt vienu no jaukākajām eiropiešu tautām, vienoti pacēla savu balsi, noliedzot vissvētāko patiesību, kādu vien ļaudis var saņemt, un vienprātīgi atteicās no ticības Dievībai un no Dievības pielūgšanas". (1) "Francija ir vienīgā tauta pasaulē, par kuru saglabāties uzticams ziņojums, ka tā kā nācija ir pacēlusi savu roku, atklāti sacēloties pret Universa Valdnieku. Anglijā, Vācijā, Spānijā un arī citur ir bijis daudz zaimotāju, daudz neticīgo un joprojām vēl tādi ir, bet Francija pasaules vēsturē stāv savrup kā vienīgā valsts, kas ar likumdošanas sapulces dekrētu pasludināja, ka Dieva nav, un kurā visi galvaspilsētas iedzīvotāji un milzīgs vairākums arī citās vietās, kā sievietes, tā vīrieši, piekritot šim paziņojumam, priecīgi dejoja un dziedāja." (2)

Francija uzrādīja arī Sodomai raksturīgās iezīmes. Revolūcijas laikā tur valdīja tāds pats morālais pagrimums un samaitātība kā līdzenuma pilsētās, kas bija par iemeslu to iznīcināšanai. Un arī vēsturnieks, runājot par Franciju, ateismu saista kopā ar izvirtību gandrīz tieši tāpat, kā bija teikts pravietojumā. "Cieši vienoti ar šiem reliģiju skarošajiem likumiem tika izdoti citi, kas grāva laulības savienību – visciešākās saites, kādas vien cilvēcīgās būtnes var uzņemties un kuru pastāvīgums ir visdrošākais sabiedrības balsts, padarot to tikai par īslaicīga rakstura civilu līgumu, kuru varēja noslēgt jebkuras divas personas un pēc patikas arī lauzt. (..) Ja velni bija izvīzījuši sev uzdevumu atrast veidu, kā vissekmīgāk iznīcināt visas ģimenes dzīves godājamās, pievilcīgās un paliekošās vērtības, lai tajā pašā laikā nodrošinātu viņu radītā ļaunuma pāriešanu no paaudzes paaudzē, tad tie tiešām nebūtu varējuši izdomāt vēl (271) iedarbīgāku plānu, kā šo laulības saišu pazemojošo ārdīšanu. (..) Sofija Arnoulta, kāda ar savu asprātību slavena aktrise, republikāņu laulības nosauca par "laulības pārkāpšanas sakramentu". (3)

"Kur arī mūsu Kungs ir krustā sists." Francijā piepildījās arī šī pravietojuma daļa. Nevienā citā zemē ienaidis pret Kristu neatklājās tik uzkrītoši. Nevienā citā valstī patiesība nav sastapusi vēl niknāku un nežēlīgāku pretestību. Ar vajāšanām, ko Evaņģēlija liecinieki piedzīvoja Francijā, tā Kristu piesita krustā Viņa mācekļu personā.

Gadsimtu pēc gadsimta tika lietas svēto asinis. Kad "par Dieva Vārdu un Jēzus Kristus liecību" savu dzīvību Pjemontas kalnos atdeva valdieši, līdzīgi patiesību apliecināja arī viņu brāļi Francijas albiģieši. Reformācijas dienās šos mācekļus nežēlīgi mocīja un nonāvēja. Karaļi un augstmaņi, aristokrātiskas izcelsmes sievietes un trauslas meitenes, tautas lepnums un bruņniecība – visi savas acis mieloja pie Jēzus mocekļu ciešanām. Drosmīgie hugenoti, cīnīdamies par cilvēka sirdij vissvētākajām tiesībām, savas asinis bija lējuši daudzās smagu sadursmju vietās. Protestanti tika pasludināti ārpus likuma, par viņu galvām tika izziņota noteikta samaksa, un viņus vajāja kā plēsīgus zvērus.

"Draudze tuksnesī", nedaudzie seno kristiešu pēcnācēji, kas astoņpadsmitajā gadsimtā vēl bija atlikuši Francijā, slēpdamies dienvidu kalnos, joprojām glabāja savu tēvu ticību. Kad viņi naktīs riskēja sapulcēties kādā kalnu nogāzē vai vientuļā dumbrajā, pat tur tos izsekoja soda ekspedīcijas un aizveda mūža verdzībā galerās. Paši skaidrākie, cēlākie un izglītotākie franči tika iekalti važās un šausmīgi mocīti kopā ar laupītājiem un slepkavām." (4) Pret dažiem izturējās "žēlsirdīgāk" – tos aukstasinīgi nošāva, kad viņi neapbruņoti un bezpalīdzīgi pakrita uz ceļiem lūgšanā. (272) Simtiem vecus vīrus, neaizsargātas sievietes un nevainīgus bērnus atstāja mirušus guļam virs zemes viņu sapulcēšanās vietās. Šķērsojot kalnu nogāzes vai mežus, kur tie bija raduši sanākt kopā, nebija nekas neparasts atrast "ik pēc pieciem soļiem zālē izkaisītus vai arī kokā pakārtus liķus". Viņu zeme, izpostīta ar zobenu, cirvi un uguni, "tika pārvērsta milzīgā, drūmā tuksnesī". Un "šīs zvērības pastrādāja nevis kādā (..) tumšā laikmetā, bet gan Lūisa XIV spožajā ērā, kad ļaudis pievērsās zinātnei, uzplauka literatūra un karaļa galmā un galvaspilsētā bija daudz izglītotu un daiļrunīgu teologu, kas daudz runāja par lēnprātības un žēlsirdības vērtību". (5)

Bet vismelnākais melno noziegumu sarakstā, visšausmīgākais starp visiem briesmīgo gadsimtu velnišķajiem darbiem bija svētā Bartolomeja nakts slaktiņš. Pasaule vēl tagad nodreb šausmās, atceroties šo cilvēku visglēvāko un nežēlīgāko apkaušanas notikumu. Romas priesteru paskubināts, briesmīgajam darbam piekrišanu deva pats Francijas karalis. Nakts vidū atskanošais zvans bija signāls slaktiņa iesākšanai. Tūkstošiem protestantu, kas mierīgi gulēja savās mājās, uzticēdamies karaļa dotajam goda vārdam, bez brīdinājuma tika izrauti no savām dzīvesvietām un aukstasinīgi nogalināti.

Kā Kristus bija savas tautas neredzamais vadonis, tai izejot no Ēģiptes verdzības, tā sātans neredzams vadīja savus pavalstniekus šajā šausmīgajā mocekļu pavairošanas darbā. Parizē slaktiņš turpinājās septiņas dienas; pirmās trīs – ar neaptveramu niknumu. Un tas neaprobežojās tikai ar šo pilsētu vien, bet, pamatojoties uz sevišķu karaļa rīkojumu, slepkavošanu izvērsa arī provincēs un citās pilsētās, kur tikai bija atrodami protestanti. Kaut kādu cieņu vairs neparādīja ne vecumam, ne

dzimumam. Nesaudzēja ne nevainīgu mazuli, ne arī sirmgalvi. Kopā nonāvēja augstmaņus un zemniekus, vecus un jaunus, mātes un bērnus. Visā Francijā slaktiņš turpinājās divus mēnešus. Tā aizgāja bojā septiņdesmit tūkstoši – pats tautas zieds.

(273) "Kad ziņas par slaktiņu sasniedza Romu, garīdznieku gaviles nepazina robežu. Lotringas kardināls vēstnesi atalgoja ar tūkstoš kronām. Svētās Andželikas cietokšņa lielgabals nodārdināja līksmu salūtu; zvani skanēja visos baznīcu torņos; prieka uguns kuri nakti pārvērtā dienā; un Gregors XIII, kardinālu un citu augstu garīdznieku pavadīts, devās garā procesijā uz Svētā Ludviga baznīcu, kur Lotringas kardināls izpildīja liturģiju ar slavas dziesmu "Te Deum (...)" Slaktiņa svinīgai atzīmēšanai izkala medaļu, un Vatikānā vēl tagad var aplūkot trīs Vasari freskas, kas attēlo uzbrukumu admirālim, karali kopā ar padomi plānojam slaktiņu un tieši pašu ļaužu iznīcināšanu. Gregors nosūtīja karalim Zelta Rozi un četrus mēnešus pēc slaktiņa (..) pašapmierināti klausījās franču priesterā svētrunu, kurš atsauc atmiņā "to laimes un prieka pilno dienu, kad vissvētākais tēvs saņēma jaunās ziņas un vissvinīgākajā veidā devās pienest pateicību Dievam un svētajiem". (6)

Tieši tā paša kunga gars, kas izraisīja svētā Bartolomeja nakts slaktiņu, vadīja arī revolūcijas notikumus. Jēzus Kristus tika pasludināts par krāpnieku, un neticīgie franči sapulcējās zem lozunga "Nost ar nožēlojamo!" – ar šo apzīmējumu domājot Kristu. Debesu izaicinošā zaimošana un drausmīgā bezdievība gāja roku rokā, kad visaugstāk godāja tieši visnekrietnākos cilvēkus, kas patiesībā bija nežēlīgākie un netikumīgākie briesmoņi. Ar to sātanam parādīja visaugstāko godu, bet Kristus ar Viņam raksturīgo patiesību, skaidrību un nesavtīgo mīlestību tika piesists krustā.

"Zvērs, kas izkāpj no bezdibeņa, karos ar tiem, tos uzvarēs un tos nokaus." Ateistiskā vara, kas Francijā valdīja revolūcijas un terora laikā, uzsāka tādu karu pret Dievu un Viņa svēto Vārdu, kādu pasaule vēl nekad nebija pieredzējusi. Nacionālā Sapulce atcēla Dievības pielūgšanu. (274) Bībeles savāca un ar vislielāko nicināšanu un izsmieklu publiski sadedzināja. Dieva likumus mīna ar kājām. Rakstos paredzētos iestādījumus likvidēja. Iknedēļas atpūtas dienu atcēla un tās vietā katru desmito dienu veltīja uzdzīvei un zaimošanai. Kristības un svēto Vakarēdienu aizliedza. Un pie apbedīšanas vietām uzkrītoši izkārtie paziņojumi vēstīja, ka nāve ir mūžīgs miegs.

Tika apgalvots, ka Dieva bijāšana stāvēt tik tālu no gudrības iesākuma, ka faktiski liecinot par sākumu muļķībai. Aizliedza visus reliģiskos dievkalpojumus, izņemot jaunievesto kalpošanu brīvībai un dzimtenei. "Parīzes konstitucionālās sanāksmes bīskapu atveda sapulces priekšā, lai tas nospēlētu galveno lomu visnekaunīgākajā un skandalozākajā farsā, kāds jebkad tautas pārstāvjiem rādīts. (..) Viņš ienāca procesijas pavadībā, lai paziņotu konventam, ka reliģija, kuru tas tik daudzus gadus mācījis, nav nekas vairāk kā meli, kuriem nav pamata ne vēsturē, ne svētajā patiesībā. Svinīgi un skaidriem nepārprotamiem vārdiem viņš noliedza Dievības esamību, kuras pielūgšanai bija iesvētīts, un turpmāk solījās godāt brīvību, vienlīdzību, tikumus un mōrāli. Tad viņš nolika uz galda savu bīskapa rotu, un konventa prezidents to brālīgi apskāva. Šī prelāta priekšzīmei sekoja vairāki atkritušie priesteri." (7)

"Un tie, kas dzīvo virs zemes, priecāsies par tiem un būs līksmi, un cits citam dāvanas sūtīs, jo šie divi pravieši bija mocījuši tos, kas virs zemes dzīvo." Neticīgā Francija bija apklusinājusi divu Dieva liecinieku norājošo balsi. Patiesības Vārds nogalināts gulēja uz ielām, un visi, kas ienīda Dieva likumu prasības un ierobežojumus, tagad gavilēja. Viņi kļiedza līdzīgi grēciniekiem senatnē: "Kā Dievs to zinās? Vai Visaugstais ir kāds viszinis?" (Ps. 73:11)

Ar gandrīz neticamu zaimojošu pārdrošību viens no jaunās iekārtas priesteriem paziņoja: "Dievs, ja tu esi, tad atrieb savu apvainoto Vārdu! Es Tevi izaicinu! Tu paliec klusu; Tu neuzdrošies raidīt savus pārkonus. Kurš gan turpmāk vēl ticēs Tavai esamībai?" (8) (275) Cik līdzīga atbalss faraona jautājumam: "Kas tas tāds Kungs, kā balsij man būtu jāpaklausā? (..) Es Kungu nepazīstu!"

"Bezprāši saka savā sirdī: "Dieva nav."" (Ps.14:1) Un patiesības sagrozītājiem Kungs paziņo: "Viņu neprāts būs visiem skaidri redzams." (2. Tim. 3:9) Pēc tam, kad Francija bija atsacījusies pielūgt dzīvo Dievu, "Augsto un Vareno, kas dzīvo mūžīgi", nepagāja nemaz ilgs laiks, līdz tā nogrima pazemojošā elku pielūgšanā, pagodinot prāta dievību izvirtušas sievietes personā. Un to tautas pārstāvju sanāksmē darīja augstākās pilsoniskās likumdošanas autoritātes! Vēsturnieks saka: "Viena no šī nenormālā laika ceremonijām bija tāds bezjēdzības un bezdievības savienojums, kas vispār paliek ārpus konkurences. Konventa durvis plaši atvēra mūziķu grupai, kam svinīgā procesijā sekoja pilsētas pašvaldības locekļi, dziedot slavas dziesmu par godu brīvībai un kā savu nākošo pielūgšanas objektu pavadot aizplīvurotu sievieti, ko viņi nosauca par prāta dievieti. Kad tā bija ievesta sapulces zālē un nosēdināta pa labi prezidentam, tad pēc lieliskām ceremonijām noņēma plīvuru, un visi viņā pazina kādu operas dejotāju. Francijas nacionālais konvents atklāti pagodināja šo personu kā viņu pielūgtā prāta vispiemērotāko pārstāvi.

Šai bezdievīgajai un smieklīgajai teātra izrādei bija sava noteikta forma, un visa tauta atkal un atkal atdarināja prāta dievietes iecelšanas ceremoniju tajās vietās, kur iedzīvotāji gribēja parādīt, ka viņi ir izauguši un pacēlušies līdz revolūcijas vislielākajiem augstumiem." (9)

Orators, kas iesāka prāta pielūgšanu, sacīja: "Likumdevēji! Fanātisms ir padevies prātam. Tā aizmiglotās acis nespēja panest prāta spožumu. (276) Zem šīm gotiskajām velvēm, kas pirmo reizi atbalso patiesību, šodien sapulcējies ļoti daudz ļaužu. Francijas iedzīvotāji ir svinīgi iesvētījuši vienīgo patieso pielūgšanas rituālu – brīvības un prāta pielūgšanu. Te mēs esam izteikušies par republikas ieroču uzvarām. Te mēs esam atmetuši nedzīvos elkus un tos apmainījuši pret prātu, šo dzīvo tēlu, īstu dabas meistardarbu!" (10)

Kad dieviete bija ieviesta konventā, orators paņēma viņu pie rokas un, pagriezies pret klātesošajiem, sacīja: "Mirstīgie, pārstāji drebēt jūsu baiļu radītā Dieva bezpalīdzīgo personu priekšā. Turpmāk neatzīstiet nekādu citu dievību, izņemot prātu. Te es jums rādu viscēlāko un skaidrāko attēlu; ja jums vajadzīgi elki, tad upurējiet tikai tādiem kā šis(..) Pazemojieties diženā brīvības senāta priekšā! Sī aizplīvurotā prāta priekšā! (..)"

Pēc tam, kad prezidents bija dievieti apskāvis, viņu iecēla ratos un caur ļaužu drūzmu aizveda uz Notre Dame katedrāli, lai tā ieņemtu dievības vietu. Tur viņu pacēla uz augsta altāra, un visi klātesošie to pagodināja." (11) Drīz pēc tam sekoja publiska Bībeles sadedzināšana. Kādā atsevišķā gadījumā "Tautas muzeja biedrības" locekļi iegāja pilsētas valdes zālē, izsaucoties: "Vive la Raison!" (Lai dzīvo saprāts!) un, nesot kārts galā dažādu grāmatu atliekas – katoļu liturģijas un mises priekšrakstu un Vecās un Jaunās Derības apdegušas lapas –, "kuru muļķības", kā sacīja prezidents, "lielajā ugunī tagad ir pārvērtušās tvaikos". (12)

Tas bija pāvestības iesāktais darbs, kuru ateisms pabeidza. Romas politika bija radījusi labvēlīgus sociālos, politiskos un reliģiskos apstākļus, kas Franciju dzina pretī bojāejai. Revolūcijas skaudro piedzīvojumu aprakstītāji liecina, ka šajās pārmērībās vainojams tronis un baznīca. (Skat. Pielikumā.) (277) Neapšaubāmi taisnīga ir pret baznīcu vērsta apsūdzība. Pāvestība bija saindējusi katoļu uzskatus, vērsoties pret reformāciju kā kroņa ienaidnieku un apsūdzot to par tik dziļu nesaskaņu cēlāju, kas it kā apdraudētu tautas mieru un vienprātību. Ar tādiem līdzekļiem Roma troni iedvesmoja uz visdrausmīgāko nežēlību un visniknākajiem spaidiem.

Īstās brīvības gars gāja kopā ar Bībeli. Kur vien Evaņģēliju pieņēma, tur ļaudis pamodās. Viņi sāka nokratīt važas, kas tos bija turējušas nezināšanas, netikumības un mānticības verdzībā. Viņi sāka domāt un rīkoties kā cilvēki. Monarhi to redzēja un drebēja sava despotisma dēļ.

Roma neķavējās radīt valdniekos greizsirdību un bailes. 1525. gadā pāvests Francijas pārvaldniekam sacīja: "Sī mānija (protestantisms) sajauks un iznīcinās ne tikai reliģiju, bet arī visas pārvaldības iekārtas, aristokrātiju un likumus, garīdzniecības kārtas un sabiedrības šķiras." (13) Dažus gadus vēlāk pāvesta pārstāvis karali brīdināja: "Majestāte, neļaujiet sevi piekrāpt! Protestanti sajauks visu pilsonisko, kā arī reliģisko kārtību. (..) Tronis atrodas tikpat lielās briesmās kā altāris.(..) Jaunas reliģijas ieviešana noteikti prasīs arī jaunas valdības izveidošanu." (14) Un teologi vēl savā labā izmantoja ļaužu aizspriedumus, sakot, ka protestantisma mācība "aizvilina cilvēkus jauninājumos un neprātā, tā nolaupa karalim viņa pavalstnieku uzticīgu pieķeršanos, un izposta kā baznīcu, tā valsti". Tādā veidā Romai izdevās Franciju noskaņot pret reformāciju. "Tā bija troņa aizstāvēšana, aristokrātijas nosargāšana un pastāvošo likumu saglabāšana, kādēļ Francijā sākotnēji tika pacelts vajāšanu zobens." (15)

Zemes valdnieki neparedzēja šīs liktenīgās politikas rezultātus. Bībeles patiesības ļaužu prātā un sirdī būtu nostiprinājušas taisnības, atturības, veselīga sprieduma, kā arī labdarības principus, kas ir katras tautas labklājības īstais stūrakmens. "Taisnība tautu paaugstina." "Tikai ar taisnību stiprāks kļūst ķēniņu godakrēsls." (Sal. pam. 14:34; 16:12) "Taisnības nopelns būs miers, un taisnības auglis būs klusums un drošība mūžīgi." (Jes. 32:17, Glikā tulk.) (278) Tas, kas paklausa dievišķajam likumam, vispatiesāk cienīs un ievēros arī savas zemes likumus. Tas, kurš bīstas Dievu, godās ķēniņu, ja tas savu autoritāti izlietos taisnīgi un godprātīgi. Bet nelaimīgā Francija aizliedza Bībeli un atteicās no tās mācekļiem. Gadsimtu pēc gadsimta principiāli un godīgi cilvēki, cilvēki ar asu prātu un morālu spēku, kam bija drosme atklāti atzīt savu pārliecību un ticību, lai par to ciestu, – jā, gadsimtiem ilgi viņi kā vergi smagi strādāja galerās, gāja bojā uz sārta vai satrūdēja pazemes cietumu kamerās. Tūkstoši un atkal tūkstoši izglābās bēgot, un tas viss turpinājās vēl divi simti piecdesmit gadus pēc reformācijas sākuma.

Šajā garajā laika posmā Francijā laikam gan nebija paaudzes, kas nebūtu redzējusi Evaņģēlija

mācekļus bēgam no vajātāju ārpriekšējām dusmām un sev līdzīgai aiznesam inteliģenci, mākslu, darba iemaņas un kārtību, ar ko viņi vienmēr izcēlās pāri citiem cilvēkiem un kas tagad padarīja bagātākas tās zemes, kur tie sev atrada patvērumu. Bet, ar šīm lielajām dāvanām ierodoties citās zemēs, tie tikpat lielā mērā iztukšoja savējo. Ja viss, kas tā tika aizdzīts prom, būtu paturēts Francijā, ja šis trīssimt gadus ilga trimdinieku veiksmīgais darbs būtu sekmējis zemkopības labklājību, ja trīssimt gadus viņu krietnās spējas būtu izmantotas Francijas rūpnīcās, ja šajos trīssimt gados viņu radošais ģēnijs un spriedums būtu bagātinājis franču literatūru un zinātņi, ja viņu gudrība būtu vadījusi šīs tautas koncilus un drosme cīnījusies tās kaujās, ja viņu taisnīgums veidotu zemes likumus un Bībeles reliģija stiprinātu tās iedzīvotāju intelektu un pārvaldītu sirdsapziņu, kāda gan godība šodien būtu redzama Francijā! Kāda liela, pārtikusī un laimīga zeme – kā paraugs visām citām tautām – tā varēja būt!

(279) Bet akls un nežēlīgs fanātisms izdzina no savas zemes ikvienu tikumisko atziņu skolotāju, ikvienu kārtības cīnītāju, ikvienu godīgu troņa aizstāvi; cilvēkiem, kas savu valsti vēlējās darīt par "slavu un godu" virs zemes, tas sacīja: "Izvēlieties, ko jūs gribat – sārtu vai trimdu." Beidzot valsts sabrukums bija pilnīgs, jo nepalika vairs nekādas sirdsapziņas, ko aizliegt; nebija reliģijas, ko vilkt uz sārtu, ne arī patriotisma, kuru izraidīt trimdā." (16) Un sekas bija drausmīgas – revolūcija ar visām tās šausmām.

"Līdz ar hugenotu aizbēgšanu Francija piedzīvoja vispārēja pagrimuma laikmetu. Ziedošās rūpniecības pilsētas sāka nīkuļot, auglīgie apgabali no jauna pārvērtās mežonīgos laukos, neparastas attīstības laika posmam sekoja intelektuāls trulums un morāla lejupslīde. Parīze pārvērtās par milzīgu nabagmāju. Ir aprēķināts, ka revolūcijas uzliesmošanas laikā divi simti tūkstoši ubagu prasīja žēlastības dāvanas no karaļa rokām. Sirgstošajā tautā zēla vienīgi Jezuītu ordenis, ar briesmīgu despotismu valdot pār baznīcām un skolām, cietumiem un galerām."

Evāņģēlijs Francijā būtu atrisinājis visas tās politiskās un sociālās problēmas, ar ko savā gudrībā veltī cīnījās garīdzniecība, karalis un likumdevēji un kas beidzot tautu ieģrūda sajukumā un postā. Bet, Romai valdot, ļaudis bija pazaudējuši Pestītāja svētītošās uzpurēšanās un nesavtīgās mīlestības atziņas. Viņi bija atradināti no pašizliedzīgas kalpošanas par labu citiem. Neviens bagāts nenorāja par nabago apspiešanu, un neviens nabagiem nepalīdzēja viņus pazemojošajās verdzības gaitās. Bagāto un vareno savtība kļuva arvien nomācošāka. Gadsimtiem ilgā augstmaņu alkatība noveda pie apkaunojošas zemākās šķiras izmantošanas. Bagātie darīja pāri nabadzīgajiem, un nabagie ienāda bagātos.

(280) Daudzās provincēs visa zeme piederēja muižniekiem, bet zemnieki bija tikai šīs zemes rentnieki; tādēļ tie bija atkarīgi no savas zemes īpašnieku žēlastības un spiesti padoties viņu pārmērīgajām prasībām. Baznīcas un valsts uzturēšanas nastas gūlās uz vidējām un zemākām šķirām, kuras pilsoniskie varas orgāni un garīdzniecība aplika ar smagiem nodokļiem. "Dižciltīgie izpriecas uzskatīja par augstāko likumu; fermeri un zemnieki varēja ciest baģu, par tiem šie apspiedēji nerūpējās. (..) Ļaudis katrā solī bija spiesti rēķināties tikai ar zemes īpašnieka interesēm. Laukstrādnieku dzīve sāka līdzināties bezcerīgam darbam un nepārtrauktam trūkumam, un viņu sūdzības, ja vien tie kādreiz to iedrošinājās darīt, uzņēma ar nekaunīgu nicināšanu. Tiesas vienmēr nostājās augstmaņu pusē, pret zemniekiem; tiesneši iemantoja bēdīgu slavu ar savu kukuļu ņemšanas ieradumu, un, pateicoties šai vispārējās uzpirkšanas sistēmai, visniecīgākajam aristokrātijas untumam bija likumīgs spēks. No nodokļiem, ko laicīgie magnāti, no vienas puses, un garīdzniecība, no otras puses, izspieda no vienkāršās tautas, pat ne puse nenonāca karaļa vai bīskapa kasē, tos izšķīda izlaidīgā iegribu apmierināšanā. Bet vīri, kas tādā veidā padarīja par nabagiem savus līdzpavalstniekus, paši bija brīvi no visiem nodokļiem un baudīja likuma vai ieraduma dotās tiesības ieņemt visus valsts amatus. Pie privilēģētās šķiras skaitījās apmēram simts piecdesmit tūkstoši, un miljoni viņu dēļ bija notiesāti uz bezcerīgu un pazemojošu dzīvi." (Skat. Pielikumā.)

Galms dzīvoja greznībā un izvirtībā. Tautas un valdnieku starpā bija pavisam maz uzticības. Visus valdības pasākumus uzņēma ar aizdomām, it kā tiem jau sākotnēji līdzī ietu viltus un savtīgums. Vairāk kā pus gadsimtu pirms revolūcijas troni ieņēma Ludvigs XV, kuru pat tajos ļaunajos laikos atzina par kūtru, vieglprātīgu un juteklībai nodevušos monarhu. Ņemot vērā morāliski samaitāto un nežēlīgo aristokrātiju un trūkumā iedzīto un neizglīto zemāko šķiru, kā arī valsts finansiālās grūtības un sakaitināto tautu, nemaz nebija vajadzīga pravieša acs, lai tuvākā laikā paredzētu briesmīgu sacelšanos. (281) Uz savu padomdevēju brīdinājumiem karalis bija paradies atbildēt: "Centieties visu uzturēt kārtībā, kamēr es dzīvoju, pēc manas nāves lai notiek kas notikdams." Veltīgi viņu mēģināja pārliecināt par reformas nepieciešamību. Ļaunumu viņš gan saskatīja, bet viņam pašam nebija ne drosmes, ne spēka stāties tam pretī. Un Francijas gaidāmais liktenis ļoti skaidri bija jaušams no viņa kūtrās un savtīgās atbildes: "Pēc manis kaut ūdensplūdi!"

Uzbudinot karaļu un valdošo šķiru greizsirdību, Roma viņus ietekmēja turēt tautu verdzībā, labi saprazdama, ka valsts tā tiks novājināta, tomēr cerot tādā veidā sev padarīt paklausīgus gan valdniekus, gan tautu. Ar tālredzīgu politiku tā plānoja, ka visspēcīgākais ierocis ļaužu pakļaušanai ir viņu dvēseļu saistīšana važās, ka visdrošāk tos būs iespējams paturēt verdzībā, padarot viņus nespējīgus dzīvot brīvībā. Tādas politikas izsauktais morālais pagrimums bija tūkstoškārt briesmīgāks par fiziskām ciešanām. Tautai paliekot bez Bībeles un visur dzirdot savtīgas un akli fanātiskas mācības, ļaudis iegrīma tādā nezināšanā, māņticībā un izvīrtībā, ka kļuva pilnīgi nederīgi pašpārvaldes iekārtai.

Bet sasniegtais rezultāts krasi atšķīrās no Romas ieceres. Visas pieliktās pūles nevis saturēja masas aklā padevībā baznīcas dogmām, bet gan padarīja cilvēkus par neticīgiem revolucionāriem. Romas mācības tie tagad nicināja kā priesteru viltīgus izdomājumus. Garīdzniekus uzskatīja par saviem apspiedējiem. Vienīgais Dievs, ko viņi pazina, bija Romas dievs, un tās mācība bija viņu vienīgā reliģija. Tādēļ uz Romas alkatību un nežēlību tie tagad raudzījās kā uz likumsakarīgu Bībeles sludināto atziņu augli, un līdz ar to vairs nevēlējās nevienu no šīm lietām.

Roma Dieva raksturu bija atklājusi nepareizā gaismā, sagrozot Viņa prasības, tādēļ ļaudis tagad noraidīja gan Bībeli, gan tās Autoru. Roma bija pieprasījusi aklu ticību savām dogmām, apgalvojot, ka tās atbalsta Raksti. Voltērs un viņa sabiedrotie Dieva Vārdu pilnīgi atmēta un visur izplatīja neticības indi. Roma bija turējusi tautu zem sava dzelzs papēža, un tagad pazemotās masas nežēlīgi atriebās tās tirānijai, neievērojot vairs nekādus ierobežojumus. (282) Sadusmoti par ārēji mirdzošo viltus iekārtu, kuru viņi tik ilgi bija dievinājuši, tie kopā ar maldiem atmēta arī patiesību; un, nosaucot izlaidību par brīvību, šie netikumības vergi tagad līksmojās savā iedomātajā brīvībā.

Sākoties revolūcijai, karalis piekāpās un deva tautai tiesības uz lielāku pārstāvniecību nekā muižniekiem un garīdzniekiem kopā. Tā varas pārsvars nonāca tautas rokās, bet vienkāršie ļaudis nebija sagatavoti to gudri un savlaicīgi izmantot. Kārojot atmaksāt pārciesto netaisnību, tie apņēmās uzsākt sabiedrības pārveidošanu. Apvainotā zemākā šķira, kuru sirdis pildīja rūgtas, ilgi glabātas atmiņas par pagātnes netaisnību, nolēma šo nožēlojamo, gandrīz vai nepanesamo stāvokli izmainīt ar revolūcijas palīdzību, lai atriebtos tiem, kurus viņi uzskatīja par savu ciešanu vaininiekiem. Pazemotie tagad dzīvē īstenoja tirānijas laikā apgūto mācību, kļūstot par savu agrāko apspiedēju apspiedējiem.

Nelaimīgā Francija no izsētās sēklas ievāca asiņainu ražu. Pakļaušanās Romas varai deva briesmīgus rezultātus. Kur Francija Romas piekritēju iespaidā, reformācijai sākoties, bija iekūrusi pirmo sārtu, tur revolūcija uzcēla savu pirmo giljotīnu. Un tieši tajā vietā, kur sešpadsmitajā gadsimtā sadedzināja protestantu ticības pirmos mocekļus, astoņpadsmitajā gadsimtā giljotīna aprija savus pirmos upurus. Atmezdama Evaņģēliju, kas būtu sniedzis dziedināšanu, Francija bija atvērusi durvis neticībai un sabrukumam. Kad Dieva bauslības ierobežojumi tika nobīdīti pie malas, izrādījās, ka cilvēku likumi nespēj kontrolēt bangojošo kaislību spēcīgās straumes, un tauta tika ierauta revolūcijā un anarhijā. Karš pret Bībeli ievadīja ēru, kas pasaules vēsturē pazīstama kā "terora valdīšanas laiks". Miers un laime bija izraidīti no cilvēku mājām un sirdīm. Neviens vairs nejūtās drošs. Kas šodien gaviļēja par uzvaru, rīt jau varēja nonākt aizdomās, lai tiktu notiesāts. Visa vara piederēja vardarbībai un kaislībām.

(283) Karalis, garīdzniecība un augstmaņi bija spiesti padoties uzbudināto ļaužu zvērībām. Nāvēssoda izpildīšana karalim tikai vēl pastiprināja atriebības kāri, un tie, kas viņu bija notiesājuši uz nāvi, drīz vien paši sekoja uz ešafota. Valdīja apņemšanās likvidēt visus, kurus turēja aizdomās, ka tie varētu būt naidīgi revolūcijai. Cietumi tika pārpildīti. Kādu laiku tajos atradās vairāk kā divi simti tūkstoši gūstekņu. Karalistes pilsētās ik uz soļa varēja redzēt šausmīgus skatus. Viena revolucionāru partija naidojās ar otru, un Francija kļuva par milzīgu kaujas lauku strīdīgajām, niknu kaislību vadītajām ļaužu masām. "Parīzē nemieri sekoja nemieriem, un pilsoņi bija sadalījušies dažādās frakcijās, kam, šķita, nebija nekādu citu nodomu kā tikai savstarpēja izrēķināšanās." Un šo vispārējo nelaimi vēl palielināja tautas iesaistīšana karā ar Eiropas lielvalstīm. "Valsts bija tuvu bankrotam, armijas kļiedza pēc neizmaksātām algām, parīzieši cieta badu, provinces tika izlaupītas, un anarhija un patvaļa jau gandrīz bija iznīcinājuši visu civilizāciju."

Ļaudis bija pārāk labi apguvuši Romas tik uzticīgi mācīto cietsirdību un cilvēku mocīšanu. Beidzot bija pienākusi atmaksas diena. Tagad tie vairs nebija Jēzus mācekļi, kurus meta pazemes cietumos un vilka uz sārtiem. Viņi jau sen bija gājuši bojā vai aizdzīti trimdā. Nesaudzīgā Roma tagad pati izjuta šo cilvēku šausmīgo spēku, kurus tā ilgu laiku radināja priecāties par asiņainajiem darbiem. Vajāšanas, kurām priekšzīmi tik daudz gadsimtus bija rādījusi Francijas garīdzniecība, tagad ar neapvaldāmu spēku vērsās pret viņiem pašiem. Ešafoti krāsojās sarkani no priesteru asinīm. Reiz ar hugenotiem pārpildītās galeras un cietumi tagad uzņēma viņu vajātājus. Pieķēdēti pie laivu soliem un smagi strādādami ar ariem, Romas katoļu garīdznieki tagad izbaudīja mokas, ko viņu baznīca savā

laikā tik bagātīgi piešķīra lēnprātīgajiem ķeceriem." (Skat. Pielikumā.)

(284) "Tad nāca dienas, kad visnežēlīgākais no visiem tribunāliem izdeva visnežēlīgāko no visiem likumu krājumiem, kad neviens cilvēks vairs nevarēja sveicināt savu kaimiņu vai izteikt kādu lūgumu, nebaidoties izdarīt nāvi nesošu noziegumu, kad spiegi uzglūnēja no katra stūra, kad katru rītu ilgi un smagi strādāja giljotīna, kad cietumi bija tā pieblīvēti kā vergu kuģu kravas telpas, kad uz Sēnu pa ielu renstelēm putodamas tecēja asinis. (..) Kad ik dienas pa Parīzes ielām pretī savam liktenim smagi piekrauti ligojās upuru rati, un prokonsuli, kurus konvents bija izsūtījis uz provincēm, atrada baudu tādā cietsirdībā, kādu nepazina pat galvaspilsētā. Nāves mašīnas nazis šķīta, ka cēlās un krita pārāk lēni, lai laikā paveiktu savu slaktera darbu. Tādēļ garas gūstekņu rindas nopļāva kartečas, un pārpildītajās liellaivās izgatavoja speciālus caurumus. Provincēs pārvērtās par tuksnesi. Arrasā cietumniekiem liedza pat tik cietsirdīgu žēlastību kā ātru nāvi. Viscaur lejup pa Luāri no Saumuras līdz jūrai lieli vārnu un kliju bari mielojās pie kailiem līķiem, kas bija salikti kopā baismīgos apkampienos. Žēlastību neparādīja ne dzimumam, ne vecumam. Apmēram septiņpadsmit gadus veci zēni un meitenes, kurus noslepkavoja šī drausmīgā valdība, būtu skaitāmi simtos. No krūtīm atrautus mazus bērniņus svieda no piķa uz piķi garajās jakobiniešu rindās." (Skat. Pielikumā.) Tā desmit gadu laikā gāja bojā daudz cilvēku.

To visu vēlējās sātans. Jau gadsimtiem ilgi viņš bija gājis šajā virzienā. Ļaunā ienaidnieka politika no sākuma līdz galam ir bijusi tikai viltus, viņš neatlaidīgi ir tiecies sagādāt cilvēkiem bēdas un nelaimi, sakropļot un aptraipīt Dieva brīnišķīgo darbu, lai izjauktu dievišķās labvēlības un mīlestības nodomus un tādā veidā apbēdinātu Debesis. Bet pēc tam viņš ar savu pievilšanas mākslu padara neskaidru cilvēku saprašanu un pamudina tos vainu par pašu paveikto darbu uzvelt Dievam, it kā visa šī nelaime būtu Radītāja plāna rezultāts. (285) Bet, kad ļaudis, kurus viņa nežēlīgā vara pazemojusi un padarījusi rupjus, iegūst brīvību, tad viņš tos savukārt pamudina uz pārmērībām un zvērībām, lai tirāni un apspiedēji, norādot uz šo nesavaldīto patvaļu, varētu sacīt, ka tādi ir brīvības rezultāti.

Kad maldi kādā vienā tērpā tiek atklāti, sātans tos apslēpj zem citas maskas, un pūlis tos satver tikpat ātri kā pirmajā reizē. Kad ļaudis atrada, ka Romas piekritēju darbs balstās uz viltu un sātans vairs nevarēja to izmantot cilvēku pāvedināšanai uz Dieva baušļu pārkāpšanu, viņš cilvēkus pamudināja par izdomājumiem un krāpšanu uzskatīt gan Bībeli, gan reliģiju, lai, atmetot dievišķos priekšrakstus, tie tagad varētu nodoties nesavaldīgai netaisnībai.

Liktenīgā kļūda, kas Francijas iedzīvotājiem sagādāja tādu postu, bija sekojošās lielās patiesības neievērošana: īstu brīvību nav iespējams iegūt, aizliedzot Dieva bauslības priekšrakstus. "Kaut tu Manus baušļus liktu vērā, tad tavs miers būtu kā upe un tava taisnība kā jūras viļņi." "Bezdievīgiem nav miera," saka Kungs." (Jes. 48:18,22) "Bet, kas Mani klausā, tas dzīvos droši, un savā mierā tas ļauna nebīsies." (Sal. pam. 1:33, Glikā tulk.)

Ateisti, neticīgie un atkritēji pretojas Dieva likumam un to apstrīd, bet viņu dzīves rezultāti pierāda, ka cilvēka labklājība ir saistīta ar viņa paklausību dievišķajiem statūtiem. Kas nevēlas mācīties atzišanu no Dieva grāmatas, tiem ar to jāiepazīstas tautu vēsturē.

Kad sātans strādāja Romas baznīcas aizsegā, vadot ļaudis prom no paklausības, viņa starpniecība bija slēpta un darbs tā maskēts, ka pagrimums un posts neizskatījās kā bauslības pārkāpšanas rezultāts. Un Dieva Gars tādā mērā darbojās pretī viņa varai, ka ļaunā nodomu pilnīga piepildīšanās tika aizkavēta. Ļaudis nemeklēja cēloņus, kas izraisīja attiecīgās sekas, un neatklāja savu nelaimīgu avotu, bet revolūcijas laikā nacionālais koncils atklāti atcēla Dieva likumus. (286) Tam sekojošā terora valdīšanā visi varēja ieraudzīt kā cēloņus, tā sekas.

Kad Francija publiski atmeta Dievu un nolika malā Bībeli, ļaunie cilvēki un tumsas gari līksmojās, ka beidzot ir sasnieguši sen kāroto mērķi, – valsti, kas būs brīva no Dieva baušļu ierobežojumiem. "Ja tiesu par ļauno darbu nenes drīzumā, tad cilvēku bērnu sirds pildās ar drosmi ļaunu darīt." (Sal. pam. 8:11) Bet pareizā un taisnā likuma pārkāpšana nenovēršami nes bēdas un sabrukumu. Lai gan sods par cilvēku ļaunajiem darbiem nenāca tūlīt, tomēr tie ļaudis veda arvien tuvāk viņu bēdīgajam liktenim. Atkrišanas un noziegumu gadsimti bija sakrājuši dusmas atmaksas dienai, un, kad viņu netaisnības mērs bija pilns, Dieva nicinātāji pārāk vēlu aptvēra, cik bīstami ir izsmelt dievišķo pacietību. Savaldošais Dieva Gars, kas aiztur sātana nežēlīgo varu, lielā mērā bija atņemts, un tam, kura vienīgais prieks ir cilvēku nelaime, tika atļauts piepildīt savu gribu. Tiem, kas bija izvēlējušies sacelšanos, vajadzēja pļaut tās augļus, līdz zemi piepildīja noziegumi, kas ir par šausmīgiem, lai spalva tos aprakstītu. No izpostītajām provincēm un sagrautajām pilsētām atskanēja briesmīgs kļiedziens, – vissvētāko ciešanu kļiedziens. Francija bija satricināta, it kā būtu notikusī zemestrīce. Reliģiju, likumus, sabiedrisko kārtību, ģimeni, valsti un baznīcu – visu bija iznīcinājusi bezdievīgā roka, kas uzdrošinājās pacelties pret Dieva bauslību. Cik patiesi ir gudrā vīra vārdi: "Bezdievīgs

kritis pats savas bezdievības dēļ." (Sal. pam. 11:5) "Jebšu grēcinieks simts reizes ļaunu dara un dzīvo ilgi, tomēr es zinu, ka dievbijīgiem labi klāsies, kas Viņu bīstas. Bet bezdievīgam labi neklāsies." (Sal. māc. 8:12,13, Glika tulk.) "Viņi nonicināja Manu mācību un negribēja sajust bailes tā Kunga priekšā. Tad lai nu viņi bauda paši savas dziļākās gara būtības augļus, un lai atēdas paši no sava padoma." (Sal. pam. 1:29,31)

(287) Dieva uzticīgajiem lieciniekiem, kurus nokāva zaimojošā vara, kas "izkāpj no bezdibeņa", nevajadzēja ilgi klusēt. "Pēc trīs ar pus dienām dzīvības Gars no Dieva iegāja viņos, un tie cēlās kājās, un lielas bailes uznāca visiem, kas tos redzēja." (Atkl. 11:11) Dekrētus, kas atcēla kristīgo reliģiju un noraidīja Bībeli, franču tautas pārstāvju sapulce izdeva 1793. gadā. Trīs ar pus gadus vēlāk tas pats likumdošanas orgāns pieņēma lēmumu, kas šos dekrētus atsauc, tādā veidā pasludinot iecietību pret Rakstiem. Pasauli pārņēma šausmas par nežēlīgajiem noziegumiem, kas bija sekojuši Svēto Rakstu atmešanai, un cilvēki atzina, ka ticība Dievam un Viņa Vārdam ir nepieciešama, jo tas ir tikumības un morāles pamats. Kungs saka: "Ko tad tu esi apsmējis un zaimojis, pret ko tad tu esi pacēlis savu balsi un savas acis lielībā? Taču pret Izraēla Svēto!" (Jes. 37:23) "Tādēļ redzi, Es šoreiz tos vedīšu pie atziņas, es tiem parādīšu savu roku un savu varu. Tad tie atzīs, ka Mans vārds ir Kungs!" (Jer. 16:21)

Par diviem lieciniekiem pravietis tālāk saka: "Un viņi dzirdēja stipru balsi no Debesīm tiem saucam: kāpiet šurp augšā. Un viņi pacēlās mākonī pret debesīm; viņu ienaidnieki noskatījās viņos." (Atkl.11:12) Kopš tā laika, kad Francija karoja pret diviem Dieva lieciniekiem, viņi ir tā paaugstināti kā nekad iepriekš. 1804. gadā noorganizēja Britānijas un Ārziemju Bībeles Biedrību. Tai sekoja līdzīgas organizācijas ar daudzām filiālēm Eiropā. 1876. gadā nodibināja Amerikāņu Bībeles Biedrību. Laikā, kad organizējās Britānijas Biedrība, Bībeli iespieda un izplatīja piecdesmit valodās. Pēc tam tā ir pārtulkota vairāk kā četri simti valodās un izloksnēs. (Līdz 1997. gadam Bībele ir pārtulkota 2 200 valodās un dialektos. Katru gadu strādā pie sešdesmit jauniem Bībeles vai Bībeles daļu tulkojumiem. - Izdevēji.) (Skat. Pielikumā.)

Veselu pus gadsimtu pirms 1792. gada ārziemju misijas darbam pievērsa maz vērības. (288) Netika dibinātas jaunas biedrības, un pastāvēja tikai dažas draudzes, kas kaut cik centās izplatīt kristietību pagānu zemēs. Bet, tuvojoties astoņpadsmitā gadsimta beigām, sākās lielas pārmaiņas. Cilvēkus vairs neapmierināja racionālisma rezultāti, un viņi aptvēra dievišķās atklāsmes un praktiskas, uz piedzīvojumiem balstītas reliģijas nepieciešamību. No tā laika ārziemju misijas darbs sasniedza nepieredzētu attīstību.

Bībeļu izplatīšanas pasākumus vēl vairāk sekmēja uzlabojumi grāmatu iespiešanas mākslā. Ceļu Dieva Vārdam atvēra arī pieaugošās sakaru iespējas starp dažādām zemēm, seno aizspriedumu un tautu noslēgtības barjeru sagraušana, kā arī Romas pāvesta laicīgās varas mazināšanās. Jau ilgu laiku Bībeli neierobežoti pārdod Romas ielās, un tagad tā ir aiznesta uz visām apdzīvotajām zemeslodes daļām.

Neticīgais Voltērs reiz lielīdamies sacīja: "Man ir apnicis klausīties ļaudis atkārtoti sakām, ka kristīgo reliģiju dibinājuši divpadsmit vīri. Es gribu pierādīt, ka, lai to noliegtu, pietiek ar vienu cilvēku." Pēc viņa nāves jau pagājis gadsimts. Voltērs dzīvoja no 1694. - 1778. gadam, tātad tagad jau pagājuši vairāk kā 200 gadi. - Izdevēji.) Miljoni ir iesaistījušies karā pret Bībeli. Bet tā atrodas tik tālu no iznīcināšanas, ka tur, kur Voltēra laikā bija simts Dieva grāmatas kopiju, tagad ir desmit tūkstoši, jā, pat simts tūkstoši eksemplāru. Kāds agrākais kristīgās baznīcas reformators ir teicis: "Bībele līdzinās laktai, uz kuras nodiluši daudzi āmuri." Kungs saka: "Nevienam ierocim, kas vērsts pret tevi, neizdosies tevi pieveikt, un ikvienu mēli, kas uzstāsies tiesā pret tevi, tu noraidīsi kā netaisnības liecību." (Jes. 54:17)

"Mūsu Dieva Vārds paliek mūžīgi." (Jes. 40:8) "Visi Viņa baušļi ir uzticami. Tie ir stipri mūžīgi mūžam un notiek patiesi un taisni." (Ps. 111:7,8, Glika tulk.) Viss, kas celts ar cilvēcisko autoritāti, sabruks, bet tas, kam pamats likts uz Dieva nemainīgā Vārda Klints, stāvēs mūžīgi.

16. TĒVI - SVĒTCEĻNIEKI

[289] Atsakoties no katolicisma mācībām, angļu reformatori tomēr saglabāja daudzas tā formas. Kaut arī Romas autoritāte un ticības mācības bija atmestas, tomēr anglikāņu baznīcas dievkalpojumos tika iekļauts ne mazums Romas ieražu un ceremoniju. Bija dzirdami apgalvojumi, ka šīs lietas neattiecas uz sirdsapziņu. Rakstos tās neesot pavēlētas, tāpēc tām neesot būtiskas nozīmes, un, ja tās neesot arī aizliegtas, tātad nevarot būt jaunas. To ievērošana varētu sašaurināt bezdibenī, kas reformētās baznīcas šķīra no Romas, un līdz ar to, kā tika uzsvērts, tas sekmētu protestantu ticības pieņemšanu katoļu vidū.

Konservatīvajiem un tiem, kas ticās pēc kompromisa, šie argumenti šķita pārlicinoši. Bet bija vēl cita šķira, kas tā nedomāja. Tieši fakts, ka šie ieradumi "ticās celt tiltu pāri bezdibenim starp Romu un reformāciju" (1), viņu skatījumā jau bija pārlicinošs arguments pret to saglabāšanu. Uz tamlīdzīgiem ieradumiem viņi skatījās kā uz verdzības emblēmām, no kuras bija atbrīvojušies un kurā vairs nevēlējās atgriezties. Tie sprieda, ka Dievs savā Vārdā ir devis priekšrakstus Viņa pielūgšanai un pagodināšanai un ka cilvēkiem nav atļauts tiem kaut ko pielikt vai no tiem kaut ko atņemt. Lielās atkrišanas iesākums meklējams tieši centienos Dieva autoritāti papildināt ar baznīcas varu. (290) Roma sāka ar tādu lietu pavēlēšanu, ko Dievs nebija aizliedzis, un beidza ar Dieva skaidri izteikto prasību atmešanu.

Daudzi sirsnīgi ilgojās atgriezties pirmatnējās draudzes skaidrībā un vienkāršībā. Lielu daļu anglikāņu baznīcas vispārēzīto paradumu viņi uzskatīja par elku pielūgšanas pieminekļiem, un sirdsapziņa tiem neļāva pievienoties šajos dievkalpojumos, bet valsts varas atbalstītā baznīca negribēja pieļaut nekādu novirzīšanos no savām formām. Baznīcas dievkalpojumu apmeklēšanu pieprasīja ar likumu, un neatļautas reliģiskas sanāksmes aizliedza, sodot ar ieslodzījumu, izsūtīšanu vai nāvi.

Septiņpadsmitā gadsimta sākumā monarhs, kas tikko bija uzkāpis Anglijas tronī, paziņoja savu apņēmību panākt, lai puritāņi "pakļautos, vai arī (..) izdzīt viņus no zemes, vai izdarīt vēl kaut ko ļaunāku". (2) Dzenāti, vajāti un likti cietumos, viņi nākotnē neredzēja nekādu cerību uz labākām dienām, tādēļ daudzi nonāca pie pārliecības, ka tiem, kas vēlas kalpot Dievam saskaņā ar savas sirdsapziņas balsi, "Anglija uz visiem laikiem ir beigusi pastāvēt kā zeme, kur var dzīvot". Beidzot daži nolēma meklēt patvērumu Holandē. Tiem bija jāpacieš grūtības, zaudējumi un cietums. Viņu nodomus izjauca un pašus nodeva ienaidnieku rokās. Bet stingrā neatlaidība beidzot uzvarēja, un daudzi atrada patvērumu Holandes republikas draudzīgajos krastos.

Bēgot viņi bija atstājuši savus namus, mantu un visus iztikas līdzekļus. Tie bija svešinieki zemē, starp ļaudīm ar atšķirīgu valodu un paradumiem. Lai nopelnītu sev maizi, tagad vajadzēja apgūt jaunu, nepazīstamu nodarbošanos. Vidēja vecuma vīriešiem, kas savu dzīvi bija pavadījuši kopjot zemi, tur nācās iemācīties vienu vai otru amatu. Tomēr viņi priecājās arī par šādu stāvokli un nezaudēja laiku kūtrumā vai kurnēšanā. (291) Lai gan bieži bija jācieš no trūkuma, tie pateicās Dievam par viņiem dāvātajām svētībām un atrada prieku nepiespiestā garīgā sadraudzībā. "Viņi saprata, ka šeit tie ir tikai ceļinieki, un daudz nedomāja par šīs zemes lietām, bet vairāk skatījās uz Debesīm, uz savu mīļoto Dzimteni, un tā klusināja savu garu." (4)

Trimdā un grūtībās viņu mīlestība un ticība kļuva vēl stiprāka. Tie paļāvās uz Kunga apsoliņumiem, un vajadzības brīdī Dievs tos nepameta. Eņģeļi bija ar tiem, viņus iedrošinot un atbalstot. Un, kad likās, ka Dieva roka rāda pāri jūrai uz zemi, kur viņi paši sev varētu dibināt valsti un atstāt bērniem reliģiskās brīvības dārgo mantojumu, tie nešaubīdamies gāja uz priekšu pa aizgādības sagatavoto ceļu.

Dievs saviem ļaudīm pieļāva dažādus pārbaudījumus, lai viņus sagatavotu īstenot Viņa paredzētos žēlastības nodomus. Draudze tika pazemota, lai to varētu paaugstināt. Dievs tās labā vēlējās parādīt savu spēku un no jauna dot pasaulei pierādījumu, ka Viņš neatstāj tos, kas uz Viņu paļaujas. Kungs notikumus bija vadījis tā, lai sātana dusmas un jauno cilvēku sazvērestības paaugstinātu Viņa godu un Dieva tautu novestu drošā vietā. Vajāšanas un trimda atvēra ceļu uz brīvību.

Kad puritāņi jūta, ka ir spiesti šķirties no anglikāņu baznīcas, viņi savā starpā noslēdza svinīgu vienošanos, ka, būdami brīvi Kunga ļaudis, "staigās kopā visos Viņa ceļos, kas jau zināmi vai arī tiks darīti zināmi". (5) Tas bija īstais reformas gars, vitālais protestantisma pamatlikums. Ar šo apņemšanos svētceļnieki atstāja Holandi, lai meklētu dzimteni Jaunajā pasaulē. Viņu sludinātājs Džons Robinsons, kuram Aizgādības radītie apstākļi neļāva iet līdzī, atvadu uzrunā trimdiniekiem sacīja: "Brāļi, mēs tagad šķiramies, un tikai Kungs zina, vai, šeit dzīvojot, es vēl kādreiz redzēšu jūsu vaigu. (292) Bet lai Kungs dara ko darīdams, es jums Dieva un Viņa svēto eņģeļu priekšā pavēlu nesekot man tālāk par to, cik es esmu sekojis Kristum. Ja Dievs, izlietojot kādu citu savu darba rīku, jums vēl kaut ko atklās, tad esiet to tikpat labprātīgi pieņemt, kā jūs vienmēr uzņēmāt ikvienu manis sludināto patiesību, jo es esmu stipri pārliecināts, ka Kungam ir vēl vairāk patiesības un gaismas, ko Viņš sniegs no sava Svētā Vārda." (6)

"No savas puses es nespēju pietiekami nožēlot reformēto baznīcu stāvokli, kas, nonākušas līdz zināmai reliģijas pakāpei, negrib iet tālāk par to, cik gājuši viņu reformācijas izredzētie darbarīki. Luterāņi nav ierosināmi iet tālāk par to, ko spēja saskaņāt Luters; (..) kalvinisti, kā jūs redzat, paliek stāvam tur, kur viņus atstājis šis lielais Dieva vīrs, kurš tomēr vēl neredzēja visas lietas. Tas ir ļoti nožēlojams trūkums, jo, lai gan savā laikā viņi bija degoša un spīdoša gaisma, tomēr tie vēl

neuzzināja visu Dieva padomu, un, ja tie dzīvotu tagad, tad būtu tikpat labprātīgi satvert tālāko gaismu, kā pieņēma pirmos gaismas starus." (7)

"Atcerieties savas draudzes svinīgo solījumu, ar ko jūs apņēmāties staigāt visos Kunga ceļos, kādi jums ir zināmi un vēl tiks darīti zināmi. Atcerieties savu solījumu Dievam un derību ar Dievu un vienam ar otru pieņemt ikkatru gaismu un patiesību, kas jums tiks atklāta no Viņa rakstītā Vārda, bet tajā pašā laikā es jūs ļoti lūdzu, esiet uzmanīgi, ko jūs pieņemat par patiesību, un tāpēc, pirms jūs kaut ko atzīstat par pieņemamu, visu to salīdziniet un apsveriet citu patiesības rakstu gaismā, jo nevar būt, ka kristīgajai pasaulei, tik vēlu izejot no biezās atkrišanas tumsas, uzreiz varētu uzaust visa atzīšanas pilnība." (8)

Tās bija ilgas pēc sirdsapziņas brīvības, kas svētceļņiekus iedvesmoja drosmīgi doties garajā ceļā pāri jūrai, izturēt grūtības un briesmas, ar ko tie sastapās mežonīgajos apgabalos, lai ar Dieva svētību Amerikas krastos liktu pamatu varenai tautai. (293) Tomēr svētceļņieki, lai gan viņi tiešām bija godīgi un dievbijīgi laudis, reliģiskās brīvības lielo principu vēl pilnīgi nesaprata. Brīvību, kuras dēļ tik daudz bija upurējuši, tie nebija tikpat labprātīgi dāvāt citiem. "Ļoti maz bija to, pat no septiņpadsmitā gadsimta izcilajiem domātājiem un morāles mācītājiem, kas spēja pareizi aptvert šo brīnišķo pamatlikumu, ka pēc Jaunās Derības rakstiem par cilvēku ticības tiesnesi atzīstams vienīgi Dievs." (9) Doktrīna, ka Dievs baznīcai devis tiesības pārvaldīt sirdsapziņu un noteikt, kas ir ķecerība un to sodīt, ir viena no visdziļākajām pāvestības kļūdām. Reformatori, atmetot Romas ticības apliecību, tomēr nebija pilnīgi brīvi no tās neiecietības gara. Pat vēl tagad nebija pilnīgi izklīdināta biezā tumsa, kurā pāvestība savas valdīšanas garajā laikmetā ietina visu kristīgo pasauli. Kāds no vadošajiem Masacūsetsas līča nometnes sludinātājiem sacīja: "Iecietība ir padarījusi pasauli pretkristīgu; un baznīca, nosodot ķecerību, nekam nav kaitējusi." (10) Kolonisti pieņēma nolikumu, ka pilsoniskajā valdībā balss tiesības ir tikai baznīcas locekļiem. Radās sava veida valsts baznīca, kas no visiem ļaudīm prasīja garīdzniecības atbalstīšanu. Augstākie ierēdņi turklāt vēl tika pilnvaroti apspiest ķecerību. Tādā veidā laicīgā vara nonāca baznīcas rokās. Un nebija ilgi jāgaida, līdz šie pasākumi noveda pie neizbēgamām sekām – vajāšanām.

Vienpadsmit gadus pēc pirmās kolonijas nodibināšanas Jaunajā pasaulē ieradās Rodžerss Viljams. Līdzīgi pirmajiem svētceļņiekiem viņš nāca, lai priecātos reliģiskajā brīvībā, bet, atšķirībā no citiem, saprata to, ko viņa laikā tikai nedaudzi bija aptvēruši, ka uz šo brīvību ir neatņemamas tiesības visiem, lai arī kā skanētu viņu ticības apliecība. Viņš bija nopietns patiesības meklētājs, un tāpēc, tāpat kā Robinsons, uzskatīja par neiespējamu, ka no Dieva Vārda jau varētu būt saņemta visa gaisma. Viljams "bija pirmā persona modernajā kristīgajā pasaulē, kas sacīja, ka pilsoniskās valdības pamatā jābūt likumam par sirdsapziņas brīvību un ka pārliecības jautājumos visi likuma pārkāpēji ir vienlīdzīgi". (11) Viņš paskaidroja, ka ierēdņiem pienākas apspiest noziegumus, bet tie nekad nedrīkst valdīt pār citu cilvēku sirdsapziņu. (294) "Sabiedrība vai valsts ierēdņi," viņš paskaidroja, "var izlemt cilvēku savstarpējos pienākumus, bet, ja viņi mēģina noteikt kādas personas attiecības pret Dievu, tad tie vairs nav savā vietā un tad nekāds vairs nav drošs, jo ir skaidrs, ka valsts ierēdnis, ja viņam ir vara, šodien var pavēlēt turēties pie vieniem uzskatiem vai vienas ticības un rīt atkal pie citas, kā daži karaļi un karalienes to ir darījuši Anglijā un dažādi pāvesti un koncili Romas baznīcā, tad ticība būtu pakļauta sajukumam." (12)

Valsts pieprasīja atzītās baznīcas dievkalpojumu apmeklēšanu, draudot ar naudas sodu vai ieslodzījumu. "Viljams šo likumu nosodīja, uzsverot, ka vissliktākā prasība angļu likumu krājumā ir tā, kas spiež cilvēkus piedalīties vietējās baznīcas dievkalpojumos. Cilvēku piespiešanu apvienoties ar cilticībniekiem viņš uzskatīja par atklātu dabīgo tiesību pārkāpumu, jo vilkt uz dievkalpojumiem neticīgos un tos, kas nevēlas nākt, nozīmē pieprasīt liekulību (...)" "Nevienam nevajadzētu spiest piedalīties dievkalpojumos," viņš piebilda, "vai arī atbalstīt šos dievkalpojumus, ja viņi to nevēlas." – "Ko!" izsaucās viņa pretinieki, izbrīnījušies par tādiem uzskatiem. "Vai strādnieks nav cienīgs saņemt savu algu?" – "Jā," viņš atbildēja, "bet tikai no tiem, kas viņu šim darbam derējuši." (13)

Rodžersu Viljamu cienīja un mīlēja kā uzticīgu sludinātāju, kā neparasti apdāvinātu, nelokāmi godīgu, patiesu un visiem labu vēlošu cilvēku, tomēr viņa stingrā nostāja pret valsts ierēdņu tiesībām uz varu pār baznīcu un viņa prasība pēc reliģiskās brīvības nebija tik viegli pieņemama. Tika pat paziņots, ka šis jaunās mācības atzīšana "apgāzīs zemes pārvaldības pamatus". (14) Viņu izraidīja no kolonijām, un beidzot, lai izvairītos no apcietinājuma, tas ziemas aukstumā un vētrās bija spiests meklēt patvērumu necaurejamos mežos.

"Četrpadsmit nedēļas," viņš stāsta, "nācās klaiņot bargākajā gadalaikā, pārvarot lielas grūtības un nezinot, ko nozīmē maize vai gulta." (295) Bet "kraukļi mani paēdināja tuksnesī", un "koku dobumi bieži vien noderēja par pajumti". Tā viņš turpināja grūtību pilno bēgulošanu sniegos un mežos, kur nebija nevienas iemītas takas, līdz atrada patvērumu kādā indiāņu ciltī, kuras uzticību un mīlestību

iemantoja, cenšoties tiem mācīt Evaņģēlija patiesības.

Beidzot, pēc vairākiem pārmaiņām bagātiem klejojumu mēnešiem, viņš, nonācis Naragansetas līča krastos, lika pamatus pirmajam mūsdienu štata, kur vispilnīgākā izpratnē atzina – "katram cilvēkam jābūt tiesībām pagodināt Dievu atbilstoši savas sirdsapziņas gaismai". (16) Viņa mazais Rodailendas štats kļuva par patvērumu apspiestajiem, un tas auga un zēla, līdz tā pilsoniskās un reliģiskās brīvības pamatprincipi kļuva par Amerikas Republikas stūrakmeņiem.

Senajā grandiozajā dokumentā – Neatkarības deklarācijā –, kurā mūsu senči izteica savas tiesības, viņi paziņoja: "Mēs uzskatām kā pašas par sevi saprotamas sekojošas patiesības – ka visi cilvēki ir radīti vienādi; ka viņu Radītājs tos apveltījis ar zināmām neatņemamām tiesībām; ka starp tām ir tiesības uz dzīvību, brīvību un laimes meklēšanu." Un konstitūcija visskaidrākajos vārdos garantē sirdsapziņas neaizskaramību: "Cilvēkiem nekad nedrīkst izvirzīt kaut kādas reliģiskas prasības, meklējot pierādījumus viņu derīgumam jebkuram sabiedriskam vai uzticības amatam Savienotajās Valstīs." "Kongress nedrīkst izdot nevienu likumu attiecībā uz reliģijas ieviešanu vai tās brīvas izvēles aizliegšanu."

"Konstitūcijas sastādītāji atzina mūžīgo principu, ka cilvēka attiecības ar savu Dievu stāv pāri cilvēciskajai likumdošanai un ka sirdsapziņas brīvība ir katra valsts pilsoņa neatņemama priekšrocība. Šīs patiesības atzīšanai nav vajadzīgi nekādi prāta secinājumi, jo mēs paši to dvēseles dziļumos apzināmies. Un tieši šī apziņa par spīti visiem cilvēku likumiem, sevišķi stiprināja mocekļus spīdzināšanas laikā un jau liesmās atrodoties. Tie saprata, ka viņu pienākums pret Dievu stāv pāri cilvēku dekrētiem un ka nevienam cilvēkam nav tiesību valdīt pār viņu sirdsapziņu. (296) Tas ir iedzimts princips, kuru nekas nevar izskaust." (17)

Kad Eiropā izplatījās ziņas par zemi, kurā katrs cilvēks var baudīt savu darba augļus un paklausīt savas sirdsapziņas pārliecībai, uz Jaunās pasaules krastiem sāka plūst ļaužu tūkstoši. Kolonijas strauji vairojās. "Masačūsetsa ar īpašu likumu uz sabiedrības rēķina piedāvāja laipnu bezmaksas uzņemšanu un palīdzību visu tautību kristiešiem, kas devās pāri Atlantijas okeānam, "lai izbēgtu no kara, bada vai vajātāju spaidiem". Tā bēgļi un apspiestie kļuva par likumīgiem republikas viesiem." (18) Kopš pirmās izceļšanās krastā Plimutā divdesmit gadu laikā Jaunanglijā uz dzīvi bija apmetušies daudzi tūkstoši svētceļnieku.

Lai sasniegtu ilgoto mērķi, "viņi bija ar mieru smaga darba pilnā dzīvē nopelnīt kaut skopu iztiku. No zemes tie neprasija neko vairāk kā tikai darbam atbilstošus augļus. Nekāds zeltainu izredžu mātīgais mirdzums nespīdēja pāri viņu takai(..) Un tie bija apmierināti ar savas sabiedrības kopas lēno, tomēr pastāvīgo attīstību. Viņi pacietīgi panesa trūkumu mežonīgajos apgabalos, ar asarām un vaiga sviedriem aplaistot brīvības koku, līdz tas jo dziļi iesakņojās šajā zemē".

Bībele bija viņu ticības pamats, gudrības avots un brīvības likumu krājums. Tās principus čakli mācījās mājās, skolā un baznīcā, un tās augļi kļuva redzami taupībā, inteligēncē, skaidrībā un atturīgajā dzīves veidā. Puritāņu apmetnēs varēja nodzīvot gadiem ilgi un "neredzēt dzērāju, nedzirdēt lāstus un nesatikt ubagu". (19) Tas pierādīja, ka Bībeles principi ir drošākā garantija nācīgas lielumam. Nespēcīgās un izolētās kolonijas izauga par varenu štatu savienību, un pasaule izbrīnījies vēroja, kāds miers un labklājība valda "baznīcā bez pāvesta un valstī bez karaļa".

Bet Amerikas krasti pievilka arvien vairāk arī tādu cilvēku, kuru motīvi atšķīrās no pirmo svētceļnieku ilgām. (297) Lai gan vienkāršajai un skaidrajai ticībai bija tālu ejošs un pārveidojošs spēks, tomēr, pieaugot to ienācēju skaitam, kas meklēja vienīgi laicīgas priekšrocības, tās iespaids kļuva arvien vājāks.

Pirmo kolonistu pieņemtie noteikumi, ka balsot vai ieņemt amatus pilsoniskajā valdībā drīkst tikai baznīcas locekļi, sāka nest visjaunākos augļus. Ar šo pasākumu vēlējās saglabāt valsts skaidrību, bet tas kļuva par iemeslu baznīcas samaitātībai. Tā kā ticības apliecināšana kļuva par priekšnosacījumu balsstiesību iegūšanai un vadošu vietu ieņemšanai, tad tas pamudināja baznīcai pievienoties daudzus, kas vadījās vienīgi no pasaulīgās gudrības motīviem un nebija piedzīvojuši sirds pārmaiņu. Rezultātā draudzes lielā mērā sastāvēja no neatgrieztām personām un pat sludinātāju vidū atradās cilvēki, kuri nemaz nepazina Svētā Gara atjaunojošo spēku un ticēja maldīgām mācībām. No jauna kļuva redzamas sekas, kas tik bieži atklājušās baznīcas vēsturē, sākot no Konstantīna dienām līdz mūsu laikam, kad cilvēki mēģinājuši baznīcu nostiprināt ar valsts palīdzību, meklējot laicīgās varas atbalstu. Tā Evaņģēlijam, kurš ir sacījis: "Mana valstība nav no šīs pasaules." (Jāņa 18:36) Baznīcas savienība ar valsti, kaut arī tā būtu pavisam niecīga, neved vis pasauli tuvāk baznīcai, kā to varētu domāt, bet baznīcu tuvāk pasaulei.

Robinsonu un Rodžersa Viljama tik cildeni aizstāvēto lielo pamatlikumu, ka patiesība ir progresējoša, ka kristiešiem vajadzētu būt gataviem pieņemt visu gaismu, kas varētu spīdēt no Dieva Svētā Vārda, viņu pēcnācēji pazaudēja no redzesloka. Protestantu draudzes Amerikā, kā arī Eiropā, kas bija tik augstu attīstītas, saņemot reformācijas svētības, necentās iet uz priekšu pa reformas taku. Ja arī laiku pa laikam cēlās daži uzticīgi vīri, lai pasludinātu jaunas patiesības un atmaskotu ilgi piekoptus maldus, tad vairākums, tāpat kā jūdi Kristus dienās vai katoļi Lutera laikā, vēlējās ticēt tā, kā ticējuši viņu tēvi, un dzīvot tā, kā tie bija dzīvojuši. (298) Tāpēc reliģija atkal izvirta formālismā, un arī tālāk tika paturēti un mīlēti maldi un mānticība, kas būtu atmesti, ja draudze turpinātu staigāt Dieva Vārda gaismā. Tā pakāpeniski izmira reformācijas iedvesmotais gars, līdz protestantu draudzēs radās gandrīz tikpat liela vajadzība pēc reformas kā Lutera laikā katoļu baznīcā. Valdīja tāds pats pasaulīgums un garīgs sastingums, līdzīga sabiedrības ieskatu cienīšana un Dieva Vārda mācību aizvietošana ar cilvēku teorijām.

Bībeles plašajai izplatībai deviņpadsmitā gadsimta sākumā un lielajai gaismai, ko tā bija izlējusi pasaulē, nesekoja atbilstoša tālāka attīstība atklātās patiesības atziņā un praktiskā reliģijā. Sātans vairs nevarēja tā kā senāk atturēt no ļaudīm Dieva Vārdu, kas tagad bija visiem pieejams; bet, lai joprojām sasniegtu savu mērķi, viņš daudzus pamudināja izturēties pret to vieglprātīgi. Cilvēki nepētīja Rakstus un tāpēc turpināja pieņemt nepareizus izskaidrojumus un lolot Bībelē nepamatotas mācības.

Redzot, ka ar vajāšanām nav izdevies sagraut patiesību, sātans atkal ķērās pie kompromisa, kas jau kādreiz izraisīja lielo atkrišanu ar Romas baznīcas izveidošanos. Viņš kristiešus no jauna pamudināja apvienoties, – tagad vairs ne ar pagāniem, bet ar cilvēkiem, kuru kalpošana šīs pasaules lietām skaidri rādīja, ka viņi ir tikpat patiesi elku pielūdzēji, kādi bija izgriezto tēlu dievinātāji. Un šīs savienības rezultāti nebija mazāk ļauni kā iepriekšējos laikmetos: zem reliģijas maskas plauka lepnums un izšķērdība, un baznīca iegrima samaitātībā. Sātans turpināja sagrozīt Bībeles mācības, un dziļi iesakņojās ļaužu miljonos pazudinošas tradīcijas. Draudze vairs necīnījās par "ticību, kas vienreiz svētiem dota", bet tā vietā atbalstīja un aizstāvēja šīs tradīcijas. Tā tika pazemoti pamatlikumi, kuru dēļ reformatori bija tik daudz strādājuši un cietuši.

17. RĪTA VĒSTNEŠI

[299] Viena no vissvinīgākajām un arī visbrīnīgākajām Bībelē atklātajām patiesībām ir vēsts par Kristus otro atnākšanu, kad Viņš pabeigs lielo atpestīšanas darbu. Dieva ceļiniekiem, kam tik ilgi jāuzturas "nāves ēnas ielejā", dota dārga, iepriecinoša cerība apsolījumā par Tā atnākšanu, kurš ir "augšāmcelšanās un dzīvība" un kurš parādīsies, lai atkal pārvestu mājās savus aizdzītos bērnus. Kristus otrās atnākšanas mācība veido Svēto Rakstu pamattoni. Sākot no tās dienas, kad, būdu nomākts, pirmais cilvēku pāris pagriezās Ēdenei muguru, ticības bērni vienmēr ir gaidījuši Apsolītā atnākšanu, kas šalauzīs postītāja varu un viņus no jauna ievēdīs zaudētajā Paradīzē. Senatnes svētie vīri Mesijas nākšanu godībā uzlūkoja kā savas cerības piepildījumu. Ēnoham, kas, skaitot no Ēdenes, bija tikai septītās paaudzes pārstāvis un kurš trīs gadsimtus uz šīs zemes staigāja ar Dievu, tika atļauts no tālienes skatīt Atbrīvotāja atnākšanu. "Redzi," viņš vēstīja, "taš Kungs nāk ar daudz tūkstošiem savu svēto tiesāt visus (..) ." (Jūdās 14.15.) Un sentēvs Ijabs savā bēdu naktī nesatricināmā pašlāvībā izsaucās: "Es zinu, ka mans Pestītājs dzīvs un pēcgalā Viņš celsies pār pīšļiem (..) tad, vajā no savas miesas, es skatīšu Dievu. Tiešām, es Viņu sev skatīšu, un manas acis Viņu redzēs, un nebūs svešs." (Īj.19:25-27, Glika tulk.)

(300) Kristus nākšana, kas ievadīs taisnības valsts nodibināšanos, ir iedvesmojusi svēto rakstnieku viscildenākos un izjustākos izteicienus. Par šo patiesību Bībeles dzejnieki un pravieši ir runājuši ar dievišķas kvēles apgarotiem vārdiem. Dziesminieks dziedāja par Izraēla ķēniņa spēku un majestātiskumu: "No Ciānas, kur pilnīgais skaistums, Dievs parādās ar spožumu. Mūsu Dievs nāk un necieš klusu (..) . Viņš sauc debesīm augšā un zemei tiesāt savus ļaudis." (Ps. 50:3-5, Glika tulk.) "Lai priecājas debess un līksmo zeme (..) Kunga priekšā, jo Viņš nāk, Viņš nāk tiesāt zemi. Viņš tiesās pasauli taisnībā un tautas savā patiesībā." (Ps. 96:11,13)

Pravietis Jesaja sacīja: "Uzmostieties un gaviļējiet jūs, kas pīšļos guļat; jo tava rasa ir kā rasa uz zāli, un mirušos zeme izdos ārā." "Tavi mirušie dzīvos, mani miroņi celsies augšā." "Viņš nāvi apris mūžīgi. Un Kungs Kungs noslaucīs asaras no visiem vaigiem un atņems savu ļaužu negodu no visas zemes virsus; jo Kungs to ir runājis. Un tai dienā sacīs: Redzi, šis ir mūsu Dievs, uz Viņu esam gaidījuši, lai priecājamies un līksmojamies par Viņa pestīšanu." (Jes. 26:19; 25:8,9, Glika tulk.)

Arī Habakuks atklāsmē skatīja Viņa nākšanu. "Dievs nāk no Tēmana, un Svētais – no Pārana kalniem. Viņa augstība apklāj debesis, un zemi piepilda Viņa slava. Un spožums atspīd kā (Saules) gaisma." "Viņš stāv un satricina zemi, Viņš skatās un biedina tautas, mūžīgie kalni šķīst, vecu vecie pakalni

grimst; Viņš staigā mūžības ceļus." "Tu brauci ar saviem zirgiem un saviem glābšanas ratiem." "Kalni Tevi ierauga, un tiem paliek bail (..), dziļums kauc un augstu paceļ savas rokas. Saule un Mēness paliek stāvēt savā mājoklī, Tavām bultām šaujoties un spīdot, Taviem šķēpiem spīdot un zibot." (301) "Tu izej glābt savus ļaudis, glābt savu Svaidīto." (Habak. 3:3-13, Glika tulk.)

Kad Pestītājs jau gatavojās šķirties no saviem mācekļiem, Viņš tos iepriecināja ar apsolījumu, ka atkal atnāks: "Jūsu sirds lai neizbīstas! (..) Mana Tēva namā ir daudz dzīvokļu (..). Es noēju jums vietu sataisīt. Un, kad Es būšu nogājis un jums vietu sataisījis, tad Es nākšu atkal un ņemšu jūs pie sevis." (Jāņa 14:1-3) "Kad Cilvēka Dēls nāks savā godībā un visi eņģeļi līdz ar Viņu, tad Viņš sēdēs uz sava godības krēsla. Un visas tautas tiks sapulcinātas Viņa priekšā." (Mat. 25:31,32)

Eņģeļi, kas pēc Kristus pacelšanās debesīs vēl kavējās Eļļas kalnā, mācekļiem atkārtoja Viņa atnākšanas apsolījumu: "Šis Jēzus, kas uzņemts prom no jums debesīs, tāpat nāks, kā jūs Viņu esat redzējuši debesīs aizejam." (Ap.d. 1:11) Un apustulis Pāvils, Gara iedvesmots, apliecināja: "Pats Kungs nāks no debesīm, kad Dievs to pavēlēs, atskatot erceņģeļa balsij un Dieva bazūnei." (1. Tes. 4:16) Bet Patmas praviētis saka: "Redzi, Viņš nāk uz padebešiem, un Viņu redzēs katra acs." (Atkl.1:7)

Ar Kristus nākšanu saistās godības pilni notikumi, "kad viss būs panākts, par ko Dievs jau kopš seniem laikiem runājis ar svēto praviešu muti". (Ap. d. 3:21) Tad izbeigsies ļaunuma ilgais valdīšanas laiks; "pasaules valstis" kļūs par mūsu Kunga un Viņa Kristus valstīm; "un Viņš valdīs mūžīgi mūžam". (Atkl.11:15) Atklāsies Kunga godība, "lai visa cilvēce kopā to redzētu". "Kungs liks zelt tainībai un slavai visu tautu priekšā." Viņš būs "par skaistu kroni un par krāšņu vainagu" savu ļaužu atlikumam. (Jes. 40:5; 61:11; 28:5)

(302) Tad tiks uzcelta zem visām debesīm miera pilnā un sen ilgotā Mesijas valsts. "Kungs iepriecinās Ciānu; Viņš iepriecinās visas viņas tukšās vietas un darīs viņas tukšnesi kā Ēdeni un viņas lauku kā Kunga dārzu." "Libānas godība tam ir dota, Karmeļa un Šarona glītums." "Uz tevi vairs nesacīs: Atstātā, un uz tavu zemi vairs neteiks: Izpostītā. Bet tevi nosauks: Pie kā man labs prāts, – uz tavu zemi: Laulātā." "Kā līgavainis priecājas par savu līgavu, tā tavs Dievs priecāsies par tevi." (Jes. 51:3; 35:2; 62:4,5, Glika tulk.)

Visos laikmetos Kunga atnākšana ir bijusi Viņa patieso sekotāju cerība. Šķiršanās laikā Eļļas kalnā dotais Pestītāja apsolījums apgaismoja nākotni mācekļiem, pildot viņu sirdis ar prieku un cerību, ko nespēja izdzēst bēdas un aptumšot pārbaudījumi. Ciešanās un vajāšanās tieši šī lielā Dieva un mūsu Pestītāja Jēzus Kristus atnākšana bija viņu svētlaimīgā cerība. Kad Tesalonikas kristieši skuma par savu mīlo guldīšanu kapā, kuri bija cerējuši dzīvi savām acīm skatīt Kunga atnākšanu, viņu skolotājs, Pāvils, tiem norādīja uz augšāmcelšanos, kas notiks Pestītāja atnākšanas laikā. Tad uzcelsies Kristū mirušie un kopā ar dzīvajiem pacelsies gaisā pretī Kungam." "Un tā," viņš apliecināja, "mēs būsīm kopā ar Kungu vienmēr. Ieprieciniet cits citu ar šiem vārdiem!" (1. Tes. 4:16-18)

Klinšainajā Patmas salā mīļotais māceklis dzird apsolījumu: "Tiešām, Es nāku drīz," un viņa ilgu pilnā atbilde: "Tiešām nāc, Kungs Jēzu!" izsaka draudzes lūgšanu visā tās svešniecības ceļojuma laikā. (Atkl. 22:20)

No cietumiem, sārtiem un ešafotiem, kur svētie un mocekļi liecināja par patiesību, cauri gadsimtiem ir dzirdami viņu ticības un cerības vārdi. Būdami pārliecināti par Viņa personīgo augšāmcelšanos un tāpat arī par savu augšāmcelšanos, Kungam atnākot, "viņi nicināja nāvi un pacēlās tai pāri", kā saka viens no šiem kristiešiem. (1) (303) Viņi bija gatavi nokāpt kapā, lai varētu "atkal celties augšā".(2) Viņi gaidīja, ka "Kungs nāks no Debesīm padebešos ar sava Tēva godību" un "atnesīs taisnajiem valstības laikus". (3) Tādu pašu ticību loloja valdieši. Arī Viklifs gaidīja Glābēja nākšanu kā visas baznīcas cerību. (4)

Luters sacīja: "Es tiešām esmu pārliecināts, ka tiesas diena nevar vairs vilcināties pilnus trīssimt gadus. Dievs necietīs un arī nespēs vairs ilgāk paciest šo ļauno pasauli." "Tuvojas lielā diena, kurā tiks gāzta negantību valsts." (5)

"Šī novecojusī pasaule ir tuvu savam galam," sacīja Melanhtons. Bet Kalvins kristiešiem pavēlēja "nesvārstīties un dedzīgi ilgoties pēc Kristus dienas atnākšanas, kas ir vislielākais no visiem notikumiem", paskaidrojot, ka "visa uzticīgo saime vienmēr raudzīsies uz šo dienu". "Mums jāsalgst pēc Kristus, mums Kungs jāmeklē un par to jādomā," viņš saka, "līdz uzausīs lielā diena, kad Dievs pilnībā atklās savas valsts godību." (6)

"Vai mūsu Kungs Jēzus Kristus nav pacēlies debesīs, tērpts mūsu miesās?" jautāja skotu reformators

Nokss. "Un vai Viņš neatgriezīsies?" "Mēs zinām, ka Viņš atgriezīsies un vēl drīz atgriezīsies." Ari Ridlijs un Letimers, kuri par patiesību atdeva savu dzīvību, ticībā skatījās uz Kunga atnākšanu. Ridlijs rakstīja: "Pasaule, bez šaubām, to es ticu un tāpēc tā saku, – tuvojas galam. Līdz ar Jāni, Dieva kalpu, sauksim savā sirdī uz mūsu Pestītāju Kristu: Nāc, Kungs Jēzu, nāc!" (7)

"Domas par Kunga atnākšanu," izteicās Beksters, "man ir visjaukākās un visiepriecinošākās." (8) "Mīlēt Viņa atnākšanu un gaidīt uz šīs svētlaimīgās cerības piepildīšanos ir ticības darbs un atklāj svēto raksturu." "Ja nāve būs pēdējais ienaidnieks, kuru iznīcinās augšamcelšanās dienā, tad mēs varam saprast, cik sirsnīgi ticīgajiem vajadzētu ilgoties un lūgt pēc Kristus otrās nākšanas, kas sev līdzī nesīs pilnīgu un galīgu uzvaru!" (9) (304) "Pēc šīs dienas vajadzētu ilgoties visiem kristiešiem, cerot uz to un gaidot uz to, jo tā pabeidz visu glābšanas darbu un piepilda visas viņu dvēseles ilgas un centienus." "Pasteidzini, ak Kungs, šo svētlaimīgo dienu!" (10) Tāda cerība bija apustuļu draudzei, "draudzei tuksnesī" un reformatoriem.

Pravietojumi ne tikai iepriekš pasaka Kristus atnākšanas veidu un nolūku, bet uzrāda arī zīmes, pēc kurām cilvēki var spriest, vai šī diena ir tuvu. Jēzus sacīja: "Pēc tam būs zīmes pie Saules, Mēness un zvaigznēm." (Lūk. 21:25) "Saule aptumšosies un Mēness nedos savu spīdumu, un zvaigznes kritīs no debesīm, un debess stiprumi kustināsies. Un tad redzēs Cilvēka Dēlu nākam padebešos ar lielu spēku un godību." (Marka 13:24- 26) Pirmo no zīmēm, kas notiek pirms Kristus otrās atnākšanas, Atklāsmes grāmatas autors apraksta sekojoši: "Tad cēlās liela zemestrīce, un Saule tapa tumša kā rupjš maiss, un Mēness tapa kā asinis." (Atkl. 6:12, Glikā tulk.)

Šīs zīmes parādījās jau deviņpadsmitā gadsimta sākumā. Piepildoties pravietojumiem, 1755. gadā notika visbriesmīgākā zemestrīce, par kādu jebkad tika ziņots. Lai gan parasti tā tiek nosaukta tikai par Lisabonas zemestrīci, tās darbības lauks patiesībā aptvēra lielāko daļu Eiropas, Āfrikas un Amerikas. Tā bija jūtama Grenlandē, Rietumindijā, Madeiras salā, Norvēģijā un Zviedrijā, Lielbritānijā un Īrijā. Tā aizņēma ne mazāk kā 4 miljonus kvadrātjūdzes lielu platību. Āfrikā triecieni bija gandrīz tikpat spēcīgi kā Eiropā. Tika izpostīta liela daļa no Alžīrijas, un netālu no Marokas bez pēdām pazuda ciems ar astoņiem līdz desmit tūkstošiem iedzīvotāju. Milzīgs vilnis brāzās pāri Spānijas un Āfrikas piekrastei, aprīdams pilsētas un savā ceļā nodarīdams lielu postu.

Spānijā un Portugālē pazemes grūdieni bija visstiprākie. Kadisai pāri ejošajam vilnim vajadzēja būt apmēram sešdesmit pēdu augstam. Kalni, "daži no vislielākajiem Portugālē, pēkšņi tika satricināti pašos pamatos, un atsevišķi no tiem virsotnēs atvērās, dīvaini sašķeloties un saplaisājot, izmetot milzīgas masas apkārtējās ielejās. (305) Stāsta, ka no šiem kalniem pacēlušās liesmas". (11)

Lisabonā "pazemē bija dzirdama pērkona rūkoņa, un tūlīt pēc tam šīs pilsētas lielāko daļu sagrāva spēcīgs grūdiens. Apmēram sešas minūtes aizgāja bojā sešdesmit tūkstoši cilvēku. Jūra vispirms atkāpās, atstājot sausu sēkli, bet pēc tam plūda atpakaļ, paceldamās vairāk kā piecdesmit pēdas virs sava parastā līmeņa". "Starp citiem ārkārtīgiem notikumiem, kas, kā stāsta, norisinājušies katastrofas laikā Lisabonā, jāpiemin arī jaunizbūvētās krastmalas iegrīšana, kas ar milzīgiem izdevumiem bija celta tikai no marmora. Tur bija sapulcējies liels ļaužu pulks, glābdamies no visur krītošajām drupām, bet tad pēkšņi krastmala nogrima ar visiem uz tās esošajiem cilvēkiem, un neviens no bojāgājušo ķermeņiem nekad vairs neparādījās virspusē." (Turpat)

Zemestrīces "grūdienam tūlīt sekoja visu baznīcu un klosteru, gandrīz visu sabiedrisko ēku un vairāk kā ceturtdaļas daļas namu sagāšanās. Apmēram divas stundas pēc grūdienu dažādos kvartālos izcēlās ugunsgrēki, kas nepilnas trīs dienas trakoja ar tādu spēku, ka pilsēta tika pilnīgi izpostīta. Zemestrīce notika svētku dienā, kad baznīcas un klosteri ļaužu pilni, no kuriem reti kāds izglābās". (12) "Sausmas nebija aprakstāmas. Raudāt neviens neraudāja, jo nelaime bija pārāk liela. No bailēm un pārsteiguma zaudējuši prātu, ļaudis skraidīja šurp un turp, sitot sev pa galvu un krūtīm, un kļūdot: "Misericordia! Pasaule iet bojā!" Mātes aizmirsa savus bērnus un skrēja apkārt ar krucifiksiem un svētbildēm. Nelaimīgā kārtā daudzi patvērumu meklēja baznīcās, bet veltīgi tika atklāti sakramenti, veltīgi šie nabaga radījumi apkampa altārus; svētbildes, priesteri un ļaudis – visi kopā tika aprakti zem drupām." Domā, ka tajā liktenīgajā dienā dzīvību zaudēja deviņdesmit tūkstoš personu.

(306) Divdesmit piecus gadus vēlāk parādījās nākošā pravietojumā minētā zīme – Saules un Mēness aptumsums. Visapbrīnojamākais te ir fakts, ka jau iepriekš precīzi tika norādīts tās piepildīšanās laiks. Pestītājs sarunā ar saviem mācekļiem Eļļas kalnā, pēc tam, kad bija attēlojis draudzes ilgo bēdu laiku – pāvestības vadīto vajāšanu 1260 gadus – un apsolījis, ka šis smagais pārbaudījums tiks saīsināts, vēl pieminēja zināmus notikumus pirms Viņa atnākšanas un noteica laiku, kad pirmais no tiem kļūs redzams: "Tanīs dienās pēc tām bēdām Saule aptumšosies, un Mēness nedos savu spožumu." (Marka 13:24) 1260 dienas vai gadi beidzās 1798. gadā. Jau gadsimta ceturksni iepriekš gandrīz pilnīgi bija mitējušās vajāšanas. Saskaņā ar Kristus vārdiem, pēc šīm vajāšanām vajadzēja aptumšoties Saulei.

Un šis pravietojums piepildījās 1780. gada 19. maijā.

"Gandrīz vai vienīgā visneizskaidrojamākā un noslēpumainākā tāda veida dabas parādība (..) ir 1780. gada 19. maija tumšā diena – pavisam neizprotams visas Jaunanglijas redzamās debess un atmosfēras aptumsums." (13)

Kāds aculiecinieks Masačusetsā šo notikumu apraksta sekojoši: "No rīta saule uzlēca skaidra, bet drīz apmācās. Mākoņi klājās arvien zemāk, un no tiem, melniem un draudošiem, kādi tie drīz vien šķita, uzliesmoja zibeņi, dārdēja pērkons un lija neliels lietus. Ap pulksten deviņiem mākoņi kļuva gaišāki un pieņēma mīsiņa vai vara nokrāsu, un šajā savādajā, pārdabiskajā gaismā pavisam neparasti izskatījās koki, klintis, ēkas, ūdens un cilvēki. Nedaudz minūtēs smags, melns mākonis izplētās pār visu debess velvi, izņemot šauru svītriņu pie horizonta, un visapkārt kļuva tik tumšs kā parasti pulksten deviņos vasaras vakarā.(..)

Ļaužu sirdis pakāpeniski piepildīja bailes, nemiers un godbijība. Sievas stāvēja durvju priekšā un raudzījās tumšajos laukos, vīri atgriezās no sava darba tīrumā, namdari atstāja darba rīkus, kalējs – savu smēdi, tirgotājs – leti. (307) Skolas slēdza, un bērni trīcēdami skrēja mājup. Ceļinieki meklēja patvērumu tuvākajās zemnieku mājās. "Ko gan tas nozīmē?" jautāja visas lūpas un sirdis. Likās, ka pār zemi gatavojas brāzties viesuļvētra vai arī pienācis visu lietu gals.

Iededzināja sveces; pavarda ugunis spīdēja tik spoži kā rudenī bezmēness vakaros.(..) Mājputni atgriezās savās nojumēs un gatavojās nakts dusai, lopi sanāca pie ganību vārtiem un mauroja, vārdes kurkstēja, putni nodziedāja vakara dziesmas, un sāka lidināties sikspārņi. Bet cilvēki labi apzinājās, ka nakts vēl nav pienākusi .(..)

Dr. Nateniels Vaitekera, Tabernekles draudzes gans Salemē, sapulcēšanās namā noturēja reliģisku dievkalpojumu un savā svētrunā uzsvēra, ka šī tumsa ir pārdabiska. Draudzes sanāksmes notika arī daudzās citās vietās. Teksti, kurus lietoja iepriekš nesagatavotajām svētrunām, visi it kā norādīja, ka šī tumsa atbilst Rakstu pravietojumiem (..). Pēc pulksten vienpadsmitiem tumsa bija visbiezākā." (14) "Šī apgabala lielākajā daļā tumsa tajā dienā bija tik dziļa, ka bez sveces gaismas ļaudis nevarēja saskatīt ne pulksteni, ne paēst pusdienas vai veikt kādus mājas darbus.(..)

Tumsa pārklāja neparasti plašu apgabalu. Uz austrumiem tā sniedzās līdz Felmutai. Rietumos tā skāra Konektikutas vistālāko daļu un Albani. Dienvidos to redzēja jūras piekrastē, un ziemeļos tik tālu, cik tālu sniedzās amerikāņu kolonijas." (15)

Vienu vai divas stundas pirms vakara iestāšanās pēc šīs dienas biežās tumsas debesis daļēji noskaidrojās un parādījās saule, lai gan to vēl aizplīvuroja bieza, melna masa."Pēc saulrieta mākoņi atkal uzkāpa augstāk un ļoti ātri satumsa." (308) Nakts tumsa nebija mazāk neparasta un baiga kā iepriekšējā dienā; neskatoties uz to, ka bija gandrīz pilns Mēness, nevienu priekšmetu nevarēja saskatīt bez mākslīgās gaismas, kuru, skatoties no kaimiņu mājām vai citas attālākas vietas, tomēr bija grūti ieraudzīt Ēģiptes tumsai līdzīgajā melnajā naktī, kas šķita gaismas starus necaurlaidoša." (16) Kāds šī notikuma liecinieks sacīja: "Es nevarēju atbrīvoties no domām, ka tumsa nebūtu lielāka pat tad, ja visus debesu gaismas ķermeņus ietītu necaurredzamā melnumā vai arī tie vairs neeksistētu." Kaut arī pulksten deviņos šajā vakarā uzlēca pilns Mēness, "tam nebija nekāda spēka izkļiedēt nāvei līdzīgās ēnas". Pēc pusnakts tumsa pazuda, un, kad parādījās Mēness, tas sākumā it kā atgādināja asinis.

1780. gada 19. maijs vēsturē atzīmēts kā "tumša diena". Kopš Mozus laika nav ziņu par tumsu, kas būtu bijusi tik bieža, tik plaša un tik ilgstoša. Aculiecinieku sniegtie šī notikuma apraksti ir tikai Kunga vārdu atbalss, kurus teicis pravietis Joēls divdesmit piecus gadsimtus pirms to piepildīšanās: "Saule pārvērtīsies tumsībā un Mēness asinīs, pirms nāks Kunga lielā un briesmīgā diena." (Joēla 3:4)

Kristus savai tautai ir pavēlējis modri vērot Viņa atnākšanas zīmes un priecāties, tās ieraugot, jo tas viss vēstī, ka drīz parādīsies viņu Ķēniņš. "Kad tas sāk piepildīties," Viņš sacīja, "tad stiprinieties un celiet uz augšu savas galvas, jo jūsu pestīšana tuvojas." Saviem sekotājiem Kungs norādīja uz pavasari plaukstošajiem kokiem un sacīja: "Kad tiem pumpuri raisās, jūs paši zināt, ka vasara jau ir tuvu. (309) Tāpat, redzot visu to notiekam, jums jāzina, ka tuvu ir Dieva valstība." (Lūk. 21:28,30,31)

Bet, kad pazemības un nodošanās gars draudzē atdeva vietu lepnumam un formālismam, mīlestība uz Kristu un ticība Viņa nākšanai atdzisa. Aizņemti ar laicīgām lietām un izpriecu meklēšanu, tie, kas saucās Dieva ļaudis, bija kļuvuši akli pret Pestītāja pamācībām attiecībā uz Viņa nākšanas zīmēm. Patiesību par Kristus otro atnākšanu atstāja novārtā, bet Rakstus, kas vēstīja šo atziņu, aptumšoja ar

nepareiziem izskaidrojumiem, līdz to gandrīz vairs nemaz nepieminēja un aizmirsa. Sevišķi tas sakāms par Amerikas baznīcām. Brīvība un ērtības, ko baudīja visas sabiedrības šķiras, godkārigā tieksme pēc bagātības un greznuma, kas izraisīja visu citu pārvarošu nodošanos naudas pelnīšanai, dedzīga dzišanās pēc slavas un varas, kas likās esam visu sniedzamības robežās, ierosināja cilvēkus savas intereses un cerības koncentrēt ap šīs dzīves lietām, atvirzot tālu nākotnē svinīgo dienu, kad izzudīs pašreizējā lietu kārtība.

Norādot saviem sekotājiem uz otrās atnākšanas zīmēm, Pestītājs viņiem jau tad pateica, ka tieši pirms Viņa atgriešanās valdīs vispārēja atkrišana. Tad, tāpat kā Noas dienās, būs vērojama rosība un kņada laicīgajos darbos un izpriecu meklēšanā – pirkšanā, pārdošanā, dēstīšanā, namu celšanā un precēšanās pasākumos, kas liks aizmirst Dievu un nākošo dzīvi. Tiem, kas dzīvo šinī laikā, Kristus saka: "Sargieties, ka jūsu sirdis netop apgrūtinātas ar lieku ēšanu un vīna skurbumu, un laicīgām rūpēm, ka šī diena jums piepeši neuzbrūk. Tāpēc esiet modrīgi allaž un lūdziet, ka varat šim visam izbēgt, kas notiks, un pastāvēt Cilvēka Dēla priekšā." (Lūk. 21:34,36, Glika tulk.)

Draudzes stāvokli šajā laikā attēlo Pestītāja vārdi, kas rakstīti Atklāsmes grāmatā: "Tev ir vārds, ka tu dzīvo, bet tu esi miris." (Atkl.3:1) (310) Un tiem, kas liedzas atmosties no savas bezrūpīgās drošības sajūtas, adresēts svinīgais brīdinājums: "Ja tu nebūsi nomodā, Es nākšu kā zaglis, un tu nezināsi, kurā stundā Es nākšu pār tevi." (Atkl. 3:3)

Cilvēkus vajadzēja pamodināt, lai viņi ieraudzītu tiem draudošās briesmas, lai viņi sagatavotos uz svinīgajiem, ar pārbaudes laika beigām saistītajiem notikumiem. Dieva pravietis ziņo: "Liela ir Kunga diena un visai briesmīga. Kas gan var tajā pastāvēt?" (Joēla 2:11) Kas pastāvēs, kad parādīsies Viņš, kura "acis ir pārāk šķīstas, lai varētu skatīt ļaunumu" un uzlūkot "varas darbus"? (Habak. 1:13) Tiem, kas sauc: "Mūsu Dievs! Mēs (..) Tevi pazīstam", un tomēr pārkāpj Viņa derību un steidzas pēc citiem dieviem (Hoz. 8:2,1; Ps. 16:4), sirdī apslēpjot netaisnību un iemīlot negodīgus ceļus, – tādiem Kunga diena ir "tumša (..) un nevis gaisma, tā ir tumša, bez gaismas spožuma". (Amosa 5:20) "Tai pašā laikā notiks," saka Kungs, "ka Es pārmeklēšu ar uguni visu Jeruzālemi un piemeklēšu ļaudis, kas joprojām guļ savā vecajā raugā un runā savā sirdī: Kungs mums nedarīs ne ļabu, ne ļaunu." (Cef. 1:12) "Es piemeklēšu pasaules ļaunumu un bezdievju noziegumu; Es iznīcināšu lepno augstprātību un pazemošu varmāku lielību." (Jes. 13:11) "Ne viņu sudrabs, ne viņu zelts tos neizglābs"; "viņu manta paliks par laupījumu, un viņu nami par postažām." (Cef. 1:18,13, Glika tulk.)

Skatīdamies uz šo priekšā stāvošo briesmīgo laiku, pravietis Jeremija izsaucās: "Man ir tik baigi, tik baigi!" "Es nevaru ciest klusu, jo tu, mana dvēsele, dzirdi bazūnes skaņas, un tas jau ir kara troksnis. Sitiens nāk pēc sitiena." (Jer. 4:19,10) "Šī diena būs bardzības diena, bēdu un bailības diena, vētras un posta diena, melna un tumša diena, apmākusies un miglaina diena, bazūnes un kara trokšņa diena." (Cef. 1:15,16, Glika tulk.) (311) "Redzi, Kunga diena nāk, (..) lai pārvērstu zemi par tuksnesi un iznīcinātu tajā esošos grēciniekus." (Jes. 13:9.)

Nemot vērā šo lielo dienu, Dieva Vārds vissvinīgākajā un iespaidīgākajā valodā aicina Viņa ļaudis uzmosties no garīgās letarģijas un ar grēku nožēlu un pazemošanos meklēt Kunga vaigu: "Pūtiēt tauri Ciānā, saceliet trauksmi Manā svētajā kalnā, satrūkstieties, visi zemes iedzīvotāji! Jo Kunga diena nāk, tā ir jau tuvu. Gavējiet svētā godbijībā, izsludiniet grēku nožēlas dienu. Savāciet vienuviet visu tautu svētās un nopietnās pārdomās, lai sanāk kopā draudze, sapulciniet tautas vecajus, sanesiet kopā (..) zīdaiņus! Līgavainis lai iziet no savas mītnes un līgava no savas īpašās dzīvojamās telpas! Lai priesteri stāv raudādami starp tempļa priekštelpu un altāri." "Atgriezieties atkal pie Manis, no visas savas sirds ar gavēšanu, asarām, nožēlu un sērām! Saplosiet savas sirdis un ne savas drēbes. Un atgriezieties pie Kunga, sava Dieva, jo Viņš ir žēlīgs, līdzcietīgs un sirsnīgs (..)." (Joēla 2:1,15-18,12,13)

Lai sagatavotu ļaudis pastāvēšanai Dieva dienā, bija veicams liels reformas darbs. Dievs redzēja, ka daudzi, kas saucas par Viņa sekotājiem, nedomāja par mūžību, un tādēļ savā žēlastībā gatavojās sūtīt brīdinājuma vēsti, lai viņus modinātu no sastinguma un pamudinātu sagatavoties Kunga atnākšanai.

Šis brīdinājums sniegts Atklāsmes grāmatas 14. nodaļā. Tā ir triju eņģeļu vēsts, kur, lietojot simbolisku izteiksmi, teikts, ka to sludina debesu būtnes, bet tūlīt pēc tam seko Cilvēka Dēla nākšana "ievākt zemes plauju". Pirmais no šiem brīdinājumiem pasludina tuvojošos tiesu. Pravietis redzēja eņģeli lidojam "debess vidū", un "tam bija mūžīgs Evaņģēlijs sludināms tiem, kas dzīvo virs zemes, un visām tautām un ciltīm, valodām un tautībām. Viņš sauca stiprā balsī: Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda. Pielūdziet To, kas radījis debesi un zemi, jūru un ūdeņu avotus." (Atkl.14:6,7)

(312) Šī vēsts ir nosaukta par daļu no "mūžīgā Evaņģēlija". Un Evaņģēlija sludināšanas darbs nav uzticēts eņģeļiem, bet gan cilvēkiem. Svētie eņģeļi tiek nosūtīti šī darba vadīšanā, viņi pārziņa lielo cilvēku glābšanas pasākumu, bet tiešo Evaņģēlija sludināšanu veic Kristus kalpi virs zemes.

Uzticīgiem vīriem, kas paklausīja Dieva Gara pamudinājumiem un Viņa Vārda mācībām, šo brīdinājumu vajadzēja nest tālāk pasaulei. Tie bija ņēmuši vērā "stipro pravieša vārdu", "svēci, kas spīd tumšā vietā, iekams diena aust un uzlec rīta zvaigzne". (2. Pēt. 1:19) Viņi Dieva atzīšanu bija meklējuši vairāk nekā visas apslēptās mantas, uzskatot, ka to iegūt "ir labāk nekā sudrabu mantot un viņu krāt labāk nekā spožu zeltu". (Sal. pam. 3:14, Glika tulk.) Un Kungs tiem atklāja valstības lielās patiesības. "Kunga noslēpums ir pie tiem, kas Viņu bīstas, un Viņa derība tiem dos saprašanu." (Ps. 25:14, Glika tulk.) Ne jau mācītie teologi bija tie, kas saprata šo patiesību un iesaistījās sludināšanā. Ja viņi būtu bijuši uzticīgi sargi, kas, daudz lūdzot, rūpīgi pētī Rakstus, tad tie izprastu nakts laiku; pravietojumi būtu viņiem atklājuši notikumus, kuriem tūlīt vajadzēja norisināties. Bet tie neieņēma šādu stāvokli, un vēsts tika dota vienkāršiem, pazemīgiem vīriem. Jēzus sacīja: "Staigājiet, kamēr jums ir gaisma, lai tumsība jūs neapņem." (Jāņa 12:35) Tie, kas novēršas no Dieva sniegtās gaismas un ir nolaidīgi meklēt to, kad tā atrodas viņu sniedzamības robežās, tiek atstāti tumsā. Bet Pestītājs saka: "Kas seko Man, tas patiesi nestaigās tumsībā, bet tam būs dzīvības gaisma." Ikviena dvēsele, kas neatlaidīgi tiecas darīt Dieva prātu, nopietni ņemot vērā jau doto gaismu, saņems vēl lielāku gaismu, tai tiks sūtīta debesu mirdzumā starojošā zvaigzne, lai viņu vadītu visā patiesībā.

Kristus pirmās atnākšanas laikā svētās pilsētas priesteriem un rakstu mācītājiem, kam bija uzticētas Dieva neapstrīdamās patiesības, noteikti bija iespējams izprast laika zīmes un pasludināt Apsolītā nākšanu. (313) Mihaš pravietojums norādīja Viņa dzimšanas vietu (Mihaš 5:2.); Daniēls sīki aprakstīja Viņa atnākšanas laiku. (Dan. 9:25) Dievs šos pravietojumus uzticēja jūdu vadoņiem, un tiem nebija nekāda atļaisnojuma, ja viņi tos nezināja un nebrīdināja ļaudis, ka Mesijas atnākšana ir tieši durvju priekšā. So nezināšanu izraisīja grēcīgā nolaidība. Jūdi cēla pieminekļus nonāvētajiem Dieva praviešiem, un tajā pašā laikā, parādot cieņu šīs zemes lielajiem vīriem, godāja sātana kalpus. Aizņemti godkāriņos strīdos par vietu un varu cilvēku vidū, tie no sava redzesloka pazaudēja Debesu Ķēniņa piedāvāto dievišķo godu.

Izraēla vecajiem ar dziļu interesi un godbijību vajadzēja studēt aprakstus par pasaules vēstures vislielākā notikuma vietu, laiku un apstākļiem, kad uz šo zemi nāks Dieva Dēls, lai glābtu cilvēkus. Visai tautai vajadzēja būt modrai un gaidīt, lai tā varētu būt starp pirmajiem pasaules Glābēja apsveicējiem. Bet, lūk, Betlēmē divi noguruši ceļinieki no Nācaretes pakalniem iet pa šauru ielu visā tās garumā līdz pat pilsētas austrumu robežai, velti meklējot vietu pajumtei un nakts atpūtai. Tiem neatveras nevienas durvis. Nožēlojamā mājoklī, kas paredzēts lopiem, viņi beidzot atrod patvērumu, un tur piedzimst pasaules Pestītājs.

Debesu eņģeļi bija redzējuši godību, kurā Dieva Dēls dalījās ar savu Tēvu pirms pasaules radīšanas, un tādēļ ar kāpinātu interesi gaidīja Viņa parādīšanos virs zemes kā notikumu, kas ļoti iepriecinās visas tautas. Eņģeļi tika sūtīti nest priecīgo vēsti tiem, kas bija gatavi to uzņemt un kas līksmi to pavēstītu tālāk citiem zemes iedzīvotājiem. Kristus bija pazemojies līdz cilvēka dabas pieņemšanai. (314) Viņam, gatavojoties atdot savu dvēseli par grēku upuri, vajadzēja nest bezgala lielu ciešanu nastu, tomēr eņģeļi vēlējās, lai Visaugstākā Dēls arī savā pazemojumā cilvēku priekšā varētu parādīties savai slāvai atbilstošā cieņā un godībā. Vai zemes lielie vīri tagad sapulcēsies Izraēla galvaspilsētā apsveikt Kristus atnākšanu? Un vai eņģeļu leģioni Viņu iepazīstinās ar gaidošajiem ļaudīm?

Kāds eņģelis tuvojas zemei, lai redzētu, kas ir sagatavojušies apsveikt Jēzu. Bet viņš nevar saskatīt nekādas gaidīšanas pazīmes. Viņš nedzird slavas un uzvaras gaviļu balsi, ka pienācis Mesijas ierašanās brīdis. Kādu laiku eņģelis lidinās pār izredzēto pilsētu un templi, kur gadsimtiem ilgi atklājusies dievišķā klātbūtne, bet pat tur valda tāda pati vienaldzība. Krāšņi un lepni tērpti priesteri dievnamā pienes apgānītus upurus. Farizeji skaļā balsī turpina uzrunāt ļaudis vai ielu stūros izteikties savās lielīgajās lūgšanās. Ķeizaru pilis, filozofu sanāksmēs, rabīnu skolās – visur valda vienāda nevērība pret brīnumaino notikumu, kas visas Debesis piepildījis ar prieku un slāvu, – Cilvēku Glābējs gatavojas nākt uz šo Zemi.

Nekas neliecina, ka Kristus tiktu gaidīts, ka ļaudis būtu sagatavojušies uzņemt dzīvības Lielkungu. Pārsteigts un apmulsis dievišķais vēstnesis grib atkal atgriezties Debesīs ar šo apkaunojošo vēsti, kad viņš ierauga pulciņu ganu, kuri naktī nomodā sargā savus ganāmpulkus, raugās zvaigžņotajās debesīs un, ilgodamies pēc pasaules Glābēja parādīšanās, pārdomā pravietojumus par Mesiju, kuram jānāk uz Zemi. Lūk, ļaudis, kas sagatavojušies uzņemt priecīgo vēsti. Tiem pēkšņi parādās Kunga eņģelis, atklājot šo skaisto patiesību. Debesu godība piepilda visu lidzenumu, kļūst redzams neskaitāms eņģeļu pulks, un, it kā pasludinātais prieks būtu par lielu, lai to no debesīm atnestu tikai

viens vēstnesis, slavas dziesmā, kuru reiz dziedās visas izglābtās tautas, savienojas ļoti daudzas balsis: "Gods Dievam augstībā, un miers virs zemes, un cilvēkiem labs prāts."(Lūk. 2:14)

(315) Ak, kāda mācība slēpjas šajā brīnišķajā Betlēmes stāstā! Kā tas nosoda mūsu neticību, lepnumu un pašapmierinātību. Kā tas mūs brīdina, lai savā noziedzīgajā vienaldzībā arī mēs nenokavētu izprast laika zīmes un nepaliktu neziņā par mūsu piemeklēšanas dienu.

Ne vien Jūdejas augstienē, ne tikai starp vienkāršajiem, pieticīgajiem ganiem eņģeļi atrada Mesijas nākšanas modros gaidītājus. Arī pagānu zemē bija ļaudis, kas Viņu gaidīja, tie bija gudri vīri, bagāti un dižciltīgi Austrumu zemes filozofi. Pētot dabu, gudrie bija ieraudzījuši Dievu Viņa roku darbā. No ebreju Rakstiem tie uzzināja par zvaigzni, kas uzlēks no Jēkaba, un ar dedzīgām ilgām gaidīja, kad nāks Tas, kuram vajadzēja būt ne tikai "Izraēla iepriecai", bet arī "Gaismai apgaismot pagānus" un "par pestīšanu līdz pasaules galam". (Lūk. 2:25,32; Ap.d. 13:4,7) Tie bija gaismas meklētāji, un gaisma no Dieva troņa apspīdēja taku zem viņu kājām. Kamēr Jeruzālemes priesteri un rabīni, īpaši ieceltie patiesības sargi un izskaidrotāji, tinās tumsā, Debesu sūtītā zvaigzne vadīja šos pagānu svešiniekus uz jaunpiedzimušā Ķēniņa dzimšanas vietu.

Kristus "kļūs otrreiz redzams par pestīšanu tiem, kas Viņu gaida". (Ebr. 9:28) Tāpat kā ziņas par Pestītāja dzimšanu, arī vēsts par otro adventi netika uzticēta ļaužu reliģiskajiem vadoņiem. Tie nebija centušies uzturēt savienību ar Dievu un atteicās pieņemt Debesu sniegto gaismu; šī iemesla dēļ viņi neiekļāvās to skaitā, par kuriem apustulis Pāvils rakstīja: "Bet jūs, brāļi, nedzīvojiet tumsībā, ka šī diena jūs varētu pārsteigt kā kāds zaglis. Jo jūs visi esat gaismas bērni un dienas bērni. Mēs nepiederam ne naktij, ne tumsai." (1. Tes. 5:4,5)

Sargiem uz Ciānas mūriem pirmajiem vajadzēja dzirdēt vēsti par Pestītāja nākšanu, pirmajiem vajadzēja pacelt savu balsi, lai pasludinātu Viņa tuvumu, pirmajiem vajadzēja brīdināt ļaudis sagatavoties Viņa atnākšanai. Bet tie visam ļāva iet savu gaitu, sapņojot par mieru un drošību, kamēr ļaudis turpināja gulēt savos grēkos. Jēzus savu draudzi redzēja līdzīgu neauglīgam vīges kokam, ko gan sedza daudzsološas lapas, bet nebija nekādu labu augļu. (316) Lielīgi tika ievērotas reliģijas formas, bet bez pazemības, grēku nožēlas un ticības, kas vienīgās kalpošanu var padarīt Dievam patīkamu. Gaŗa pievilcīgo īpašību vietā bija redzams lepnums, formālisms, iedomība, savtība un varas pielietošana. Atkritusī draudze aizvēra savas acis pret laika zīmēm. Dievs to neatmeta un joprojām palika uzticīgs, bet viņi aizgāja no Dieva un atšķīrās no Kristus mīlestības. Un tā kā tie atteicās pakļauties nosacījumiem, tad arī nepiepildījās viņiem dotie Dieva apsolījumi.

Ar tādiem rezultātiem jārēķinās vienmēr, kad cilvēki nevērtē Dieva dāvāto gaismu un piešķirtās priekšrocības. Ja draudze nesekos Dieva atklātajai gribai, pieņemot katru gaismas staru un pildot katru tai zināmo pienākumu, tad reliģija neizbēgami deģenerēsies formu ievērošanā un zudīs dzīvību dodošais dievbijības gars. So patiesību vairākkārt uzskatāmi apstiprinājusi baznīcas vēsture. Dievs no saviem ļaudīm prasa dāvatajām svētībām un priekšrocībām atbilstošu ticību un paklausības darbus. Paklausība savukārt prasa upurus un sevī ietver krustu, un tieši tāpēc tik daudzi, kas saucās par Kristus sekotājiem, atteicās pieņemt gaismu no Debesīm un līdzīgi senajiem jūdiem neatzina savu piemeklēšanas laiku. (Lūk. 19:44) Viņu lepnuma un neticības dēļ Kungs tiem aizgāja garām un savu patiesību atklāja tādiem cilvēkiem, kas, līdzīgi Betlēmes ganiem un Austrumu gudrajiem, bija ņēmuši vērā visu jau saņemto gaismu.

18. AMERIKĀŅU REFORMATORS

[317] Kristus otrās atnākšanas sludināšanas uzsākšanai Dievs izraudzīja īpašu vīru, taisnīgu un godīgu fermeri, kas savā laikā gan bija apšaubījis Rakstu dievišķo autoritāti, tomēr vienmēr sirsnīgi vēlējies uzzināt patiesību. Līdzīgi daudziem citiem reformatoriem, Viljams Millers jaunībā bija cīnījies ar nabadzību un tādā veidā apguvis dārgas mācības – enerģijas un pašizliedzības lielo vērtību. Ģimene, no kuras tas nāca, bija pazīstama ar neatkarīgu, brīvību mīlošu garu, ar izturētu un dedzīgu patriotismu – īpašībām, kas izcēlās arī viņa raksturā. Tēvs bija revolūcijas armijas virsnieks, un upuri, kādus viņš pienesa šī vētrainā laika cīņās un ciešanās, varbūt bija vainīgi pie grūtajiem apstākļiem Millera dzīves sākumā.

Viņam bija fiziski veselīga miesas uzbūve, un jau bērnībā tas parādīja vairāk nekā parastas prāta spējas. Zēnam pieaugot, tās kļuva arvien redzamākas. Viņš bija darbīgs un labi attīstīts, kā arī ļoti slāpa pēc zināšanām. Lai gan tas nevarēja baudīt priekšrocības, ko dod mācības koledžā, viņa mīlestība uz studijām un ieradums visu rūpīgi pārdomāt un pamatīgi pārbaudīt, darīja to par vīru ar veselīgiem spriedumiem un plašu redzeslōku. Viņam bija nevainojami tikumisks raksturs un apskaužama slava, jo ar savu godīgumu, taupību un labvēlību tas bija iemantojis vispārēju cieņu. (318) Pateicoties enerģijai un uzcītībai, viņš agri kļuva turīgs, tomēr neatmeta ieradumu pastāvīgi

mācīties. Viņš uzticīgi izpildīja dažādus pilsoniskus un militārus amatus, un šķita, ka šī vīra priekšā paveras visas iespējas iegūt bagātību un godu.

Viņa māte bija patiesi dievbijīga sieviete, tādēļ bērnībā jauneklis tika pakļauts reliģiskiem iespaidiem. Tomēr agrajos vīra gados tas nonāca deistu sabiedrībā, kuri uz viņu atstāja jo lielāku iespaidu tāpēc, ka vairākumā visi bija labi pilsoņi un draudzīgi, izpalīdzīgi cilvēki. Dzīve kristīgā sabiedrībā – šī apkārtnē zināmā mērā bija ietekmējusi viņu raksturu. Par visu, ar ko tie izcēlās un kā dēļ tos cienīja un tiem uzticējās, viņi bija parādā Bībelei, un tomēr šīs labās dāvanas tā bija izkropļotas, ka tagad ar savu iespaidu vērsās pret Dieva Vārdu. Satiekoties ar šiem cilvēkiem, Millers pamazām sāka pieņemt viņu uzskatus. Tā laika Rakstu izskaidrojumi sagādāja zināmas grūtības, kas kādreiz pat šķita nepārvaramas, tomēr arī viņa jaunā pārliecība, kas Bībeli lika nobīdīt pie malas, tās vietā nepiedāvājot neko labāku, nepavisam nedeķa gaidīto apmierinājumu. Neskatoties uz to, apmēram divpadsmit gadus viņš turpināja turēties pie šiem uzskatiem. Bet trīsdesmit četrus gadus vecumā Svētais Gars pārliecināja viņa sirdi, ka tas ir grēcinieks. Savā līdzšinējā pārliecībā viņš nebija atradis nekādus drošus apsolījumus par laimīgu aizkapa dzīvi. Nākotne pretī vērsās tumša un drūma. Vēlāk, atceroties savas izjūtas šajā laikā, viņš sacīja:

"Nevienas dievības neatzišana šķita auksta un stindzinoša, jo tā sev līdzī nesa tikai iznīcību. Debesis pāri manai galvai likās kā varš un zeme zem kājām kā dzelzs. Mūžība – kas gan tā tāda? Un nāve – kādēļ tā pastāv? Jo vairāk es par to domāju, jo mazāk kaut ko varēju aptvert. Jo vairāk pārcilāju dažādos variantus, jo neskaidrāki kļuva mani secinājumi. Tad es centos nedomāt, bet prāts nebija savaldāms. Es tiešām jutos ļoti nelaimīgs, bet nesapratu iemeslu. Es kurnēju un sūdzējos, bet nezināju par ko. Apzinājos, ka kaut kur ir pielaista kļūda, bet nesapratu, kā to izlabot un kur atrast kaut ko labāku. Es skumu, bet cerību nekur neredzēju."

Šādā stāvoklī viņš pavadīja vairākus mēnešus. "Pēkšņi," Millers saka, "mani dziļi iespaidoja Pestītāja raksturs. (319) Šķita, ka tiešām var arī būt tik laba un līdzjūtīga Būtne, kas atdod pati sevi, lai izpirktu mūsu pārkāpumus, tādā veidā glābjot no grēka soda izciešanas. Es sapratu, cik tai jābūt brīnišķīgai Personai, un iztēlojos, kā varētu mesties Tās rokās un uzticēties Viņa žēlastībai. Bet radās jautājums: kā pierādīt, ka tāda Būtne vispār pastāv? Es atradu, ka ārpus Bībeles nav nekādu ziņojumu par kāda Glābēja esamību, ne arī drošības par nākošo dzīvi. (..)

Redzēju, ka Bībele piedāvā tieši tādu Pestītāju, kāds man bija vajadzīgs, mani mulsināja tikai viena doma, kā gan cilvēku sarakstīta grāmata var atklāt tādas pamatlikumus, kas tik pilnīgi atbilst kritušās pasaules vajadzībām. Biju spiests atzīt, ka Raksti ir Dieva sniegta atklāsme. Tie man sagādāja prieku, un Jēzū es atradu Draugu. Pestītājs kļuva par pirmo starp desmit tūkstošiem, un Raksti, kas iepriekš šķita tumši un pretrunīgi, tagad pārvērtās par spīdekli zem manām kājām un gaismu manā ceļā. Mans prāts noskaidrojās un nomierinājās. Es atradu, ka Kungs Dievs ir varena Klints dzīves okeāna vidū. Bībele tagad kļuva par grāmatu, ko studēju vairāk par visu citu, un patiesi varu apliecināt, ka pētīju to ar lielu prieku. Es atradu, ka man nekad nav stāstīta pat puse no patiesības. Brīnījos, kāpēc iepriekš nebiju saskatījis tās skaistumu un godību, un jutos pārsteigts, ka esmu spējis to noraidīt. Tur es atradu visu, ko vien mana sirds varēja vēlēties, – zāles ikvienai manai slimībai. Līdz ar to zaudēju patiku uz citu lasāmvielu un ar visu savu sirdi sāku meklēt gudrību no Dieva." (1)

Pēc tam Millers atklāti apliecināja savu ticību reliģijai, ko bija nicinājis. Bet viņa neticīgie biedri nevilcinājās izvīrīt visus tos argumentus, kurus tas pats agrāk bieži bija lietojis pret Rakstu dievišķo autoritāti. Tajā laikā viņš vēl nebija sagatavots tiem atbildēt, bet tomēr sprieda, ka Bībelē, ja tā ir atklāsme no Dieva, jāvalda pilnīgai saskaņai, un, ja tā ir dota cilvēku pamācīšanai, (320) tad tai jābūt arī piemērotai cilvēku saprašanai. Viņš nolēma pats izpētīt Rakstus un noskaidrot, vai šķietamās pretrunas nav iespējams saskaņot un novērst.

Cenzdamies nolikt pie malas visus aizspriedumainos uzskatus un iztikdams bez komentāriem, viņš salīdzināja dažādos Bībeles tekstus, izmantodams tikai norādes uz lappušu malām un konkordanci. Savas studijas viņš turpināja regulāri un plānveidīgi: iesākot ar 1. Mozus grāmatu un lasot pantu pēc panta, ātrāk neejot tālāk, kamēr atsevišķo fragmentu nozīme bija atklājusies tik tālu, ka nepalika vairs nekas neskaidrs. Ja kāda vieta vēl likās tumša, viņš mēdza to salīdzināt ar visiem citiem tekstiem, kam varēja būt kaut kāda saistība ar aplūkojamo domu. Katru vārdu un tā nozīmi viņš centās savienot ar teksta galveno domu, un, ja viņa viedoklis tur saskanēja ar visiem paralēlajiem pantiem, tad grūtību vairs nebija. Tādā veidā, kad vien viņš sastapās ar kādu ne tik viegli izskaidrojamu vietu, tas atrisinājumu atrada kādā citā Rakstu daļā. Tā kā viņš pētīja, sirsnīgi lūdzot dievišķo apgaismojumu, tad arī tas, kas iepriekš bija licies tumšs, kļuva skaidrs. Viņš pārliecinājās par dziesminieka vārdu patiesīgumu: "Kad kļūst izprotami Tavi vārdi, tie apgaismo un dara vientiesīgos gudrus." (Ps. 119:130)

Ar sevišķu interesi viņš pētīja Daniēla un Atklāsmes grāmatas, lietojot tos pašus izskaidrošanas principus, ko bija izmantojis, iedziļinoties citās Rakstu daļās, un sev par lielu prieku atrada, ka arī pravietiskie simboli ir saprotami. Viņš konstatēja, ka senie pravietojumi ir piepildījušies burtiski, ka visas dažādās figūras, metaforas, līdzības utt. bija izskaidrojamas to tiešajā sakarībā vai arī šie izteicieni bija tuvāk paskaidroti citās rakstvietās un tādā veidā saprotami. "Tā es tīku pārlicināts," viņš atzina, "ka Bībele ir atklātu patiesību ķēde, kas pateiktas tik skaidri un vienkārši, ka ceļiniekam, pat neļēgam, nevajag maldīties." (2) (321) Atrastie patiesības ķēdes locekļi atalgoja viņa pūles, soli pa solim izsekojot daudzo pravietojumu lielos ainojumus. Viņa pārdomas vadīja Debesu eņģeļi, atverot saprašānai jaunas Svēto Rakstu atziņas.

Salīdzinoši novērtēdams pravietojumus, kuriem vēl bija jāpiepildās, ar tiem kas jau pagātnē piepildījušies, viņš nonāca pie atziņas, ka populāros uzskatus par Kristus garīgo valdīšanu – laicīgu tūkstoš gadu zelta laikmetu pirms pasaules gala – Dieva Vārds nemaz neatbalsta. Šī mācība, norādot uz tūkstoš tainības un miera gadiem pirms Kunga personīgās atnākšanas, Dieva dienas briesmīgos notikumus it kā atlika uz tālāku nākotni. Tomēr šis uzskats, lai cik patīkams tas arī nebūtu, runāja pretī Kristus un Viņa apustuļu mācībām, kas uzsvēra, ka kviešiem un nezālēm jāaug kopā līdz pļaujai, līdz pasaules galam (Mat.13:30,38-41), ka "Jauni cilvēki un krāpnieki iestīgs arvien lielākā jaunumā", "ka pēdējās dienās briesmīgi laiki nāks" (2. Tim. 3:13,1) un ka tumsas valsts pastāvēs līdz Kunga atnākšanai, kad to iznīcinās Viņa mutes gars un izdeldēs Viņa atnākšanas spožums. (2. Tes. 2:8)

Apustuļu draudze neticēja mācībai par visas pasaules atgriešanos no grēkiem un Kristus garīgu valdīšanu. Kristieši vispār tai nepiekrita līdz astoņpadsmitā gadsimta sākumam. Bet kā jebkuriem citiem maldiem, arī šai mācībai bija jaunas sekas. Tā Kunga nākšanu lika gaidīt kaut kur tālā nākotnē, līdz ar to novēršot uzmanību no zīmēm, kas vēstīja šīs dienas tuvošanos. Tā radīja pašpaļāvības un drošības sajūtu, kurai gan nebija īsta pamata, bet kas daudziem lika izturēties nevēriģi pret vajadzību sagatavoties uz sastapšanos ar Kungu.

Millers atrada, ka Raksti runā par Kristus burtisku un personīgu nākšanu. Pāvils saka: "Pats Kungs nāks no Debesīm, kad Dievs to pavēlēs, atskanot erceņģeļa balsij un Dieva bazūnei." (1. Tes. 4:16) (322) Un Pestītājs paskaidroja, ka visi "redzēs Cilvēka Dēlu nākam debess padebešos ar lielu spēku un godību". "Jo kā zibens izsaujas no rīta puses un atspīd līdz vakara pusei, tā būs arī Cilvēka Dēla atnākšana." (Mat. 24:30,27) "Cilvēka Dēls nāks savā godībā, un visi svētie eņģeļi līdz ar Viņu." (Mat. 25:31) "Un Viņš izsūtīs savus eņģeļus ar lielu bazūnes skaņu, un tie sakrās Viņa izredzētos." (Mat. 24:31)

Viņam atnākot, tiks uzmodināti taisnie mirušie un taisnie dzīvie tiks pārvērsti. "Mēs gan visi nemirsim," saka Pāvils, "bet visi tapsim pārvērsti it piepeši, acumirkli, pēdējai bazūnei atskanot. Jo bazūne skanēs, un miroņi taps uzmodināti neiznīcībā, un mēs tapsim pārvērsti. Jo tam, kas šeit iznīcīgs, jātērpjas neiznīcībā, un tam, kas šeit mirstīgs, jātērpjas nemirstībā." (1. Kor.15:51-53) Un savā Vēstulē tesalonīķiešiem, aprakstījis Kunga nākšanu, viņš saka: "Pirmie celsies tie, kas ticībā uz Kristu miruši. Pēc tam mēs, dzīvie, kas vēl pāri palikuši, kopā ar viņiem tiksīm aizrauti gaisā padebešos pretī Kungam. Tā mēs būsīm kopā ar Kungu vienmēr." (1. Tes. 4:16,17)

Ne agrāk, kā tikai Kristum personīgi atnākot, Viņa ļaudis varēs iemantot valstību. Pestītājs sacīja: "Kad Cilvēka Dēls nāks savā godībā un visi eņģeļi līdz ar Viņu, tad Viņš sēdēs uz sava godības krēsla. Un visi ļaudis taps sapulcināti Viņa priekšā, un Viņš tos šķīrs tā, kā gans avis šķīr no āžiem; un stādīs avis pa savu labo roku, bet āžus pa kreiso roku. Tad Kēniņš sacīs uz tiem pie savas labās rokas: Nāciet šurp jūs, Mana Tēva svētie, iemantojiet valstību, kas jums ir sataisīta no pasaules iesākuma." (Mat. 25:31-34) No tikko minētajām rakstvietām mēs redzam, ka tad, kad nāks Cilvēka Dēls, mirušie uzcelsies un dzīvie tiks pārvērsti. (323) Ar šo lielo pārmaiņu viņi tiks sagatavoti ieiešanai valstībā, jo Pāvils saka: "Miesa un asinis nevar iemantot Dieva valstību, nedz arī iznīcība var iemantot neiznīcību." (1. Kor.15:50) Cilvēks savā pašreizējā stāvoklī ir mirstīgs, iznīcīgs, bet Dieva valsts būs neiznīcīga, mūžīgi paliekoša. Tāpēc cilvēks savā pašreizējā stāvoklī nevar ieiet Dieva valstī. Bet, kad Jēzus nāks, Viņš saviem ļaudīm piešķīrs nemirstību, un tad Viņš tos aicinās saņemt valstību, kurai līdz šim tie bija tikai mantinieki.

Šīs un arī citas rakstvietas Milleram kļuva par skaidru pierādījumu, ka notikumi, kurus gaidīja pirms Kristus atnākšanas, kā, piemēram, universāls miers un Dieva valsts uzcelšana virs zemes, patiesībā sekos otrajai adventei. Viņš arī atrada, ka visas laika zīmes un pasaules stāvoklis atbilst pēdējo dienu pravietiskajam aprakstam. Vadoties tikai no Rakstu studijām, viņš bija spiests secināt, ka laika posms, kas zemei atvēlēts vēl pašreizējā stāvoklī, tuvojas beigām.

"Vēl cits pierādījums, kas būtiski ietekmēja manu prātu," viņš saka, "bija Rakstu hronoloģija (.). Es atradu, ka iepriekš paziņotie notikumi, kas bija piepildījušies pagātnē, bieži ir norisinājušies kādā

noteiktā laika sprīdī. Simt divdesmit gadi pirms plūdiem (1. Moz. 6:3); septiņas dienas pirms lietus sākšanās un četrdesmit dienu lietus periods (1. Moz. 7:4); četri simti gadus ilgā Abrahāma pēcnācēju uzturēšanās svešā zemē (1. Moz. 15:13); trīs dienas dzēriena devēja un maizes cepēja sapņos (1. Moz. 40:12-20); faraona septiņi gadi (1. Moz. 41:28-54); četrdesmit gadi tuksnesī (4. Moz. 14:34); trīs ar pus gadus ilgais bada laiks (1. Kēn. 17:1); (skat. Lūk. 4:25), (...) septiņdesmit gadi gūstā (Jer. 25:11), Nebukadnecara septiņi laiki (Dan. 4:13-16); un septiņas nedēļas, sešdesmit un divas nedēļas un viena nedēļa, kas viss kopā izveidoja jūdiem nošķirtās septiņdesmit nedēļas (Dan. 9:24-27), – visi šajos laikos ietvertie notikumi kādreiz pastāvēja tikai kā pravietojums, bet tie ir piepildījušies saskaņā ar pravietoto vārdu." (3)

(324) Tāpēc, kad Millers, studējot Bībeli, atrada dažādus hronoloģiskus periodus, kas, kā viņš nojauta, sniedzās līdz Kristus otrai atnākšanai, viņš nevarēja rīkoties savādāk, kā uzskatīt tos par "iepriekš noteiktiem laikiem", ko Dievs atklājis saviem kalpiem. "Noslēpumainās lietas," saka Mozus, "visas pieder Kungam, mūsu Dievam, bet atklātās lietas ir darītas zināmas mums un mūsu bērniem" (5. Moz. 29:29), un ar pravieti Amosu Kungs paskaidro, ka Viņš "neko nedara, neatklājis savu noslēpumu praviešiem, saviem kalpiem". (Amosa 3:7) Tātad Dieva Vārda pētītāji var cerēt, ka Rakstos viņi atradīs jau iepriekš skaidri pateiktus vispārsteidzošākos cilvēces vēstures notikumus.

"Tā kā es biju pilnīgi pārliecināts," saka Millers, "ka ikkatrs Dieva iedvesmots Raksts ir derīgs" (skat. 2. Tim. 3:16), ka tas nekad nav cēlies no cilvēka gribas, bet ir uzrakstīts, Svētajam Garam ierosinot svētus prātus (2. Pēt.1:21), un ir domāts "mūsu pamācībai, lai mēs, izturīgi būdami bēdās un iepriecīti smeldami Rakstos, iegūtu cerību" (Rom. 15:4), tad Bībeles hronoloģiskās daļas nevarēju vērtēt savādāk kā tikai par Dieva Vārdu, kas no mūsu puses prasa tikpat nopietnu attieksmi kā jebkura cita Rakstu daļa. Tāpēc domāju, ka, pūloties saprast, ko Dievs savā žēlastībā ir atzinis par derīgu, lai mums to atklātu, man nebija tiesību paiet garām pravietiskajiem periodiem." (3)

Šķita, ka visskaidrāk otrās adventes laiku atklāj pravietojums Dan.8:14, Glikā tulk.: "Divi tūkstoši un trīssimti dienas būs skaitāmas no vakara līdz rītam, tad svētā vieta atkal taps iesvētīta." Sekodams savam pieņēmumam, ka Raksti paši sevi izskaidro, Millers uzzināja, ka simboliskajos pravietojumos diena atbilst gadam (4. Moz. 14:34; Ec. 4:6); viņš redzēja, ka 2300 pravietisko dienu vai burtisko gadu periods sniedzās tālu pāri jūdiem iedalītā laika beigām un tāpēc tas nevar attiekties uz viņu iekārtas svētnīcu. Millers pievienojās plaši pieņemtajam uzskatam, ka kristīgajā laikmetā svētnīca ir zeme, un tāpēc sprieda, ka Dan. 8:14 iepriekš vēstītā svētnīcas iesvētīšana vai (325) šķīstīšana attēlo Zemes tīrīšanu ar uguni, kas notiks Kristum otrreiz atnākot. Tālāk viņš secināja, ka, ja varētu atrast pareizu 2300 dienu izejas punktu, tad būtu viegli noskaidrot arī otrās adventes laiku. Tādā veidā būtu atklāts laiks lielajam visu piepildošajam notikumam, laiks, kad tiks darīts gals lietu tagadējam stāvoklim ar "visu lepību un varu, greznību un iedomību, ļaunumu un apspiešanu", kad lāsts tiks "noņemts no zemes, nāve iznīcināta, kad Dieva kalpi, pravieši un svētie, un tie, kas bīstas Viņa Vārdu, tiks atalgoti, bet sodīti tie, kas zemi samaitā". (4)

Ar atjaunotu un vēl lielāku nopietnību Millers turpināja pārbaudīt pravietojumus, veltot tik ārkārtīgi svarīgā un par visu citu nozīmīgākā temata studijām veselas nakts un garas dienas. Daniēla astotajā nodaļā viņš nevarēja atrast atslēgu 2300 dienu izejas punktam, lai gan eņģelim Gabriēlam tika pavēlēts paskaidrot Daniēlam atklāsmi, bet viņš to sniedza tikai daļēji. Kad pravieša skatam atklāja briesmīgās vajāšanas, kurām vajadzēja nākt pār draudzi, Daniēls zaudēja spēkus. Vairāk viņš nespēja panest, un eņģelis uz laiku to atstāja. Daniēls kļuva vājš un kādas dienas bija slims. "Un es iztrūcinājos par šo parādīšanu," viņš saka, "bet neviens to nemanīja."

Tomēr Dievs savam vēstnesim bija pavēlējis: "Izskaidro šo parādību." Uzdevumu vajadzēja izpildīt, un, paklausot pavēlei, eņģelis pēc kāda laika atgriezās pie Daniēla un sacīja: "Es esmu ieradies, lai palīdzētu tev nākt pie īstās lietu izpratnes. (...) Tad nu ņem vērā šo vārdu, lai tev šī atklāsmē būtu pilnīgi saprotama." (Dan. 9:22,23) Astotās nodaļas atklāsmē palika neizskaidrots viens svarīgs punkts, proti, moments, kas attiecas uz laiku – 2300 dienu periodu, tāpēc eņģelis, turpinot izskaidrojumu, galvenokārt kavējās tieši pie laika:

(326) "Septiņdesmit nedēļas ir nospriestas par tavu tautu un par tavu svēto pilsētu (...). Tādēļ zini un proti: kamēr vārds izgājis Jeruzālemi atkal uzcelt un uztaisīt, līdz vienam Svaidītam (Kristum) Valdniekam ir septiņas nedēļas un sešdesmit divas nedēļas; tad atkal uzcelts un uztaisīts ar grāvjiem, jebšu spaidu laikā. Un pēc sešdesmit un divām nedēļām Svaidītais tiks izdeldēts, bet ne sevis dēļ (...). Un Viņš ar daudziem derību apstiprinās vienu nedēļu, un nedēļas vidū kaujamais un ēdamais upuris mitēsies (...)." (Dan. 9:24-27, Glikā tulk.)

Eņģelis pie Daniēla tika sūtīts ar sevišķu nolūku izskaidrot to, ko tas nebija sapratis astotās nodaļas parādīšanā, proti, norādījumu attiecībā uz laiku – "Divi tūkstoši un trīssimti dienas būs skaitāmas no

vakara līdz rītam, tad svētā vieta atkal taps iesvētīta." Pēc tam, kad eņģelis Daniēlam bija sacījis: "Tad nu ņem vērā šo vārdu, lai tev šī atklāsme būtu pilnīgi saprotama", tūlīt sekoja vārdi: "Septiņdesmit nedēļas ir nospriestas par tavu tautu un par tavu svēto pilsētu." Vārds, kas šeit tulkots "nospriestas", burtiski nozīmē "nogrieztas". Tātad eņģelis paskaidroja, ka septiņdesmit nedēļas, kas attēlo 490 gadus, ir nogrieztas kā tādas, kas īpaši attiecas uz jūdiem. Bet no kā tās būtu nogrieztas? Tā kā 2300 dienas ir vienīgais astotā nodaļā minētais laika periods, tad septiņdesmit nedēļām jābūt nogrieztām no šī laika posma, septiņdesmit nedēļām jābūt daļai no 2300 dienām un abiem šiem periodiem jāiesākas vienā laikā. Eņģelis arī pateica, ka septiņdesmit nedēļu iesākuma datums ir pavēles izdošana par Jeruzālemes atjaunošanu un uzcelšanu. Tātad, ja atrastu šīs pavēles izdošanas laiku, būtu noskaidrots arī izejas punkts 2300 dienu lielajam laika periodam.

Šī pavēle atrodama Ezras grāmatas septītajā nodaļā. (Ezra 7:12,26) Vispilnīgākā veidā to izdeva Persijas ķēniņš Artakserkss 457. g. pirms Kristus. Bet Ezras 6:14 ir sacīts, ka Kunga nams Jeruzālemē uzcelts "saskaņā ar persiešu ķēniņu – Kīra, Dārija un Artakserksa pavēli". (327) Sie trīs ķēniņi, uzrakstot, apstiprinot un izsūtot pavēles, ir padarījuši celtniecību likumīgu, dodot pravietojumā prasīto zīmi 2300 gadu iesākumam. Pieņemot dekrēta pabeigšanas laiku, tas ir, 457. gadu pirms Kristus, par pavēles izdošanas datumu, atklājās, ka tad ir piepildījusies arī ikviena detaļa pravietojumā par septiņdesmit nedēļām.

"Kamēr vārds izgājis Jeruzālemi atkal uzcelt un uztaisīt līdz vienam Svaidītam (Kristum) Valdniekam ir septiņas nedēļas un sešdesmit un divas nedēļas," – proti, sešdesmit deviņas nedēļas vai 483 gadi. Artakserksa pavēle stājās spēkā 457. gada rudenī pirms Kristus. Skaitot no šī datuma, 483 gadi sniedzas līdz 27. gada rudenim pēc Kristus. Tajā laikā šis pravietojums arī piepildījās. Vārds "Mesija" nozīmē "svaidītais". 27. gada rudenī Jānis kristīja Jēzu Kristu, un Kristus saņēma Gara svaidījumu. Apustulis Pēteris liecina, ka "Dievs ar Svēto Garu un spēku svaidījis nācieti Jēzu (..)". (Ap.d. 10:38) Un Pestītājs pats paskaidroja: "Kunga Gars ir uz Manis, jo Viņš Mani svaidījis sludināt prieka vēsti nabagiem." (Lūk. 4:18) Pēc kristībām Viņš devās uz Galileju, sludinādams Dieva valstības Evaņģēliju, visur apliecinot, ka "laiks ir piepildīts". (Mārka 1:14,15)

"Un Viņš ar daudziem derību apstiprinās vienu nedēļu." Šeit norādītā "nedēļa" ir pēdējā no septiņdesmit, tie ir pēdējie septiņi gadi no jūdiem sevišķi atvēlētā laika. Sajā laikā, kas sniedzas no 27. līdz 34. gadam pēc Kristus, Jēzus Kristus vispirms personīgi un pēc tam ar savu mācekļu starpniecību Evaņģēliju centās sludināt īpaši jūdiem. Apustuļiem izejot sludināt lielo prieka vēsti par valstību, Pestītājs viņiem norādīja: "Nenojiet uz pagānu ceļu un neejiet samariešu pilsētā. Bet ejiet labāk pie Izraēla cilts pazudušām avīm." (Mat. 10:5,6)

"Nedēļas vidū kaujamais un ēdamais upuris mitēsies." (328) 31. gadā pēc Kristus, tas ir, trīs ar pus gadus pēc kristībām, mūsu Kuņģu piesita krustā. Ar Golgātā pienesto lielo Upuri izbeidzās upuru sistēma, kas četrus gadu tūkstošus bija norādījusi uz nākošo Dieva Jēru. Simbols bija sastapies ar īstenību, un līdz ar to vajadzēja pārtraukt visu ceremoniālo kalpošanu ar kaujamiem un ēdamiem upuriem.

Kā mēs rēdzējām, jūdiem īpaši piešķirtās septiņdesmit nedēļas vai 490 gadi izbeidzās 34. gadā pēc Kristus. Sajā laikā tauta ar jūdu Augstās tiesas spriedumu apzīmogoja savu lēmumu atmest Evaņģēliju, nododot mocekļa nāvei Stefanu un vajājot Kristus sekotājus. Pēc tam pestīšanas vēsti vairs neierobežoja ar izredzēto tautu vien, bet sniedza visai pasaulei. Vajātie mācekļi, bēgot no Jeruzālemes, "gāja apkārt, Vārdu pasludinādami". "Filips, aizgājis kādā Samarijas pilsētā, sludināja tiem Kristu." Pēteris, Dieva vadīts, atvēra Evaņģēliju Cezarejas kapteinim, dievbijīgajam Kornēlijam, un dedzīgais Pāvils, kas bija mantots ticībai Kristum, tika pilnvarots nest priecīgo vēsti "tālās pagānu zemēs". (Ap.d. 8:4,5; 22:21)

Tik tālu katra pravietojuma detaļa bija pārsteidzoši piepildījusies, un nebija šaubu, ka septiņdesmit nedēļu iesākums ir 457. gads pirms Kristus un tās izbeidzas 34. gadā pēc Kristus. No šiem aprēķiniem izejot, grūtības nesagādā arī 2300 dienu gala datuma noteikšana. Nogriežot septiņdesmit nedēļas – 490 dienas – no 2300, atliek 1810 dienas. Pēc 490 dienu notecēšanas vēl bija jāpaiet 1810 dienām. Skaitot no 34.gada pēc Kristus, 1810 gadi beidzās 1844. gadā. Paejot šim lielajam pravietiskajam laikam, saskaņā ar Dieva eņģeļa liecību "svētā vieta atkal taps iesvētīta". Līdz ar to bija skaidri norādīts svētnīcas tīrīšanas laiks – kam, kā gandrīz visi ticēja, jānorisinās otrās adventes laikā.

Millers un viņa līdzstrādnieki sākumā domāja, ka 2300 dienas beigsies 1844. gada pavasarī, kaut gan pravietojums norādīja uz šī gada rudenī. (329) (Skat. Pielikumā.) Sie pārpratumi atnesa vilšanos un apmulsumu cilvēkiem, kas par Kunga atnākšanas laiku bija pieņēmuši agrāko datumu. Tomēr tas nepavisam nevarēja samazināt pierādījumu spēku, ka 2300 dienas beidzas 1844. gadā un ka tad

jāpiepildās lielajam notikumam, ko simbolizē svētnīcas tīrīšana.

Uzsākot Rakstu studijas, lai pierādītu, ka Bībele ir Dieva atklāsme, Milleram sākumā nebija ne mazākās jausmas, ka beidzot viņš nonāks pie tamlīdzīgiem secinājumiem. Viņš pats tikko spēja ticēt savu pētījumu rezultātiem. Tomēr Rakstu liecība bija pārāk skaidra un spēcīga, lai to varētu atstāt neievērotu.

Bībeles studijām viņš bija veltījis divus gadus, kad 1818. gadā nonāca pie svinīgas pārlicības, ka apmēram pēc divdesmit pieciem gadiem parādīsies Kristus, lai atpestītu savus ļaudis. "Man nav jārunā," saka Millers, "par prieku, kas piepildīja manu sirdi, domājot par brīnišķīgajām izredzēm, ne arī jāstāsta par dvēseles karstākajām ilgām būt atpestīto prieka līdzdalībniekam. Bībele man bija kļuvusi par jaunu grāmatu. Tā tiešām sagādāja baudījumu prātam: visu, kas tās mācībās vēl likās tumšs, noslēpumains vai neskaidrs, tagad bija apspīdējusi no tās lappusēm uzaususi skaidrā gaisma, un, ak, cik spoža un brīnišķīga atklājās patiesība! Bija pazudušas visas pretrunas un nesaskaņas, ko es agrāk saskatīju Vārdā, un, lai gan tur bija vēl daudz vietu, par kuru pilnīgu izpratni nejutos pārliecināts, tomēr no tā izstaroja tik daudz gaismas, kas apspīdēja manu iepriekš aptumšoto prātu, ka Rakstu pētīšana man tagad sagādāja tādu apmierinājumu, kādu nekad iepriekš no tur ietvertajām atziņām nebiju cerējis iegūt." (5)

"Līdz ar svinīgo pārlicību, ka tik svarīgiem Rakstos pravietotiem notikumiem jāpiepildās tik īsā laika sprīdī, manī ar milzīgu spēku pamodās jautājums, kāds ir mans pienākums pret pasauli, ņemot vērā visus šos pierādījumus, kas tā bija ietekmējuši manu prātu." (6) (330) Un viņš nevarēja atrast citu atbildi, kā tikai to, ka saņemto gaismu tagad pienākas sniegt tālāk citiem. Millers gaidīja, ka sastapsies ar bezdievīgo pretestību, bet bija pārliecināts, ka visi kristieši liksmosies par cerību tikties ar Pestītāju, kuru, kā viņi apliecināja, tie ļoti mīlot. Viņš tikai baidījās, ka lielajā priekā par izredzēm tik drīz sagaidīt atbrīvošanu daudzi šo mācību pieņems, paši pietiekoši nepārbaudījuši Rakstos esošos pierādījumus par tās patiesīgumu. Tāpēc viņš vēl vilcinājās to pasludināt, lai gadījumā, ja būtu pielaidis kādu kļūdu, nemaldinātu citus. Tas viņu ierosināja vēlreiz pārbaudīt savu secinājumu pamatojumu un rūpīgi apsvērt visas prātam pieejamās neskaidrības. Millers atrada, ka Dieva Vārda gaismā visi iebildumi izgaist līdzīgi miglai saules staru tiešā iespaidā. Vēl pēc pieciem pētījumos pavadītiem gadiem viņš bija pilnīgi pārliecināts par sava viedokļa pareizību.

Un atkal ar jaunu spēku viņš izjuta pienākumu darīt zināmu citiem to, ko, kā viņš ticēja, tik skaidri mācīja Raksti. "Darot savus darbus," viņš vēlāk sacīja, "man pastāvīgi ausīs skanēja vārdi: "Ej un stāsti pasaulei par tai draudošajām briesmām." Atmiņā arvien no jauna atausa sekojošais teksts: "Ja es bezdievim saku: "Bezdievi, tev jāmirst", – un tu nebrīdini bezdievi, lai tas atgriezās no sava jaunā ceļa, tad bezdievīgais gan nomirs savā noziegumā, bet viņa asinis es prasīšu no tavas rokas. Bet, ja tu būsi brīdinājis bezdievi, lai atgriezās no sava ceļa, tad viņš gan mirs sava nozieguma dēļ, bet tu būsi izglābis savu dzīvību." (Ec. 33:8,9) Es apzinājos, ka, ja bezdievīgos varētu ietekmīgi brīdināt, ļoti daudzi no viņiem atgrieztos, bet, ja tie netiks brīdināti, tad viņu asinis prasis no manas rokas." (7)

Kad radās izdevība, viņš savus uzskatus sāka paust atsevišķiem cilvēkiem un lūdza Dievu, lai arī kāds sludinātājs izjustu šo atziņu spēku un nodotos to sludināšanai. Tomēr viņš pats netika valā no (331) pārlicības, ka tieši viņam ir pienākums darīt savu daļu šī brīdinājuma sniegšanā. Vienmēr no jauna prātā nāca vārdi: "Ej un stāsti pasaulei; viņu asinis Es prasīšu no tavas rokas." Tā viņš nogaidīja vēl daudzus gadus, bet šī nasta joprojām nospieda dvēseli, līdz 1831. gadā tas pirmo reizi atklāti apliecināja savas ticības pamatus.

Kā Elīša, strādājot ar saviem vēršiem tīrumā, tika aicināts pieņemt Elijas mēteli, kas viņu svētīja pravieša amatam, tā Viljamu Milleru aicināja atstāt arklu, lai atvērtu ļaudīm Dieva valstības noslēpumus. Drebēdams viņš iesāka savu darbu, vadot klausītājus soli pa solim cauri pravietiskajiem laika periodiem līdz Kristus otrajai atnākšanai. Ar katru piepūli pieauga viņa spēks un drosme, jo tas redzēja, ka izteiktie vārdi cilvēkos pamodināja ļoti lielu interesi.

Tikai pateicoties brāļu lūgumam, kuru vārdos Millers saklausīja Dieva aicinājumu, viņš piekrita savus uzskatus atklāt sabiedrībai. Tagad viņš jau bija piecdesmit gadus vecs, nepieradis publiski runāt; tādēļ to ļoti nomāca nederīguma izjūta priekšā stāvošajam darbam. Bet jau no paša sākuma viņa pūles dvēseļu glābšanas labā ievērojami tika svētītas. Pirmajiem priekšnesumiem sekoja reliģiska atmoda, kurā pilnā sastāvā atgriezās trīspadsmit ģimenes, izņemot divas personas. Viņu nekavējoties mudināja runāt arī citās vietās, un gandrīz visur šim pūlēm sekoja atmoda un Dieva darba atdzimšana. Tika atgriezti grēcinieki, kristieši pamudināti uz dziļāku svētīšanos, un deisti un neticīgie vadīti pie Bībeles patiesības un kristīgās reliģijas atzišanas. Cilvēki, kuru vidū Millers strādāja, vēlāk liecināja: "Viņš aizsniedza to iedzīvotāju šķiru, kurai citi vīri nevarēja piekļūt." (8) Viņa sludināšana tiecās modināt sabiedrības domu, lai tā pievērstu uzmanību reliģijas nopietnajām problēmām.

Tāpat viņš vēlējās ierobežot arī sava laikmeta pieaugošo pasaulīgumu un juteklisko izpriecu kāri.

Pateicoties viņa sludināšanai, gandrīz katrā pilsētā atgriezās daudz cilvēku, bet dažās vietās pat simti. (332) Daudzos apgabalos viņam atvērās gandrīz visu protestantu konfesiju baznīcas, un parasti runāt aicināja tieši šo dažādo draudžu sludinātāji. Millers bija stingri apņēmies nedarboties nevienā vietā, kur to neaicinās, tomēr drīz vien saprata, ka nav spējīgs izpildīt pat pusi no ielūgumiem, kas kā straume plūda no visām malām.

Daudzi, kas varbūt nepiekrita viņa uzskatiem par otrās adventes precīzo laiku, tomēr tika pārliecināti, ka Kristus tiešām nāks un ka Viņa atnākšana ir tuvu, un nepieciešams uz to sagatavoties. Dažās lielās pilsētās viņa darbs atstāja ievērojamu iespaidu. Alkoholisko dzērienu pārdevēji pārtrauca tirdzniecību un savus veikalus pārvērtā par sapulču telpām; spēļu elles slēdza; reformējās neticīgie, deisti, universālisti un pat visizlaidīgākie cilvēki, no kuriem daži gadiem ilgi nebija iegājuši lūgšanas namā. Atsevišķas konfesijas iekārtoja lūgšanas sapulces dažādos kvartālos gandrīz katrai dienas stundai; veikalnieki pusdienas laikos sanāca kopā, lai pielūgtu un pateiktos Dievam. Nebija nekāda neprātīga uzbudinājuma, bet cilvēkus savā varā turēja visus aptveroša svinīga nopietnība. Viņa darbs, tāpat kā iepriekšējo reformatoru pūles, vairāk pārliecināja prātu un modināja sirdsapziņu, nekā satrauca jūtas.

1833. gadā Millers saņēma sludināšanas atļauju no Baptistu draudzes. Arī liels skaits šīs konfesijas sludinātāju viņa darbu atzina par labu, un tā Millers to varēja turpināt tieši ar viņu formālu piekrišanu. Sludinot viņš nemitīgi ceļoja, lai gan viņa personīgais darbs galvenokārt ierobežojās ar Jaunangliju un vidējiem štatiem. Vairākus gadus tas visus izdevumus sedza tikai no saviem personīgajiem līdzekļiem, un arī vēlāk nekad nesaņēma tik lielu atlīdzību, lai varētu nomaksāt ceļa izdevumus uz vietām, kur viņu aicināja ierasties. Tādā veidā sabiedriskais darbs, kas nedeļa nekādus ienākumus, bija kā smaga nasta viņa īpašumiem, kas šajā Millera dzīves posmā pakāpeniski samazinājās. Viņš bija lielas ģimenes tēvs, bet, tā kā visi bija pieticīgi un strādīgi, tad ar fermā gūtajiem ienākumiem varēja iztikt gan viņš pats, gan visa ģimene.

(333) 1833. gadā, divus gadus pēc tam, kad Millers bija iesācis atklāti sludināt Kristus otrās atnākšanas pierādījumus, piepildījās zīme, kuru Pestītājs bija apsolījis kā savas atkalatnākšanas pēdējo vēstnesi. Jēzus sacīja: "Zvaigznes kritīs no debesīm." (Mat. 24:29) Un arī Jānis Atklāsmes grāmatā uzrakstīja, kā viņš parādīšanā redzēja notikumus, kas vēstīs Dieva dienas tuvumu: "Un debess zvaigznes krita uz zemi kā vīģes kokam, stipra vēja kratītam, krīt augļi." (Atkl. 6:13) Šis pravietojums pārsteidzoši un iespaidīgi piepildījās ievērojamajā meteorītu lietū 1833. gada 13. novembrī. Nekad vēl nebija ziņots par tik plaša mēroga un tik brīnišķu zvaigžņu krišanu, "debess velve pār visām Savienotajām Valstīm vairākas stundas nepārtraukti uguņoja! Kopš pirmo iecerotāju laika vēl nekad šajā zemē nebija redzēta tāda dabas parādība, ko viena iedzīvotāju daļa vēroja ar tik lielu izbrīnu, bet otra – ar lielām bailēm un satraukumu!" "Sī skata grandiozums un bijību iedvesošais skaistums vēl ilgi palika daudzu cilvēku atmiņā. (..) Pat lietūs lāses nekad nav kritušas zemē blīvāk kā šie meteori, austrumos, rietumos, ziemeļos un dienvidos – visur tā pati parādība. Ar vārdu sakot, šķita, ka ir sakustējusies visa debess velve. (..) Šis skats, kā tas aprakstīts profesora Sailmena žurnālā, bija redzams visā Ziemeļamerikā.

Pie pilnīgi bezmākoņainām un skaidrām debesīm, sākot no pulksten diviem līdz lielai dienas gaismai, norisinājās nepārtraukta, spilgti mirdzoša gaismas ķermeņu spēle pa visu debess velvi." (9)

"Tiešām, neviena valoda nespēj izteikt šī krāšņā skata lieliskumu, (..) neviens, kas to nav redzējis pats savām acīm, nevar pareizi iztēloties tā godību. Likās, it kā zvaigžņu debesis būtu savilkušās vienā punktā zenīta tuvumā, lai zibenīgā ātrumā vienlaicīgi uz visām pusēm izšautu savas zvaigznes, un tomēr to nepalika mazāk – tūkstošiem tās steidzās savā ceļā, lai sekotu tūkstošām citu, it kā tās būtu radītas tieši šim gadījumam. (10) (334) Tiešām, nebūtu iespējams atrast labāku ainojumu kā vīģeskoku, kas, liela vēja kratīts, nomet savas vīģes." (11)

Ņujorkas periodiskā izdevumā Journal of Commerce 1833.gada 14. novembrī tika publicēts garš raksts par šo brīnišķo dabas parādību, kur varēja lasīt šādu ziņojumu: "Es domāju, ka neviens filozofs vai zinātnieks nav stāstījis vai rakstījis par notikumu, kas līdzinātos tam, ko redzējām vakar rīta pusē. Astonpadsmīt gadsimtus iepriekš to bija paredzējis kāds pravietis, ja tikai mēs šajā zvaigžņu krišanā papulēsimies ieraudzīt zvaigžņu krišanu (..) vienīgi iespējamā nozīmē, kas tiešām var būt pareiza."

Tādā veidā parādījās pēdējā no Kristus atnākšanas zīmēm, par kurām Viņš saviem mācekļiem pavēlēja: "Kad jūs visu to redzat, tad ziniet, ka tas ir tuvu priekš durvīm." (Mat. 24:33) Kā nākošo lielo notikumu, kas norisinājās pēc šīm zīmēm, Jānis redzēja, ka debess aizgāja kā satīta grāmata,

kamēr zeme trīcēja, kalni un salas tapa kustinātas no savām vietām un ļaunie cilvēki šausmās centās aizbēgt no Cilvēka Dēla klātbūtnes. (Atkl. 6:12-17)

Daudzi šīs zvaigžņu krišanas aculiecinieki to uzskatīja kā tuvojošās tiesas dienas vēstnesi, – "kā godbijību iedvesošu simbolu, kā drošu priekštecī, kā šīs lielās un briesmīgās dienas žēlastības pilnu zīmi". (12) Tādā veidā ļaužu uzmanība tika pievērsta pravietojuma papildījuma, kas daudzus ierosināja ņemt vērā brīdinājumu par otro adventi.

1840. gadā plašu interesi izraisīja cits ievēribas cienīgs pravietojuma papildījums. Divus gadus iepriekš Džosija Līčs, viens no vadošajiem otrās adventes sludinātājiem, publicēja Atklāsmes grāmatas 9. nodaļas izskaidrojumu, paziņojot Osmaņu impērijas sabrukumu. Saskaņā ar viņa aprēķiniem šo varu vajadzēja gāzt "1840. gadā, kaut kad augusta mēnesī", un tikai dažas dienas pirms šī paredzējuma piepildīšanās viņš rakstīja: "Ja mēs pieņemam, ka pirmais laika posms, sastāvošs no 150 gadiem, precīzi piepildījās pirms Konstantīna XI uzkāpsanas tronī ar turku atļauju un ka 391 gads un piecpadsmit dienas sākās, iepriekšējam laika posmam beidzoties, tad tas beigsies 1840. gada 11. augustā, kad arī drīkstam sagaidīt Osmaņu varas salaušanu. (335) Un es ticu, ka tā tiešām notiks." (13)

Tieši šajā norādītajā laikā Turcija ar savu sūtņu starpniecību pieņēma Eiropas sabiedroto spēku aizstāvību un tādā veidā pakļāvās kristīgo tautu kontrolei. Šis notikums nepārprotami piepildīja pravietojumu. (Skat. Pielikumā.) Kad tas kļuva zināms, ļoti daudzi vairs nešaubījās, ka Millera un viņa biedru pieņemtie pravietojumu izskaidrošanas principi ir pareizi, un līdz ar to adventes kustības attīstībai tika dots brīnišķīgs stimul. Millera sludināšanā un viņa uzskatu popularizēšanā piedalījās izglītoti un sabiedrībā ievērojami vīri. Tā no 1840.- 1844. gadam darbs izplatījās strauji.

Viljamam Milleram piemita pārdomās un studijās attīstītas stipras prāta spējas, un tām viņš vēl pievienoja Debesu gudrību, pašam savienojoties ar gudrības Avotu. Tas bija vīrs ar patiesu vērtību un iedvesa cieņu visiem, kas vērtēja rakstura godīgumu un morālo skaidrību. Savienojot patiesu sirds laipnību ar kristīgu pazemību un pašsavaldīšanās spēku, viņš bija uzmanīgs un pieklājīgs pret citiem, gatavs uz klausīt katra uzskatus un apsvērt viņu argumentus. Neiekaistot un neuztraucoties viņš visas doktrīnas un teorijas pārbaudīja ar Dieva Vārdu, un viņa unikālā domāšana, kā arī pamatīgās Rakstu zināšanas darīja to spējīgu atspēkot maldus un atmāskot melus.

Tomēr viņa darbs nenoritēja bez niknas pretestības. Tāpat kā reformatori, arī Millers piedzīvoja, ka populārie reliģijas mācītāji viņa sludinātās patiesības uzņēma nelabvēlīgi. Tā kā tiem savu viedokli nebija iespējams aizstāvēt ar Rakstiem, tad tie bija spiesti ķerties pie cilvēku izteicieniem un doktrīnām, pie tēvu tradīcijām. Bet Dieva Vārds bija vienīgā liecība, ko atzina adventes patiesības sludinātāji. "Bībele un tikai Bībele," bija viņu lozungs. Pretinieki argumentu trūkumu no Rakstiem aizvietoja ar izsmieklu un zobošanos. (336) Tie laiku, līdzekļus un spējas izlietoja to cilvēku nomelnošanai, kuru vienīgais pārkāpums bija tas, ka viņi ar prieku gaidīja sava Kunga atgriešanos, centās dzīvot svētu dzīvi un arī citus pārliecināt sagatavoties uz Viņa parādīšanos.

Atradās vīri, kas dedzīgi pūlējās ļaužu prātus novērst no domām par otro adventi. Kristus atnākšanu un pasaules galu vēstošo pravietojumu pētīšanu attēloja kā grēku, kā kaut ko tādu, no kā cilvēkiem vajadzētu kaunēties. Tādā veidā ļaužu iemīļotie sludinātāji grāva ticību Dieva Vārdam. Viņu mācība daudzus padarīja neticīgus, un tie sāka vadīties no savām bezdievīgajām iekārēm. Bet šī ļaunuma autori visā notiekošajā vainoja adventistus.

Lai gan nami pildījās ar inteliģentiem un uzmanīgiem klausītājiem, kurus pievilka Millera vārds, reliģiskos izdevumos viņu pieminēja reti, izņemot gadījumus, kad to izsmēja vai apsūdzēja. Bezrūpīgie un bezdievīgie cilvēki, reliģijas mācītāju iedrošināti, cenšoties pazemot viņu un viņa darbu, lietoja apvainojošus epitetus, kā arī zemiskas un zaimojošas asprātības. Nosirmojušo vīru, kurš atstāja ērto namu, lai uz sava rēķina ceļotu no pilsētas uz pilsētu, no ciema uz ciemu, nemitīgi pūloties nest pasaulei svinīgo brīdinājumu par priekšā stāvošo tiesu, izsmejot apsūdzēja par fanātiķi, meli un nekaunīgu viltnieku.

Viņam uzkrautais izsmiekls, apmelojumi un ļaunprātīgie sagrozījumi izraisīja sašutuma pilnus protestus pat laicīgajos preses izdevumos. Pasaules cilvēki paziņoja, ka vieglprātīga un piedauzīga nostāja pret "tik majestātisku un bijājami svarīgu tematu" "nav tikai spēlēšanās ar tā izplatītāju un aizstāvju jūtām", bet arī "tiesas dienas izsmiešana, nīrgāšanās par Dievību un vieglprātīga izturēšanās pret tiesu vispār". (14)

Ļaunuma kūdītājs ne tikai centās atņemt spēku adventes vēstij, bet arī iznīcināt pašu vēstnesi. Millers Rakstu patiesību tieši un praktiski attiecināja uz saviem klausītājiem, norādot viņu grēkus un

traucējot to pašapmierināto dzīvi, (337) tādēļ arī viņa skaidrie un griezīgie vārdi pamodināja ienaidu. Draudzes locekļu pretestība vēstij nekrietnākos ļaudīs iedrošināja iet vēl tālāk: tā kā ienaidnieki kādā gadījumā sazvērējās atņemt viņam dzīvību, kad tas atstās sapulces telpas. Bet pūlī atradās svētie eņģeļi, un viens no viņiem cilvēka izskatā paņēma Kunga kalpu pie rokas un izveda no saniknotā ļaužu bara drošībā. Millera darbs vēl nebija padarīts, tādēļ sātanam un viņa aģentiem savos nodomos nācās pievērsties.

Neskatoties uz visu pretestību, interese par adventes kustību arvien palielinājās. Sapulču apmeklētāju skaits no dažiem desmitiem un simtiem bija pieaudzis līdz daudziem tūkstošiem. Dažādām draudzēm bija pievienojušies daudzi jauni locekļi, bet pēc kāda laika pretestības gars sāka atklāties pat pret šiem atgrieztajiem, jo baznīcas ticās lietot disciplinārus sodus pret visiem, kas piekrita Millera uzskatiem. Tāda rīcība izsauca viņa rakstītu atbildi visiem kristiešiem, uzaicinot viņus ar Rakstiem pierādīt kļūdu, ja viņa mācības ir nepareizas.

"Vai mēs esam ticējuši kaut kam tādām," viņš jautāja, "kam nav pavēlēts ticēt Dieva Vārdā, ko jūs paši atzīstat par savas ticības un rīcības noteicēju, pie tam par vienīgo likumu? Ko mēs esam darījuši, kas izsauc tik indīgus uzbrukumus pret mums no kanceles un preses izdevumos un kas jums dod iemeslu mūs (adventistus) izslēgt no jūsu baznīcām un sadraudzības?" "Ja mums nav taisnība, tad, lūdzu, parādiet, kur mēs kļūdāmies. Pierādiet no Dieva Vārda, ka mēs maldāmies, izsmieklu jau mēs esam pietiekoši saņēmuši, bet tas mūs nekad nepārlicinās, ka mums nav taisnība, vienīgi Dieva Vārds var mainīt mūsu uzskatus. Mūsu secinājumi tika pieņemti, rūpīgi pārdomājot, kā arī daudz lūdzot, un attiecīgie pierādījumi ir ņemti no Rakstiem." (15)

Brīdinājumi, kurus Dievs sūtījis pasaulei ar saviem kalpiem, ir sniegti no gadsimta gadsimtā, vienmēr pretī saņemot tās pašas šaubas un neticību. (338) Kad pasaules vēstures sākumā dzīvojošo cilvēku netaisnība lika Viņam vest pār zemi ūdensplūdus, Kungs tiem darīja zināmu savu nodomu, lai viņiem būtu izdevība atgriezties no saviem ļaunajiem ceļiem. Simt divdesmit gadus cilvēku ausīs skanēja aicinājums nožēlot grēkus un atgriezties, lai Dieva dusmām nevajadzētu tos iznīcināt. Bet šī vēsts viņiem šķita tukša pasaka: tie neticēja. Un, kļūstot pārdroši savā ļaunumā, viņi izsmēja Dieva vēstnesi, vieglprātīgi izturoties pret sirsnīgajiem lūgumiem un pat apvainojot viņu iedomībā. Kā gan viens cilvēks drīkst nostāties pret visiem zemes lielajiem vīriem? Ja Noas vēsts būtu patiesa, tad kāpēc to nesaprot un tai netic visa pasaule? Viena vīra apgalvojums pret tūkstošu gudrību! Nē, ļaudis negribēja ticēt brīdinājumam un nevēlējās meklēt patvērumu šķirstā.

Zobgaļi norādīja uz dabas norisēm – uz nemainīgo gadalaiku secību, uz zilajām debesīm, kas vēl nekad nebija devušas lietu, un nakts maigās rāsas atspirdzinātajiem zaļajiem laukiem – un izsaucās: "Vai viņš nerunā līdzībās?" Taisnības sludinātāju viņi nievājoši nosauca par neprātīgu fanātiķi, bet paši vēl dedzīgāk turpināja nodoties izpriecām un vēl apņēmīgāk kā jebkad agrāk traucās uz priekšu pa saviem ļaunajiem ceļiem. Tomēr viņu neticība neaizkavēja pravietoto notikumu. Dievs ilgi pacieta ļaunumu, sniedzot pietiekoši daudz izdevību nožēlot grēkus un atgriezties, bet pār žēlastības atraidītājiem sodība nāca tieši noliktajā laikā.

Kristus paskaidroja, ka līdzīga neticība valdīs arī attiecībā uz Viņa otro atnākšanu. Kā Noas dienu ļaudis "nenāca pie saprašanas, iekams plūdi nāca un aizrāva visus, tāpat", runājot mūsu Pestītāja vārdiem, "būs arī Cilvēka Dēla atnākšana". (Mat. 24:39) Kad tie, kas saucas Dieva ļaudis, apvienosies ar pasauli, dzīvos tāpat kā pasaule un piebiedrosies aizliegtās izpriecās, kad pasaules greznība kļūs par draudzes greznību, kad skanēs kāzu zvani un visi daudzus gadus uz priekšu paredzēs vispārēju labklājību, tad pēkšņi, kā zibens no skaidrām debesīm, pienāks gals visām viņu spožajām izredzēm un maldīgajām cerībām.(339)

Kā Dievs sūtīja savu kalpu brīdināt pasauli par tuvajām plūdu briesmām, tā Viņš sūtīja izredzētus vēstnešus darīt zināmu pēdējās tiesas tuvumu. Un, kā Noas laikabiedri izsmēja taisnības sludinātāja pravietojumus, tā arī Millera dienās daudzi, pat tie, kas saucās Dieva ļaudis, smējās par šiem brīdinošajiem vārdiem.

Bet kāpēc gan mācība par Kristus otro nākšanu un tās sludināšana baznīcām bija tik nevēlama? Kamēr ļaunajiem Kunga diena nesīs bēdas un postu, taisnajiem tā sagādās prieku un cerību piepildījumu. Sī lielā patiesība visos laikmetos ir bijusi mierinājums un ieprieca Dievam uzticīgajiem ļaudīm; tad kāpēc gan tā tagad, tāpat kā pats Rakstu Autors, kristiešu vairākumam bija kļuvusi par "pieduršanās akmeni un piedauzīšanās klinti"? Vai tad tas nebija Kungs, kas mācekļiem apsoliya: "Kad Es būšu nogājis un jums vietu sataisījis, tad Es gribu atkal atnākt un jūs ņemt pie sevis"? (Jāņa 14:3) Tas taču bija līdzjūtīgais Pestītājs, kas, paredzot savu sekotāju vientulību un bēdas, pilnvaroja eņģeļus iepriecināt viņus ar apsoliyumu, ka Viņš atkal nāks personīgi, tāpat kā bija uzņemts Debesīs. Kad mācekļi stāvēja, vērīgi skatoties augšup, lai vēl pēdējo reizi ieraudzītu atspidumu no Tā, ko viņi

mīlēja, klātesošo uzmanību saistīja vārdi: "Galilieši, ko jūs stāvat, skatīdamies uz debesīm? Šis Jēzus, kas uzņemts prom no jums debesīs, tāpat nāks, kā jūs Viņu esat redzējuši debesīs aizejam." (Ap.d. 1:11) Eņģeļu vēsts no jauna aizdedzināja cerību. Mācekļi "atgriezās Jeruzālemē ar lielu prieku un bija allaž dievnamā, teica un slavēja Dievu". (Lūk. 24:52,53) Viņi nebūt nepriecājās par to, ka Jēzus tagad no tiem šķirts un ka viņiem vieniem jācinās ar pārbaudījumiem un kārdināšanām pasaulē, bet līksmības pamatā bija eņģeļu apsolījums, ka Jēzus atkal atnāks.

Kristus atnākšanas sludināšanai šajā laikā vajadzēja būt tādi pašai lielu prieku radošai labai vēstij kā toreiz, kad eņģeļi to nesa Betlēmes ganiem. (340) Tie, kas tiešām mīl Pestītāju, vienmēr līksmi apsveiks uz Dieva Vārda pamata sludināto vēsti, ka Jēzus, kurā koncentrētas viņu cerības uz mūžīgo dzīvi, nāks atkal, ne lai tiktu apkaunots, nicināts un atmests kā savas pirmās atnākšanas laikā, bet spēkā un godībā glābt savus ļaudis. Turpretī tie, kas Pestītāju nemīl, nevēlas Viņa ierašanos, un nevar būt vēl pārliecinošāks pierādījums baznīcas atkrišanai no Dieva, kā uzbudinājums un naids, dzirdot šo Dieva sūtīto vēsti.

Kas pieņēma brīdinājumu par Kristus otro atnākšanu, tie atzina nepieciešamību nožēlot savus grēkus, atgriezties un pazemoties Dieva priekšā. Daudzi ilgi bija svārstījušies starp Kristu un pasauli, tagad tie saprata, ka pienācis laiks ieņemt noteiktu stāvokli. "Mūžības lietas viņiem kļuva par nepierastu realitāti. Debesis bija nonākušas tuvu, un tie sajūtās vainīgi Dieva priekšā." (16) Kristieši atmodās jaunai garīgai dzīvei. Viņi saprata, ka laika palicis maz, un ka viss, kas viņiem darāms citu cilvēku labā, jā dara ātri. Zemes lietas atkāpās, jo šķita, ka viņu priekšā atveras mūžība, un viss, kas attiecās uz dvēseles garīgo labklājību vai bojāeju, tagad aizēnoja ikvienu laicīgu mērķi. Pār tiem dusēja Dieva Gars, dodot spēku sirsnīgiem aicinājumiem brāļu labā, kā arī visiem grēciniekiem, lai tie sagatavotos uz Dieva dienu. Viņu ikdienas dzīves klusā liecība bija pastāvīgs pārmetums formālajiem un nesvētajiem draudzes locekļiem. Tie nevēlējās, ka tos traucētu izpriecu meklēšanas vai naudas pelnīšanas pasākumos, kā arī alkatīgajos centienos pēc laicīgā goda. Tāpēc radās naids un pretestība adventes vēstij un tās sludinātājiem.

Tā kā pravietisko laiku argumenti izrādījās nesatricināmi, pretinieki centās atņemt drosmi šo tematu pētīšanai, mācot, ka pravietojumi ir aizzīmogoti. Tā protestanti sekoja katoļu pēdās. (341) Romas baznīca ļaudīm nedeva Bībeli, bet protestantu baznīcas apgalvoja, ka vienu no svētā Vārda svarīgākajām daļām – tieši to daļu, kas sniedz mūsu laikam domātās sevišķās patiesības – nav iespējams saprast.

Sludinātāji un ļaudis paziņoja, ka Daniēla un Atklāsmes grāmatas pravietojumi esot neizprotami noslēpumi. Bet Kristus, runājot ar saviem mācekļiem par notikumiem, kuriem vajadzēja piepildīties viņu laikā, norādīja uz pravieša Daniēla vārdiem un sacīja: "Kas to lasa, tas lai to labi apdomā." (Mat. 24:15, Gļika tulk.) Un apgalvojumam, ka Atklāsmes grāmata būtu neizprotams noslēpums, runā pretī jau pats šīs grāmatas nosaukums: "Jēzus Kristus atklāsmē, ko Viņam devis Dievs, lai rādītu saviem kalpiem, kam jānotiek drīzumā (..). Svētīgs tas, kas lasa, un tie, kas klausās pravieša vēstījuma vārdus un tur to, kas šeit rakstīts, jo noliktais laiks ir tuvu." (Atkl. 1:1,2)

Pravietis saka: "Svētīgs tas, kas lasa," – bet, ja ir tādi, kas negrib lasīt, tiem nav svētības. "Un svētīgi tie, kas klausās," – tomēr, ja daži neko negrib dzirdēt par pravietojumiem, tad arī šai šķirai svētība nav paredzēta. "Un tur to, kas šeit rakstīts," – kur atsakās ņemt vērā brīdinājumus un pamācības, ko satur Atklāsmes grāmata, tur neviens nevar pretendēt uz apsolīto svētību. Visi, kas izsmej pravietiskos tematus un zobojas par tajos zīmīgi dotajiem simboliem, visi, kas atsakās reformēt savu dzīvi un sagatavoties Cilvēka Dēla nākšanai, paliks bez svētības.

Kā gan cilvēki var neievērot inspirācijas liecību un uzdrošināties mācīt, ka Atklāsmes grāmata ir tāds noslēpums, kas stāv ārpus cilvēka izpratnes robežām? Patiesībā tā ir atklāts noslēpums, atvērta grāmata. Atklāsmes grāmatas studijas pievērš prātu Daniēla pravietojumiem, un abas šīs grāmatas satur augstākā mērā svarīgus norādījumus, kurus Dievs cilvēkiem devis par notikumiem, kas piepildīsies pasaules vēstures beigu periodā.

Jānim tika atļauts ieskatīties dziļu interesi izraisošos un satraucošos draudzes piedzīvojumos. Viņš redzēja Dieva tautas stāvokli, briesmas, cīņas un galīgo atbrīvošanu! Viņš pierakstīja pēdējās vēstis, (342) kurām liela nozīme zemes plaujas nobriešanā – vai nu kā kūļiem Debesu klētīm, vai kā nezāļu saišķiem iznīcinošajām ugunīm. Viņam tika atklāti ārkārtīgi nozīmīgi temati, sevišķi pēdējai draudzei, lai tie, kas no maldiem būs pievērsušies patiesībai, saņemtu pamācības par nākotnē gaidāmām cīņām un briesmām. Nevienam nav jāpaliek neziņā attiecībā uz to, kas nāks pār Zemi.

Kāpēc tad tomēr pastāv tāda tumsa un neizpratne par tik svarīgu Svēto Rakstu daļu? Kāpēc valda vispārēja nepatika pētīt šajās nodaļās ietvertās mācības? Tas ir rezultāts rūpīgi pārdomātajām

tumsas lielkunga pūlēm apslēpt cilvēkiem to, kas atklāj jaunā krāpšanas darbus. Šī iemesla dēļ Atklāsmes grāmatas Autors Kristus, paredzēdams pretestību pret tur ietvertu Rakstu studijām, pasludināja svētību visiem, kas lasīs, dzirdēs un ievēros šī pravietojuma vārdus.

19. GAISMA TUMSĀ

[343] No laikmeta laikmetā katrā lielā reformācijā vai reliģiskā kustībā Dieva darbs virs zemes ir pārsteidzoši līdzīgs. Kunga rīcību ar cilvēkiem pastāvīgi nosaka vieni un tie paši principi. Svarīgām tagadnes kustībām saskatāmas paralēles pagātnē, un draudzes piedzīvojumi iepriekšējos laikmetos slēpj sevī ļoti vērtīgas mācības mūsu laikam.

Neviena patiesība Bībelē nav uzsvērtā skaidrāk par to, ka Dievs visās lielajās pestīšanas darbu uz priekšu virzošajās kustībās savus kalpus virs zemes vada ar Svēto Garu. Cilvēki Dieva rokās ir kā darbarīki, kurus Viņš izlieto savu labvēlības un žēlastības nodomu piepildīšanai. Katram darāma sava daļa; katram ir piešķirts zināms gaismas mērs, kas atbilst viņa laika vajadzībām un ir pietiekošs, lai darītu to spējīgu veikt Dieva uzticēto uzdevumu. Bet neviens cilvēks, lai arī cik ļoti Debesis viņu godātu, nekad nav pilnībā aptvēris lielo atpestīšanas plānu, ne arī detalizēti izpratis dievišķo nodomu katrā attiecīgā laika periodā. Cilvēkiem nav iespējams pilnībā saprast, ko Dievs vēlas sasniegt ar tiem uzticēto darbu. Dieva Vārda sludinātās vēsts iespaidu tie aptver tikai daļēji.

"Vai tad tu vari saprast Dieva apslēptos dziļumus vai pacelties līdz pašā Visvarenā pilnībai?" (Īj.11:7) "Jo Manas domas nav jūsu domas, un jūsu ceļi nav Mani ceļi," saka Kungs. (344) "Par cik augstākas Debesis ir pār zemi, tik augstāki ir Mani ceļi pār jūsu ceļiem un Manas domas pār jūsu domām." (Jes. 55:8,9) "Es esmu Dievs, un nav neviena kā Es, kas no iesākuma galu dara zināmu un no sen laikiem to, kas vēl nav noticis." (Jes. 46:9,10, Glika tulk.)

Pat pravieši, kas bija apveltīti ar sevišķu Gara apgaismojumu, pilnīgi neaptvēra viņiem uzticēto atklāsmju nozīmi. Izpratnei vajadzēja nākt pamazām no laikmeta laikmetā, atkarībā no tā, cik lielā mērā Dieva ļaudīm būs nepieciešamas tur ietvertās pamācības.

Pēteris, rakstot par to cilvēku glābšanu, kurus apgaismojis Evaņģēlijs, saka: "Pēc šīs pestīšanas rūpīgi vaicājuši un meklējuši pravieši, kas par to jums novēlēto žēlastību papriekš sludinājuši, izmeklējami, kuru un kādu laiku Kristus Gars, kas tajos bija, zīmēja, papriekš apliecinādams Kristus ciešanas un godību pēc tam. Tiem ir parādīts, ka tie nav kalpojuši sev pašiem, bet jums." (1. Pēt. 1:10-12, Glika tulk.)

Lai gan praviešiem netika dota pilnīga izpratne par to, kas viņiem bija atklāts, tomēr tie dedzīgi centās iegūt visu gaismu, kādu Dievs atrada par labu viņiem sniegt. "Tie rūpīgi vaicājuši un meklējuši," "izmeklējami, kuru un kādu laiku Kristus Gars, kas tajos bija, zīmēja". Ak, kāda mācība Dieva ļaudīm kristīgajā laikmetā, kuru labā šie pravietojumi tika doti agrāk uzticīgajiem kalpiem! "Tiem ir parādīts, ka tie nav kalpojuši sev pašiem, bet jums." Uzlūkojiet šos svētos Dieva vīrus, cik rūpīgi tie "vaicājuši un meklējuši", kā izprast atklāsmes, kas viņiem bija dotas vēl nedzimušām paaudzēm! Salīdziniet viņu svēto dedzību ar vienaldzīgo bezrūpību, kā pret šo Debesu dāvanu izturējās tie, kas baudīja vēlāko laikmetu priekšrocības! Kāds pārmetums ērtības un pasaulei mīlošajai sabiedrībai, kas apmierinās ar paskaidrojumu, ka pravietojumi neesot saprotami!

(345) Kaut gan cilvēku ierobežotais prāts nav pietiekams, lai spētu iedziļināties bezgalīgā Dieva nodomos vai pilnīgi saprast Viņa mērķus, tomēr iemesls, kāpēc Dieva vēstis aptver tik neskaidri, bieži ir kāda kļūda vai nolaidība no cilvēku puses. Ne reti ļaužu un pat Dieva kalpu prātu tik lielā mērā apžilbina cilvēciskie uzskati, cilvēku tradīcijas un cilvēku mācības, ka tie tikai daļēji spēj aptvert augstās domas, ko Dievs atklājis savā Vārdā. Tāds bija Kristus mācekļu piedzīvojums pat tad, kad Kristus dzīvoja kopā ar viņiem. So vīru prātu piepildīja vispārpieņemtais uzskats par Mesiju kā laicīgu valdnieku, kurš Izraēlu pacels uz pasaules impērijas troņa, un tādēļ tie nespēja saprast, ko nozīmē Jēzus vārdi attiecībā uz Viņa ciešanām un nāvi nākotnē.

Kristus pats tos bija izsūtījis ar vēsti: "Laiks ir piepildīts, un Dieva valstība ir tuvu atnākusi! Atgriezieties no grēkiem un ticiet uz evaņģēliju." (Marka 1:15) Šī vēsts pamatojās uz Daniēla 9. nodaļas pravietojumu. Eņģelis bija paskaidrojis, ka sešdesmit deviņas nedēļas sniegsies līdz "svaidītam valdniekam", un ar lielām cerībām un priecīgām gaidām mācekļi raudzījās nākotnē, kad Jeruzālemē nodibinās Mesijas valsti, kas pārvaldīs visu zemi.

Viņi sludināja vēsti, ko Kristus tiem bija uzticējis, lai gan paši pārprata tās nozīmi. Neskatoties uz to, ka viņu sludināšana balstījās uz Dan. 9:25, tie neievēroja tās pašas nodaļas nākamajā pantā sacīto, ka Mesija "tiks izdeldēts". No pat dzimšanas viņu sirdis bija pieķērušās gaidāmajai pasaules impērijai

godībai, un šī doma aizmigloja saprašanu kā pret pravietojumā izteiktajiem tālākajiem norādījumiem, tā arī pret Kristus vārdiem.

Viņi izpildīja savu pienākumu, sniedzot jūdu tautai žēlastības aicinājumu, un pēc tam, tieši tajā laikā, kad tie cerēja savu Kungu ieraudzīt uzkāpjām Dāvida tronī, tiem bija jāpiedzīvo Jēzus ciešanas, kad Viņu sagrābj kā ļaundari, šausta ar pātagām, apsmej, notiesā un paaugstina pie krusta Golgātā. (346) Kāds izmisums un kādas sāpes plosīja šo mācekļu sirdis dienās, kurās viņu Kungs gulēja kapā!

Kristus bija atnācis pravietojumā norādītajā laikā un veidā. Katrā Viņa kalpošanas sīkumā bija piepildījusies Rakstu liecība. Viņš sludināja glābšanas vēsti, un Viņa "darbi bija vareni". Klausītāju sirdis juta, ka vēsts nāk no Debesīm. Vārds un Dieva Gars apliecināja Viņa Dēla dievišķo sūtību.

Mācekļi vēl arvien nemainīgā mīlestībā pieķērās savam Meistaram. Tomēr viņu domas aizklāja nedrošība un šaubas. Savās sāpēs viņi neatcerējās Kristus vārdus, kas norādīja uz ciešanām un nāvi. Ja Jēzus no Nācetes ir bijis īstais Mesija, kāpēc tad tagad tādas bēdas un vilšanās? Tas bija jautājums, kas mocīja viņu dvēseles, kamēr Pestītājs pēc savas nāves gulēja kapā tajās bezcerīgajās Sabata stundās līdz augšāmcelšanās rītam.

Lai gan pār šiem Jēzus sekotājiem sabiezēja tumša bēdu nakts, tomēr tie nebija atstāti. Pravietis saka: "Ja arī es mītu tumsā, tad tomēr Kungs ir mana gaisma! (..) Viņš mani izvedīs gaismā, tā ka es ar prieku skatīšu Viņa taisnību." (Mihas 7:8,9) "Tad arī tumsība tev nebūtu tumša, un nakts Tev spīdētu kā diena, tumsība Tev būtu kā gaisma." (Ps. 139:12) Dievs ir sacījis: "Dievbijīgiem Viņš tumsībā uzaust kā gaisma." (Ps. 112:4) "Es vadišu aklus pa ceļiem, ko tie agrāk nepazīna, pa takām, kas tiem bija svešas, Es darišu tumsību viņu acīm par gaismu un nelīdzenumu par līdzenu ceļu. To visu es darišu un no tā neatkāpšos." (Jes. 42:16)

Mācekļu sludināšana Kunga vārdā bija pareiza katrā sīkumā, un notikumi, uz kuriem tā norādīja, piepildījās noteiktajā laikā. "Laiks ir piepildīts, un Dieva valstība ir tuvu atnākusi," tā skanēja viņu vēsts. (347) Paejot laikam – Daniēla 9. nodaļas sešdesmit deviņām nedēļām –, kurām vajadzēja sniegties līdz Mesijam, "Svaidītais" – Kristus, pēc kristībām Jordānā, saņēma Gara svaidījumu. Un "Dieva valstība", kuru viņi bija pasludinājuši esam tuvu, tika uzcelta līdz ar Kristus nāvi. Šī valstība nebija pasaulīga impērija, kā tie kādreiz bija mācīti ticēt. Tā arī nebija nākošā mūžīgā valsts, ko uzcelts, kad "valstību, varu un virskundzību pār visām valstīm apakš debesīm nodos Visaugstā svēto tautai", to neiznīcīgo valstību, kurā "visas varas tai kalpos un būs padotas". (Dan. 7:27) Izteiciens "Dieva valstība" Bībelē lietots kā žēlastības, tā godības valsts apzīmēšanai. Par žēlastības valsti runā Pāvils Vēstulē ebrejiem. Norādījis uz līdzjūtīgo Vidutāju Kristu, kas iežēlojas "par mūsu vājībām", apustulis saka: "Tāpēc pieiesim bez bailēm pie žēlastības troņa, lai saņemtu apžēlošanu un atrastu žēlastību (..) ." (Ebr. 4:16) Žēlastības tronis attēlo žēlastības valsti, jo troņa pastāvēšana netieši norāda uz valsts esamību. Daudzās savās līdzībās Kristus lieto izteicienu "debesu valsts", kas nozīmē dievišķas žēlastības darbu cilvēku sirdīs.

Tāpat arī godības tronis simbolizē godības valsti, un par šo valsti pasaules Glābējs ir teicis: "Kad Cilvēka Dēls nāks savā godībā un visi eņģeļi līdz ar Viņu, tad Viņš sēdēs uz sava godības krēsla. Un visas tautas tiks sapulcinātas Viņa priekšā." (Mat. 25:31,32) Šī valsts vēl pieder nākotnei. Tā netiks uzcelta pirms Kristus otrās atnākšanas.

Žēlastības valsti nodibināja tūlīt pēc cilvēka krišanas, kad tika radīts plāns vainīgās cilvēces glābšanai. Jau tad pastāvēja dievišķais nodoms un apsolījumi, un cilvēki ticībā varēja kļūt par tās pavalstniekiem. (348) Tomēr faktiski līdz Kristus nāvei tā vēl nebija apstiprināta. Pat jau iesācis savu kalpošanas darbu virs zemes, Pestītājs, cilvēku stūrgalvības un nepateicības nogurdināts, varēja atkāpties un neupurēt sevi Golgātā. Ģetzemanē ciešanu biķeris drebēja Viņa rokā. Arī tad Viņš vēl varēja noslaucīt no pieres asiņainos sviedrus un atstāt vainīgo cilvēci, lai tā aizietu bojā savos grēkos. Ja Viņš tā būtu rīkojies, tad kritušajiem cilvēkiem nebūtu nekādas glābšanās iespējas. Bet, kad Pestītājs nodeva savu dzīvību un ar pēdējiem elpas vilcieniem izsaucās: "Viss piepildīts!" – tad atpestīšanas plāna īstenošana jau bija nodrošināta. Grēcīgajam pārim Ēdenē dotais glābšanas apsolījums bija apstiprināts. Tad tika nodibināta žēlastības valsts, kas iepriekš pastāvēja tikai apsolījumā.

Tādā veidā Kristus nāve – tieši tas notikums, ko mācekļi uzskatīja par savu cerību beigām – patiesībā šo cerību nostiprināja uz mūžīgiem laikiem. Lai gan Kristus nāve tiem sagādāja briesmīgu vilšanos, tā tomēr bija vislielākais pierādījums par labu viņu ticībai. Notikums, kas viņus pildīja ar skumjām un bija par iemeslu izmisumam, atvēra cerību durvis katram Ādama bērnam un visu laikmetu utzīcīgajiem ļaudīm nodrošināja nākošo dzīvi un mūžīgo laimi.

Bezgalīgās žēlastības nodomi piepildījās, pat mācekļiem pieviļoties. Lai gan dievišķā žēlastība un Tā spēks, kurš runāja, kā nekad neviens cilvēks nav runājis, bija mantojis viņu sirdis, tomēr šo vīru mīlestības skaidrajam zeltam bija piejaukti pasaulīga lepnuma un savtīgas godkāres elementi. Pat vēl augšistabā, kur tie bija sapulcējušies ēst Pasā jēru, šajā svinīgajā stundā, kad viņu Kungs jau iegāja Ģetzemanes ēnā, "ķīlda cēlās viņu starpā, kurš no viņiem esot lielākais". (Lūk. 22:24) (349) Viņu iztēli bija pārņēmis tronis, kronis un godība, lai gan tieši priekšā atradās kauns un ciešanas dārzā, tiesas nams un Golgātas krusts. Tas bija miesīgās sirds lepnums un viņu alkas pēc laicīgā goda, kas tik neatlaidīgi lika pieķerties sava laika viltus mācībai un atstāt neievērotus Pestītāja vārdus, kas atklāja Viņa valsts patieso būtību un norādīja uz Kunga ciešanām un nāvi. Un šis maldīšanās rezultātā nāca smagais pārbaudījums – nežēlīgais un tomēr vajadzīgais – , kas tika pieļauts viņu pašu labā. Lai gan mācekļi bija pārpratuši vēsts nozīmi un vīlušies savās cerībās, tomēr viņi sludināja Dieva sniegto brīdinājuma vēsti, un Kungs vēlējās atalgot viņu ticību un izcelt viņu paklausību. Tiem uzticēja darbu – nest visām tautām brīnišķo Evaņģēliju par augšāmcēlušos Kungu, bet, lai tie būtu sagatavoti šim uzdevumam, viņiem pieļāva šo šķietami rūgto piedzīvojumu.

Pēc augšāmcēšanās Jēzus dažiem mācekļiem parādījās ceļā uz Emavu, un, "iesākdams no Mozus un no visiem praviešiem, Viņš tiem izskaidroja visus Rakstus, kas par Viņu rakstīti" (Lūk. 24:27) So vīru sirdis tika aizkustinātas. Iedegās ticība, un viņi atdzima dzīvā cerībā, pat pirms Jēzus tiem vēl bija atklājies. Kungs vēlējās apgaismot viņu saprašanu un pamatot ticību stiprajam praviešu Vārdam. Viņš vēlējās, lai patiesība stingri iesakņotos viņu prātā, ne tikai tāpēc, ka to atbalstīja Jēzus personīgā liecība, bet arī neapšaubāmo pierādījumu dēļ, kurus sniedz ceremoniālās bauslības simboli un ēnas, kā arī Vecās Derības pravietojumi. Kristus sekotājiem bija nepieciešama saprātīga ticība ne tikai viņu pašu dēļ, bet arī tāpēc, lai viņi šo Kristus atzišanu varētu atklāt visai pasaulei. Un kā uz pašu pirmo soli šīs patiesības izplatīšanā Jēzus mācekļiem norādīja uz Mozu un praviešiem. Tāda bija liecība, ko augšāmcēlies Pestītājs deva par Vecās Derības Rakstu vērtību un nozīmīgumu.

Kāda pārmaiņa norisinājās mācekļu sirdīs, kad viņi vēlreiz ieraudzīja sava Meistara mīļoto vaigu! (Lūk. 24:32) (350) Dzilākā un pilnīgākā nozīmē kā jebkad agrāk viņi tagad bija atraduši To, "par ko Mozus bauslībā rakstījis un pravieši". Nedrošības, ciešanu un izmisuma vietā stājās uzticīga pašļāvība un neaptumšota ticība. Nav brīnums, ka pēc Kunga pacelšanās debesīs tie "allaž bija dievnamā, teica un slavēja Dievu". Ļaudis, kas zināja vienīgi par Pestītāja apkaunojošo nāvi, sagaidīja, ka mācekļu sejas ieraudzīs skumjas, apmulsumu un cerību sabrukumu, bet viņi tur skatīja prieku un uzvaru. Ak, ar kādiem pārbaudījumiem šiem mācekļiem bija jāsastopas, lai sagatavotos priekšā stāvošajam darbam! Tie bija izgājuši cauri dziļākajām bēdām, kādas vien varēja piedzīvot, un bija redzējuši, kā Dieva Vārds uzvarēja, kad cilvēcīgajam skatam viss jau šķita zaudēts. Kas gan turpmāk vairs varētu iebiedēt viņu ticību un apslāpēt mīlestības kvēli? Vislielākajās bēdās tiem tagad bija drošība un cerība "kā uzticīgs un stiprs dvēseles enkurs". (Ebr. 6:18,19, Glika tulk.) Viņi kļuva par lieciniekiem Dieva gudrībai un spēkam, un tāpēc bija pārliecināti, "ka ne nāve, ne dzīve, ne eņģeļi, ne varaš ne tagadne, ne nākotne, ne spēki, ne augstumi, ne dziļumi, ne cita kāda radīta lieta mūs nespēs šķirt no Dieva mīlestības, kas atklājusies ir Kristū Jēzū, mūsu Kungā. Nē, visās šīs lietās mēs pārparim paliekam uzvarētāji tā spēkā, kas mūs mīlējis". (Rom. 8:38,39,37) "Kunga Vārds paliek mūžīgi." (1. Pēt.1:25) Un "kas pazudinās"? "Kristus ir nomiris, bet vēl vairāk, Viņš arī uzmodināts; Viņš ir pie Dieva labās rokas, Viņš mūs arī aizstāv." (Rom. 8:34, Glika tulk.)

Kungs saka: "Mani ļaudis netaps kaunā nemūžam." (Joēla 2:26, Glika tulk.) "Vakarā nāk raudāšana, bet rītā prieks." (Ps. 30:6, Glika tulk.) Kad augšāmcēšanās dienā mācekļi sastapa savu Pestītāju un, klausoties Viņa vārdos, sirds tiem krūtīs iedegās, kad tie uzlūkoja viņu dēļ ievainoto galvu, rokas un kājas, kad pirms atgriešanās Debesīs Jēzus tos izveda ārā uz Beṭāniju un, svētījot pacēlis savas rokas, pavēlēja: (351) "Ejiet pa visu pasauli un pasludiniet evaņģēliju" (Marka 16:15), piebilstot: "Redzi, Es esmu pie jums ik dienas" (Mat. 28:20), kad Vasarsvētku dienā saņēma apsolīto Aizstāvi un tika dots spēks no augšienes, un ticīgo dvēseles aizkustināja viņu Debesīs uzkāpušā Kunga klātbūtnes apziņa, vai gan viņi tad vēl žēlastības Evaņģēlija amatu un "taisnības kroni", ko varēs saņemt, Kristum atnākot, būtu vēlējušies apmainīt pret pasaulīgā troņa godību, kas bija viņu cerība mācekļu gaitas iesākot, kaut arī viņu ceļš līdzinājās Kunga ceļam un veda caur uzpurēšanos un mocekļu nāvi? Viens, "kas ir spēcīgs pārlietu vairāk darīt pār visu, ko mēs lūdzam vai domājam", līdz ar sadraudzību ciešanās bija tiem dāvinājis līdzdalību savā priekā, – priekā daudzus cilvēkus vadīt "uz godību", neizsakāmā priekā, "mūžīgā un pastāvīgā godībā", ar ko, kā saka Pāvils, "mūsu bēdas, kas ir īsas un vieglas", nemaz nav salīdzināmas.

Mācekļu piedzīvojums, sludinot valstības Evaņģēliju Kristus pirmās adventes laikā, atkārtojās to cilvēku dzīvē, kas nesa vēsti par Viņa otro nākšanu. Kā mācekļi izgāja sludināt – "laiks ir piepildīts, un Dieva valstība ir tuvu atnākusi"–, tā Millers un viņa līdzstrādnieki vēstīja, ka beidzas visgarākais un pēdējais Bībelē minētais laika periods, ka tuvojas tiesas diena un ka drīz jāiestājas mūžīgai valstībai. Mācekļu sludināšana par laiku pamatojās uz Dan. 9. nodaļā minētajām septiņdesmit

nedēļām. Millera un viņa biedru sniegtā vēsts norādīja uz Dan. 8:14 minēto 2300 dienu beigšanos, kuru sastāvdaļa bija septiņdesmit nedēļas. Abos gadījumos vēstis pamatojās uz viena un tā paša lielā pravietiskā laika perioda atsevišķo daļu piepildīšanos.

Līdzīgi pirmajiem mācekļiem, Viljams Millers un viņa biedri pilnīgi neizprata pašu nestās vēsts nozīmi. (352) Baznīcā ilgi iesakņojušies maldi kavēja tos nonākt pie viena svarīga šī pravietojuma punkta pareizas izpratnes. Tāpēc, lai gan viņi sludināja vēsti, kuru Dievs tiem bija uzticējis nest pasaulei, viņi pārprata tās nozīmi un paši ļoti pievīlās.

Izskaidrojot Dan. 8:14 pravietojumu: "Divi tūkstoši un trīs simti dienas (..), tad svētā vieta atkal taps iesvētīta", Millers, kā jau teikts, pieņēma vispār valdošo uzskatu, ka pieminētā svētā vieta ir zeme, un tādēļ ticēja, ka svētnīcas šķīstīšana nozīmē zemes šķīstīšanu ar uguni Kunga atnākšanas dienā. Līdz ar to atradis, ka 2300 dienu noslēgums ir skaidri norādīts, viņš secināja, ka ir atklājis otrās adventes laiku. Kļūda radās saskaņā ar populārā uzskata pieņemšanu attiecībā uz "svēto vietu".

Ceremoniālajā sistēmā, kas kā ēna norādīja uz Kristus upuri un Viņa priesteru darbu, gadskārtējā kalpošanas ciklā svētnīcas šķīstīšana bija augstā priesteru pēdējais darbs. Līdz ar to beidzās arī salīdzināšanas darbs, Izraēla grēku atņemšana vai izdeldēšana. Tas simbolizēja mūsu Augstā Priestera darbu Debesīs, tas ir, Debesu grāmatās ierakstīto Viņa ļaužu grēku atņemšanu vai izdzēšanu. Šī kalpošana sevī ietver izmeklēšanas darbu un tiesu, un tā notiek tieši pirms Kristus nākšanas debesu padebešos ar spēku un lielu godību, jo, kad Kungs parādīsies, ikviena lieta jau būs izšķirta. Jēzus saka: "Redzi, Es nāksu drīz, un Mana alga līdz ar Mani, atmaksāt ikvienam pēc viņa darbiem." (Atkl. 22:12) Tieši par šo tiesu, kas notiek pirms otrās adventes, ir rakstīts pirmā eņģeļa vēstī Atkl.14:7: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda."

Tie, kas sludināja šo brīdinājumu, sniedza īsto vēsti īstā laikā. Bet, tāpat kā pirmie mācekļi, kas, pamatojoties uz Daniēla 9. nodaļas pravietojumu, ziņoja, ka "laiks ir piepildīts, un Dieva valstība ir tuvu atnākusi", (353) un neredzēja, ka tajā pašā rakstvietā iepriekš paziņota Mesijas nāve, tā arī Millers un viņa līdzstrādnieki sludināja ar Dan. 8:14 un Atkl.14:7 pamatotu vēsti un neredzēja, ka Atklāsmes 14. nodaļā uzrakstītas vēl citas vēstis, kurām arī jātiek sniegtām pirms Kunga atnākšanas. Kā mācekļi bija kļūdījušies attiecībā uz septiņdesmit nedēļu beigās nodibināmo valstību, tā adventisti pārprata pravietojumā norādīto notikumu pēc 2300 dienu beigām. Abos gadījumos piekrišana vai, pareizāk sakot, uzticēšanās populāriem maldiem cilvēkus padarīja aklus pret patiesību. Kā vieni, tā otri izpildīja Dieva prātu, pasludinot laikam atbilstošu vēsti, bet nepareizais priekšstats par šo vēsti tiem pašiem sagādāja vilšanos.

Dievs tomēr savu nodomu sasniedza, kaut arī atļāva brīdinājumu par tiesas laiku pasludināt tādā veidā. Lielā diena bija tuvu, un Kunga aizgādībā laiks kļuva par Viņa ļaužu pārbaudes akmeni, kas tiem atklāja, kādas ir viņu sirdis. Vēsts bija paredzēta draudzes pārbaudīšanai un tīrīšanai. Ikviens tika vadīts tā, lai ieraudzītu, kam pieder viņa mīlestība – šai pasaulei vai Kristum un Debesīm. Vārdos daudzi apliecināja mīlestību Pestītājam, bet tagad to vajadzēja pierādīt. Vai viņi bija gatavi atteikties no savām laicīgajām cerībām un godkārigajiem plāniem, lai līksmi apsveiktu sava Kunga atnākšanu? Sai vēstij vajadzēja darīt viņus spējīgus saskatīt savu īsto garīgo stāvokli; tā tika sūtīta žēlastībā, lai ļaudis pamudinātu pazemībā un grēku nožēlā meklēt Kungu.

Arī vilšanās, kaut to izraisīja viņu pasludinātās vēsts nepareiza izpratne, tika vērsta šai lietai par labu. Tā pārbaudīja to sirdis, kas apliecināja, ka pieņem brīdinājumu. Vai viņi, sastopoties ar vilšanos, tūlīt neatteiksies no sava piedzīvojuma un neatmetīs uzticēšanos Dieva Vārdam? Vai arī tie lūdzot un pazemojoties centīsies atklāt, kur pravietojuma nozīmes izpratnē ir kļūdījušies? (354) Cik daudzi viņu starpā ir vadījušies no bailēm, impulsa vai uzbudinājuma? Cik daudz viņu vidū ir svārstīgo un neticīgo? Ļaužu pulki apgalvoja, ka mīlestībā ilgojas pēc Kunga atnākšanas. Bet vai tad, kad pasaule viņus izsmies un apkraus pārmetumiem, kad būs jāpiedzīvo kavēšanās un vilšanās radītā pārbaude, vai tad viņi savu ticību nenoliegs? Vai, nespēdami visā notiekošā izprast Dieva rīcību, tie tūlīt neatmetīs patiesības, kas balstās uz Viņa Vārda visskaidrākajām liecībām?

Šai pārbaudei vajadzēja atklāt to cilvēku pastāvību, kas patiesā ticībā bija paklausījuši visam tam, ko atzina par Dieva Vārda un Gara liecību. Šim piedzīvojumam vajadzēja uzrādīt briesmas, kas rodas no cilvēku teoriju un izskaidrojumu pieņemšanas, nemeklējot atbildi tieši Bībelē. Grūtībām un bēdām, ko izsauca šie maldi, vajadzēja ticīgo sirdis padarīt viņu rakstura veidošanai nepieciešamo darbu. Tos vajadzēja ierosināt dziļāk pētīt pravietisko Vārdu, mācīties rūpīgāk pārbaudīt savas ticības pamatus un atmest visu, kas nesaskan ar Rakstiem, lai cik plaši to būtu pieņēmusi kristīgā pasaule.

Arī šiem ticīgajiem, tāpat kā savā laikā pirmajiem mācekļiem, vēlāk bija lemts saņemt izskaidrojumu par to, kas pārbaudījumu stundā tiem vēl šķita tumšs. Kad viņi redzēja "Kunga galu", tad atzina, ka,

neskatoties uz visām maldu izraisītajām bēdām, Dieva mīlestības nodomi pret tiem ir pastāvīgi piepildījušies. Svētīgajā piedzīvojumā tie mācījās atzīt, ka Kungs ir "žēlīgs un sirdsmīlīgs", ka visi Viņa ceļi ir "žēlastība un patiesība tiem, kas tur Viņa derību un Viņa liecības".

20. LIELĀ RELIĢISKĀ ATMODA

[355] Pravietajumā par pirmā eņģeļa vēsti Atklāsmes grāmatas 14. nodaļā līdz ar Kristus drīzās atnākšanas pasludināšanu ir paredzēta arī liela reliģiska atmoda. Eņģelis redzams lidojam "debesu vidū; tam bija mūžīgs evaņģēlijs sludināms tiem, kas dzīvo virs zemes, un visām tautām un ciltīm, valodām un tautībām." "Stiprā balsī" viņš sludina vēsti: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda; pielūdziet To, kas radījis debesis un zemi, jūru un ūdens avotus." (Atkl. 14:6,7)

Visai nozīmīgs ir fakts, ka šī brīdinājuma vēstnesis ir eņģelis. Dievišķai gudrībai ir patīcis ar Debešu sūtņa skaidrību, godību un varenību attēlot šai vēstij veicamā darba dīzenumu, kā arī tai līdzējošo spēku un godību. Un eņģeļa lidojums "debesu vidū", "stiprā balsī" izteiktais brīdinājums un tā pasludināšana visiem, "kas dzīvo virs zemes", – "visām tautām un ciltīm, valodām un tautībām", – stāsta par šīs kustības izplatīšanās ātrumu un pasaulplašo apjomu.

Vēsts pati izlej gaismu attiecībā uz laiku, kad šī kustība norisināsies. Tiek ziņots, ka tā ir daļa no "mūžīgā Evaņģēlija" un tā pasludina tiesas iesākšanos. (356) Pestīšanas vēsts ir nesta visos laikmetos, bet šī vēsts ir daļa no Evaņģēlija, ko var sludināt tikai pēdējās dienās, jo vienīgi tad patiesi var teikt, ka "ir atnākusi Viņa tiesas stunda". Pravietajumi rāda notikumu secību, kas sniedzas līdz tiesas laika sākumam. Sevišķi tas sakāms par Daniēla grāmatu. Bet to pravietajuma daļu, kas attiecas uz pēdējām dienām, Daniēlam pavēlēja apslēpt un aizzīmogot "līdz gala laikam". Tikai tad, kad šis laiks bija pienācis, varēja pasludināt tiesas vēsti, pamatojoties uz agrāk piepildītajiem pravietajumiem. Jo gala laikā "daudzi meklēs tikuši un atzišana vairosies". (Dan.12:4)

Apustulis Pāvils brīdināja draudzi negaidīt Kristus nākšanu viņu dienās. "(..) jo papriekš jānāk atkrišanai un atklāti jāparādās grēka cilvēkam (..)". (2. Tes. 2:3) Sava Kunga otro adventi ticīgie drīkstēja gaidīt tikai pēc lielās atkrišanas un pēc ilgā "grēka cilvēka" valdīšanas laika. "Grēka cilvēks", kas nosaukts arī "netaisnības noslēpums", "pazušanas dēls" un "netaisnais", attēlo pāvestību, kurai, kā pravietajumā iepriekš teikts, vajadzēja palikt pie varas 1260 gadus. Šis laiks beidzās 1798. gadā. Pirms šī laika Kristus nākšana nebija iespējama. Pāvils ar savu brīdinājumu aptver visu kristīgo laikmetu līdz 1798. gadam. Vēsts par Kristus otro nākšanu jāsludina pēc šī laika.

Pagājušajos gadsimtos tāda vēsts nekad netika sludināta. Pāvils, kā redzējām, to nesludināja, viņš saviem brāļiem norādīja, ka Kunga atnākšana tad vēl atradās tālā nākotnē. To nesludināja arī reformatori. Mārtiņš Lutērs atzina, ka tiesas laiks gaidāms apmēram trīs simti gadus pēc viņa dienām. Bet kopš 1798. gada Daniēla grāmata ir atzīmogota, atzišana par pravietajumiem ir vairojusies, un daudzi pasludinājuši svinīgo vēsti par tiesas tuvumu.

(357) Tāpat kā lielā Reformācija 16. gadsimtā, arī Adventes kustība vienlaicīgi parādījās kristīgās pasaules dažādās zemēs. Kā Eiropā, tā Amerikā ticības un lūgšanu vīri tika ierosināti pētīt pravietajumus, un, iedziļinoties inspirētajos pierakstos, tie atrada pārlicinošus pierādījumus, ka visu lietu gals ir tuvu. Dažādās zemēs radās atsevišķas kristiešu grupas, kas vienīgi no Rakstiem ieguva pārlicību, ka Pestītāja atnākšana ir tuvu.

1821. gadā, trīs gadus pēc tam, kad Millers bija sapratis pravietajumus, kas norādīja uz tiesas laiku, Kunga drīzo atnākšanu sāka sludināt Džozefs Vulfs – visas "pasaules misionārs". Vulfs piedzima Vācijā ebreju ģimenē. Viņa tēvs bija jūdu rabīns. Jau ļoti agri viņš pārlicinājās par kristīgās reliģijas patiesīgumu. Rosīgais, meklējošais prāts tam lika uzmanīgi ieklausīties tēva mājās notiekošajās sarunās, dievbijīgiem jūdiem ik dienas sapulcējoties, lai dalītos pārdomās par savas tautas cerībām un ilgām, par nākošā Mesijas godību un Izraēla valsts atjaunošanu. Kādā dienā, dzirdot pieminam Jēzu no Nācaretes, zēns jautāja, kas Viņš tāds bijis. "Kāds ļoti apdāvināts jūds," skanēja atbilde, "bet, tā kā Viņš sevi nosauca par Mesiju, tad jūdu tiesa Viņu notiesāja uz nāvi." "Bet kāpēc tā," atkal iebilda jautātājs, "Jeruzāleme ir izpostīta un mēs atrodamies gūstā?" "Ak vai, ak vai!" atbildēja tēvs, "tikai tādēļ, ka jūdi nonāvēja praviešus." Bērns tūlīt tika pamodināts domāt: "Varbūt arī Jēzus bija pravietis, un jūdi Viņu nevainīgu nogalināja." (1) Un šī izjūta bija tik ļoti spēcīga, ka, lai gan tam bija aizliegts iet kristīgās baznīcās, viņš tomēr uzturējās pie durvīm ārpusē, mēģinādams saklausīt tur sludināto vēsti.

Kad viņš, būdams tikai septiņus gadus vecs zēns, lielījās kāda gados vecāka kristīga kaimiņa priekšā, ka Izraēlu gaida uzvaras liksmība nākotnē, vecais vīrs laipni sacīja: "Mīļo zēn, es gribu tev pateikt,

kurš bija īstais Mesija: Jēzus no Nācaretes (..), ko tavi senči piesita krustā, tāpat kā senatnē nomocīja citus praviešus. (358) Ej mājās un izlasi Jesajas 53. nodaļu, un tu pārliecināsies, ka Jēzus Kristus ir Dieva Dēls." (2) So pārliecību viņš ieguva uzreiz. Aizgājis mājās, tas lasīja Rakstus, brīnīdamies, cik pilnīgi tie piepildījušies Jēzū no Nācaretes. Vai tiešām kristieša vārdi bija vistīrākā patiesība? Zēns lūdza tēvu noskaidrot šo pravietojumu, bet sastapa tik drūmu un atbaidošu klusēšanu, ka vairs nekad neuzdrošinājās par to jautāt. Tomēr tas tikai palielināja viņa ilgas vēl labāk iepazīties ar kristīgo reliģiju.

Zināšanas, pēc kurām viņš ticās, tika rūpīgi slēptas šīs jūdu ģimenes lokā, tādēļ, būdams tikai vienpadsmit gadus vecs, tas atstāja sava tēva namu un aizgāja pasaulē, lai iegūtu izglītību, izvēlētos sev reliģiju un dzīves darbu. Mājvietu viņš atrada pie radiem, bet tikai uz laiku, jo arī no turienes to kā atkritēju drīz vien padzina, un viņam pilnīgi vienam un bez iztikaš līdzekļiem nācās iet savu ceļu starp svešiem ļaudīm. Tā viņš gāja no vietas uz vietu, tajā pašā laikā čakli mācoties un nepieciešamo naudu nopelnot ar ebreju valodas stundu pasniegšanu. Kāda katoļu skolotāja iespaidā viņš pieņēma Romas ticību un plānoja kļūt par misionāru savai tautai. Nedaudz gadus vēlāk, tiecoties uz šo mērķi, tas devās turpināt studijas Propagandas koledžā Romā. Seit zēna ieradums patstāvīgi domāt un vaļsirdīgi izteikt savus spriedumus drīz vien tam sagādāja ķecera slavu. Viņš atklāti uzbruka baznīcas ļaunprātīgajiem sagrozījumiem un aicināja visus atzīt reformas nepieciešamību. Lai gan sākumā viņš baudīja katoļu prelātu sevišķu labvēlību, pēc kāda laika tam tomēr Romu vajadzēja atstāt. Baznīcas uzraudzībā tas gāja no vietas uz vietu, līdz kļuva skaidrs, ka viņu nekad neizdosies pakļaut katolisma jūgam. Beidzot to atzina par nelabojamu un atbrīvoja no visiem pienākumiem. Tad viņš devās ceļā uz Angliju un, pieņēmis protestantu ticību, savienojās ar anglikāņu baznīcu. Pēc divu gadu studijām viņš 1821. gadā uzsāka savu misiju.

(359) Pieņemot lielo patiesību par Kristus pirmo nākšanu kā sājpu un bēdu Vīram, Vulfs redzēja, ka pravietojumi tikpat skaidri runā arī par Viņa otro nākšanu spēkā un godībā. Un, vēlēdamies vadīt savu tautu pie Jēzus no Nācaretes kā pie apsoltā Glābēja, uzsverot, ka pirmo reizi Viņš nāca pazemībā kā upuris par cilvēku grēkiem, Vulfs tajā pašā laikā norādīja uz Kristus otro nākšanu, kad Jēzus parādīsies kā Ķēniņš un Atbrīvotājs.

"Jēzus no Nācaretes," viņš sacīja, "patiesais Mesija, kura rokas un kājas tika caururbtas, kurš kā jērs tika vests uz kaušanu, kurš bija Sājpu Vīrs un labi pazina ciešanas, kurš pirmo reizi atnāca tad, kad scepteris no jūda un valdības zizlis no viņa kājām bija atņemts, nāks otro reizi debesu padebešos ar erceņģeļa bazūni" (3) un stāvēs uz Eļļas kalna, un Jēzum tiks dota visa valdība pār visu radību, ko kādreiz uzticēja Ādamam, bet ko tas pazaudēja. (1. Moz. 1:26; 3:17) Viņš būs Ķēniņš pār visu zemi. Radībā izbeigsies nopūtas un žēlabas un atskanēs slavas un pateicības dziesmas (..). Kad Jēzus nāks sava tēva godībā ar svētiem eņģeļiem (..), tad vispirms uzcelsies ticīgie mirušie. (1. Tes. 4:16; 1. Kor.15:23) Tas ir notikums, ko mēs, kristieši, saucam par pirmo augšāmcelšanos. Tad dzīvnieku valsts mainīs savu raksturu (Jes. 11:6-9) un tiks pakļauta Jēzum. (Ps.8.) Valdīs vispārējs miers. (4) "Kungs atkal uzlūkos zemi un sacīs: "Redzi, viss ir ļoti labs." (5)

Vulfs ticēja, ka Kunga atnākšana ir ļoti tuvu, jo viņa pravietisko laiku izskaidrojumi tikai par nedaudz gadiem atšķirās no tā laika, kad Millers gaidīja lielā notikuma piepildīšanos. "Tiem, kas cilvēkus centās pārliecināt, ka par Kristus atnākšanas tuvumu nekas nav jāzina, kas savu apgalvojumu balstīja uz tekstu, ka "dienu un stundu neviens nezina", Vulfs atbildēja: "Vai mūsu Kungs ir sacījis, ka dienai un stundai nekad nevajadzētu kļūt zināmai? (360) Vai Viņš mums nav devis laika zīmes, lai mēs vismaz varētu noprast Viņa atnākšanas tuvošanos, kā vīģes koka lapām plaukstot zinām, ka vasara ir tuvu? (Mat. 24:32) Vai mēs šo laiku nekad neuzzināsim, ja Viņš pats mūs pamudina ne tikai lasīt pravieti Daniēlu, bet arī to saprast? Un Daniēls jau tieši saka, ka šiem vārdiem jāpaliek apslēptiem līdz laika galam, kas bija iesācies jau viņa dienās, un ka tad "daudzi meklēs tikuši, un atzišana vairošies" (tas ir par šo laiku). (Dan.12:4) Turklāt mūsu Kungs ar to negribēja sacīt, ka laika tuvošanās nebūs zināma, bet ka precīzo "dienu un stundu neviens nezina". Viņš apliecina, ka to pietiekoši labi varēs saprast no laika zīmēm, kas mūs pamudinās sagatavoties uz Viņa atnākšanu līdzīgi Noam, kurš būvēja šķirstu." (6)

Par Rakstu populāro izskaidrošanas vai sagrozīšanas sistēmu Vulfs rakstīja: "Lielākā kristīgās draudzes daļa ir atkāpusies no skaidrās Rakstu izpratnes un pievērsusies budistu maldīgajām mācībām, kas uzskata, ka cilvēces laime nākotnē sastāvēs no kaut kādas lidināšanās gaisā, un pieņem, ka, lasot vārdu "jūdi", ir jāsaprot "pagāni", un, kad lasām "Jeruzāleme", tad jāsaprot "draudze"; ja ir sacīts "zeme", tad tas nozīmē "debesis", un jēdziens "Kunga nākšana" patiesībā ir misionāru biedrību veidošanās, bet kāpšana Kunga nama kalnā attēlojot lielu metodistu klases sapulci." (7)

Divdesmit četrus gadus, tas ir no 1821.gada līdz 1845.gadam, Vulfs pavadīja tālos ceļojumos: Āfrikā,

kur apmeklēja Ēģipti un Abesīniju; Āzijā, šķērsojot Palestīnu, Sīriju, Persiju, Buhāru un Indiju. Viņš devās arī uz Savienotajām Valstīm un sava ceļojuma laikā sludināja Sv. Helēnas salā. 1837. gada augustā viņš ieradās Ņujorkā, un pēc tam, kad bija runājis šajā pilsētā, vēl sludināja Filadelfijā un Baltimorā, un beidzot iegāja arī Vašingtonā. Tur, kā viņš saka, "pēc toreizējā prezidenta Džona Kvinsi Edamsa priekšlikuma manā rīcībā sapulci noturēšanai nodeva zāli vienā no kongresa ēkām, (361) kur kādā sestdienā manu priekšnesumu ar savu klātbūtni pagodināja visi Kongresa locekļi, kā arī Virdžīnijas bīskaps un Vašingtonas garīdzniecība un pilsoņi. Tādu pašu godu man parādīja Ņūdžersijas un Pensilvānijas valdības locekļi, kuru klātbūtnē nolasīju lekcijas par saviem pētījumiem Āzijā, kā arī par Jēzus Kristus personīgo valdīšanu". (8)

Dr. Vulfs ceļoja pa visbarbariskākajām zemēm, neatrodies nevienas Eiropas valdības aizsardzībā, panesot daudz grūtību un pastāvīgi apzinoties dažādo briesmu klātbūtni. Viņš tika sist un cieta badu. Viņu pārdeva par vergu un trīs reizes notiesāja uz nāvi. Viņam uzbruka laupītāji un vairākas reizes tas gandrīz aizgāja bojā ūdens trūkuma dēļ. Reiz viņam atņēma pilnīgi visu, kas tam bija, kad vēl vajadzēja iet simtiem jūdžu pa kalniem, sniegam sitoties sejā un kailajām kājām stingstot saskarē ar sasalušo zemi.

Kad viņu brīdināja nestaigāt neapbruņotam mežonīgu un naidīgu cilšu vidū, tas parasti paskaidroja, ka sen jau ir "apgādāts ar ieročiem" – "ar lūgšanām, ar dedzību Kristus lietā un ar uzticēšanos Viņa palīdzībai". "Turklāt," viņš vēl piebilda, "man sirdī ir mīlestība uz Dievu un savu tuvāko, bet rokās dārgā Bībele." (9) Visur, kur vien viņš gāja, tam līdzī bija Svētie Raksti ebreju un angļu valodā. Par kādu no saviem vēlākajiem ceļojumiem viņš saka: "Es (..) savā rokā turēju atvērtu Bībeli. Es jutu, ka mans spēks bija šajā grāmatā un ka tā mani uztur." (10)

Tā viņš neatlaidīgi turpināja savu darbu, līdz vēsts par tiesu bija aiznesta lielai apdzīvotās zemeslodes daļai. Dieva Vārdu šis vīrs izplatīja dažādās valodās: jūdu, turku, persiešu, indusu un daudzu citu tautu un cilšu vidū, visur pasludinot Mesijas valdīšanas laika tuvošanos.

Ceļojumos pa Buhāru viņš atklāja, ka kāda atšķirti un vientuļi dzīvojoša tauta jau pazīst mācību par Kunga drīzo atnākšanu! (362) "Jemenas arābiem", viņš saka, "ir grāmata Seera, kas stāsta par Kristus otro atnākšanu un Viņa valdīšanu godībā, viņi gaidīja, ka 1840. gadā norisināsies lieli notikumi." (11) "Jemenā es (..) sešas dienas pavadīju Rekaba bērnu vidū. Viņi nedzer vīnu, nestāda vīnadārzus, nesēj nekādu sēklu un dzīvo teltīs, pieminot veco, labo Jonadabu, Rekaba dēlu; pie viņiem es atradu arī izraēliešus no Dana cilts (..), kas līdz ar Rekaba bērniem gaidīja drīzu Mesijas atnākšanu Debess padebešos." (12)

Ar līdzīgu ticību kāds misionārs tajā laikā sastapās arī tatāru zemē. Tatāru priesteris pie šī misionāra griezās ar jautājumu, kad Kristus nāks otrreiz. Kad misionārs atbildēja, ka viņš par to neko nezina, priesteris šķita ļoti pārsteigts par tādu Bībeles skolotāja neinformētību un tad paskaidroja savu uz pravietajumiem dibināto viedokli, ka Kristum esot jānāk ap 1844. gadu.

Anglijā Adventes vēsti iesāka sludināt jau 1826. gadā. Šī kustība tur gan nepieņēma tik noteiktu veidu kā Amerikā un tik vispārīgi nemācīja arī precīzu adventes laiku, tomēr lielo Kristus drīzās atnākšanas patiesību, ka Viņš parādīsies spēkā un godībā, sludināja plašos apmēros, un ne tikai starp sektantiem un tiem, kas nostājās pret anglikāņu baznīcu. Angļu rakstnieks Mourants Broks stāsta, ka šī "valstības Evaņģēlija" sludināšanā bija iesaistījušies apmēram septiņi simti anglikāņu baznīcas mācītāji. Arī Lielbritānijā tika sniegta vēsts, kas par Kunga atnākšanas laiku nosauca 1844. gadu. No Savienotajām Valstīm tālu un plaši izplatīja preses izdevumus par Kristus otro adventi. Šīs grāmatas un žurnālus iespieda arī Anglijā. Un 1842. gadā Roberts Vinters, pēc tautības anglis, kurš Amerikā bija pieņēmis adventes ticību, bet, atgriezies dzimtajā zemē, sāka sludināt vēsti par Kunga nākšanu. Daudzi viņam šajā darbā pievienojās un mācību par tiesu izplatīja dažādās Anglijas daļās.

Dienvidamerikā, lielas nezināšanas un garīdzniecības maldu apņemts, kāds spāņu jezuīts Lakunza atrada Svētos Rakstus un pieņēma patiesību par Kristus drīzo atnākšanu. (363) Jūtot iekšēju paskubinājumu, viņš brīdināja arī citus, tomēr, lai izvairītos no Romas baznīcas sodiem, savus uzskatus publicēja, maskējoties ar pieņemtu vārdu "Rabīns Ben-Israels", uzdodoties par atgrieztu jūdu. Lakunza dzīvoja astoņpadsmitajā gadsimtā, bet ap 1825. gadu viņa grāmata, atradusi ceļu uz Londonu, tika pārtulkota angļu valodā. Šis izdevums padziļināja Anglijā jau pamodināto interesi par otro adventi.

Vācijā astoņpadsmitajā gadsimtā šo doktrīnu mācīja izcilais Bībeles pētnieks un kritiķis, luterāņu mācītājs Bengels. Papildinot savu izglītību, Bengels nodevās teoloģijas studijām, uz ko dabīgi tiecās viņa nopietnais un reliģiskais raksturs un ko atbalstīja iepriekšējo gadu audzināšana un disciplīna. Kā daudziem citiem domājošiem jauniešiem agrāk un vēlāk, arī viņam nācās cīnīties ar reliģiskas dabas

šaubām un grūtībām, par ko tas varēja izjusti liecināt, kā "daudzas bultas caururba manu nabaga sirdi un darīja jaunību grūti panesamu". (13) Kļuvis par Virtembergas konsistorijas locekli, viņš aizstāvēja reliģijas brīvību. "Atzīdams baznīcas tiesības un priekšrocības, viņš atbalstīja domu par patiesas brīvības saglabāšanu ikvienam, kas, pamatojoties uz sirdsapziņu, justos spiests šķirties no savas draudzes." (13) Viņa dzimtajā apgabalā vēl arvien ir izjūtams šo uzskatu labais iespaids.

Gatavojot svētrunu kādai "Adventes svētdienai" par Atklāsmes grāmatas 21. nodaļu, Bengela prātā pēkšņi uzausa gaisma par Kristus otro atnākšanu. Atklāsmes grāmatas pravietojumi viņa saprašanai atvērās kā nekad agrāk. Pravieša sniegto ārkārtīgās godības ainu satraukts, viņš kādu laiku bija spiests atteikties no sava temata tālākas izpētes. (364) Jau stāvot kancelē, tas atkal viņam no jauna atklājās ar vēl lielāku spēku. No tā laika šis vīrs nodevās pravietojumu studijām, sevišķi tiem, kas ietverti Atklāsmes grāmatā, un drīz nonāca pie pārliecības par Kristus atnākšanas tuvumu. Laiks, kuru viņš noteica Kristus atkalatnākšanai, tikai par nedaudz gadiem atšķīrās no tā, kuru vēlāk pieņēma Millers.

Bengela raksti izplatījās visā kristīgajā pasaulē. Virtembergā un zināmā mērā arī citās pasaules vietās plaši pieņēma viņa uzskatus par šiem pravietojumiem. Aizsāktā kustība turpinājās vēl pēc šī vīra nāves, un adventes vēsts Vācijā bija dzirdama tieši tajā pašā laikā, kad tā cilvēku uzmanību sev pievērta citās zemēs. Drīz vien daži ticīgie aizgāja uz Krieviju un tur izveidoja kolonijas, kur šis zemes vācu draudzes vēl arvien tic drīzai Kristus atnākšanai.

Gaisma atspīdēja arī Francijā un Šveicē. Ženēvā, kur reformācijas patiesības bija izplatījuši Kalvins un Fārels, otrās adventes vēsti sludināja Gausens. Mācīdamies skolā, Gausens nonāca saskarē ar racionālisma garu, kas astoņpadsmitā gadsimta beigās un deviņpadsmitā gadsimta sākumā pārņēma visu Eiropu; un, kļuvis par garīdznieku, viņš ne tikai nepazīna pareizo ticību, bet pat tiecās uz skepticismu. Tomēr jau jaunībā viņš tika ieinteresēts pētīt pravietojumus. Pēc tam, kad tas bija izlasījis Rollina Seno laiku vēsturi, viņa uzmanība pievērsās Daniēla grāmatas otrajai nodaļai, kurā pārsteidza brīnišķā precizitāte, ar kādu bija piepildīti pravietojumi, kā to tagad apstiprināja vēsturnieka ziņojumi. Seit bija liecība Rakstu inspirācijai, kas viņam vēlāko gadu briesmās kalpoja kā drošs enkurs. Racionālisma mācības to vairs neapmierināja, un, pētot Bībeli un meklējot skaidrāku gaismu, viņš pēc kāda laika kļuva par īstu ticīgu cilvēku.

Turpinot vēl tālāk iedziļināties pravietojumos, viņš pārliecinājās, ka Kunga atnākšana ir tuvākās nākotnes notikums. Šis lielās patiesības svinīguma un nozīmes iespaidots, viņš vēlējās to darīt zināmu tautai, bet darbu ļoti traucēja populārais uzskats, ka Daniēla pravietojumi nav saprotami. (365) Beidzot tas – tāpat kā pirms viņa to bija darījis Fārels, nesot Evaņģēliju Ženēvā – nolēma iesākt ar bērniem, tādā veidā cerot ieinteresēt arī vecākus.

"Es vēlētos," viņš vēlāk sacīja, runājot par šī pasākuma mērķi, "lai saprastu, ka es tā rīkojos ne tāpēc, ka šī lieta būtu maznozīmīga, bet tieši pretēji, tāpēc ka tai bija liela vērtība, tādēļ es griezos pie bērniem, cenšoties to pasniegt viegli saprotamā veidā. Es gribēju, lai mani sadzirdētu, un baidījos, ka to nepanāks, ja vispirms griezīšos pie pieaugušajiem. Tāpēc nolēmu iet pie visjaunākajiem. Sapulcināju bērnu auditoriju, un, ja grupa palielinājās, ja redzēju, ka viņi klausās, ir apmierināti, ieinteresēti un saprot, un spēj izskaidrot šo tematu, tad biju drošs, ka man drīzumā radīsies arī cita klausītāju saime un arī pieaugušie atzīs, ka ir vērts ziedot laiku, lai apsēstos un mācītos. Ja tas tiks panākts, tad šī lieta būs uzvarējusi." (14)

Darbs vainagojās panākumiem. Kad viņš uzrunāja bērnus, tiem līdzī nāca arī vecāki. Viņa baznīcas galerijas pildījās ar uzmanīgiem klausītājiem. Starp tiem bija augstāko šķiru pārstāvji un zinātnieki, kā arī Ženēvā iebraukušie muižnieki un ārzemnieki, kas šo vēsti aiznesa uz citiem apgabaliem.

Sekmju iedrošināts, Gausens savas atziņas sāka publicēt, cerot panākt pravietisko grāmatu pētīšanu franciski runājošo draudžu vidū. "Ar bērniem pasniegto mācību publicēšanu," saka Gausens, "mēs runājam ar pieaugušajiem, kas šādas grāmatas bieži atstāja novārtā, nepareizi aizbildinoties, ka tās neesot saprotamas. Kā gan tās varētu būt nesaprotamas, ja bērni tās saprot?" "Es ļoti ilgojos," viņš piebilst, "ja vien iespējams, lai mūsu draudzēs būtu daudz plašākas zināšanas par pravietojumiem. Man tiešām šķiet, ka nav citu studiju, kas labāk atbilstu laika vajadzībām. Tādā veidā mēs sagatavosimies tuvajam bēdu laikam, tā mēs varēsim palikt nomodā, gaidot Jēzu Kristu."

(366) Kaut arī Gausens bija viens no izcilākajiem un iemīļotākajiem franciski runājošiem sludinātājiem, tomēr pēc kāda laika viņu no šī amata atbrīvoja, galveno apsūdzību virzot uz to, ka, apmācot jaunatni, viņš esot lietojis Bībeli un nevis baznīcas katehismu, šo garlaicīgo un racionālistisko rakasgrāmatu, kurā īstu ticību tikpat kā nevarēja saskatīt. Vēlāk viņš kļuva par pasniedzēju kādā teoloģijas skolā un svētdienās turpināja savu pamācītāja darbu, palīdzot bērniem

saprast Rakstus. Viņa pravietojumu izskaidrojumi izsauca lielu interesi. Pildot savus skolotāja pienākumus, izsakoties presē, viņš ar iemīļotajām bērnu apmācīšanas metodēm gadiem ilgi iespaidoja plašu apkārtni un bija līdzeklis daudzu cilvēku uzmanības pievēršanai pravietojumiem par Kunga atnākšanas tuvumu.

Adventes vēsts atskanēja arī Skandināvijā, izraisot ļaudis lielu interesi. Daudzi tika pamodināti no savas iedomātās drošības sajūtas, lai atzītu un atstātu grēkus, Kristus vārdā meklējot sev pārkāpumu piedošanu. Bet valsts baznīcas garīdzniecība pretojās šai kustībai, un viņu iespaids panāca, ka dažus sludinātājus ielika cietumā. Daudzās vietās, kur Kunga drīzās atnākšanas vēstneši tādā veidā tika apklusināti, Dievam patika šīs atziņas brīnumainā kārtā pasludināt ar mazu bērnu starpniecību. Valsts likums viņus nevarēja ierobežot, jo tie bija par jauniem, un tāpēc viņiem atļāva netraucēti runāt.

Šī kustība sevišķi izplatījās starp zemākās šķiras iedzīvotājiem, un ļaudis sapulcējās strādnieku vienkāršajos dzīvokļos, lai uzklausītu tur izteiktos brīdinājumus. Sludinātāji – bērni lielākoties bija nabadzīgi laucinieki. Dažam nebija vairāk par sešiem vai astoņiem gadiem, un kaut gan viņu dzīve liecināja, ka viņi mīl Pestītāju un cenšas dzīvot saskaņā ar Dieva svētajām prasībām, viņu prāts un spējas parasti bija tādas pašas kā citiem viņu vecuma bērniem. Bet, kad tie nostājās cilvēku priekšā, tad skaidri varēja redzēt, ka viņus vada spēks, kas pārsniedz dabīgo apdāvinātību. (367) Balss tonis un visa viņu izturēšanās iezīmējās ar nopietnību, un svinīgā spēkā tie pasludināja tiesas iesākšanos, pilnībā izmantojot Svēto Rakstu vārdus: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda!" Viņi norāja ļaužu grēkus, nosodot ne tikai netikumību, bet norādot arī pasaulīgumu un atkrišanu, uzmudinot savus klausītājus bēgt no nākošās dusmības.

Ļaudis klausījās drebēdami. Pārlicinātājs Dieva Gars runāja ar viņu sirdīm. Daudzi tika ierosināti ar lielāku un dziļāku interesi meklēt Rakstos, nesavaldīgie un netikumīgie iesāka jaunu dzīvi, atmetot savus nekrietnos ieradumus, un šis darbs bija tik ievērojams, ka pat valsts baznīcas mācītāji bija spiesti atzīt, ka visā kustībā darbojas Dieva roka.

Tas bija Dieva prāts, lai vēsts par Kristus nākšanu skanētu Skandināvijas zemēs, un, kad Viņa kalpu balsis bija spiestas aplust, tad iesāktā darba pabeigšanai Kungs savu Ģaru deva bērniem. Kad Jēzus tuvojās Jeruzālemei un Viņu pavadīja līksmojošs pulks, kas uzvaroši gaviļēja un māja ar palmu zariem, pasludinot Viņu par Dāvida Dēlu, tad greizsirdīgie farizeji prasīja, lai Kungs pavēl ļaudīm aplust, bet Jēzus atbildēja, ka tas viss ir pravietojuma piepildījums, un, ja tie ciestu klusu, tad kliegtu akmeņi. Gājienam ieejot Jeruzālemes vārtos, ļaudis, priesteru un vadoņu iebiedēti, uz laiku pārtrauca savas priecīgās gaviles, bet tempļa pagalmā bērni no jauna uztvēra uzvaras saucienus un, palmu zarus vēdinādami, kļiedza: "Ozianna Dāvida Dēlam!" (Mat. 21:8-16) Kad farizeji dusmīgi Viņam sacīja: "Vai Tu nedzirdi, ko šie saka?" – Jēzus atbildēja: "Dzirdu gan. Vai jūs nekad neesat lasījuši: "No bērniņu un zīdaiņu mutes Tu sev slavu sagādāji?" Kā Dievs bērnus izlietoja Kristus pirmās adventes laikā, tāpat Viņš to darīja, sniedzot vēsti par Kristus otro nākšanu. (368) Ir jāpiepildās Dieva Vārdam, un "vēsts par Pestītāja nākšanu jādzird visām tautām, valodām un ciltīm".

Viljamam Milleram un viņa līdzstrādniekiem brīdinošo vēsti vajadzēja pasludināt Amerikā. Šī zeme kļuva par lielās adventes kustības centru. Šeit vistiešāk piepildījās pravietojums par pirmo eņģeļa vēsti. Millera un viņa darbabiedru rakstus tālāk aiznesa uz citām zemēm. Kur vien visā pasaulē ieradās misionāri, tur tika sniegta arī priecīgā vēsts par Kristus drīzo atnākšanu. Tālu un plaši izplatījās mūžīgā Evaņģēlija brīdinājums: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda."

Pravietojumu liecība, kas, šķiet, norādīja uz Kristus nākšanu 1844. gada pavasarī, dziļi ietekmēja ļaužu domas. Vēstij izplatoties no štata uz štatu, visur par to pamodās liela interese. Daudzi tika pārlicināti, ka, vadoties no pravietojumiem, noteiktie laika aprēķini ir pareizi, tādēļ priecīgi pieņēma patiesību, atmetot lepošanos ar saviem uzskatiem. Daudzi sludinātāji atsacījās no sava sektantiskā viedokļa un savām domām, kā arī no algas, ko saņēma draudzē, un pievienojās Jēzus nākšanas pasludināšanā. Tomēr salīdzinoši to skaits nebija liels, tāpēc vēsts pasludināšana tika uzticēta vienkāršajiem ierindas locekļiem. Fermeri atstāja savus laukus, amatnieki savus darba rīkus, tirgotāji – veikalus un speciālisti – savus amatus, un tomēr salīdzinājumā ar veicamā darba apjomu strādnieku skaits bija mazs. Patiesos sargus nomāca bezdievīgās baznīcas un ļaunumā iegrimušās pasaules stāvoklis, tādēļ tie nenogurstoši pūlējās, panesot trūkumu un ciešanas, lai tikai varētu aicināt cilvēkus nožēlot grēkus un atgriezties, ka tie tiktu izglābti. Sātanam pastāvīgi pretojoties, darbs tomēr nepārtraukti gāja uz priekšu, un daudzi tūkstoši pieņēma adventes patiesību.

(369) Visur atskanēja pārbaudoša liecība, kas brīdināja grēciniekus – kā pasaules cilvēkus, tā arī draudzes locekļus –, lai tie domātu, kā izbēgt no nākošām dusmām. Līdzīgi Kristus priekštecim Jānim Kristītājam sludinātāji pielika cirvi kokam pie saknēm un visus skubināja nest atbilstošus atgriešanās

augļus. Viņu satraucošie aicinājumi bija krasā pretstatā miera un drošības vēstīm, kas atskanēja no populārajām kancelēm, un, kur vien šī vēsts izplatījās, visur tā skāra ļaužu sirdis. Vienkāršajai, tiešajai Rakstu liecībai, Svētā Gara spēka pavadītai, bija tik liels un pārlicinošs iespaids, ka tikai nedaudzi to spēja pilnīgi noraidīt. Tie, kas sevi sauca par kristiešiem, tika pamodināti no maldīgās drošības sajūtas. Viņi ieraudzīja savu atkrišanu, savu pasaulīgumu un neticību, savu lepnumu un savtību. Daudzi tagad nožēlā un pazemībā meklēja Kungu. Domas, kas tik ilgi bija pieķērušās zemes lietām, tagad pievērsās Debesīm. Uz viņiem dusēja Dieva Gars, un ar iejūtīgām un pazemīgām sirdīm tie pievienojās aicinājumam: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda."

Grēcinieki raudādami jautāja: "Kas man jādara, lai tiktu glābts?" Tie, kuru dzīve bija iezīmējusies ar negodīgumu, tagad steidzoši vēlējās atlīdzināt nodarīto netaisnību. Un visi, kas atrada mieru Kristū, šīs svētības ilgojās pasludināt citiem. Vecāku sirdis tika pievērstas bērniem, un bērnu sirdis – vecākiem. Izzudā lepnuma un atturības barjeras. Atskanēja dziļi izjusti ticības apliecinājumi, un ģimenes locekļi darīja visu iespējamo savu tuvāko un mīļāko cilvēku glābšanas labā. Bieži bija dzirdamas sirsnīgaš aizlūgšanu balsis. Visi dziļās dvēseles sirdssāpēs sauca uz Dievu. Daudzi caurām naktīm cīnījās lūgšanās, lai būtu droši par savu grēku piedošanu vai arī par savu radnieku vai kaimiņu atgriešanos.

Uz adventistu sanāksmēm plūda visas iedzīvotāju šķiras. Bagāti un nabagi, augsti un zemi, dažādu pamatojumu ierosināti, paši vēlējās dzirdēt mācību par otro adventi. Un Kungs savaldīja pretestības garu, kamēr Viņa kalpi izskaidroja savas ticības pamatus. (370) Reizēm darbarīks bija vājš, bet Dieva Gars patiesību darīja spēcīgu. Sajās sanāksmēs varēja just svēto eņģeļu klātbūtni, un ik dienas daudzi pievienojās ticīgo pulkam. Atkārtoti dzirdot par Kristus drizās atnākšanas pierādījumiem, ļaužu pulki ar aizturētu elpu klausījās šajos svinīgajos vārdos. Likās, ka Debesis bija pienākušas zemei pavisam tuvu. Dieva spēku sajuta kā veci, tā jauni, kā arī ļaudis pusmūža gadus. Vīri atgriezās mājās ar slavu uz lūpām, un klusajās naktīs stundās bija dzirdamas līksmas skaņas. Neviena šo sanāksmju dalībnieks nekad nespēja aizmirst tur piedzīvotos tik saistošos notikumus.

Noteikta Kristus nākšanas laika sludināšana izsauca lielu pretestību visās iedzīvotāju šķirās, sākot no sludinātāja kancelē līdz vispārgalvīgākajam Debesis izaicinošajam grēciniekam. Piepildījās pravietojuma vārdi: "Pēdējos laikos nāks nikni smējēji, kuri dzīvos savās pašu kārībās un sacīs: "Kur paliek Viņa apsolutā atnākšana? No tā laika sākot, kad tēvi iegāja mierā, viss paliek tā, kā bija no radīšanas sākuma."" (2. Pēt. 3:3,4) Daudzi, kas sacīja, ka mīl savu Pestītāju, paziņoja, ka tiem nav nekādu iebildumu pret mācību par otro adventi, bet viņi nostājoties tikai pret laika noteikšanu. Tomēr Dieva visu redzošās acis lasīja viņu sirdīs. Patiesībā viņi nevēlējās dzirdēt, ka Kristus nāks tiesāt pasauli ar taisnību. Viņi bija neuzticīgi kalpi, viņu darbs neizturēja sirdi pārmeklējošā Dieva pārbaudī, un tie baidījās satīkties ar savu Kungu. Līdzīgi jūdiem Kristus pirmās adventes laikā viņi nebija gatavi apsveikt Jēzu. Viņi ne tikai atteicās uzklaut skaidros Bībeles pravietojumus, bet pat izsmēja tos, kas Kungu gaidīja. Sātans un tā eņģeļi līksmoja, izsakot dzelīgas piezīmes Kristum un svētajiem eņģeļiem par to, ka ļaudis, kas uzdevās par Jēzus piekritējiem, tik maz mīlēja Kristu un gandrīz nemaz neilgojās pēc Viņa atnākšanas.

"Neviens nezina dienu un stundu," tāds bija adventes ticības atmetēju visbiežāk lietotais arguments. Raksti saka: "Par dienu un stundu neviens nezina, ne Dieva eņģeļi, kā vien Mans Tēvs." (Mat. 24:36) (371) Tie, kas Kungu gaidīja, šo tekstu izskaidroja pietiekoši un saprotami, un kļuva skaidri redzams, ka pretinieki to lietoja nepareizi. Šos vārdus Kristus teica neaizmirstamajā sarunā ar saviem mācekļiem Eļjas kalnā pēc tam, kad Viņš pēdējo reizi izgāja no tempļa. Mācekļi pie Kunga griezās ar jautājumu: "Kāda būs Tavas atnākšanas un pastara laika zīme?" Jēzus norādīja uz zīmēm un sacīja: "Kad jūs visu to redzēsiet, tad ziniet, ka tas ir tuvu priekš durvīm." (Mat. 24:3,33) Kādu atsevišķu Pestītāja izteicienu nekad nedrīkst izmantot tā, lai tas runātu preti citiem. Lai gan cilvēks nezina viņa atnākšanas dienu un stundu, tomēr mēs esam pamācīti un mums būtu jāzina, ka tā ir tuvu. Tālāk vēl tiek dots brīdinājums, ka Viņa norādījumu neievērošana un atsacīšanās domāt par Kunga atnākšanas laiku mums var kļūt tikpat liktenīga kā Noas dienās dzīvojošajiem cilvēkiem neizpratne par plūdu tuvošanos. Un tajā pašā nodaļā sniegtajā līdzībā, kurā uzticīgais kalps salīdzināts ar neuzticīgo, parādīts tā liktenis, kurš savā sirdī sacīja: "Mans Kungs kavējas nākt." Te atklāts, kā Kristus vērtēs un atalgošos tos, kas būs nomodā un pasludinās Viņa atkalatnākšanu, un arī kā Viņš izturēsies pret tiem, kas šo notikumu noliegs. "Tāpēc esiet modrīgi," Viņš saka, "svētīgs tas kalps, ko Kungs pārnācis atradīs tā darām." (Mat. 24:42-51) "Ja tu nebūsi nomodā, Es nākšu kā zaglis, un tu nezināsi, kurā stundā Es nākšu pār tevi." (Atkl. 3:3)

Pāvils runā par kādu ļaužu šķiru, kuriem Kunga parādīšanās būs negaidīta. "Kunga diena nāk tāpat kā zaglis naktī. Kad sacīs: nu ir miers un drošība, tad piepeši pār viņiem nāks posts, (..) un tie nevarēs izbēgt." Bet tiem, kas ņem vērā Pestītāja brīdinājumus, viņš saka: "Jūs, brāļi, nedzivojiet tumsībā, ka

Šī diena jūs varētu pārsteigt kā kāds zaglis. Jo jūs visi esat gaismas bērni (..). Mēs nepiederam ne naktij, ne tumsai." (1. Tes. 5:2-5)

(372) Tā skaidri redzams, ka Raksti nedod cilvēkiem nekādu attaisnojumu palikt nezināšanā par Kristus nākšanas tuvumu. Bet tie, kas vēlējās atvainot patiesības atmešanu, aizvēra acis pret šiem paskaidrojumiem; nekaunīgie smējēji un pat daudzi no tiem, kas saucās par Evaņģēlija sludinātājiem, turpināja atkārtot vārdus: "Dienu un stundu neviens nezina." Ļaudīm pamostoties un sākot jautāt pēc izglābšanās ceļa, starp viņiem un patiesību nostājās reliģijas skolotāji, cenšoties nomierināt cilvēciskās bailes ar Dieva Vārda nepareizu izskaidrošanu. Neuzticīgie sargi savienojās lielā krāpnieka darbā, sakot: "Miers, miers," kad Dievs nebija teicis: miers. Līdzīgi farizejiem Kristus dienās, daudzi paši atteicās ieiet Kristus valstī un kavēja arī tos, kas vēlējās ieiet. So dvēseļu asinis prasīs no viņu rokām.

Draudžu vispazemīgākie un uzticīgākie locekļi vēsti parasti pieņēma pirmie. Tie, kas paši pētīja Bībeli, nevarēja neredzēt, ka plaši lietotie pravietojumu izskaidrojumi runā pretī Rakstiem; un, kur vien ļaudis nedomāja garīdzniecības iespaids, kur vien tie paši iedziļinājās Dieva Vārdā, tur mācība par Kristus nākšanu vienmēr tika pārbaudīta, lai pārlicinātos par tās dievišķo autoritāti.

Daudzus vajāja viņu neticīgie brāļi. Lai saglabātu stāvokli draudzē, daži par savu cerību piekrita klusēt, bet citi atzina, ka uzticība Dievam viņiem liedz tādā veidā slēpt tiem atklātās patiesības. Ne mazumu izslēdza no baznīcas sadraudzības tikai tā iemesla dēļ, ka tie apliecināja savu ticību Kristus nākšanai. Tiem, kuriem nācās izturēt tamlīdzīgus ticības pārbaudījumus, ļoti noderēja pravieša vārdi: "Jūsu brāļi, kas jūs ienīst un atstumj Mana Vārda dēļ, saka: "Lai Kungs parāda savu godību, ka mēs redzam jūsu prieku!" Bet viņi paliks kaunā." (Jes. 66:5)

(373) Dieva eņģeļi ar visdziļāko interesi vēroja brīdinājuma rezultātus. Kad baznīcas šo vēsti atmeta, eņģeļi skumjās novērsās. Bet daudzi vēl nebija pārbaudīti attiecībā uz adventes patiesību. Daudzus aizkavēja vīri, sievas, vecāki un bērni, tā ka tie domāja, ka grēks jau ir klausīties visas tās ķecerības, ko mācīja adventisti. Eņģeļiem pavēlēja uzticīgi sargāt šīs dvēseles, jo pār tām no Dieva troņa vajadzēja izlieties vēl citai gaismai.

Tie, kas vēsti pieņēma, neizsakāmi ilgojās pēc sava Pestītāja nākšanas. Tik ilgi gaidītais laiks jau bija klāt. Svinīgā mierā viņi tuvojās šai stundai. Tie dusēja jaukā savienībā ar Dievu, kas bija tā miera ķīla, kam nākamajā godībā vajadzēja kļūt viņu daļai. Neviens, kas piedalījās šajā cerības un pašvērtības pilnajā kustībā, nekad nespēs aizmirst šīs dārgās gaidīšanas stundas. Jau vairākas nedēļas pirms noteiktā laika laicīgo darbu pa lielākajai daļai nolika pie malas. Īstie ticīgie rūpīgi pārbaudīja katru domu un savas sirds tieksmes, it kā atrastos uz nāves gultas un pēc nedaudz stundām būs jāatvadās no zemes lietām. Nekādas "debesbraukšanas drēbes" (skat. Pielikumā.) netika darinātas, bet visi sajuta iekšējas pārliecības vajadzību, ka tie ir sagatavoti satikties ar Glābēju, baltās drēbes bija viņu dvēseles skaidrība – raksturs, kuru Kristus salīdzinošās asinis bija tīrījušas no katra grēka. Kaut tiem, kas šodien saucas par Dieva ļaudīm, vēl būtu tas pats sirdi pārmeklējošais gars, tā pati nopietnā, apņēmīgā ticība! Ja ticīgie arī tālāk būtu turpinājuši pazemoties Kunga priekšā un raidīt augšup pie žēlastības krēsla savas lūgšanas, tad tagad mums būtu daudz vērtīgāki piedzīvojumi. Par maz tiek lūgts, par maz ir patiesas pārliecības par grēku, un dzīvas ticības trūkuma dēļ daudzi paliek bez žēlastības, ko mūsu Glābējs tik bagātīgi sagādājis.

(374) Dievs vēlējās pārbaudīt savus ļaudis. Viņa roka aizsedza pravietiskā laika rēķinos pielaisto kļūdu. Adventisti paši neredzēja šo kļūdu, un to neatklāja arī viņu visizglītotākie pretinieki. Pēdējie sacīja: "Jūsu pravietisko laiku aprēķini ir pareizi. Ir jānorisinās kādam lielam notikumam, bet tas nav tas, ko pareģo Millera kungs, te domāta pasaules atgriešanās un nevis Kristus otrā atnākšana." (Skat. Pielikumā.)

Gaidītais laiks pagāja, bet Kristus neatnāca, lai atbrīvotu savus ļaudis. Visi, kas sirsnīgā ticībā un mīlestībā bija gaidījuši savu Pestītāju, piedzīvoja rūgtu vilšanos. Tomēr Dieva nodomi piepildījās, jo Viņš pārbaudīja sirdi tiem, kas gaidīja Viņa atnākšanu. Starp tiem bija daudzi, kuri vadījās tikai no bailēm, bet ne no augstākiem motīviem. Viņu apliecinātā ticība nebija skārusi sirdis un dzīvi. Kad gaidītais notikums nenotika, tad šīs personas paziņoja, ka tie nemaz neesot pievilušies, jo nekad neesot ticējuši tādai Kristus nākšanai. Un tie bija starp pirmajiem, kas tagad izsmēja īsto ticīgo bēdas.

Bet Jēzus un visi Debešu pulki mīlestībā un līdzjūtībā noraudzījās uz pārbaudītajiem uzticīgajiem ļaudīm, kas bija pievilušies savās cerībās. Ja būtu iespējams atsegt plīvuru, kas redzamo pasauli šķir no neredzamās, tad visiem atklātos, kā Dieva eņģeļi tuvojas šim uzticīgajām dvēselēm, lai tās pasargātu no sātana bultām.

21. ATMESTAIS BRĪDINĀJUMS

[375] Sludinot mācību par Kristus otro atnākšanu, Viljams Millers ar saviem līdzstrādniekiem centās panākt tikai vienu – pamodināt ļaudis, lai tie sagatavotos uz tiesu. Viņi dedzīgi ilgojās, lai reliģijas apliecinātāji ieraudzītu draudzes īsto cerību un vajadzību pēc dziļākiem kristīgiem piedzīvojumiem; viņi pūlējās pamodināt arī neatgrieztos cilvēkus, lai tie atzītu savu pienākumu nevilcinoties nožēlot grēkus un atgriezties pie Dieva. "Viņi nebūt necentās pievērst ļaudis kādai reliģiskai sektai vai nogrupējumam, tādēļ tie darbojās visās konfesijās un sektās, neiejaucoties viņu organizācijā vai viņu draudzes priekšrakstos."

"Visā savā darbā," sacīja Millers, es nekad nevadījos no vēlēšanās vai domas radīt kādu jaunu ticīgo kopu, kas atšķirtos no pastāvošajām konfesijām, vai arī vienu no šīm jau esošajām organizācijām stiprināt uz kādu citu rēķina. Es vēlējos palīdzēt visiem. Pieņemot, ka visus kristiešus iepriecinās izredzes uz Kristus atnākšanu un ka tie, kas to vēl nesapratis tā, kā es to saprotu, tādēļ vien nemilēs mazāk šīs mācības piekritējus, es neiedomājos, ka jebkad varētu rasties vajadzība noturēt atsevišķas sapulces. Es tikai vēlējos atgriezt dvēseles pie Dieva, pieteikt pasaulei tuvojošos tiesas dienu un pamudināt cilvēkus uz tādu sirds sagatavošanu, kas viņiem ļautu mierīgi sastapties ar savu Dievu. Lielākais vairākums no tiem, kas atgriezās manu pūļu rezultātā, pievienojās dažādām jau pastāvošām draudzēm." (1)

(376) Tā kā Millera darbs sekmēja draudžu nostiprināšanos, tad kādu laiku pret to izturējās labvēlīgi. Bet, kad sludinātāji un reliģiskie vadoņi nostājās pret adventes doktrīnu un centās apspiest jebkuru šī temata apspriešanu, tad tie uzsāka cīņu ne tikai no kanceles, bet saviem draudzes locekļiem aizliedza pat klausīties otrās adventes vēsts sludināšanu un runāt par savu cerību draudzes sabiedriskajās sanāksmēs. Tā ticīgie nonāca ļoti pārbaudošā un sarežģītā stāvoklī. Viņi mīlēja savas draudzes un negribēja no tām šķirties, bet, redzot, ka Dieva Vārda liecības tiek apspiestas un liegtas tiesības pašiem pētīt pravietojumus, tie saprata, ka uzticība Dievam viņiem neļauj pakļauties šiem spaidiem. Tos, kas tagad atmeta Dieva Vārda liecību, viņi nevarēja uzskatīt par Kristus draudzi, "patiesības pīlāru un pamatu". Līdz ar to viņi saprata, ka tiem ir jāšķiras no savām iepriekšējām draudzēm. Tā 1844. gada vasarā apmēram piecdesmit tūkstoši atstāja savas agrākās organizācijas.

Ap šo laiku Savienoto Valstu baznīcu lielākajā daļā norisinājās uzkrītoša pārmaiņa. Jau pirms vairākiem gadiem iesākās lēna, tomēr neatlaidīgi pieaugoša piemērošanās pasaules tradīcijām un ieradumiem un tam visam atbilstoša garīgās dzīvības samazināšanās, bet šajā gadā gandrīz visās Savienoto Valstu baznīcās norisinājās pēkšņa un ļoti uzkrītoša lejupslīde. Lai gan neviens tā arī nespēja izdibināt šīs parādības cēloņus, tomēr pats fakts tika plaši atzīmēts un apspriests kā presē, tā no kanceles.

Kādā Filadelfijas draudžu sanāksmē Bārnsa kungs, plaši lietotu komentāru autors un mācītājs, vienā no šīs pilsētas ievērojamākajām baznīcām "paziņoja, ka viņš sludināšanas darbā kalpo jau divdesmit gadus un vēl nekad, līdz pēdējam Vakarēdienam, nav to izdalījis ļaudīm, neuzņemot draudzē vairāk vai mazāk jaunu locekļu. (377) Bet tagad vairs nav atmodas, nav atgriešanās, nav kaut cik redzamas pieaugšanas žēlastībā ticīgo vidū, un neviens vairs nenāk uz viņa darbistabu, lai runātu par savas dvēseles pestīšanu. Roku rokā ar veikalniecisko apgrozījumu palielināšanos, ar ziedošajām tirdzniecības un rūpniecības izredzēm vairojas arī pasaulīgais noskaņojums. Un tas vērojams visās konfesijās." (2)

Tā paša gada februāra mēnesī profesors Finnijs no Oberlinas koledžas izteicās: "Mums ar savām acīm jāredz un jāatzīst patiesība, ka protestantu draudzes mūsu zemē lielākajā vairākumā ir nostājušās vienaldzīgi vai pat naidīgi gandrīz pret visām šī laikmeta morālajām reformām. Ir sastopami izņēmumi, tomēr tie lietas būtību nemaina. Pastāv jau apstiprināts fakts: gandrīz vispārējs atmodas gara trūkums mūsu draudzēs. Tikpat kā visur sajūtams garīgs trulums, un tas jau ir biedējoši dziļš, – tā liecina zemes reliģiskā prese (...). Ļoti plašos apmēros draudzes locekļi kļūst modes pielūdzēji – iet roku rokā ar bezdievīgajiem viņu izpriecās, dejās, svinībās utt. Nav nekādas vajadzības par šo sāpīgo tematu izteikties vēl plašāk. Pietiek ar to, ka pierādījumi vairojas un mūs smagi apsūdz, atklājot, ka draudzes visā visumā nožēlojamā kārtā arvien vairāk deģenerējas. Tās ir aizgājušas tālu no Kunga, un Viņš tās ir atstājis."

Kāds rakstnieks Reliģiskā Teleskopa slejās izteicās tā: "Mēs vēl nekad neesam sastapušies ar tik plašu reliģijas pagrimšanu kā tieši tagad. Tiešām, draudzēm vajadzētu atmosties un meklēt šīs nelaimes cēloni, jo ikvienam, kas mīl Ciānu, vajadzētu atzīt, cik nožēlojams ir mūsu stāvoklis. Ja pārdomājam nedaudz atsevišķos patiesas atgriešanās gadījumus un gandrīz nesalīdzināmo grēcinieku cietsirdību un nevēlēšanos nožēlot savus grēkus, tad negribot jāizsaucas: "Vai Dievs ir aizmirsis žēlot? Vai varbūt žēlastības durvis jau ir aizvērušas?"

Cēlonis šādam stāvoklim vienmēr meklējams pašā draudzē. Garīgā tumsa, kas nāk pār tautām, pār draudzēm un atsevišķiem cilvēkiem, nav uzskatāma par patvaļīgu dievišķās žēlastības atraušānu no Kunga puses, bet gan par dievišķās gaismas neievērošanu vai atmešanu no cilvēkiem. (378) Spilgtu šīs patiesības ilustrāciju sniedz jūdu tautas vēsture Kristus laikā. Iemīlot pasauli un aizmirstot Dievu un Viņa Vārdu, ļaužu saprāts aptumšojās, viņu sirdis kļuva pasaulīgas un juteklīgas. Tā viņi palika neziņā par Mesijas atnākšanu un savā lepnumā neticēja un noraidīja Glābēju. Bet pat tad vēl Dievs jūdu tautai neliedza iespēju iegūt pestīšanas atzišanu vai kļūt par tās svētību līdzdalībniekiem. Tomēr tie, kas noraidīja patiesību, pazaudēja jebkādu vēlēšanos saņemt šo Debesu dāvanu. Viņi tumsu bija darījuši par gaismu un gaismu par tumsu, līdz viņos esošā gaisma tiešām pārvērtās par tumsu, un cik liela bija šī tumsa!

Ja cilvēki turas pie reliģijas formām, bet paliek bez dzīva dievbijības gara, tad tas pilnīgi atbilst sātana plāniem. Noraidījuši Evaņģēliju, jūdi dedzīgi turpināja ievērot savus senos rituālus, viņi stingri sargāja savu nacionālo noslēgtību, kaut gan tiem pašiem vajadzēja atzīt, ka viņu vidū vairs nav Dieva klātbūtnes. Daniēla pravietojumi tik skaidri norādīja uz Mesijas nākšanas laiku un tik noteikti jau iepriekš paziņoja Viņa nāvi, ka tie bija spiesti atrunāt cilvēkus no to pētišanas, līdz beidzot rabīni sāka nolādēt visus, kas mēģināja nodarboties ar laika aprēķiniem. Un tagad jau astoņpadsmit gadsimtus Izraēls staigā kā aklis, nevēlēdamies nožēlot savus grēkus, izturēdamies vienaldzīgi pret žēlastības pilno pestīšanas piedāvājumu un neko negribēdams zināt par Evaņģēlija svētībām – cik biedējoši svinīgs brīdinājums no tām briesmām, kas saistās ar Debesu sūtītās gaismas atmešanu!

Līdzīgiem cēloņiem sekos tādi paši rezultāti. Kas tiši noslāpē savu pienākuma apziņu, tāpēc ka tā neatbilst viņa tieksmēm, beidzot vairs nespēs atšķirt patiesību no maldiem. Saprašana aptumšosies, sirdsapziņa notrulināsies un nocietināsies, līdz dvēsele šķirsies no Dieva. Kur dievišķās patiesības vēsti nicina vai neciena, tur draudzi aplās tumsa; ticība un mīlestība izdzisis un ienāks atsvešināšanās un strīdi. (379) Draudzes locekļi savas intereses un enerģiju atdos laicīgiem pasākumiem, un grēcinieki nocietināsies savā stūrgalvībā.

Atklāsmes grāmatas 14. nodaļas pirmā eņģeļa vēsts, kas piesaka Dieva tiesas stundu un aicina cilvēkus Viņu būtīs un pielūgt, domāta Dievu apliecinošo ļaužu atšķiršanai no samaitājošajiem pasaules iespaidiem, kā arī viņu pamodināšanai, lai tie ieraudzītu savu patieso pasaulīguma un atkrišanas apraipīto stāvokli. Ar šo vēsti Kungs draudzei sūtīja brīdinājumu, kura pieņemšana to atbrīvotu no grēkiem, kas šķir no Dieva. Ja viņi būtu pieņēmuši no Debesīm nākošo vēsti, pazemojot savas sirdis Kunga priekšā un čakli cenšoties sagatavoties pastāvēšanai Viņa klātbūtnē, tad viņu vidū būtu atklājies Dieva Gars un spēks. Draudze atkal būtu sasniegusi to aplaimojošo vienprātību, ticību un mīlestību, kas pastāvēja apustuļu dienās, kad ticīgie "bija viena sirds un viena dvēsele" un "drošu sirdi runāja Dieva Vārdus", bet "Kungs viņiem ikdienas pievienoja tos, kas tika izglābti". (Ap.d. 4:32,31; 2:47)

Ja tie, kas sevi sauc par Dieva ļaudīm, pieņemtu gaismu, kāda pār viņiem spīd no rakstītā Vārda, tad tie sasniegtu vienprātību, par kuru lūdza Kristus un ko apustulis nosauc par "gara vienību ar miera saiti". Viņš saka: "Viena miesa, viens Gars, jo vienai cerībai jūs savā aicinājumā esat aicināti, viens Kungs, viena ticība, viena kristība." (Ef. 4:3-5)

Tādus svētīgus rezultātus pieredzēja tie, kas pieņēma adventes vēsti. Viņi nāca no dažādām konfesijām, bet konfesionālās barjeras tika pilnīgi aizmirstas, strīdīgie ticības jautājumi kļuva maznozīmīgi, izgaista Rakstos nedibinātā cerība par tūkstošgadīgo miera valsti virs zemes, tika izlaboti nepareizie uzskati par Kristus otro atnākšanu, pazuda vēlēšanās lepoties vai līdzināties pasaulei, tika piedotas pārestības, un sirdis savienojās jaukā sadraudzībā, pāri visam valdot mīlestībai un tīram priekam. (380) Ja šī mācība jau ietekmēja nedaudzus, kas to pieņēma, tad līdzīgus rezultātus tā sasniegtu pie visiem pārējiem, ja tikai tie to būtu vēlējušies.

Tomēr baznīcas visā visumā brīdinājumu nepieņēma. Viņu sludinātāji, kuriem kā "Izraēla nama sargiem" pirmajiem vajadzēja saskatīt Jēzus atnākšanas zīmes, nebija mācījušies patiesību ne no praviešu vārdiem, ne no laika zīmēm. Laicīgām cerībām un godkārei piepildot sirdi, bija atdzisusi mīlestība uz Dievu un ticība Viņa Vārdam, un, kad atskanēja adventes vēsts, tā šajos cilvēkos izsauca tikai aizspriedumus un neticību. To, ka vēsti lielā mērā sludināja draudzes ierindas locekļi, uzskatīja par pierādījumu pret tās patiesumu. Tāpat kā senatnē Dieva Vārda skaidrajai liecībai stājās pretī ar jautājumu: "Vai gan kāds no valdības vīriem tic (..) vai no farizejiem?" Un redzot, cik grūti atspēkot no pravietiskajiem laikiem ņemtus argumentus, daudzi sāka mācīt, ka pravietiskās grāmatas esot aizzīmogotas un neizprotamas, tādā veidā atņemot drosmi pētīt šos pravietojumus. Ļaužu pulki, vientiesīgi paļaudamies uz saviem dvēseļu ganiem, atteicās paklausīt brīdinājumam, bet citi, kurus patiesība bija pārliecinājusi, neuzdrikstējās to atklāti atzīt, lai netiktu "izslēgti no draudzes". Tā

draudzes pārbaudei un tīrīšanai sūtītā Dieva vēsts skaidri atklāja, cik liels bija to skaits, kas pasauli mīlēja vairāk nekā savu Kungu. Ar zemi vienojošās saites bija stiprākas par viņu ilgām pēc Debesīm. Tie labāk izvēlējās paklausīt pasaulīgas gudrības balsij un novērsās no sirdi pārbaudošās patiesības vēsts.

Atmetot pirmā eņģeļa brīdinājumu, tie noraidīja Debesu izraudzīto dziedināšanas līdzekli. Viņi noniecināja laipno vēstnesi, kurš būtu atturējies no grēkiem, kas tos šķīra no Dieva, un turpmāk ar vēl lielāku kāri nodevās pasaules draudzības meklēšanai. Šeit slēpās pasaulīguma, atkrišanas un garīgās nāves stāvokļa iemesls, kādā baznīcas bija nonākušas 1844. gadā.

(381) Atklāsmes grāmatas 14. nodaļas pirmajam eņģelim sekoja otrs, kas sludināja: "Kritusi, kritusi Bābele, lielā pilsēta, tāpēc ka tā visas tautas dzirdinājusi ar savas netiklības dusmu viņu." (Atkl. 14:8, Glikā tulk.) Vārds "Bābele" nozīmē "sajukums". Rakstos tas lietots viltus vai atkritušās reliģijas dažādu formu apzīmēšanai. Atklāsmes gr. 17. nodaļā Bābele attēlota ar simbolu – sievieti, kas Bībelē norāda uz draudzi, – ar tikumisku sievieti tiek parādīta skaidra draudze un ar netikumīgu sievieti atkritusi draudze.

Kristus un Viņa draudzes starpā pastāvošo svēto, tuvo un paliekošo attiecību raksturu Bībele aino ar laulības savienību. Kungs ar saviem ļaudīm savienojies svētā derībā, apsolot būt viņu Dievs, bet no tiem prasot apņemšanos piederēt Viņam. Dievs saka: "Es saderēšos ar tevi uz mūžu mūžiem, Es gribu saistīties ar tevi savstarpējā uzticībā un pašāvētibā pēc tiesas un taisnības, laipnībā un žēlastībā." (Hoz. 2:21) "Es jūs esmu precējis." (Jer. 3:14, Glikā tulk.) Un Jaunajā Derībā Pāvils izmanto to pašu simbolu: "Es jūs esmu saderinājis, lai jūs kā šķīstu jaunavu pievestu vienam vīram, Kristum." (2. Kor. 11:2)

Draudzes neuzticība Kristum, pieļaujot, ka tās jūtas novēršas no Viņa un dvēseli piepilda mīlestība uz laicīgām lietām, ir pielīdzināta laulības solījuma laušanai. Ar šādu gleznu tiek atklāts Izraēla grēks, atkāpjoties no Kunga, bet Dieva brīnišķīgā mīlestība, kuru viņi tādā veidā noniecināja, aizkustinoši attēlota sekojošos vārdos: "Es zvērēju tev uzticību un stājos ar tevi derībā," saka Dievs Kungs, "un tu man piederēji. (..) tu kļuvi arvien skaistāka un nonāci ķēniņa valsts valdnieces godā. Tava slava izpaudās tautu starpā tava skaistuma dēļ, jo tas bija pilnvērtīgs tieši to rotu dēļ, kurās Es tevi tēru (..) Bet tu pašāvēties par daudz uz savu skaistumu un pārmērīgā iedomībā (..) paliki par laulības pārkāpēju (..) "Kā sieva ir neuzticīga savam draugam, tā arī jūs Man esat bijuši neuzticīgi, Izraēla nams!" saka Kungs. " (..) tu netiklā sieva, kura sava vīra vietā pieņēma svešus." (Ec. 16:8,13-15,32; Jer. 3:20)

Jaunā Derībā ļoti līdzīgiem vārdiem ir uzrunāti tie kristieši, kas pasaules draudzību meklē vairāk nekā Dieva labvēlību. (382) Apustulis Jēkabs saka: "Jūs laulības pārkāpēji un laulības pārkāpējas, vai jūs nezināt, ka šīs pasaules draudzība ir Dieva ienaidība? Kas tad grib būt pasaules draugs, tas paliek Dievam par ienaidnieku." (Jēk. 4:4, Glikā tulk.)

Atklāsmes grāmatas 17. nodaļas sieva attēlota purpura apģērbā "un sarkanā audumā, greznojusies ar zeltu un dārgiem akmeņiem, un pērlēm", savā rokā turēdama zelta kausu, pilnu ar bezdievības negantībām un netiklības netīrumiem. Uz viņas pieres bija rakstīts noslēpumains vārds: "Lielā Bābele, visas zemes netikļu un negantību māte." Praviētis saka: "Sieviete bija piedzērusies no svēto asinīm un no Jēzus liecinieku asinīm." Un tālāk teikts, ka Bābele ir "lielā pilsēta, kam pieder valdība pār visas zemes ķēniņiem." (Atkl. 17:4-6,18) Vara, kas tik daudzus gadsimtus neierobežoti valdīja pār kristīgās pasaules valdniekiem, bija Roma. Purpurs un sarkans audums, zelts, dārgakmeņi un pērlis spilgti aino Romas augstprātīgā bīskapa krāšņumu un vairāk kā karalisko greznību. Un ne par vienu citu varu nevar tik patiesi teikt, ka tā piedzērusies no svēto asinīm, kā par šo baznīcu, kas tik nežēlīgi vajāja Kristus sekotājus. Bābele vēl tiek apsūdzēta arī nelikumīgu sakaru grēkā ar "zemes ķēniņiem". Jūdu baznīca kļuva netikle, atkāpjoties no Kunga un savienojoties ar pagāniem, un Roma, kas sevi samaitāja līdzīgā veidā, meklējot laicīgu varu un atbalstu, saņem tādu pašu spriedumu.

Bābele nosaukta par netikļu māti. Ar meitām tiek simbolizētas baznīcas, kas pieķeras tās doktrīnām un tradīcijām un seko tās piemēram – upurē patiesību un Dieva labvēlību, lai noslēgtu nelikumīgu savienību ar pasauli. (383) Atklāsmes grāmatas 14. nodaļas vēstīj, kas paziņo Bābeles krišanu, jāattiecas uz reliģiskām organizācijām, kuras kādreiz bijušas tīras, bet pēc tam izvirtsušas. Tā kā šī vēsts seko brīdinājumam par tiesu, tad tai jāatskan pēdējās dienās un tāpēc tā nevar attiekties vienīgi uz Romas baznīcu, jo tā bija atkritusi jau pirms daudziem gadsimtiem. Turklāt Atklāsmes grāmatas 18. nodaļā Dieva ļaudis tiek aicināti iziet no Bābeles. Spriežot pēc šīs rakstvietas, Bābelē jābūt vēl daudziem Dieva bērniem. Un kādās reliģiskās organizācijās tagad ir atrodama Kristus sekotāju lielākā daļa? Neapšaubāmi protestantu ticības dažādajās baznīcās. Laikā, kad šīs draudzes radās, tās droši nostājās par Dievu un patiesību un pār tām duseja Kunga svētība. Pat neticīgā

pasaule bija spiesta atzīt Evaņģēlija principu pieņemšanas labo iespaidu. Pravielis sacīja par Izraēlu: "Tava slava izpaudās tautu starpā tava skaistuma dēļ, jo tas bija pilnvērtīgs tieši to rotu dēļ, kurās Es tevi tērpu." (Ec. 16:14) Bet šīs baznīcas krita tās pašas iekāres dēļ, kas pazudināja Izraēlu un kļuva par šīs tautas lāstu – vēlēšanās atdarināt bezdievīgo ieradumus un baudīt viņu draudzību. "Bet tu palāvies par daudz uz savu skaistumu, un (..) palīki par laulības pārkāpēju." (Ec. 16:15) Daudzas protestantu baznīcas seko Romas piemēram, stājoties nelikumīgā savienībā ar "zemes ķēniņiem" – izveidojot valsts baznīcas, kas saistītas ar laicīgām valdībām, bet vēl citas konfesijas, – meklējot pasaules labvēlību. Un tāpēc terminu "Bābele" – sajukums – drīkstam attiecināt uz visām šīm organizācijām, kas apliecina, ka to mācības ir ņemtas no Bībeles, tomēr savā starpā ir sadalījušās neskaitāmās sektās ar pretrunīgām ticības apliecībām un teorijām.

Šīs, no Romas atdalījušās baznīcas, atklāj arī citas Romai raksturīgas iezīmes, ne tikai grēcīgo savienību ar pasauli.

(384) Kādā Romas katoļu darbā ir apgalvots, ka, ja Romas baznīca jebkad ir bijusi vainojama elku pielūgšanā, pagodinot svētos, tad tās meitai, anglikāņu baznīcai, ir tāds pats noziegums, jo tai ir desmit baznīcu, kas veltītas jaunavai Marijai, pret vienu Kristum iesvētītu Namu." (3)

Un Dr. Hopkins A Treatise on the Millenium saka sekojošo: "Nav nekāda pamata spriedumam, ka antikrista gars un darbība aprobežojas vienīgi ar, tā saucamo, Romas baznīcu. Arī protestantu draudzēs ir daudz kas no antikrista, un tās atrodas tālu no tā, lai būtu pilnīgi reformētas no (..) samaitātības un ļaunuma." (4)

Par presbiterāņu baznīcas šķiršanos no Romas Dr. Gatrijs raksta: "Pirms trim gadsimtiem mūsu baznīca ar atvērtu Bībeli uz sava karoga un moto: "Meklējiet Rakstos" izgāja pa Romas vārtiem." Un tālāk seko nozīmīgs jautājums: "Bet vai tā no Bābeles izgāja tīra?" (5)

"Anglikāņu baznīca," saka Sperdžens, "šķiet, viscaur pārbarota ar sakramentiem, bet, kas tai nepiekrīt, ir tikpat nožēlojamā kārtā samaitāti ar filozofisko neticību. Ļaudis, no kuriem mēs gaidījām lielas lietas, viens pēc otra novēršas no tiešajiem ticības pamatiem. Es domāju, ka Anglijas sirdi viscaur sagrauzusi nolādētā neticība, kas tomēr vēl uzdrīkstas kāpt kancelē un saukties par kristietību."

Kas bija lielās atkrišanas sākotnējais cēlonis? Kā sākās draudzes atkāpšanās no evaņģēliskās vienkāršības? Piemērojoties pagāniskajiem paradumiem, lai pagāniem atvieglotu kristietības pieņemšanu. Apustulis Pāvils atzina, ka jau viņa dienās savu darbu sāka "netaisnības noslēpumainais spēks". (2. Tes. 2:7) Kamēr dzīvoja apustuļi, draudze bija samērā tīra. (385) Bet, "tuvojoties otrā gadsimta beigu posmam, draudžu vairākums pieņēma jaunu formu: pazuda sākotnējā vienkāršība, un, pirmajiem mācekļiem aizejot dusēt kapos un viņu vietā līdz ar jaunatgrieztajiem stājoties to bērniem, (..) darbu nemanāmi sāka veidot pa jaunam". (6) Lai iegūtu vairāk piekritēju, pazemināja kristīgās ticības augsto standartu, un rezultātā "baznīcā ieplūda pagāni, kas sev līdzī ienesa savus paradumus un elkus". (7) Kad kristīgā reliģija sev nodrošināja laicīgo valdnieku labvēlību un atbalstu, tad vārda pēc to pieņēma lielas ļaužu masas, tomēr, ārēji izliekoties par kristiešiem, daudzi "pēc būtības palika pagāni, kas slepus pielūdza savus elkus". (7)

Vai tas pats process nav atkārtoties gandrīz katrā protestantu baznīcā? Kad to pamatlicēji, kam bija patiesas reformas gars, nomira, priekšējās rindās iznāca viņu pēcteči un "darbu nemanāmi sāka veidot pa jaunam". Akli pieķeroties savu tēvu ticībai un atsakoties pieņemt jebkuru uz priekšu virzošu patiesību, reformatoru bērni tālu atkāpās no tēvu piemēra pazemībā, pašaieliedzībā un attiecībās ar pasauli. Tādā veidā pazuda sākotnējā vienkāršība. Pasaules cilvēki, kas tagad ieplūda baznīcā, "sev līdzī ienesa savus paradumus un elkus".

Ak vai, cik briesmīgā mērā starp, tā saucamajiem, Kristus sekotājiem tagad tiek piekopta šī draudzība ar pasauli, kas patiesībā ir "ienāids ar Dievu"! Cik tālu gan visā kristietībā šīs plaši pazīstamās baznīcas ir atkāpušās no bībeliskā pazemības, pašaieliedzības, vienkāršības un dievbijības standarta! Džons Veslijs, runājot par pareizu naudas izlietošanu, reiz sacīja: "Neizšķiediet nevienu šīs vērtīgās dāvanas daļu tikai acu kāres apmierināšanai, liekam un dārgam apģērbam vai nevajadzīgiem rotājumiem. Neizšķiediet ne mazāko tās daļu savu namu īpašai izgreznošanai: liekām un greznām mēbelēm, dārgām gleznām, portretiem, apzeltījumiem (..). Neko neizdodiet dzīves lepnuma apmierināšanai, apbrīnas izraisīšanai cilvēkos vai uzslavas iegūšanai (..). "Kamēr tu pats sev darīsi labu, arī cilvēki runās par tevi labu." Tik ilgi, kamēr tu "tērpsies purpurā un smalkā audumā un katru dienu dzīvoši izšķērdīgi", tikmēr, bez šaubām, daudzi aplaudēs tavai gaumīgajai elegancai, tavai augstsirdībai un viesmīlībai. Bet nepērc šos aplausus par tik dārgu maksu. (386) Labāk apmierinies ar godu, kas nāk no Dieva." (8) Tomēr daudzās mūsdienu baznīcās šī mācība tiek ignorēta.

Reliģijas apliecināšana pasaulē kļuvusi populāra. Valdnieki, politiķi, juristi, doktori un tirgotāji pievienojas baznīcai, lai nodrošinātu sabiedrības cieņu un uzticību un lai sekmētu savas laicīgās intereses. Tā viņi ar liekuļotu kristietību cenšas maskēt visus savus netaisnos darījumus. Dažādas reliģiskas organizācijas, šo kristīto pasaules cilvēku bagātības un iespaids stiprinātas, tiecas pēc vēl augstākas popularitātes un atbalsta. Visdzīvākajās ielās tiek uzceltas greznas, krāšņi izrotātas baznīcas. Dievlūdzejī tērpjas dārgās un modernās drēbēs. Talantīgam sludinātājam tiek maksāta liela alga, lai tas saistītu un valdzinātu ļaudis. Viņa svētrunas nedrīkst norāt plaši piekoptus grēkus, bet tām jābūt mierīgām un modernajām ausīm patīkamām. Tādā veidā baznīcas grāmatās tiek pierakstīti moderni grēcinieki un zem dievbijības maskas apslēpti moderni grēki.

Komentējot pašreizējo vārda kristiešu nostāju pret pasauli, kāds vadošs laicīgs žurnāls saka: "Baznīca nemanāmi pakļāvusies laikmeta garam un savas dievkalpojumu formas piemērojusi mūsdienu prasībām. (..) Tiešām – baznīcas tagad savā labā izlieto visu, kas vien reliģiju varētu darīt pievilcīgu." Un cits rakstnieks Ņujorkas Independent'ā par metodismu saka sekojoši: "Atšķirība starp dievbijīgajiem un neticīgajiem pamazām izzūd un kļūst neskaidra, jo dedzīgi vīri no abām pusēm pūlas izdzēst visas atšķirības viņu dzīvē un izpriecās." "Reliģijas popularitāte ļoti tiecas vairot tādu locekļu skaita pieaugumu, kas cenšas iegūt reliģijas labumus bez vecmodīgo ticības pienākumu pildīšanas."

Hauards Krosbijs saka: "Tā ir ļoti nopietna lieta, ka Kristus draudze tik maz pilda sava Kunga nodomus. (387) Tieši tāpat kā senie jūdi, kas tuvos sakaros ar elkiem kalpojošām tautām ļāva aizvilt savas sirdis prom no Dieva, (..) Jēzus draudze, tagad neapzinīgi biedrojoties ar neticīgo pasauli, atsakoties no tai piemērotajām dzīves dievišķajām normām un pakļaujoties bez Kristus dzīvojošās sabiedrības kaitīgajiem, kaut bieži šķietami patīkamajiem ieradumiem, izmanto argumentus un nonāk pie secinājumiem, kas sveši Dieva atklāsmei un darbojas tieši pretī visu veidu pieaugšanai žēlastībā." (9)

Šajos pasaulīguma un izpriecu meklēšanas plūdus gandrīz pilnīgi pazudusi pašai dziedība un uzpurēšanās Kristus dēļ. "Daži no tiem cilvēkiem, kas tagad rosīgi piedalās baznīcu dzīvē, bērnībā tika radināti atsacīties no daudzām lietām, lai varētu kaut ko dot vai darīt Kristus labā." Bet, "ja tagad ir vajadzīgi līdzekļi (..), neviens nav jāaicina kaut ko dot. Ak, nē! Noturiet tikai svētku tirdziņus, rīkojiet izrādes, senlaicīgas vakariņas vai mielastus – kaut ko, kas ļaudis uzjautrinātu."

Viskonsinas gubernators Vošbārns savā gadskārtējā vēstījumā 1873. gada janvārī sacīja: "Šķiet, ka būs vajadzīgi likumi spēlmaņu audzināšanas iestāžu likvidēšanai. Pat baznīca (neapzināti, bez šaubām) reizēm vainojama velna darbu darišanā. Tiek rīkoti labprātīgu ziedojumu koncerti, dažādi citi pasākumi un izlozes, reizēm, lai ar dāvanām atbalstītu reliģiskus vai labdarīgus mērķus, bet bieži arī daudz nevērtīgākiem nolūkiem; loterijas, laimes akas utt. – viss izgudrots, lai iegūtu naudu, nedodot pretī nekādu attiecīgu vērtību. Nekas nav tik demoralizējošs vai apreibinošs, sevišķi jaunatnei, kā naudas vai mantas iegūšana bez darba. Šajos laimi meklējošajos pasākumos iesaistījušās cienījamās personas, mierinot savu sirdsapziņu ar domu, ka nauda paredzēta labiem nolūkiem; kādēļ tad būtu jābrīnās, ja štata jaunatne tik bieži krīt par upuri tādiem ieradumiem, pie kuriem parasti noved azarta spēļu uzbudinājums."

Piemērošanās pasaulei ietekmē visas kristīgās draudzes. (388) Roberts Etkinss kādā no Londonā teiktajām svētrunām Anglijā valdošo garīgo pagrimumu ainoja diezgan tumšās krāsās: "Patiesi taisno skaits virs zemes arvien vairāk samazinās, bet neviens to neņem vērā. Tie, kas šodien sevi sauc par ticīgiem jebkurā baznīcā, mīl pasauli un piemērojas pasaulei, dzenas pēc ērtībām un alkst pēc ievēribas. Viņi aicināti ciest kopā ar Kristu, bet vairās no mazākā pārmetuma (..). Atkrišana, atkrišana, atkrišana ir iegravēts ikvienas baznīcas fasādē, un, ja viņi to atzītu, ja viņi to sajustu, tad vēl būtu cerība, bet – ak vai! – viņi sauc: "Mēs esam bagāti un pār pāri bagāti, un mums nekā nevajag." (10)

Lielākais grēks, kurā apsūdzēta Bābele, ir tas, "ka tā visas tautas dzirdinājusi ar savas netiklības dusmu viņu". Šis reibinošais kauss, ko tā sniedz pasaulei, attēlo viltus mācības, kas sekoja tās netikumīgajai savienībai ar zemes varenajiem. Draudzība ar pasauli samaitāja tās ticību, no savas puses demoralizējoši atsaucoties arī uz pasauli, mācot doktrīnas, kas ir pretrunā ar Svēto Rakstu visskaidrākajām liecībām.

Roma atņēma ļaudīm Bībeli un prasīja, lai visi cilvēki tās vietā ievērotu baznīcas mācības. Reformācijai vajadzēja atdot cilvēcei Dieva Vārdu, bet vai par patiesību nav kļuvis fakts, ka mūsu laiku baznīcās ļaudis māca pajauties uz savu ticības apliecību un baznīcas mācībām vairāk kā uz Rakstiem? Runājot par protestantu draudzēm, Čārlzs Bīčers sacīja: "Tās tikpat jūtīgi izvairās no katra

pret viņu ticības apliecību izteiktā vārda, kā savā laikā svētie tēvi neko nevēlējās uz klausīt pret svēto un mocekļu godāšanas kultu, ko tie bija ieviesuši. Protestantu evaņģēliskās konfesijas savstarpēji un arī pašas sev ir tik cieši sasaistījušas rokas, ka starp viņiem vairs neviens nevar kļūt par sludinātāju, blakus Bībelei nepieņemot vēl vienu otru grāmatu (...). (389) Tā nav fantāzija, ja sakām, ka ticības apliecību vara Bībeli sāk aizliegt tikpat patiesi, kā to darīja Roma, un pat vēl viltīgākā veidā." (11)

Ja uzticīgi skolotāji pasniedz Dieva Vārdu, tad pretī ceļas izglītoti vīri un sludinātāji, kas apgalvo, ka saprot Rakstus, bet veselīgo mācību nosauc par ķecerību, tādā veidā nomaldinot patiesības meklētājus. Ja pasaule nebūtu bezcerīgi apreibināta ar Bābeles vīnu, tad Dieva Vārda skaidrās, asās patiesības būtu pārliecinājušas un atgriezušas ļaužu pulkus. Bet reliģiskā ticība liekas tik sajaukta un pretrunīga, ka ļaudis nezina, kam ticēt kā patiesībai. Pie baznīcas durvīm guļ grēks – un tas ir iemesls, kāpēc pasaule nenožēlo savus grēkus un noziegumus.

Atklāsmes grāmatas 14. nodaļā minēto otrā eņģeļa vēsti pirmo reizi sludināja 1844. gada vasarā, kad to sevišķā mērā attiecināja uz Savienoto Valstu baznīcām, kur brīdinājumu par tiesu izteica un arī noraidīja visplašākos apmēros un kur baznīcās bija vērojams visstraujākais pagrimums. Bet 1844. gadā otrā eņģeļa vēsts vēl pilnīgi nepiepildījās. Baznīcas tad pieredzēja morālu sabrukumu kā sekas adventes vēsts gaismas noraidīšanai, bet šī krišana nebija vispārīga. Turpinot atraidīt šim laikam dotās īpašās patiesības, tās ir slīdējušas arvien zemāk un zemāk. Tomēr vēl nevar sacīt, ka Bābele ir "kritusi (...), tāpēc ka tā visas tautas dzirdinājusi ar savu netiklības dusmu vīnu". Tā vēl nav panākusi, lai to būtu darījušas visas tautas. Pielīdzināšanās pasaulei un vienaldzība pret mūsu laika pārbaudošajām patiesībām pastāv un ir progresējusi protestantu baznīcās visās kristīgās pasaules zemēs, un tādēļ arī šīs baznīcas ir ietvertas otrā eņģeļa svinīgajā un briesmīgajā apsūdzībā. Bet atkrišanas darbs vēl nav sasniedzis savu kulmināciju.

(390) Bībele ziņo, ka pirms Kunga nākšanas sātans strādās "ar visādu pievilšanu uz netaisnību", un tie, kas "patiesības mīlestību nav pieņēmuši, ka taptu svēti", tiks atstāti, lai "pieņemtu spēcīgu maldīšanās garu, ka tie tic meliem". (2. Tes. 2:9-11, Glikā tulk.) Kad būs iestājies šis stāvoklis un kad baznīcas visā kristietībā būs pilnīgi sajaukušās ar pasauli, tikai tad un ne agrāk varēsim runāt par pilnīgu Bābeles krišanu. Šīs pārmaiņas notiek progresējoši, un Atkl.14:8 vārdu pilnīgs piepildījums vēl ir nākotnē.

Neskatoties uz garīgo tumsu un atsvešināšanos no Dieva, kas pastāv Bābeli veidojošajās baznīcās, tur vēl lielā skaitā atrodas Kristus patiesie sekotāji. Starp tiem vēl ir daudzi, kuri nekad nav dzirdējuši mūsu laika īpašās patiesības. Ne mazums ir tādu, kas nav apmierināti ar savu pašreizējo stāvokli un ilgojas pēc skaidrākas gaismas. Viņi veltīgi meklē Kristus līdzību tajās baznīcās, ar kurām tie ir saistīti. Tām arvien tālāk un tālāk atkāpjoties no patiesības un arvien ciešāk savienojoties ar pasauli, atšķirība starp abām grupām kļūs skaidrāk redzama un beidzot novedīs pie šķiršanās. Nāks laiks, kad tie, kas Dievu mīl pāri par visām lietām, nespēs vairs ilgāk uzturēt savienību ar tādējiem, "kas vairāk mīl kāribas nekā Dievu, kas liekās Dieva bijāšanu cienījoši, bet Viņa spēku aizliedz".

Atklāsmes 18. nodaļa norāda uz laiku, kad Atkl.14:6-12 dotās triju eņģeļu brīdinājuma vēsts atraidīšanas rezultātā baznīca būs pilnīgi sasniegusi otrā eņģeļa iepriekš vēstīto stāvokli un Bābelē vēl esošie Dieva ļaudis tiks aicināti šķirties no šīs sabiedrības. Šī vēsts ir pēdējā, ko saņem pasaule; un tā savu darbu padarīs. Kad tie, kas "nav ticējuši patiesībai, bet vairāk mīlējuši netaisnību" (2. Tes. 2:12), tiks atstāti spēcīgu maldu varai un ticēs meliem, tad patiesības gaisma iespīdēs visu to cilvēku sirdīs, kas būs atvērtas tās saņemšanai, un visi Bābelē palikušie Dieva bērni sekos aicinājumam: "Izejiet no viņas, Mana tauta." (Ātkl. 18:4)

22. PIEPILDĪTIE PRAVIETOJUMI

[391] Paejot laikam, kurā Kunga atnākšanu gaidīja sākumā, tas ir, 1844. gada pavasarī, tie, kas ticībā bija skatījušies uz Viņa parādīšanos, nonāca šaubās un apmulsumā. Kamēr pasaule uz viņiem raudzījās kā uz pilnīgu sakāvi cietušiem, kas noticējuši maldiem, viņu mierinājuma un prieka avots joprojām palika Dieva Vārds. Daudzi turpināja meklēt Rakstos, no jauna pārbaudot savas ticības pierādījumus, un, lai iegūtu tālāko gaismu, rūpīgi pētīja attiecīgos pravietojumus. Šķita, ka Bībele skaidri un pārliecinoši apstiprina viņu viedokli. Arī zīmes, kuras nebija iespējams pārprast, norādīja uz Kristus nākšanas tuvumu. Un Kunga sevišķā svētība, kas atklājās grēcinieku atgriešanās, kā arī garīgā atmodā kristiešu vidū, liecināja, ka šī vēsts ir no Debesīm. Tādēļ, lai gan ticīgie nevarēja izskaidrot savu vilšanos, tie tomēr jutās droši, ka pagātnes piedzīvojumos viņu vadonis bijis Dievs.

Pravietojumos, kas viņiem norādīja uz Kristus otrās atnākšanas laiku, atradās pamācība, kas pašreizējai neziņai un nedrošībai bija sevišķi piemērota un iedrošināja tos pacietīgā ticībā gaidīt, līdz savā laikā atklāsies viss, kas tagad viņu izpratnei vēl likās tumšs.

(392) Viens no šiem pravietojumiem bija uzrakstīts Habakuka grāmatas 2:1-4: "Es stāvu uz vakts un kāpju tornī, un skatos, lai redzu, ko Viņš man sacīs un ko man būs atbildēt uz manu sūdzību. Un Kungs man atbildēja un sacīja: Raksti parādīšanu un uzraksti uz galdiem, ka to var viegli lasīt. Tai parādīšanai ir savs noliktais laiks, un tā steidzas uz galu un nevil; jebšu tā gan kavējas, tomēr gaidi, jo tā nāktin nāks un nepalik nepiepildīta. Redzi, dvēsele viņam ir pārgalvīga un netaisna, bet taisnais dzīvos caur savu ticību." (Glika tulk.)

Pravietojumā dotais norādījums: "Raksti parādīšanu un uzraksti to uz galdiem, ka to var viegli lasīt," jau 1842. gadā ierosināja Čārlzu Fiču uzzīmēt pravietisku karti Daniēla un Atklāsmes grāmatas parādīšanu ilustrēšanai. Šīs kartes izdošanu uzskatīja par Habakukam dotā uzdevuma izpildīšanu. Tomēr neviens tad vēl neievēroja, ka tajā pašā pravietojumā norādīts uz atklāsmes piepildīšanās šķietamu kavēšanos un neatlaidīgas gaidīšanas nepieciešamību. Pēc vilšanās ļoti zīmīga šķita sekojošā Rakstu daļa: "Tai parādīšanai ir savs noliktais laiks, un tā steidzas uz galu un nevil; jebšu tā gan kavējas, tomēr gaidi, jo tā nāktin nāks un nepalik nepiepildīta (..). Taisnais dzīvos caur savu ticību."

Arī kāds Ecēhiēla pravietojums ticīgiem kļuva par spēka un prieka avotu: "Kunga vārds uz mani notika, sacīdams: Cilvēka bērns, kas tas jums par sakāmu vārdu Izraēla zemē, ka jūs sakāt: Laiks ilgi velkas, un visa parādīšana būs nieki? Tādēļ saki uz tiem: Tā saka Kungs Kungs (..). Tās dienas nākušas tuvu līdz ar ikvienu parādīšanas vārdu (..). Eš, Kungs, runāju; tas vārds, ko Es runāju, notiks un vairs nevilcināsies." "Izraēla nams saka: Parādīšana, ko šis redz, velkas uz ilgu laiku, un šis sludina par laikiem, kas ir tālu. (393) Tāpēc saki uz tiem: Tā saka Kungs Kungs: Neviens no Maniem vārdiem vairs nevilcināsies; tas vārds, ko Es runāšu, notiks." (Ec. 12:21-25,27,28, Glika tulk.)

Gaidošie priecājās, ticot, ka Tas, kurš galu zina iesākumā, kas skatās pāri gadsimtiem, ir dāvājis viņiem iedrošinājumu un cerību vārdus, jo Kungs jau iepriekš paredzējis viņu vilšanos. Ja nebūtu šādu rakstvietu, kas tos pamācīja pacietīgi gaidīt un palikt stipriem pašjāvībā uz Dieva Vārdu, tad šajā smagajā pārbaudījumu stundā viņu ticība būtu sabrukusi.

Arī līdzība par desmit jaunavām Mateja 25. nodaļā aiņo adventistu piedzīvojumu. Mateja 24. nodaļā, atbildot uz savu mācekļu jautājumu par Viņa atnākšanas un pasaules gala zīmēm, Kristus bija nosaucis dažus vissvarīgākos notikumus pasaules un baznīcas vēsturē laikā starp Viņa pirmo un otro nākšanu: proti, Jeruzālemes izpostīšana, draudzes lielais bēdu laiks, kad to vajāja pagāni un pāvesta vara, Saules un Mēness aptumšošanās un zvaigžņu krišana. Pēc tam Viņš runāja par nākšanu savā valstībā un stāstīja līdzību, kas attēloja divas Kunga parādīšanos gaidošas kalpu šķiras. 25. nodaļa iesākas ar vārdiem: "Tad Debesu valstība būs līdzīga desmit jaunavām." Seit ainota pēdējās dienās dzīvojošā draudze, tā pati, kura rādīta 24. nodaļas beigās. Sajā līdzībā tās piedzīvojumi skaidroti ar iespējamajiem starpgadījumiem austrumzemju kāzās.

"Tad Debesu valstība būs līdzīga desmit jaunavām, kas savus eļļas lukturus ņēma un izgāja līgavainim pretī. Bet piecas no tām bija gudras un piecas bija ģeķīgas. Kas bija ģeķīgas, tās paņēma savus eļļas lukturus, bet eļļu tās neņēma līdzī. Bet gudrās paņēma eļļu savos traukos līdz ar eļļas lukturiem. Kad nu līgavainis kavējās, tad visas aizmīga un snauda. Bet nakts vidū balss atskanēja: redzi, līgavainis nāk, ejiet ārā viņam pretī."

Ar līgavaiņa nākšanas ainu saprata pirmā eņģeļa vēsts pieteikto Kristus nākšanu. (394) Plašā reformācija, kas norisinājās, sludinot Viņa drīzo parādīšanos, atbilda jaunavu izešanai. Sajā līdzībā, tāpat kā Mateja 24. nodaļā, attēlotas divas ļaužu šķiras. Visas bija paņēmušas savus lukturus, Bībeli un tās gaismā izgājušas pretī līgavainim. Bet, "kas bija ģeķīgas, tās paņēma savus eļļas lukturus, bet eļļu tās neņēma līdzī", "gudrās paņēma eļļu savos traukos līdz ar eļļas lukturiem". Pēdējā šķira bija saņēmusi Dieva žēlastību, Svētā Gara atjaunojošo, apgaismojošo spēku, kas Viņa Vārdu dara par kāju spīdekli un gaismu uz ceļa. Bīstoties Dievu, tie bija pētījuši Rakstus, lai uzzinātu patiesību, un nopietni centušies iegūt sirds un dzīves skaidrību. Viņiem bija personīgi piedzīvojumi – ticība Dievam un Viņa Vārdam, ko vilšanās un kavēšanās nespēja sagraut. Citas "paņēma savus eļļas lukturus, bet eļļu tās neņēma līdzī". Šie cilvēki bija rīkojušies impulsīvi. Svinīgā vēsts viņos pamodināja bailes, bet tie balstījās uz savu brāļu ticību. Apmierinoties ar labu jūtu tik tikko plīvojošo gaismu, patiesību pilnīgi nesaprazdami, tas ir, palikdami bez sirdi pārveidojošā žēlastības pieskāriena, viņi gāja Kungam pretī cerībā saņemt tūlītēju atalgojumu, bet nebija sagatavoti uz aizkavēšanos un vilšanos. Kad pienāca pārbaudījumu stunda, viņu ticība zuda un gaisma palika nespodra.

"Kad nu līgavainis kavējās, tad visas aizmīga un snauda." Ar līgavaiņa kavēšanos attēlota tā laika notecēšana, kad gaidīja Kungu, vilcināšanās un šķietamā vilšanās. Sajā neziņas un nenoteiktības brīdī paviršo un svārstīgo interese sāka grīloties un viņu pūles atslāba, bet tiem, kuru ticība bija pamatota

uz Bībeles personīgu pazīšanu, zem kājām atradās klints, kuru vilšanās vilņi nespēja izskalot. "Visas aizmīga un snauda": viena šķira bija vienaldzīga, gatava atteikties no savas ticības, otra šķira pacietīgi gaidīja, kad tiks dāvāta skaidrāka gaisma. (395) Tomēr šķita, ka pārbaudījumu nakti arī pēdējie zināmā mērā pazaudēja savu dedzību un vēlēšanos nodoties Dievam. Svārstīgie un paviršie vairs nevarēja balstīties uz savu brāļu ticību. Ikvienam vajadzēja pašam par sevi stāvēt vai krist.

Ap šo laiku sāka parādīties fanātisms. Daži, kas bija dedzīgi apliecinājuši ticību šai vēstij, atmeta Dieva Vārdu kā vienīgo nekļūdīgo vadoni un, apgalvojot, ka viņus vada Gars, īstenībā pakļāvās savu jūtu, iespaidu un iztēles kontrolei. Bija cilvēki, kas parādīja aklū un fanātisku dedzību, notiesājot visus, kas nepiekrita viņu rīcībai. Adventisti visumā nesimpatizēja šo ļaužu fanātiskajiem uzskatiem un darbībai. Tomēr tie apkaunoja patiesības lietu.

Sātans, ejot šo ceļu, centās pretoties Dieva darbam un to iznīcināt. Adventes kustība ļaudis dziļi saviļņoja, atgriezās tūkstošiem grēcinieku, un uzticīgi cilvēki nodevās patiesības sludināšanas darbam pat kavēšanās laikā. Ļaunuma lielkungs pazaudēja savus pavalstniekus un, vēlēdamies apkaunot Dieva lietu, tagad centās piekrāpt dažus ticīgos cilvēkus, novedot tos galējībās. Bet viņa aģenti tūlīt uztvēra katru kļūdu, katru neveiksmi, katru nepiedienīgu rīcību, parādot to ļaudīm, cik vien iespējams pārspīlētākā apgaismojumā, lai radītu nepatiku pret adventistiem un viņu ticību. Tāpēc, jo lielāks bija to cilvēku skaits, kas, apliecinādami ticību otrajai adventei, tajā pašā laikā ļāva sātana spēkam pārvaldīt savas sirdis, jo lielākas priekšrocības guva ienaidnieks, norādot uz tiem kā visas ticīgo kopas pārstāvjiem.

Sātans ir "brāļu apsūdzētājs", un tas ir viņa gars, kas cilvēkus iedvesmo uzmanīt Dieva tautas kļūdas un trūkumus, lai atklātu tos citiem, kamēr viņu labie darbi paliek nepamanīti. (396) Kad Dievs dara savu dvēseļu glābšanas darbu, arī sātans vienmēr aktīvi strādā. Kad Dieva bērni nāk Kunga priekšā, arī sātans ierodas viņu vidū. Katrā atmodā viņš ir gatavs iekļaut sirdī nesvētījušos un garā nelīdzsvarotus cilvēkus. Kad tie ir atzinuši dažus patiesības punktus un iekarojuši vietu starp ticīgajiem, tad viņš sāk caur tiem strādāt, lai ieteiktu teorijas, kas pievil nepiesardzīgos. Tas, ka cilvēks atrodas Dieva bērnu sabiedrībā pat lūgšanas namā un pie Kunga galda, vēl nav pierādījums, ka viņš ir patiess kristietis. Ar dažu tādu vīru starpniecību, kurus viņš var izlietot par saviem aģentiem, sātans bieži ir klāt pat vissvinīgākajos gadījumos.

Ļaunuma lielkungs apstrīd katru zemes collu, uz kuras kāpj Dieva ļaudis savā ceļojumā uz Debesu pilsētu. Visā baznīcas vēsturē nav ieviesta neviena reforma, nesastopoties ar nopietniem šķēršļiem. Tā tas bija Pāvila dienās. Kur vien apustulis nodibināja draudzi, visur bija daži, kas ar vārdiem apliecināja ticību, bet sev līdzī ienesa maldū mācības, kuras, ja tās pieņemtu, beidzot iznīcinātu mīlestību uz patiesību. Arī Luteram lielas raizes un grūtības sagādāja fanātiski noskaņotas personas, kas apgalvoja, ka Dievs ir runājis tieši ar viņiem un tādēļ tie savas domas un uzskatus varot vērtēt augstāk par Rakstu liecībām. Daudzi, kuru ticība un piedzīvojumi vēl bija nepilnīgi, bet kas lielā mērā paļāvās paši uz sevi, vēloties arvien ko jaunu saklausīt un pastāstīt, krita par upuri šo jauno mācītāju apgalvojumiem, līdz ar to pievienojoties sātana aģentiem, lai nojauktu to, ko Lutera, Dieva pamudināts, bija uzcēlis. Abi Vesliji un arī citi, kas ar savu iespaidu un ticību aplaimoja pasauli, katrā solī sadūrās ar sātana viltībām, kas pārsteidzīgos, nelīdzsvarotus un nesvētos cilvēkus ieģrūda dažāda veida fanātismā.

Viljams Millers nemaz nesimpatizēja tādiem iespaidiem, kas vadīja pretī fanātismam. Viņš, tāpat kā Lutera, paziņoja, ka katrs gars jāpārbauda ar Dieva Vārdu. "Velnam," sacīja Millers, "pašreiz ir liela vara pār dažu cilvēku prātiem. Un kā lai mēs zinām, kura gara bērni tie ir? Bībele atbild: "Pēc viņu augļiem jums tie jāpazīst." (..) (397) Daudz garu ir izgājuši pasaulē, un mums pavēlēts tos pārbaudīt. Gars, kas mūs šai dzīvē nevada uz saprātīgu izturēšanos, uz taisnību un dievbijību, nav Kristus Gars. Es arvien vairāk pārlicinos, ka šīm nožēlojamām kustībām ir daudz kas kopējs ar sātanu (..). Daudzi, kas izliekas pilnīgi svēti, seko cilvēku tradīcijām un, šķiet, patiesību pazīst tikpat maz, kā ļaudis, kas nemaz nerunā par svētošanos." (1) "Maldū gars mūs vada prom no patiesības, bet Dieva Gars vada patiesībā. Tomēr, jūs iebildīsiet, cilvēks var būt maldos un tajā pašā laikā domāt, ka viņam ir patiesība. Ko tad? Mēs atbildam: Gars un Vārds nerunā viens otram pretī. Ja cilvēks sevi pārbauda ar Dieva Vārdu un atrod pilnīgu saskaņu ar visām Svēto Rakstu prasībām, tad tam jātic, ka viņam ir patiesība, bet, ja viņš atklāj, ka garam, kas to vada, nav saskaņas ar Dieva likumiem vai visas Dieva Grāmatas saturu, tad lai viņš uzmanās, ka netiek sagūstīts velna slazdā." (2) "Es bieži vien par patiesu dievbijību esmu saņēmis vairāk pierādījumu no mirdzošām acīm un saraustītas valodas vai no kādas asaras uz vaiga nekā no visa šī kristīgās pasaules trokšņa un kņadas." (3)

Reformācijas laikā tās ienaidnieki visos fanātisma izraisītajos ļaunumos apsūdzēja tieši tos, kuri ar vislielāko dedzību cīnījās pret šīm pārmērībām. Līdzīgi rikojās arī adventes kustības pretinieki. Un, neapmierinoties tikai ar sagrozījumiem un ekstrēmīstiem un fanātiķu maldū pārspīlēšanu, viņi vēl

izplatīja dažādas citas nelabvēlīgas baumas, kurās nebija pat visniecīgākā daļa no patiesības. Šīs personas dzina aizspriedumi un naidi. Vēsts par to, ka Kristus stāv pie durvīm, traucēja viņu mieru. Tie baidījās, ka tā varētu būt patiesība, tomēr cerēja, ka tas nenotiks, un tieši šeit slēpās iemesls viņu naidīgajai nostājai pret adventistiem un adventistu ticību.

(398) Tas, ka adventistu rindās ienāca daži fanātiķi, nevar attaisnot apgalvojumu, ka šī kustība nebija no Dieva, tāpat kā fanātiķu un viltnieku klātbūtne draudzē Pāvila un Lučera dienās nevarēja būt pierādījums viņu darba atmešanai. Lai tikai Dieva ļaudis pamostas un dedzīgi uzsāk atgriešanās un reformācijas darbu, lai viņi sāktu rakstus meklēt patiesību par Jēzu, lai viņi pilnīgi nododas Dievam, tad arī netrūks pierādījums, ka sātans vēl joprojām ir darbīgs un modrs. Ar visdažādākām iespējamām viltībām viņš tūlīt gribēs nostiprināt savu varu, aicinot palīgā visus tumsības valsts kritušos eņģeļus.

Fanātisms un šķelšanās neradās Kristus otrās adventes sludināšanas rezultātā. Tas parādījās 1844. gada vasarā, kad ticīgie apmulsu un sāka šaubīties attiecībā uz savu patieso stāvokli. Pirmā eņģeļa vēsts un "pusnakts sauciena" sludināšana vērsās tieši pret fanātismu un nevienprātību. Starp tiem, kas piedalījās šajās svinīgajās kustībās, valdīja saskaņa; viņu sirdis pildīja mīlestība vienam pret otru un pret Jēzu, kuru tie cerēja drīz ieraudzīt. Viena ticība, viena svētlaimīga cerība viņus pacēla pāri katra cilvēciska iespaida varai un kā vairogs pasargāja no sātana uzbrukumiem.

"Kad nu līgavainis kavējās, tad visas aizmiga un snauda. Bet nakts vidū balss atskanēja: redzi, līgavainis nāk, ejiet ārā viņam pretī. Tad visas jaunavas cēlās un sakārtoja savus lukturus." (Mat. 25:5-7) 1844. gada vasarā, pusceļā starp laiku, kad saskaņā ar sākotnējo pieņēmumu vajadzēja beigties 2300 dienām, un laiku tā paša gada rudenī, līdz kuram tas sniedzās, ņemot vērā vēlākos atzinumus, vēsti sludināja tieši ar Rakstu vārdiem: "Redzi, līgavainis nāk!"

Šo kustību izraisīja atklājums, ka Artakserksa pavēle par Jeruzālemes atjaunošanu, kas bija izejas punkts 2300 dienu periodam, ir stājusies spēkā 457. gada rudenī pirms Kristus un nevis gada sākumā, kā pirms tam domāja. Skaitot no 457. gada rudens pirms Kristus, 2300 gadi beidzās 1844. gada rudenī pēc Kristus. (Skat. Pielikumā.)

(399) Arī pierādījumi, kas balstījās uz Vecās Derības ēnas kalpošanu, norādīja uz rudenī, kad vajadzētu piepildīties ar "svētnīcas šķīstīšanu" apzīmētajam notikumam. Tas kļuva pilnīgi skaidrs, kad uzmanību pievērša veidam, kā bija piepildījušies uz Kristus pirmo atnākšanu norādošie simboli.

Pasa vai Lieldienas jēra nokaušana ainoja Kristus nāvi. Pāvils saka: "Mūsu Lieldienas Jērs ir par mums upurēts – Kristus." (1. Kor. 5:7) Pļaujas augļu pirmais kūlītis, ko Lieldienu laikā ligoja Kunga priekšā, norādīja uz Kristus augšāmcelšanos. Runājot tālāk par Kristus un Viņa ļaužu augšāmcelšanos, Pāvils vēl paskaidro: "(..) vispirms Kristus, pēc tam tie, kas Kristum pieder Viņa atnākšanas dienā." (1. Kor. 15:23) Kā ligojamais kūlītis bija pirmais no pļaujā ievāktās ražas, tā Kristus ir pirmais auglis no tās nemirstīgās atpestīto pļaujas, ko pie augšāmcelšanās ievāks Dieva klētī.

Šie simboli bija piepildījušies – ne tikai norādīto notikumu, bet arī laika izpratnē. Jūdu pirmā mēneša četrpadsmitajā dienā, tieši tajā dienā un mēnesī, kurā piecpadsmit gadsimtus tika kauts Lieldienas jērs, Kristus pēc tam, kad kopā ar mācekļiem bija baudījis Pasā mielastu, iecēla svinīgo iestādījumu, kam bija jāatgādina Dieva Jēra nāve, kas atņēma pasaules grēku. Tajā pašā naktī Viņu saņēma Jaunas rokas un aizveda nāvē, piesitot krustā. Atbilstoši norādījumam par ligojamo kūlīti, trešajā dienā mūsu Kungs cēlās no mirušajiem, "pirmais no tiem, kas ir aizmiguši" (1. Kor. 15:20), kā paraugs visiem taisnajiem, kas celsies augšā, kad to "nīcīgo miesu pārvērtīs, ka tā top līdzīga Viņa godības miesai". (Filip. 3:21)

(400) Līdzīgā veidā vajadzēja piepildīties ēnas kalpošanā sniegtajiem laika simboliem arī attiecībā uz Kristus otro atnākšanu. Mozus ieceltajā dievkalpošanā svētnīcas šķīstīšana vai lielā Salīdzināšanas diena sakrita ar jūdu septītā mēneša desmito dienu (3. Moz.16:29-34), kad augstais priesteris, izdarījis visa Izraēla salīdzināšanu un tādā veidā atbrīvojis svētnīcu no grēkiem, iznāca ārā, lai svētītu ļaudis. Tāpēc domāja, ka arī Kristum, mūsu lielajam Augstajam Priesterim, nākot atīrīt zemi, notikumi risināsies tādā pašā secībā. Viņš iznīcinās grēku un grēciniekus un aplaimos gaidošos ļaudis ar nemirstību. Līdz ar to septītā mēneša desmito dienu, lielo Salīdzināšanas dienu, svētnīcas šķīstīšanas laiku, kas 1844. gadā bija divdesmit otrajā oktobrī, uzskatīja par Kunga nākšanas laiku. Tas saskanēja ar jau sniegtajiem pierādījumiem, ka 2300 dienām jābeidzas rudenī, un šis secinājums šķita neapstrīdams.

Mateja 25. nodaļas līdzībā gaidīšanas laikam un snaudai seko līgavaiņa nākšana. Tas saskan ar tikko iztīrītajiem pierādījumiem kā no pravietojumu, tā no simbolikas viedokļa. Tādēļ tiem līdzī gāja cieša

pārliecība par to patiesīgumu, un tūkstošiem ticīgo pasludināja tālāk "pusnakts saucienu".

Līdzīgi paisuma vilnim šī kustība traucās pāri zemei – no pilsētas uz pilsētu, no cjema uz ciemu, aizsniedzama visattālākos apvidus, līdz gaidošie Dieva ļaudis bija pilnīgi uzmodināti. Šis sludināšanas iespaidā fanātisms pazuda kā rīta salna uzlecošās saules staros. Ticīgie piedzīvoja, kā izgaist šaubas un neziņa, bet tā vietā viņu sirdis apgaroja cerība un drosme. Darbs bija brīvs no jebkādām pārmērībām, kas vienmēr parādās tur, kur ir tikai cilvēcisks satraukums bez Dieva Vārda un Gara pārvaldošā iespaيدا. Šis laiks savā būtībā līdzinājās tiem periodiem senā Izraēla vēsturē, kad tauta, saņēmusi norājošas vēstis no Dieva kalpiem, pazemojās un atgriezās pie Kunga. Bija vērojamas tās sevišķās iezīmes, kas Dieva darbu raksturo visos laikmetos. Maz sajūsmaš, bet daudz vairāk pamatīgas sirds pārbaudes, grēka atzīšanas un atteikšanās no pasaules. Šis cīnītājas dvēseles domāja tikai par sagatavošanos sastapt savu Kungu. (401) Cilvēki pastāvīgi lūdza un bez atlikuma svētījās Dievam.

Aprakstot šo darbu, Millers sacīja: "Tas neizcēlās ar īpašu sajūsma, prieks tika glabāts nākotnei, kad visas Debesis un zeme kopā gaviļēs neizsakāmā un godības pilnā līksmībā. Nebija dzirdami nekādi izsaučieni, arī tie tika taupīti satikšanās brīdim. Dziedātāji klusēja, jo viņi gaidīja uz apvienošanos ar eņģeļu pulkiem Debesu korī (..). Nebija nekādu strīdīgu domu apmaiņu, visiem bija viena sirds un viens prāts." (4)

Kāds cits šīs kustības dalībnieks liecināja: "Tā visur izraisīja visdziļāko sirds pārbaudi un dvēseles pazemošanos augstā Debesu Dieva priekšā. Tā cilvēkiem lika atbrīvoties no mīlestības uz šīs pasaules lietām, izlīdzināja savstarpējās nesaskaņas un naidu, ierosināja atzīt netaisnību un dziļi pazēmoties Dieva priekšā, nožēlot savus grēkus un ar sagrauztu sirdi pazēmoties no Viņa pieņemšanu un piedošanu. Tā vadīja uz tādu dvēseles pazemošanos, kādu mēs nekad agrāk nebijām piedzīvojuši. Kā Dievs bija teicis pravietim Joēlam, ka, tuvojoties Dieva lielajai dienai, notiks širds un nevis drēbju saplēšana un cilvēki griezīsies pie Kunga ar gavēšanu, raudāšanu un žēlošanos. Kā Dievs bija paziņojis ar Čakarijas starpniecību, tā pār Viņa bērniem tika izliets žēlastības un lūgšanas gars, viņi raudzījās uz To, ko bija caurdūruši, un zemē valdīja dziļas skumjas (..) un tie, kas gaidīja Kungu, mērdēja savas dvēseles Viņa priekšā." (5)

No visām lielajām reliģiskajām kustībām kopš apustuļu dienām neviena nav bijusi brīvāka no cilvēciskām nepilnībām un sātana viltībām kā tā, kas risinājās 1844. gada rudenī. Pat tagad, kad jau aizritējuši daudzi gadi, tie, kas piedalījās šajā atmodā un palika stingri stāvam uz patiesības pamata, vēl vienmēr izjūt šī labā darba svētīgo iespaidu un apliecina, ka tas nāca no Dieva.

(402) Atskatot saucienam: "Līgavainis nāk, izejiet Viņam pretī", gaidošās "cēlās un sakārtoja savus lukturus"; – tas ir, pētīja Dieva Vārdu ar iepriekš nepazītu sasprindzinātu interesi. No Debesīm tika sūtīti eņģeļi, lai uzmodinātu mazdūšīgos un sagatavotu tos pieņemt šo vēsti. Darbs nepastāvēja cilvēku gudrībā un zināšanās, bet Dieva spēkā. Ne visapdāvinātākie, bet gan vispazemīgākie un uzticīgākie bija pirmie, kas sadzirdēja aicinājumu un tam paklausīja. Zemnieki atstāja savu ražu uz lauka, amatnieki nolika savus darba rīkus un izgāja, ar asarām sējot, sniegt tālāk šo priecīgo vēsti. Agrākie vadoņi šai kustībai pievienojās pēdējie. Baznīcas visā visumā vēstij savas durvis aizslēdza, un tiem, kas to pieņēma, nācās no draudzes šķirties. Dieva aizgādībā šī sludināšana savienojās ar otrā eņģeļa vēsti, kas visam darbam piešķīra īpašu spēku.

Vēsts: "Redzi, līgavainis nāk!" nebija domāta apspriešanai, jo par to skaidri un pārliecinoši liecināja Rakstos esošie pierādījumi. To pavādīja neparasts cilvēku sirdis savilņojošs spēks. Nebija šaubu, neradās nekādi jautājumi. Kristum uzvaroši iejājot Jeruzālemē, ļaudis, kas no visām zemes malām bija sapulcējušies uz svētkiem, steidzās uz Eļļas kalnu un pievienojās Jēzu pavadošajam pūlim, uztverot tās stundas aizraujošo iedvesmu un iekļaujot savas balsis kopējā izsaučienā: "Slavēts, kas nāk Kunga vārdā!" (Mat. 21:9) Līdzīgā veidā arī neticīgie, kas piedalījās adventistu sanāksmēs, – vai nu ziņkārības dzīti, vai vēlēdamies pazoboties – izjuta šo pārliecinošo spēku, kas pavādīja vēsti: "Redzi, Līgavainis nāk!"

Tad valdīja ticība, kas saņēma atbildi uz lūgšanām, – ticība, kas bija cienīga, lai tiktu atalgota. Kā lietusgāze uz izkaltušas zemes, tā žēlastības Gars nāca pār šiem nopietnajiem meklētājiem. (403) Visi, kas cerēja jau drīz vaigu vaigā skatīt savu Glābēju, izjuta neizsakāmi svinīgu prieku. Svētā Gara nomierinošais un pārliecinošais spēks lika atkust cilvēku sirdīm, kad Viņa svētības bagātīgā mērā tika dāvātas uzticīgajiem un ticībā nešaubīgajiem ļaudīm.

Tie, kas vēsti bija pieņēmuši, mierīgi un svinīgi tuvojās laikam, kad viņi cerēja sastapt savu Kungu. Par katras dienas pirmo pienākumu tie uzskatīja pārliecināšanos, ka Dievs viņus ir atzinis par saviem bērniem. Viņu sirdis bija cieši vienotas, un tie daudz lūdza kopīgi un arī atsevišķi viens par otru. Bieži

tie sapulcējās nomaļās vietās, lai sarunātos ar Dievu, un no laukiem un birzīm uz Debesīm pacēlās aizlūgšanas balsis. Liecība par Pestītāja labvēlību tiem bija nepieciešamāka kā dienišķā maize, un, ja kāds mākonis aptumšoja viņu domas, tad tie negāja ātrāk gulēt, līdz bija izklīdinātas visas šaubas. Izjūdami piedodošās žēlastības darbu, viņi ilgojās skatīt To, kuru tik ļoti mīlēja viņu dvēseles.

Bet atkal tiem bija lemts pievilties. Noteiktais laiks pagāja, un Pestītājs neatnāca. Nešaubīgā pašjūtibā viņi bija gaidījuši Kunga parādīšanos un tagad jutās tāpat kā Marija, kas, atnākusi pie Kristus kapa un atradusi to tukšu, raudot izsaucās: "Viņi manu Kungu paņēmuši, un es nezinu, kur viņi To likuši." (Jāņa 20:13)

Zināma godbijība un bailes, ka šī vēsts varētu būt patiesa, neticīgo pasauli uz laiku bija savaldījusi. Arī pēc noteiktā termiņa paiešanas ne jau uzreiz izpaudās viņu jūtas; sākumā tie vēl neuzdrīkstējās triumfēt pār cerībās pieviltajiem ļaudīm; bet, neredzot nekādas Dieva dusmu pazīmes, viņi atbrīvojās no savām bailēm, un no jauna atskanēja apkaunojoši un izsmejoši vārdi. Liels skaits no tiem, kas bija apliecinājuši ticību Kunga drīzai atnākšanai, tagad no savas pārliecības atteicās. Daži, būdami ļoti pašpaļāvīgi, savā lepnumā jutās tik dziļi aizskarti, ka labprāt būtu no pasaules aizbēguši. (404) Līdzīgi Jonam viņi apsūdzēja Dievu un labāk vēlējās mirt nekā dzīvot! Tie, kas savu ticību bija pamatojuši uz citu domām, bet ne uz Dieva Vārdu, tagad bija gatavi atkal mainīt savus uzskatus. Vājos un glēvos smējēji ieguva savās rindās, un tie visi vienoti paziņoja, ka nu gan vairs ne no kā nav jābaidās un nekas arī nav jāgaida. Laiks ir pagājis, Kungs nav atnācis, un pasaule varot palikt tādā stāvoklī vēl tūkstošiem gadu.

Dedzīgie un nopietnie ticīgie Kristus dēļ bija atteikušies no visa un kā nekad iepriekš izjutuši Viņa klātbūtni. Tie domāja, ka ir snieguši pasaulei pēdējo brīdinājumu; un sagaidot, ka drīz tiks uzņemti sava dievišķā Meistara un Debesu eņģeļu sabiedrībā, viņi jau lielā mērā bija šķīrušies no to sabiedrības, kas vēsti nepieņēma. Ar karstām ilgām viņi bija lūguši: "Nāc, Kungs Jēzu, un nāc drīz!" Tomēr Viņš neatnāca. Un tagad tiem no jauna vajadzēja uzņemties dzīves rūpju un grūtību smago nastu un izturēt izsmejošās pasaules dzelīgās piezīmes un zobgalības, kas tiešām bija smags ticības un pacietības pārbaudījums.

Tomēr šī vilšanās nebija tik liela kā tā, ko pārdzīvoja mācekļi Kristus pirmās adventes laikā. Kad Jēzus uzvaroši iejāja Jeruzālemē, Viņa sekotāji ticēja, ka Kristus uzkāps Dāvida tronī un atbrīvos Izraēlu no apspiedējiem. Lielu cerību un priecīgu izredžu satraukti, tie sacentās sava Ķēniņa pagodināšanā. Daudzi kā paklāju Viņa ceļā nolika savu apģērbu vai arī kaisīja Kunga priekšā palmu lapotos zarus. Sajūsmināti un līksmi tie vienojās priecīgos izsauceņos: "Ozianna Dāvida Dēlam!" Kad farizeji, šī prieka izpausmes satraukti un sadusmoti, vēlējās, lai Jēzus savus mācekļus norāj, Viņš atbildēja: "Ja šie klusēs, tad akmeņi brēks." (Lūk.19:40) Pravietojumam vajadzēja piepildīties. Mācekļi izpildīja Dieva nodomu, tomēr viņiem bija lemts piedzīvot rūgtu vilšanos. Pagāja tikai dažas dienas, un tie kļuva par lieciniekiem Pestītāja mokpilnajai nāvei un pēc tam Viņu guldīja kapā. Tas, ko viņi sagaidīja, nepiepildījās nevienā vienīgā punktā, tādēļ viņu cerības nomira līdz ar Jēzu. (405) Kamēr Kungs ar uzvaru neiznāca no kapa, tie nespēja aptvert, ka pravietojumos jau iepriekš viss bija pateikts un "ka Kristum vajadzēja ciest un augšāmcelties no mirušajiem". (Ap.d. 17:3)

Jau piecsimt gadus iepriekš Kungs, izlietojot pravieti Cakariju, bija teicis: "Priecājies ļoti, Ciānas meita, un gaviļē, Jeruzālemes meita! Redzi, tavs Ķēniņš nāk pie tevis; taisns un Pestītājs Viņš ir, pazemīgs un jādams uz ēzeļa, uz ēzeļa mātes kumeļa." (Cak.9:9, Glika tulk.) Ja mācekļi būtu sapratuši, ka Kristus ceļš ved pretī nopratināšanai un nāvei, tad tie nespētu piepildīt šo pravietojumu.

Līdzīgā kārtā arī Millers un viņa darba biedri piepildīja pravietojumu un sniedza vēsti, ko Inspirācija jau iepriekš bija paredzējusi, ka tā tiks sludināta pasaulei, bet ko tie nebūtu varējuši nest, ja pilnīgi saprastu pravietojumus, kas norādīja uz viņu vilšanos un deva vēl citu vēsti, kas pirms Kunga atnākšanas jāsludina visām tautām. Pirmā un otrā eņģeļa vēsts tika dota īstajā laikā un paveica Dieva plānā paredzēto darbu.

Pasaule vēroja notikumus un cerēja, ka, laikam paejot un Kristum neatnākot, visa adventistu mācība tiks pilnīgi atmesta. Bet, lai gan daudzi spēcīgo nosodījumu iespaidā atteicās no savas ticības, daži tomēr arī tālāk palika nelokāmi. Adventes kustības augļi, pazemības un sirds pārbaudīšanas gars, atteikšanās no pasaules un dzīves reformācija, kas pavadīja šo darbu, liecināja, ka tos vadīja Dievs. Uzticīgie neuzdrošinājās noliegt, ka Svētais Gars ir apstiprinājis Kristus otrās atnākšanas sludināšanu, un tie arī nevarēja atklāt nekādu kļūdu pravietisko laika periodu aprēķinos. Visspējīgākajiem pretiniekiem nebija izdevies sagraut viņu pravietojumu izskaidrojumu sistēmu. Bez Bībeles pierādījumiem viņi nespēja atteikties no viedokļa, kas tika iegūts ar lūgšanām, nopietni pētot Rakstus, kad Dieva Gars apgaismoja prātus un ar savu dzīvo spēku iekvēlināja sirdis; (406) no

viedokļa, kas bija izturējis plaši izplatīto reliģiju skolotāju un pasaules gudro vīru vizismlaicinātāko kritiku un negantāko pretestību, kas bija palicis neiedragāts, sastopoties ar zinātnes un daiļrunības apvienoto spēku uzbrukumiem un godājamu un nekrietnu cilvēku izteiktajām dzēlīgajām piezīmēm un zobgalībām.

Bez šaubām, gaidītais notikums nebija atnācis, bet pat tas nespēja satricināt viņu ticību Dieva Vārdam. Kad Jona Ninīves ielās sludināja, ka pēc četrdesmit dienām pilsēta tiks iznīcināta, Kungs pieņēma ninīviešu pazemošanos un pagarināja viņu žēlastības laiku. Tomēr Jonas vēsts bija Dieva sūtīta, un Ninīve tika pārbaudīta saskaņā ar Viņa gribu. Adventisti domāja, ka līdzīgā veidā Dievs tagad ir vadījis viņus, sniedzot brīdinājumu par tiesu. "Tas," viņi atzina, "pārbaudīja sirdis visiem, kas to dzirdēja, un pamodināja mīlestību uz Kunga atnākšanu, vai arī izraisīja vairāk vai mazāk samanāmu, tomēr Dievam zināmu naidu. Tas novilkā robežlīniju, (..) tā ka tie, kas patiesi vēlējās savu sirdi pārbaudīt, varēja uzzināt, kurā pusē viņi atrastos, ja Kungs būtu atnācis – vai viņi būtu izsaukušies: "Redzi, šis ir mūsu Dievs, uz Viņu esam gaidījuši, ka Viņš mūs izpestī"; vai arī teikuši, "lai klintis un kalni krīt pār tiem un apslēpj no Tā vaiga, kas sēž uz goda krēsla, un no Jēra dusmām". Mēs ticam, ka Dievs šādā kārtā pārbaudīja savus ļaudis un viņu ticību, lai atklātu tiem, kā viņi izturēsies viskritiskākajā brīdī – vai viņi novērsīsies no savām ieņemtajām pozīcijām, kurās Dievs tos pēc sava prāta nolīcis, vai arī atteiksies no šīs pasaules un nešaubīgi uzticēsies Dieva Vārdam." (6)

To jūtas, kas vēl arvien ticēja, ka pagājušajos piedzīvojumos viņus vadījis Dievs, ir izteiktas Millera vārdos: "Ja man vēlreiz būtu jāpārdzīvo šis laiks ar tādām zināšanām, kādas man toreiz bija, tad, lai varētu palikt godīgs Dieva un cilvēku priekšā, man vajadzētu rīkoties tieši tāpat, kā esmu rīkojies. (..) (407) Es ceru, ka manas drēbes ir tīras no dvēseļu asinīm. Domāju, ka, cik tālu tas ir bijis manos spēkos, tad esmu atbrīvojies no vainas apziņas citu bojāejā. (..) Lai gan esmu divas reizes vilies," atzinās šis Dieva vīrs, "tomēr nejūtos satriekts vai zaudējis drosmi (..). Mana cerība uz Kristus nākšanu ir tikpat stipra kā arvien. Esmu darījis tikai to, ko pēc vairākiem svinīgu pārdomu gadiem atzinu par savu svētāko pienākumu. Ja esmu maldījies, tad tas ir noticis no kristīgas mīlestības, no mīlestības pret maniem līdzcilvēkiem un pārliecībā par pienākumu Dieva priekšā. (..) Apzinot vienu, ka esmu sludinājis tikai to, kam ticēju, un Dievs ir bijis ar mani; Viņa spēks ir atklājies darbā, tādēļ arī tika paveikts daudz laba. (..) Ar noteiktā laika sludināšanu, cilvēki spriežot, daudzi tūkstoši ir pamudināti pētīt Rakstus, un tādā veidā, pateicoties ticībai un aplacīšanai ar Kristus asinīm, tika salīdzināti ar Dievu." (7) "Es nekad netiecos pēc lepno labvēlības un nedrebēju pasaules draudu priekšā. Arī tagad nevēlos pirkt tās piekrišanu vai izaicināt naidu, darot kaut ko vairāk par savu pienākumu. Es nekad nemeklēju dzīvību no viņas rokām un ceru, ka nevairīšos arī to pazaudēt, ja Dievs savā laipnajā aizgādībā tā kārtotu manu likteni." (8)

Dievs savus ļaudis neatstāja, Viņa Gars joprojām palika pie tiem, kas pārsteidzīgi neaizliedza saņemto gaismu un nenoniecinaja adventes kustību. Vēstulē ebrejiem uzrakstīti iedrošinoši un brīdinoši vārdi šajā krīzē pārbaudītajiem un gaidošajiem ļaudīm: "Tāpēc neatmetiet savu sirds drošību, jo tai ir liela alga. Jo jums vajaga pacietības, lai, Dieva prātu darījuši, iemantotu apsoliņumu. Jo vēl mazs brīdis, un Tas, kam jānāk, nāks un nekavēsies. (408) Bet taisnais no ticības dzīvos; bet uz to, kas atkāpjas, Manai dvēselei nav labs prāts! Bet mēs neesam tie, kas atkāpjas uz pazūšanu, bet kas tic un iemanto dzīvību." (Ebr. 10:35-39, Glikā tulk.)

To, ka šī pamācība adresēta draudzei pēdējās dienās, var redzēt no vārdiem, kas stāsta par Kunga atnākšanas tuvumu: "Jo vēl mazs brīdis, un Tas, kam jānāk, nāks un nekavēsies." Te skaidri saprotams, ka būs šķietama vilcināšanās un liksies, ka Kungs kavējas nākt. Dotā mācība bija sevišķi piemērota adventistu piedzīvojumiem tajā laikā, jo ļaudīm draudēja briesmas piedzīvot savas ticības bojāejā. Viņi bija darījuši Dieva prātu, sekojot Kunga Gara un Vārda vadībai; tomēr tie tagad nespēja saprast Dieva nodomu savos pagātnes piedzīvojumos, ne arī saskatīt turpmāk ejamo ceļu, tādēļ tie tika kārdināti šaubīties, vai tiešām Dievs viņus ir vadījis. Šajā laikā sevišķi piemēroti bija vārdi: "Bet taisnais no ticības dzīvos." Kad pār viņu ceļu spīdēja "pusnakts sauciena" spožā gaisma un tie ieraudzīja atzīmogotos pravietojumus un strauji piepildošās zīmes, kas liecināja par Kristus nākšanas tuvumu, tad viņi tiešām staigāja skatišanās. Bet tad, pievilto cerību nomākti, tie varēja pastāvēt vienīgi ticībā uz Dievu un Viņa Vārdu. Izsmejošā pasaule sacīja: "Jūs esat piekrāpti. Atsakieties no savas ticības un atzīstiet, ka adventes kustība ir bijusi no sātana." Bet Dieva Vārds liecināja: "Uz to, kas atkāpjas, Manai dvēselei nav labs prāts." Atstāt tagad savu ticību un noliegt Svētā Gara spēku, kas bija pavadījis šo vēsti, nozīmētu atkāpšanos un bojāejā. Palikt nelokāmiem viņus iedrošināja Pāvila vārdi: "Tāpēc neatmetiet savu sirds drošību, (..) jums vajag pacietības, (..) jo vēl ir mazs brīdis, un Tas, kam jānāk, nāks un nekavēsies." Droši tie varēja justies, vienīgi novērtējot no Dieva saņemto gaismu, kā arī stipri pieķeroties Viņa apsoliņumiem un turpinot pētīt Rakstus, pacietīgi gaidot un paliekot nomodā, lai saņemtu vēl tālāku gaismu.

23. KAS IR SVĒTĀ VIETA?

[409] Rakstvieta, kas vairāk par visu citu bija adventes ticības pamats un galvenais balsts, ir Dan. 8:14 (Glika tulk.): "Divi tūkstoši un trīs simti dienas būs skaitāmas no vakara līdz rītam, tad svētā vieta atkal taps iesvētīta." Šie vārdi bija pazīstami visiem, kas ticēja Kunga drīzai atnākšanai. Tūkstošu lūpas šo pravietojumu bija atkārtājušas kā savu ticības paroli. Visi jūta, ka ar tur atklātajiem notikumiem saistījās viņu visspožākās un mīļākās cerības. Bija pierādīts, ka šis pravietiskās dienas beidzas 1844. gada rudenī. Kopā ar pārējo kristīgo pasauli adventisti tajā laikā uzskatīja, ka svētnīca ir Zeme vai kāda tās daļa. Viņi pieņēma, ka svētās vietas šķīstīšana nozīmē Zemes šķīstīšanu pēdējās lielās dienas ugunīs un ka tā notiks Kristus otrās atnākšanas laikā. Tāpēc arī secināja, ka Kristus uz šo Zemi atgriezīsies 1844. gadā.

Bet noteiktais laiks bija pagājis, un Kungs nebija atnācis. Ticīgie zināja, ka Dieva Vārds nevar nepiepildīties, tātad kļūdai jābūt viņu pravietojumu izskaidrojumā, bet kur slēpās šī kļūda? Daudzi grūtību mezglu pārcirta nepārdomāti, noliedzot 2300 dienu izbeigšanos 1844. gadā. Bet tādām pieņēmumiem viņi nevarēja dot nekādu pamatojumu, izņemot to, ka Kristus nebija atnācis tajā laikā, kad Viņu gaidīja. Tie vienkārši argumentēja, ka, ja pravietiskās dienas būtu izbeigušās 1844. gadā, tad Kristus būtu atnācis un iesvētījis svēto vietu, tīrot Zemi ar uguni, bet, tā kā Viņš neatnāca, (410) tad minētais laiks vēl nevarot būt pienācis.

Tāds secinājums nozīmēja atteikšanos no iepriekšējā pravietisko periodu aprēķina. Bija jau noskaidrots, ka 2300 dienas iesākās tad, kad stājās spēkā Artakserksa pavēle par Jeruzālemes atjaunošanu un uzcelšanu, tas ir, 457. gadā pirms Kristus. Pieņemot to par izejas punktu, valdīja pilnīga saskaņa, izskaidrojot visus šī perioda notikumus, par ko iepriekš vēstīja Daniēla 9:25-27. Sešdesmit deviņām nedēļām, pirmajiem 483 no 2300 gadiem, vajadzēja sniegties līdz Mesijam, Svaidītajam, un Kristus kristība un svaidīšana ar Svēto Garu 27. gadā pēc Kristus precīzi piepildīja šos sīkākos norādījumus. Septiņdesmitās nedēļas vidū Mesijam vajadzēja tikt izdeldētam. Un trīs ar pus gadus pēc kristībām Kristu piesita krustā, t.i., 31. gada pavasarī. Septiņdesmit nedēļas vai 490 gadi attiecās īpaši uz jūdiem. Šim laikam paejot, tauta pierādīja Kristus atmešanu ar Viņa mācekļu vajāšanu, tādēļ 34. gadā pēc Kristus apustuļi pievērsās pagāniem. Beidzoties pirmajiem 490 gadiem no 2300 gadiem, vēl atliek 1810 gadi. Rēķinot no 34. gada pēc Kristus, 1810 gadi sniedzas līdz 1844. gadam. "Tad," sacīja eņģelis, "svētā vieta atkal taps iesvētīta." Visi pravietojumā dotie iepriekšējie sīkie norādījumi bija nekļūdīgi piepildījušies noteiktajā laikā.

Šajā aprēķinā viss bija skaidrs un saskanīgs, izņemot to, ka 1844. gadā netika novērots nekas tāds, kas atbilstu svētās vietas iesvētīšanai. Ja noliegtu minētā perioda beigas šinī laikā, tad tas radītu sajukumu visā iepriekšējā izskaidrojumā un atmestu viedokli, kura pamatā bija nepārprotama pravietojumu piepildīšanās.

Tomēr lielajā adventes kustībā ļaudis bija vadījis Dievs, šo darbu pavadīja Viņa spēks un godība, un Kungs neļāva tam izbeigties tumsā un neziņā, lai to kā viltotu un fanātisku uzbudinājumu vēlāk apkrautu ar pārmetumiem. Viņš neatstāja savu Vārdu, pakļautu šaubām un neizpratnei. Kaut arī daudzi savus agrākos pravietisko laiku aprēķinus atmēta un noliedza uz tiem pamatotās kustības pareizību, tad tomēr bija ļaudis, kas nevēlējās atteikties no pārliecības un piedzīvojumiem, ko atbalstīja Raksti un Dieva Gara liecība. (411) Viņi ticēja, ka pravietojumu izskaidrošanā ir lietojuši veselīgus pamatprincipus un ka tiem pienākas stipri turēties pie iegūtajām patiesības atziņām, turpinot pētīt Bībeli un ejot tālāk pa to pašu ceļu. Ar nopietnām lūgšanām viņi pārbaudīja savu nostāju un, lai atrastu kļūdu, vēl vairāk iedziļinājās Rakstos. Nespēdami saskatīt neko nepareizu pravietisko periodu aprēķinos, viņi tika rosināti vairāk uzmanības pievērst tieši "svētās vietas" nozīmei.

Pētījumu rezultātā viņi atklāja, ka Rakstos nav nekādu pierādījumu, kas atbalstītu vispārpieņemto uzskatu, ka svētā vieta ir Zeme, bet Bībelē tomēr atradās bezgala daudz paskaidrojumu par svētnīcu, tās būtību, novietojumu un tur notiekošo kalpošanu; svēto vīru uzrakstītās liecības bija tik skaidras un izsmeļošas, ka šajā jautājumā vairs nepalika nekāda iemesla šaubām. Pāvils Vēstulē ebrejiem saka: "Bija jau gan arī pirmajai derībai dievkalpojumu noteikumi un laicīga svētnīca. Jo telts tika uzcelta - priekšējā, kurā bija svečturis un galds un skatāmās maizes; šī tiek saukta par svēto vietu. Bet aiz otra priekškara telts, kas tiek saukta par vissvētāko, kam zelta kvēpināmais altāris un visapkārt ar zeltu pārvilkts derības šķirsts, kurā bija zelta trauks ar mannu un zaļojošais Arona zizlis, un derības plāksnes; pāri pār to godības ķerubi, kas apēnoja salīdzināšanas vāku." (Ebr. 9:1-5)

Svētnīca, par ko runā Pāvils, bija saiešanas telts, kuru savā laikā saskaņā ar Dieva pavēli kā laicīgu mājvietu Visaugstākajam uzcēla Mozus. "Un tiem būs Man taisīt svētnīcu, kurā Es varētu mājot viņu vidū" (2. Moz. 25:8), tā skanēja Mozum dotais norādījums, atrodoties kalnā ar Dievu. (412) Izraēlieši gāja pa tuksnesi, un telts bija tā iekārtota, ka to varēja pārcelt no vienas vietas uz otru, tomēr tā bija ļoti krāšņa celtne. Sienas veidoja stateniski stāvoši, bagātīgi ar zeltu pārklāti dēļi, kas bija ielaisti

sudraba pamatnes dobumos, bet jumts darināts no paklājiem un segām, ārpusē no ādām, bet iekšpusē no smalka linu audekla ar iestrādātiem krāšņiem ķerubiem. Bez ārējā pagalma, kurā atradās dedzināmo upuru altāris, pati telts sastāvēja no divām daļām, kuras sauca par svēto un vissvētāko vietu, ko vienu no otras šķīra grezns priekšsargs, līdzīgs priekšsargs noslēdza ieeju arī pirmajā nodalījumā.

Svētajā vietā pret dienvidiem atradās lukturis ar septiņiem eļļas lukturīšiem, kas dienu un nakti apgaismoja šo nodalījumu, pret ziemeļiem bija galds ar priekšā liekamām maizēm, un pie priekšsarga, kas šķīra svēto vietu no vissvētākās, atradās zelta kvēpināmais altāris, no kura ik dienas uz augšu pretī Dievam pacēlās smaržu mākonis kopā ar Izraēla lūgšanām.

Vissvētākajā vietā stāvēja šķirsts. Tas bija izgatavots no vērtīga koka un apvilīts ar zeltu, un tur glabājās divas akmens plāksnes ar Dieva uzrakstītajiem desmit bauslības priekšrakstiem. Virs svētā šķirsta, to pārsedzot, atradās salīdzināšanas vāks vai žēlastības krēsls, ļoti krāšņs un meistariģi veidots darinājums, tam pāri pacēlās divi ķerubi, katrs savā galā, pagatavoti no tīra zelta. Šajā nodalījumā starp ķerubiem godības mākonī atklājās paša Dieva klātbūtne.

Pēc ebreju apmešanās Kānaānā telti aizstāja Salamana templis, kurā, lai gan tas jau bija pastāvīga celtnē un arī lielāks pēc izmēra, tika saglabātas tās pašas proporcijas un veidots līdzīgs iekārtojums. Šādā veidā svētnīca – izņemot Daniēla laiku, kad tā gulēja drupās – pastāvēja līdz 70. gadam pēc Kristus, kad to izpostīja romieši.

Tā ir vienīgā Bībelē minētā svētnīca, kas jebkad funkcionējusi virs Zemes. Pāvils to nosauca par pirmās derības svētnīcu. Bet vai tad jaunajai derībai nav nekādas svētās vietas?

No jauna pievēršoties ebrejiem adresētajai vēstulei, patiesības meklētāji atrada, ka jau citētajos Pāvila vārdos ir netiešs norādījums uz otras, jaunās derības svētnīcas esamību: (413) "Bija jau gan arī pirmajai derībai dievkalpojumu noteikumi un laicīgā svētnīca." Te vārda "arī" lietošana liek saprast, ka Pāvils jau iepriekš ir pieminējis šo svētnīcu. Tādēļ, atgriežoties pie iepriekšējās nodaļas, tās iesākumā viņi lasīja: "Bet galvenais pārrunājamā lietā ir tas, ka mums ir tāds Augsts Priesteris, kas nosēdies pa labo roku godības tronim Debesīs, Svētnīcas un īstās telts kalpotājs, ko uzcēlis Kungs, ne cilvēks." (Ebr. 8:1,2)

Šeit ir runāts par jaunās derības svētnīcu. Pirmās derības svētā vieta bija cilvēku iekārtota, Mozus uzcelta, bet šo ir uzcēlis Kungs un ne cilvēks. Pirmajā svētnīcā kalpošanas pienākumus izpildīja mirstīgi priesteri, šajā kalpo Kristus, mūsu lielais Augstais Priesteris pie Dieva labās rokas. Viena svētnīca atradās virs Zemes, otra ir Debesīs.

Tālāk redzams, ka Mozus celtā telts tika veidota pēc noteikta parauga. Kungs viņam pavēlēja: "Visu pēc tā parauga, ko Es tev gribu rādīt, ir telti, ir visus tās rīkus, tā jums būs celt." (2. Moz. 25:9) Un vēlreiz viņš saņēma pamācību: "Un ievēro, ka tos taisi pēc parauga, kāds tev tika kalnā rādīts." (2. Moz. 25:40) Un Pāvils paskaidro, ka pirmā telts "ir tagadējā laikmeta līdzība, saskaņā ar ko tiek upurētas dāvanas un upuri", un ka abas svētnīcas daļas pieder "Debesu lietu attēliem", ka priesteri, kas saskaņā ar bauslību upurēja dāvanas, kalpoja "Debesu svētnīcas atveidam un ēnai" un ka "Kristus nav iegājis rokām taisītā svētnīcā, patiesās attēlā, bet pašās Debesīs, lai tagad par mums parādītos Dieva vaiga priekšā". (Ebr. 9:9,23; 8:5; 9:24)

(414) Svētnīca Debesīs, kurā Kristus kalpo mūsu labā, ir lielais oriģināls, bet Mozus celtā telts bija tikai kopija. Dievs deva savu Garu Zemes svētās vietas celētājiem. Tās celtniecībā parādītā mākslinieciskā prasme atklāja dievišķo gudrību. Sienas izskatījās kā monolīts zelta veidojums, kas visos virzienos atstaroja zelta luktura septiņu eļļas lukturīšu gaismu. Galds, uz kura novietoja maizes un kvēpināmais altāris arī mirdzēja vienā zeltā. Un ainas kopējo skaistumu papildināja krāšņie pārklāji, kas veidoja griestus, ar ieauštiem eņģeļu attēliem gaiši zilā, purpura un spilgti sarkanā krāsā. Aiz otrā priekšsarga atradās svētā šekina, Dieva godības redzamā atklāsme, kur nevarēja ieiet un palikt dzīvs neviens cits kā vienīgi augstais priesteris.

Laicīgās saiešanas telts nesalīdzināmais greznums cilvēcīgajam skatam attēloja Debesu tempļa godību, kur mūsu priekštecis Kristus mūsu labā kalpo Dieva troņa priekšā. Ķēniņu Ķēniņa mājvieta, kur Viņam kalpo tūkstošu tūkstoši un desmit tūkstoši reiz desmit tūkstoši stāv Viņa priekšā (Dan. 7:10), templis, kas pildīts ar mūžīgā troņa godību, kur seravi, tā mirdzošie sargi, pielūgsmē aizklāj savas sejas, šajā viskrāšņākajā celtnē virs Zemes, kādu jebkad veidojušas cilvēku rokas, varēja atrast tikai vāju sava lieluma un godības atspulgu. Tomēr Zemes svētnīca un tur notiekošā kalpošana mācīja svarīgas patiesības par Debesu svētnīcu un lielo darbu, kas tur tiek veikts cilvēku atpestīšanas labā.

Debesu svētnīcas divas svētās vietas attēlotas ar diviem nodalījumiem svētnīcā virs Zemes. Kad apustulim Jānim atklāsmē jāva ieskatīties Dieva templī Debesīs, viņš tur godakrēsla priekšā ieraudzīja septiņus degošus eļļas lukturus. (Atkl. 4:5) Viņš redzēja eņģeli, kurš turēja "zelta kvēpināmo trauku, un tam tapa dotas daudz kvēpināmās zāles, ka viņš tās ar visu svēto lūgšanām liktu uz zelta altāra, kas ir goda krēsla priekšā". (Atkl. 8:3, Glika tulk.) Seit pravietim bija atļauts skatīt Debesīs esošās svētnīcas pirmo nodalījumu, un viņš tur redzēja septiņus degošus eļļas lukturus un zelta altāri, ko svētnīcā virs Zemes attēloja zelta lukturis un kvēpināmais altāris. (415) Un, kad atkal "atvērās Dieva templis Debesīs" (Atkl.11:19), viņš varēja ielūkoties vissvētākajā vietā aiz iekšējā priekškara. Seit Jānis redzēja Dieva esamības šķirstu, ko attēloja Mozus pagatavotais Dieva likumu uzglabāšanai domātais svētais šķirsts.

Tādā veidā tie, kas pētīja šo tematu, atrada neapstrīdamus pierādījumus svētnīcas esamībai Debesīs. Zemes svēto vietu Mozus veidoja pēc parauga, kas viņam tika rādīts. Un Pāvils māca, ka šis paraugs ir patiesā svētā vieta, kas atrodas Debesīs.

Debesu templī, Dieva mājvietā, Viņa tronis ir stiprināts taisnībā un tiesā. Vissvētākajā vietā atrodas Kunga bauslība, lielais taisnības likums, pēc kura tiek pārbaudīta visa cilvēce. Derības šķirstu, kurā atrodas bauslības galdiņi, sedz žēlastības krēsls, kura priekšā Kristus, atsaucoties uz savām asinīm, aizlūdz grēcinieku labā. Tādā veidā ir attēlota taisnības un žēlastības savienība cilvēku glābšanas plānā. Vienīgi bezgalīgā Gudrība varēja kaut ko tādu izdomāt, un bezgalīgais spēks šo plānu īstenot; šī savienība visas Debesis pilda ar apbrīnu un pielūgsmi. Ķerubi Zemes svētnīcā, kas godbijīgi noskatās uz žēlastības krēslu, attēlo interesi, ar kādu Debesu pulki vēro lielo glābšanas darbu. Tas ir žēlastības noslēpums, kuru skatīt kāro arī eņģeļi, – ka Dievs var palikt taisns, attaisnojot nožēlojošu grēcinieku un atjaunojot sakarus ar kritušo cilvēci, ka Kristus varēja nokāpt tik zemu, lai no bojāejas bezdibeņa paceltu neskaitāmus pulkus un, ietērpjot tos savas taisnības nevainojamās drēbēs, savienotu ar eņģeļiem, kas nekad nav krituši, paverot tiem iespēju mūžīgai dzīvei Dieva klātbūtnē.

Cilvēka Vidutāja Kristus darbs parādīts skaistajā Cakarijas pravietojumā par To, kas "saucas Cemahs". (416) Pravietis saka: "Tiešām Viņš uzcels Kunga namu un nēsās valdnieka rotājumu pilnā godībā, un viņš sēdēs un valdīs uz sava troņa un būs arī priesteris savā goda krēslā, un miers valdīs viņu abu starpā." (Cak. 6:13)

"Viņš uzcels Kunga namu." Ar savu upuri un starpnieka darbu Kristus ir Dieva draudzes pamats un arī tās Cēlājs. Apustulis Pēteris norāda uz Viņu kā stūrakmeni: "Viņā visa celtne kopā salaista, aug par svētu templi Kungam. Un Viņā arī jūs," viņš saka, "līdzti tiek uzcelti par Dieva mājokli Garā." (Ef. 2:20-22)

"Viņš nēsās valdnieka rotājumu." Kristum pieder kritušās cilvēces glābšanas gods. Visos mūžīgajos laikmetos atpirktie dziedās dziesmas "Viņam, kas mūs mīlējis, kas mūs ar savām asinīm atsvabinājis no mūsu grēkiem. (..) Viņam lai ir slava un vara mūžu mūžos!" (Atkl. 1:5,6)

Viņš "sēdēs un valdīs uz sava troņa, un būs arī priesteris savā goda krēslā". – Tagad Viņš vēl nesēž "uz sava troņa", jo godības valsts vēl nav uzcelta. Ne agrāk, kā tad, kad Viņa starpnieka darbs būs pabeigts, Dievs "Tam dos Viņa tēva Dāvida troni", valstību, kurai "nebūs gala". (Lūk.1:32,33) Kā priesteris Kristus tagad sēž kopā ar Tēvu Viņa tronī. (Atkl. 3:21) Uz troņa blakus Mūžīgajam, vienmēr Esošajam, ir Viņš, kurš "nesa mūsu sērgas un ciešanas" un bija uzņēmis mūsu sāpes, "kas tāpat kārdināts visās lietās, tikai bez grēka", lai varētu "palīdzēt tiem, kas tiek kārdināti". "Ja kāds krit grēkā, tad mums ir Aizstāvis Tēva priekšā." (Jes. 53:4; Ebr. 4:15; 2:18; 1. Jāņa 2:1) Viņš aizrunā ar savu caururbto un sasisto miesu, ar savu nevainīgo dzīvi. Ievainotās rokas, sāni un piere aizlūdz par kritušo cilvēku, kura glābšana sagādāta par tādu neizmērojamu cenu.

"Un miers valdīs viņu abu starpā." Tēva mīlestība, kas nav mazāka par Dēla mīlestību, ir pazudušās cilvēces pestīšanas pamats. Jēzus pirms šķiršanās saviem mācekļiem sacīja: "Es nesaku, ka Es aizlūgšu Tēva priekšā par jums, jo pats Tēvs jūs mīl." (Jāņa 16:26,27) (417) "Dievs bija Kristū un salīdzināja pasauli ar sevi." (2. Kor. 5:19) "Jo tik ļoti Dievs pasauli mīlējis, ka Viņš devis savu vienpiedzimušo Dēlu, lai neviens, kas Viņam tic, nepazustu, bet dabūtu mūžīgo dzīvību." (Jāņa 3:16)

Tātad Rakstos ir skaidri pateikts, kas ir svētā vieta. Termins "svētnīca", kā tas lietots Bībelē, vispirms attiecas uz Mozus uzcelto telti kā Debesu lietu līdzību un, otrkārt, uz "isto telti" Debesīs, uz kuru norādīja laicīgā svētnīca. Līdz ar Kristus nāvi izbeidzās simboliskā kalpošana. Tādēļ jaunās derības svētā vieta ir "īstā telts" Debesīs. Un, tā kā Dan. 8:14 izteiktajam pravietojumam jāpiepildās Jaunās Derības laikā, tad tajā norādītajai svētajai vietai jābūt jaunās derības svētnīcai. 2300 dienu beigās, tas ir, 1844. gadā virs Zemes vairs nebija nekādas svētās vietas. Tātad pravietojums: "Divi tūkstoši

un trīs simti dienas būs skaitāmas no vakara līdz rītam, tad svētā vieta atkal taps iesvētīta," neapšaubāmi norāda uz svētnīcu Debesīs.

Bet vēl jāatbild uz vissvarīgāko jautājumu: "Ko nozīmē svētās vietas iesvētīšana?" Vecās Derības rakstos ziņots, ka tāda kalpošana ir notikusi arī svētnīcā virs Zemes. Bet vai Debesīs varētu būt kaut kas tāds, kas jāšķīsta? Ebreju vēstules 9. nodaļa skaidri runā par Zemes, kā arī par Debesu svētās vietas šķīstīšanu. "Gandrīz viss tiek šķīstīts asinīs saskaņā ar bauslību, un bez asins izliešanas nav piedošanas. Debesu lietu attēliem jātop šķīstītiem ar to pašu, bet Debesu lietām pašām ar labākiem upuriem nekā šīs" (Ebr. 9:22,23), proti, ar Kristus dārgām asinīm.

Šķīstīšana kā simboliskajā, tā patiesajā kalpošanā izdarāma ar asinīm: pirmajā – ar dzīvnieku asinīm, pēdējā – ar Kristus asinīm. (418) Un Pāvils paskaidro arī iemeslu, kāpēc šķīstīšana izdarāma ar asinīm, jo bez asins izliešanas nav piedošanas. Piedošana jeb grēka atņemšana ir šeit veicamais darbs. Bet kas grēkam kopējs ar svēto vietu Debesīs vai virs Zemes? To varam izprast, pārdomājot simbolisko kalpošanu, jo priesteri virs Zemes kalpoja "Debesu svētnīcas atveidam un ēnai". (Ebr. 8:5)

Kalpošana Zemes svētnīcā sastāvēja no divām daļām: priesteri ik dienas kalpoja svētajā vietā, bet vienreiz gadā augstais priesteris izpildīja sevišķu salīdzināšanas darbu, šķīstot svētnīcu ar kalpošanu vissvētākajā vietā. Dienu no dienas grēkus nožēlojošie ļaudis atveda savus upurus pie saiešanas telts durvīm, uzlika rokas uz upura galvas un izsūdzēja grēkus, tā simboliski no sevis tos pārnesot uz nevainīgo upuri. Pēc tam dzīvnieku nokāva. "Bez asins izliešanas," saka apustulis, "nenotiek piedošana". "Miesas dvēsele ir asinis." (3. Moz.17:11, Glikā tulk.) Pārkāptais Dieva likums prasīja pārkāpēja dzīvību. Asinis, kas attēloja grēcinieka zaudēto dzīvību, kura noziegumu uzlika upura dzīvniekam, priesteris ienesa svētajā vietā un slacīja pret priekškaru, aiz kura atradās Derības šķīrst ar grēcinieka pārkāptajiem baušļiem. Izpildot šo ceremoniju, grēku ar asinīm simboliski pārnesa uz svētnīcu. Dažos gadījumos asinis netika ienestas svētajā vietā, bet tad priesterim bija jāēd gaļa, kā Mozus pavēlēja Ārona dēliem, sakot: "Jums tas bija dots, lai nestu draudzes grēkus." (3. Moz.10:17.) Abas ceremonijas vienādi simbolizēja grēka pārņemšanu no grēku nožēlotāja uz svēto vietu.

Tāds darbs dienu no dienas tika veikts visu gadu. Tādā veidā Izraēla grēki tika pārnesti uz svēto vietu, un, lai svētnīcu no tiem atbrīvotu, tika izvests sevišķs pasākums. (419) Dievs pavēlēja izdarīt salīdzināšanu katram svētajam nodalījumam. "Viņam būs salīdzināt svēto vietu Izraēla bērnu nešķīstības dēļ un viņu pārkāpumu dēļ visos viņu grēkos, un tā lai viņš dara saiešanas teltī, kas pie viņiem ir viņu nešķīstību vidū." Salīdzināšanu vajadzēja izdarīt arī altārim, "to šķīstīt un svētīt no Izraēla bērnu nešķīstībām". (3. Moz.16:16,19, Glikā tulk.)

Reizi gadā, lielajā Salīdzināšanas dienā, priesteris iegāja vissvētākajā vietā, lai šķīstītu svētnīcu. Tur izpildītais darbs noslēdza gadskārtējo kalpošanas ciklu. Salīdzināšanas dienā pie telts durvīm atveda divus āžus, par kuriem lozēja, "viens mesls Kungam un otrs mesls Azazēlam". (3. Moz.16:8) Āzi, kuram krita Kunga loze, vajadzēja nokaut par grēku upuri tautas labā. Un priesterim tā asinis bija jānes aiz priekškaramā un jāslaka uz žēlastības krēsla un tā priekšā. Asinis vajadzēja slacīt arī uz kvēpināmo altāri, kas atradās pirms priekškara.

"Un Ārons lai liek savas abas rokas uz dzīvā āža galvas un uz tā izsūdz visus Izraēla bērnu noziegumus un visus viņu pārkāpumus pēc visiem viņu grēkiem, un tos liek uz āža galvu un palaiž to tuksnesī caur zināma vīra roku. Un tā āzis uz sevis nu nesīs viņu noziegumus tuksnesī." (3. Moz. 16:21,22, Glikā tulk.) Grēka āzis vairs nenāca Izraēla nometnē, un vedējam, pirms tas drīkstēja atgriezties sabiedrībā, vajadzēja ar ūdeni mazgāt sevi un savas drēbes.

Visa šī ceremonija tiecās izraēliešiem norādīt uz Dieva svētumu un Viņa riebumu pret grēku, kā arī mācīt, ka nav iespējams saskarties ar grēku un palikt neaptraipītam. No ikviena vīra šī salīdzināšanas darba laikā prasīja vislielāko nopietnību. (420) Bija jānoliek visi laicīgie darbi, un visai Izraēla draudzei šo dienu vajadzēja pavadīt svinīgā pazemībā Dieva priekšā, lūdzot, gavējot un dziļi pārmeklējot savas sirdis.

Šī ēnas kalpošana atklāj svarīgas salīdzināšanas darba patiesības. Grēcinieka vietā tika pieņemts vietnieks, tomēr upura dzīvnieka asinis grēku pilnīgi neizdeldēja. Tās tikai deva iespēju grēku pārnest uz svēto vietu. Upurējot asinis, grēcinieks atzina likuma autoritāti, izsūdzēja savus pārkāpumus un, ticot gaidāmajam Glābējam, izteica savas ilgas pēc piedošanas, bet ar to viņš vēl nebija pilnīgi atbrīvots no bauslības prasītā soda. Salīdzināšanas dienā augstais priesteris, piensies draudzes upuri, ar šī upura asinīm iegāja vissvētākajā vietā un tās slacīja uz salīdzināšanas vāka tieši virs bauslības, lai dotu gandarījumu tās prasībām. Tač kā starpnieks viņš grēkus uzņēms uz sevis un iznesa tos no svētnīcas. Uzlicis rokas uz atlaizamā āža galvas, viņš izsūdzēja visus šos pārkāpumus, ar to rādot, ka

grēki tagad tiek uzlikti āzim. Un tikai pēc tam, kad āzis tos aiznesa prom, uzskatīja, ka tauta tagad uz visiem laikiem no tiem ir brīva.

Tāda bija kalpošana "Debesu svētnīcas attēlam un ēnai". Un ko zemes svētnīcas kalpošanā izpildīja simbolos, tam īstenībā bija jānotiek Debesu svētnīcā. Pacēlies Debesīs, mūsu Pestītājs iesāka savu Augstā Priestera darbu. Pāvils saka: "Kristus nav iegājis rokām taisītā svētnīcā, patiesās attēlā, bet pašās Debesīs, lai tagad par mums parādītos Dieva vaiga priekšā." (Ebr. 9:24)

Priestera gadskārtējā kalpošana svētnīcas pirmajā nodalījumā, aiz priekškara, kas veidoja durvis un svēto vietu un atšķīra to no ārējā pagalma, attēlo kalpošanas darbu, ko Kristus uzņēms pēc pacelšanās Debesīs. Priesterim ik dienas vajadzēja nest Dieva priekšā grēku upura asinis, kā arī vīraka smaržu, kas pacēlās augšup līdz ar Izraēla lūgšanām. (421) Tā Kristus, norādot uz savām asinīm, lūdza Tēva priekšā grēcinieku labā un kopā ar savas taisnības dārgo smaržu nesa Viņam grēkus nožēlojošu ticīgo ļaužu lūgšanas. Tāds bija kalpošanas darbs Debesu svētnīcas pirmajā nodalījumā.

Turp Kristus sekoja Viņa mācekļu ticība, kad Viņš paceļoties pazuda to skatam. Tur koncentrējās viņu cerība, kas, kā sacīja Pāvils, veidoja "drošu un stipru dvēseles enkuru, kas sniedzas aiz priekškara, kur Jēzus par mums iegājis kā ceļvedis, kļūdams uz mūžiem par Augsto Priesteri". (Ebr. 6:19,20) "Ne ar āžu un teļu asinīm, bet ar savām paša asinīm reizi par visām reizēm iegājis svētnīcā, panākdams mūžīgu pestīšanu." (Ebr. 9:12)

Astoņpadsmit gadsimtus šis kalpošanas darbs turpinājās svētnīcas pirmajā nodalījumā. Kristus asinis aizlūdza nožēlojošo grēcinieku labā, nodrošināja viņiem piedošanu un pieņemšanu Tēva priekšā, tomēr grēki joprojām palika ierakstīti grāmatās. Kā ēnas kalpošanā gada beigās izdarīja salīdzināšanas darbu, tā arī, pirms tiek pabeigta Kristus misija cilvēku pilnīgai atbrīvošanai, jānorisinās pēdējam salīdzināšanas darbam svētnīcas tīrīšanā no grēka. Šī ir tā kalpošana, kas iesākās 2300 dienu beigās. Tanī laikā, kā iepriekš bija teicis pravietis Daniēls, mūsu Augstais Priesteris iegāja vissvētākajā vietā izpildīt sava svinīgā darba pēdējo daļu – šķīstīt svētnīcu.

Kā senatnē ļaužu grēkus ticībā uzlika grēku upurim un ar tā asinīm simboliski ienesa Zemes svētnīcā, tā jaunajā derībā savus pārkāpumus nožēlojošo ļaužu grēkus ticībā uzliek Kristus un patiesi ienes Debesu svētnīcā. Un kā Zemes lietu simboliskā šķīstīšana notika, iznesot grēkus, kas bija aptraipījuši svēto vietu, tā arī jānotiek Debesu lietu patiesajai šķīstīšanai, iznesot vai izdzēšot tur ierakstītos grēkus. (422) Bet pirms tam vēl jāizdara grāmatās ierakstīto pārskatu pārbaude, lai noteiktu, kuri cilvēki, nožēlojot grēkus un ticot Kristus, ir ieguvuši tiesības saņemt Viņa salīdzināšanas darba sniegtos labumus. Tāpēc svētās vietas šķīstīšana sevī ietver arī izmeklēšanas tiesas darbu. Šim pasākumam jātiek paveiktam, pirms Kristus nāk izglābt savus ļaudis, jo, kad Viņš nāks, tad Viņa alga būs līdz ar Viņu, katram cilvēkam atmaksāt atbilstoši viņa darbiem. (Atkl. 22:12)

Tie, kas gāja uz priekšu pravietiskā vārda izpratnē, saprata, ka 1844. gadā, beidzoties 2300 dienām, Kristus nebija vis jānāk uz Zemi, bet gan jāieiet Debesu svētnīcas vissvētākajā vietā izpildīt salīdzināšanas darba pēdējo daļu, kam vajadzēja notikt pirms Viņa nākšanas uz šo Zemi.

Noskaidrojās arī, ka, grēku upurim norādot uz Kristu kā uz lielo upuri un augstam priesterim pārstāvēt Kristu kā vidutāju, grēka āzim jābūt sātana, grēka autora, simbolam, kuram beidzot uzliks patiesi nožēlojošo ļaužu grēkus. Kad augstais priesteris, pateicoties grēku upura asinīm, no pārkāpumiem šķīstīja svētnīcu, viņš grēkus uzlika palaižamajam āzim. Un, kad Kristus savas kalpošanas beigās ar savām asinīm izpirkto ļaužu grēkus iznesīs no Debesu svētnīcas, Viņš tos uzliks sātanam, kuram saskaņā ar tiesas spriedumu jāsaņem pēdējais sods. Grēka āzi aizveda uz neapdzīvotu vietu, lai tas nekad vairs neatgrieztos Izraēla nometnē. Tā sātanu uz mūžīgiem laikiem atšķīrs no Dieva un Viņa ļaudīm. Ļaunais beigs eksistēt grēka un grēcinieku pilnīgās iznīcināšanas laikā.

24. VISSVĒTĀKAJĀ VIETĀ

[423] Svētās vietas temats līdzīgi atslēgai atvēra un skaidroja 1844. gada vilšanās noslēpumu. Tas atklāja veselu rindu patiesību, kas pilnīgi pamatoti un savstarpējā saskaņā rādīja, ka Dieva roka ir vadījusi lielo adventes kustību, uzsverot pašreizējos pienākumus un vedot gaismā Dieva tautu un tās darbu. Kā Jēzus mācekļi pēc briesmīgās moku un vilšanās nakts "tapa līksmi, Kungu redzēdami", tā tagad priecājās tie, kas ticībā bija gaidījuši Viņa otro atnākšanu. Viņi bija domājuši, ka Jēzus parādīsies godībā, lai atalgotu savus kalpus. Cerībās pieļiļoties, tie Jēzu pazaudēja no sava redzesloka un uztraucās tāpat kā Marija pie kapa: "Tie manu Kungu paņēmuši, un es nezinu, kur tie Viņu likuši". Un tagad tie Viņu, savu līdzjūtīgo Augsto Priesteri, kurš drīz parādīsies kā Kēniņš un

Atbrīvotājs, atkal ieraudzīja Vissvētākajā vietā. Gaisma no svētnīcas apspīdēja pagātni, tagadni un nākotni. Ticīgie atzina, ka viņus savā nemaldīgajā gudrībā ir vadījis Dievs. Lai gan līdzīgi pirmajiem mācekļiem viņi paši nebija sapratuši vēsti, kuru sniedza ļaudīm, tomēr vēsts bija pareiza. To sludinot, viņi bija izpildījuši Dieva nodomu, un viņu darbs Kungam nebija veltīgs. "Atdzimuši dzīvai cerībai," viņi priecājās "ar neizsakāmu un godības pilnu prieku".

Kā Daniēla 8:14 pravietojums: "Divi tūkstoši un trīs simti dienas būs skaitāmas no vakara līdz rītam, tad svētā vieta atkal taps iesvētīta", tā arī pirmā eņģeļa vēsts: "Bistiēties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda", norādīja uz Kristus kalpošanu vissvētākajā vietā, uz izmeklēšanas tiesu, bet ne uz Kristus nākšanu izglābt savus ļaudis un iznīcināt bezdievīgos. (424) Kļūda nebija pravietisko laiku aprēķinā, bet tā notikuma izpratnē, kas risināsies 2300 dienu beigās. Šis maldīšanās dēļ ticīgie pārdzīvoja vilšanos, tomēr piepildījās viss, ko pravietojums iepriekš bija vēstījis, viss, ko viņi varēja gaidīt, pamatojoties uz Rakstiem. Tieši tajā laikā, kad tie žēlojās par pieviltajām cerībām, norisinājās šajā vēstī paredzētais notikums, kam vajadzēja piepildīties, pirms Kungs varētu nākt un atalgot savus kalpus.

Kristus nebija atnācis uz Zemi, kā viņi gaidīja, bet gan iegājis Debesīs esošā tempļa vissvētākajā vietā, kā uz to jau iepriekš norādīja simboli. Pravietis Daniēls apraksta, ka viņš šinī brīdī nāk Laiku Vecā priekšā: "Ēs redzēju nakts parādīšanās, un raugi, viens nāca debess padebešos kā Cilvēka Dēls un nāca," ne uz Zemi, bet – "pie Laiku Vecā, un tapa vests Viņa priekšā". (Dan. 7:13, Glika tulk.)

Arī pravietis Malaķija jau iepriekš bija ziņojis par šo nākšanu: "Drīz nāks uz savu namu Kungs, ko jūs meklējat, un derības eņģelis, pie kā jums labs prāts. Redzi, Viņš nāk, saka Kungs Cebaots." (Mal. 3:1, Glika tulk.) Kunga nākšana uz savu templi bija pēkšņa un negaidīta Viņa ļaudīm, jo tie Viņu tur nemeklēja. Tie gaidīja Viņu nākam uz Zemi, "ar uguns liesmām sodīt tos, kas nepazīst Dievu un kas ir nepaklausīgi (...) evaņģēlijam". (2. Tes. 1:8, Glika tulk.)

Bet ļaudis vēl nebija gatavi sastapt savu Kungu. Viņu labā vēl bija veicams sagatavošanas darbs. Viņiem bija nepieciešama gaisma, kas skatus pievērstu Dieva templim Debesīs, (425) un, kad tie ticībā sekoja savam Augstajam Priesterim Viņa izpildāmajā kalpošanas darbā, tad atklājās jauni pienākumi. Draudzei vēl vajadzēja saņemt kādu brīdinājuma un pamācības vēsti.

Pravietis saka: "Bet kas varēs izturēt Viņa atnākšanas dienu un kas varēs pastāvēt, kad Viņš ieradīsies? Jo Viņš ir zeltkaļa kausējošā uguns un kā veļas mazgātājas sārms. Viņš sēdēs un kausēs, un dzidrinās sudrabu, un Viņš šķīstīs Levija bērnus un pārkausēs viņus pamazām kā zeltu un sudrabu arvien tīrākus. Tad viņi nesīs tam Kungam ēdamo upuri istā taisnībā." (Mal. 3:2,3) Kad Kristus pārtrauks starpnieka darbu augšā esošajā svētnīcā, tad tiem, kas dzīvo virs zemes, svētā Dieva vaiga priekšā vajadzēs pastāvēt bez Vidutāja. Viņu drēbēm jābūt neaptraipītām, viņu raksturiem jābūt šķīstītiem, ar apslacināšanas asinīm attīrītiem no katra grēka. Dieva žēlastības spēkā un pašiem čakli pūloties, tiem jāuzvar viss ļaunums. Kamēr vēl Debesīs turpinās izmeklēšanas tiesa, kamēr turpinās savu vainu nožēlojošo ticīgo grēku iznešana no svētnīcas, tikmēr starp Dieva ļaudīm virs zemes jānorisinās īpašam šķīstīšanas un grēku attīrīšanas darbam. Visskaidrāk par to runāts Atklāsmes grāmatas 14. nodaļas vēstīs.

Kad šis darbs būs pabeigts, tad arī Kristus sekotāji būs sagatavoti uz Viņa atnākšanu. Tad Kungam "labi patīks Jūdas un Jeruzālemes ēdamais upuris kā senajos laikos, pirms ilgiem gadiem". (Mal. 3:4) Tad draudze, kuru mūsu Kungs atnākot ņems pie sevis, būs pagodināta "bez traipa un grumbas vai cita tamlīdzīga trūkuma". (Ef. 5:27) Tad tā parādīsies kā "auseklis, skaista kā Mēness, skaidra kā Saule, briesmīga kā karaspēks ar karogiem". (Augstā dz. 6:10, Glika tulk.)

Pravietodams par Kunga ieiešanu savā templī, Malaķija bez tam vēl ziņo arī par Viņa otro adventi, par Viņa nākšanu izpildīt tiesas spriedumu. "Un tad Es nākšu pie jums un jūs tiesāšu, un Es nodošu uz vietas savu taisno liecību pret burvjiem, laulības pārkāpējiem, zvērestu laužējiem un tiem, kas izturas varmācīgi un netaisni pret algādžiem, atraitnēm un bāriņiem, (426) kas nomāc ienācējus svešiniekus un Mani nebīstas," saka Kungs Cebaots." (Mal. 3:5) Jūda norāda uz to pašu notikumu, sacīdams: "Redzi, Kungs nāk ar daudz tūkstošiem savu šveto tiesāt visus un sodīt visus bezdievjus viņu bezdievīgo darbu dēļ, ko tie darījuši." (Jūdas 14,15) Šī nākšana un Kunga iešana uz savu templi ir īpaši un atšķirīgi notikumi.

Kristus, mūsu Augstā Priestera, ieiešana vissvētākajā nodaļumā, lai šķīstītu svēto vietu, atklāta Dan.8:14; un Cilvēka Dēla nākšana pie Laiku Vecā, par ko stāsta Dan. 7:13, kā arī Kunga nākšana uz savu templi, par ko runāja Malaķija, – visi ir viena un tā paša notikuma apraksti, un to pašu attēlo arī līgavaiņa nākšana uz kāzām Mat. 25. nodaļā sniegtajā līdzībā par desmit jaunavām.

1844. gada vasarā un rudenī atskanēja vēsts: "Redzi, Līgavainis nāk!" Tad arī izveidojās divas šķiras, kas attēlotas ar gudrajām un negudrajām jaunavām, – viena šķira priecīgi gaidīja Kunga parādīšanos un gatavojās Viņu sastapt, otra šķira, baiļu ietekmēta un tikai impulsīvu jūtu dzīta, apmierinājās ar patiesības teoriju, bet ar Dieva žēlastību personīgi neiepazinās. Līdzībā sacīts, ka, līgavainim nākot, tās, "kas bija gatavas, iegāja ar Viņu kāzās". Parādītā līgavaiņa nākšana notiek pirms kāzām. Pēc tam Kristus uzņem savu valstību, ko attēlo kāzas. Svētā pilsēta, Jaunā Jeruzāleme, kas ir valsts galvaspilsēta un simbols, nosaukta par "līgavu, jēra sievu". Eņģelis sacīja Jānim: "Nāc, es tev rādīšu līgavu, Jēra sievu. Viņš mani aiznesa garā," saka pravietis, "un man rādīja svēto pilsētu Jeruzālemi nokāpjam no Debesīm, no Dieva." (Atkl. 21:9,10) Ir skaidrs, ka līgava attēlo svēto pilsētu, un jaunavas, (427) kas iziet pretī līgavainim, simbolizē draudzi. Atklāsmes grāmatā par Dieva ļaudīm runāts kā par viesiem kāzu mielastā. (Atkl. 19:9) Ja viņi ir viesi, tad tie tajā pašā laikā nevar būt attēloti arī kā līgava. Kristus, kā ziņoja pravietis Daniēls, no Laiku Vecā saņems valdību un godību, un valstību (Dan. 7:14); Viņš saņems Jauno Jeruzālemi, savas valsts galvaspilsētu, "sagatavotu kā savam vīram greznotu līgavu". (Atkl. 21:2) Saņēmis valsti, Viņš nāks savā godībā kā ķēniņu Ķēniņš un kungu Kungs izglābt savus ļaudis, kuri "sēdēs ar Abrahāmu, Izaku un Jēkabu" (Mat. 8:11) pie Viņa galda Viņa valstībā (Lūk. 22:30), lai ņemtu dalību Jēra kāzu mielastā.

1844. gada vasarā sludinātā vēsts: "Redzi, Līgavainis nāk!" – tūkstošus ierosināja gaidīt tūlītēju Kunga atnākšanu. Tomēr noteiktajā laikā Līgavainis neieradās vis uz Zemes, kā ļaudis gaidīja, bet pie Laiku Vecā Debesīs uz kāzām, lai saņemtu savu valsti. "Kas bija gatavas, iegāja ar Viņu kāzās, un durvis aizslēdza." Viņām personīgi nevajadzēja būt klāt šajās kāzās, jo tās notiek Debesīs, bet līdzībā ainoatās jaunavas atradās virs Zemes. Kristus sekotājiem jāgaida "savu Kungu no kāzām pārnākam". Tomēr tiem jāsaprot Viņa darbs un ticībā Tam jāseko, kad Jēzus stājas Tēva priekšā. Šādā nozīmē par viņiem var teikt, ka tie ieiet kāzās.

Līdzībā kāzās iegāja tie, kam līdz ar lukturiem traukos bija arī eļļa. Tie, kam līdz ar zināšanām par Rakstu patiesībām bija arī Gars un Dieva žēlastība un kas visrūgtāko pārbaudījumu naktī bija pacietīgi gaidījuši, meklējot Bībelē skaidrāku gaismu, – tie ieraudzīja patiesību par svētnīcu Debesīs un pārmaiņu Pestītāja kalpošanas veidā un ticībā sekoja Tam Viņa darbā augšā esošajā svētajā vietā. (428) Tādēļ visi, kas, saskaņā ar Rakstu liecību, pieņem tās pašas patiesības, ticībā sekot Kristum, kad Viņš stājas Dieva priekšā, lai izpildītu pēdējo starpnieka darbu un tā beigās saņemtu savu valstību, – tie visi attēloti kā tādi, kas ieiet kāzās.

Mateja 22. nodaļā aprakstītajā līdzībā izteikta tā pati kāzu simbolika un skaidri parādīts, ka izmeklēšanas tiesa notiek pirms kāzām. Ķēniņš viesus apskatīt ienāk pirms kāzām (Mat. 22:11), lai redzētu, vai visi ir ietērpušies kāzu drēbēs, nevainojama rakstura tērpā, kas mazgāts un balināts Jēra asinīs. (Atkl. 7:14) To, kuru atrod bez šī tērpa, izmet ārā, bet visus, kuri tērpušies kāzu drēbēs, Dievs pieņem, un tie tiek atzīti par cienīgiem iegūt līdzdalību Viņa valstībā un sēdēt līdz ar Viņu tronī. Šis rakstura pārbaudes darbs, kas nosaka, kuri ir sagatavoti Dieva valstij, ir izmeklēšanas tiesa vai pēdējais darbs augšā esošajā svētnīcā.

Kad izmeklēšanas darbs būs pabeigts, kad no visiem laikmetiem būs izskatītas un izlemtas visu to cilvēku lietas, kuri saukušies par Kristus sekotājiem, tikai tad, un ne ātrāk, izbeigsies pārbaudes laiks un žēlastības durvis tiks aizslēgtas. Tā ar vienu īsu teikumu: "Kas bija gatavas, iegāja ar Viņu kāzās, un durvis aizslēdza", mums tiek parādīta Pestītāja pēdējā kalpošanas fāze līdz brīdim, kad būs pilnīgi pabeigts lielais cilvēces atpestīšanas darbs.

Zemes svētnīcā, kur, kā mēs redzējām, kalpošana norisinājās pēc Debesu svētnīcas parauga, līdz ar augstā priestera ieešanu vissvētākajā vietā Salīdzināšanas dienā pārtrauca kalpošanu pirmajā nodalījumā. Dievs pavēlēja: "(..) neviens cilvēks lai neatrodas saiešanas teltī, kad viņš ieiet svētnīcā, lai salīdzinātos, kamēr viņš no tās iznāk ārā." (3. Moz. 16:17) Tā Kristus līdz ar ieešanu vissvētākajā vietā, lai izpildītu salīdzināšanas noslēdzošo darbu, pārtrauca savu kalpošanu pirmajā nodalījumā. Bet, beidzoties kalpošanai pirmajā nodalījumā, iesākās kalpošana otrajā nodalījumā. (429) Augstais priesteris ēnas kalpošanas Salīdzināšanas dienā, atstājot svēto vietu, gāja Dieva priekšā, lai par visu Izraēli, kas patiesi nožēloja savus grēkus, nestu grēka upura asinis. Tā arī Kristus kā mūsu Vidutājs bija pabeidzis tikai vienu sava darba daļu, lai uzsāktu otru, kurā Viņš vēl arvien ar savām asinīm Tēva priekšā aizlūdz grēcinieku labā.

1844. gadā adventisti šo jautājumu vēl nesaprata. Pēc tam, kad bija pagājis laiks, kurā gaidīja Pestītāju, viņi joprojām domāja, ka Kunga nākšana ir tuvu, viņi uzskatīja, ka ir sasnieguši svarīgu krīzes punktu, kad Kristus starpnieka darbs Dieva priekšā cilvēku labā jau pabeigts. Tiem šķita, ka Bībele norāda uz cilvēces pārbaudes laika beigām īsi pirms Kunga patiesās nākšanas debesu padebešos. Likās, ka par to runā teksti, kas stāsta par laiku, kad daudzi meklēs, klauzinās un sauks pie žēlastības durvīm, bet tās netiks atvērtas. Tādēļ viņiem radās jautājums, vai datums, kurā tie

gaidīja Kristus nākšanu, drīzāk neiezīmē tieši pirms Viņa atnākšanas esošā laika posma iesākumu. Pasludinājuši brīdinājumu par tiesas tuvumu, viņi pieņēma, ka pasaules labā veicamais darbs ir padarīts, un tādēļ tos vairs neinteresēja grēcinieku glābšana. Turklāt neticīgo bezkaunīgā un zaimojošā smiešanās viņiem šķita vēl viens pierādījums, ka Dieva Gars ir atrauts no Viņa žēlastības atmetējiem. Tas viss nostiprināja pārliecību, ka pārbaudes laiks ir beidzies vai, kā toreiz mēdza teikt, "žēlastības durvis aizslēgtas".

Bet līdz ar svētnīcas jautājuma izpētīšanu nāca skaidrāka gaisma. Tagad viņi saprata, ka doma par 2300 dienu noslēgumu 1844. gadā un līdz ar to pastāvošo krīzi ir pareiza. Bet, kaut arī tā bija patiesība, ka cerību un žēlastības durvis, pa kurām astoņpadsmit gadsimtus cilvēki bija atraduši pieeju Dievam, tagad tika aizdarītas, tomēr atvērās citas durvis, un grēku piedošana cilvēkiem vēl tika piedāvāta, (430) Kristum aizlūdzot vissvētākajā vietā, viena Viņa kalpošanas daļa bija noslēgusies, bet tikai tāpēc, lai dotu vietu otrai. Vēl joprojām bija "atvērtas durvis" uz Debesu svētnīcu, kur grēcinieku labā kalpoja pats Kristus.

Tagad kļuva skaidrs, ko nozīmē Kristus vārdi Atklāsmes grāmatā, kas adresēti draudzei tieši šajā laikā: "Tā saka Svētais, Patiesīgais, kam Dāvida atslēga, kas atver, un neviens neaizslēdz, kas aizslēdz, un neviens neatver. Es zinu tavus darbus. Redzi, Es tavā priekšā esmu devis atvērtas durvis, ko neviens nevar aizslēgt." (Atkl. 3:7,8)

Kas ticībā sekos Jēzum lielajā salīdzināšanas darbā, tie saņems Viņa Vidutāja svētības, kamēr tie, kas gaismu par šo kalpošanas darbu atraida, negūs no tā nekādu labumu. Jūdi, kas noraidīja Kristus pirmās adventes laikā doto gaismu un atteicās ticēt Viņam kā pasaules Pestītājam, nevarēja saņemt piedošanu. Kad Jēzus, atgriezies Debesīs, ar savām asinīm iegāja Debesu svētnīcā, lai pār mācekļiem izlietu Vidutāja svētības, jūdi tika atstāti pilnīgā tumsā, turpinot pienest nekam nederīgus upurus un dāvanas. Simbolu un ēnas kalpošana bija izbeigusies. Tās durvis, pa kurām cilvēki agrāk bija atraduši pieeju Dievam, vairs nebija atvērtas. Jūdi bija atteikušies meklēt Viņu pa vienīgo ceļu, kurā Jēzu toreiz varēja atrast, domājot par kalpošanu Debesu svētnīcā. Tāpēc arī tie neatrada savienību ar Dievu. Viņiem durvis bija aizslēgtas. Tie Kristu nebija atzinuši kā patieso upuri un Vidutāju Dieva priekšā, tāpēc arī nevarēja saņemt svētības, ko sniedza šis starpniecības darbs.

Atkritušo jūdu stāvoklis ilustrē bezrūpīgo un neticīgo vārda kristiešu stāvokli, kuri apzināti paliek nezināšanās par mūsu žēlsirdīgā Augstā Priestera darbu. (431) Kad simboliskajā kalpošanā augstais priesteris iegāja vissvētākajā vietā, visam Izraēlam vajadzēja sapulcēties ap svētnīcu un vissvinīgākā veidā pazemot savas dvēseles Dieva priekšā, lai katrs varētu saņemt savu grēku piedošanu un netiktu izdeldēts no draudzes vidus. Cik daudz svarīgāk šajā patiesajā salīdzināšanas dienā saprast mūsu Augstā Priestera darbu, lai zinātu, kādu pienākumu pildīšana tiek prasīta no mums!

Cilvēki nevar nesodīti atraidīt brīdinājumus, kurus Dievs savā žēlastībā viņiem sūta. Noas dienās pasaulei sūtīja vēsti no Debesīm, un tā laika cilvēku izglābšanu izšķīra viņu nostāja pret šo vēsti. Un tikai tāpēc, ka tie brīdinājumu noraidīja, grēcīgajai cilvēcei atņēma Dieva Garu un tā gāja bojā plūdu ūdeņos. Abrahāma laikā žēlastība mitējās aizlūgt par Sodomas noziedzīgajiem iedzīvotājiem, un no Debesīm sūtītā uguns aprija visus, izņemot Latu, viņa sievu un divas meitas. Tāpat notika Kristus dienās. Dieva Dēls brīdināja tās paaudzes neticīgos jūdus: "Jūsu nams tiks jums atstāts postā." (Mat. 23:38) Un, skatoties uz pēdējām dienām, tā pati bezgalīgā gudrība runā par tiem, kas "nav pieņēmuši patieso mīlestību, kas tos būtu izglābusi, tāpēc Dievs tagad sūta tiem maldu varu, ka tie sāk ticēt meliem, un tādā kārtā kļūst sodā visi, kas nav ticējuši patiesībai, bet vairāk mīļējuši netaisnību". (2. Tes. 2:10-12) Kad viņi atmet Dieva Vārda mācības, tad Dievs tiem atņem savu Garu un atstāj tos viņu iemīlotajiem maldiem.

Bet Kristus vēl arvien aizlūdz cilvēku labā, un gaisma tiks dota tiem, kas to meklēs. Lai gan sākumā adventisti to nesaprata, vēlāk, kad sāka atvērties Raksti, kas atklāja lietu patieso stāvokli, viss kļuva skaidrs.

Pēc 1844. gada sekoja lielu pārbaudījumu periods visiem, kas vēl turējās pie adventes ticības. Patiesā stāvokļa noskaidrošanai tiem palīdzēja tikai tā gaisma, kas viņu domas vadīja uz svētnīcu augšā. (432) Daži atteicās no agrākās ticības pravietisko periodu aprēķiniem un adventes kustību pavadošo Svētā Gara vareno iespaidu piedēvēja cilvēcīgiem vai sātāniskiem spēkiem. Tomēr citi stingri turējās pie pārliecības, ka pagātnes piedzīvojumos viņus vadījis Kungs, un, turpinot gaidīt, paliekot nomodā un lūdzot Dievu, lai uzzinātu Viņa prātu, tie ieraudzīja, ka viņu lielais Augstais Priesteris ir stājies citā savas kalpošanas darbā, un, ticībā Tam sekojot, tie tika vadīti tā, ka varēja izprast arī draudzes pēdējo darbu. Viņi ieguva skaidrāku skatu uz pirmā un otrā eņģeļa vēsti un tika sagatavoti saņemt un pasludināt pasaulei Atklāsmes grāmatas 14. nodaļā izteikto trešā eņģeļa svinīgo brīdinājumu.

25. DIEVA BAUSLĪBA NEMAINĀS

[433] "Tad atvērās Dieva templis Debesīs, templī bija redzams Viņa derības šķirsts." (Atkl.11:19) Dieva derības šķirsts atrodas vissvētākajā vietā, svētnīcas otrajā nodalījumā. Kalpošanā Zemes svētnīcā, kas bija tikai "Debesu svētnīcas atveids un ēna", šo nodalījumu atvēra vienīgi lielajā Salīdzināšanas dienā, lai šķīstītu svētnīcu. Tāpēc paziņojums, ka atvēries Dieva templis Debesīs un bijis redzams Viņa derības šķirsts, norāda uz Debesu svētnīcas vissvētākās vietas atvēršanu 1844. gadā, kad tur iegāja Kristus, lai veiktu salīdzināšanas pēdējo darbu. Kas ticībā sekoja savam lielajam Augstajam Priesterim, kad Viņš uzsāka kalpošanu vissvētākajā vietā, tie ieraudzīja Viņa derības šķirstu. Iedzilnājušies svētnīcas tēlojumā, viņi saprata, ka Pestītājs ir mainījis kalpošanas veidu, un atzina, ka Viņš tagad, atsaukdamies uz savām asinīm, grēcinieku labā aizlūdz Dieva šķirsta priekšā.

Virš Zemes esošajā teltī derības šķirstā atradās divi akmens galdiņi, uz kuriem bija rakstīti Dieva likumi. Šķirsts bija tikai ietvars šiem bauslības galdiņiem, un tieši šo dievišķo priekšrakstu klātbūtne to padarīja vērtīgu un svētu. Atveroties Dieva templim Debesīs, kļuva redzams Viņa derības šķirsts.(434) Vissvētākajā Debesu svētnīcas vietā tiek rūpīgi glabāts dievišķais likums - likums, ko Sinaja kalnā, pārkonam dārdot, paziņoja pats Dievs, un ar savu pirkstu rakstīja uz akmens plāksnēm.

Debesu svētnīcā glabājas Dieva likumu oriģināls, bet akmens plāksnēs ierakstītie baušļi, kā arī piecās Mozus grāmatās dotie norādījumi satur to nekļūdīgu kopiju. Tie, kas saprata šo patiesību, tādā veidā tika vadīti pie dievišķo likumu svētā un nemainīgā rakstura atziņas. Vairāk kā iepriekš viņi aptvēra, kāds spēks slēpjas Pestītāja vārdos: "Iekams debess un zeme zudīs, nezudīs neviens, ne vismazākā, rakstu zīmīte, ne raksta galiņš no bauslības." (Mat. 5:18) Dieva likumam, kas ir Viņa gribas atklāsmē un Viņa rakstura noraksts, kā uzticamai liecībai Debesīs jāpaliek mūžīgi. Neviens no baušļiem nav atcelts, nav pārgrozīts ne vismazākais burts vai raksta galiņš. Dziesminieks saka: "Tavs Vārds, Kungs, stāv nelokāmi Debesīs uz mūžīgiem laikiem!" "Negrozāmi ir visi Viņa baušļi, nodrošināti mūžīgi mūžam, tie pamatoti uzticībā un godīgumā." (Ps. 119:89; 111:7,8)

Dekaloga pašā centrā atrodas ceturtais bauslis, tieši tāds, kā to deva sākumā: "Piemini Sabata dienu, ka tu to svētī. Sešas dienas tev būs strādāt un padarīt visus savus darbus. Bet septītajā dienā ir Sabats, Kunga, tava Dieva dusēšana, tad tev nebūs nekādu darbu darīt, nedz tev, nedz tavam dēlam, nedz tavai meitai, nedz tavam kalpam, nedz tavai kalponei, nedz tavam lopam, nedz svešniekam, kas ir tavos vārtos. Jo sešas dienās Kungs ir radījis debesis un zemi, jūru un visu, kas tanīs atrodas, un septītajā dienā Kungs dusēja, tāpēc Kungs svētīja Sabata dienu, lai tā būtu svēta." (2. Moz. 20:8-11)

Dieva Gars ietekmēja Viņa Vārda pētitāju sirdis. Tie tika pārliecināti, ka, neievērojot Radītāja dusas dienu, nezinot ir pārkāpuši šo priekšrakstu. Viņi sāka meklēt iemeslus, kāpēc Dieva iesvētītās dienas vietā tiek ievērota nedēļas pirmā diena. (435) Rakstos nevarēja atrast nevienu pierādījumu, ka ceturtais bauslis būtu atcelts vai Sabats pārmainīts, septītai dienai paredzētā svētība nekad tai nebija atņemta. Viņi bija godīgi centušies uzzināt un darīt Dieva prātu, tādēļ tagad, kad saprata, ka ir Kunga bauslības pārkāpēji, tie ļoti noskuma un savu uzticību Dievam turpmāk apliecināja ar svētā Sabata ievērošanu.

Viņu pārliecības sagraušanai tika veltītas lielas un nopietnas pūles. Neviens nevēlējās saprast, ka, ja Zemes svētnīca bija Debesu svētnīcas attēls, tad arī virs Zemes esošajā šķirstā uzglabātā bauslība bija precīzs tās bauslības noraksts, kas atradās šķirstā Debesīs, un ka Debesu svētnīcas patiesības pieņemšana ietvēra Dieva bauslības prasību atzišanu un pienākumu ievērot ceturta baušļa Sabatu. Te meklējams noslēpums, kāpēc pret Rakstu saskaņīgo izskaidrojumu, kas atklāja Kristus kalpošanu Debesu svētnīcā, sacēlās tik rūgta un apņēmīga pretestība. Cilvēki mēģināja aizvērt durvis, kuras Dievs bija atvēris, un atvērt durvis, kuras Viņš bija aizvēris. Bet Tas, "kurš atver, un neviens neaizslēdz, kas aizslēdz, un neviens neatver", bija teicis: "Redzi, Es tavā priekšā esmu devis atvērtas durvis, ko neviens nevar aizslēgt." (Atkl. 3:7,8) Kristus bija atvēris durvis vai uzsācis kalpošanu vissvētākajā vietā. No šīm Debesu svētnīcas atvērtajām durvīm plūda gaisma un radīja, ka ceturtais bauslis ir Debesīs glabātās bauslības sastāvdaļa, un ko Dievs bija iecēlis, to neviens cilvēks nespēja atcelt.

Tie, kas pieņēma gaismu par Kristus starpnieka darbu un Dieva bauslības mūžīgumu, atklāja, ka par šīm patiesībām runā arī Atklāsmes grāmatas 14. nodaļa. Šīs nodaļas vēstis veido trīskārtīgu brīdinājumu (skat. Pielikumā.), kam jāsaģatavo Zemes iedzīvotāji uz Kunga otro atnākšanu. Paziņojums: "Ir atnākusi Viņa tiesas stunda" - norāda uz cilvēku atpestīšanas plānā paredzētā Kristus kalpošanas darba pēdējo fāzi. (436) Te sniegtā patiesība jāsludina, līdz mitēties Pestītāja aizlūgšanas un Viņš atgriezīsies uz Zemi, lai ņemtu savus ļaudis pie sevis. Tiesas darbam, kas iesākās 1844.

gadā, jāturpinās tik ilgi, kamēr būs izšķirts visu, kā mirušo, tā dzīvo, liktenis, tātad līdz cilvēku pārbaudes laika beigām. Lai ļaudis būtu gatavi pastāvēt tiesā, vēsts viņiem pavēl: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu" (..), pielūdziet To, kas radījis debesis un zemi, jūru un ūdens avotus!" Bet vēsts pieņemšanas rezultāti atklāti vārdos: "Seit ir tie, kas tur Dieva baušļus un Jēzus ticību." (Glika tulk.) Lai sagatavotos tiesai, cilvēkiem nepieciešams ievērot Dieva likumus. Tiesā šī bauslība būs rakstura mēraukla. Apustulis Pāvils saka: "Kas grēkojuši, pazīdami likumu, pēc likuma tiks tiesāti (..) tai dienā, kad Dievs caur Jēzu Kristu spriedīs tiesu par to, kas cilvēkos apslēpts." Un vēl Viņš saka, ka "likuma darītāji tiks atzīti par taisniem". (Rom. 2:12-16) Bet, lai ievērotu Dieva likumus nepieciešama ticība, jo "bez ticības nevar (Dievam) patikt" (Ebr.11:6), un "viss, kas nenāk no ticības, ir grēks". (Rom. 14:23)

Pirmais eņģelis cilvēkus uzaicina būt Dievu un dot Viņam godu, pielūgt To kā Debesu un Zemes Radītāju. Lai to darītu, tiem jāpaklausa Viņa likumiem. Gudrais vīrs saka: "Bīsties Dievu un turi Viņa baušļus, jo tas pienākas katram cilvēkam." (Sal. māc.12:13) Dievam nevar būt patīkama nekāda pielūgšana bez paklausības Viņa likumiem. "Šī ir Dieva mīlestība, ka turam Viņa baušļus." (1. Jāņa 5:3) "Kas savu ausi nogriež no Dieva bauslības, pat tāda cilvēka lūgšana ir neganta." (Sal. pam. 28:9, Glika tulk.)

Pienākums pielūgt Dievu balstās uz patiesību, ka Viņš ir Radītājs, tādēļ visām būtnēm par savu esamību jāpateicas Viņam. Kur vien Bībelē tiek uzsvērts, ka Kungam ir lielākas tiesības uz godbijību un pielūgšanu kā pagāņu dieviem, tur kā pierādījums tiek minēts Viņa radītāja spēks. (437) "Patiesi, visu tautu dievi taču ir elki, bet Kungs ir radījis debesis." (Ps. 96:5) "Kam jūs Mani pielīdzināsiet, ka Es tam būtu līdzīgs?" jautā Svētais. "Paceliet savas acis uz debesīm un raugiet, kas to visu radījis?" (Jes. 40:25,26) "Tā saka Kungs, kas radījis debesis, Dievs, kas veidojis zemi (..). Vienīgi Es esmu Kungs, cita nav neviena!" (Jes. 45:18) Dziesminieks saka: "Atzīstiet, ka Kungs ir Dievs, Viņš mūs ir darījis, un ne mēs paši." (Ps. 100:3) "Nāciet, pielūgsim un zemosimies, locīsim ceļus Kunga, sava Radītāja, priekšā!" (Ps. 95:6) Un arī svētās būtnes, kas Dievu pielūdz Debesīs, paskaidro, kāpēc tās Viņu godā: "Tu Kungs, mūsu Dievs, Tu esi cienīgs saņemt slavu, godu un varu, jo Tu esi radījis visas lietas." (Atkl. 4:11)

Atklāsmes 14. nodaļā cilvēki tiek aicināti pielūgt Radītāju, un pravietojumā arī norādīta kāda ļaužu šķira, kas triju eņģeļu vēsts rezultātā tur Dieva baušļus. Bet viens no šiem baušļiem Dievu izceļ tieši kā Radītāju. Ceturtais bauslis saka: "Septītā dienā ir Sabats, Kunga, tava Dieva, dusēšana (..). Jo sešās dienās Kungs ir radījis debesis un zemi, jūru un visu, kas tanīs atrodams, un septītajā dienā Kungs dusēja, tāpēc Kungs svētīja Sabata dienu, lai tā būtu svēta." (2. Moz. 20:10,11) Vēl Kungs par Sabatu saka, ka tā ir zīme, lai "jūs atzīstat, ka Es, Kungs, esmu jūsu Dievs". (Ec. 20:20) Un pamatojums tam ņemts no 2. Mozus 31:17: "Jo sešās dienās Kungs radījis debesis un zemi, un septītā dienā Viņš ir dusējis."

"Sabats kā radīšanas pieminēklis ir sevišķi nozīmīgs tāpēc, ka tas vienmēr pievērš uzmanību patiesajam iemeslam, kāpēc mums Dievs vispār jāpielūdz," – jo Viņš ir Radītājs un mēs esam Viņa radījumi. "Tāpēc Sabats atrodas Dieva pielūgšanas un Viņa pagodināšanas sanāksmju pamatā, jo tas visiespaidīgākajā veidā māca šo lielo patiesību, ko nevar teikt ne par vienu citu iestādījumu. (438) Īstais pamats Dieva pielūgšanai, ne tikai Dieva pagodināšanai septītajā dienā, bet visai Viņa pielūgšanai, ir atrodams tieši atšķirībā, kas Radītāju izceļ pāri Viņa radījumiem. Šī lielā patiesība nekad nevar novērot un to nekad nedrīkst aizmirst." (1) Lai cilvēku prātu pastāvīgi pievērstu šai patiesībai, Dievs jau Ēdenē deva Sabatu. Un tik ilgi, kamēr patiesība, ka Viņš ir mūsu Radītājs, turpinās pastāvēt kā Viņa pielūgšanas pamatojums, arī Sabats paliks kā Kunga radīšanas darba zīme un pieminēklis. Ja Sabats tiktu vispārīgi ievērots, tad cilvēku domas un jūtas godbijībā un pielūgsmē pievērstos Radītājam, tad nekad nerastos neviens elku pielūdzējs, ateists vai neticīgais. Sabata turēšana ir zīme, kas liecina par uzticību patiesajam Dievam, Tam, "kas radījis debesis un zemi, jūru un ūdeņu avotus". No tā izriet, ka vēsts, kas cilvēkiem pavēl pielūgt Dievu un turēt Viņa baušļus, īpašā kārtā visus aicina paklausīt ceturtajam bauslim.

Pretstatā tiem, kas tur Dieva baušļus un kam ir Jēzus ticība, trešais eņģelis rāda citu šķiru, kuriem viņu maldu dēļ tiek izteikts svinīgs un briesmīgs brīdinājums: "Ja kas pielūdz zvēru un viņa tēlu un pieņem zīmi pie savas pieres un pie savas rokas, tam būs jādzer Dieva dusmu vīns." (Atkl. 14:9,10) Šis vēsts izpratnei nepieciešams tekstā lietoto simbolu pareizs izskaidrojums. Ko nozīmē zvērs, tēls un zīme?

Pravietiskā līnija, kurā atrodami šie simboli, iesākas Atklāsmes grāmatas 12. nodaļā ar pūķi, kas cenšas iznīcināt Kristu Viņa piedzimšanas laikā. Par pūķi sacīts, ka tas ir sātans (Atkl.12:9), viņš bija tas, kas Hērodu paskubināja nonāvēt Pestītāju. Bet kristīgās ēras pirmajos gadšimtos sātana galvenais aģents ciņā pret Kristu un Viņa ļaudīm bija Romas impērija, kuras valdošā reliģija bija

pagānisms. Tādēļ, lai gan vispirms pūķis attēlo tieši sātānu, tas ir arī pagāniskās Romas simbols.

13. nodaļā (1-10.p.) ir aprakstīts cits zvērs, "līdzīgs pardelim", kam pūķis deva "savu spēku, savu troni un lielu varu". (439) Šis simbols, kā to uzskatīja protestantu lielākā daļa, attēlo pāvestību, kas mantoja senajai Romas impērijai piederošo spēku, troni un varu. Par pardelim līdzīgo zvēru rakstīts: "Tam tika dota mute runāt lielas lietas un zaimus (...). Tad tas atvēra savu muti Dieva zaimošanai, lai zaimotu Viņa Vārdu un Viņa mājokli, tos, kas mājō Debesīs. Tam tika dots karot ar svētajiem un tos uzvarēt, un tam vara tapa dota pār visām ciltīm un valodām, un tautām." Šis pravietojums, kas gandrīz pilnīgi atbilst Daniēla 7. nodaļas mazā raga aprakstam, neapšaubāmi norāda uz pāvestību.

"Vara tam tapa dota karot četrdesmit divus mēnešus." Tālāk pravietis saka: "Es redzēju vienu no viņa galvām līdz nāvei ievainotu." Un atkal: "Kas ņem gūstā, pats aizies gūstā; kas nokauj ar zobenu, to pašu nokaus ar zobenu." Četrdesmit divi mēneši nozīmē to pašu, ko "laiks un divi laiki un puslaiks", tas ir, trīs ar pus gadus vai 1260 dienas (Dan.7. nod.) – laiku, kurā pāvesta vara apspieda Dieva tautu. Šis laiks, kā tas paskaidrots iepriekšējās nodaļās, iesākās ar pāvestības virsvaldības nodibināšanos 538. gadā pēc Kristus un beidzās 1798. gadā. Tad pāvestu saņēma gūstā Francijas armija, līdz ar to nāvīgi ievainojot pāvestības varu un piepildot pravietojumu: "Kas ņem gūstā, pats aizies gūstā."

Šajā brīdī tiek rādīts cits simbols. Pravietis saka: "Es redzēju citu zvēru izkāpjām no zemes: tam bija divi ragi, tādi kā jēram." (Atkl. 13:11) Gan šī zvēra izskats, gan izcelšanās veids rāda, ka ar to simbolizētā tauta nelīdzinās iepriekšējos ainojumos tēlotajām. Lielās, pasauli pārvaldošās valstis pravietim Daniēlam tika rādītas kā plēsīgi zvēri, kas radās, kad "četri debess vēji lauzās uz lielo jūru". (Dan. 7:2) (440) Atklāsmes grāmatas 17. nodaļā eņģelis paskaidro, ka ar ūdeņiem attēlotas "tautas un ļaužu pulki, ciltis un valodas". (Atkl. 17:15) Četri debess vēji, kas lauzās uz lielo jūru, simbolizē briesmīgu iekarojumu un cīņu ainas, kuru norisināšanās laikā attiecīgās valstis ieguva savu varu.

Bet zvēru ar jēram līdzīgajiem ragiem pravietis redzēja "izkāpjām no zemes". Tā attēlotajai tautai jārodas iepriekš neaizņemtā teritorijā un savas varas nostiprināšanai jāizaug pakāpeniski un mierīgi, nesatricot citas varas. Tātad tā nevar rasties starp vecās pasaules ķildīgajām nācijām – no vētrainās jūras, ko veido "tautas un ļaužu pulki, ciltis un valodas". Tā jāmeklē rietumu kontinentā.

Kura no jaunās pasaules tautām 1798. gadā jau bija kļuvusi tik spēcīga, ar izredzēm kļūt vēl stiprāka un lielāka, kas tagad sev pievērsa visas pasaules uzmanību? Šī simbola identificēšanā nevar būt nekādu šaubu. Ir tikai viena valsts, kas atbilst pravietojuma sīkajam aprakstam, tas nepārprotami norāda uz Amerikas Savienotajām Valstīm. Oratori un vēsturnieki, aprakstot šīs tautas izcelšanos un izaugsmi, atkal un atkal neapzināti ir lietojuši svētā rakstnieka domu, pat gandrīz tos pašus vārdus. Zvēru ar jēra ragiem ieraudzīja "izkāpjām no zemes", un šeit lietoto vārdu "izkāpt" burtiski var tulkot "izaugt vai uzdīgt kā stādam". Un, kā mēs redzējam, šai tautai jārodas iepriekš neaizņemtā teritorijā. Kāds izcils rakstnieks, attēlodams Savienoto Valstu noslēpumaino izaugsmi "brīvā vietā" (2), saka: "Līdzīgi klusi dīgstošai sēklai mēs izaugām par impēriju." Viens no Eiropas žurnāliem 1850. gadā Savienotās Valstis raksturoja kā apbrīnojamu impēriju, kas pēkšņi "parādījusies" un, "zemei klusējot, ar katru dienu kļuvusi varenāka un lepnāka". (3) Ēdwards Everets, runājot par šīs nācijas tēviem, (441) sacīja: "Vai viņi meklēja vientuļīgu vietu, nekaitīgu tās nepopularitātes dēļ un drošu tās nomaļā izvietojuma dēļ, kur mana Leidenas draudze varētu baudīt sirdsapziņas brīvību? Paskatieties uz šiem milzīgajiem apgabaliem, pār kuriem miermīlīgā uzvaras gājienā tie ir nesuši krusta karogu!" (4)

"Tam bija divi ragi, tādi kā jēram." Jēram līdzīgie ragi norāda uz jaunību, nevainību un lēnprātību, kas patiesi attēlo Savienoto Valstu raksturu laikā, kad pravietis tās redz "izkāpjām", tas ir, 1798. gadā. Starp kristīgajiem trimdniekiem, kas pirmie aizbēga uz Ameriku, meklējami patvērumu no savas zemes valdnieku spaidiem un priesteru neiecietības, daudzi vēlējās izveidot valdību, kas balstītos uz plaša pilsoniskās un reliģiskās brīvības pamata. Viņu uzskati izteikti Neatkarības deklarācijā, kas uzsvēra lielo patiesību, ka "visi cilvēki radīti līdzīgi" un apveltīti ar neatņemamām tiesībām uz "dzīvību, brīvību un laimi". Un Konstitūcija iedzīvotājiem nodrošināja pašpārvaldes tiesības, paredzot, ka tautas ievēlēti pārstāvji izdos likumus un rūpēsies par to ievērošanu. Tika garantēta arī reliģiskā ticības brīvība, katram cilvēkam atļaujot pielūgt Dievu saskaņā ar viņa sirdsapziņas pārliecību. Republikānisms un protestantisms kļuva par šīs tautas pamatlikumiem. Šie principi ir arī tās varas un labklājības noslēpums. Ar interesi un cerībām uz šo zemi skatījās visa apspiestā un nomāktā kristīgā pasaule. Miljoni ir meklējuši tās krastus, un Savienotās Valstis tagad ir iekarojušas vietu starp visvarenākajām pasaules tautām.

Bet zvērs ar jēram līdzīgajiem ragiem "runāja kā pūķis. Tam bija pirmā zvēra vara visā pilnībā viņa priekšā, un tas piespieda zemi un tās iedzīvotājus pielūgt pirmo zvēru, kura nāves brūce bija dziedināta (...). (442) Tas aicina zemes iedzīvotājus celt tēlu zvēram, kam ir zobena brūce un kas

tomēr palicis dzīvs". (Atkl. 13:11-14)

Jēram līdzīgie ragi un pūķa balss simboliskajā tēlojumā rada spilgtu pretrunu starp tādā veidā attēlotās tautas vārdiem un darbiem. Tautas "runāšana" ir tās likumdošana un tiesas iestāžu lēmumi. Ar tādu rīcību tā pārvērtīs melos tos brīvības un miera principus, ko tā kādreiz izvirzīja kā savas politikas pamatu. Pravietojums, kas apliecina, ka tā runās "kā pūķis" un darīs "visu pirmā zvēra varu", liek skaidri saprast neiecietības un vajāšanu gara attīstīšanos, kādu parādīja ar pūķi un pardelim līdzīgo zvēru attēlotās varas. Un ziņojums, ka zvērs ar diviem ragiem "piespieda zemi un tās iedzīvotājus pielūgt pirmo zvēru", norāda, ka šīs tautas autoritāte tiks izlietota, lai piespiestu ievērot kaut ko tādu, kas pagodinās pāvestību.

Šāda rīcība būtu tieši pretēja šīs valdības principiem, tās brīvo iestāžu raksturam, Neatkarības deklarācijas svinīgajām atziņām un Konstitūcijai. Šīs nācijas dibinātāji gudri centās novērst laicīgās varas izmantošanas iespēju no baznīcas puses, kā arī tādās rīcības neizbēgamās sekas – neiecietību un vajāšanas. Konstitūcija garantē, ka "Kongress neizdos nevienu likumu kaut kādas reliģijas ieviešanai vai arī tās netraucētas pastāvēšanas aizliegšanai" un ka "nekāda reliģija nav padarāma par nosacījumu, kas Savienotajās Valstīs dotu iespēju ieņemt jebkuru uzticības vietu". Tikai atklāti pārkāpjot šos nācijas brīvību sargājošos likumus, pilsoniskās autoritātes var spiest ievērot kādu reliģisku iekārtojumu. Bet tādas rīcības pretrunīgums nebūs lielāks par simbolos attēloto rīcību. Tas ir zvērs ar jēram līdzīgajiem ragiem, kas sevi sauc par skaidru, lēnprātīgu un nekaitīgu, bet runā kā pūķis.

(443) "Tas aicina zemes iedzīvotājus celt zvēram tēlu." Tā skaidri atklāta pārvaldes forma, kurā likumdošanas vara pieder tautai, un tas ir vispārliciecināmais pierādījums, ka Savienotās Valstis ir pravietojumā minētā valsts.

Bet kas ir zvēra tēls? Un kā to veido? Tēlu rada zvērs ar diviem ragiem, un tas ir tēls pirmajam zvēram. Tāpēc tas arī ir nosaukts par zvēra tēlu. Bet, lai uzzinātu, ko tas īsti attēlo un kā to veido, mums jāaplūko paša zvēra – pāvestības – raksturīgākās iezīmes.

Kad pirmā draudze atkāpās no Evaņģēlija vienkāršības un pieņēma pagānu rituālus un ieradumus, tā zaudēja Dieva Garu un spēku, tādēļ, lai pārvaldītu ļaunu sirdsapziņu, sāka meklēt laicīgās varas atbalstu. Rezultātā radās pāvestība, baznīca, kas pārvaldīja valsts varu un izlietoja to savu mērķu sasniegšanai, sevišķi "ķecerības" sodīšanai. Lai Savienotās Valstis izveidotu zvēra tēlu, reliģiskai varai jāiegūst tāda noteikšana pār pilsonisko valdību, ka valsts autoritāte tiktu izmantota baznīcas mērķu sasniegšanai.

Kur vien baznīca ir ieguvusi laicīgu varu, tur tā šo varu ir izlietojusi cilvēku sodīšanai, kas nepiekrīt tās pieņemtajām mācībām. Protestantu baznīcas, kas sekojušas Romas pēdās, veidojot savienību ar laicīgām varām, ir apliecinājušas līdzīgu tieksmi ierobežot cilvēku sirdsapziņas brīvību. Spilgts piemērs ir Anglijas baznīcas ilgstošās sektantu vajāšanas. Sešpadsmitajā un septiņpadsmitajā gadsimtā tūkstošiem sludinātāju – anglikāņu baznīcas pretinieku – bija spiesti atstāt savas draudzes, un daudziem, kā draudžu ganiem, tā ierindas locekļiem, nācās maksāt naudas sodus, izciest ieslodzījumu, spīdzināšanu vai pat mocekļa nāvi.

Tikai atkrišana pirmajā draudzē izraisīja vēlēšanos meklēt valdības palīdzību, un šis solis sagatavoja ceļu pāvestības, tas ir, zvēra attīstībai. Pāvils sacīja: "(..) vispirms jānāk atkrišanai un atklāti jāparādās grēka cilvēkam." (2. Tes. 2:3) Tādēļ varam teikt, ka tieši atkrišana draudzē sagatavos ceļu arī zvēra tēlam.

(444) Bībele ziņo, ka pirms Kunga nākšanas būs reliģijas pagrimums, kas līdzināsies tam, kāds pastāvēja pirmajos gadsimtos. "Pēdējās dienās briesmīgi laiki nāks. Jo cilvēki būs pašu mīļotāji, naudas kāriģi, lielīgi, lepni, zaimotāji, vecākiem nepaklausīgi, nepateicīgi, nesvēti, bez mīlestības, nesaderīgi, apmelotāji, kas nesavaldās, kas briesmīgi, kas labu nemīl, nodevēji, nebēdnieki, uzpūtīgi, kas vairāk mīļo kāriģas nekā Dievu, kas liekas Dieva bijāšanu cienījoši, bet Viņa spēku aizliedz." (2. Tim. 3:1-5, Glika tulk.) "Gars skaidri saka, ka vēlākos laikos daži atkritīs no ticības, pieķerdamies maldu gariem un dēmonu mācībām." (1. Tim. 4:1) Sātans strādās "ar visu viņa viltus varu, zīmēm un brīnumiem". Un visi, kas "patiesības mīlestību nav pieņēmuši, ka taptu svēti", tiks atstāti, lai pieņemtu "spēcīgu maldīšanās garu, ka tie tic meliem". (2. Tes. 2:9-11, Glika tulk.) Kad būs aizsniegts šis bezdievības stāvoklis, sekos tādi paši rezultāti kā pirmajos gadsimtos.

Lielo dažādību protestantisko baznīcu ticībā un pārliecībā daudzi uzskata par izšķirošu pierādījumu, ka nekad un ne ar kādiem līdzekļiem piespiedu kārtā neizdosies panākt vienveidību. Bet jau gadiem ilgi protestantu baznīcās ir jūtams spēcīgs un pieaugošs noskaņojums par labu tādai savienībai, kas

pamatotos uz kopīgiem mācības atzinumiem. Lai izveidotu šādu savienību, neizbēgami jāatsakās no tādu tematu iztirzāšanas, kuros nav vienprātības, lai cik svarīgi tie arī nebūtu, raugoties no Bībeles viedokļa.

1846. gadā kādā svētrunā Čārlzs Bičers deklarēja, ka "evanģēliskās protestantu konfesijas" sludinātājus "visu laiku vada ne tikai lielas cilvēciskas bailes, bet tie dzīvo, kustas (445) un elpo pilnīgi samaitātā vidē, katru stundu atsaucoties savas dabas zemiskajiem elementiem, lai apklusinātu patiesību un zemotos atkrišanas varas priekšā. Vai šo ceļu negāja Roma? Vai mēs atkal nedzivojam tās dzīvi? Un ko mēs redzam tieši sev priekšā? Citu vispārēju koncilu, pasaulplašu savienību! Evanģēlisku aliansi un visu aptverošu ticības apliecību!" (5) Kad tas būs sasniegts, tad no centieniem nodrošināt pilnīgu vienveidību ar spēka palīdzību mūs šķirs vairs tikai viens solis.

Kad Savienoto Valstu valdošās baznīcas, apvienojoties tādos mācības punktos, kas tām kopēji, ietekmēs valsti uzspiest viņu doktrīnas un atbalstīt viņu iestādījumus, tad protestantiskā Amerika būs izveidojusi tēlu Romas hierarhijai, kam neizbēgami sekos civilu sodu piespriešana citādi domājošiem ļaudīm.

Zvērs ar diviem ragiem "dara, ka visiem, maziem un lieliem, bagātiem un nabagiem, svabadiem un kalpiem, zīme top dota pie viņu labās rokas vai pie viņu pieres, un ka neviens nevar ne pirkt, ne pārdot, kā vien tas, kam tā zīme ir, zvēra vārds un viņa vārda skaitlis". (Atkl. 13:16,17, Glikā tulk.) Trešā eņģeļa brīdinājumā teikts: "Ja kas pielūdz zvēru un viņa tēlu, un pieņem zīmi pie savas pieres un pie savas rokas, tas arīdzen dzers no Dieva dusmības vīna." Šajā vēstī minētais "zvērs", kura pielūgšanu uzspiež divragainais zvērs, ir Atklāsmes grāmatas 13. nodaļas pirmais vai pardelim līdzīgais zvērs – pāvestība. "Zvēra tēls" simbolizē atkritušā protestantisma formu, kas būs attīstījies, kad protestantiskās baznīcas savu dogmu uzspiešanai meklēs civilās varas palīdzību. Vēl tikai jānoskaidro, kas ir "zvēra zīme".

Pēc brīdinājuma izteikšanas par zvēra un viņa tēla pielūgšanu pravietojums vēstī: "Še ir tie, kas tur Dieva baušļus un Jēzus ticību." Tā kā tie, kas ievēro Dieva baušļus, tādā veidā ir rādīti pretstatā pārējiem, kas pielūdz zvēru un viņa tēlu un pieņem viņa zīmi, tad jāsecina, ka Dieva baušļu turēšana, no vienas puses, (446) un to pārkāpšana, no otras puses, izveidos atšķirību starp Dieva pielūdzējiem un zvēra pielūdzējiem.

Zvēra un arī viņa tēla īpaši raksturīga iezīme ir Dieva baušļu pārkāpšana. Daniēls par mazo ragu – pāvestību – saka: "Tas centīsies grozīt svētku laikus un bauslību." (Dan. 7:25) Un Pāvils to pašu varu ir nosaucis par "grēka cilvēku", kas paaugstināsies pār Dievu. Te viens pravietojums papildina otru. Vienīgi grozot Dieva bauslību, pāvestība varēja paaugstināties pār Dievu, bet, kas apzinīgi ievēro šos sagrozītos likumus, tas augstāko godu parāda varai, kura sagrozījumu izdarījusi. Tādēļ rīcība, kas pauž paklausību pāvestības iestādījumiem, ir zīme, kas apliecina uzticību pāvestam, bet ne Dievam.

Pāvestība ir mēģinājusi grozīt Dieva bauslību. Otrais bauslis, kas aizliedz pielūgt tēlus, no bauslības tika izņemts, un ceturtais bauslis tā pārmainīts, it kā septītās dienas Sabata ievērošanas vietā būtu apstiprināta nedēļas pirmās dienas svētīšana. Turklāt katoļi izvirza uzskatu, ka otrais bauslis izlaists tāpēc, ka tas esot bijis lieks, jo tā saturs jau ietverts pirmajā, un viņi bauslību izsakot tieši tā, kā Dievs vēloties, lai to saprastu. Tas nevar būt pravieša paredzētais pārgrozījums. Ņūna ir par tišu, iepriekš nodomātu grozījumu: "Tas centīsies grozīt svētku laikus un bauslību." So pravietojumu precīzi piepilda izmaiņas ceturtajā bauslī. Jo vienīgā autoritāte, uz ko balstās sagrozījums, ir baznīca. Tā pāvesta vara atklāti paaugstinās pāri Dievam.

Kamēr Dieva pielūdzēji īpaši atšķirsies ar cieņu pret ceturto bausli, – jo tas ir Kunga radošā spēka zīme un liecība, ka Viņam ir tiesības saņemt no cilvēka bijību un godu, zvēra pielūdzēji iezīmēsies ar pūlēm noārdīt Radītāja pieminekli un celt godā Romas iestādījumu. (447) Tieši svētdienas dēļ pāvestība vispirms izvirzīja savas augstprātīgās prasības, un, lai piespiestu ievērot svētdienu kā "Kunga dienu", tā pirmo reizi griezās pēc palīdzības pie valsts varas. Bet, runājot par Kunga dienu, Bībele norāda uz nedēļas septīto un nevis uz pirmo dienu. Kristus sacīja: "Cilvēka Dēls ir Kungs arī pār Sabatu." (Marka 2:28) Ceturtais bauslis deklarē: "Septītā diena ir Kunga Sabats." Un ar pravieša Jesajas muti Kungs to nosauc: "Mana svētā diena." (Jes. 58:13)

Tik bieži izvirzīto apgalvojumu, ka Kristus pārmainījis Sabatu, atspēko Viņa paša vārdi. Kalna svētrunā Jēzus sacīja: "Nedomājiet, ka Es esmu nācis atņemt bauslību vai praviešus. Es neesmu nācis tos atņemt, bet piepildīt. Jo patiesi Es jums saku: Iekams debess un zeme zudīs, nezudīs neviena, ne vismazākā, rakstu zīmīte, ne raksta galiņš no bauslības, iekams viss notiek. Tāpēc, ja kas atmet kādu no šiem vismazākajiem baušļiem un tā māca ļaudis, tas būs vismazākais Debesu valstībā; bet, ja kas dara un māca, tas būs liels Debesu valstībā." (Mat. 5:17-19)

Protestanti vispārīgi atzīst patiesību, ka Raksti nesniedz nekādus pierādījumus Sabata izmaiņai. To skaidri formulē Amerikas traktātu sabiedrības un Amerikas svētdienas skolas savienības izdevumi. Viens no šiem darbiem atzīst "Jaunās Derības pilnīgu klusēšanu, cik tālu tas attiecas uz jebkādu skaidri izteiktu pavēli par Sabatu (tas ir, svētdienu, pirmo nedēļas dienu) vai noteiktiem likumiem attiecībā uz tās ievērošanu". (6)

Cits saka: "Līdz Kristus nāvei attiecībā uz šo dienu nebija izdarīta nekāda pārmaiņa," (7) un, "cik tālu sniedzas rakstiskie ziņojumi, viņi (apustuļi) (..) nav devuši nekādu noteiktu pavēli par septītās dienas Sabata atcelšanu un tā ievērošanu nedēļas pirmajā dienā". (8)

Romas katoļi atzīst, ka Sabata maiņu izdarījusi viņu baznīca, un vēl paziņo, ka protestanti, ievērojot svētdienu, atzīst tās varu. (448) "Kristīgās reliģijas katoļu katehisms", atbildot uz jautājumu, kura diena jāsvētī, paklausot ceturtajam bauslim, saka: "Vecajos likumos iesvētītā diena bija sestdiena, bet baznīca, Jēzus Kristus pamācīta un Dieva Gara vadīta, sestdienu ir aizstājusi ar svētdienu, tāpēc tagad mēs svētām pirmo, nevis septīto dienu. Tādā nozīmē "Kunga diena" tagad ir svētdiena."

"Tieši Sabata pārcelšanu uz svētdienu" pāvestību atbalstošie rakstnieki izceļ kā katoļu baznīcas autoritātes zīmi, "kam piekrist arī protestanti (..) jo, ievērojot svētdienu, tie atzīst baznīcas varu iecelt svētkus un pavēlēt tos turēt, padarot to neievērošanu par grēku". (9) Kas gan tad ir Sabata pārgrozīšana, ja ne simbols un zīme Romas baznīcas autoritātei – "zvēra zīme"?

Romas baznīca nav atteikusies no savām pārākuma pretenzijām, un, ja pasaule un protestantu baznīcas, atmetot Bībeles Sabažu, pieņem katoļu iecelto Sabatu, tad tās šo augstprātīgo prasību līdz ar to apliecina par pareizu. Šo izmaiņu protestanti var aizstāvēt ar tradīciju un baznīcas tēvu autoritāti, bet, tā rīkojoties, viņi ignorē galveno principu, kas tos atšķīra no Romas, ka "Bībele un tikai Bībele ir protestantu ticības pamats". Pāvestības piekritējiem nav grūti saskatīt, ka viņi paši sevi piekrāpj, aizverot acis pret šiem faktiem. Svētdienas uzspiešanas kustībai gūstot arvien lielākus panākumus, katoļi var priecāties, juzdamies droši, ka galu galā tā visu protestantisko pasauli beidzot aizvedīs zem Romas karoga.

Pāvestības piekritēji atklāti paziņo, ka "ar svētdienas ievērošanu protestanti, sev pašiem par sliktu, parāda godu (katoļu) baznīcas autoritātei". (10) Un, ja protestantu baznīcas uzspiež svētdienas ievērošanu, tad tas nozīmē, ka tās spiež pielūgt pāvestību, tas ir zvēru. (449) Tie, kas, izprotot ceturktā baušļa prasības, tomēr patiesā Sabata vietā izvēlas ievērot viltoto, ar to parāda godu varai, kas vienīgā pavēlējusi to darīt. Bet, uzspiežot reliģisku pienākumu ar laicīgas varas palīdzību, baznīcas izveido zvēra tēlu, tāpat svētdienas ievērošanas uzspiešana Savienotajās Valstīs būs zvēra un viņa tēla pielūgšanas uzspiešana.

Tomēr iepriekšējo paaudžu kristieši ievēroja svētdienu, domādami, ka viņi tur Bībeles Sabatu, un arī vēl tagad katrā draudzē, ietverot Romas katoļu baznīcu, atrodas patiesi kristieši, kas godīgi tic, ka svētdiena ir dievišķi ieceltais Sabats. Dievs atzīst šo cilvēku nolūku patiesīgumu un godīgumu Viņa priekšā. Bet, kad svētdienas ievērošanu uzspiedīs ar likumu un pasaule būs saņēmusi gaismu par pienākumu pret patieso Sabatu, tad ikviens, kas pārkāps Dieva pavēli, lai paklausītu priekšrakstam, kam nav augstākas autoritātes par Romu, ar to pāvestību godās vairāk kā Dievu. Tāds cilvēks pagodinās Romu un varu, kas uzspiež šo Romas pieņemto tradīciju. Viņš pielūgs zvēru un tā tēlu. Ja cilvēki tad atmetīs iestādījumu, ko Dievs ir pasludinājis par savas autoritātes zīmi, tā vietā pagodinot to, ko Roma izraudzījusi par sava pārākuma apliecinājumu, tad viņi līdz ar to pieņems zīmi, kas atklās uzticību Romai, – viņi pieņems "zvēra zīmi". Tomēr šī zīme tiks pieņemta tikai tad, kad dotais jautājums ļaudīm būs pilnīgi skaidrs, kad tiem vajadzēs izvēlēties paklausīt Dieva baušļiem vai cilvēku pavēlēm, tikai tad tie, kas turpinās pārkāpt Dieva likumus, būs pieņēmuši "zvēra zīmi".

Trešā eņģeļa vēstī ir ietverti visšausmīgākie draudi, kādi jebkad vērsti pret mirstīgajiem. Tam tiešām jābūt briesmīgam grēkam, kas pār vainīgo galvām izsauc Dieva dusmas bez jebkāda žēlastības piejaukuma. Bet attiecībā uz šo svarīgo jautājumu cilvēki netiks atstāti nezināšanā. Pirms nāks Dieva sodības, pasaule tiks brīdināta no šī grēka, lai visi zinātu, kāpēc viņiem jācieš, un tiem būtu sniegta iespēja izbēgt sodībai. Pravietojums ziņo, ka pirmajam eņģelīm sava vēsts jāsludina "visām tautām un ciltīm, un valodām, un ļaudīm". Trešā eņģeļa brīdinājums, kas ir daļa no tās pašas triju eņģeļu vēsts, jāpasludina ne mazāk plaši. Pravietojumā tas simboliski attēlots ar debesu vidū lidojošu eņģeli, kas, saucot stiprā balsī, pievērš visas pasaules uzmanību.

(450) Cīņas iznākumā visa kristīgā pasaule būs sadalījusies divās lielās šķirās, – cilvēkos, kas tur Dieva baušļus un Jēzus ticību, un cilvēkos, kas pielūdz zvēru un viņa tēlu un pieņem zvēra zīmi. Lai gan baznīca un valsts apvienos visus spēkus, mēģinot piespiest, lai "visi lielie un mazie, bagātie un

nabagie, brīvie un vergi" (Atkl. 13:16) pieņem "zvēra zīmi", tomēr Dieva ļaudis to nepieņem. Praviētis uz Patmas salas skatīja tos, "kas bija guvuši uzvaru pār zvēru un viņa tēlu, un viņa zīmi, un viņa vārda skaitli", stāvam "pie kristāla jūras ar Dieva koklēm rokās" un dziedam Mozus un Jēra dziesmu. (Atkl. 15:2,3, Glika tulk.)

26. REFORMĀCIJAS DARBS

[451] Par pēdējās dienās veicamo Sabata reformas darbu jau iepriekš paziņots Jesajas pravietojumā: "Tā saka tas Kungs: Sargiet tiesu un uzturiet taisnību! Jo tuvu pienākusi ir Mana pestīšana, lai īstenotos, un Mana taisnība, lai kļūtu skaidri redzama. Svētīgs tas cilvēks, kas to veic, un tas cilvēka bērns, kas pie tā turas, kas ietur Sabatu un to nepārkāpj un kas savu roku pasargā no ikviena ļauna darba! (..) Bet svešiniekus, kas turas pie tā Kunga, kalpo Viņam un mīl Viņa vārdu, lai būtu Viņa kalpi, kas stingri ievēro Sabatu un tur Manu derību, tos Es vadīšu savā svētajā kalnā un iepriecināšu savā lūgšanas namā; viņu dedzināmie upuri un kaujamie upuri uz Mana altāra būs Man patīkami, jo Mans nams būs lūgšanas nams visām tautām." (Jes. 56:1,2,6,7)

Kā rāda konteksts, šie vārdi attiecas uz kristīgo laikmetu: "Tā saka Dievs Kungs, kas pulcina Izraēla izklidinātos: "Es pievienošu vēl vairāk tiem, kas jau ir sapulcināti." (Jes. 56:8) Tā ainota pagānu sapulcināšana, sludinot Evaņģēliju, un pār tiem, kas godā Sabatu, tiek izteikta svētība. Tādā kārtā ceturtnā baušļa prasības sniedzas aiz krustā sišanas notikuma, aiz augšāmcelšanās un Kristus pacelšanās Debesīs līdz laikam, kad Viņa kalpiem prieka vēsts būs jāsludina visām tautām.

(452) Ar tā paša pravieša vārdiem Kungs pavēl: "Sasien liecību, aizzīmogo mācību Manos mācekļos." (Jes. 8:16, Glika tulk.) Dieva likuma zīmogs atrodas ceturtnajā bauslī. Tas ir vienīgais starp visiem desmit baušļiem, kas atklāj Likumdevēja vārdu un titulu. Tas paziņo, ka Viņš ir Debesu un Zemes Radītājs, ar to uzrādot Viņa tiesības vairāk par visiem citiem saņemt godu un pielūgšanu. Izņemot šo priekšrakstu, dekalogā nav nekā, kas parādītu, kāda autoritāte devusi šos likumus. Ar Sabata sagrozišanu pāvesta vara bauslībai nolaupīja zīmogu. Jēzus mācekļi ir aicināti to atjaunot, paaugstināt ceturtnā baušļa Sabatu tā īstajā vietā kā Radītāja pieminekli un Viņa autoritātes zīmi.

"Pie bauslības un liecības." Neskaitāmo pretrunīgo mācību un teoriju vidū Dieva likums ir vienīgā nemaldīgā mēraukla visu uzskatu, mācību un pieņēmumu pārbaudīšanai. Praviētis saka: "Ja tie tā nerunās, tad auseklis tiem neausīs." (Jes. 8:20, Glika tulk.)

Tālāk tiek dota pavēle: "Sauc pilnā balsī, neviena nesaudzēdams! Lai tava balss skan kā bazūne, un liec pie sirds Manai tautai tās pārkāpumus un Jēkaba namam tā grēkus!" Ne jaunā pasaule, bet tie, kurus Kungs uzrunā "Mana tauta", ir jānorāj par pārkāpumiem. Pēc tam vēl seko paskaidrojums: "Jo tie Mani meklē ik dienas, it kā tiem būtu labs prāts pie Manu ceļu atzišanas, kā ļaudis, kas darījuši taisnību un nebūtu atstājuši sava Dieva tiesu." (Jes. 58:1,2) Tā ir parādīta šķira, kas sevi uzskata par taisniem un izliekas ļoti ieinteresēti kalpošanā Dievam, bet siržu Pārbaudītāja stingrais un svinīgais rājiens atklāj, ka viņi min kājām dievišķos priekšrakstus.

Praviētis norāda arī uz to, kāds iestādījums ir aizmirsts: "Tu atjaunosi pagājušu cilšu pamatus; (453) un tevi sauks plaisu aizmūrētāju un ceļu atjaunotāju, kur var dzīvot. Ja tu savu kāju savaldi svētdienā (Sabatā) un nedari, kas tev patīk Manā svētā dienā, un ja tu dusas dienu nosauc par liksmību, par Kunga svēto (dienu), kas cienījama, un tu tā viņu godā tūri, ka nestaigā savus ceļus, nedz ej pēc savas peļņas, nedz runā liekus vārdus, tad tu priecāsies iekš Kunga." (Jes. 58:12,13) Arī šis pravietojums attiecas uz mūsu laiku. Sagrozot Sabatu, Romas vara radīja plaisu Dieva bauslībā. Ir pienācis laiks dievišķā iestādījuma atjaunošanai. Plaisa ir jāaizmūrē un jāatjauno daudzu cilšu pamats.

Ar Radītāja dusu un svētībām iesvētīto Sabatu Ādams savā nevainībā ievēroja svētajā Ēdenē; un arī tad, kad bija kritis un izraidīts no jaukā mantojuma, viņš, grēkus nožēlojot, to saglabāja svētu. To ievēroja visi sentēvi, sākot no Ābeļa līdz taisnajam Noam, Ābrahāmam un Jēkabam. Kad izredzētā tauta atradās verdzībā Ēģiptē, valdošās elku pielūgšanas iespaidā daudzi pazaudēja atziņu par Dieva likumiem, bet, kad Kungs Izraēlu atbrīvoja, tad Viņš sapulcētajām ļaužu masām savu bauslību pasludināja bijību iedvesošā varenībā, lai tie zinātu Viņa prātu, bītos Kungu un Viņam paklausītu mūžīgi.

No tā laika līdz šai dienai virs zemes ir saglabāta Dieva likumu atziņa un ir ievērots arī ceturtnā baušļa Sabats. Kaut arī "grēka cilvēkam" izdevās samīt kājām Dieva svēto dienu, tomēr pat viņa visbargākās virskundzības laikā slēptās vietās atradās uzticīgas dvēseles, kas godāja patieso Sabatu. Kopš reformācijas katrā paaudzē ir bijuši cilvēki, kas turpināja ievērot Sabatu. Nemitīgi ir nodota liecība par Dieva bauslības mūžīgumu un radīšanas Sabata svētajām prasībām, lai gan bieži par to nācās

dzirdēt pārmetumus vai pakļauties vajāšanām.

Šīs patiesības, ko atklāj Atklāsmes grāmatas 14. nodaļa, kopā ar "mūžīgo Evaņģēliju" iezīmēs Kristus draudzi Viņa atnākšanas laikā, jo triju eņģeļu vēsts rezultātā kļūs redzami ļaudis, (454) par kuriem varēs teikt: "Se ir tie, kas tur Dieva baušļus un Jēzus ticību." Un tā ir pēdējā vēsts, kas tiek sniegta pirms Kunga nākšanas. Tūlīt pēc tās pasludināšanas pravietis redzēja Cilvēka Dēlu nākam godībā, lai ievāktu zemes plauju.

Kad uzticīgie pieņēma gaismu par svētnīcu un Dieva bauslības nemainīgumu, tie pilni prieka un pārsteiguma ieraudzīja, cik skaista un harmoniska ir patiesība, kas tagad bija atvērusies viņu izpratnei. Tie vēlējās, lai viņiem tik dārgā gaisma tiktu sniegta visiem kristiešiem, jo viņi pašāvilīgi ticēja, ka tie to uzņems ar prieku. Tomēr patiesības, kas liek nostāties pret pasauli, daudziem, tā saucamajiem kristiešiem, nebija patīkamas. Paklausība ceturtajam bauslim prasīja upuri, no kura vairākums atteicās.

Dzirdot par Sabata patiesības prasībām, daudzi sprieda, vadoties no pasaules cilvēku redzes viedokļa. Viņi sacīja: "Mēs vienmēr esam ievērojuši svētdienu, to svētījuši arī mūsu tēvi, un daudzi labi un dievbijīgi cilvēki aizgājuši dusēt, būdami laimīgi, to ievērojot. Ja viņi rīkojās pareizi, tad arī mēs tā varam darīt. Šī jaunā Sabata svētīšana mūs novestu nesaskaņā ar pasauli, un mums uz to vairs nebūtu nekāda iespaids. Ko gan mazais septīto dienu ievērojošais pulciņš cer panākt pret visu pasauli, kas svin svētdienu?" Arī jūdi ar līdzīgiem argumentiem centās attaisnot Kristus atmešanu. Dievs bija pieņēmis viņu tēvus, pienesot savus upurus, tad kāpēc gan bērni nevarētu atrast glābšanu, ejot pa to pašu ceļu? Lutera laikā līdzīgi sprieda katoļu piekritēji, ka, ja viņu ticībā miruši patiesi kristieši, tad šī reliģija ir pietiekoši laba, lai izglābtu arī citus. Šādi apgalvojumi kā izdevīgs līdzeklis tiek izlietoti pret katru uz priekšu iešanu ticībā vai tās praktiskā lietošanā.

Daudzi iebilda, ka svētdienas svētīšanas doktrīna jau kopš gadsimtiem ir bijusi baznīcas vispāratzīta mācība un plaši izplatīts paradums. (455) Šim argumentam gan stājās pretī ar pierādījumu, ka Sabats un tā ievērošana ir vēl senāks un plašāk izplatīts ieradums, tikpat vecs kā pati pasaule, un tā svētumu ir apstiprinājuši eņģeļi un pats Dievs. Kad Zemei lika pamatus, kad rieta zvaigznes kopā dziedāja un visi Dieva dēli priecīgi gavilēja, jau tad bija zināms arī par Sabatu. (Īj. 38:6,7; 2. Moz. 2:1-3) Tiešām, šim iestādījumam ir tiesības prasīt mūsu godbijību: to nav iecēlusi cilvēku autoritāte un tas nebalstās uz cilvēciskām tradīcijām; to ir dibinājis Dievs, un turēt svētu pavēlējis Viņa mūžīgais Vārds.

Kad ļaužu uzmanība tika pievērsta Sabata reformas jautājumam, cilvēku iemīļotie sludinātāji sagrozīja Dieva Vārdu, izskaidrojot tā liecību tādā veidā, kas vislabāk nomierināja meklējošo ļaužu prātus. Un tie, kas paši nepētīja Rakstus, apmierinājās ar tādu uzskatu pieņemšanu, kas saskanēja ar viņu tieksmēm. Balstoties uz dažādiem apgalvojumiem, viltīgām teorijām, tēvu tēvu tradīcijām un baznīcas autoritāti, daudzi centās apgāzt patiesību. Tas savukārt paskubināja tās piekritējus vēl dedzīgāk iedziļināties Bībelē, lai pārlicinātos varētu aizstāvēt ceturto baušļa būtību. Parasti pazemīgi cilvēki, kuru vienīgais apbruņojums bija patiesības Vārds, izturēja mācīto vīru uzbrukumus, kas pārsteigti un sadusmoti atzina, ka viņu daiļrunīgā sofistika ir bezspēcīga pret to cilvēku vienkāršajiem un godīgajiem spriedumiem, kuri Rakstos bija daudz zinošāki nekā skolu izsmalcinātājās gudrībās.

Neatrazdami sev par labu nekādus pamatojumus Bībelē, daudzi neatslābstošā neatlaidībā centās izteikt savus uzskatus, aizmirdami, ka ar tādu pašu spriedelēšanu ļaudis kādreiz vērsās pret Kristu un Viņa apustuļiem: "Kāpēc mūsu vadošie vīri nesaprot Sabata jautājumu? Tikai nedaudzi domā līdzīgi jums. Nevarētu būt, ka jums ir taisnība, bet visi pārējie izglītotie ļaudis pasaulē maldās."

Tādu argumentu atspēkošanai varēja citēt vienīgi Rakstu mācības un atgādināt Kunga rīcību ar savu tautu visos pagājušajos laikmetos. (456) Dievs strādā ar tiem, kas dzird Viņa balsi un tai paklausa, kas vajadzības gadījumā atklāj arī nepatīkamas patiesības un nebaidās norāt plaši piekoptus grēkus. Reformas kustību vadīšanai Dievs reti izvēlas izglītotus un augsti stāvošus vīrus tikai tāpēc, ka viņi par daudz paļaujas uz savu ticības apliecību, uz teorijām un teoloģiskajām sistēmām, nemaz nevēloties mācīties no Dieva. Vienīgi tie, kam ir personīga savienība ar visas gudrības Avotu, spēj saprast un pareizi izskaidrot Rakstus. Reizēm patiesību pasludināt tiek aicināti maz izglītoti cilvēki, ne tāpēc, ka viņiem nav skolas zināšanu, bet tādēļ, ka tie nav tik pašpārliecināti, lai atteiktos pieņemt pamācību no Dieva. Viņi izglītojas Kristus skolā, un pazemība un paklausība dara tos patiesi lielus. Uzticot tiem svētākās atziņas, Dievs viņiem piešķir tādu godu, kura priekšā viss laicīgais gods un cilvēciskais lielums kļūst pilnīgi nenozīmīgs.

Adventistu vairākums atmeta patiesības par svētnīcu un Dieva bauslību, un daudzi vispār atteicās no ticības adventes kustībai, pieņemot nepamatotus un pretrunīgus uzskatus par pravietojumiem, kas

norādīja uz šo darbu. Daudzi padevās maldiem, atkārtoti nosakot laiku Kristus atnākšanai. Gaisma, kas tagad apspīdēja svētnīcas jautājumu, tiem būtu atklājusi, ka neviens pravietiskais laika posms nesniedz līdz otrajai atnākšanai, ka šo notikumu precīzs laiks nekad iepriekš nav pateikts. Bet, novēršoties no gaismas, tie Kunga nākšanai turpināja nolikt arvien jaunus laikus un tikpat bieži arī pievilās.

Kad draudze Tesalonikā pieņēma maldīgus uzskatus par Kristus nākšanu, apustulis Pāvils viņiem deva padomu savas cerības un paredzējumus rūpīgi pārbaudīt ar Dieva Vārdu. Viņš tiem citēja pravietojumus par notikumiem pirms Kristus nākšanas un pierādīja, ka nav nekāda pamata gaidīt Kungu viņu dzīves laikā. "Lai neviens jūs nemaldina ne šādā, ne tādā veidā" (2. Tes. 2:3), skan viņa brīdinošie vārdi. (457) Ja viņi nodotos Rakstos nepamatotām cerībām, tad drīz vien sāktu arī nepareizi rīkoties un vilšanās gadījumā būtu padoti neticīgo izsmieklam, tādā veidā nonākot briesmās kļūt mazdūšīgiem un izjust kārdinājumu šaubīties par savas pestīšanas vissvarīgākajām patiesībām. Apustuļa brīdinājums tesalonīkiešiem satur svarīgu mācību tiem, kas dzīvo pēdējās dienās. Daudzi adventisti domāja, ka, ticībā nepieķeroties kādam noteiktam Kunga atnākšanas laikam, tie pietiekoši dedzīgi un čakli nespēs sagatavoties šim notikumam. Bet, atkal un atkal satraucot savas cerības, tikai tādēļ, lai no jauna redzētu tās nepiepildāmies, tika iedragāta viņu ticība, līdz beidzot šī pravietojuma lielās patiesības tos vairs gandrīz nespēja iespaidot.

Dievs bija nolīcis, ka ar pirmā eņģeļa vēsti jāpasludina tiesas laika iesākšanās. Pravietisko periodu aprēķini, uz ko šī vēsts balstījās un kas nebija apstrīdami, 2300 dienu izbeigšanos noteica 1844. gada rudenī. Atkārtotie mēģinājumi atrast jaunus datumus pravietisko periodu sākumam un beigām un nesaprātīgie secinājumi, kas bija vajadzīgi šo viedokļu atbalstīšanai, ne tikai maldināja cilvēkus no tagadējās patiesības, bet arī pamodināja necieņu pret jebkādiem pravietojumu izskaidrošanas mēģinājumiem. Jo biežāk tiek noteikts laiks Kristus otrai atnākšanai un jo plašāk to māca, jo vairāk tas kalpo sātana mērķiem. Pēc laika paiešanas viņš pret tā aizstāvjiem vēršas ar izsmieklu un nicinājumu, tādā veidā uzveļot pārmetumus visai lielai 1843. un 1844. gada adventes kustībai. Tie, kas turpinās pieķerties šai maldībai, beidzot Kristus nākšanu atvirzīs pārāk tālā nākotnē. Tā viņi tiks ieaijāti viltus drošības sajūtā, vairs netiekot vajā no šiem maldiem, kamēr jau būs par vēlu.

Apbrīnojamu ilustrāciju adventes pagātnes piedzīvojumiem sniedz senā Izraēla vēsture. Dievs savus ļaudis vadīja šajā adventes kustībā, tāpat kā Viņš Izraēla bērnus veda ārā no Ēģiptes. Lielā vilšanās pārbaudīja viņu ticību, tāpat kā ebreji tika pārbaudīti pie Sarkanās jūras. (458) Ja viņi joprojām būtu uzticējušies vadošajai rokai, kas ar tiem bija pagātnes notikumos, tad Dievs viņus būtu izglābis. Ja visi, kas vienoti strādāja 1844. gadā, būtu pieņēmuši trešā eņģeļa vēsti un Svētā Gara spēkā to snieguši tālāk, tad Kungs ar tiem būtu vareni sadarbojies. Tad pār pasauli būtu izlējušies gaismas plūdi. Tad zemes iedzīvotāji jau būtu brīdināti, noslēdzošais darbs pabeigts un Kristus būtu atnācis izglābt savus ļaudis.

Tas nebija Dieva prāts, ka Izraēlam četrdesmit gadus vajadzēja klejot tuksnesī, Viņš vēlējās tos vadīt taisni uz Kānaānas zemi, lai tur darītu par svētu un laimīgu tautu. Bet "viņi nav varējuši ieiet neticības dēļ". (Ebr. 3:19) Savas atkāpšanās un atkrišanas dēļ viņi gāja bojā tuksnesī, un, lai ieietu apsoltajā zemē, bija vajadzīgi citi. Līdzīgā veidā arī tas nebija Dieva prāts, ka Kristus nākšanai būtu tik ilgi jākavējas un Viņa ļaudīm vēl tik daudz gadu jāpaliek šajā bēdu un grēka pasaulē. Bet viņus no Dieva šķīra neticība. Kad tie atteicās darīt nolemto darbu, šo vēsti sludināt aicināja citus. Zēlastībā uz pasauli Jēzus vēl atliek savu nākšanu, lai grēciniekiem būtu izdevība dzirdēt brīdinājumu un atrast Viņā patvērumu, pirms izliesies Dieva dusmas.

Tagad, tāpat kā agrākos laikos, tādas patiesības pasludināšana, kas norāj attiecīgā laika grēkus un maldus, ļaudīs izsauks pretestību. "Ikviens, kas dara ļaunu, ienīst gaismu un nenāk pie gaismas, lai viņa darbi netiktu atklāti." (Jāņa 3:20) Kad cilvēki redz, ka viņi savu viedokli nespēj pamatot ar Rakstiem, daudzi par to izšķiras cīnīties ļaunprātīgā veidā, uzbrūkot nepopulāro patiesību aizstāvju raksturam un motīviem. Eliju pasludināja par Izraēla jaucēju, Jeremiju – par nodevēju, Pāvilu – par tempļa apgānītāju. (459) Kopš tiem laikiem līdz pat mūsu dienām tos, kas ir uzticīgi patiesībai, apsūdz kā dumpiniekus, ķecerus vai atkritējus. Laužu pulki, kas ir par neticīgiem, lai pieņemtu drošo pravietojumu vārdu, bezierunu lētticībā pieņems apvainojumus pret tiem, kas uzdrošinās norāt plaši izplatītos grēkus. Sis gars kļūs arvien spēcīgāks. Un Bībele skaidri māca, ka tuvojas laiks, kad valsts likumi tādā mērā nostāsies pretī Dieva likumiem, ka ikvienam, kurš vēlēšies paklausīt dievišķajiem priekšrakstiem, būs drosmīgi jāpanes pārmetumi un sodi kā kādam ļaundarim.

Ja to visu ņemam vērā, kāds tad ir patiesības vēstneša pienākums? Vai viņam būtu jāsecina, ka šo patiesību vispār nevajadzētu sludināt, ja bieži rezultātā tiek panākta vienīgi izvairīšanās no patiesības prasībām vai arī atklāta pretošanās? Nē, viņam nav lielāku tiesību atturēt Dieva Vārda liecību no ļaudīm kā agrākajiem reformatoriem, kaut arī tā cilvēkos pamodinātu tikai pretestību. Svēto un

mocekļu apliecinātā ticība uzrakstīta par labu nākošajām paaudzēm. Šie iespaidīgie svētuma un nelokāmā godīguma piemēri ir saglabāti to iedrošināšanai, kas tagad tiek aicināti liecināt par Dievu. Viņi žēlastību un patiesību saņēma ne tikai savām vajadzībām, bet lai, to tālāk izplatot, Dieva atzišana varētu apgaismot visu Zemi. Vai Dievs saviem kalpiem šajā paaudzē ir devis gaismu? Tad viņiem jāļauj tai mirdzēt pasaules priekšā.

Senatnē Kungs kādam vīram, kas runāja Viņa vārdā, teica: "Izraēla nams negribēs tevi klausīt, tāpēc ka tie Mani negrib klausīt." (Ec. 3:7, Glika tulk.) Tomēr "Tu pasludini tiem Manus vārdus, lai tie klausā vai neklausā". (Ec. 2:7) Dieva kalpiem šajā laikā tiek adresēta pavēle: "Sauc pilnā balsī, neviena nesaudzēdams! Lai tava balss skan kā bazūne, un liec pie sirds Manai tautai tās pārkāpumus un Jēkaba namam tā grēkus!" (Jes. 58:1)

Uz ikvienu, kas saņēmis patiesības gaismu, viņa iespēju robežās gulstas tā pati svinīgā un ārkārtīgi bijājamā atbildība, kādai bija pakļauts Izraēla pravietis, kurš dzirdēja Kunga vārdu: "Tevi, cilvēka bērns, Es esmu izredzējis par sargu Izraēla namam, lai tu, ja tu saņemsi kādu vārdu no Manas mutes, tos brīdīni Manā vārdā. (460) Ja Es bezdievīm saku: Bezdievi, tev jāmirst, un tu nebrīdīni bezdievi, lai tas atgriežas no sava ļaunā ceļa, tad bezdievis gan nomirs savā noziegumā, bet viņa asinis Es atprasišu no tavas rokas. Bet, ja tu būsi brīdinājis bezdievi, lai tas atgriežas no sava ceļa, tad viņš gan mirs sava nozieguma dēļ, bet tu būsi izglābis savu dzīvību." (Ec. 33:7-9)

Neērtības un pārmetumi, kas saistās ar patiesības pieņemšanu un pasludināšanu, kļūst tai par vislielāko šķērslī. Tas ir vienīgais arguments pret patiesību, ko tās aizstāvji nekad nav varējuši atspēkot. Bet patiesos Kristus sekotājus tas neatbaida. Viņi negaida, ka patiesība kļūs populāra. Pārliecināti par savu pienākumu, tie labprātīgi uzņemas krustu, līdz ar apustuļi Pāvilu atzīstot, ka "tagadējās grūtības, kas ir vieglas, dod mums neizsakāmi lielu mūžīgu godību" (2. Kor. 4:17), un vērtē "Kristus negodu par lielāku bagātību nekā visas Ēģiptes mantas" (Ebr. 11:26), kā tas sacīts par kādu citu vīru senatnē.

Lai arī kāda būtu cilvēku vārdos izteiktā ticības apliecība, tie, kas reliģiskās lietās vairāk vadās no pasaulīgās gudrības nekā no principiem, sirdī kalpo pasaulei. Mums patiesība jāizvēlas tāpēc, ka tā ir patiesība, un sekas jāatstāj Dieva ziņā. Par savām lielajām reformām pasaule ir daudz parādā vienkāršajiem ticīgiem, šiem bezbailīgajiem cilvēkiem, kas vadījušies no pamatlikumiem. Tādiem vīriem reformas darbs uz priekšu jāvirza arī mūsu dienās.

Tā saka Kungs: "Klausieties uz Mani, kas taisnību pazīstat, ļaudis, kam Mana bauslība ir sirdī. Nebīstieties par cilvēku nievāšanu un neiztrūcinieties par viņu zaimošanām. Jo tārpī tos ēdīs kā drēbi, un kodes tos sakapās kā vilnu, bet Mana taisnība pastāvēs mūžīgi un mana pestīšana uz cilšu ciltīm." (Jes. 51:7,8, Glika tulk.)

27. JAUNO LAIKU ATMODAS

[461] Kur vien Dieva Vārds ir uzticīgi pasludināts, rezultāti vienmēr devuši liecību par tā dievišķo izcelsmi. Dieva Gars ir pavadījis Viņa kalpu vēsti, piešķirot Vārdam spēku. Tas grēciniekos ir pamodinājis sirdsapziņu. Gaisma, kas apgaismo ikvienu pasaulē ienākušo cilvēku, iespīdēja viņu dvēseles dziļākajos stūrīšos, un kļuva redzami apslēptie tumsas darbi. Tie sāpīgi izjuta savu grēcīgumu. Svētais Gars tos pārliecināja par grēku, par taisnību un par nākamo sodu. Viņi sāka aptvert Jehovas dievišķo skaidrību un saprata, cik tas būtu briesmīgi, ja tiem savas vainas un nešķīstības apziņā vajadzētu stāties siržu Pārbaudītāja priekšā. Dvēseles bailēs tie izsaucās: "Kas mani izraus no šīs nāves miesas?" Bet, kad viņi ieraudzīja Golgātas krustu ar tā bezgalīgo upuri par visas cilvēces grēkiem, tad saprata, ka nekas cits nevar salīdzināt viņu pārkāpumus, izņemot Kristus nopelnu, vienīgi tas var samierināt cilvēku ar Dievu. Ticībā un pazemībā tie pieņēma Dieva Jēru, kas atņēma pasaules grēku. Un Jēzus asinis nomazgāja viņu pagātnes pārkāpumus.

Šīs dvēseles nesa grēku nožēlas un atgriešanās augļus. Tās ticēja un tika kristītas, un cēlās, lai staigātu atjaunotā dzīvē, kļuvušas par jauniem radījumiem Jēzū Kristū, (462) ne lai padotos savām agrākajām kāribām, bet lai, ticot Dieva Dēlam, sekotu Viņa pēdās, atstarotu Viņa raksturu un šķīstītu sevi, tā kā Viņš ir šķīsts. Lietas, ko viņi kādreiz ienīda, tagad tie mīlēja; un lietas, ko viņi kādreiz mīlēja, tagad tie ienīda. Lepnais un pašpaļāvīgais kļuva lēnprātīgs un no sirds pazemīgs. Iedomīgais un augstprātīgais kļuva nopietns un savaldīgs. Zaimotājs kļuva godbijīgs, dzērājs – atturīgs, un izvirtulis – šķīsts. Pasaules ārišķīgajai modei vairs nepievērsa uzmanību. Kristieši nemeklēja jaukumu no ārienes "matu pīšanā un zelta aplikšanā, vai drēbju apvilksnā", bet " (..) apslēpto sirds cilvēku, kam neiznīcīgs jaukums lēnā, klusā garā", kas ir "dārgs priekš Dieva". (1. Pēt. 3:3,4, Glika tulk.)

Atmodas izraisīja dziļu sirds pārmeklēšanas un pazemošanās darbu. Tās raksturojās ar svinīgiem,

nopietniem aicinājumiem un dziļi izjustu ieinteresētību par Kristus asinīm atpirktajiem ļaudīm. Vīri un sievietes lūdza un cīnījās ar Dievu par savu līdzcilvēku glābšanu. Tādu atmodu augļi atklājās ļaudīs, kas nevairījās no pašizliedzības un upura, bet priecājās, ka ir cienīgi Kristus dēļ ciest kaunu un smagus pārbaudījumus. Cilvēki redzēja pārmaiņu to dzīvē, kas atklāti atzina Jēzus vārdu. Viņu iespaids sabiedrību ietekmēja uz labu. Viņi sakrāja kopā ar Kristu un sēja, ļaujoties uz Svēto Garu, lai pļautu mūžīgu dzīvību.

Par viņiem varēja sacīt: "Jūs tikāt skumdināti uz atgriešanos (..). Jo dievišķas skumjas dod atgriešanās svētību, ko neviens nenožēlos; bet pasaulīgas skumjas nes nāvi. Jo, redziet, šīs skumjas – kādu rosību tās ir jūsos modinājušas, pat aizstāvēšanas, uztraukumu, bailes, ilgas, centību, vadīšanu! Katrā ziņā jūs esat pierādījuši, ka šinī lietā esat nevainīgi." (2. Kor. 7:9-11)

Tā strādā Dieva Gars. Bez Gara reformējošā darba nekas cits neliecinās, ka ir notikusi patiesa atgriešanās. (463) Ja grēcinieks pilda solījumu, atdod nolaupīto, atzīst savus grēkus un mīl Dievu un citus cilvēkus, tad viņš var būt drošs, ka ir atradis mieru ar Dievu. Tādi bija rezultāti, kas iepriekšējos gados sekoja reliģiskas atmodas laikiem. To augļi rādīja, ka pār šīm atmodām dus Dieva svētība – tiek glābti ļaudis un kļūst labāka visa cilvēce.

Tomēr daudzas jauno laiku atmodas stipri atšķiras no tām dievišķās žēlastības izpausmēm, kas Dieva kalpu pūles pavādīja agrākajos gados. Ir taisnība, ka tiek izraisīta plaša interese, daudzi atklāti apliecina atgriešanos un draudzes var ziņot par lielu pieaugumu, tomēr rezultāti nav tādi, kas liecinātu par atbilstošu izaugsmi patiesi garīgā dzīvē. Gaismas, kas uz īsu brīdi uzliesmo, drīz atkal izdziest, un tumsa pēc tam kļūst vēl dziļāka nekā iepriekš.

Pārāk bieži populārās atmodas tiek izsauktas, vērstoties pie iztēles, satraucot jūtas un apmierinot kāri pēc kaut kā jauna un pārsteidzoša. Tādā veidā mantotie cilvēki pavisam maz vēlas dzirdēt Bībeles patiesības un interesēties par praviešu un apustuļu liecībām. Ja reliģiskajā kalpošanā nav nekā sensacionāla, tad tā viņus nesaista. Vēsts, kas uzrunā nesatrauktu prātu, neatrod atsaucību. Dieva Vārda skaidrie brīdinājumi, kas attiecas tieši uz šo cilvēku mūžīgajām interesēm, paliek neievēroti.

Katrai patiesi atgrieztai dvēselei par dzīves galveno saturu kļūš attiecības ar Dievu un mūžīgām lietām. Bet kur mūsdienu populārajās baznīcās var redzēt svētīšanās garu un nodošanos Dievam? Atgrieztie neatsakās no lepnuma un pasaules mīlestības. Viņi nav labprātīgāki aizliegt sevi, uzņemties krustu un sekot lēnprātīgajam un pazemīgajam Jēzum vairāk kā pirms savas atgriešanās. Neticīgi un skeptiķi par reliģiju smejas, jo tik daudzi, kas nes ticīga cilvēka vārdu, nepazīst reliģijas pamatlikumus. Dievbijības spēks ir gandrīz pilnīgi atstājis daudzas baznīcas. Izbraukumi, baznīcas uzvedumi, baznīcas tirdziņi, izsmalcināti lūgšanu nami un izrādīšanās kāre ir noslāpējusi domas par Dievu. (464) Cilvēku prātu aizņem zemes īpašumi, manta un veikala lietas, bet mūžīgajām interesēm vairs tik tikko tiek pievērsta uzmanība.

Bet, neskatoties uz plašo atkāpšanos no ticības un dievbijības, šajās baznīcās vēl ir patiesi Kristus sekotāji. Pirms Zemi piemeklēs pēdējās Dieva sodības, Kunga ļaužu vidū būs tāda sākotnējās dievbijības atmoda, kāda nav redzēta kopš apustuļu laikiem. Pār Viņa bērniem izliesies Dieva Gars un spēks. Tanī laikā daudzi šķirsies no tām baznīcām, kurās mīlestība uz šo pasauli nomākusi mīlestību uz Dievu un Viņa Vārdu. Daudzi, kā sludinātāji, tā draudzes locekļi, priecīgi pieņems lielās patiesības, kurām Dievs līcis atskanēt šajā laikā, lai sagatavotu ļaudis uz Kunga otro atnākšanu. Dvēseļu ienaidnieks labprāt gribētu šo darbu aizkavēt; un, pirms nāks laiks, kad šādi kustībai jāparādās, viņš ar dažādiem viltojumiem centīsies to padarīt nepatīkamu. Tajās baznīcās, kurās viņš var pakļaut savai maldinošajai varai, sātans radīs Dieva sevišķu svētību izliešanās ilūziju, kad šķitīs, ka cilvēkos pamodusies liela reliģiska interese. Ļaužu pulki līksmoš, ka Dievs brīnišķīgi strādā viņu labā, kad patiesībā tas būs pavisam cita gara darbs. Ietērpies reliģiskā maskā, ļaunais centīsies iespaidot visu kristīgo pasauli.

Daudzās atmodās, kas notikušas pēdējos piecdesmit gados, lielākā vai mazākā mērā ir darbojušies tie paši iespaidi, kas nākotnē atklāsies daudz plašākās kustībās. Tiek uzbudinātas jūtas, patiesais sajaukts ar viltoto, kas viss ļoti labi kalpo cilvēku nomaldināšanai. Tomēr nevienam nav jātieks pieviltam. Dieva Vārda gaismā nav grūti saskatīt šo kustību raksturu. Kur vien cilvēki nevērīgi izturas pret Bībeles liecību vai novēršas no skaidrajām, dvēseli pārbaudošajām patiesībām, kas prasa pašizliedzību un atteikšanos no pasaules, tur mēs varam būt droši, ka Dievs tos nav vadījis. (465) Un, ņemot vērā paša Kristus sniegto norādījumu: "Pēc viņu augļiem jums tos būs pazīt" (Mat. 7:16), kļūst redzams, ka šīs kustības nav Dieva Gara darbs.

Savā patiesības Vārdā Dievs cilvēkiem ir devis atklāsmi par sevi, un visiem, kas to pieņem, tā būs kā vairogs pret sātana krāpšanām. Tieši to atziņu neievērošana ir atvērusi durvis ļaunumiem, kas tagad

plaši izplatās reliģiskajā pasaulē. No redzesloka lielā mērā ir pazaudēts Dieva likumu raksturs un svarīgums. Nepareiza izpratne par šo dievišķo priekšrakstu vērtību, mūžīgumu un to uzliktajām prasībām atgriešanās un svētošanās lietās cilvēkus ievedusi maldos, kā rezultātā pazeminājies dievbijības standarts baznīcā. Ar to arī izskaidrojams Dieva Gara un spēka trūkums mūsu laika atmodās.

Dažādās konfesijās izcili dievbijīgi vīri ir atzinuši un ļoti nožēlo šo faktu. Prof. Edvards A. Pārks, runājot par briesmām, kas tagad apdraud reliģiju, pareizi saka: "Viens no šī jaunuma avotiem ir tik mazā vēriba, ko veltī Dieva likumiem, runājot no kanceles. Agrākos laikos kancele sasauca ar sirdsapziņas balsi (...). Mūsu izcilākie sludinātāji, sekojot Meistara priekšzīmei un izvirzot priekšplānā bauslību ar tās priekšrakstiem un draudiem, savām uzrunām piešķīra apbrīnojamu spēku. Viņi atkārtoja abus lielos pamatlikumus, ka bauslība ir dievišķās pilnības noraksts un ka cilvēks, kurš nemīl bauslību, nemīl arī Evaņģēliju, jo bauslība, tāpat kā Evaņģēlijs, ir spogulis, kas atstaro Dieva patieso raksturu. Šīs briesmas noved pie nākamā kļūmīgā soļa, kad cilvēki nepietiekami novērtē grēka jaunumu, tā apjomu un kaitīgumu. Cik lielā mērā bauslis ir taisns, tik lielā mērā nepaklausība tam ir netaisna (...).

Jau minētajām briesmām jāpieskaita ieradums pietiekoši nenovērtēt Dieva taisnību. Modernajās kancelēs jūtama tieksme dievišķo taisnību šķirt no dievišķās bauslības, bet labvēlību pazemināt par vienkāršām jūtām un nevis izcelt to kā principu. (466) Jaunā teoloģijas prizma saskalda to, ko Dievs ir savienojis. Vai dievišķais likums pats par sevi ir labs vai ļauns? – Labs, bet tad arī taisnība ir laba, jo tā ir šī likuma īstenošana dzīvē. No ieraduma novērtēt par zemu dievišķo likumu un taisnību, kā arī cilvēka nepaklausības apjomu un vainu ļaudis viegli ieslīd ieradumā nepietiekami novērtēt žēlastības darbu, kas salīdzina mūsu grēkus." Tādā veidā cilvēki pazaudē izpratni par Evaņģēlija vērtību un nozīmi un drīz vien ir gatavi praktiski atstāt pašu Bībeli.

Daudzi reliģijas mācītāji apgalvo, ka Kristus ar savu nāvi esot baušļus atcēlis, un kopš tā brīža visi cilvēki atbrīvoti no likumu prasībām. Daži atkal bauslību attēlo kā smagu jūgu, pretstatā bauslības verdzībai izceļot Evaņģēlija sniegto brīvību.

Bet ne jau tā uz Dieva svēto likumu skatījās pravieši un apustuļi. Dāvids sacīja: "Es staigāšu brīvi, jo es rūpējos par Tavām pavēlēm." (Ps. 119:45) Apustulis Jēkabs, kas rakstīja vēl pēc Kristus nāves, uz dekalogu atsauca kā uz "ķēnišķīgo" un "pilnīgu svabadības likumu". (Jēk. 2:8; 1:25) Un Atklāsmes grāmatas sarakstītājs pus gadsimtu pēc krustā sišanas pasludināja svētību pār tiem, "kas Viņa baušļus dara", sakot, "lai viņiem vara ir pie dzīvības koka un lai viņi ieiet pa pilsētas vārtiem". (Atkl. 22:14)

Pretenzijas, ka Kristus ar savu nāvi būtu atcēlis Dieva Tēva likumus, ir bez pamata. Ja bauslību būtu bijis iespējams grozīt vai atcelt, tad Kristum, lai glābtu cilvēku no grēka soda, nevajadzētu mirt. Tieši Kristus nāve, kam nav nekā kopēja ar bauslības atcelšanu, pierāda, ka baušļi ir negrozāmi. Dieva Dēls nāca "paaugstināt bauslību un darīt to godājamu". (Jes. 42:21, angļu val.) Viņš sacīja: "Nedomājiet, ka Es esmu nācis atstāt bauslību"; "Iekams debess un zeme zudīs, nezudīs neviena, ne vismazākā, Rakstu zīmīte jeb raksta galiņš no bauslības." (Mat. 5:17,18) Un par sevi Viņš saka: "Man ir prieks dzīvot pēc Tava prāta, Mans Dievs, un Tavi likumi ir ierakstīti dziļi manā sirdī." (Ps. 40:9)

(467) Dieva likums pēc savas dabas ir negrozāms. Tas atklāj Autora gribu un raksturu. Dievs ir mīlestība, un Viņa likums ir mīlestība. Bauslības galvenie pamatlikumi ir mīlestība uz Dievu un mīlestība uz cilvēku. "Bauslības piepildījums ir mīlestība." (Rom. 13:10) Dieva raksturs ir taisnība un patiesība, un tāda ir arī Viņa bauslība. Dziesminieks saka: "Tava bauslība ir patiesība"; "visi Tavi baušļi ir taisni". (Ps. 119:142,172) Un apustulis Pāvils ziņo: "Bauslība kā tāda ir svēta, un bauslis kā tāds ir svēts, taisns un labs." (Rom. 7:12) Tādēļ bauslībai, kas ir Dieva prāta un gribas izpausme, jābūt tikpat mūžīgai, kāds ir tās Devējs.

Atgriešanās un svētošanas darbs panāk cilvēka salīdzināšanu ar Dievu, vadot to saskaņā ar dievišķās bauslības principiem. Iesākumā cilvēku radīja pēc Dieva līdzības. Tas dzīvoja pilnīgā saskaņā ar Dieva dabu un likumu; taisnības principi bija ierakstīti viņa sirdī. Bet grēks to atšķīra no viņa Radītāja. Tad tas vairs neatstaroja dievišķo līdzību. Viņa sirds sāka cīnīties pret Dieva bauslības principiem. "Jo miesas tieksme ir naidā ar Dievu: tā neklausā Dieva likumam, jo tā to nespēj." (Rom. 8:7) Bet "Dievs tik ļoti pasauli mīlēja, ka Viņš deva savu vienpiedzimušo Dēlu", lai cilvēks varētu tikt salīdzināts ar Dievu. Kristus nopelnā ir iespējams atjaunot saskaņu starp zemes bērnu un viņa Radītāju. Dievišķajai žēlastībai jāpārveido cilvēka sirds, viņam jāsaņem jauna dzīvība no augšienes. Šī pārmaiņa ir jaunpiedzimšana, bez kuras, saka Jēzus, tas "nevar redzēt Dieva valstību".

Lai cilvēks tiktu salīdzināts ar Dievu, viņam vispirms jāpārlicinās par grēku, jāredz, ka Viņš ir grēcinieks. Bet "grēks ir netaisnība" (1. Jāņa 3:4), tātad bauslības pārkāpšana, jo "bauslība dod grēka atziņu". (Rom. 3:20) Lai varētu ieraudzīt savu vainu, grēciniekam raksturs jāpārbauda ar Dieva taisnības lielo mērauklu. Tas ir kā spogulis, kas uzrāda taisna rakstura pilnību, sniedzot grēciniekam iespēju ieraudzīt trūkumus savā raksturā.

Bauslība cilvēkam atklāj viņa grēkus, bet tā nesagādā dziedniecības līdzekli. Apsolot paklausīgam dzīvību, tā tajā pašā laikā paziņo, ka pārkāpēja daļa būs nāve. (468) Vienīgi Kristus Evaņģēlijs spēj cilvēku glābt no grēka izsauktā nosodījuma, nomazgājot viņa traipus. Tad tam ar nožēlu jānāk Dieva priekšā, kura bauslību viņš ir pārkāpis, un jātic Kristum, Viņa salīdzinošajam upurim. Tā grēcinieks iegūst pagātnes pārkāpumu piedošanu un kļūst par dievišķās dabas dalībnieku. Tas paliek par Dieva bērnu, jo ir saņēmis bērniecības garu, kas viņam liek izsaukties: "Aba, Tēvs!"

Vai tagad tas drīkstētu brīvi pārkāpt Dieva bauslību? Pāvils saka: "Vai tad nu ar šo ticību atceļam Dieva likumu? Nekādā ziņā nē! – mēs Dieva likumu nostiprinām." (Rom. 3:31) "Kā lai mēs, kas grēkam esam miruši, vēl dzīvojam tajā?" (Rom. 6:2) Un Jānis paskaidro: "Šī ir Dieva mīlestība, ka turam Viņa baušļus, un Viņa baušļi nav grūti." (1. Jāņa 5:3) Jaunpiedzimšanā sirds tiek vadīta saskaņā ar Dievu, tātad saskaņā ar Viņa likumiem. Kad grēciniekā ir notikusi šī lielā pārmaiņa, tas ir pārgājis no nāves dzīvībā, no grēka – svētumā, no pārkāpumiem un sacelšanās – paklausībā un uzticībā. Ir beigusies vecā dzīve – atsvešināšanās no Dieva, un iesākusies jaunā – salīdzināšanās, ticības un mīlestības dzīve. Tā "bauslības taisnība" var tikt "piepildīta mūsos, kas nedzīvojam vairs miesai, bet garam". (Rom. 8:4) Tāds cilvēks atzīs: "Cik Tava bauslība man ir mīļa! To es pārdomāju ik dienas." (Ps. 119:97)

"Kunga likumi ir pilnīgi un atspirdzina dvēseli." (Ps. 19:8) Bez bauslības cilvēkam nemaz nav iespējams pareizi izprast Dieva skaidrību un svētumu, nedz arī ieraudzīt savu vainu un netīrību. Tad viņam trūkst īstas pārliecības par grēku, un tas neizjūt nožēlas un atgriešanās vajadzību. Nesaskatot savu kā Dieva bauslības pārkāpēja pazudušo stāvokli, cilvēks neredz nekādu vajadzību pēc Kristus salīdzinošajām asinīm. Pestīšanas cerība tiek pieņemta bez radikālas sirds pārmaiņas vai dzīves reformēšanas. Tādā veidā vairojas pavirši atgriešanās gadījumi, un draudzei pievienojas ļauzu pulki, kas nekad nav bijuši vienoti ar Kristu.

(469) Mūsdienu reliģiskajās kustībās izcila vieta tiek ierādīta maldīgām teorijām par svētošanos, kas radušās dievišķās bauslības atmešanas rezultātā. Šīs teorijas ir doktrināli nepareizas un praktiski ļoti bīstamas, un to vispārējā labvēlīgā uzņemšana liek mums izturēties divkārt uzmanīgāk, lai pareizi saprastu, ko Raksti māca par šo tematu.

Patiesa svētošanās ir Bībeles mācība. Apustulis Pāvils vēstulē draudzei Tesalonikā saka: "Tāda ir Dieva griba – lai jūsu dzīve būtu svēta (...)" (1. Tes. 4:3) Un viņš lūdz: "Pats miera Dievs lai jūs svētī caur cauri (...)" (1. Tes. 5:23) Bībele arī ļauj skaidri saprast, kas ir svētošanās un kā tā sasniedzama. Pestītājs par saviem mācekļiem lūdza: "Svētī tos Tavā patiesībā: Tavs Vārds ir patiesība." (Jāņa 17:17) Un Pāvils mācīja, ka ticīgajiem jābūt Svētā Gara svētītiem. (Rom. 15:16) Bet kāds tad ir Svētā Gara darbs? Jēzus reiz sacīja: "Kad Viņš nāks, Patiesības Gars, tas jūs vadīs visā patiesībā." (Jāņa 16:13) Un dziesminieks apliecina: "Tava bauslība ir patiesība." Vārds un Dieva Gars cilvēkiem uzrāda taisnības lielos principus, kas iemiesoti Viņa bauslībā. Un tā kā Dieva likums ir "svēts, taisns un labs" dievišķās pilnības noraksts, tad izriet, ka raksturs, ko veido paklausība šai bauslībai, būs svēts. Kristus ir tāda rakstura pilnīgs piemērs. Viņš saka: "Es esmu turējis sava Tēva baušļus." "(...) kas Viņam labpatīk, to Es daru vienmēr." (Jāņa 15:10; 8:29) Un Kristus sekotājiem jāklūst Viņam līdzīgiem – Dieva žēlastības spēkā tiem jāveido raksturs saskaņā ar Dieva svētās bauslības principiem. Tāda ir Bībelē atklātā svētošanās.

Šis darbs veicams vienīgi ticībā Kristum, ja sirdī mājō Dieva Gara spēks. Pāvils ticīgos pamāca: "Gādājiet ar bailēm un drebēšanu, ka topat svēti. Jo Dievs ir tas, kas jums dod gribu un veiksmi pēc ļabpatikas." (Filip. 2:12,13) Kristietis jutīs skubinājumus uz grēku, bet tas pastāvīgi pret tiem karos. Seit būs nepieciešama Kristus palīdzība. (470) Cilvēcīgais nespēks, savienojoties ar dievišķo spēku, tiks ticībā izsaukties: "Paldies Dievam, kas mums devis uzvaru caur mūsu Kungu Jēzu Kristu!" (1. Kor. 15:57)

Raksti arī skaidri norāda, ka svētošanās darbs ir progresējošs. Kad grēcinieks, pateicoties salīdzinošajām asinīm, atgriežoties atrod mieru ar Dievu, tad viņa kristīgā dzīve tikai iesākas. Tagad tam jāiet pretī pilnībai; jāuzaug "par pilnīgu vīru, pilnīgi Kristum līdzīgu". Apustulis Pāvils saka: "Vienu gan – aizmirdams to, kas aiz manis, tiekdamiem pēc tā, kas priekšā, es dzenos pretī mērķim, goda balvai – Dieva Debesu aicinājumam Kristū Jēzū." (Filip. 3:13,14) Un Pēteris mūsu priekšā atklāj pakāpienus, pa kuriem sasniedzama bibeliskā svētošanās: "Pielieciet visas pūles un parādiet savā

ticībā tikumu, bet tikumā atziņu, atziņā atturību, atturībā pacietību, pacietībā dievbijību, dievbijībā brālību, brālībā mīlestību (...). To darīdami, jūs nekad neklupsiet." (2. Pēt. 1:5-10)

Tie, kuri piedzīvojuši bībelisku svētošanos, savā garā būs pazemīgi. Līdzīgi Mozum tie būs skatījuši bijājamo svētuma Majestāti un ieraudzījuši savu paša necienīgumu pretstatā Bezgalīgā skaidrībai un ārkārtējai pilnībai.

Pravietis Daniēls bija patiesas svētošanās piemērs. Visu garo mūžu viņš uzticīgi kalpoja savam Meistaram. Viņš bija Debesīm "ļoti mīļš" vīrs. (Dan. 10:11) Tomēr šis godājamais pravietis nepretendēja uz savu skaidrību un svētumu, bet, aizlūdzot par tautu Dieva priekšā, sevi pielīdzināja tik grēcīgajam Izraēlam: "Mēs zemojamies Tava vaiga priekšā ar savām lūgšanām. Balstīdamies ne uz savu taisnību, bet cerēdami un paļaudamies uz Tavu lielo žēlastību. Mēs grēkojam un bijām bezdievīgi." Viņš atklāti atzīst: "Es (...) runāju un pielūdzu (...), izsūdzēju savus un savas tautas grēkus." Un, kad vēlāk citā reizē viņam parādījās Dieva Dēls, lai to pamācītu, Daniēls par to rakstīja: "Mans vaigs pazaudēja savu krāsu līdz nepazīšanai, un es kļuvu galīgi bezspēcīgs." (Dan. 9:18,15,20; 10:8)

(471) Kad Ījabs vētrā dzirdēja Kunga balsi, viņš izsaucās: Es "atzīstu sevi par vainīgu un nožēloju savu rīcību, būdams gatavs sēdēt pišļos un pelnos". (Īj. 42:6) Jesaja, redzot Kunga godību un dzirdot ķerubus apliecinām: "Svēts, svēts, svēts ir Kungs Cebaots!", izsaucās: "Vai man! Jo man ir jāiet bojā." (Jes. 6:3,5, Glikas tulk.) Pāvils pēc tam, kad bija aizrauts trešajās Debesīs un dzirdējis vārdus, ko cilvēkam nav iespējams izteikt, sevi novērtēja kā vismazāko no visiem svētiem. (2. Kor. 12:2-4; Ef. 3:8) Un mīļotais Jānis, kas reiz dusēja pie Jēzus krūtīm un skatīja Viņa godību, pakrita kā miris pie eņģeļa kājām. (Atkl. 1:17)

Kas staigās Golgātas krusta ēnā, tie nebūs augstprātīgi, tie arī nelielīsies ar bezgrēcīgumu. Viņi apzināsies, ka tas bija viņu grēks, kas Dieva Dēlam sagādāja tādas ciešanas, laužot Kunga sirdi, un šīs domas liks tiem izturēties ļoti pazemīgi. Tie, kas dzīvos vistuvāk Jēzum, visskaidrāk arī saskatīs, cik vāja un grēcīga ir cilvēce, viņu vienīgā cerība balstīsies uz krustā sistā un nāvi uzvarējušā Pestītāja nopelnu.

Svētošanās, kas tagad redzama reliģiskajā pasaulē, ir saistīta ar paaugstināšanās garu un Dieva bauslības neievērošanu, un tas pierāda, ka Bībeles reliģijai tā ir sveša. Tās aizstāvji apliecina, ka svētošanās esot acumirkļa darbs, kas tiem piešķirot pilnīgu svētumu vienīgi caur ticību. "Tikai ticiet," viņi saka, "un svētība jau pieder jums." Tālākas pūles no saņēmēja puses viņi uzskata par nevajadzīgām. Tajā pašā laikā tie noliedz arī Dieva bauslības autoritāti, apgalvojot, ka ir atbrīvoti no pienākuma ievērot likumus. Bet vai cilvēkiem būtu iespējams kļūt svētiem atbilstoši Dieva prātam un raksturam, nesaskaņojoties ar principiem, kas ir Viņa dabas un gribas izteiksme, kas atklāj to, kas Viņam labi patīk?

(472) Kāre pēc ērtas reliģijas, kas neprasa cīņu, pašizliedzību un šķiršanos no pasaules, ir padarījusi populāru doktrīnu "ticība un tikai ticība", bet ko saka Dieva Vārds? Apustulis Jēkabs apliecina: "Ko tas palīdz, mani brāļi, ja kāds saka, ka tam esot ticība, bet tam nav darbu? Vai ticība viņu var izglābt? (...) Vai tu gribi zināt, tukšais cilvēks, ka ticība bez darbiem ir nedzīva? Ābrahāms, mūsu tēvs, – vai ne no darbiem viņš tapa taisnots, ziedodams Īzāku, savu dēlu, uz altāra? Tu redzi, ka ticība ir līdzī darbojusies viņa darbiem, un tā darbos ticība ir tapusi pilnīga (...). Redziet, ka cilvēks top taisnots no darbiem un ne no ticības vien." (Jēk. 2:14-24)

Dieva Vārda liecība runā pret valdzinošo doktrīnu par ticību bez darbiem. Tā nav ticība, kas pretendē uz Debesu labvēlību, neizpildot noteikumus, par kuriem tiek piešķirta žēlastība, tā ir pārgalvība, patiesai ticībai pamats meklējams Rakstu apsolījumos un norādījumos.

Lai neviens sevi nepieviļ ar domu, ka ir iespējams kļūt svētam, apzināti pārkāpjot kādu Dieva prasību. Zināma grēka piekropšana apklusina Gara pārliecinošo balsi un atšķir dvēseli no Dieva. "Grēks ir bauslības pārkāpšana." Un "katrs, kas grēko (pārkāpj bauslību), nav Viņu redzējis, nedz Viņu atzinis". (1. Jāņa 3:6) Lai gan Jānis savās vēstulēs tik daudz kavējas pie mīlestības, viņš tomēr nevilcinās atklāt to cilvēku īsto dabu, kas pretendē uz svētumu, savā dzīvē pārkāpjot Dieva bauslību. "Kas saka: es esmu Viņu atzinis, bet netur Viņa baušļus, ir melis, un viņā nav patiesības. Bet kas Viņa vārdus tur, tanī patiesi Dieva mīlestība ir kļuvusi pilnīga." (1. Jāņa 2:4,5) Seit ir kritērijs ikviena cilvēka vārdos izteiktajai ticības apliecībai. Mēs nevaram uzskatīt par svētu kādu cilvēku, ja tas neatbilst Dieva vienīgajam svētuma standartam Debesīs un virs zemes. Ja cilvēki neizjūt morāles bauslības nozīmi, ja viņi noniecina Dieva priekšrakstus vai izturas pret tiem vieglprātīgi, (473) ja viņi pārkāpj kaut vienu vismazāko no šiem baušļiem un arī ļaudis tā māca, tad Debesu skatījumā viņiem nebūs nekādas vērtības, un mēs varam zināt, ka viņu pretenzijām nav pamata.

Un, ja kāds saka, ka viņš ir bez grēka, tad līdz ar to jau tiek dota liecība, ka tas, kurš to apgalvo, atrodas tālu no svētuma. Tas izskaidrojams ar pareizas izpratnes trūkumu attiecībā uz Dieva bezgalīgo skaidrību un svētumu, kā arī par to, kādiem jāklūst cilvēkiem, lai viņu dzīve atbilstu Dieva raksturam; tāds cilvēks sevi var uzskatīt par svētu tikai tāpēc, ka viņam nav nekādas izpratnes par Jēzus skaidrību un Viņa ārkārtīgo piemilību, kā arī par grēka briesmīgo grēcīgumu. Jo lielāks attālums starp cilvēku un Kristu un jo nepareizāka viņa izpratne par Dieva raksturu un Viņa personību, jo taisnāks tas pats sev var izlikties.

Rakstos atklātā svētošanās aptver visu cilvēka būtni – garu, dvēseli, miesu. Pāvils lūdza par tesalonīkiešiem, lai viss viņu "gars un dvēsele, un miesa (..) bezvainīgi top pasargāti uz mūsu Kunga Jēzus Kristus atnākšanu". (1. Tes. 5:23, Glikā tulk.) Vēl viņš ticīgajiem raksta: "Es jums lieku pie sirds, brāļi, Dieva žēlsirdības vārdā nodot sevi pašus par dzīvu, svētu, Dievam patīkamu upuri." (Rom. 12:1) Senā Izraēla laikā rūpīgi pārbaudīja katru dāvanu, ko pienesa par upuri Dievam. Ja upurējamā dzīvniekā atrada kādu vainu, to noraidīja, jo Dievs bija pavēlējis, ka upurim jābūt "bez vainas". Tā arī kristiešiem pavēlēts nodot savu miesu par "dzīvu, svētu, Dievam patīkamu upuri". Šī iemesla dēļ visi spēki jā saglabā iespējami vislabākajā stāvoklī. Katrs ieradums, kas vājina fiziskos vai garīgos spēkus, padara cilvēku nederīgu kalpošanai savam Radītājam. Un vai Dievs būs apmierināts ar kaut ko mazāku par vislabāko, ko mēs varam upurēt? Kristus sacīja: "Mīli Kungu, savu Dievu, no visas sirds." Tie, kas Dievu mīlēs no visas sirds, savā dzīvē vēlēšies Viņam kalpot vislabākā veidā un tādēļ pastāvīgi centīsies visus savas būtnes spēkus saskaņot ar likumiem, kas paaugstinātu viņu spējas darīt Dieva prātu. (474) Dāvanu, kuru tie sniedz savam Debesu Tēvam, viņi nevēlēšies atpraipīt vai vājināt ar ēstkāres un kaislību apmierināšanu.

Pēteris ieteic "atturēties no miesas kārībām, kas pret dvēseli karo". (1. Pēt. 2:11) Katrs grēcīgs apmierinājums notrulina spējas un paralizē prātu un garu, tā ka dievišķais Vārds uz sirdi spēj atstāt pavisam mazu iespaidu. Pāvils raksta korintiešiem: "Šķīstīsimies no visiem miesas un gara traipiem un tapsim pilnīgi svēti Dieva bijībā." (2. Kor. 7:1) Un Gara augļu sarakstam – mīlestībai, priekam, mieram, pacietībai, laipnībai, labprātībai, uzticamībai un lēnprātībai – viņš pievieno arī atturību. (Gal. 5:22,23)

Un tomēr, neskatoties uz šiem inspirētajiem vārdiem, cik daudzi, tā saucamie, kristieši vājina savus garīgos un fiziskos spēkus, dzenoties pēc peļņas vai pielūdzot modi, cik daudzi pazemo savu Dieva dāvāto vīrišķību ar rijību, vīna dzeršanu un aizliegtām baudām. Un baznīca nevis norāj šo ļaunumu, bet bieži pat atbalsta, izdabādama ēstkārei, tīkošanai pēc vieglas peļņas un mīlestībai uz izpriešām, lai tikai papildinātu savu mantu namu, kura apgādāšanai ar līdzekļiem mīlestība uz Kristu ir par vāju. Ja Jēzus šodien ieietu kādā baznīcā un ieraudzītu tur reliģijas vārdā rīkotos mielasus un nesvēto tirgošanos, vai Viņš neizraidītu šos svētuma apgānītājus, kā kādreiz no tempļa izraidīja naudas mijējus?

Apustulis Jēkabs saka, ka gudrība no augšienes ir "vispirms šķīsta". Vai viņš, sastapis cilvēkus, kas dārgo Jēzus vārdu izrunā ar tabakas atpraipītām lūpām, tādus, kuru elpa un visa būtne ir piesātināta ar šo smirdīgo vielu, kas vēl piesārņo debesu gaisu un spiež visus apkārtējos ieelpot indi, – vai viņš, saskāries ar Evaņģēlija skaidrībai tik pretēju rīcību, nenosauktu to kā "pasaules, dabas un velna" gudrību? Tabakas vergi, pretendējot uz pilnīgu svētumu, runā par savām cerībām uz Debesīm, bet Dieva Vārds skaidri saka, ka "tur neieies neviens, kas ir apgānīts". (Atkl. 21:27, Glikā tulk.)

(475) "Vai nezināt, ka jūsu miesa ir Svētā Gara mājoklis, kas ir jūsos, ko jūs esat saņēmuši no Dieva, un ka jūs nepiederat sev pašiem? Jo jūs esat dārgi atpirkti. Tad nu pagodiniet Dievu ar savu miesu." (1. Kor. 6:19,20) Tas, kura miesa būs Svētā Gara templis, sevi nekad nedarīs par postošu ieradumu vergu. Viņa spēki pieder Kristum, kas to atpircis ar savām asinīm. Un, ja viss, kas viņam ir, pieder Kungam, vai tad tas var palikt nevainīgs, izšķiežot šo viņam uzticēto mantu? Kristieši, kas tādi ir tikai vārda pēc, ik gadus izdod milzīgas summas nederīgu un postošu iegribu apmierināšanai, kamēr dvēseles iet bojā dzīvības Vārda trūkuma dēļ. Dievu aplaupa ar desmitiem un dāvanām, bet uz dzīvības spēkus ārdošu iekāru altāra tiek atdots vairāk, nekā palīdzot trūkumcietējiem vai atbalstot Evaņģēliju. Ja visi, kas saucas Kristus sekotāji, būtu patiesi svēti ļaudis, tad viņu līdzekļi netiktu izšķiesti, vergojot nevajadzīgām un pat kaitīgām iegribām, bet ieplūstu Kunga mantu namā, un arī paši cilvēki kļūtu par priekšzīmi citiem sātībā, pašizliedzībā un upuru pienešanā. Tad viņi būtu pasaules gaisma.

Pasaule ir nodevusies savu iegribu apmierināšanai. Pār ļaužu masām tagad valda "miesas kāriība, acu kāriība un dzīves lepnība". Bet Kristus sekotājiem jāpaklausa svētākam aicinājumam: "Izejiet no viņu vidus un nošķīrieties no tiem, sakā Kungs, un neaiztieciat neko, kas ir nešķīsts." Dieva Vārda gaismā mums ir tiesības sacīt, ka svētošanās nav īsta, ja tā nepanāk pilnīgu atsacīšanos no grēcīgajām

tieksmēm un pasaulīgajām kāribām.

Visiem, kas paklausa pavēlei: "Izejiet no viņu vidus un nošķirieties no tiem (..), un neaiztieciēt neko, kas ir nešķīsts," pieder Dieva apsolījums: "Es jūs pieņemšu, un Es būšu jums par Tēvu, un jūs būsit Man par dēliem un meitām – saka Kungs, Visuvaldītājs." (2. Kor. 6:17,18) Katram kristietim dota priekšrocība un uzlikts pienākums iegūt bagātus un pārpārim bagātus piedzīvojumus Dieva lietās. (476) "Es esmu pasaules gaisma," saka Jēzus, "kas seko Man, tas patiesi nēstaigā tumsā, bet tam būs dzīvības gaisma." (Jāņa 8:12) "Taisno taka mirdz kā rīta ausmas gaišums, kas kļūst arvien spilgtāks, līdz pilnīgi uzaust diena." (Sal. pam. 4:18) Katrs ticības un paklausības solis ved dvēseli tuvāk pasaules Gaismai, kurā "nav nekādas tumsas". Taisnības Saules spožie stari apspīd Dieva kalpus, un viņiem tie jāatstaro tālāk uz citiem cilvēkiem. Kā zvaigznes mums liecina, ka Debesīs ir liela gaisma, kuras kvēle darījusi tās spožas, tā kristiešiem jāliecina, ka Universa tronī atrodas slavas un atdarināšanas cienīgs Dievs. Kunga Gara jaukā īpašības, Viņa rakstura skaidrība un svētums atklāsies tālāk Viņa sekotājos.

Pāvils Vēstulē kolosiešiem apraksta Dieva bērniem dāvētās bagātās svētības. Viņš saka: "Mēs nemitējamies par jums Dievu lūgt un piesaukt, lai jūs topat piepildīti ar Viņa prāta atzišanu visā gudrībā un garīgā saprašānā; lai jūs cienīgi staigājiet Kungam par patikšanu, visā labā darbā augļus nesdami un pieaugdami Dieva atzišanā; ar visādu spēku spēcīgi būdami pēc Viņa godības varas visā pacietībā, lēnprātībā ar līksmību." (Kol. 1:9-11, Glika tulk.)

Apustulis atklāj arī savu vēlēšanos, lai brāļi Efesā varētu saprast kristiešu piedāvāto iespēju augstumu. Vispiemērotākā veidā viņš tiem norāda uz brīnišķīgo spēku un atzišanu, ko tie var saņemt kā Visaugstākā dēli un meitas. Viņu daļa ir "ar spēku tapt stiprinātiem caur Viņa Garu pie iekšķīgā cilvēka", būt iesakņotiem un pamatotiem mīlestībā, aptvert "līdz ar visiem svētiem, kāds platums un garums, un dziļums, un augstums, un atzīt Kristus mīlestību, kas ir daudz augstāka nekā visa saprašāna". Tomēr priekšrocību kulminācijas punktu apustuļa lūgšana sasniedz vārdos: lai tie tiktu piepildīti "ar visu Dieva pilnību". (Ef. 3:16-19, Glika tulk.)

(477) Šeit uzrādīti ticībā iegūstamo sasniegumu augstumi, ja mēs, izpildot Viņa prasības, uzticamies Debesu Tēva apsolījumiem. Mēs Kristus nopelnā drīkstam iet pie Bezgalīgās varaš troņa. "Viņš jau savu paša Dēlu nav saudzējis, bet To par mums visiem nodevis nāvē. Kā tad Viņš līdz ar to mums nedāvinās visas lietas?" (Rom. 8:32) Dievs savam Dēlam Svēto Garu deva bez mēra, un arī mēs varam dalīties šajā pilnībā. Jēzus saka: "Ja nu jūs, ļauni būdami, zināt dot saviem bērniem labas dāvanas, cik daudz vairāk jūsu Tēvs no Debesīm dos Svēto Garu tiem, kas Viņu lūdž?" (Lūk.11:13) "Ko jūs lūgsiet Manā vārdā, to Es darīšu." (Jāņa 14:14) "Lūdziet, tad jūs dabūsiēt, ka jūsu prieks būtu pilnīgs." (Jāņa 16:24)

Lai gan kristieša dzīvi vienmēr raksturo pazemība, tomēr to nevajadzētu saistīt ar grūtsirdību un sevis noniecināšanu. Katram ir tiesības staigāt tā, ka Dievs viņa dzīvi varētu atzīt par labu un svētīt. Mūsu Debesu Tēvs negrib, ka mēs pastāvīgi justos it kā nosodīti un staigātu kā pa tumsu. Nokārta galva un tikai ar domām par sevi pildīta sirds nav patiesas pazemības pierādījums. Mēs varam nākt pie Jēzus un tikt šķīstīti, lai bauslības priekšā stāvētu neapkaunoti un bez sirdsapziņas pārmetumiem. "Tad nu tiem, kas ir Kristū Jēzū, vairs nav nekādas pazudināšanas." (Rom. 8:1)

Kritušie Ādama bērni Jēzū kļūst par "Dieva bērniem". "Kā Tas, kas svētī, tā arī tie, kas tiek svētīti, visi ir no viena, tāpēc Viņš nekaunas tos saukt par brāļiem." (Ebr. 2:11) Kristieša dzīvi vienmēr vajadzētu piepildīt ticībai, uzvarai un priekam Dievā. "Ikviens, kas no Dieva dzimis, uzvar pasauli; un šī pati ir tā uzvarēšana, kas pasauli uzvar, proti, mūsu ticība." (1. Jāņa 5:4, Glika tulk.) Patiesi ir Dieva kalpa Nehemijas vārdi: "Kunga prieks ir jūsu stiprais patvērums." (Nehem. 8:10) Un Pāvils saka: "Priecājieties iekš Kunga vienmēr, es jums vēlreiz saku: Priecājieties!" (Filip. 4:4) "Esiet priecīgi vienmēr. (478) Lūdziet bez mitēšanās Dievu. Par visu esiet pateicīgi! Jo tāda ir Dieva griba Kristū Jēzū attiecībā uz jums." (1. Tes. 5:16-18)

Tādus augļus nes Bībelē atklātā atgriešanās un svētīšanās, un tieši tāpēc, ka kristīgā pasaule pārāk nolaidīgi izturas pret Dieva bauslībā izklāstītajiem taisnības lielajiem principiem, šie augļi tik reti kļūst redzami dzīvē. Tāpēc arī tik reti sastopams Dieva Gara dziļais un paliekošais darbs, kas iezīmēja agrāko gadu atmodas.

Mēs tiekam pārvērsti uzlūkojot. Un, ja šie svētie priekšraksti, kuros Dievs cilvēkiem atklājis sava rakstura pilnību un svētumu, tiek pamesti novārtā un ļaužu prāts piesaistīts cilvēciskām mācībām un teorijām, tad nemaz nav jābrīnās, ka draudzē izzūd dzīvā dievbijība. Kungs saka: "Tie atstājuši Mani, dzīvā ūdens avotu, un izraukuši sev akas, caurumainas akas, kas nepatur sevī ūdeni." (Jer. 2:13)

"Svētīgs tas cilvēks, kas neseko bezdievīgo padomam (..), bet kam prāts saistās pie Kunga baušļiem un kas dienām un naktīm domā par Viņa bauslību. Tāds ir līdzīgs kokam, kas stādīts pie ūdens upēm, kas savus augļus nes pareizā laikā un kam lapas nesavīst. Viss, ko viņš dara, tam labi izdodas." (Ps. 1:1-3) Tikai tad, kad Dieva bauslībai atkal tiks ierādīta tai atbilstošā vieta, Viņa apliecinošo ļaužu vidū būs iespējama pirmatnējās ticības un dievbijības atmoda. "Tā saka Kungs: Stājieties uz ceļiem un raugiet, un vaicājiet pēc tiem senajiem ceļiem, kurš tas labais ceļš, un staigājiet pa to, tad jūs atradīsiet dusu savai dvēselei." (Jer. 6:16, Glika tulk.)

28. IZMEKLĒŠANAS TIESA

[479]"Es skatījos," raksta pravietis Daniēls, "iekams krēsli tapa nolikti un Laiku Vecais apsēdās, kam drēbes bija baltas kā sniegs un galvas mati kā šķīsta vilna, Viņa krēsls bija kā uguns liesmas, un tā skrituļi bija degots uguns. Un no Viņa priekšas iztecēja uguns upe. Tūkstošu tūkstoši Viņam kalpoja, un desmit reiz tūkstošu tūkstoši stāvēja Viņa priekšā; tiesa tapa turēta, un grāmatas tapa atvērtas." (Dan. 7:9,10, Glika tulk.)

Tā pravieša skatam tika parādīta lielā un svinīgā diena, kad visas pasaules Tiesnesis izskatīs cilvēku raksturu un dzīvi un katram dos "atbilstoši viņa darbiem". Laiku Vecais ir Dievs Tēvs. Dziesminieks saka: "Pirms kalni radušies, pirms Zeme un pasaule radīta, Tu esi no mūžības uz mūžību, ak Dievs!" (Ps. 90:2) Tas ir Viņš, visas esamības pirmsākums un visu likumu Autors, kas vadīs šo tiesas sēdi. Lielajā tribunālā kā kalpotāji un liecinieki piedalīsies svētie eņģeļi, kuru skaits ir "desmit tūkstoš reiz desmit tūkstoši un tūkstošu tūkstoši".

"Un, raugi, Viens nāca debess padebešos kā Cilvēka Dēls un nāca pie Laiku Vecā, un tapa vests Viņa priekšā. Un Viņam tapa dota valdība un godība, un valstība, tā kā visiem ļaudīm, tautām un valodām Viņam jākalpo; (480) Viņa valdība ir mūžīga valdība, kas neiznīkst." (Dan. 7:13,14, Glika tulk.) Seit aprakstītā Kristus nākšana nav aina no Viņa otrās atnākšanas uz šo Zemi. Te Viņš ierodas pie Laiku Vecā, lai saņemtu valdību, godību un valstību, ko Viņam dos, kad Tas būs pabeidzis savu starpnieka darbu. Lūk, šo nākšanu, nevis Viņa otro adventi virs Zemes saskaņā ar pravietojumu vajadzēja gaidīt 2300 dienu noslēgumā, 1844. gadā. Debesu eņģeļu pavadīts, mūsu lielais Augstais Priesteris tad iegāja vissvētākajā vietā un tur stājās Dieva priekšā, lai cilvēka labā izpildītu savas kalpošanas darba pēdējo fāzi – veiktu izmeklēšanas tiesas darbu un salīdzinātu visus, kuriem vien būs tiesības salīdzināšanu saņemt.

Simboliskajā kalpošanā Salīdzināšanas dienas dievkalpojums drīkstēja piedalīties vienīgi tie, kuri bija nākuši Dieva priekšā, atzīstot, izsūdzot un nožēlojot savus grēkus, kas pēc tam ar grēku upura asinīm bija ienesti svētnīcā. Tāpat arī lielajā galīgās salīdzināšanas dienā un izmeklēšanas tiesā tiek izskatītas vienīgi Dievu atzīstošo cilvēku lietas. Bezdievīgo tiesāšana būs īpašs un atšķirīgs darbs, kas notiks vēlāk. "Noliktais laiks ir klāt, ka sods sākas pie Dieva nama. Bet, ja papriekš pie mums, kāds gals būs tiem, kas neklausā Dieva Ēvaņģēlijam?" (1. Pēt. 4:17)

Tiesas spriedumu nosaka Debesu grāmatas, kurās ierakstīti cilvēku vārdi un darbi. Pravietis Daniēls ziņo: "Tiesa tapa turēta un grāmatas tapa atvērtas." Atklāsmes grāmatas sarakstītājs, to pašu notikumu attēlojot, piebilst: "Tika atvērta vēl cita grāmata, tā ir dzīvības grāmata. Mirušie tika tiesāti pēc tā, kas rakstīts grāmatās, pēc viņu darbiem." (Atkl. 20:12)

Dzīvības grāmatā, sākot no pasaules iesākuma, ierakstīti visu to cilvēku vārdi, kas jebkad kalpojuši Dievam. (481) Jēzus saviem mācekļiem sacīja: "Priecājieties par to, ka jūsu vārdi ir ierakstīti Debesīs." (Lūk. 10:20) Pāvils runā par saviem uzticīgajiem līdzstrādniekiem, "kuru vārdi ir dzīvības grāmatā". (Filip. 4:3) Daniēls, skatoties uz bēdu laiku, "kāds vēl nav bijis", ziņo, ka Dieva ļaudis tiks izglābti, "visi, kas ierakstīti dzīvības grāmatā". (Dan. 12:1) Un apustulis Jānis saka, ka Dieva pilsētā ieies vienīgi tie, kuru vārdi "rakstīti Jēra dzīvības grāmatā". (Atkl. 21:27)

"Piemiņas grāmata ir rakstīta" Dieva priekšā, tajā atzīmēti labie darbi "tiem, kas Kungu bīstas, un tiem, kas Viņa vārdu piemin". (Mal. 3:16, Glika tulk.) Debesīs ir reģistrēti viņu ticībā teiktie vārdi un viņu mīlestības darbi. Uz to atsaucas Nehemija, kad viņš saka: "Piemini mani, mans Dievs, (..) un neizdeldi manu labdarīšanu, ko esmu darījis pie sava Dieva nama." (Nehem. 13:14, Glika tulk.) Dieva piemiņas grāmatā katrs taisnības darbs ir padarīts nemirstīgs. Tur uzticīgi atzīmēta katra atvairīta kārdināšana, katrs uzvarēts ļaunums, katrs maigs, līdzjūtībā teikts vārds. Tur pierakstīta katra uzpurēšanās, kā arī visas ciešanas un bēdas Kristus dēļ. Dziesminieks saka: "Manas žēlabas un nebaltās dienas Tu esi skaitījis! Manas asaras savācis savā traukā! Jā, patiesi, vai tās nav atzīmētas Tavā grāmatā?" (Ps. 56:9)

Tur atrodas arī cilvēku grēku pārskats. "Jo Dievs ikkatru darbu vedīs tiesā līdz ar visu, kas ir

apslēpts, vai tas labs vai ļauns." (Sal. māc. 12:14, Glika tulk.) "Par ikkatru veltīgu vārdu, ko cilvēki runās, tiem būs jāatbild tiesas dienā." Pestītājs sacīja: "Pēc saviem vārdiem tu tiks taisnots, un pēc saviem vārdiem tu tiks pazudināts." (Mat. 12:36,37) Arī apslēptie nolūki un motīvi ir nekļūdīgi reģistrēti, jo Dievs "cels gaismā, kas bija apslēpts tumsībā, un atklās siržu nodomus". (1. Kor. 4:5) "Redzi, Manā priekšā rakstīts (..) par jūsu noziegumiem un par jūsu tēvu noziegumiem kopā." (Jes. 65:6,7)

(482) Dieva priekšā tiek pārbaudīts katrs cilvēka darbs, un pēc tam reģistrēts kā uzticīgs vai neuzticīgs. Pretī katra vārdam Debesu grāmatās ar visstingrāko precizitāti atzīmēts katrs slikts izteiciens, katra savtīga rīcība, katrs neizpildīts pienākums un katrs slepens grēks, līdz ar visu māksloto izlikšanos. Pierakstošais eņģelis ir atzīmējis visus vērā neņemtos Debesu brīdinājumus vai rājienus, izšķīstos acumirkļus, neizlietotās izdevības, iespaidu, kas atstāts uz labu vai ļaunu, ar tā tālu sniedzošajām sekām.

Dieva bauslība ir tā mēraukla, pēc kuras tiesā pārbauda katra cilvēka raksturu un dzīvi. Gudrais vīrs saka: "Bīsties Dievu un turī Viņa baušļus, jo tas pienākas visiem cilvēkiem. Jo Dievs ikkatru darbu vedīs tiesā." (Sal. māc. 12:13,14) Un apustulis Jēkabs savus brāļus pamāca: "Tā runājiet un tā dariet kā tādi, ko tiesās svabadības likums." (Jēk. 2:12)

Tiem, kurus tiesā atzīs par cienīgiem, būs daļa taisno augšāmcelšanā. Jēzus sacīja: "Kas tiks atrasti par cienīgiem ieiet viņā dzīvē un uzcelties no nāves (..), tie ir līdzīgi eņģeļiem un ir Dieva bērni, būdami augšāmcelšanās bērni." (Lūk. 20:35,36) Un vēl, Viņš saka, ka "tie, kas labu darījuši", "izies pie augšāmcelšanās uz dzīvību". (Jāņa 5:29) Taisnie mirušie netiks uzmodināti pirms tiesas, kurā viņi tiek atzīti cienīgi celties augšā dzīvībai. Tātad tiesā, kur pārbaudīs viņu dzīvi un izlems tālāko likteni, tie paši nebūs klāt.

Jēzus tur būs kā viņu Aizstāvis, lai par tiem aizlūgtu Dieva priekšā. "Ja kāds krīt grēkā, tad mums ir aizstāvis Tēva priekšā – Jēzus Kristus, kas ir taisns." (1. Jāņa 2:1) "Jo Kristus nav iegājis rokām taisītā svētnīcā, patiesās attēlā, bet pašās Debesīs, lai tagad par mums parādītos Dieva vaiga priekšā." (Ebr. 9:24) "Tādēļ Viņš arī uz visiem laikiem var izglābt tos, kas caur Viņu pie Dieva nāk, vienmēr dzīvs būdams, lai Viņš tos aizstāvētu." (Ebr. 7:25)

(483) Līdz ar pārskatu grāmatas atvēršanu tiesā, Dieva priekšā tiek pārbaudīta visu to cilvēku dzīve, kas uzticējušies Jēzum. Sākot ar tiem, kas virs zemes dzīvoja pasaules vēstures pirmajos gadsimtos, mūsu Aizstāvis izskata katras sekojošās paaudzes lietas, beidzot pārbaudi ar dzīvajiem. Tiek nosaukts ikviena vārds, rūpīgi izmeklēta ikkatra lieta. Dažu cilvēku vārdi tiek pieņemti, citu atmesti. Ja pārskatu grāmatās atrod, ka kādam palikuši nenožēloti un nepiedoti grēki, tad tā vārds tiek izdzēsts no dzīvības grāmatas un viņa labie darbi – no piemiņas grāmatas. Kungs kādreiz sacīja Mozum: "To, kas pret Mani apgrēkojies, Es izdeldēšu no savas grāmatas." (2. Moz. 32:33) Un pravietis Ecēhiēls apliecina: "Kad taisnais nogriežas no savas taisnības un dara ļaunu (..), tad (..) nepieminēs arī vairs tos taisnos darbus, ko viņš darījis." (Ec. 18:24)

Pretī to cilvēku vārdiem, kas savus grēkus patiesi nožēlojuši un ticībā atsaukušies uz Kristus asinīm kā savu salīdzinošo upuri, Debesu grāmatās tiks ierakstīts – piedots, tādēļ ka viņi būs kļuvuši par Kristus taisnības līdzmantiniekiem un katrs varēs redzēt, ka to raksturs saskan ar Dieva bauslību, tāpēc arī viņu grēki tiek piedoti un izdzēsti un viņi paši atzīti par mūžīgās dzīvības cienīgiem. Kungs ar pravieti Jesaju saka: "Es, Es tas esmu, kas izdzēšu tavus noziegumus Manis paša dēļ un nepieminu tavus grēkus." (Jes. 43:25) Jēzus sacīja: "Kas uzvar, tas būs ģērbts baltās drēbēs, un Es viņa vārdu neizdeldēšu no dzīvības grāmatas, viņa vārdu Es apliecināšu Mana Tēva un Viņa eņģeļu priekšā." (Atkl. 3:5) "Tad nu ikvienu, kas Mani apliecinās cilvēku priekšā, to arī Es apliecināšu sava Tēva priekšā, kas ir Debesīs. Bet, kas Mani aizliegs cilvēku priekšā, to Es arī aizliegšu sava Tēva priekšā, kas ir Debesīs." (Mat. 10:32,33)

Vislielākā interese, ar kādu cilvēki seko laicīgu tribunālu lēmumiem, sniedz pavisam vāju priekšstatu par to aizraujošo līdzdalību, kas valda Debesu pagalmos, kad visas pasaules Soģa priekšā nāk dzīvības grāmatā ierakstīto cilvēku vārdi. (484) Dievišķais Vidutājs aizlūdz par visiem, kas uzvarējuši, pajaujoties uz Viņa asinīm, lai tiem tiktu piedoti grēki un viņi varētu atgūt zaudēto Ēdeni, lai tie tiktu kronēti par Viņa līdzmantiniekiem "sākotnējā valstībā". (Mih. 4:8) Krāpjot un kārdinot cilvēku, sātans bija cerējis izjaukt dievišķo plānu sakarā ar cilvēka radīšanu, bet Kristus tagad lūdz, lai šis nodoms tiktu piepildīts tā, it kā cilvēks nekad nebūtu kritis. Aizlūdzot par saviem ļaudīm, Viņš prasa ne tikai pilnīgu piedošanu un taisnošanu, bet arī līdzdalību Viņa godībā un vietu uz Viņa troņa.

Kamēr Jēzus aizlūdz par tiem, kas saņēmuši Viņa žēlastību, sātans Dieva priekšā tos apsūdz kā pārkāpējus. Lielais krāpnieks būs centies viņus novest neticībā un panākt, lai tie vairs nepajautos uz

Dievu, lai atšķirtos no Viņa mīlestības un pārkāptu Kunga bauslību. Pēc tam tas norāda uz viņu dzīves pārskatu, uz viņu rakstura trūkumiem, uz lielo atšķirību no Kristus, kas apkaunojusi viņu Radītāju un Pestītāju, uz visiem to grēkiem, kas izdarīti sātana kārdināšanu rezultātā un kuru dēļ tas tagad pieprasa tos par saviem pavalstniekiem.

Jēzus šo cilvēku grēkus neattaisno, bet norāda uz viņu grēku nožēlu un ticību, un, prasot tiem piedošanu, Viņš Tēva un svēto eņģeļu priekšā paceļ savas ievainotās rokas, sakot: "Es viņus pazīstu pēc vārda. Savu roku delnās es tos esmu ierakstījis." "Dievam patīkams upuris ir satriekts gars; salauztu un sagrauztu sirdi Tu, Dievs, nenoraidīsi." (Ps. 51:19) Un savu ļaužu apsūdzētājam Viņš atbild: "Lai Kungs tevi rāj, sātana, lai tevi rāj Kungs, kas Jeruzālemi izredzējis! Vai šī nav pagale, no uguns izrauta?" (Cak. 3:2, Glika tulk.) Uzticīgos sekotājus Kristus ietērps pats savā taisnībā, lai Viņš tos varētu vest Tēvam priekšā kā pagodinātu draudzi "bez traipa, bez krunkas vai cita tamlīdzīga trūkuma". (Ef. 6:27) Viņu vārdi atrodas dzīvības grāmatā, un par tiem ir teikts: "Viņi staigās ar Mani baltās drēbēs, jo viņi ir tā cienīgi." (Atkl.3:4)

(485) Tādā veidā pilnībā tiks īstenots Jaunās Derības apsolījums: "Es piedošu viņu noziegumus un nepiemīnēšu vairs viņu grēkus!" (Jer. 31:34) "Tanīs dienās un tanī laikā, saka Kungs, meklēs Izraēla noziegumus un Jūdas grēkus, bet tie nebūs vairs atrodamī." (Jer. 50:20) "Tanī dienā Kunga Zars būs par glītumu un par godu, un zemes Auglis par augstumu un krāšņumu Izraēla izglābtajiem. Un Ciānas atlikušie un Jeruzālemes atlicinātie taps nosaukti Viņam svēti, ikkatrs, kas Jeruzālemē rakstīts uz dzīvību." (Jes. 4:2,3, Glika tulk.)

Izmeklēšanas tiesas darbam un grēku izdzēšanai jātiek pabeigta pirms Kunga otrās atnākšanas. Tā kā mirušos tiesā, vadoties no tā, kas rakstīts grāmatās, tad cilvēku grēku izdzēšana nav iespējama līdz viņu lietas izskatīšanai. Apustulis Pēteris skaidri saka, ka ticīgo grēki tiks izdzēsti, "lai atspīgšanas laiki nāk no Kunga vaiga un lai Viņš Jēzu Kristu sūta". (Ap.d. 3:19,20, Glika tulk.) Kad izmeklēšana būs pabeigta, tad nāks Kristus un Viņa alga līdz ar Viņu, ikvienam atmaksāt pēc tā darbiem.

Ēnas kalpošanā augstais priesteris, salīdzinājies Izraēlu, iznāca ārā un svētīja draudzi. Tā arī Kristus, pabeidzis savu starpniecības darbu, parādīsies bez grēka "par pestīšanu" (Ebr. 9:28), lai savu gaidošo tautu aplaimotu ar mūžīgu dzīvību. Kā priesteris, šķīstīdams no grēka svētnīcu, ļaužu pārkāpumus izsūdzēja pār palaizāmā āža galvu, tā Kristus visus šos grēkus uzliks sātanam, grēka iniciatoram. Palaizāmo āzi, kurš nesa Izraēla grēkus, izveda "tuksnesī" (3. Moz.16:22); tāpat arī sātanu, kas nesīs visus grēkus, uz kuriem viņš pamudinājis Dieva ļaudis, tūkstoš gadus saistīs uz šīs Zemes, kas tad būs izpostīta un bez iedzīvotājiem, lai beidzot tas saņemtu pilnu grēka sodu ugunīs, kas iznīcinās visus bezdievīgos. (486) Tā tiks piepildīts lielais atpestīšanas plāns: grēks būs pavisam izskausts un izglābti visi, kas labprātīgi atteikušies no Jaunuma.

Izmeklēšanas un grēku izdzēšanas darbs iesākās pravietotajā laikā – 2300 dienu noslēgumā, tas ir, 1844. gadā. Visiem, kas jebkad pieņēmuši Kristus vārdu, jāiztur izmeklēšanas tiesas rūpīgā pārbaude. Kā dzīvajiem, tā mirušajiem jātiek tiesātiem "pēc tā, kas rakstīts grāmatās, pēc viņu darbiem".

Nenožēlotie un neatstātie grēki netiks piedoti un izdzēsti no pārskatu grāmatām, bet Dieva dienā liecinās pret šiem grēciniekiem. Savus Jaunos darbus cilvēki var darīt dienas gaismā vai nakts tumsā, tomēr tie vienmēr ir atklāti un skaidri redzami Viņam, par kuru mēs te runājam. Dieva eņģeļi ir bijuši liecinieki katram pārkāpumam, lai tos nekļūdīgi ierakstītu grāmatās. Grēku var aplāt, noliegt un apslēpt tēvam, mātei, sievai, bērniem un draugiem, var būt, ka nevienam citam, izņemot pašu vainīgo, nerodas pat visniecīgākās aizdomas par izdarīto Jaunumu, tomēr tas ir atsegts Debesu saprātīgo būtņu skatam. Vismelnākā nakts tumsa, visizsmalcinātākā maskēšanās nespēj apslēpt no Mūžīgā uztveres pat vienu nepareizu domu. Dievam ir precīzi pārskati par katru netaisnu rēķinu un katru negodīgu rīcību. Dievbijīga āriene Viņu nepieviļ. Viņš nekļūdās, novērtējot raksturu. Sirdī samaitātie var piekrāpt citus cilvēkus, bet Dievs redz aiz visām maskām un lasa iekšējo dzīvi.

Cik svinīga ir šī doma! Diena pēc dienas, mūžībā aizejot, atstāj savu pārskatu rakstu Debesu grāmatām. Reiz runātie vārdi, reiz darītie darbi nekad vairs nav atsaucami. Eņģeļi ir pierakstījuši gan labo, gan ļauno. Visvarenākais pasaules iekarotājs nespēj izvītrēt pat vienas vienīgas dienas ierakstu. Mūsu rīcībai, mūsu vārdiem, pat mūsu visapslēptākajiem motīviem – visam ir sava nozīme mūsu likteņa izšķiršanā uz labklājību vai iznīcību. (487) Lai gan mēs tos varbūt jau esam aizmirsuši, tie tomēr liecinās par labu attaisnošanai vai notiesāšanai.

Kā uz meistara noslīpētas un pulētas virsmas nekļūdīgi atspoguļojas sejas vaibsti, tā augšā esošajās grāmatās uzticīgi atzīmēts cilvēka raksturs. Tomēr cik maz gan ļaudis interesējas par šiem

ierakstiem, kurus tik uzmanīgi pētī Debesu būtnes. Ja varētu atvilkt priekškaru, kas redzamo pasauli šķir no neredzamās, un cilvēku bērni ieraudzītu eņģeli, kurš pieraksta katru vārdu un darbu, ar ko viņiem no jauna būs jāsastopas tiesā, cik daudz gan no tā, kas ik dienu tiek runāts, tad paliktu nepateikts, cik daudzi darbi paliktu nedarīti.

Tiesā rūpīgi pārbaudīs katra talanta izlietošanu. Kā mēs būsime izturējušies pret Debesu aizdoto kapitālu? Vai Kungs atnākot saņems savu īpašumu līdz ar augļiem? Vai spēkus – rokām, kājām un smadzenēm – mēs būsime tērējuši Dievam par godu un pasaulei par svētību? Kā mēs būsime izmantojuši savu laiku, spalvu, balsi, naudu un iespaidu? Kas tiek darīts Kristum trūcīgo, cietēju, bāriņu un atraitņu personā? Ja Dievs mūs ir aicinājis par sava Svētā Vārda uzglabātājiem, kā mēs esam izturējušies pret mums doto patiesības gaismu, lai cilvēki varētu saprast, kā izglābties? Vārdos izteiktai ticības apliecībai tad nebūs nekādas vērtības, par īstu tiks uzskatīta vienīgi darbos atklāta mīlestība. Tikai mīlestība kādu darbu padara vērtīgu Dieva skatījumā. Kungs pieņems un atalgos visu, kas darīts mīlestībā, lai cik mazs un niecīgs tas liktos cilvēku vērtējumā.

Debesu grāmatās ir redzama no citiem cilvēkiem apslēptā savtība. Tur pierakstīti pret tuvāko neizpildītie pienākumi un Pestītāja prasību aizmiršana. Tur cilvēki ieraudzīs, cik bieži laiks, domas un spēki, kas piederēja Kristum, ir atdoti sātānam. Bēdīgas ir šīs ziņas, ko eņģeļi nes uz Debesīm. Saprātīgas būtnes, kas saucas par Kristus sekotājiem, nodevušās laicīgu īpašumu raušanā un pasaulīgu izpriecu meklēšanā. (488) Naudu, laiku un spēkus upurē izrādīšanās kārei vai savu iegribu apmierināšanai, bet lūgšanām, Rakstu pētišanai, dvēseles pazemošanai un grēku atzīšanai tiek atvēlēti tikai īsi acumirkļi.

Mūsu prāta savaldzināšanai sātāns ir izdomājis neskaitāmus plānus, lai tikai mēs nedomātu par to darbu, ar kuru mums vajadzētu vispilnīgāk iepazīties. Virskrāpnieks ienīst lielās patiesības, kas stāsta par kādu salīdzinošu upuri un kādu visspēcīgu Vidutāju. Viņš labi zina, ka viņa lietā visu izšķirs cilvēka prāta novēršana no Jēzus un patiesības.

Tos, kas vēlas būt par Pestītāja starpniecības sniegto labumu līdzdalībniekiem, nekas nedrīkstētu kavēt viņu pienākumā – Dievu bīstoties, tiekties pēc pilnīga svētuma. Dārgās stundas viņiem vajadzētu veltīt nevis izpriecām, ārišķībām vai peļņas meklēšanai, bet gan nopietnām lūgšanām un dzīvības Vārda pētišanai. Dieva ļaudīm vajadzētu skaidri saprast patiesības par svētnīcu un izmeklēšanas tiesu. Katram personīgi nepieciešams iepazīties ar mūsu Augstā Priestera stāvokli un darbu. Citādi neviens nespēs rīkoties ticībā, kas šai laikā tik ļoti vajadzīga, nedz ieņemt vietu, kuru Dievs viņam paredzējis. Katram atsevišķam cilvēkam ir dvēsele, ko var izglābt vai pazaudēt. Katra cilvēka lieta reiz nonāks Debesu tiesā. Ikviens redzēs lielo Tiesnesi vaigu vaigā. Cik svarīgi tāpēc jau tagad pārdomāt svinīgo skatu par tiesas sākšanos un grāmatu atvēršanu, kad katrs, kā Daniēlam sacīts, dienu noslēgumā saņems savu daļu.

Visiem, kas iepazīnušies ar gaismu šinīs lietās, jāliecina citiem par lielajām patiesībām, kuras Dievs viņiem uzticējis. Debesu svētnīca ir tiešais centrs Kristus darbam cilvēku labā. Tas skar katru virs zemes dzīvojošo dvēseli. Tas iepazīstina ar glābšanas plānu, aizvedot mūs līdz pašam laika beigām un atklājot uzvarām vainagoto noslēgumu šajā cīņā starp taisnību un grēku. Tāpēc visaugstākā mērā svarīgi, lai katrs kristietis pilnīgi izpētītu šos tematus un būtu spējīgs atbildēt ikvienam, (489) kas jautā, kāds pamats mūsos esošajai ticībai un cerībai.

Kristus starpnieka darbs cilvēka labā augšā esošajā svētnīcā ir tikpat svarīga atpestīšanas plāna daļa kā Viņa nāve pie krusta. Ar upuri pie krusta Viņš iesāka darbu, kuru pēc augšāmcelšanās devās pabeigt Debesīs. Mums ticībā jānododas aiz priekšvara, kur "Jēzus par mums iegājis kā Ceļvedis". (Ebr. 6:20) Tur tagad mirdz gaisma, kas nāk no Golgātas krusta. Tur skaidrāk varam izprast atpestīšanas darba noslēpumus. Cilvēka glābšana Debesīm ir izmaksājusi bezgalīgi dārgi, un pienestais upuris atbilst pārkāptās bauslības visaugstākajām prasībām. Jēzus ir darījis pieejamu Tēva troni, un, pateicoties Viņa starpniecībai, tagad visu ticībā staigājošo cilvēku godīgās ilgas var nonākt Dieva priekšā.

"Kas savus pārkāpumus apklāj, tam tas neizdosies, bet, kas tos izsūdz un atstāj, tas dabūs žēlastību." (Sal. pam.28:13, Glikā tulk.) Ja tie, kas slēpj un attaisno savas kļūdas, varētu redzēt, kā sātāns par viņiem līksmo, kā ļaunais viņu rīcības dēļ izsmej Kristu un svētos eņģeļus, tad tie steigtos savus grēkus izsūdzēt un atstāt. Sātāns izlieto rakstura trūkumus, lai iegūtu kontroli pār visu cilvēka prātu, jo viņš zina, ka, ja šīs kļūdas tiks piekoptas, tad sekmes viņam neizpaliks. Tāpēc tas pastāvīgi cenšas Kristus sekotājus pievilt ar savu fatālo sofistiku, ka viņiem nav iespējams uzvarēt. Bet Jēzus aizlūdz ticīgo labā, norādot uz savām caururbtajām rokām un šausto miesu, un visiem, kas vēlas Tam sekot, Viņš saka: "Tev pietiek Manas žēlastības." (2. Kor. 12:9) "Nemiet uz sevi Manu jūgu, mācieties no Manis, jo Es esmu lēnprātīgs un no sirds pazemīgs, tad jūs atradīsiet atvieglojumu savām

dvēselēm." (Mat. 11:29,30) Tāpēc lai neviens neuzskata savas vainas par nedziedināmām. Dievs dos ticību un žēlastību to uzvarēšanai.

Mēs tagad dzīvojam lielajā salīdzināšanas dienā. Kamēr augstais priesteris ēnas kalpošanā izdarīja salīdzināšanas darbu Izraēla labā, tautai ar grēku nožēlu un pazemošanos vajadzēja sevi pārmeklēt Kunga priekšā, lai netiktu izdeldēta no saviem ļaudīm. (490) Līdzīgā veidā tagad, cilvēku pārbaudes laika nedaudzajās atlikušajās dienās, visiem, kas vēlas, lai viņu vārdi tiktu paturēti dzīvības grāmatā, vajadzētu pārmeklēt savas dvēseles Dieva priekšā, skumstot par grēku, to patiesi nožēlojot un atgriežoties. Ir nepieciešama dziļa un patiesa sirds pārbaude. Ir jānoliek nenopietnais un vieglprātīgais gars, kam nododas tik daudzi, tā saucamie, kristieši. Visiem, kuri vēlas uzvarēt ļaunās tieksmes, kas tiecas valdīt pār mums, priekšā stāv grūta cīņa. Sagatavošanās darbs ir personīgs darbs. Mēs netiekam glābti grupās. Viena cilvēka skaidrība un dievbijība nesegs šo īpašību trūkumu citā cilvēkā. Lai gan Dieva tiesas priekšā jāstājas visām tautām, tomēr katra atsevišķā cilvēka dzīves gājumu Kungs pārbaudīs tik sīki un rūpīgi, it kā neviena cita vairs nebūtu pasaulē. Ikvienam jātiec pārbaudītam un atrastam bez traipa un grumbas vai kādas citas vainas.

Cik svinīgas ir ar salīdzināšanas darba noslēgumu saistītās ainas! Cik ārkārtīgi nozīmīgas tur ietvertās intereses! Tagad notiek tiesa augšā esošajā svētnīcā. Šis process jau turpinās daudz gadu. Drīz – neviens nezina, cik drīz – sāks izskatīt šodien dzīvojošo cilvēku lietas. Dieva bijājamā klātbūtnē tiks pārbaudīts mūsu dzīves gājums. Sajā laikā, vairāk kā jebkad agrāk, jāņem vērā Pestītāja pamācība: "Pielūkojiet, esiet modrīgi, jo jūs nezināt, kad tas laiks ir." (Marka 13:33) "Ja tu nebūsi nomodā, Es nāksu kā zaglis, un tu nezināsi, kurā stundā Es nāksu pār tevi." (Atkl. 3:3)

Izmeklēšanas tiesas darbam beidzoties, visu liktenis būs izlemts uz dzīvību vai nāvi. Pārbaudes laiks beigsies īsi pirms Kunga parādīšanās debesu padebešos. Atklāsmes grāmatā, runājot par šo laiku, Kristus saka: "Kas netaisnību dara, tas lai joprojām netaisnību dara, un, kas ir apgānīts, tas lai joprojām ir apgānīts, un, kas ir taisns, tas lai joprojām ir taisns, un, kas ir svēts, tas lai joprojām ir svēts. (491) Un redzi, Es nāku drīz, un Mana alga līdz ar Mani ikvienam atmaksāt kā viņa darbs būs." (Atkl.22:11,12, Glika tulk.)

Taisnie un ļaunie vēl dzīvos virs zemes savās mirstīgajās miesās – cilvēki stādīs un cels, ēdīs un dzers, nemaz neapzinoties, ka augšā esošajā svētnīcā jau pasludināts galīgais un neatsaucamais spriedums. Arī pirms plūdu sākšanās, kad Noa jau bija iegājis šķirstā, Dievs viņu ieslēdza, bet bezdievīgie palika ārā, un vēl septiņas dienas, nezinot, ka viņu liktenis jau ir izlemts, ļaudis turpināja savu bezrūpīgo, izpriecas mīlošo dzīvi un izsmēja brīdinājumus par tuvojošos sodu. "Tāda," sacīja Kristus, "būs arī Cilvēka Dēla atnākšana." Klusi un nemanot kā zaglis pusnaktī, pienāks izšķirošā stunda, kas noteiks katra cilvēka likteni, uz visiem laikiem liedzot vainīgajiem kādreiz piedāvāto žēlastību.

"Tad nu esiet nomodā (..), ka Tas, piepeši nākdams, jūs neatrod guļam." (Marka 13:35,36) Ļoti bīstams var izrādīties to cilvēku stāvoklis, kuri, noguruši no cenšanās būt modriem, pakļaujas pasaules vilinājumiem. Tad, kad veikalnieks vēl dzīsies pēc savas peļņas, kad izprieču mīlētājs centīsies apmierināt savas iegribas, kad modes pielūdzēji rotās savus tērpus – jā, varbūt tieši tad visas zemes Soģis teiks vārdus: "Tu esi svērts svaru kausā un atrasts par vieglu." (Dan. 5:27)

29. ĻAUNUMA IZCELŠANĀS

[492] Grēka izcelšanās un tā pastāvēšanas iemesli daudziem sagādā grūti atrisināmas problēmas. Viņi redz ļaunā darbu ar tā drausmīgajām sekām – ciešanām un postu – un jautā, kā gan tas viss var notikt, ja augstākā vara pieder Dievam, kas ir bezgalīgs gudrībā, spēkā un mīlestībā? Seit pastāv noslēpums, kuru viņi nespēj izskaidrot. Un savā nezināšanā un šaubās tie paliek akli pret patiesībām, kas skaidri atklātas Dieva Vārdā un ir tik svarīgas viņu dvēseles izglābšanai. Daži, pētot grēka pastāvēšanas jautājumus, pūlas iespieties tādās lietās, kuras Dievs nekad nav atklājis, tādēļ viņi savām grūtībām tā arī neatrod atrisinājumu, un cilvēki, kam patīk šaubīties un kritizēt, te var saskaņāt iemeslu visu Svēto Rakstu atmešanai. Citi atkal šai lielajai ļaunuma problēmai neatrod apmierinošu atbildi tāpēc, ka tradīcijas un nepareizi izskaidrojumi ir aptumšojuši Bībeles mācību par Dieva raksturu, Viņa valdības dabu un principiem, kas nosaka Viņa izturēšanos pret grēku.

Nav iespējams izskaidrot grēka izcelšanos, lai ar to varētu dot pamatojumu tā pastāvēšanai. Tomēr gan par grēka izcelšanos, gan arī par tā izbeigšanos ir zināms pietiekoši daudz, lai visā Dieva rīcībā ar ļaunumu pilnīgi atklātos Viņa taisnība un labvēlība. (493) Rakstos nekas nav uzsvērts skaidrāk par to, ka Dievs nekādā veidā nav atbildīgs par grēka rašanos, ka nav notikusi nekāda patvaļīga dievišķās žēlastības atrašana un ka Debesu pārvaldības sistēmā nav bijis kāds trūkums, kas dotu iemeslu sacelšanās sākumam. Grēks ir kā iebrucējs, kura klātbūtnei nav pamatota iemesla. Tas ir noslēpums;

to attaisnot nozīmētu to aizstāvēt. Ja tam varētu atrast aizbildinājumu vai norādīt uz pastāvēšanas cēloni, tad tas vairs nebūtu grēks. Vienīgā grēka definīcija mums var būt tikai tā, kas dota Dieva Vārdā: tas ir "bauslības pārkāpšana", tas ir tāds princips, kas cīnās pret lielo mīlestības likumu, kurš atrodas dievišķās valdības pamatā.

Pirms Jaunuma iesākšanās visā Universā valdīja miers un labklājība. Viss notika pilnīgā saskaņā ar Radītāja gribu. Mīlestība pret Dievu bija pāri visam, un savstarpējā mīlestība nepazina negodīgumu. Kristus – Vārds, Dieva Vienpiedzimušais – bija viens ar Mūžīgo Tēvu – viens dabā, viens raksturā un visos nodomos –, vienīgā Būtne visā Universā, kas spēja iedziļināties ikkatrā Dieva nodomā un plānā. Ar Kristus starpniecību Tēvs darbojās Debesu būtņu radīšanā. "Viņā radītas visas lietas Debesīs (..) – gan troņi, gan kundzības, gan valdības, gan varas" (Kol. 1:16) –, un visas Debesis Kristum uzticējās tikpat pilnīgi kā Tēvam.

Tā kā mīlestības likums bija Dieva valdības pamats, tad visu radīto būtņu laime bija atkarīga no pilnīgas saskaņas ar tā lielajiem taisnības principiem. Dievs no saviem radījumiem šagaidīja mīlošu kalpošanu un tādu goda parādīšanu, ko var izraisīt Viņa rakstura saprātīga novērtēšana. Piespiesta padevība Viņam nepatīk, jo Viņš visiem ir dāvājis brīvu izvēli, lai katrs varētu kalpot labprātīgi.

Bet atradās viens, kurš savu brīvību izlietoja nelietīgi. Grēks sākās tieši pie tā, kuru Dievs kā nākošo pēc Kristus bija visvairāk pagodinājis un kurš spēkā un godības ziņā bija visaugstākais starp Debesu iemītniekiem. (494) Pirms krišanas Lucifers bija pirmais starp sedzošajiem ķerubiem, svēts un neaptraipīts. "Tā saka Dievs Kungs: Tu, kas biji pilnības paraugs, pilns gudrības un apveltīts ar vispilnīgāko skaistumu, tu biji Ēdenē, Dieva dārzā, visādi dārgakmeņi rotāja tavu tērpu (..). Tu biji svaids sargātājs ķerubs; Es biju tevi iecēlis; svētajā Dieva kalnā tu staigāji degošu akmeņu vidū. Tu biji skaidrs savos ceļos no tās dienas, kad tu tiki radīts, kamēr tevī atrada noziegumu." (Ec. 28:12-15, angļu tulk.)

Lucifers tā arī varēja palikt Dieva labvēlībā, visu eņģeļu pulku mīlēts un godāts, izlietojot savas cēlās spējas citu aplaimošanai un sava Radītāja slavēšanai. Bet, kā saka pravietis, "tava sirds bija palikusi lepna tava skaistuma dēļ, tu neklausīji vairs savai gudrībai aiz ārējā spožuma". (Ec. 28:17) Maz pamazām Lucifers sāka nodoties sevis izcelšanai. "Tādēļ tava sirds savā pašpaļāvībā iedomājusies, it kā tu būtu pats Dievs." (Ec. 28:6) "Tu gan domāji savā prātā: Es kāpšu debesīs un uzcelšu savu troņi augstu pār Dieva zvaigznēm, es nometīšos uz Saiešanas kalna pašos ziemeļos. Es uzkāpšu augstumos, es būšu kā pats Visaugstākais!" (Jes. 14:13,14) Lucifers vairs necentās panākt, lai Dieva radījumi vairāk par visu mīlētu un uzticētos savam Radītājam, bet viņu kalpošanu un pagodināšanu tagad pūlējās iegūt sev. Un, iekārojis godu, ko bezgalīgais Tēvs bija piešķīris savam Dēlam, eņģeļu virsnieks tiecās pēc varas, uz ko tiesības bija tikai Kristum.

Visas Debesis labprāt atstaroja Radītāja godu un sludināja Viņa tikumus. Un, kamēr Dievu tā godāja, visur valdīja miers un prieks. Bet tagad šo harmoniju aptraipīja nevienprātība. Pašpaaugstināšanās un kalpošana sev, kas tik pretēja Radītāja plānam, pamodināja jaunas nojautas būtnēs, kas agrāk vairāk par visu godāja Dievu. Debesu padome aicināja Luciferu visu pārdomāt. Dieva Dēls viņam rādīja Radītāja laipnību, varenību un taisnību, kā arī Viņa likumu svēto, negrozāmo dabu. (495) Dievs pats bija nodibinājis Debesīs valdošo kārtību, un, atkāpjoties no tās, Lucifers ne tikai apkaunotu savu Radītāju, bet arī pazudinātu pats sevi. Tomēr bezgalīgā mīlestībā un žēlastībā sniegtais brīdinājums pamodināja vienīgi vēl lielāku pretestības garu. Lucifers atļāva greisirdībai uz Kristu gūt virsroku un tādēļ savos nodomos kļuva tikai vēl apņēmīgāks.

Lepošanās ar savu krāšņumu baroja kāri pēc virsvaldības. Viņam piešķirto augsto godu Lucifers vairs nevērtēja kā Dieva dāvanu, un tas viņā neizraisīja nekādu pateicību Radītājam. Tas lepojās ar savu spožumu un augsto stāvokli, tiecoties līdzināties Dievam. Debesu pulki viņu mīlēja un godāja. Eņģeļi priecājās izpildīt viņa pavēles, jo tas bija apveltīts ar lielāku godību un gudrību nekā citi. Tomēr Dieva Dēlu visi atzina kā Debesu Valdnieku, spēkā un autoritātē vienādu ar Tēvu. Kristus bija līdzdalībnieks visos Dieva nodomos, kamēr Luciferam netika atļauts tādā mērā iedziļināties dievišķajos nolūkos. "Kāpēc," tagad jautāja šis varenais eņģelis, "Kristum jābūt visaugstākajam? Kāpēc Viņu godā vairāk par Luciferu?"

Atstājis savu vietu tiešā Dieva tuvumā, Lucifers sāka sēt neapmierinātības garu starp eņģeļiem. Tā, paslepus pūloties un kādu laiku neatklājot savus īstos nolūkus, ar šķietamu godbijību pret Dievu viņš centās modināt nepatiku pret likumiem, kas pārvaldīja Debesu būtnes, liekot saprast, ka tām uzlikti nevajadzīgi ierobežojumi. Tā kā eņģeļi jau pēc savas dabas bija svēti, tad viņš tos skubināja paklausīt pašiem sava saprāta balsij. Viņš centās pamodināt līdzjūtību pret sevi, norādot, ka Dievs, piešķirot Kristum augstāko godu, pret to izturējies ļoti netaisni. Viņš apgalvoja, ka, tiecoties pēc lielākas varas un ievēribas, tas negribot paaugstināt sevi, bet gan nodrošināt brīvību visiem Debesu iedzīvotājiem,

lai viņi tad varētu sasniegt augstāku stāvokli.

Dievs savā lielajā žēlastībā Luciferu ilgi pacieta. Kad tas pirmoreiz parādīja neapmierinātības garu, viņu tūlīt neatcēla no augstās vietas, un arī pat tad vēl ne, kad tas savas viltus pretenzijas sāka izteikt uzticīgajiem eņģeļiem. (496) Vēl ilgi viņš tika paturēts Debesīs. Atkal un atkal tam piedāvāja piedošanu, ja viņš nožēlotu savu vainu, atgrieztos un padotos Dievam. Lai viņu pārliecinātu par maldiem, tika veltītas tādas pūles, uz kādām spējīga tikai bezgalīga gudrība un mīlestība. Neapmierinātības garu Debesīs nekad agrāk nebija pazinūšas. Arī Lucifers pats sākumā nespēja saskatīt, uz kurieni viņš iet, tas neaptvēra savu jūtu patieso dabu. Bet, kad pierādījās, ka viņa neapmierinātībai nav pamata, Lucifers saprata, ka ir rīkojies nepareizi, ka dievišķās prasības ir taisnīgas un ka viņam šis taisnīgums jāatzīst visu Debesu priekšā. Ja viņš to būtu darījis, tad izglābtu pats sevi un daudzus eņģeļus. Šajā laikā tas vēl nebija kļuvis pilnīgi neuzticīgs Dievam. Lai gan viņš bija atstājis savu sargājošo ķeruba vietu, tomēr, ja labprāt atgrieztos pie Dieva, atzīstot Radītāja gudrību un piekrītot pildīt viņam paredzēto vietu Dieva lielajā plānā, tad tas atkal tiktu iecelts savā agrākajā amatā. Bet lepnums liedza padoties. Viņš stūrgalvīgi aizstāvēja savu izturēšanos, neatzīdams nekādas grēku nožēlas vajadzību, un lielajā cīņā pret Radītāju pilnīgi uzticējās tikai sev.

Tagad viņš visas savas gudrā prāta spējas veltīja krāpnieciskajam darbam, cenšoties iegūt viņam padoto eņģeļu simpātijas. Pat Kristus brīdinājumu un padomu viņš sagrozīja tā, lai tas kalpotu ļaunajiem un nodevīgajiem plāniem. Tiem, kas mīlošā uzticībā viņam bija visvairāk pieķērušies, sātans stāstīja, ka esot netaisni notiesāts un ka viņu necienot un ierobežojot tā brīvību. No Kristus vārdu nepareizas iztulkošanas viņš tālāk pārgāja uz to sagrozīšanu un tiešiem meliem, apsūdzot Dieva Dēlu nodomā viņu pazemot Debesu iedzīvotāju priekšā. Viņš nepareizi izskaidroja arī savu nostāju pret uzticīgajiem eņģeļiem. Visus, kurus tas nespēja novērst no Dieva un dabūt pilnīgi savā pusē, viņš apvainoja vienaldzībā pret Debesu būtņu interesēm. (497) Tos, kas palika uzticīgi Dievam, viņš tagad apsūdzēja tieši tajā darbā, ko pats darīja, un, lai pamatotu savu nostāju pret Dievu par viņam nodarīto netaisnību, ķērās pie Radītāja vārdu un rīcības motīvu sagrozīšanas. Ar viltīgiem argumentiem attiecībā uz Dieva nolūkiem viņš centās novest apmulsumā eņģeļus, visu vienkāršo ietinot noslēpumainībā un ar mākslotiem sagrozījumiem tiecoties apšaubīt pat Jehovas visskaidrākos izteicienus. Augstais stāvoklis, kurā viņš tik cieši bija saistīts ar dievišķo pārvaldības sistēmu, viltnieka izskaidrojumiem piešķīra ievērojami lielāku spēku, tā ka daudzi tika pamudināti pievienoties dumpim pret Debesu Autoritāti.

Dievs savā gudrībā ļāva sātanam šo darbu turpināt, līdz neapmierinātības gars izauga par atklātu sacelšanos. Lai ikviens varētu saskatīt šo plānu patieso dabu un mērķus, vajadzēja ļaut tiem pilnīgi attīstīties. Kā svaidīts ķerubs Lucifers tika ļoti cienīts; Debesu būtnes viņu mīlēja un pakļāvās tā iespaidam. Dieva valdība aptvēra ne tikai Debesu iemītniekus, bet arī visas Viņa radītās pasaules; un sātans plānoja, ka, ja tam izdotos pamudināt uz sacelšanos Debesu eņģeļus, tad viņš to varētu panākt arī uz citām pasaulēm. Šavu nolūku īstenošanai viņš ar viltu un krāpšanu nepareizos uzskatus parādīja pavisam citā gaismā. Šis būtnes spējas pievilt bija ļoti lielas, un zināmas priekšrocības tas ieguva arī ar maskēšanos melu aizsegā. Pat uzticīgie eņģeļi nespēja pilnībā saskatīt viņa raksturu, lai saprastu, kur novedīs šī pretošanās.

Lucifers tika ļoti godāts, un visi viņa darbi bija ietērpti tādā noslēpumainībā, ka pat eņģeļiem bija grūti atklāt tā nolūku īsto raksturu. Grēks, kamēr tas vēl nebija pilnīgi attīstījies, nelikās ļauns. Agrāk Dieva Universā nekas tamlīdzīgs nebija noticis, un svētās būtnes nemaz nenojauta ļaunuma dabu. Tās nespēja saskatīt briesmīgās sekas, ko izraisītu dievišķo likumu neievērošana. Sākumā sātans savu darbu vēl slēpa zem šķietamas uzticības Dievam. Viņš apgalvoja, ka tiecas pēc Dieva goda paaugstināšanas, Viņa valdības stabilitātes un visu Debesu iedzīvotāju labklājības. (498) Iedvesdams sev padoto eņģeļu prātā neapmierinātību, tas izlikās pūlamies šo neapmierinātību novērst. Savu apgalvojumu, ka Dieva pārvaldības veidā un likumos vajadzīgas izmaiņas, viņš aizbildināja ar nepieciešamību saglabāt saskaņu un vienprātību Debesīs.

Cīņā pret grēku Dievs varēja izlietot tikai taisnību un patiesību. Sātans izmantoja to, ko Dievs nevarēja, – glaimus un viltu. Viņš centās sagrozīt Dieva vārdus un eņģeļu priekšā nepareizi parādīt Viņa valdības plānus, apgalvodams, ka, pakļaujot Debesu iedzīvotājus likumiem un noteikumiem, Dievs nav rīkojies taisni, ka, prasot no saviem radījumiem padevību un paklausību, Viņš pats centies paaugstināties. Tāpēc Debesu iedzīvotājiem un arī visu citu pasaulu iemītniekiem vajadzēja pierādīt, ka Dieva valdība ir taisnīga un Viņa likumi pilnīgi. Sātans bija radījis iespaidu, it kā viņš meklētu Universa labklājību. Tāpēc visiem vajadzēja iepazīties ar varmākas īsto raksturu un nolūkiem. Viņam tika dots laiks, lai sevi izteiktu bezdievīgajos darbos.

Nesaskaņās, ko Debesīs izraisīja viņa paša rīcība, sātans vainoja Dieva likumus un valdību. Viņš paziņoja, ka viss ļaunums rodas dievišķās pārvaldes sistēmas rezultātā. Viņš apgalvoja, ka vēloties

uzlabot Jehovas likumus. Tādēļ arī vajadzēja ļaut atklāties viņa prasību dabai, lai kļūtu redzami viltnieka ierosināto dievišķo likumu izmaiņu rezultāti, lai viņa paša darbs dotu galīgo spriedumu. Jau no paša sākuma sātans visiem centās ieskaidrot, ka nav dumpinieks, tādēļ Universam kādreiz vajadzēja redzēt šo krāpnieku atmaskotu.

Pat vēl tad, kad jau bija izlemts, ka Debesīs viņš vairs ilgāk nevar palikt, Bezgalīgā Gudrība sātanu neiznīcināja. Tā kā Dievam var būt patīkama tikai kalpošana mīlestībā, tad Viņa radījumu uzticībai jābalstās uz pārliecību par Radītāja taisnību un labvēlību. Debesu iemītnieki un citu pasaulu iedzīvotāji, būdami nesagatavoti aptvert grēka dabu un sekas, sāтана iznīcināšanā tajā laikā nespētu saskatīt Dieva taisnību un žēlastību. (499) Ja viņa esamību tūlīt pārtrauktu, tad citi Dievam kalpotu vairāk bailu dzīti, nekā mīlestībā. Krāpnieka iespaids nebūtu pilnīgi iznīcināts, un sacelšanās gars galīgi novērst. Ļaunumam vajadzēja atļaut nobriest. Lai uz mūžīgiem laikiem nodrošinātu Universa labklājību, sātanam vajadzēja vēl pilnīgāk atklāt savus principus, līdz visas radītās būtnes varētu ieraudzīt patiesā gaismā viņa pret dievišķo vadību vērstās apsūdzības, tā ka Dieva taisnība un žēlastība, kā arī Viņa likumu nemainīgums vairs nekad netiktu apšaubīts.

Sātana sacelšanās darbam vajadzēja kļūt par mācību Universam visos nākamajos laikmetos, par pastāvīgu liecību grēka dabai un tās briesmīgajām sekām. Sātana valdīšanai, tās ietekmei uz cilvēkiem un eņģeļiem jārāda, kādi būs augļi dievišķās autoritātes noraidīšanai. Tai jāliecina, ka visa Dieva radījumu labklājība ir saistīta ar Viņa bauslību un pārvaldību. Tādā veidā šim briesmīgās sacelšanās mēģinājumam vajadzēja kļūt par mūžīgu aizsarglīdzekli visām svētām un saprātīgām būtnēm, lai tās turpmāk pasargātu no pievilšanās attiecībā uz likumu pārkāpšanas raksturu un glābtu no grēka un tam sekojošā soda.

Līdz pašam cīņas noslēgumam Debesīs lielais uzurpators turpināja sevi attaisnot. Kad tika paziņots, ka tas līdz ar visiem saviem līdzjutējiem jāizraida no Debesu svētlaiques mājokļiem, dumpinieku vadonis nekautrējās Radītāja likumiem izteikt atklātu nicināšanu. Viņš atkārtoja savu apgalvojumu, ka eņģeļiem nav nepieciešama nekāda pārraudzība, ka tiem vajagot atļaut brīvi sekot savai gribai, jo tā viņus vienmēr vadišot pareizi. Lucifers apsūdzēja dievišķos likumus kā viņu brīvības ierobežojumu un paziņoja, ka vēlas panākt bauslības atcelšanu, jo, atbrīvoti no šiem ierobežojumiem, Debesu pulki varēsot sasniegt daudz augstāku un krāšņāku eksistences pakāpi.

(500) Atbildību par sacelšanos sātans ar saviem piekritējiem vienprātīgi uzvēla Kristum, apliecinot, ka, ja tie nebūtu norāti, tad nekad nebūtu sacēlušies. Tā stūrgalvīgi un izaicinoši savā neuzticībā, velti cenšoties gāzt Dieva valdību, tomēr zaimojoši izlikdamies par nomācošās varas nevainīgiem upuriem, sacelšanās vadonis ar saviem līdzjutējiem beidzot tika izraidīti no Debesīm.

Tas pats gars, kas izraisīja sacelšanos Debesīs, vēl joprojām iedvesmo neapmierinātību virs zemes. Sātans pie cilvēkiem turpināja lietot to pašu politiku, kuru tas bija izmantojis attiecībā uz eņģeļiem. Viņa gars tagad valda nepaklausības bērnos. Līdzīgi viņam tie cenšas noārdīt Dieva likumu ierobežojumus un apsola cilvēkiem brīvību ar bauslības priekšrakstu pārkāpšanu. Grēka norāšana vēl vienmēr pamodina naidu un pretestību. Kad Dieva brīdinošās vēstis skar sirdsapziņu, sātans cilvēkus mudina sevi attaisnot un grēcīgajā rīcībā meklēt citu līdzjūtību. Savu kļūdu labošanas vietā viņi uzkurina naidu pret norājēju, it kā tas būtu visu grūtību vienīgais cēlonis. No taisnā Ābela dienām līdz mūsu laikam visi, kas vien uzdrīkstējušies nosodīt grēku, ir sastapušies ar to pašu garu.

Sātans cilvēkus vadīja uz nepaklausību tādā pašā veidā, kā viņš rīkojās Debesīs, – nepareizi attēlojot Dieva raksturu un liekot viņu uzskatīt par bargu un tirānisku valdnieku. Un, kad tas savu bija panācis, tad viņš apgalvoja, ka cilvēka krišanās vainojami Dieva netaisnie ierobežojumi, kas arī viņam pašam likuši sacelties pret Radītāju.

Bet Mūžīgais pats dod liecību par savu raksturu: "Kungs, Kungs, apžēlošanās un žēlastības Dievs, pacietīgs un bagāts žēlsirdībā un uzticībā, kas tūkstošiem saglabā žēlastību, piedod noziegumus, pārkāpumus un grēkus, bet arī neatstāj nevienu nesodītu." (2. Moz. 34:6,7)

Izraidot sātanu no Debesīm, Dievs deklarēja savu taisnību un saglabāja troņa godu. Bet, kad cilvēks apgrēkojās, pakļaujoties šī ārkārtējā gara viltībām, tad Dievs pierādīja savu mīlestību, kritušās cilvēces vietā nododot nāvē Vienpiedzimušo Dēlu. (501) Salīdzināšanas darbā atklājas Dieva raksturs. Kristus ir varens pierādījums visam Universam, ka Lucifera izvēlētajā grēka ceļā nekādā ziņā nav vainojama Dieva pārvaldības sistēma.

Lielā pievilēja raksturs tika atmaskots cīņā starp Kristu un sātanu Pestītāja zemes dzīves un darbu laikā. Nekas tik ietekmīgi Debesu eņģeļos un visā uzticīgajā Universā nespēja izdzēst pēdējās līdzjūtības paliekas pret sātanu, kā viņa nežēlīgā cīņa pret pasaules Glābēju. Nekaunīgā zaimošana,

prasot, lai Kristus to pielūdz, iedomīgā pārgalvība, nesot Jēzu uz kalna virsotni un tempļa jumta galu, jaunprātīgais nodoms, kas atklājās skubinājumos mesties lejā no šī galvu reibinošā augstuma, nekad nerimstošais niknums, vajājot Viņu no vienas vietas uz otru un iedvesmojot priesteru un ļaužu sirdis noraidīt Dieva valstību un beidzot kliegt: "Sit Viņu krustā! Sit Viņu krustā!" – tas viss Universu ļoti pārsteidza un izsauca sašutumu tā iemītniekos.

Tas bija sātans, kas pasauli pamudināja noraidīt Kristu. Lai panāktu Jēzus iznīcināšanu, ļaunuma lielkungs izmantoja visu savu spēku un viltību, jo viņš redzēja, ka Pestītāja žēlastība un mīlestība, Viņa līdzjūtība un žēlojošais maigums pasaulei atklāj Dieva raksturu. Sātans apstrīdēja katru Dieva Dēla izvirzīto prasību, par saviem aģentiem izlietodams cilvēkus, lai Pestītāja dzīvi piepildītu ar ciešanām un bēdām. Viltīgā gudrība un meli, ar ko tas centās kavēt Jēzus darbu, nepaklausības bērnos parādītais naidis, briesmīgie apvainojumi pret Personu, kuras dzīve bija ne ar ko nesalīdzināma laipnība un labvēlība – tas viss nāca no sen lolotas atriebības kāres. Skaudības un ļaunuma, atriebības un naida slēptās ugunis pret Dieva Dēlu viskarstāk uzvirvoja Golgātā, kad visas Debesis šo skatu vēroja klusās šausmās.

Pienesis vislielāko upuri, Kristus pacēlās Debesīs, tomēr atteicās pieņemt eņģeļu pielūgšanu, pirms nebija izteicis lūgumu: "Es gribu, lai, kur Es esmu, arī tie ir pie Manis, ko Tū Man esi devis." (Jāņa 17:24) (502) Tad neizsakāmā mīlestībā un spēkā no Tēva troņa nāca atbilde: "Lai Viņu pielūdz visi Dieva eņģeļi!" (Ebr. 1:6) Jēzu nekas nebija aptraipījis. Pazemošanās bija beigusies, upuris bija pienests, un Viņam tika dots vārds, kas iet pāri visiem vārdiem.

Tagad sātana vainu vairs ne ar ko nevarēja aizbildināt. Tas bija atklājis savu īsto meļa un slepkavas raksturu. Nav šaubu, ka to pašu garu, ar kādu tas valdīja pār viņa varā esošajiem cilvēku bērniem, tas būtu parādījis, arī vadot Debesu iedzīvotājus, ja tikai viņam tas tiktu atļauts. Krāpnieks bija apgalvojis, ka Dieva likumu pārkāpšana atnesīsot brīvību un augstāku stāvokli, bet tagad kļuva skaidri redzams, ka sekas var būt tikai verdzība un pagrimums.

Sātana melīgās apsūdzības pret dievišķo raksturu un Dieva valdību tagad parādījās īstajā gaismā. Lucifers bija apvainojis Dievu, ka, prasot no saviem radījumiem padevību un paklausību, Viņš meklē tikai savu godu un slavu, un apgalvoja, ka Radītājs, vēloties redzēt pašaielīdzību no citiem, Pats tomēr nekur neaizliedzas un nenes nekādus upurus. Tagad atklājās, ka kritušās un grēcīgās cilvēces glābšanai Universa Valdnieks bija pienesis vislielāko upuri, kādu vien mīlestība spēja sniegt, "jo Dievs bija Kristū, salīdzinādams pasauli ar sevi". (2. Kor. 5:19) Kļuva skaidri redzams, ka, iekārojot godu un augstāku varu, Lucifers bija atvēris durvis grēka ienākšanai, bet, lai grēku iznīcinātu, Kristus pats pazemojās un kļuva paklausīgs līdz nāvei.

Dievs uzsvēra savu riebumu pret sacelšanās principiem. Gan sātana notiesāšanā, gan cilvēka izpirkšanā visas Debesis redzēja atklājamies Radītāja taisnību. Lucifers paziņoja, ka, ja Dieva likums ir negrozāms un sodu par tā pārkāpšanu nevar atlaist, tad katram pārkāpējam uz visiem laikiem jāatņem tiesības uz Radītāja labvēlību. Viņš bija apgalvojis, ka grēcīgā cilvēce vairs nav glābjama un tāpēc ir viņa likumīgs laupījums. Bet Kristus nāve liecināja par labu cilvēkiem, un šī liecība nebija apgājama. (503) Bauslības sods krita uz Viņu, kurš bija līdzīgs Dievam, un cilvēks līdz ar to varēja brīvi pieņemt Kristus taisnību, ar grēku nožēlu un pazemošanos iegūstot uzvaru, kā Dieva Dēls to bija ieguvis, uzvarot sātanu. Tā Dievs ir un paliek taisns un var attaisnot ikvienu, kas tic Jēzum.

Bet ne tikai cilvēka atpestīšanas dēļ Kristus nāca virs Zemes ciest un mirt. Viņš nāca "paaugstināt bauslību" un "darīt to godājamu". Ne tikai tāpēc, lai šīs pasaules iedzīvotāji cienītu baušļus tā, kā to vajadzēja darīt, bet ikvienai planētai Universā vajadzēja pierādīt, ka Dieva likumi ir negrozāmi. Ja to prasības varētu atcelt, tad Dieva Dēlam nevajadzētu atdot savu dzīvību šo baušļu pārkāpšanas salīdzināšanai. Kristus nāve pierāda to nomainīgumu. Un upuris, kuru grēcinieku glābšanai Tēvam un Dēlam lika pienest bezgalīga mīlestība, visam Universam uzskatāmi parāda, ka nekas mazāks par šo izpirkšanas plānu to nespēja panākt un ka Dieva likumu un valdības pamats ir taisnība un žēlastība.

Pēdējā tiesas dienā kļuvis redzams, ka grēka pastāvēšanai nav iemeslu. Kad visas zemes Tiesnesis sātanam prasījis: "Kāpēc tu sacēlies pret Mani un nolaupīji Man Manas valsts pavalstniekus?", tad ļaunuma autors neatradīs vairs nekādu aizbildinājumu un sazvērnieku pulki stāvēs kā mēmi.

Pasludinot bauslības negrozāmību, Golgātas krusts tajā pašā laikā visam Universam liecina, ka grēka alga ir nāve. Pestītājam mirstot izdvestais sauciens: "Viss piepildīts!" sātanam kļuva par nāves zvanu. Tad izšķīrās lielā cīņa, kas jau tik ilgi bija turpinājusies, un līdz ar to tika nodrošināta arī grēka galīgā izdeldēšana. Dieva Dēls izgāja cauri kapa vārtiem, "lai ar nāvi iznīcinātu to, kam nāves vara, tas ir, velnu". (Ebr. 2:14) Lucifera kāre pēc paaugstināšanās lika viņam sacīt: "Es paaugstināšu savu godakrēslu pār Dieva zvaigznēm (..) Visaugstākajam es līdzināšos." Bet Dievs paziņoja: "Es tevi daru

par pelniem virs zemes, (..) un nebūsi vairs mūžīgi." (Ec. 28:18,19, Glika tulk.) (504) Kad "nāks diena, kas kvēlos kā karsti nokaitēta krāsns, tad visi pārgalvīgie nievātāji un ļaundari būs kā rugāji, un šī nākamā diena tiem pielaidīs uguni – saka Kungs Cebaots – un neatstās no viņiem pāri ne saknes, ne stiebrus". (Mal. 4:1, Glika tulk.)

Viss Universs būs kļuvis par liecinieku grēka dabai un tā sekām. Un grēka galīga iznīcināšana, kas sākumā eņģeļos būtu izraisījusi bailes un sagādājusi Dievam neslavu, tad attaisnos Viņa mīlestību un apstiprinās Viņa godu visu apdzīvoto pasaulu būtnu priekšā, kas priecājas darīt Viņa prātu un kuru sirdī ir Kunga bauslība. Dieva Vārds saka, ka "bēdas divreiz necelsies". (Nah. 1:9, Glika tulk.) Tad Dieva bauslību, ko sātans nopēla kā verdzības jūgu, pagodinās kā brīvu likumu. Pārbaudītā radība vairs nekad nenovērsīsies no uzticības Jehovam, kura raksturā būs atklājusies neizmērojama mīlestība un bezgalīga gudrība.

30. IENAIDS STARP CILVĒKU UN SĀTANU

[505] "Es celšu ienaidu starp tevi un sievu, starp tavu dzimumu un sievas dzimumu. Tas tev sadragās galvu un tu viņam iekodīsi papēdī." (1. Moz. 3:15) Pēc cilvēka krišanas grēkā sātanam pasludinātais spriedums bija kā pravietojums, kas aptvēra visus laikmetus līdz laika noslēgumam un norādīja uz lielo cīņu, kurā iesaistīsies visas virs zemes dzīvojošās cilvēku ciltis.

Dievs saka: "Es celšu ienaidu." Šis ienaidis nerodas dabīgā ceļā. Kad cilvēks pārkāpa dievišķo likumu, viņa daba kļuva ļauna, dzīve saskanēja ar sātana uzskatiem un viņš tam nepretojās. Starp grēcīgu cilvēku un grēka autoru dabīgi nepastāv nekāds ienaidis. Atkrišana abus ir padarījusi ļaunus, Atkritējs neliekas mierā, kamēr, pamudinot sev sekot, nav mantojis arī citu simpātijas un atbalstu. Sī iemesla dēļ kritušie eņģeļi un bezdievīgie cilvēki apvienojas nožēlojamā sadraudzībā. Ja Dievs sevišķi neiejauktos, tad sātans un cilvēks būtu izveidojuši kopēju savienību pret Debesīm, un visa cilvēces ģimene, neizjūtot nekādu naidu pret ļauno, vienprātīgi saceltos pret Dievu.

Sātans cilvēku kārdināja grēkot, tāpat kā bija pamudinājis uz sacelšanos eņģeļus, lai tādā veidā iegūtu sev palīgus un sabiedrotos karā pret Dievu. Starp viņu un kritušajiem eņģeļiem nebija nekādas nevienprātības ienaidā pret Kristu; kamēr visos citos punktos pastāvēja nesaskaņas, tie palika stingri vienoti pretestībā Universa Valdnieka autoritātei. (506) Bet, kad sātans dzirdēja paziņojumu, ka starp viņu un sievu, starp viņa dzimumu un sievas dzimumu radīsies ienaidis, tas saprata, ka viņa pūles samaitāt cilvēka dabu tiks traucētas un cilvēku kaut kādā veidā darīs spējīgu pretoties ļaunā varai.

Dieva mīlestība un žēlastība, ko zemes iedzīvotāji saņem, pateicoties Kristum, sātana ir iededzinājuši naidu pret cilvēku cilti. Viņš kāro izjaukt dievišķo cilvēces glābšanas plānu, apkaunot Radītāju, sakropļot un aptraipīt Viņa roku darbu, viņš vēlas apbēdināt Debesis un zemi pildīt ar sāpēm un postu, lai pēc tam, norādot uz visu šo ļaunumu, varētu sacīt, ka tas ir Dieva darba rezultāts, jo Viņš cilvēkus tādus radījis.

Tikai žēlastība, ko Kristus iedēsta dvēselē, cilvēkos var modināt naidu pret sātanu. Bez šīs pārveidojošās žēlastības un atjaunojošā spēka cilvēks joprojām paliek sātana gūsteknis, viņa kalps, kas vienmēr gatavs izpildīt ļaunā pavēles. Dvēseli, kurā līdz šim valdījis it kā miers, šis jaunais princips pamodina cīņai. Kristus sniegtais spēks ļauj cilvēkam pretoties briesmīgajam tirānam un varmākam. Kur vien kāds pret grēku sajūt riebumu un to vairs nemīl, kur vien kāds nostājas pret kaislībām un pārvar ieradumus, kas viņu ilgi saistījuši, tur ir atklājies šis princips, kas nāk vienīgi no augšienes.

Starp Kristus Garu un sātana garu pastāvošās nesamierināmās pretrunas visspilgtāk atklājas veidā, kādā pasaule izturējās pret Jēzu. Viņa parādīšanās bez laicīgās bagātības, krāšņuma un varenības nebija galvenais iemesls, kāpēc jūdi To atmēta. Tie labi redzēja Viņa spēku, kas vairāk kā atsvēra šo ārējo priekšrocību trūkumu. Bet tieši Kristus skaidrība un svētums izsauca bezdievīgo ļaužu ienaidu pret Viņu. Jēzus pašai dziedīgā dzīve un nevainojamā dievbijība bija pastāvīgs pārmetums lepnajiem, juteklīgajiem senās tautas pārstāvjiem. Tā modināja ienaidu pret Dieva Dēlu. Sātans un ļaunie eņģeļi savienojās ar ļaunumā grimušajiem cilvēkiem. Visi atkritušie spēki savērējās pret patiesības Aizstāvi.

(507) Arī pret Kristus sekotājiem vērsās tas pats naidis, kas vajāja viņu Kungu. Kur vien kāds ierauga grēka atbaidošo raksturu un spēkā, kas nāk no augšienes, pretojas kārdināšanām, tur noteikti tiks pamodinātas sātana un viņa paļāvnieku dusmas. Naidis pret patiesības skaidrajiem principiem un tās aizstāvju vajāšana un nīcināšana turpināsies tik ilgi, kamēr būs grēks un grēcinieki. Starp Kristus sekotājiem un sātana kalpiem nevar valdīt saskaņa. Krustā sišana nav mitējusies: "Visi, kas dievbijīgi grib dzīvot Jēzū Kristū, tie tiks vajāti." (2. Tim. 3:12, Glika tulk.)

Sātana aģenti pastāvīgi strādā sava pavēlnieka vadībā, lai nostiprinātu viņa autoritāti un uzceltu tā valsti pretstatā Dieva valdībai. Tāpēc tie cenšas pievilt Kristus sekotājus un darīt viņus mazdūšīgus. Līdzīgi savam vadonim, tie nepareizi iztulko un sagroza Rakstus, lai tikai sasniegtu savu mērķi. Kā sātans pūlējās apkaunot Dievu, tāpat viņa aģenti cenšas nomelnot Dieva ļaudis. Gars, kurš nōdeva nāvei Kristu, bezdievīgiem liek iznīcināt Viņa sekotājus. Tas viss jau ir pateikts pirmajā pravietojumā: "Es celšu ienaidu starp tevi un sievu, starp tavu dzimumu un sievas dzimumu." Un tā tas turpināsies līdz laika beigām.

Sātans sakopo visus savus karotājus un atdod cīņai visus savus spēkus. Kāpēc tas nesastopas ar lielāku pretestību? Kāpēc Kristus kareivji ir tik miegaini un vienaldzīgi? Tāpēc ka viņiem ir maz patiesas savienības ar Kristu; tāpēc ka viņiem gandrīz nemaz nav Svētā Gara. Grēks tiem neliekas atbaidošs un riebīgs, kāds tas bija viņu Meistaram. Viņi tam nestājas pretī pārliecināti un apņēmīgi, kā to darīja Kristus. Viņi nesaprot, cik ārkārtīgi samaitājošs un ļauns ir grēks, un tie ir kļuvuši aklī pret tumsas lielkunga raksturu un varu. Sātans un viņa darbi tiek ienīsti pavisam maz, jo valda liela neziņa par viņa varu un ļaunumu, kā arī par šī kara plašajiem apmēriem, kas tiek vērsti pret Kristu un Viņa draudzi. Te maldās ļoti, ļoti daudzi. Tie neapzinās, ka viņu ienaidnieks ir varens karavadonis, kurš pārvalda ļauno eņģeļu pulkus un pēc rūpīgi izstrādātiem plāniem ar lielu gudrību ved cīņu pret Kristu, lai tikai aizkavētu dvēseļu glābsanas darbu. (508) Starp tiem, kas saucas kristieši un strādā pat par Evaņģēlija sludinātājiem, nedzird gandrīz nekādus pret sātanu vērstus norādījumus, izņemot varbūt, ka viņu piemin, tikai runājot no kanceles. Viņi it kā neredz zīmes, kas norāda uz tā pastāvīgo darbību un panākumiem, viņi izturas nevērīgi pret daudzajiem brīdinājumiem par ļaunā viltību; šķiet, ka viņi ignorē pašu Lucifera esamību.

Un tā, ļaudīm neko nezinot par sātana viltīgo darbu, šis modrais ienaidnieks tiem pastāvīgi seko. Viņš ielaužas katrā mājsaimniecības nozarē, katrā mūsu pilsētas ielā, baznīcās, tautu koncilos un tiesās, samulsinot, pieviljot, pavedinot, it visur pazudinot dvēseli un miesu vīriem, sievietēm un bērniem, izārdot ģimenes, sējot naidu, nenovīdību, strīdu, tieksmi uz sacelšanos un slepkavību. Šķiet, ka kristīgā pasaule uz šīm lietām skatās tā, it kā tam visam tā vajadzētu būt atbilstoši Dieva nodomiem.

Sātans nemitīgi cenšas uzvarēt Dieva ļaudis, noārdot robežas, kas viņus šķir no pasaules. Senais Izraēls tika ievilināts grēkā, kad tie uzdrošinājās jelaisties aizliegtā saskarsmē ar pagāniem. Līdzīgā veidā tiek nomaldināts arī jauno laiku Izraēls. "Šīs pasaules dievs ir apstulbojis neticīgās sirdis, ka tiem nespīd Kristus godības Evaņģēlija gaišums, kas ir Dieva attēls." (2. Kor. 4:4) Visi, kas apņēmīgi neseko Kristum, ir sātana kalpi. Neatdzimušā sirdī vienmēr mājās mīlestība uz grēku un tieksme to tālāk kopt un attaisnot. Tikai atdzimusi sirds jutīs naidu pret ļaunumu un tam pretosies. Izvēloties bezdievīgo un neticīgo cilvēku sabiedrību, kristieši paši sevi pakļauj kārdināšanām. Sātans maskējas un zagšus aizvelk tiem acu priekšā savu maldinošo apsegu. Viņi nespēj saskatīt, ka tāda sabiedrība tiem var nākt tikai par ļaunu, un, pastāvīgi pielīdzinoties pasaulei raksturā, vārdos un rīcībā, tie kļūst arvien aklāki.

Piemērošanās pasaules ieradumiem draudzi ved tuvāk pasaulei, bet nevis pasauli pie Kristus. (509) Biedrošanās ar grēku neizbēgami tam liks izskatīties mazāk atbaidošam. Tas, kurš izvēlas uzturēt tuvas attiecības ar sātana kalpiem, drīz vien vairs nebaidīsies arī no viņu kunga. Kad mēs nonākam kādā smagā pārbaudījumā, ejot pa pienākuma ceļu kā Daniēls ķēniņa galmā, tad varam būt droši, ka Dievs mūs aizsargās, bet, ja paši dodamies pretī kārdināšanām, tad agrāk vai vēlāk noteikti kritīsim.

Kārdinātājs bieži vissekmīgāk strādā tieši ar to cilvēku starpniecību, pret kuriem ir vismazāk aizdomu, ka tie atrastos viņa pārvaldībā. Ļaudis apbrīno un godā talantīgus un izglītotus cilvēkus, it kā šīs īpašības varētu atsvērt dievbijības trūkumu vai dot kādam tiesības uz Dieva labvēlību. Spējas un izglītība pašas par sevi ir Dieva dāvanas, bet, kad tās stājas dievbijības vietā, kad tās dvēseli nevada tuvāk Dievam, bet gan nomaldina no Viņa, tad tās kļūst par lāstu un valgu. Daudzos virsroku guvis uzskats, ka viss, kas šķiet pieklājīgs, laipns un izsmalcināts, jau zināmā mērā dod liecību par Kristu. Nav iespējams pieļaut vēl lielāku kļūdu. Šīm īpašībām gan vajadzētu rotāt ikviena kristieša raksturu, jo tās atstātu svētīgu iespaidu par labu patiesai reliģijai, bet tām visā pilnībā jābūt pakļautām Dievam, jo pretējā gadījumā tās ir tikai spēks uz ļaunu. Daudzi cilvēki ar izkoptu prātu un patīkamu uzvedību, kas sargās no tā, ko vispārīgi uzskata par netikumīgu rīcību, ir tikai labi slīpēti ieroči sātana rokās. Viņu iespaids un piemēra viltīgais, maldinošais raksturs dara viņus par vēl bīstamākiem Kristus lietas ienaidniekiem nekā tos, kas ir neizglītoti un nekulturāli.

Salamans, sirsnīgi lūdzot un paļaujoties uz Dievu, ieguva gudrību, kas pārsteidza pasauli un izraisīja apbrīno cilvēkos. Bet, kad viņš novērsās no sava stipruma avota un gāja uz priekšu, paļaujoties uz sevi, tas krita par laupījumu kārdināšanām. Tad šīs visgudrākajam no ķēniņiem piešķirtās apbrīnojamās spējas darīja viņu tikai par vēl iespaidīgāku dvēseļu ienaidnieka aģentu.

(510) Sātanam pastāvīgi cenšoties aizmigtot prātu par reālo īstenību, kristieši nekad nedrīkst aizmirst, ka "ne pret miesu un asinīm mums jācīnās, bet pret valdībām un varām, šīs tumsības pasaules valdniekiem un pret ļauniem gariem pasaules telpā". (Ef. 6:12) Cauri gadsimtiem līdz mūsu laikam skan inspirētais brīdinājums: "Esiet skaidrā prātā, esiet modrīgi! Jūsu pretinieks velns staigā apkārt kā lauva rūkdams un meklē, ko tas varētu aprīt." (1. Pēt. 5:8) "Bruņojieties ar visiem Dieva ieročiem, lai jūs varētu pretī stāties velna viltībām." (Ef. 6:11)

No Ādama dienām līdz mūsu laikam lielais ienaidnieks izlieto savu varu cilvēku apspiešanai. Tagad viņš gatavojas savam pēdējam karagājienam pret draudzi. Visi, kas cenšas sekot Jēzum, tiks ierauti cīņā ar šo nežēlīgo pretinieku. Jo vairāk kristietis atdarina dievišķo paraugu, jo drīzāk tas kļūs par mērķi sātanu uzbrukumiem. Visi, kas aktīvi iesaistījušies Dieva lietā, cenšoties atsegt Jaunā krāpšanas un parādīt ļaudīm Kristu, būs spējīgi pievienoties Pāvila liecībai, kurā viņš runā par kalpošanu Kungam visā pazemībā – ar daudz asarām un kārdināšanām.

Kristum sātanu uzbruka ar savām visniknākajām un viltīgākajām kārdināšanām, bet ikkatrā sadursmē tika atvairīts. Šīs kaujas vajadzēja izcīnīt mūsu labā, šīs uzvaras ļauj uzvarēt arī mums. Kristus dos spēku visiem, kas to meklēs. Sātans nevar uzvarēt nevienu cilvēku bez viņa paša piekrišanas. Kārdinātājam nav nekādas varas pārvaldīt gribu un piespiest dvēseli grēkot. Viņš var apbēdināt, bet nespēj aptraipīt. Viņš var mocīt, bet nevar padarīt netīru. Kristus iegūtai uzvarai Viņa sekotājus vajadzētu iedvesmot drosmīgai un izšķirošai cīņai pret grēku un sātanu.

31. ĻAUNO GARU DARBS

[511] Rakstos skaidri atklāti starp redzamo un neredzamo pasauli pastāvošie sakari, kā arī Dieva eņģeļu kalpošanas un ļauno garu darbības veidi – tas viss nešķirami saaustris ar cilvēces vēsturi. Uz zemes pieaug tieksme neticēt ļauno garu esamībai, bet svētos eņģeļus, kuri "kalpo (..) to labā, kam jāiemanto pestīšana" (Ebr. 1:14), daudzi uzskata par mirušo gariem. Tomēr Raksti ne tikai māca, ka ir labie un ļaunie eņģeļi, bet sniedz nepārprotamus pierādījumus, ka tie nav bez miesas esoši mirušu cilvēku gari.

Eņģeļi eksistēja jau pirms cilvēka radīšanas, jo, kad Zemei lika pamatus, "visas rīta zvaigznes kopā priecīgi dziedāja un visi Dieva dēli gavilēja". (Īj. 38:7) Pēc cilvēku krišanas grēkā, kad vēl neviena cilvēcīga būtne nebija mirusi, eņģeļus sūtīja sargāt dzīvības koku. Salīdzinot ar cilvēkiem, eņģeļu daba ir augstāka, jo dziesminieks saka, ka cilvēks veidots mazliet zemāks par eņģeļiem. (Ps. 8:6 – angļu val.)

Rakstos mums ir ziņas par Debesu būtnu skaitu, spēku un godību, viņu vietu Dieva pārvaldības sistēmā un arī par viņu uzdevumu cilvēku glābšanas darbā. "Kungs ir Debesis uzcēlis savu troni, un Viņa ķēniņa valstība valda pār visu." (Ps. 103:19) Un pravietis saka: "Es (..) dzirdēju kā daudz eņģeļu balsi visapkārt goda krēslam (..)." (Atkl. 5:11) (512) Viņi kalpo ķēniņu Ķēniņam – "eņģeļi (..) stiprie sargi", "kas pilda Viņa pavēles", "klausīdami Viņa vārda balsi". (Ps.103:20,21) Pravieša Daniēla redzēto Debesu vēstnešu skaits bija desmit tūkstoš reiz desmit tūkstoši un tūkstoš reiz tūkstoši. (Dan. 7:10) Apustulis Pāvils sacīja, ka viņu ir neskaitāms pulks. (Ebr. 12:22) Kā Dieva sūtņi tie iziet "kā zibeņi zibēdami" (Ec. 1:14, Glikas tulk.), jo tik apzīlinoša ir viņu godība un tik ātrs to lidojums. Par eņģeļi, kas parādījās pie Kristus kapa, sacīts, ka "viņa izskats bija kā zibens un viņa drēbes baltas kā sniegs". Sargi, viņu ieraugot, "drebēja no bailēm un kļuva kā miruši". (Mat. 8:3,4) Kad Sanheribs, augstprātīgais asīrietis, apsmēja un zaimoja Dievu, draudot iznīcināt Izraēlu, tad taņī pašā naktī izgāja Kunga eņģelis un asīriešu nometnē nogalināja simts astoņdesmit piecus tūkstošus vīru. Viņš Sanheriba armijā "nomaitāja visus varonīgos karavīrus, ir vadoņus, ir karapulku virsniekus (..) tā, ka tas ar kaunu pagrieza vaigu uz savu paša zemi". (2. Laiku 32:21)

Pie Dieva bērniem eņģeļi bieži tika sūtīti ar žēlastības vēsti: pie Ābrahāma – ar svētību apsolījumu; Sodomas vārtos – izglābt taisno Latu no bojāejas ugunis; pie Elijas tuksnesī, kad tas noguris un izsalcis jau gribēja mirt; pie Elīzas – ar ugunīgiem ratiem un zirgiem, apņēmot mazo pilsētiņu, kurā ienaidnieks viņu bija ielencis; pie Daniēla, kad tas pagānu ķēniņa galmā izlūdzās dievišķu gudrību vai kad viņu iemeta bedrē lauvām par laupījumu; pie Pētera, kad apustulis uz nāvi notiesāts atradās Hēroda cietumā; pie cietumniekiem Filipos, pie Pāvila un viņa ceļabiedriem vētrainajā naktī jūrā; pie Kornēlija, lai to sagatavotu Evaņģēlija uzņemšanai un lai sūtītu Pēteri ar glābšanas vēsti pie pagānu svešinieka – tā svētie eņģeļi visos laikmetos ir kalpojuši Dieva ļaudīm.

Katram Kristus sekotājam ir nozīmēts savs sargeņģelis. Šīs Debesu būtnes taisnos aizsargā no ļaunā varas. (513) To atzina arī sātanu, kad sacīja: "Vai Ījabs Dievu par velti un bez kāda apsvēruma bīstas? Un vai Tu pats arī neesi ap viņu, ir ap viņa namu, ir ap visu, kas tam pieder, uzcēlis aizsargu

žogu?" (Īj. 1:9,10) Un dziesminieka vārdos atklājas, kas ir tie, kuriem Kungs liek sargāt savu tautu. "Kunga eņģelis apmetas ap tiem, kas Viņu bīstas, un tos izglābj." (Ps. 34:8) Pestītājs, runādams par Dievam uzticīgajiem ļaudīm, sacīja: "Pielūkojiet, ka jūs nevienu no šiem mazajiem neniciniet, jo Es jums saku, viņu eņģeļi Debesīs vienmēr redz Mana Debesu Tēva vaigu." (Mat. 18:10) Eņģeļi, kas iecelti, lai kalpotu Dieva bērniem, katrā laikā var nokļūt Radītāja tuvumā.

Tāpēc Dieva tauta, kas pakļauta tumsas lielkunga maldinošajai varai un nenogurstošajai ļaunprātībai un kurai jācinās ar visiem viltnieka spēkiem, var būt droša, ka eņģeļi vienmēr to apsargās. Tāds apsolījums arī ir vajadzīgs. Ja Dievs saviem bērniem apsolījis žēlastību un aizsardzību, tad Viņš to ir darījis tāpēc, ka tiem jāstājas pretī varenēm ļaunā spēkiem – neskaitāmiem, apņēmiem un nenogurstošiem, no kuru ļaunprātības netiks pasargāts neviens nezinošs vai neuzmanīgs cilvēks.

Ļaunie gari sākumā bija bezgrēcīgi – savā dabā, spēkā un godībā līdzinoties svētajām būtnēm, kuras pilda Dieva vēstnešu uzdevumus. Bet, kļūstot grēkā, tie tagad ir apvienojušies Dieva apkaunošanai un cilvēku samaitāšanai. Pēc līdzdalības sātana dumpī, kopā ar to izmesti no Debesīm, viņi visos nākamajos laikmetos ir sadarbojušies ar ļaunuma iniciatoru karā pret dievišķo autoritāti. Rakstos mums stāstīts par viņu sazvērestību un pārvaldības iekārtu, par viņu dažādajām kārtām, viņu gudrību un viltību, un viņu ļaunajiem plāniem pret mieru un cilvēku laimi.

Jau Vecās Derības vēsturē atsevišķos gadījumos pieminēta viņu esamība un darbība, bet Kristus zemes dzīves laikā ļaunie gari savu varu parādīja visuzkrītošākajā veidā. (514) Jēzus bija sācis īstenot cilvēka glābšanai radīto plānu, bet sātans apņēmas aizstāvēt savas tiesības valdīt pār pasauli. Ikvienā zemē, izņemot Palestīnu, ļaunajam bija izdevies ievest elku pielūgšanas ieradumus. Kristus nāca izliet Debesu gaismu pār ļaudīm tieši šajā rajonā, kas vēl nebija pilnīgi pakļāvis kārdinātāja ietekmei. Seit par virskundzību cīnījās divas varas. Jēzus izstiepa mīlestības pilnās rokas, aicinot pie sevis visus, kas vēlējās atrast piedošanu un mieru. Tumsības spēki redzēja, ka viņu ietekme šeit tiek ierobežota, un saprata, ka, ja Kristus misijai būs sekmes, tad viņu valdīšanai drīz pienāks gals. Tādēļ sātans trakoja kā pieķēdēts lauva, izaicinoši atklājot savu varu pār cilvēku miesu un dvēseli.

No Jaunās Derības skaidri redzams, cik daudzi cilvēki tajā laikā bija ļauno garu apsēsti. Šīm personām ciešanas sagādāja ne tikai dabīgu cēloņu izraisītas slimības. Kristus ļoti labi saprata, ar ko Viņam darīšana, un Viņš atzina ļauno garu tiešu klātbūtni un darbību.

Spilgts piemērs par ienaidnieku skaitu, varu un ļaunumu, kā arī par Kristus spēku un žēlsirdību dots Rakstos, kur stāstīts par velnu apsēsto dziedināšanu Gadarā. Šie nelaimīgie ārpātīgie cilvēki, kas neatzina nekādus ierobežojumus, locījās sāpēs, pārklājās putām, plosījās un pildīja gaisu ar saviem kļūdzieniem, darot pāri sev un apdraudot visus, kas vien tiem tuvojās. Viņu asiņojošā, sakropļotā miesa un sajukušais prāts ļoti patika tumsas lielkungam. Viens no pārvaldošajiem ļaunajiem gariem paziņoja: "Mans vārds ir leģions, jo mūsu ir daudz." (Marka 5:9) Romiešu armijas leģions sastāvēja no trim līdz pieciem tūkstošiem vīru. Arī sātana pulki sadalās vienībās, un viena pati grupa, kurai piederēja šie dēmoni, skaita ziņā līdzinājās leģionam.

Pēc Jēzus pavēles ļaunie gari atstāja savus upurus, tie palika mierīgi sēžot pie Pestītāja kājām – klusi, saprātīgi un paklausīgi. (515) Tomēr šiem dēmoniem atļāva ieraut jūrā cūku ganāmpulku, un Gadaras iedzīvotājiem tāds zaudējums šķita lielāks par Kristus dāvatājam svētībām, tādēļ tie lūdza dievišķo Dziedinātāju aiziet. Tieši to sātans vēlējās panākt. Uzliekot Jēzum atbildību par zaudējumu, tas ļaudīs pamodināja savtīgas bailes un kavēja viņus uzklaut Kristus vārdus. Sātans pastāvīgi kristiešus apsūdz par vainīgiem zaudējumos, nelaimēs un ciešanās, neļaujot pārmētiem skart istos vainīgos – ,tas ir, viņu pašu un tā aģentus.

Tomēr Kristus nodomi ar to neizjuka. Viņš atļāva ļaunajiem gariem iznīcināt cūku ganāmpulku, tādā veidā norādot jūdus, kuri peļņas dēļ audzēja šos nešķīstos dzīvniekus. Ja Jēzus nebūtu dēmonus savaldījis, tad tie jūrā nogremdētu ne tikai cūkas, bet arī ganus un to īpašniekus. Par to, ka gani un īpašnieki šinī gadījumā palika dzīvi, jāpateicas vienīgi Viņa spēkam, kas tos žēlastībā izglāba. Šo notikumu pieļāva arī tādēļ, lai mācekļi savām acīm redzētu sātana nežēlīgo varu pār cilvēkiem un dzīvniekiem. Pestītājs vēlējās, lai Viņa sekotāji pazītu savu ienaidnieku, ar ko būs jāstājas, un lai ļaunais krāpnieks ar savām viltībām tos nevarētu uzvarēt. Turklāt Kristus gribēja, lai tā apgabala ļaudis iepazītos ar Viņa varu salauzt verdzības jūgu, kurā sātans bija saistījis cilvēkus; lai tie zinātu, ka Jēzum ir spēks atbrīvot gūstekņus. Lai gan pats Kungs aizgāja, tik brīnīši atbrīvotie gūstekņi palika, lai vēstītu par sava Labdara žēlastību.

Bībelē ir stāstīts arī par citiem līdzīga rakstura gadījumiem. Jēzus ar savu vārdu izraidīja velnu, kas briesmīgi mocīja fenīkiešu sievas meitu. (Marka 7:26-30) "Ļaunā gara apsēsto", aklo un mēmo cilvēku (Mat. 12:22); jaunekli, kam bija mēms gars, un kas to, lai nogalinātu, daudzkārt meta gan

ugunī, gan ūdenī (Marka 9:17-27); ārpātīgo, ko mocīja "nešķīsts velna gars" (Lūk. 4:33-36) un kas iztraucēja Sabata mieru Kapernaumas sinagogā – tos visus mūsu žēlsirdīgais Pestītājs dziedināja. (516) Gandrīz katrā gadījumā Kristus dēmonu uzrunāja kā saprātīgu būtni, pavēlot tam atstāt savu upuri un vairāk viņu nemocīt. Visi dievkalpojuma dalībnieki Kapernaumā, ieraudzījuši Viņa vareno spēku, izbijās un runāja savā starpā, sacīdami: "Kas tas par vārdu, kura varā un spēkā viņš pavēl nešķīstiem gariem, un tie aiziet?" (Lūk. 4:36)

Velnu apsēstie parasti rādīti kā lieli cietēji, tomēr bija arī izņēmumi. Lai iegūtu pārdabisku spēku, daži cilvēki labprātīgi pakļāvās sātana iespaidam. Viņi, protams, ar ļaunajiem gariem necīnījās. Pie tādiem piederēja ļaudis ar zilēšanas garu: burvis Sīmanis, burvis Elima un jaunava, kas sekoja Pāvilam un Silam Filipos.

Nevienam nav lielākas briesmas nokļūt ļauno garu iespaidā kā tiem, kas, neskatoties uz Rakstu tiešo un bagātīgo liecību, noliedz velna un viņa eņģeļu esamību un darbību. Kamēr mēs vēl nepazīstam viņu viltības, tiem ir gandrīz neaptveramas priekšrocības. Daudzi piekrīt viņu priekšlikumiem, iedomājoties, ka vadās no savas gudrības. Tieši tāpēc, tuvojoties laika noslēgumam, kad sātans cilvēku pievilšanā un iznīcināšanā strādās ar vislielāko spēku, viņš visur izplata pārlicību, ka ļaunais nemaz neeksistē. Slēpt sevi un savu rīcību – tas ir viens no viņa darbības izsmalcinātākajiem veidiem.

Lielais krāpnieks ne no kā nebaidās tik ļoti, kā no iespējas tikt atmaskotam. Lai labāk slēptu savu īsto raksturu un mērķus, viņš par sevi ir radījis priekšstatu, kas var izraisīt tikai vieglas nicināšanas un izsmiekla jūtas. Tas ir ļoti apmierināts, ja viņu attēlo kā jocīgu, riebīgu ķēmu, pa pusei dzīvnieku, pa pusei cilvēku. Ļaunais ar labpatiku klausās, kā tie, kas sevi uzskata par izglītotiem un daudz zinošiem cilvēkiem, viņa vārdu izrunā jokoļojoties vai zobojoties.

(517) Tieši tāpēc, ka viņš sevi ir tik veikli nomaskējis, bieži atskan jautājums: "Vai tāda būtne vispār pastāv?" Bet par viņa panākumiem liecina jau tas, ka reliģiskajā pasaulē tik plaši tiek pieņemtas teorijas, kas pārvērš melos Rakstu visskaidrākās liecības. Un tāpēc, ka sātans bez kādām grūtībām var pārvaldīt prātu visiem, kas neapzinās viņa iespaidu, Dieva Vārds mums sniedz tik daudz piemēru par viņa ļauno darbu, atsedzot mūsu skatam viņa spēku un brīdinot sargāties no tā uzbrukumiem.

Sātana un viņa karapulku nežēlība un ļaunums mūs tiešām varētu uztraukt, ja nebūtu atrodams patvērumš un glābšana Pestītāja visspēcībā. Mēs savu namu durvis rūpīgi nodrošinām ar bultām un atslēgām, lai mantu un dzīvību aizsargātu no ļauniem cilvēkiem, bet reti kad domājam par kritušajiem eņģeļiem, kas meklē iespēju mums tuvoties un no kuru uzbrukumiem mums pašiem nav nekādu iespēju aizsargāties. Ja tikai tas būtu atļauts, viņi var novest mūs apmulsumā, satraukt un mocīt miesu, iznīcināt mūsu īpašumus un pat dzīvību. Viņi priecājas par postu un iznīcību. Bīstams ir to stāvoklis, kas pretojas dievišķajām prasībām un padodas sātana kārdināšanām, līdz Dievs atļauj, lai viņus pārvalda ļaunie gari. Bet tie, kas seko Kristum, vienmēr var būt droši, pateicoties Viņa modrajām rūpēm. No Debesīm tiek sūtīti spēkā pārāki eņģeļi tos aizsargāt. Ļaunie gari nevar izlauzties cauri Dieva noliktajai sardzei.

32. SĀTANA VALGI

[518] Lielā cīņā starp Kristu un sātanu, kas turpinājusies gandrīz sešus gadu tūkstošus, drīz beigsies. Tādēļ ļaunais divkāršo savas pūles, lai izpostītu Kristus darbu cilvēka labā. Viņš cenšas dvēseles saistīt savos valgos. So mērķi viņš tiecas sasniegt – mēģinot paturēt ļaudis tumsā un pārkāpumos, līdz Pestītāja starpniecības darbs būs pabeigts un nebūs vairs upura par grēkiem.

Ja nekas īpašs netiek darīts, lai pretotos viņa varai, ja baznīcā un pasaulē valda vienaldzība, tad sātans var būt mierīgs, jo tad viņam nedraud briesmas pazaudēt tos, kurus viņš kā gūstekņus vada pēc sava prāta. Bet, kad uzmanība tiek pievērsta mūžīgām lietām un dvēseles jautā: "Kas man jādara, lai tiktu glābts?", tad ļaunais tūlīt ir klāt un ar savu spēku cenšas stāties pretī Kristus varai, lai mazinātu Svētā Gara iespaidu.

Raksti ziņo par kādu notikumu, kad eņģeļi stājās Kunga priekšā, kur arī sātans ieradās viņu vidū (Īj.1:6), ne lai zemos Mūžīgā Ķēniņa pielūgšanā, bet gan lai vēl plašāk izvērstu savus ļaunprātīgos plānus pret taisnajiem. Ar tādiem pašiem nolūkiem viņš ir klāt arī tad, kad cilvēki sapulcējas pielūgt Dievu. Kaut arī skatam apslēpts, tas čakli cenšas pārvaldīt lūdzēju prātus. Līdzīgi tālredzīgam karavadonim viņš savus plānus izstrādā jau iepriekš. Ēdrot Dieva vēstnesi pētām Rakstus, viņš ievēro tematu, ko tas sniegs ļaudīm. (519) Pēc tam viņš sāk pielietot visu savu viltību un atjautību, iekārtodams apstākļus tā, lai vēsts nevarētu aizsniegt tos, kurus viņš nomaldinājis tieši šajā punktā. To, kam brīdinājums visvairāk vajadzīgs, tas cenšas saistīt ar kādu veikala lietu, kas prasa šī cilvēka

klātbūtni, vai arī izmanto citus līdzekļus, lai neļautu viņam dzirdēt vārdus, kas šai personai varētu izrādīties dzīvības smarža uz dzīvību.

Sātans ievēro arī to, kad Kunga kalpi jūtas nomākti, jo Dieva ļaudis apņem garīga tumsa. Viņš dzird dedzīgās lūgšanas pēc dievišķās žēlastības un spēka salauzt šo vienaldzības, bezrūpības un kūtruma burvestību. Tad viņš ar atjaunotu dedzību ķeras pie savām viltībām. Viņš kārdina cilvēkus izdabāt savai ēstkārei vai apmierināt kādu citu iegribu, lai tādā veidā notrulinātu viņu uztveres spējas, lai tie nedzird tieši to, ko tiem visvairāk vajadzēja uzzināt.

Sātans labi zina, ka gūs sekmes pie visiem, kurus tam izdosies pamudināt pamest novārtā lūgšanas un Rakstu pētīšanu. Tāpēc viņš izdomā visdažādākās viltības cilvēka prāta savaldzināšanai. Vienmēr ir bijuši ļaudis, kas izliekas dievbijīgi, tomēr neiet uz priekšu patiesības atzišanā, bet par savu reliģiju padara rakstura kļūdu vai ticības apliecības nepilnību meklēšanu cilvēkos, ar kuriem viņi nevar saprasties. Tādi vīri un sievas ir sātana vislabākie palīgi. Brāļu apsūdzētāju skaits nav mazs, un tie ir sevišķi rošīgi, kad darbojas Dievs un Viņa kalpi Tam parāda pienācīgo godu. Viņi nepareizi attēlo to cilvēku vārdus un darbus, kas mīl patiesību un tai paklausa. Vissirsnīgākos, dedzīgākos un pašaižiedzīgākos Kristus kalpus tie parāda kā piekrāptus vai kā krāpniekus. Viņi cenšas aptumšot ikkatra godīga un cēla darba motīvus, izplatot aplinkus norādījumus un nepieredzējušos prātos pamodinot jaunas aizdomas. Katrā iespējamā veidā viņi mēģina panākt, lai visu skaidro un patieso uzskatītu par netīru un maldinošu.

(520) Bet neviens nav spiests padoties krāpjošajam darbam. Pavisam viegli var redzēt, kā bērni tie ir, kā piemēram seko un kā darbu dara. "No viņu augļiem jums tos būs pazīt." (Mat. 7:16) Viņu izturēšanās ir līdzīga sātana, jaunā apmelotāja, rīcībai, kas ir "mūsu brāļu apsūdzētājs". (Atkl. 12:10)

Lielajam krāpniekam ir daudz aģentu, kas dvēseļu savaldzināšanai gatavi piedāvāt visdažādākos maldus, vispusīgas atkrišanas mācības, kas piemērotas to cilvēku īpatnējai gaumei un uztveres spējām, kurus tas vēlas pazudināt. Viņa plāns paredz draudzē ievest nepatiesus, neatdzimušus ļaudis, kas veicinātu šaubu un neticības izplatīšanos un kavētu visus, kuri vēlas redzēt un personīgi sekmēt Dieva darba attīstību. Daudzi, kam nav īstas ticības Dievam vai Viņa Vārdam, piekrīt dažām patiesības pamatmācībām un izliekas par kristiešiem, tādā veidā gūstot iespēju ieviest savus maldus ar Bībeles mācību nosaukumu.

Apgalvojums, ka nav svarīgi, kam cilvēks tic, ir viens no sātana vissekmīgākajiem krāpšanas paņēmieniem. Viņš zina, ka mīlestībā pieņemta patiesība svētos saņēmeņa sirdī, tāpēc pastāvīgi to cenšas aizstāt ar viltus teorijām, pasakām un citu evaņģēliju. Jau no paša sākuma Dieva kalpi ir cīnījušies pret viltus mācībām; ne tikai pret grēkos pagrimušiem cilvēkiem, bet arī pret tādu maldu izplatītājiem, kas daudzām dvēselēm var kļūt liktenīgi. Elija, Jeremija un Pāvils stingri un bezbailīgi stājās pretī tiem, kas ļaudis vadīja prom no Dieva Vārda. Liberālisms, kas pareizu reliģisku ticību uzskata par mazsvarīgu, šajos svētajos patiesības aizstāvjos neatrada nekādu atbalstu.

Rakstu nenoteiktie un dīvainie izskaidrojumi un daudzās pretrunīgās teorijas par reliģijas būtību, kas atrodamas kristīgajā pasaulē, ir mūsu lielā pretinieka darbs, kurš vēlas prātu tā sajaukt, lai cilvēki vairs nevarētu saskatīt patiesību. Nesaskaņas un šķelšanās, kas pastāv kristīgās pasaules baznīcās, lielā mērā izskaidrojamas ar visur valdošo ieradumu sagrozīt Rakstus tā, lai tie atbalstītu kādu iemīļotu teoriju. Kad rūpīgi un ar pazemīgām sirdīm vajadzētu pētīt Dieva Vārdu, lai iepazītos ar Viņa prātu, daudzi tikai meklē kaut ko neparastu vai dīvainu.

(521) Lai uzsvērtu maldīgas doktrīnas un atbalstītu nekristīgus ieradumus, daži izmanto no konteksta izrautus Rakstu izvilkumus, kādreiz citējot tikai pusi no panta, lai labāk pierādītu savu viedokli. Vai gan atlikusī panta daļa varētu norādīt uz kaut ko pilnīgi citu? Ar čūskas viltību viņi slēpjas aiz atsevišķiem nesaistītiem izteicieniem, kurus sakopo atbilstoši savām miesīgajām tieksmēm. Tādā veidā daudzi tīši sagroza Dieva Vārdu. Citi ar spēcīgu iztēli pieķeras Svēto Rakstu ilustrācijām un simboliem, un, nemaz nedomājot, kā tos apstiprina pašu Rakstu liecības, visu izskaidro atbilstoši savai fantāzijai, lai pēc tam šos subjektīvās iztēles augļus pasniegtu kā Bībeles mācības.

Kad vien Rakstu studijas iesāk bez lūgšanas un pazemīga pamācību pieņemoša gara, tad parasti tiek sagrozītas kā visskaidrākās un vienkāršākās, tā arī grūtāk izprotamās vietas. Pāvestības vadoņi izmeklē tādas Rakstu daļas, kuras vislabāk var piemērot saviem mērķiem, un tad, izskaidrojot tās atbilstoši personīgām domām, sludina šīs mācības ļaudīm, tajā pašā laikā liedzot cilvēkiem tiesības pašiem pētīt Bībeli un pašiem izprast tās svētās patiesības. Ļaudīm vajadzētu dot visu Bībeli tieši tādu, kāda tā ir. Būtu labāk, ja tie par Svētajiem Rakstiem vispār nebūtu dzirdējuši nekādus norādījumus, nekā saņemtu to mācību tik ļoti sagrozītā veidā.

Bībele paredzēta kā vadonis visiem, kas vēlas iepazīties ar Radītāja prātu. Dievs cilvēkiem deva drošus pravietojumus, tiem kalpoja eņģeļi, un nāca pats Kristus, lai Daniēlam un Jānim atklātu lietas, kam drīz jānotiek. Svarīgie jautājumi, kas attiecas uz mūsu pestīšanu, nav atstāti noslēpumainības tumsā. Tie nav tā uzrakstīti, lai godīgs patiesības meklētājs apjuktu un nomaldītos. Ar pravieša Habakuka starpniecību Kungs sacīja: "Apraksti tevis redzēto parādību un uzraksti to (..) skaidri, lai to ikviens viegli lasa." (Habak. 2:2) (522) Dieva Vārds būs skaidrs visiem, kas to pētīs ar lūdzošu sirdi. Ikviens sirdsskaidra dvēsele nonāks pie patiesības atzišanas. "Gaisma atspīd taisnajam." Bet neviena draudze nepieaugs svētumā, ja tās locekļi nopietni nemeklēs patiesību kā apslēptu mantu.

Ar saucienu: "Brīvību domai!" cilvēki ir padarīti akli pret pretinieka plāniem, kamēr viņš pats visu laiku nepārtraukti strādā savu nodomu īstenošanai. Kad viņam izdodas Bībeli aizvietot ar cilvēcīgiem prātojumiem, tad Dieva bauslība tiek nobīdīta malā un baznīcas, sevi uzskatot par brīvām, nonāk grēka verdzībā.

Daudziem par lāstu kļuvuši zinātniskie pētījumi. Ar zinātnes un mākslas atklājumiem Dievs atļāva virs zemes izlieties gaismas plūdiem, bet pat visaugstāk attīstītie prāti, ja tie savos meklējumos nevadās no Dieva Vārda, var nonākt apmulsumā, mēģinot izprast zinātnes un atklāsmes savstarpējās attiecības.

Cilvēcīgās zināšanas gan par materiālajām, gan garīgajām lietām ir daļējas un nepilnīgas; tāpēc daudzi savus zinātniskos uzskatus nespēj saskaņot ar Rakstu liecībām. Daudzi par zinātniskiem faktiem pieņem teorijas un minējumus un domā, ka Dieva Vārds būtu jāpārbauda ar "gudrību, ko nepatiesi tā sauc". (1. Tim. 6:20, Glikā tulk.) Radītājs un Viņa darbi atrodas aiz cilvēku saprāta robežām, un, nespējot to visu izskaidrot ar dabīgiem līdzekļiem, tie Bībeles vēsturi uzskata par neuzticamu. Tie, kas sāk šaubīties par Vecās un Jaunās Derības uzticamību, pārāk bieži iet vēl soli tālāk un apšaubā arī Dieva esamību, piedēvējot bezgalīgu spēku dabai. Atstājuši savu enkuru, tie spiesti daudzīties pret neticības klintīm.

Tādā veidā daudzi nomaldās no ticības, jo velns viņus pievil. Cilvēki ir centušies būt gudrāki par savu Radītāju; cilvēciskā filozofija mēģinājusi izpētīt un izskaidrot noslēpumus, kas nemūžam netiks atklāti. Ja tikai ļaudis meklētu un atzītu, ko Dievs ir darījis zināmu par sevi un saviem mērķiem, tad viņi iegūtu tādu priekšstatu par Jehovas godību, majestātiskumu un spēku, ka varētu aptvert savu nevarību un justos apmierināti ar to, kas atklāts viņiem un viņu bērniem.(523)

Tieši tas jau ir sātana krāpšanas meistardarbs – likt cilvēku prātiem kavēties pie lietām un domāt par to, ko Dievs nav darījis zināmu un kas atbilstoši Viņa plānam mums nav jāsaprot. Tieši tā Lucifers pazaudēja savu vietu Debesīs. Fakts, ka viņam netika uzticēti visi Dieva nodomi, šinī būtnē izraisīja neapmierinātību, līdz tas ignorēja pilnīgi visu, kas bija atklāts par viņa paša darbu tam piešķirtajā augstajā vietā. Pamodinot tādu pašu neapmierinātību sev padotajos eņģeļos, viņš panāca to krišanu. Tagad viņš ar to pašu garu cenšas piepildīt cilvēku prātus, lai zemes iedzīvotājus novestu pie Dieva tiešo pavēļu neievērošanas.

Tie, kas nevēlas pieņemt Bībeles skaidrās, noteiktās patiesības, pastāvīgi tiecas pēc patīkamām pasakām, kas nomierinātu sirdsapziņu. Jo mazāk garīguma un aicinājuma uz pašaieliedzību un pazemošanos satur atklātās mācības, jo labvēlīgāk tās tiek pieņemtas. Šīs personas pazemo savus prāta spēkus, lai tie kalpotu miesīgajām tieksmēm. Savā iedomībā, jūzdamies par gudriem, lai pētītu Rakstus un ar sagrauztu sirdi un dedzīgām lūgšanām meklētu dievišķo vadību, viņi paliek bez jebkādas aizsardzības pret maldīgajiem priekšrakstiem. Sātans ir gatavs apmierināt dabīgās sirds tieksmes, tāpēc patiesības vietā noliek izdomājumus. Tieši tādā veidā pāvestība ieguva varu pār cilvēku prātiem, un, noraidot patiesību, tāpēc ka tā saistīta ar krusta nešanu, protestanti tagad iet to pašu ceļu. Visi, kas pamet novārtā Dieva Vārdu, tiecoties pēc ērtībām un tādas politikas, kas viņus neatšķirtu no pasaules, tiks atstāti apkaunojošu atkrišanas mācību pieņemšanai reliģiskās patiesības vietā. Kas apzināti noraidīs Bībeles pamatu, tie pieņems jebkurus maldus. Ja viņi arī ar šausmām raudzīsies uz kādu atsevišķu krāpšanas veidu, tad tomēr labprāt pieņems citu. Apustulis Pāvils, runājot par ļaužu šķiru, kas "nav pieņēmuši patieso mīlestību, kas tos būtu izglābusi", saka: "Tāpēc Dievs tagad sūta tiem maldu varu, ka tie sāk ticēt meliem. Un tādā kārtā krit sodā visi, kas nav ticējuši patiesībai, bet vairāk mīlējuši netaisnību." (2. Tes. 2:10-12) (524) Ņemot vērā šos brīdinājumus, mums pienākas būt ļoti nopietniem attiecībā uz jebkuru atziņu, ar ko mēs iepazīstamies.

Pie lielā krāpnieka vissekmīgākajiem ieročiem pieder spiritisma maldinošās mācības un melīgie brīnumi. Maskējieš kā gaismas eņģeļi, viņš izplata savus tīklus tur, kur tos vismazāk gaida. Ja cilvēki ar nopietnām lūgšanām pētītu Dieva grāmatu un censtos to saprast, tad tie netiktu atstāti tumsā un

nepieņemtu viltus mācības. Bet, atmezdami patiesību, tie krīt par laupījumu maldu mācībām.

Citi bīstami maldi ir doktrīna, kas noliedz Kristus dievību, apgalvojot, ka pirms nākšanas uz šo pasauli, Viņš nav eksistējis. Šo teoriju labvēlīgi pieņēmis plašs ļaužu slānis, kas apliecina ticību Bībelei, tomēr tā ir tiešā pretrunā ar mūsu Pestītāja visskaidrākajiem paziņojumiem par savām attiecībām ar Tēvu, par savu dievišķo dabu un iepriekšējo esamību. To nevar pieņemt bez galēji neattaisnojamas Rakstu sagrozīšanas. Tā ne tikai pazemina cilvēka uzskatus par glābšanas darbu, bet grauj ticību Bībelei kā Dieva atklāsmi. Tāpēc tā ir sevišķi bīstama un arī grūtāk uzvarama. Ja cilvēki atraida inspirēto Rakstu liecību par Kristus dievību, tad veltīgi censties viņus par kaut ko tālāk pārliecināt, jo nepalīdzēs vairs neviens cits arguments, lai cik pārliecināšs tas arī nebūtu. "Miesīgais cilvēks nesatver to, kas nāk no Dieva Gara, jo tas viņam ir ģeķība, viņš to nevar saprast, jo tas ir garīgi apspriežams." (1. Kor. 2:14) Neviens, kas turas pie šiem maldiem, nevar pareizi izprast Kristus misiju, Viņa raksturu vai Dieva lielo cilvēces glābšanas plānu.

Vēl cita, lielus panākumus gūstoša, viltīga un maldīga mācība ir uzskats, ka sātans kā personīga būtne nemaz neeksistē, ka šis vārds Rakstos lietots tikai cilvēku jauno domu un iekāru attēlošanai.

(525) Arī mācība, kas tik plaši atbalsota no populārām kancelēm, ka Kristus otrā advente nozīmē Viņa nākšanu pie katra cilvēka personīgi, tam mirstot, ir viltība, kas ļaužu prātu novērš no Jēzus personīgās nākšanas debess padebešos. Gadiem ilgi sātans ir apgalvojis: "Redzi, Viņš ir kambaros" (Mat. 24:23-26), un, pieņemot šo krāpjošo domu, jau ir pazudušas daudzas dvēseles.

Pašaulīgā gudrība cenšas arī pārliecināt, ka lūgšanas neesot nepieciešamas. Zinātnieki apgalvo, ka lūgšanas nevarot tikt patiesi atbildētas, ka tas būtu pret dabas likumiem, ka tas būtu brīnumš, bet brīnumu vispār neesot. Viņi apgalvo, ka Universu pārvalda negrozāmi likumi un ka Dievs neko nedara pretēji šiem likumiem. Tādā veidā tie Radītāju dara atkarīgu no paša ievestās kārtības, it kā dievišķo likumu darbība neļautu Kungam brīvi rīkoties. Tāda mācība runā pretī Rakstu liecībai. Vai Kristus un Viņa apustuļi nedarija brīnumdarbus? Tas pats līdzjutīgais Pestītājs dzīvo arī šodien, un tagad Viņš ir tikpat labprātīgs uzklaut ticības lūgšanas kā tad, kad visiem redzams staigāja cilvēku vidū. Dabiskais sadarbojas ar pārdabisko. Dieva plānā ir paredzēts, atbildot uz ticības lūgšanu, dāvat mums to, ko Viņš mums nevarētu piešķirt, ja mēs nelūgtu.

Cik neskaitāmas ir kļūdainās doktrīnas un dīvainie uzskati, kas izplatās pasaules kristīgajās baznīcās. Ir neiespējami novērtēt ļaunumu, kas seko kādas Dieva Vārda nospraustās robežzīmes pārceļšanai. Tikai nedaudzi, kas uzdrīkstas to darīt, paliek pie vienas vien atmestas patiesības. Vairākums pēc tam turpina noraidīt vienu patiesības principu pēc otra, līdz kļūst pavisam neticīgi.

Populārās teoloģijas maldi iedzinuši skepticismā daudz dvēseļu, kas citādi būtu ticējušas Rakstiem. Tās nespēj pieņemt doktrīnas, kas runā pretī taisnības, žēlastības un labvēlības izpratnei, bet, tā kā šos uzskatus pasniedz kā Bībeles mācību, tad viņi atsakās to pieņemt par Dieva Vārdu.

(526) Un tieši šo mērķi sātans cenšas sasniegt. Vairāk par visu Viņš vēlas iznīcināt uzticēšanos Dievam un Viņa Vārdam. Sātans štāv lielās apšaubītāju armijas priekšgalā un strādā, cik vien spēj, lai ievilinātu dvēseles savās rindās. Saubas ir kļuvušas modernas. Liela ļaužu daļa uz Dieva Vārdu skatās ar neuzticību tieši tā paša iemesla dēļ, kas tiem lika atmetēt tā Autoru – tāpēc ka Vārds norāj un nosoda grēku. Kas nevēlas paklausīt Rakstu prasībām, tie cenšas pazemot to autoritāti. Viņi lasa Bībeli vai klausās no svētā katedra pasludinātās mācības ar vienu vienīgu mērķi – lai Rakstos vai svētrunā atrastu kādu kļūdu. Ne mazums kļūst par neticīgiem, cenšoties sevi atvainot vai attaisnot pienākumu nepildīšanā. Citi skeptiskus principus pieņem aiz lepnuma vai kūtruma. Pārāk mīlēdami ērtības, lai ar darbu un pašizliedzību panāktu kaut ko godājamu, viņi sev slavu cenšas iegūt ar Bībeles kritizēšanu, it kā tie būtu gudrāki par šo Grāmatu. Ir daudz kas tāds, ko, dievišķās gudrības neapgaismots, ierobežotais prāts nav spējīgs saprast, un tā cilvēki atrod iemeslu kritizēšanai. Daudzi, šķiet, domā, ka stāvēt neticības, skepticisma un neuzticības pusē ir tikums. Tikai vēlāk atklāsies, ka zem šķietamā patiesīguma izskata šos cilvēkus vada pašpaļāvība un lepnums. Ir ļaudis, kas priecājas, ja Rakstos atrod kaut ko tādu, kas samulsina citu prātus. Daži sākumā kritizē un spriež nepareizi tikai tāpēc, ka mīl strīdēties. Viņi nesaprot, ka tādā veidā paši sapinas it kā putnu ķērāja cilpās, jo pēc tam, kad ir atklāti izteikuši savu neticību, domā, ka savs viedoklis tagad jāaizstāv. Tā viņi savienojas ar bezdievīgajiem un paši sev aizslēdz Paradīzes vārtus.

Dievs savā Vārdā ir devis pietiekoši daudz pierādījumu par to dievišķo raksturu. Lielās patiesības, kas attiecas uz mūsu pestīšanu, ir skaidri izteiktas. Ar Svētā Gara palīdzību, kas apsolīts visiem godīgiem meklētājiem, ikviens var saprast šīs vēstis. (527) Dievs cilvēkiem ir devis stipru pamatu, uz kā dibināt savu ticību.

Tomēr zemes iedzīvotāju ierobežotais prāts nav spējīgs pilnībā aptvert Bezgalīgā plānus un nodomus. Pētišanas ceļā mēs Dievu nekad nespēsim atrast. Mums nevajadzētu mēģināt ar nekautrīgu roku pacelt priekškaru, kas apslēpj Kunga varenību. Apustulis kādreiz izsaucās: "Cik neizprotamas Viņa tiesas un cik neizdibināmi Viņa ceļi!" (Rom. 11:33) Dieva rīcību ar mums un Viņa motīvus iespējams izprast tikai tik tālu, lai varētu ieraudzīt neierobežotā spēka savienību ar bezgalīgo mīlestību un žēlastību. Mūsu Tēvs Debesīs visu kārtu gudri un taisni, un mums nevajadzētu būt neapmierinātiem un neuzticīgiem, bet gan godbijībā un pazemībā būtu jānoliecas Viņa priekšā. Viņš savu nodomus atklās tik tālu, cik to zināšana mums var nākt par labu, bet aiz šīs robežas mums vienkārši jāuzticas Kunga varenajai rokai un mīlestības pilnajai sirdij.

Lai gan Dievs ir devis bagātīgus pierādījumus ticībai, Viņš nekad neatņems visus iegāstus neticībai. Visi, kas meklēs āķus, kur piestiprināt savas šaubas, tos arī atradīs. Un tie, kas atsakās pieņemt Dieva Vārdu un tam paklausīt, līdz tiktu novērsti ikviens iebildums un vairs nebūtu iemesla šaubām, tā arī nekad nenonāks gaismā.

Neatjaunotā sirdī, kas ir ienaidā ar Dievu, dabīgi rodas tikai neuzticība. Bet ticību dod Svētais Gars, un tā aug tikai tad, ja to kopj. Nevienam cilvēkam nevar kļūt stiprs ticībā bez nopietnas piepūles. Neticība, ja to atbalsta, nostiprinās, un, ja cilvēki nekavējas pie pierādījumiem, kurus Dievs devis viņu pārliecības stiprināšanai, bet atļaujas šaubīties un pieķerties sīkumiem, tad tie drīz vien piedzīvos, ka šaubas kļūs arvien stiprākas.

Kas šaubās par Dieva apsolījumiem un neuzticas Kunga drošajiem žēlastības piedāvājumiem, tie Viņu apkauno, tādu cilvēku iespaids nevis tuvina Kristum, bet gan veicina ļaunu atsvešināšanos. (528) Tie ir kā neauglīgi koki, kas tālu un plaši izpleš savus tumšos zarus, aizēnojot citiem stādiem saules gaismu, tā ka tie stindzinošajā krēslā panīkst un aiziet bojā. Tādu personu dzīves darbs parādīsies kā neapklusināms liecinieks pret viņiem. Tie sēj šaubu un neticības sēklu, kas noteikti dos savu ražu. Bet tiem, kas godīgi vēlas būt brīvi no visām šaubām, ir tikai viens ceļš: nekritizējot un neapšaubot to, ko vēl nesaprot, sekot gaismai, kas jau spīd pār viņu ceļu, lai saņemtu vēl lielāku gaismu. Lai viņi izpilda katru jau noskaidroto pienākumu, tad ar laiku izpratis un kļūs spējīgi veikt arī tos, par kuriem tagad vēl šaubās.

Sātans var izveidot patiesībai tik ļoti līdzīgu viltojumu, ka piekrāpj visus, kuri vien vēlas šaubīties un tiecas izvairīties no patiesības prasītās pašaieliedzības un upuriem, bet viņš nevar paturēt savā varā nevienu dvēseli, kas par katru cenu grib godīgi uzzināt patiesību. Kristus ir patiesība un "patiesais gaismums, kas nāca pasaulē, kas apgaismo ikvienu cilvēku". (Jāņa 1:9) Lai vadītu cilvēkus visā patiesībā, tagad tiek sūtīts Svētais Gars. Ar paša Dieva Dēla autoritāti ir paziņots: "Meklējiet, tad jūs atradīsiet." (Mat. 7:7) "Ja kāds grib darīt Viņa prātu, tas sapratīs, vai Mana mācība ir no Dieva." (Jāņa 7:17)

Kristus sekotāji maz pazīst ļaunos nodomus, ar kādiem sātans un viņa pulki pret tiem kaļ savus plānus. Bet Tas, kurš sēž Debesīs, panāks, ka visi šie viltīgie izdomājumi tikai veicinās Viņa vareno nodomu piepildīšanos. Kungs pieļauj, ka Viņa ļaudis nonāk pārbaudījumu ugunīs, ne tāpēc, ka Viņam patiktu to sāpes un ciešanas, bet tādēļ, ka šis process nepieciešams viņu galīgai uzvarai. Viņš nevar saglabāt savu godu, pasargājot tos no kārdināšanām, jo pārbaudījumi viņus tieši sagatavo ienaidnieka vilinājumu atvairīšanai.

(529) Ne ļauni cilvēki, ne velni nespēj kavēt Dieva darbu vai atņemt Kunga ļaudīm Viņa apsardzību un klātbūtni, ja tikai tie ar pazemīgām un sagrauztām sirdīm grib atstāt savus grēkus un ticībā pieķerties Viņa apsolījumiem. Katru kārdināšanu, katru pretēju iespaidu, atklātu vai slepenu, iespējams sekmīgi atvairīt "ne ar bruņotu spēku, ne ar varu, bet ar Manu Garu!" saka Kungs Cebaots". (Cak. 4:6)

"Kunga acis ir vērstas uz taisnajiem, un Viņa ausis atvērtas viņu lūgšanām (...). Un kas jums varēs ļaunu darīt, ja jūs no visas sirds dzīsieties pēc tā, kas labs?" (1. Pēt. 3:12,13) Kad Bileāms, vilināts no solījumiem saņemt bagātu algu, pret Izraēlu lietoja buršanas paņēmienu un ar upuriem Kungam centās izsaukt lāstu pār Viņa tautu, Dieva Gars aizliedza pasludināt ļaunumu, pēc kā viņš ilgojās, un Bileāms bija spiests izsaukties: "Kā lai es nolādu to, ko Dievs nenolād? Kā lai es nonievāju, ko Kungs nav nonievājis? Manai dvēselei tiktos mirt šo taisno nāvē, un es vēlos, kaut manas pēdējās dienas būtu tādas kā viņiem!" Un kad no jauna bija pienests upuris, bezdievīgais pravietis sacīja: "Redzi, man ir pavēlēts svētīt; ko Viņš ir svētījis, es to negrozīšu. Noziegumu Viņš nav Jēkabā saskaņojis, nedz postu Izraēlā; Kungs, viņa Dievs, ir ar viņu, un ķēniņu līksme ir viņa vidū. Tiešām zilēšana neder pret Jēkabu un burvju mākslas pret Izraēlu, jo laikus tiek Jēkabam un Izraēlam pasacīts, ko Dievs dara!" (4. Moz. 23:8,10,20,21,23) Tomēr vēl trešo reizi tika uzcelti altāri, un Bileāms no jauna mēģināja panākt lāstus. Bet ar pravieša negribīgajām lūpām Dieva Gars saviem izredzētajiem

pasludināja labklājību, norādot viņu ienaidnieku neprātu un ļaunumu: "Kas tevi svētī, tas lai ir svētīts, un, kas tevi nolād, tas lai ir nolādēts!" (4. Moz. 24:9)

Tanī laikā Izraēla tauta bija Dievam uzticīga, un tik ilgi, kamēr tā paklausīja Viņa bauslībai, to nespēja uzvarēt nekādas zemes vai elles varas. (530) Tomēr lāstu, ko Bileāmam neļāva pasludināt pār Dieva ļaudīm, viņam beidzot izdevās īstenot, ievilinot viņus grēkā. Pārkāpjot Dieva pavēles, tauta šķīrās no Dieva un tika atstāta postošās varas iespaidam.

Sātans labi zina, ka visnespēcīgākā dvēsele, kas paliek Kristū, tumsības pulkiem ir vairāk kā neuzvarama un tā varētu likt atkāpties pat viņam, ja tas parādītos atklāti. Tāpēc ļaunais ienaidnieks cenšas krusta kareivjus atšķirt no viņu stiprā cietokšņa, bet pats ar saviem karapulkiem, novietojies paslēptuvē, gaida viņu iznākšanu, gatavs iznīcināt visus, kas uzdrošināsies kāpt uz tā zemes. Mēs varam būt droši vienīgi tad, ja pazemīgi paļaujamies uz Dievu un paklausām visiem Viņa likumiem.

Neviens cilvēks nevienu dienu vai stundu nevar būt drošs bez lūgšanas. Sevišķi mums vajadzētu saukt uz Kungu pēc gudrības saprast Viņa Vārdu. Tajā atklātas kārdinātāja viltības un līdzekļi viņa sekmīgai atvairīšanai. Sātans ir lietpratējs Rakstu citēšanā, dodot tiem savus izskaidrojumus un tādā veidā cerot mūs nomaldināt. Bībeli vajadzētu pētīt siris pazemībā, nekad neaizmirstot mūsu atkarību no Dieva. Pastāvīgi sargoties no sātana viltīgajiem uzbrukumiem, mums ticībā nemitīgi jālūdz: "Neieved mūs kārdināšanā."

33. PIRMAIS LIELAIS PIEVILŠANAS DARBS

[531] Cilvēku dzimtas pievilšanas darbu sātans uzsāka jau visagrākajās mūsu pasaules vēstures dienās. Viņš, kas bija izsaucis sacelšanos Debesīs, vēlējās panākt, lai arī Zemes iedzīvotāji savienotos ar to karā pret Dieva valdību. Paklausot Kunga likumiem, Ādams un Ieva bija pilnīgi laimīgi, un viņu dzīve pastāvīgi liecināja pret Debesīs izvirzīto sātana apgalvojumu, ka Dieva bauslība ir nospiedoša un pretrunā ar Viņa radījumu labklājību. Turklāt sātans vēl apskauda bezgrēcīgajam pārim sagatavoto jauko mājvietu. Tas nolēma panākt viņu krišanu, lai, atšķirot cilvēkus no Dieva un pakļaujot savai varai, varētu Zemi iegūt savā īpašumā un nodibināt tur Visaugstākā raksturam pretēju pārvaldības sistēmu.

Ja sātans būtu atklājis savu īsto dabu, tad nekavējoties tiktu noraidīts, jo Ādams un Ieva bija brīdināti par šo bīstamo ienaidnieku, bet tas rīkojās slepeni, klusējot par saviem īstajiem nodomiem, lai tikai sasniegtu kāroto mērķi. Izlietojot par savu starpnieku čusku, kas tad bija apburoši skaists radījums, viņš pats uzrunāja Ievu: "Vai Dievs Kungs tiešām jums būtu aizliedzis ēst no visiem dārza kokiem?" (1. Moz. 3:1) Ja Ieva nebūtu ielaidusies sarunās ar kārdinātāju, tad viņai nekādas briesmas nedraudētu, bet tā uzdrošinājās atbildēt un krita par upuri viņa viltībai. Tādā veidā vēl vienmēr daudzi tiek pārvarēti. (532) Viņi šaubās un strīdas par Dieva prasībām, un, kad vajadzētu paklausīt dievišķajām pavēlēm, tie pieņem cilvēciskus plānus, kas kalpo sātana viltīgo nodomu sekmēšanai.

"Sieva teica čuskai: Mums ir atļauts ēst no visiem dārza koku augļiem, bet par tā koka augļiem, kas dārza vidū, Dievs ir sacījis: "No tiem jums nebūs ēst, nedz tos aizmirst, citādi jūs mirstiet." Tad čuska teica sievai: "Jūs nemirstiet vis, bet Dievs zina, ka tanī dienā, kad jūs no tiem ēdīsiet, jūsu acis atvērsies un jūs būsiet kā Dievs, zinādami, kas labs un kas ļauns." (1. Moz. 3:2-5) Sātans apgalvoja, ka viņi kļūšot līdzīgi Dievam, būšot gudrāki kā iepriekš, spējīgi dzīvot augstākā esamības pakāpē. Ieva padevās kārdināšanai, un viņas iespaidā grēkoja arī Ādams. Viņi piekrita čuskas vārdiem, ka Dievs tā nedomā, kā saka; viņi neuzticējās savam Radītājam un iedomājās, ka Viņš tikai ierobežo brīvību un ka, pārkāpjot Kunga likumus, iespējams iegūt lielāku gudrību un godu.

Bet kā tad pēc apgrēkošanās piepildījās Ādamam teiktie vārdi: "Tai dienā, kad tu ēdīsi no tā, tu mirdams mirsi"? Vai viņš atrada, ka sātanam bijusi taisnība, kad tas vadīja uz domām, ka cilvēks tiks pacelts augstākā esamības stāvoklī? Tad tiešām ar pārkāpumiem būtu iegūts liels labums un Lucifers izrādītos par cilvēces labdari. Bet Ādams drīz vien atskārta, ka ne jau tāda ir dievišķā sprieduma nozīme. Dievs paziņoja, ka, saņemot grēkam pienākošos sodu, cilvēkam atkal jāklūst par zemi, no kuras tas bija ņemts: "Tu esi no pīšļiem, un tev atkal jāpaliek par pīšļiem." (1. Moz. 3:19, Glikas tulk.) Kārdinātāja vārdi: "Jūsu acis taps atvērtas" – izrādījās pareizi tikai vienā nozīmē: kad Ādams un Ieva nebija paklausījuši Dievam, viņu acis tapa atvērtas, lai ieraudzītu savu neprātu, tie iepazinās ar ļaunumu un baudīja pārkāpuma rūgtos augļus.

Ēdenes vidū auga dzīvības koks, kura augļiem piemita spēks dot mūžīgu dzīvību. (533) Ja Ādams būtu palicis paklausīgs Dievam, tad viņam pastāvīgi būtu brīva pieeja šim kokam un viņš dzīvotu mūžīgi. Bet pēc grēkošanas viņam atņēma iespēju baudīt dzīvības koka augļus, un tas nonāca nāves varā. Dievišķais spriedums: "Tu esi no pīšļiem, un tev atkal jāpaliek par pīšļiem" – norādīja uz pilnīgu

dzīvības izbeigšanos.

Izdarot pārkāpumu, cilvēks zaudēja paklausības nosacījuma apsolīto nemirstību. Ādams nevarēja nodot tālāk saviem pēctečiem to, kā viņam pašam vairs nebija, un kritušajai cilvēcei nebūtu nekādu cerību, ja Dievs ar sava Dēla upuri atkal neatgrieztu nemirstību tās sniedzamības robežās. Kamēr "visu cilvēku dzīvē ienākusi nāve, jo visi viņi ir grēkojuši", Kristus "ar Evaņģēliju cēlis gaismā dzīvību un neiznīcību". (Rom. 5:12; 2. Tīm.1:10) Tādēļ nemirstība tagad ir iegūstama, vienīgi pateicoties Kristum. Jēzus sacīja: "Kas tic Dēlam, tam ir mūžīga dzīvība. Bet, kas Dēlam neklausa, tas dzīvību neredzēs." (Jāņa 3:36) Šo neaptveramo svētību var saņemt katrs cilvēks, ja vien tas ir gatavs izpildīt nosacījumus. Visiem, "kas neatlaidīgi dara labu un meklē godu un atzinību Dieva priekšā un to, kas neiznīkst, Viņš dos mūžīgu dzīvību". (Rom. 2:7)

Vienīgais, kas Ādamam apsolīja dzīvību nepaklausībā, bija lielais krāpnieks. Un čūskas teiktie vārdi Ievai Ēdenē: "Jūs nemirsiet vis" – bija pirmā par dvēseles nemirstību sludinātā svētruna. Tomēr šis paziņojums, kas pamatojās vienīgi uz sātana autoritāti, daudzkārt tiek atbalsots kristīgās pasaules kancelēs, un cilvēces vairākums to ir pieņēmis tikpat labprātīgi kā mūsu pirmie vecāki. Dievišķajam spriedumam: "Dvēselei, kas grēko, jāmirst" piešķirta cita nozīme: dvēsele, kas grēko, nemirs, bet dzīvos mūžīgi. Un mēs varam tikai brīnīties par dīvaino apmātību, kas cilvēkiem liek tik lēti noticēt sātana vārdiem un ar tādu neticību nostāties pret to, ko sacījis Dievs.

(534) Ja cilvēkam pēc krišanas atļautu brīvu pieeju dzīvības kokam, tas varētu dzīvot mūžīgi, un grēks līdz ar to būtu padarīts nemirstīgs. Bet ķerubi un liesmojošs zobens sargāja "ceļu uz dzīvības koku" (1. Moz. 3:24), un nevienam no Ādama ģimenes locekļiem netika atļauts pārkāpt šķērslī, lai baudītu dzīvību dodošos augļus. Tāpēc arī nav neviena nemirstīga grēcinieka.

Bet pēc krišanas sātans pavēlēja saviem eņģeļiem pielikt visas pūles, lai panāktu, ka ļaudis tic cilvēka dabīgai nemirstībai, un, iedvešot ticību šiem maldiem, zemes iedzīvotājus vajadzēja pārliecināt, ka grēciniekam būs jādzīvo mūžīgās bēdās un postā. Tad tumsības lielkungs ar saviem aģentiem Dievu varētu attēlot kā atriebīgu varmāku un paziņot, ka Viņš grūž ellē visus tos, kas Tam nepatīk, liekot viņiem mūžīgi izjust savas dusmas, un ka viņu Radītājs apmierināts noskatās, kā tie cieš neizsakāmas mokas un sāpēs lokās neizdziestošās liesmās.

Tādā veidā viltīgais ienaidnieks cilvēces Radītāju un Labdari cenšas ietērt pats savās īpašībās. Nežēlība ir sātāniska. Dievs ir mīlestība, un viss, ko Viņš radīja, bija skaidrs, svēts un jauks, līdz pirmais lielais dumpinieks Dieva radībā ienesa grēku. Tieši sātans ir tas ienaidnieks, kas cilvēku kārdina grēkot un pēc tam, ja vien spēj, iznīcina, un, kad tas jau ir drošs par savu upuri, tad liksmo par panāktu samaitātību. Ja tikai ļaunajam to atļautu, viņš savos tiklos ierautu visu cilvēci. Ja neiejauktos dievišķais spēks, tad neizglābtos neviens Ādama dēls vai meita.

Šodien sātans cilvēkus cenšas pārvarēt tāpat, kā viņš pievīla mūsu pirmos vecākus, iedragājot uzticību Radītājam un ierosinot viņus apšaubīt Dieva valdīšanas saprātīgumu un Viņa likumu taisnīgumu. Sātans ar saviem sūtņiem Dievu attēlo ļaunāku par sevi, lai tādā veidā attaisnotu savu zemisko dabu un sacelšanos. Lielais krāpnieks mūsu Debesu Tēvam cenšas piedēvēt savu nežēlīgo raksturu, lai pats parādītos kā cietējs, kas no Debesīm būtu izraidīts tāpēc, ka nav vēlējis pakļauties tik netaisnam valdniekam. (535) Viņš pasaulei piedāvā brīvību, kuru tā varētu baudīt viņa laipnajā pārraudzībā, pretstatā verdzībai, kurā cilvēkus tur Jehovas stingrie likumi. Tā viņam izdodas dvēseles aizvilināt prom no paklausības Dievam.

Cik pretīga jebkurām mīlestības un žēlastības jūtām un pat mūsu taisnības izpratnei ir doktrīna, ka mirušie bezdievīgie tiek mocīti ar uguni un sēru mūžīgi degošā ellē un ka par īsās zemes dzīves grēkiem tiem jācieš mokas tik ilgi, kamēr vien dzīvos Dievs. Tomēr šī doktrīna ir visai plaši izplatīta, un vēl joprojām tā ir ietverta daudzās kristīgās pasaules ticības apliecībās. Kāds izglītots teoloģijas doktors izteicies: "Skats uz elles mokām palielinās svēto mūžīgo laimi. Kad viņi redzēs, ka līdzīgas dabas cilvēki, kas dzimuši tādos pašos apstākļos, ieģrūsti nebeidzamā postā ellē, kamēr viņi paši tik ļoti paaugstināti, – tas viņiem palīdzēs saprast, cik laimīgi tie tagad var būt." Cits pierakstījis līdzīgu domu: "Kamēr pazudināšanas pavēle mūžīgi tiek izpildīta pie dusmības traukiem, tikmēr arī mūžīgi augšup pacelsies viņu mocības dūmi, ko redzēs žēlastības trauki, kuriem nebūs vairs nekā kopēja ar šiem nožēlojamajiem un kas priecīgi sauks: "Āmen! Allelūja! Slavējiet Kungu!"

Kur gan Dieva Vārda lappusēs ir atrodamā tāda mācība? Vai atpestītie Debesīs būs pazaudējuši jebkādu līdzjūtību un līdzcietību, pat visparastākās cilvēcīgās izjūtas? Vai tās būs apmainītas pret stoīku vienaldzību un mežoņu cietsirdību? Nē, un vēlreiz, nē, Dieva Grāmata to tā nemāca. Tie, kas sludina iepriekš minētajos citātos ietvertās domas, var būt izglītoti un pat godīgi cilvēki, bet viņus maldinājusi sātana sofistika. Viņš tos ierosina nepareizi iztulkot spēcīgos Rakstu izteicienus, piešķirot

valodai rūgtuma un ļaunprātības noskaņu, kas ir viņā pašā, bet nevis mūsu Radītājā. "Tik tiešām, kā Es dzīvoju," saka Dievs Kungs, "Man nav prieka par bezdievja nāvi, bet gan par to, ka bezdievis atgriežas no sava ļaunā ceļa un dzīvo. Atgriezieties, atgriezieties no saviem ļauniem ceļiem! Kāpēc tu gribi mirt, Izraēla nams?" (Ec. 33:11)

(536) Ko tad Dievs būtu ieguvis, ja mēs pieņemtu, ka Viņam patīk redzēt nebeidzamas ciešanas, ka Viņu iepriecina elles liesmās pakļauto radījumu vaidi, kliedzieni un lāsti? Vai šīs briesmīgās skaņas varētu būt kā mūzika Bezgalīgās Mīlestības ausīs? Tiek uzsvērts, ka nebeidzamu ciešanu piespriešana bezdievīgajiem atklāj Dieva ienaidu pret grēku un ļaunumu, kas izpostījis Universa mieru un kārtību. Ak, kādi drausmīgi zaimi! It kā Dieva naidis pret grēku liktu Viņam grēku padarīt mūžīgu. Saskaņā ar teologu mācībām nepārtrauktas mokas bez cerības uz žēlastību nelaimīgos upurus tā satracina, ka viņi savu niknumu izgāž lāstos un zaimos, tā arvien palielinot savas vainas smagumu. Tāds iemūžināts un nebeidzamos laikmetos nepārtraukti pieaugošs grēks nevar vairot Dieva godu.

Cilvēka prāts nav spējīgs novērtēt ļaunumu, ko atnesusi maldū mācība par mūžīgām mokām. Bībeles reliģija, kas pilna ar mīlestību un laipnību un tik bagāta līdzjūtībā, tiek aptumšota ar mānīcību un ietērpta šausmās. Ja padomājam, cik nepareizās krāsās sātans ir attēlojis Dieva raksturu, vai tad varam brīnīties, ka no mūsu žēlsirdīgā Radītāja baidās un viņu pat ienīst? Atbaidošie un nepareizie uzskati par Dievu, kurus pasaulē atbalstījuši no kanceles sniegtie nepamatotie argumenti, tūkstošus, pat miljonus ir padarījuši par skeptiķiem un neticīgajiem.

Teorija par mūžīgām mokām ir viena no viltus doktrīnām, kas veido Bābeles negantības vīnu, ko tā dod dzert visai pasaulei. (Atkl. 14:8; 17:2) Tiešām nav saprotams, kā Kristus kalpi kādreiz varēja pieņemt tik ķecerīgus uzskatus un vēl sludināt tos no svētās katedras. Tāpat kā viltus sabatu, viņi tos aizņēmās no Romas. Tas tiesa, ka tā mācījuši lieli un labi vīri, bet viņiem nebija tādas gaismas par šo lietu, kāda dota mums šodien. Tādēļ tie būs atbildīgi vienīgi par to gaismu, kas spīdēja viņu laikā; mēs savukārt esam atbildīgi par gaismu, kas spīd mūsu dienās. Ja mēs novēršamies no Dieva Vārda liecības un piekrītam viltus doktrīnām tikai tāpēc, ka tās mācījuši mūsu tēvi, (537) tad nostājamies zem lāsta, kas izteikts pār Bābeli: mēs dzeram no tās netiklības dusmu vīna.

Ļoti daudz cilvēku, kuros mācība par mūžīgām mokām izraisa sašutumu, nonāk pretējos maldos. Viņi redz, ka Raksti Dievu atklāj kā mīlestības un līdzjūtības pilnu Būtni, tādēļ nespēj ticēt, ka Viņš savus radījumus varētu nodot mūžīgi degošas elles ugunīm. Bet, domājot, ka dvēsele jau dabīgi ir nemirstīga, tie secina, ka beidzot tiks izglābti visi cilvēki. Daudzi uzskata, ka Bībelē draudi uzrakstīti vienīgi tādēļ, lai ar iebaidīšanu ļaudis vadītu uz paklausību, bet ka burtiski tie nekad nepiepildīsies. Tā grēcinieks var dzīvot tālāk savtīgās izpriecās, ignorējot Dieva prasības, un tomēr gaidīt, ka beidzot saņems Viņa labvēlību. Tādi uzskati, kas ļaunprātīgi izmanto Dieva žēlastību, bet neievēro Viņa taisnību, miesīgai sirdij ir patīkami un ļaunos iedrošina turpināt tālāk savu netaisno dzīvi.

Lai parādītu, kā tie, kas tic vispārējai pestīšanai, sagroza Rakstus, vēlēdamies atbalstīt savas dvēseli postošās dogmas, ir jācītē tikai daži viņu pašu izteicieni. Kāda neticīga jauna cilvēka bērēs, kas pēkšņi gāja bojā nelaimes gadījumā, sludinātājs universālists no Bībeles izvēlējās tekstu par Dāvidu: "Viņš jau bija iepriecināts par Amnonu, ka tas miris." (2. Sam. 13:39, Glikā tulk.)

"Man bieži jautā," sacīja runātājs, "kāds liktenis gaida tos, kas šo pasauli atstāj grēkojot – varbūt mirst piedzērušies, mirst ar spilgti sarkaniem noziegumu traipiem, kuri nav nomazgāti no viņu drēbēm, vai aiziet no dzīves tā, kā šis jaunais vīrs, kuram nav nekādu reliģisku piedzīvojumu, kurš nav ne domājis, ne runājis par ticību Dievam. Mūs apmierina Raksti, to atbilde atrisina arī šo problēmu. Amnons bija ārkārtīgi grēcīgs, viņš nenozēloja savus grēkus, viņu piedzirdīja un piedzērušu nogalināja. Bet Dāvids bija Dieva praviets, viņam vajadzēja zināt, vai Amnonam nākamajā pasaulē klāsies labi vai slikti. Kādos vārdos tad atklājās viņa sirds izjūtas? (538) "Ķēniņš Dāvids pamazām mitējās dusmoties uz Absalomu, jo viņš jau bija iepriecināts par Amnonu, ka tas miris.""

"Kāds var būt secinājums no šiem vārdiem? Vai nav tā, ka viņa reliģiskajā pārliecībā nebija vietas bezgalīgām ciešanām? Tādas ir arī mūsu domas, un šeit mēs atrodam lielisku pierādījumu, kas atbalsta paņēma, apgaismotāko un labvēlīgāko pieņēmumu par noslēdzošo vispārējo skaidrību un mieru. Viņš bija iepriecināts par to, ka dēls jau miris. Un kāpēc? Tādēļ ka ar pravieša acīm spēja ielūkoties brīnītajā nākotnē un redzēt, ka dēls tagad ir tālu no visām kārdināšanām, atbrīvots no verdzības un šķīstīts no grēka samaitātības, pie tam darīts pietiekoši svēts un apgaismots un pieņemts augšup kāpjot un līksmojošo garu pulkā. Viņu mierināja doma, ka mīļotais dēls, šķirts no grēka un ciešanu klātbūtnes, aizgājis tur, kur viņa aptumšoto dvēseli apņems Svētā Gara viscēlākās vēsmas, kur viņa prāts atvērsies Debesu gudrībai un nemirstīgas mīlestības saldajai aizrautībai, un, tādā veidā sagatavots, viņš varēs baudīt dusu Debesu mantinieku sabiedrībā.

No visa tā mums jābūt ticēt, ka Debesu svētlaimē nav atkarīga no kaut kā, ko spējam izdarīt šajā dzīvē, ne arī no tagadējās sirds pārmaiņas, ne no pašreizējiem uzskatiem vai mūsu ticības apliecības."

Tādā veidā cilvēks, saukdamies par Kristus kalpu, atkārtoti melus, kurus čūska iedvesa Ievai: "Jūs nemirsiet vis. Tanī dienā, kad jūs no tiem ēdīsiet, jūs acis atvērsies un jūs būsit kā Dievs." Viņš paziņoja, ka viszemākie grēcinieki – slepkavas, zagļi, laulības pārkāpēji – pēc nāves tiks sagatavoti iemiesāšanai mūžīgā svētlaimē.

Un uz ko šis Rakstu sagrozītājs pamatoja savus secinājumus? Uz vienu vienīgu teikumu, kas izsaka Dāvida pakļaušanos Dieva aizgādības vadībai. (539) "Ķēniņš Dāvids pamazām mitējās dusmoties uz Absalomu, jo viņš jau bija iepriecināts par Amnonu, ka tas miris." Laiks jau bija remdējis bēdu rūgtumu; Dāvida domas no mirušā pievērsās dzīvajam dēlam, kurš, baidīdamies no taisnīga soda par savu noziegumu, pats bija devies trimdā. Un tas esot pierādījums, ka asinsgrēkā vainīgais, piedzērušais Amnons nekavējoties ir ievests svētlaimē mājokļos, lai tur tiktu skaidrots un sagatavots bezgrēciģo eņģeļu sabiedrībai. Tiešām patīkama pasaka, tik labi piemērota miesīgās sirds tieksmēm! Tā ir paša sātana doktrīna, kas ar panākumiem veic savu darbu. Vai tad mums vajadzētu justies pārsteigtiem, ka, pastāvot tādai mācībai, jaunums arvien vairojas?

Šī viena viltus mācītāja rīcība aino daudzu citu ieto ceļu. No kopsakarības tiek izrauti daži Rakstu vārdi, kuru nozīme daudzos gadījumos ir tieši pretēja tiem pievienotajam izskaidrojumam, un šādi atsevišķi izvilkumi tālāk tiek sagrozīti un lietoti tādu pieņēmumu pierādīšanai, kam Dieva Vārdā nav nekāda pamata. Piemēram, citētā liecība, ka piedzērušais Amnons jau atrodas Debesīs, ir melīgs secinājums, kas ir pretrunā ar skaidrajiem un noteiktajiem Rakstu ziņojumiem, ka dzērājs Dieva valstību neiemantos. (1. Kor. 6:10) Tādā veidā apšaubītāji, neticīgie un skeptiķi patiesību pārvērs melos. Viņu sofistika ir piekrāpusi ļaužu masas un iemidzinājusi grēciniekus miesīgās drošības šūpulī.

Ja tā būtu taisnība, ka visu cilvēku dvēseles nāves stundā aiziet tieši uz Debesīm, tad nāve kļūtu iekārojamāka par dzīvību. Sie uzskati jau daudzus pāvedinājuši darīt galu savai esamībai. Grūtību, rūpju un vilšanās nomāktiem ļaudīm šķiet pavisam vienkārši pārraut trauslo dzīvības pavedienu un tad pacelties mūžīgās pasaules svētlaimē.

(540) Dievs savā Vārdā ir devis skaidrus pierādījumus, ka Viņš sodīs bauslības pārkāpējus. Tiem, kas sevi mierina, ka Kungs ir pārāk žēlīgs, lai pār grēciniekiem izvestu taisnu tiesu, vajadzētu uzlūkot Golgātas krustu. Nevainīgais Dieva Dēls mirstot liecināja, ka "grēka nopelns ir nāve", ka katrs Dieva likuma pārkāpums saņems savu taisnīgo sodu. Bezgrēciģais Kristus uzņēms grēku cilvēka labā. Viņš nesa pārkāpumu vainu un pacieta, ka Tēvs apslēpj savu vaigu, līdz Viņa sirds salūza un dzīvība izdzisa. Viņš šo upuri nesa grēcinieka izglābšanai, jo nebija cita ceļa, lai cilvēku atbrīvotu no grēka soda. Un katrai dvēselei, kas atsakās pieņemt par tādu cenu sagādāto salīdzināšanu, būs pašai personīgi jānes sava pārkāpuma vaina un jāizcieš pienākošais sods.

Aplūkosim, ko Bībele vēl māca par bezdievīgajiem un grēkus nenožēlojošajiem, kurus universālisti ieceļ Debesīs kā svētus un laimīgus eņģeļus.

"Es došu izslāpušajam bez maksas no dzīvības ūdens avota." (Atkl. 21:6) Bet šis apsolījums attiecas tikai uz tiem, kam slāpst. Apmierināti tiks vienīgi tie, kas izjūt savu vajadzību pēc dzīvības ūdens un kas to meklē vairāk par visu citu. "Kas uzvar, tas to iemantos, un Es būšu viņa Dievs un viņš būs mans dēls." (Atkl. 21:7) Arī šeit pastāv skaidri izteikts nosacījums. Lai iemantotu visas lietas, mums jāpretojas grēkam un tas jāuzvar.

Kunga pamācīts, pravietis Jesaja saka: "Liecīniet par taisno, ka viņam labi klāsies. Bēdas bezdievim! Jo viņam labi nebūs: viņam atmaksās pēc viņa roku darba." (Jes. 3:10,11) "Jebšu grēcinieks simts reizes ļaunu dara," saka gudrais vīrs, "un dzīvo ilgji, tomēr es zinu, ka dievbijīgiem labi klāsies, kas priekš Viņa bīstas. Bet bezdievīgam labi neklāsies." (Sal. māc.8:12,13, Glika tulk.) Un Pāvils liecina, ka grēcinieks pats sev sakrāj "dusmību uz dusmības dienu, kad Dievs parādīs taisnu spriedumu, jo Viņš ikvienam atmaksās pēc viņa darbiem"; "mokas un izbailes ikvienai cilvēka dvēselei, kas dara ļaunu". (Rom. 2:5,6,9)

(541) "Nevienam netiklim, netīram vai mantrausim, tas ir, elku kalpam, nav vietas Kristus un Dieva valstībā." (Ef. 5:5) "Dzenieties pēc miera ar visiem un pēc svētas dzīves, bez kā neviens neredzēs Kungu." (Ebr. 12:14) "Svētīgi ir tie, kas Viņa baušļus dara, lai viņiem vara ir pie dzīvības koka un lai viņi ieiet pa pilsētas vārtiem. Bet ārā ir suņi un burvji, un netikļi, un slepkavas, un elku kalpi, un ikviens, kas mīl un dara melus." (Atkl. 22:14,15, Glika tulk.)

Dievs cilvēkiem ir darījis zināmu savu raksturu un arī to, kā Viņš rīkosies ar grēku. "Kungs, Kungs, apžēlošanās un žēlastības Dievs, pacietīgs un bagāts žēlsirdībā un uzticībā, kas tūkstošiem saglabā žēlastību, piedod noziegumus, pārkāpumus un grēkus, bet arī neatstāj nevienu nesodītu." (2. Moz. 34:6,7) "Viņš iznīcinās visus bezdievīgos." (Ps. 145:20) "Grēcinieki visi kopā iznīks, un bezdievīgo pēcnācēji tiks izdeldēti." (Ps. 37:38) Sacelšanās apspiešanai tiks izlietota dievišķās valstības vara un autoritāte; tomēr taisnīgās atmaksas darbs visā pilnībā saskanēs ar Dieva raksturu, ar Viņa žēlsirdību, pacietību un labvēlību.

Dievs ar spēku neietekmēs nevienu gribu vai saprātu. Verdziska paklausība Viņam nepatīk. Kungs ilgojas, lai Viņa roku radījumi To mīlētu, tāpēc ka Viņš ir mīlestības cienīgs. Radītājs vēlas, lai tie Viņam paklausītu tāpēc, ka vērtē Viņa gudrību, taisnību un augstsirdību. Un visi, kam būs pareiza izpratne par Viņa raksturu, Kungu tiešām mīlēs, jo tos valdzinās šis Viņa apbrīnojamās īpašības.

Laiņības, žēlsirdības un mīlestības pamatlikumi, kurus mācīja un izdzīvoja mūsu Pestītājs, ir Dieva gribas un rakstura noraksts. Kristus apliecināja, ka Viņš nav mācījis neko citu kā vienīgi to, ko saņēmis no sava Tēva. Dievišķās valdības pamatlikumi pilnīgi saskan ar Pestītāja vārdiem: "Mīliet savus ienaidniekus." (542) Dieva sods pār ļaundariem būs taisnīgs, tas būs par labu visam Universam un pat tiem, kam jāsaņem Viņa neatvairāmais spriedums. Kungs tos darītu laimīgus, ja to varētu panākt, saskaņojoties ar Viņa valdības likumiem un rakstura taisnību. Viņš tos pastāvīgi apņēma ar savas mīlestības apliecinājumiem, dāvinot iespēju iepazīties ar Viņa likumiem un piedāvājot savu žēlastību, bet tie nicina šo mīlestību, neņem vērā Viņa bauslību un atraida žēlastību. Pastāvīgi saņemot Dieva dāvanas, tie Devējam nedod pienākošos godu, tie Viņu ienīst, jo zina, ka Dievam grēks ir pretīgs. Kungs ilgi paņēma tādus stūrgalvību, bet beidzot pienāks izšķirošā stunda, kad tiks izlemts katra liktenis. Vai Viņš tad šos dumpiniekus atstās pie sevis? Vai Viņš tos spiedīs darīt Viņa prātu?

Tie, kas par savu vadoni izvēlējušies sātānu un pakļāvušies viņa varai, nebūs sagatavoti nākt Dieva tuvumā. Viņu raksturā būs nostiprinājies lepnums, viltība, izlaidība un nežēlība. Vai tad viņi varētu nākt Debesīs, lai mūžīgi dzīvotu kopā ar tiem, kurus šeit virs zemes nicināja un ienīda? Melim patiesība nekad neliksies patikama; lēnprātība nevarēs apmierināt augstprātību un lepnumu; skaidrība nebūs pieņemama samaitātajam un pašizliedzīgam mīlestība neliksies pievilcīga savtīgam cilvēkam. Kādu gan prieku avotu Debesis varētu piedāvāt ļaudīm, kas visā pilnībā nodevušies alkātībai un laicīgām interesēm?

Vai tie, kuru dzīve pavadīta cīņā pret Dievu, pēkšņi varētu pacelties Debesīs un skatīt augsto un svēto pilnības stāvokli, kāds tur pastāvīgi valda, – kur ikviena dvēsele pildīta ar mīlestību, kur ikviena seja staro priekā, kur atskan brīnišķīga mūzika par godu Dievam un Jēram un nemitīgas gaismas straumes izlejas pār atpestītajiem no Tā vaiga, kas sēž uz goda krēsla, – vai tie, kuru sirdis pildījies naida pret Dievu, patiesību un svētumu, varētu savienoties ar Debesu pulkiem, lai kopīgi dziedātu slavas dziesmas? Vai viņi varētu panest Dieva un Jēra godību? Nē, un vēlreiz nē, tiem jau tika dāvāti pārbaudes gadī, lai veidotu Debesīm derīgu raksturu, bet viņi nekad nav mācījušies Debesu valodu, un tagad jau ir par vēlu. Dzīve, kas pavadīta, pretojoties Dievam, viņus padarījusi Debesīm nederīgus. (543) Tur valdošā skaidrība, svētums un miers būtu tiem pastāvīgas mokas, Dieva godība būtu kā rijoša uguns. Viņi ilgotos aizbēgt no šīs svētās vietas. Viņi apsveiktu iznīcību, lai tikai varētu paslēpties no tā vaiga, kurš nomira, piedāvājot glābšanu visiem cilvēkiem. Pārkāpēju likteni ir apzīmogojusi viņu pašu izvēle. To izslēgšana no Debesīm notiek saskaņā ar viņu pašu personīgo izšķiršanos un no Dieva puses ir taisnīga un žēlsirdīga.

Līdzīgi plūdu ūdeņiem arī lielās dienas uguns liecinās par Dieva lēmumu, ka ļaunie cilvēki nav dziedināmi. Tiem nav nekādas vēlēšanās pakļauties dievišķajai autoritātei. Viņu prāts pieradis dumpoties, un, dzīvei beidzoties, ir jau par vēlu vērst domu gājumu pretējā virzienā, par vēlu atteikties no pārkāpumiem pretī paklausībai, no naida – pie mīlestības.

Saudzējot slepkavas Kaina dzīvību, Dievs pasaulei sniedza piemēru, kāds būtu rezultāts, ja grēciniekam atļautu dzīvot, lai tas neierobežoti varētu turpināt nodoties netaisnībai. Kaina mācības un iespaids piemērs vadīja grēkā viņa pēcnācēju pulkus, līdz "cilvēku ļaunums augtīn auga virs zemes" un "viņu sirdsprāts un tieksmes ik dienas vērsās uz ļaunu". "Zeme bija Dieva priekšā izvīrtusi un pilna varasdarbu." (1. Moz. 6:5,11)

Žēlojot pasauli, Dievs iznīcināja tās ļaunos iedzīvotājus Noas laikā. Žēlastībā Viņš lika iet bojā samaitātajiem Sodomas iemītniekiem. Izmantojot sātāna krāpjošo spēku, netaisnības darītāji iegūst līdzjūtību un zināmu apbrīnošanu, tādā veidā arī citus pāvedinot uz sacelšanos. Tā notika Kaina un Noas dienās un Ābrahāma un Lata laikā, tā ir arī tagad. Žēlastībā uz Universu Dievs beidzot iznīcinās piedāvātās piedošanas atmetējus.

(544) "Grēka nopelns ir nāve, bet Dieva dāvana ir mūžīga dzīvība Kristū Jēzū, mūsu Kungā." (Rom. 6:23, Glikā tulk.) Kā dzīvība ir taisno mantojums, tā nāve būs ļauno daļa. Mozus Izraēlam paziņoja: "Es šodien esmu nolīcis tavā priekšā dzīvību un labumu, nāvi un ļaunumu." (5. Moz. 30:15) Nāve, par ko runā šīs rakstvietas, nav tā, kuru pasludināja Ādamam, jo viņa pārkāpuma sodu cieš visa cilvēce. Tā ir "otrā nāve", kas nolikta pretstatā mūžīgajai dzīvībai.

Ādama grēka rezultātā nāve ir nākusi pār visu cilvēci. Visi līdzīgi noiet kapā. Un, pateicoties atpestīšanas plānam, visus atkal uzcelš no kapiem. "Būs taisno un netaisno augšāmcelšanās" (Ap.d. 24:15), "jo, kā Ādamā visi mirst, tāpat arī Kristū visi tiks dzīvi darīti". (1. Kor. 15:22) Tomēr starp abām uzmodinātajām ļaunību šķirām būs atšķirība. "Visi, kas ir kapos, dzirdēs Viņa balsi un nāks ārā; tie, kas labu darījuši, lai celtos augšā dzīvībai, bet tie, kas ļaunu darījuši, lai celtos augšā sodam." (Jāņa 5:28,29) Kas tiks atrasti cienīgi, lai celtos augšā dzīvībai, tie būs "svētlaimīgi un svēti". "Pār tādiem otrai nāvei nav varaš." (Atkl. 20:6) Turpretī tiem, kas ar grēku nožēlošanu, atgriešanos un ticību nebūs ieguvuši piedošanu, nāksies saņemt pārkāpumu sodu – "grēka algu". Viņi cietīs sodu, atšķirīgu kā ilgamā, tā arī spēkā, katrs "atbilstoši saviem darbiem", un visi ies bojā otrajā nāvē. Tā kā Dievs atbilstoši savai taisnībai un žēlastībai nevar izglābt grēcinieku viņa grēkos, tad Viņš atņems tam esamību, uz ko attiecīgais cilvēks būs zaudējis tiesības savu pārkāpumu dēļ un kurai viņš sevi būs pierādījis par necienīgu. Inspirēts rakstnieks saka: "Vēl mazu brīdi, un bezdievīgā vairs nebūs. Tu raudzīsies uz viņa vietu, bet viņu tur vairs nesaskatīsi." (Ps. 37:10) Un cits vēsti: "Būs tā, it kā tie tur nekad nebūtu bijuši." (Obadjaš 16, Glikā tulk.) (545) Aplāti ar kaunu, tie nogrims bezcerīgā, mūžīgā aizmirstībā.

Tā tiks darīts gals grēkam un visām no tā izrietošajām sāpēm un ciešanām. Dziesminieks saka: "Tu esi (..) iznīcinājis bezdievīgos, viņu vārdus Tu esi izdzēsis uz mūžu mūžiem. Naidnieki ir gājuši bojā un ir satriekti gruvešos uz mūžīgiem laikiem." (Ps. 9:6,7) Jānis, skatoties uz priekšu mūžībā, atklāsmē dzird visu Universu aptverošu slavas dziesmu, ko netraucē nekāda nesaskaņa. Viņš dzird ikvienu radījumu Debesīs un uz zemes pagodinām Dievu. (Atkl. 5:13) Tur nebūs nekādu pazudušu dvēseļu, kas zaimotu Radītāju, sāpēs lokoties nekad nebeidzamās mokās; nekādu nelaimīgu būtņu ellē, kuru kliegzieni sajauktos ar atpestīto dziesmām.

Maldi par dabīgo nemirstību dod pamatu doktrīnai par apziņu nāvē – doktrīnai, kas, tāpat kā mācība par mūžīgām mokām, runā pretī Svētajiem Rakstiem, saprāta balsij un mūsu cilvēciskajām jūtām. Saskaņā ar šo populāro uzskatu atpestītie Debesīs zina visu, kas notiek virs zemes, un sevišķi labi pazīst šeit palikušo draugu dzīvi. Bet, ja mirušie zinātu dzīvo bēdas, būtu liecinieki savu mīlo izdarītājiem grēkiem, redzētu viņu sāpes, ciešanas un vilšanās gadījumus, kādu gan laimi tas viss viņiem varētu sagādāt? Kā gan tie, kuru domas kavētos pie viņu draugiem virs zemes, spētu baudīt Debešu svētlaimi? Un cik ārkārtīgi satraucošs ir uzskats, ka, tiklīdz cilvēks beidz elpot, tā grēkus nenožēlojošo dvēseles tūlīt tiek nodotas elles liesmām! Kādi sāpju dziļumi tad jāizjūt tiem, kas redz savus draugus nesagatavotus grimstam kapā, ieejam mūžīgās ciešanās un mūžīgos grēkos! Šīs mokošās domas jau daudzus ir novedušas līdz ārprātam.

Ko par to visu saka Raksti? Dāvids zina stāstīt, ka cilvēks nāvē neko neapzinās. "Cilvēka garam jāiziet, viņam jāpaliek atkal zemes kārtā, tai dienā visi viņa nodomi iet bojā." (Ps.146:4, Glikā tulk.) (546) Salamans sniedz tādu pašu liecību: "Dzīvie zina, ka tiem jāmirst, bet nomirušie nezin it nekā. Viņu mīlestība un viņu ienaidība, un viņu skaudība jau ir iznīkusī, un tiem nav vairs daļas nemūžam pie nekā, kas notiek pasaulē. Ne darba, ne padoma, ne ziņas, ne gudrības nav kapā, kur tu noeji." (Sal. māc. 9:5,6,10, Glikā tulk.)

Kad, atbildot uz Isķijas lūgšanu, viņa dzīvība tika pagarināta par piecpadsmit gadiem, pateicīgais ķēniņš nesa Dievam slavu par Viņa lielo žēlastību. Sava lielā prieka iemeslus tas atklāj dziesmā: "Ne jau apakšzemē slavē tevi, ne jau nāve teic Tavu slavu, un ne tie, kas apgūlušies kapa tumsā, cerē uz Tavu patiesību. NĒ! Bet dzīvie, jā, dzīvie slavē Tevi tā kā es šodien (..)." (Jes. 38:18,19) Populārā teoloģija māca, ka taisnie mirušie jau atrodas Debesīs, kur tie bauda svētlaimi un ar nemirstīgu mēli slavē Dievu, bet Isķija nāvē nesaskatīja tādas krāšņas izredzes. Ar viņa vārdiem saskan arī dziesminieka liecība: "Nāvē Tevi nepiemin; kas kapā Tevi slavēs?" "Nomirušie Kungu neslavēs, nedz tie, kas nogrimuši klusumā." (Ps. 6:5; 115:17, Glikā tulk.)

Pēteris Vasarsvētku dienā sludināja, ka sentēvs Dāvids "ir nomiris un aprakts, un viņa kaps ir pie mums līdz šai dienai. (..) jo Dāvids nav uzkāpis Debesīs".(Ap.d. 2:29,34) Fakts, ka Dāvids paliek kapā līdz augšāmcelšanās dienai, pierāda, ka taisnais pēc nāves tūlīt nenonāk Debesīs. Vienīgi pateicoties augšāmcelšanai un spēkam, ko dod Kristus augšāmcelšanās, beidzot Dāvids varēs sēdēt pie Dieva labās rokas.

Un Pāvils sacīja: "Ja mirušie netop uzmodināti, tad arī Kristus nav uzmodināts. Un, ja Kristus nav uzmodināts, tad veltīga ir jūsu ticība, tad jūs vēl esat savos grēkos. Tad arī tie ir pazuduši, kas Kristū aizmiguši." (1. Kor. 15:16-18) Ja jau četrus gadu tūkstošus taisnie mirstot tūlīt būtu nonākuši Debesīs, kā tad Pāvils varētu sacīt, ka, ja nav augšāmcelšanās, tad "tie ir pazuduši, kas Kristū aizmiguši"? (547) Tādā gadījumā jau nebūtu vajadzīga nekāda augšāmcelšanās.

Mocekļa nāvē mirušais Tindls, runājot par stāvokli nāvē, sacīja: "Es atklāti atzīstos, ka neesmu pārliecināts, ka viņi jau atrastos pilnā godībā, kādā ir Kristus un Dieva izredzētie eņģeļi. Tāda mācība nav ietverta nevienā manas ticības apliecības punktā, jo, ja tas tā jau būtu, tad sludināt miesas augšāmcelšanos būtu pilnīgi veltīgs pasākums." (1)

Tas ir nenoliedzami, ka cerība uz nemirstīgu svētlaimi tūlīt pēc nāves ir novedusi pie plaši izplatītas nevēribas pret Bībeles mācību par augšāmcelšanos. So noslieci ievēroja Dr. Adams Klārks, sacīdams: "Šķiet, ka pirmie kristieši mācību par augšāmcelšanos vērtēja daudz augstāk, nekā to dara tagad! Kāpēc tā? Apustuļi to pastāvīgi sludināja un, tā mācot, pamudināja Dieva pielūdzējus būt čakliem, paklausīgiem un priecīgiem. Bet viņu pēcteči mūsu dienās tikai reti to vēl piemin! Kā apustuļi sludināja, tā pirmie kristieši ticēja; kā mēs sludinām, tā tic mūsu klausītāji. Evaņģēlijā nav nevienas mācības, kas būtu vēl vairāk uzsvēta, un pašreizējā sludināšanas sistēmā nav doktrīnas, kas būtu vēl vairāk atstāta novārtā!" (2)

Tā tas ir turpinājies, līdz krāšņā augšāmcelšanās patiesība tagad gandrīz pilnīgi aizmirsta un pazaudēta no kristīgās pasaules redzesloka. Kāds izcils reliģisks rakstnieks, paskaidrojot Pāvila vārdus 1. Tes. 4:13-18, saka: "Iepriecā, ko sniedz mācība par taisno svētīgo nemirstību, mums aizvieto šo apšaubāmo doktrīnu par Kunga otro nākšanu un der visiem praktiskiem mierināšanas nolūkiem. Mēs ticam, ka Kungs nāk, mums mirstot. Tas mums jāgaida un uz to jābūt modriem. Mirušie jau ir iegājuši godībā. Viņi negaida bazūni, kas vēstītu tiesas tuvošanos un svētlaimi."

(548) Gatavojoties atstāt savus mācekļus, Jēzus neteica, ka tie drīz nāks pie Viņa. "Es ņoju jums vietu sataisīt," Viņš sacīja. "Un, kad Es būšu nogājis un jums vietu sataisījis, tad Es nākšu atkal un ņemšu jūs pie sevis." (Jāņa 14:2,3) Arī Pāvils noteikti apliecina, ka "Pats Kungs nāks no Debesīm, kad Dievs to pavēlēs, atskatot erceņģeļa balsij un Dieva bazūnei, tad pirmie celsies tie, kas ticībā uz Kristu miruši. Pēc tam mēs dzīvie, kas vēl pāri palikuši, kopā ar viņiem tapsim aizrauti gaisā padebešos, pretī Kungam. Tā mēs būsīm kopā ar Kungu vienmēr." Un tad piebilst: "Ieprieciniet cits citu ar šiem vārdiem!" (1. Tes. 4:16-18) Cik krasi gan šis mierinājuma vēstis atšķiras no iepriekš citētās universālistu sludinātāja uzrunas. Pēdējais sērojošos draugus mierināja ar apgalvojumu, ka, lai cik grēcīgs būtu bijis mirušais, līdz ar beidzamo elpas vilcienu tas tiek uzņemts eņģeļu sabiedrībā. Bet Pāvils saviem brāļiem norāda uz Kunga nākšanu nākotnē, kad tiks salauzta kapa važas un "Kristū mirušie" uzmodināti jaunai dzīvei.

Pirms kāds var ieiet svētlaimes mājokļos, ir jāizmeklē viņa lieta; raksturiem un darbiem jātiek pārbaudītiem Dieva priekšā. Visus tiesās atbilstoši ierakstiem grāmatās un atalgos saskaņā ar viņu vārdiem. Un šī tiesa nenotiek, cilvēkam mirstot. Ievērojiet Pāvila vārdus: "Viņš nolīcis dienu, kurā Viņš pasauli taisnīgi tiesās caur kādu Vīru, ko Viņš izredzējis un par ko visiem liecību devis, uzmodinādams To no mirušiem." (Ap.d. 17:31) Šeit apustulis skaidri pasaka, ka tiesai ir noteikts laiks, kas toreiz vēl bija nākotnē.

Arī Jūda runā par to pašu laiku: "Eņģeļus, kas savu augsto kārtu nav sargājuši, bet savu dzīvokli atstājuši, Viņš ar mūžīgām saitēm ir paturējis zem tumsības uz lielās dienas sodu." Un tālāk citē Enoha vārdus: "Redzi, Kungs nāks ar saviem daudz tūkstošiem svētiem tiesu turēt pār visiem." (Jūdas 6,14,15, Glika tulk.) Jānis paskaidro, ka viņš redzēja "mirušos, mazos un lielos, stāvam (549) Dieva priekšā un grāmatas tapa atvērtas; (..) un mirušie tapa tiesāti pēc rakstiem grāmatās". (Atkl. 20:12, Glika tulk.)

Bet, ja mirušie jau bauda Debesu svētlaimi vai sāpēs lokās elles mokās, kāpēc tad vēl būtu vajadzīga kāda tiesa? Dieva Vārda mācības šajos svarīgajos punktos nav ne neskaidras, ne pretrunīgas, tās var saprast pat visvienkāršākie cilvēki. Bet kādu gudrību vai taisnību godīgs cilvēks var saskatīt šajā tik plaši izplatītajā teorijā? Vai gan taisnājiem pēc viņu lietas izmeklēšanas tiesā būtu vajadzīga uzslava: "Labi, tu godīgais un uzticīgais kalps, (..) ieej sava Kunga priekā", ja tie jau ilgu laiku atrastos Viņa tuvumā? Vai gan jaunos izsauks no moku vietas uz klausīt visas zemes Soģa spriedumu: "Ejiet nost no Manis, jūs, nolādētie, mūžīgā ugunī"? (Mat. 25:21,41) Ak, kāds izsmieklis! Kāda apkaunojoša Dieva gudrības un taisnības nicināšana!

Dvēseles nemirstības teorija bija viena no tām viltus doktrīnām, ko Roma, aizguvusi no pagānisma, iekļāva kristīgās pasaules reliģijā. Mārtiņš Lutērs to pieskaitīja "drausmīgajām pasakām, kas veido

Romas dekrētu mēslu kaudzi". (3) Paskaidrojot Salamana mācītāja vārdus, ka mirušie nezina nenieka, reformators teica: "Tas ir vēl tālāks pierādījums, ka mirušiem nav (..) apziņas. Viņš saka, ka tur nav pienākuma un nekādas apziņas, nav nekādu zināšanu un gudrības. Salamans atzīst, ka mirušie ir aizmiguši un neko nejūt. Mirušie gul, nerēķinot dienas vai gadus, bet, kad viņi uzmodīsies, tiem liksies, ka gulējuši varbūt tikai kādu minūti." (4)

Svētajos Rakstos nekur nav atrodams ziņojums, ka gan taisnie, gan netaisnie saņemtu atalgojumu jau līdz ar nāvi. (550) Sentēvi un pravieši nav atstājuši tāda veida liecības. Kristus un Viņa apustuļi par to nav devuši nekādus norādījumus. Bībele skaidri māca, ka mirušie tūlīt neaiziet uz Debesīm. Viņi tiek rādīti kā guļoši līdz augšāmcelšanās brīdim. (1. Tim. 4:14; Īj. 14:10-12) Tajā pašā dienā, kad pārtrūkst sudraba virve un saplīst zelta trauks (Sal. māc. 12:6), iet bojā visi cilvēka nodomi. Kas noiet kapā, tie iegrimst klusumā. Viņi nezina neko, kas tiek darīts zem saules. (Īj. 14:21) Nogurušajiem taisnajiem šī dusa ir svētīga. Laiks, ilgs vai īss, viņiem ir tikai kā mirklis. Viņi gul, un Dieva bazūne tos uzmodinās brīnišķai nemirstībai. "Jo atskanēs bazūne, un mirušie tiks uzmodināti neiznīcībā (..). Un, kad šis iznīcīgais apvilks neiznīcību un šis mirstīgais apvilks nemirstību, tad piepildīsies tas vārds, kas rakstīts: "Nāve ir aprīta uzvarā." (1. Kor. 15:52-54) Izsaukti no dziļā miega, viņi turpinās domu, kur tā savā laikā pārtrūka. Kā pēdējais bija nāves bailes, doma – ka tie nonāk kapa varā. Un, uzceļoties no kapa, viņu pirmā priecīgā doma atbalsosies uzvaras saucienā: "Kur, nāve, tava uzvara? Kur, elle, tavs dzelonis?" (1. Kor. 15:55)

34. SPIRITISMS

[551] Svēto eņģeļu kalpošana, kā tā parādīta Rakstos, katram Kristus sekotājam ir augstākā mērā iepriecinoša un dārga patiesība. Bet Bībeles mācību šajā punktā ir aptumšojuši un sagrozījuši populārās teoloģijas maldi. Doktrīna par dabīgo nemirstību, kas sākumā aizgūta no pagānu filozofijas un lielās atkrišanas laikmeta tumsā ieviesta kristīgajā ticībā, ir mainījusi Rakstos tik skaidri uzsvērto patiesību, ka "mirušie nezina neko". Ļoti daudzi sākuši ticēt, ka "kalpotāji gari, izsūtāmi kalpošanai to labā, kam jāiemanto pestīšana", esot mirušo gari. Un te netiek ņemta vērā Rakstu liecība par Debesu eņģeļu esamību un viņu saistībām ar cilvēces vēsturi jau tad, kad neviens cilvēks vēl nebija miris.

Doktrīna par cilvēka apziņu nāvē un it sevišķi ticība, ka mirušo gari atgriežas, lai kalpotu dzīvajiem, ir sagatavojusi ceļu modernajam spiritismam. Ja mirušie ir uzņemti svēto eņģeļu un Dieva tuvumā un viņus tur aplaimo ar daudz lielāku atzišanu nekā tā, kāda tiem bija agrāk, tad kādēļ gan viņi nevarētu atgriezties virs zemes, lai apgaismotu un pamācītu dzīvos? Ja mirušo gari lidinās ap saviem draugiem virs zemes, kā to māca daudzi atzīti teologi, tad kāpēc gan tiem nebūtu atļauts ar viņiem sazināties, lai brīdinātu no ļauna un iepriecinātu bēdās? (552) Kāpēc gan lai tie, kas tic apzinīgai cilvēka tālākai eksistencei pēc nāves, noraidītu vēstis, ko pagodinātie gari viņiem pasniedz kā dievišķu gaismu? Lūk, viens no kanāliem, ko uzlūko kā svētu, bet kuru patiesībā izmanto sātans, lai īstenotu savus nodomus. Izpildot viņa pavēles, kritušie eņģeļi parādās kā vēstneši no garu pasaules. Slēpdamies zem mācības, ka dzīvajiem ir atļauts sazināties ar mirušajiem, tumsas lielkungš valdzinoši ietekmē ļaužu prātus.

Velnam ir vara parādīt cilvēkiem viņu mirušo draugu ārējo izskatu; ar apbrīnojamu noteiktību tiek atdarināts kāds pazīstams žests, vārdi un balss tonis. Daudzus mierina apgalvojums, ka viņu mīļie bauda Debesu svētlaimi, un, nenojaušot briesmas, tie uzklausa "pieviļošus garus un velnu mācības".

Kad viņi sāk ticēt, ka mirušie tiešām atgriežas, lai ar tiem satiktos, tad sātans liek parādīties tādiem cilvēkiem, kas aizgājuši kapā nesagatavoti. Tie apgalvo, ka esot laimīgi nonākuši Debesīs un pat ieņemot tur augstas vietas, un tā virs zemes tiek izplatīti maldi, ka starp taisnajiem un netaisnajiem netiek darīta nekāda atšķirība. Šie šķietamie viesi no garu pasaules reizēm izsaka brīdinājumus, kas izrādās pareizi. Bet pēc tam, kad jau ir iemantojuši uzticību, viņi pasniedz doktrīnas, kas atklāti grauj ticību Rakstiem. Izlikdamies, ka sevišķi rūpējas par savu draugu labklājību virs zemes, viņi tiem iedveš visbīstamākos maldus. Fakts, ka tie atklāj dažas patiesības un reizēm spēj iepriekš pateikt nākotnes notikumus, viņu vēstīm piešķir ticamības izskatu, un ļaužu pulki labprāt pieņem viltus mācības un tic tām tik vientiesīgi, it kā tās būtu Bībeles vissvētākās patiesības. Dieva bauslība tiek nobīdīta pie malas, žēlastības Gars – noniecināts, un derības asinis uzskatītas par nesvētām. Gari noliedz Kristus dievību un bieži vien Radītāju nostāda uz vienādas pakāpes ar sevi. (553) Tādā veidā lielais dumpinieks zem jaunas maskas turpina karu pret Dievu, ko iesāka Debesīs un kas virs zemes ilgst gandrīz sešus tūkstošus gadu.

Daudzi spiritiskos demonstrējumus cenšas izskaidrot tikai kā krāpšanu un mediju izveicību. Bet, kaut arī tā ir patiesība, ka bieži vien kā īsti spiritiski demonstrējumi tiek rādīti dažādi triki, tomēr ievērojamā veidā te darbojas arī pārdabiskie spēki. Noslēpumaino klauvēšanu, ar ko iesākās modernais spiritisms, neizsauca cilvēcīgi triki vai viltības, bet gan tiešs jauno eņģeļu darbs, kas tā

ievadīja vienu no sekmīgākajām, dvēseli postošām maldu mācībām. Ticot, ka spiritisms ir tikai cilvēciskas viltības darbs, daudzi iekritis slazdos, jo, sastopoties vaigu vaigā ar tādiem demonstrējumiem, kurus katrā ziņā vajadzēs atzīt par pārdabiskiem, viņi tiks pievilti tā, ka to visu uzskatīs par Dieva lielā spēka atklāšanos.

Šīs personas neņem vērā Rakstu liecību par sātana un viņa aģentu darītajiem brīnumiem. Ļaunuma valdnieks faraona burvjiem deva spējas atdarināt Dieva darbu. Pāvils liecina, ka pirms Kristus otrās nākšanas notiks līdzīgas sātanskā spēka manifestācijas. Kunga atnākšanas tuvošanos iezīmēs sātana darbs "ar visādu viltības varu un viltus zīmēm, un brīnumiem, un ar visādu pievilšanu uz netaisnību". (2. Tes. 2:9,10, Glika tulk.) Un apustulis Jānis, aprakstot brīnumus darošo varu, kas atklāsies pēdējās dienās, saka: "Tas dara lielas brīnuma zīmes, uz viņa pavēli pat uguns krīt no debesīm uz zemi cilvēku acu priekšā. Tas pievil zemes iedzīvotājus ar brīnuma zīmēm, kas viņam bija dotas darīt." (Atkl. 13:13,14) Tas nav pravietojums tikai par vienkāršiem krāpšanas paņēmieniem. Cilvēkus pievils patiesi brīnumdarbi, kurus sātana aģentiem arī būs vara darīt, jo ne jau vienmēr viņi tikai izliksies tos darām.

Tumsas lielkungs, kurš tik ilgi sava varenā prāta spējas veltījis krāpšanas darbam, kārdināšanas prasmīgi piemēro visu šķiru un stāvokļu cilvēkiem. (554) Kulturālām un izglītotām personām viņš spiritismu piedāvā izsmalcinātā un inteligentā veidā, kas viņam ļauj daudzus ievilkt savos tīklos. Par spiritisma sniegto gudrību runā apustulis Jēkabs, sakot, ka tā nenāk "no augšienes zemē, bet tā ir pasaules, dabas un velna gudrība". (Jēk. 3:15, Glika tulk.) Tomēr lielais krāpnieks to slēpj, jo klusēšana vislabāk atbilst viņa mērķiem. Tas, kurš Kristus priekšā kārdināšanu tuksnesī spēja parādīties, tērpies Debesu šerava spožumā, arī pie cilvēkiem bieži nāk vispievilcīgākajā veidā kā gaismas eņģelis. Viņš griežas pie prāta, iesakot cēlus pārdomu tematus; viņš saista iztēli ar aizraujošiem skatiem un iemanto piekrišanu ar daiļrunīgiem tēlojumiem par mīlestību un cilvēcīgo laipnību. Viņš fantāzijai paver pēc iespējas augstāku lidojumu, pamudinot cilvēkus tik ļoti lepoties ar savu gudrību, ka sirdī tie jau sāk nicināt Mūžīgo. Tā varenā būtne, kas pasaules Pestītāju spēja aizvest uz ļoti augstu kalnu un parādīt Viņam visas pasaules valstis un to godību, cilvēkiem tuvosies ar savām kārdināšanām tādā veidā, kas samaitās atzišanu visiem, kurus neaizsargās dievišķais spēks.

Sātans cilvēkus tagad pievil tāpat, kā kādreiz Ievu Ēdenē – glaimojot, modinot ilgas iegūt aizliegtas zināšanas un iekvēlinot tieksmes uz paaugstināšanos. Tieši šo ļaunumu piekopsana izraisīja viņa krišanu, un tādā pašā veidā tas cenšas panākt cilvēku bojāeju. "Jūs būsit kā Dievs," viņš saka, "zinādami, kas labs un kas ļauns." (1. Moz. 3:5) Spiritisms māca, ka "cilvēks ir attīstības radījums, ka viņa liktenis un aicinājums ir turpināt šo procesu, sākot no dzimšanas līdz mūžībai pretī dievībai". Un vēl: "Katrs prāts tiesās pats sevi un ne citus. Spriedums būs pareizs, jo tas būs personīgais spriedums (...). Tronis ir cilvēkā pašā." Kāds spiritistu skolotājs, pēc tam, kad viņā bija pamodusies "garīga apziņa", izteicās: "Mani līdzcilvēki visi ir nekrituši pusdievi." Un kāds cits apgalvoja: "Ikviens taisns un pilnīgs būtne jau ir Kristus."

(555) Tā bezgalīgā Dieva taisnības un pilnības vietā, kas tiešām ir apbrīnojama, Viņa bauslības un rakstura skaidrības vietā, pēc kā varētu mērot cilvēciskos sasniegumus, sātans ir nolīcis paša cilvēka grēcīgo, maldīgo dabu kā vienīgo apbrīnošanas priekšmetu, vienīgo tiesas mērauklu vai rakstura standartu. Tā ir gan attīstība, tomēr ne uz augšu, bet uz leju.

Kā intelektuālo, tā garīgo dabu pārvalda likums, ka mēs tiekam pārvērsti uzskatot. Prāts pakāpeniski piemērojas uzskatiem un personām, pie kādām tam atļauj kavēties. Tas pielīdzinās tam, ko ir radis mīlēt un godāt. Cilvēks nekad nepacelsies augstāk par savu skaidrības, krietnuma vai patiesības standartu. Ja tā augstākais ideāls ir viņš pats, tad neko cildenāku viņš nekad nerasniegs. Drīzāk gan tas grims arvien zemāk un zemāk. Vienīgi Dieva žēlastībai ir spēks pacelt dvēseli. Atstātam vienatnē ar sevi, cilvēkam nenovēršami jāslīd lejup.

Savu iegribu apmierinātājiem, izpriecu mīlētājiem un juteklīgajiem ļaudīm spiritisms nāk pretī ne zem tik izsmalcinātas maskas kā tiem, kas vairāk izglītoti un garā bagātāki; tā rupjākajās formās katrs atrod tieši to, kas saskan ar viņa paša tieksmēm. Sātans pēta katru cilvēciskās dabas vājuma pazīmi, viņš ievēro grēkus, kuriem katrs attiecīgais indivīds vēlas nodoties, un tad dedzīgi rūpējas, lai netrūktu izdevību apmierināt šīs ļaunās tieksmes. Viņš kārdina cilvēkus uz pārmērībām lietās, kas pašas par sevi ir atļautas, lai ar nešātību tie novājinātu savus fiziskos, garīgos un morālos spēkus. Viņš ir iznīcinājis un iznīcina tūkstošus, pavedinot nodoties kaislībām, kas visu cilvēka dabu padara brutālu. Un savu darbu ienaidnieks pabeidz, ar garu starpniecību paziņojot, ka "patiesa atzišana cilvēku paceļ pāri visiem likumiem", ka "viss notiekošais ir labs", ka "Dievs nevienu nepazudinās" un ka "visi izdarītie grēki ir labi un nevainīgi". Ja ļaudis tādā veidā tiek pavedināti domāt, ka viņu vēlmes un tieksmes jau ir augstākais likums, ka patvaļa ir brīvība un katrs cilvēks atbildīgs tikai pats sev, vai

tad vēl vajadzētu brīnīties, ka zemi piepilda samaitātība un izvirtība? Ļaužu pulki kāri uztver mācības, kas viņiem atļauj paklausīt miesīgas sirds skubinājumiem. (556) Pašsavaldīšanās grožus tie atdod iekārei, gara un dvēseles spēkus pakļauj dzīvnieciskajām tieksmēm, un sātans gaviļēdams dzen savos tīklos tūkstošiem vārda kristiešu.

Bet nevienam nav jāļaujas sevi pievilt ar spiritisma melīgajiem apgalvojumiem. Dievs pasaulei devis pietiekoši gaismas, lai tā varētu pazīt šīs viltīgās lamatas. Kā jau norādīts, teorija, kas veido spiritisma pamatu, ir pretēja Rakstu visskaidrākajiem ziņojumiem. Bībele apliecina, ka mirušie nezina neko, ka tie ir pārtraukuši domāt, viņiem nav nekādas daļas pie tā, kas notiek zem saules, viņi neko nezina par savu kādreizējo zemes draugu priekiem vai bēdām.

Dievs ir arī noteikti aizliedzis katru, tā saukto, sazināšanos ar mirušo gariem. Senās Dieva tautas dienās bija ļaudis, kas līdzīgi mūsdienu spiritistiem apgalvoja, ka viņiem ir sakari ar mirušajiem. Bet šos "pazīstamo garus", kā sauca apmeklētājus no citām pasaulēm, Bībele apzīmē par "velnu gariem". (Salīdz. 4. Moz. 25:1-3; Ps. 106:28; 1. Kor. 10:20; Atkl. 16:14; 3. Moz. 19:31; 20:27) Sazināšanos ar šo pazīstamo cilvēku gariem pasludņāja par negatīvu Kungam un svinīgi aizliedza, piedraudot ar nāves sodu. (3. Moz. 19:31; 20:27) Sodien vārdu "buršana" izrunā ar nicināšanu. Apgalvojumu, ka cilvēkiem iespējams uzturēt sakarus ar ļaunajiem gariem, uzskata par tumšo viduslaiku pasaku. Bet spiritisms, kas savus piekritējus skaita simtos tūkstošos, jā, pat miljonus, kas ir izlauzies sev ceļu zinātnieku aprindās, kas ir iespiedies baznīcās un labvēlīgi uzņemts likumdošanas iestādēs un pat karaļu galmos, – šī gigantiskā krāpšana ir tās pašas senos laikos nolādētās un aizliegtās burvju mākslas atdzimšana zem jaunas maskas.

Pat ja nebūtu nekādu citu pierādījumu par spiritisma īsto raksturu, tad kristietim jāpietiek ar to, ka gari nedara atšķirību starp taisnību un grēku, starp visskaidrāko un cēlāko Kristus apustuli un vissamaitātāko sātana kalpu. (557) Apliecinot, ka Debesīs atrodas viszemiskākie cilvēki un tur tiek ļoti pagodināti, sātans pasaulei saka: "Nav svarīgi, cik ļauni jūs esat, nav svarīgi, vai jūs Dievam un Bībelei ticat vai ne. Dzīvojiet, kā jums patīk, – Debesīs tomēr būs jūsu dzimtene." Spiritistu skolotāji noteikti apgalvo, ka "visi ļaundari ir labi Kunga acīs un uz tādiem Viņam ir labs prāts". Vai arī: "Kur ir Dievs, kas sodītu?" (Mal. 2:17) Bet Dieva Vārds norāda: "Bēdas tiem, kas ļaunu sauc par labu un labu par ļaunu, kas tumsību tur par gaismu un gaismu par tumsību." (Jes. 5:20)

Šie melu gari apustuļus attēlo kā tādus, kas runā pretī Svētā Gara iedvesmā virs zemes pašu rakstītajiem vārdiem. Viņi noliedz Bībeles dievišķo izcelsmi, tā noārdot kristiešu cerības pamatus un izdzēšot gaismu, kas rāda ceļu uz Debesīm. Sātans liek pasaulei ticēt, ka Bībele ir vienkāršs izdomājums vai vismaz tikai tāda grāmata, kas bija piemērota cilvēcei bērnībā, bet tagad vairs nav nopietni ņemama vai pat atmetama kā novecojusī. Dieva Vārda vietā viņš piedāvā spiritiskas manifestācijas. Šis kanāls pakļauts pilnīgai ļaunā kontrolei, ar šo līdzekli tas var panākt, ka pasaule tic visam, ko vien viņš vēlas. Grāmatu, kas reiz tiesās viņu un tā sekotājus, ienaidnieks paslēpj ēnā tieši tā, kā to vēlas; viņš stāsta, ka pasaules Pestītājs nav nekas vairāk kā parasts cilvēks. Un, kā romiešu sardze, kas uzmanīja Jēzus kapu, izplatīja melīgas baumas, ko viņu mutē ielika priesteri un vecaji, lai atspēkotu Kristus augšāmcelšanos, tā tie, kas tic spiritiskajām manifestācijām, cenšas radīt iespaidu, ka Pestītāja dzīvē nav bijis nekā apbrīnojama. Pēc mēģinājumiem novērst uzmanību no Jēzus tie izceļ paši savus brīnumdarbus, paziņojot, ka tālu pārspēj Kristus darīto.

Ir patiesība, ka spiritisms tagad maina savu formu un, apslēpjot dažas visnepatīkamākās iezīmes, pieņem kristīgu masku. (558) Bet tā izteicieni no kanceles un preses izdevumos jau kopš daudziem gadiem ļaudīm ir pazīstami, jo tajos atklāts to īstais raksturs. Šis mācības nevar ne noliegt, ne arī apslēpt.

Bet savā pašreizējā formā, kas nepavisam nav iecietības cienīgāka kā iepriekšējā, tas patiesībā ir vēl bīstamāks, jo kļuvis daudz viltīgāks. Agrāk tas Kristu un Bībeli atmeta. Tagad spiritisms paziņo, ka tos pieņem. Bet Bībele tiek izskaidrota miesīgai sirdij patīkamā veidā, atņemot spēku tās svinīgajām un vitālajām patiesībām. Kā Dieva galvenā īpašība tiek uzsvērta mīlestība, bet to pazemo līdz neko nedodošam sentimentālismam, kas daudz nešķiro starp labo un ļauno. Dieva taisnību, grēkam izteikto nosodījumu un Viņa svēto likumu prasības tas patur ārpus redzesloka. Uz desmit baušļiem māca skatīties kā uz nedzīvu burtu. Spiritisms liek kavēties pie patīkamām, valdzinošām pasakām, ierosinot cilvēkus atmet Bībeli kā savas ticības pamatu. Kristus tiek aizliegts tāpat kā agrāk, bet sātans ļaužu acīs ir padarījis tik aklas, ka viņa viltīgais darbs netiek atklāts.

Tikai nedaudziem ir kaut cik pareiza izpratne par spiritisma vilinošo spēku un briesmām, kas draud, nonākot tā iespaidā. Daudzi uzdrošinās saistīties ar to vienīgi tāpēc, lai apmierinātu savu ziņkāribu. Viņi tam nemaz īsti netic un bailēs atrautos no domām par sevis pakļaušanu garu pārvaldībai. Tomēr tie uzdrošinās kāpt uz aizliegtās zemes, un varenais samaitātājs izmanto savu spēku pār viņiem pret

šo cilvēku gribu. Ja viņi tikai vienreiz pakļauj savu prātu ļaunā vadībai, tad tie jau ir sātana gūstekņi. Tad vairs nav iespējams ar saviem spēkiem izlauzties no šīs valdzinošās un pavedinošās burvības. Sajās lamatās noķertās dvēseles var atbrīvot vienīgi Dieva spēks, kas tiek dāvāts, atbildot uz nopietnu ticības lūgšanu.

Visi, kas izdabā grēcīgām rakstura tieksmēm vai tīši piekopj kādu apzinātu grēku, ielūdz pie sevis sātana kārdināšanas. Līdz ar to viņi atšķiras no Dieva un Viņa eņģeļu sargājošās gādības, un, kad tagad ļaunais tuvojas ar savām krāpšanām, tad vairs nav, kas viņus aizsargā, un tie kļūst par viegli iegūstamu laupījumu. (559) Ļaudis, kas tādā veidā padodas viņa varai, nemaz nenojauš, kur viņu ceļš beigsies. Panācis šo cilvēku krišanu, kārdinātājs viņus izlietos par saviem aģentiem citu pievilšanai un pazudināšanai.

Pravietis Jesaja saka: "Bet kad jums sacīs: "Jums jāprasa zīlniekiem un pareģiem, kas muld un čukst," tad atsākiēt: "Vai tad tautai nav jāgriežas pie sava Dieva? Vai tai ar jautājumiem par dzīvajiem jāgriežas pie mirušiem? Nē, pie bauslības un liecības; ja cilvēki tā nerunā, tad tikai tādēļ, ka viņos nav gaismas!" (Jes. 8:19,20, angļu tulķ.) Ja ļaudis labprātīgi pieņemtu Rakstos tik skaidri izteikto patiesību par cilvēka dabu un mirušo stāvokli, tad viņi spiritisma apgalvojumos un manifestācijās saskatītu sātana darbību ar spēku, zīmēm un viltus brīnumiem. Bet, nevēlēdamies atteikties no miesīgai sirdij tik patīkamās brīvības un iemīļotajiem grēkiem, ļaužu pulki aizver acis pret gaismu un turpina iet ierasto ceļu, neņemot vērā nekādus brīdinājumus, kamēr sātans tos iepin savās cilpās un tie kļūst par viņa laupījumu. "(..) tāpēc, ka tie nav pieņēmuši patieso mīlestību, kas tos būtu izglābusi (..), Dievs tagad sūta tiem maldu varu, ka tie sāk ticēt meliem." (2. Tes. 2:10,11)

Tie, kas pretojas spiritisma mācībām, cīnās ne tikai ar cilvēkiem, bet gan ar sātanu un viņa eņģeļiem. Tiem jācīnās pret valdībām un varām, un ļauniem gariem gaisā. Sātans neatdotu nevienu collu zemes, ja Debesu vēstnešu spēks nepiespiestu viņu atkāpties. Līdzīgi mūsu Pestītājam, Dieva ļaudīm jābūt gataviem stāties tam pretī ar vārdiem: "Stāv rakstīts." Sātans tagad, tāpat kā Kristus dienās, spēj citēt Rakstus, un savu maldu atbalstīšanai viņš prātis sagrozīt to mācības. Kas šajos briesmu pilnajos laikos vēlas pastāvēt, tiem pašiem personīgi jāsaprot Rakstu liecības.

(560) Daudzi sastapsies ar velnu gariem, kas uzdosies par mīļiem radniekiem vai draugiem un pasludinās visbīstamākos maldus. Sie viesi pieskarsies mūsu vismaigākajām jūtām un savu pretenziju stiprināšanai darīs dažādus brīnumus. Mums jābūt gataviem tiem stāties pretī ar Bībeles patiesību, ka mirušie nezina neko un ka tie, kas tādā veidā parādās, ir ļaunie gari.

Tieši mūsu priekšā ir pārbaudījumu stunda, "kas nāks pār visu pasauli pārbaudīt tos, kas dzīvo virs zemes". (Atkl. 3:10) Visi, kuru ticībai nebūs stiprs pamats Dieva Vārdā, tiks piekrāpti un uzvarēti. Sātans "strādā ar visu netaisnības pievilšanu", lai cilvēku bērnus pakļautu savai virskundzībai, un viņa krāpšanas pastāvīgi pašiprināsies. Bet savu mērķi viņš var sasniegt vienīgi tad, ja cilvēki labprātīgi padodas tā kārdināšanām. Tie, kas nopietni meklēs patiesības atzišanu un centīsies šķīstīt savas dvēseles ar paklausību šai patiesībai, darot visu viņiem iespējamo, lai sagatavotos cīņai, atradīs drošu patvērumu patiesības Dievā. "Tāpēc ka tu esi turējis Manu pacietības mācību, Es tevi sargāšu," (Atkl. 3:10) tā skan Pestītāja apsoliņums. Kungs drīzāk sūtīs visus Debesu eņģeļus aizsargāt savus ļaudis, nekā atstās sātanam kaut vienu dvēseli, kas Viņam uzticas.

Pravietis Jesaja rāda šausmīgo pievilšanos, kuras iespaidā ļaunie cilvēki nemaz nebaidīsies no Dieva tiesas. "Mēs slēdzām derību ar nāvi un līgumu ar elli; kad pāri mums nāks plūdu briesmas ar savām bangām, tās mūs neskars: meli taču ir mūsu patvērumš un viltus ir mūsu apsegs." (Jes. 28:15) Seit attēlotajā šķirā ietverti tie, kas stūrgalvīgi atsakās nožēlot grēkus, mierinot sevi ar apgalvojumu, ka grēciniekus neskars nekāds sods, ka visi cilvēki, lai arī cik tie samaitāti, beidzot Debesīs tiks paaugstināti Dieva eņģeļu stāvoklī. (561) Bet vēl vairāk derību ar nāvi der un līgumu ar elli slēdz tie, kas atmet patiesības, kuras Debesis izraudzījušas taisnajiem par aizsargmūri bēdu dienā, un kas tā vietā sev par patvērumu pieņem sātana piedāvātos melus – spiritisma maldinošās mācības.

Apbrīnojams ir pašreizējās cilvēku paaudzes aklums. Tūkstoši noraida Dieva Vārdu kā uzticības necienīgu un ar dedzīgu pašjāvību pieņem sātana viltību. Skeptiķi un zobgaļi apsūdz fanātismā tos, kas cīnās par praviešu un apustuļu ticību, un uzjautrinās, izsmejot Rakstu svinīgās vēstis par Kristu, atpestīšanas plānu un sodu, kas piemeklēs patiesības atmetējus. Viņi izliekas ļoti līdzjūtīgi pret tiem, kuru prāts tik aprobežots, vājš un mānīcīgs, ka atzīst Dieva prasības un paklausa Viņa bauslībai. Tie izturas tik pašpaļāvīgi, it kā tiesām būtu derējuši derību ar nāvi un slēguši līgumu ar elli, it kā viņi būtu uzcēlušī nepārkāpjamu barjeru starp sevi un Dieva atreibību. Nekas viņos nespēj pamodināt bailes. Viņi tik pilnīgi ir nodevušies kārdinātājam, tik cieši ar to savienojušies un tādā mērā piepildīti ar ļaunā garu, ka pašiem vairs nav ne spēka, ne arī vēlēšanās atbrīvoties no viņa valģiem.

Ilgi sātans ir gatavojies savai pēdējai piepūlei pievilt pasauli. Pamats viņa darbam tika likts jau Ēdenē līdz ar Ievai izteikto apgalvojumu: "Jūs nemirsiet vis. Tanī dienā, kad jūs no tiem ēdīsiet, jūsu acis atvērsies un jūs būsit kā Dievs, zinādami, kas labs un kas ļauns." (1. Moz. 3:4,5) Pamazām spiritisma veidojumā sātans ir sagatavojis ceļu savam krāpšanas meistardarbam. Vēl jau viņš nav īstenojis visus savus nodomus, bet to viņš panāks pašās pēdējās dienās. Praviētis saka: "Es redzēju (..) trīs nešķīstus garus kā vardes; tie ir velnu gari, kas dara brīnumus; tie iziet pie visas pasaules ķēniņiem, lai tos sapulcinātu cīņai Dieva, Visuvaldītāja, lielajā dienā." (Atkl. 16:13,14) (562) Sajos maldos tiks ierauta visa pasaule, izņemot tos, kurus sargās Dieva spēks, ticībā paļaujoties uz Viņa Vārdu. Ļaudis jau ir gandrīz vai iemidzināti liktenīgā drošības sajūtā, lai atmosfostos tikai tad, kad izliesies Dieva dusmas.

Kungs Dievs saka: "Es padarīšu tiesības par lietu mērauklu un taisnīgumu par atsvaru; krusa aizraus melu aizsargu pārklāju, un ūdensplūdi aizskalos viņu paslēptuvi. Tad jūsu derība ar nāvi zaudēs spēku, un jūsu līgums ar elli vairs nepastāvēs. Kad soda briesmas nāks ar savām bangām, tās jūs satrieks." (Jes. 28:17,18)

35. PĀVESTĪBAS MĒRĶI

[563] Tagad protestanti pret Romas mācībām izturas daudz labvēlīgāk kā agrākajos gados. Tajās zemēs, kur katolicisms nav pārsvarā, pāvesta piekritēji, lai iegūtu iespaidu, iet samierināšanās ceļu, un rezultātā pieaug vienaldzība pret doktrīnām, kas reformētās baznīcas šķir no pāvestīgās hierarhijas; aizvien plašāk izplatās uzskati, ka galu galā svarīgākajos punktos mēs nemaz tik ļoti neatšķiramies, kā esam iedomājušies, un ka maza piekāpšanās no mūsu puses novestu pie labākām attiecībām ar Romu. Bija laiks, kad protestanti tik dārgi pirkto sirdsapziņas brīvību vērtēja ļoti augstu. Viņi savus bērnus mācīja ar nepatiku novērsties no pāvestības un uzskatīja, ka cenšanās saskaņoties ar Romu ir pielīdzināma neuzticībai pret Dievu. Bet cik ļoti atšķirīgas ir tagad izteiktās domas!

Pāvestības aizstāvji saka, ka viņu baznīca tikusi apmelota un protestantu pasaule gatava atzīt šo paziņojumu. Daudzi uzsver, ka būtu netaisni mūsdienu baznīcu tiesāt par tām negantībām un bezjēdzībām, kas iezīmēja viņas drausmīgo valdīšanu neziņas un tumsas gadsimtos. Šis baznīcas ārkārtējo nežēlību tie attaisno kā barbarisma laikmeta sekas un aizbildina to, sakot, ka modernās civilizācijas iespaids ir mainījis tās uzskatus.

(564) Vai ļaudis tiešām būtu aizmirsuši, ka pirms astoņiem gadsimtiem šī augstprātīgā vara sevi pasludināja par nemaldīgu? Šis apgalvojums nav atsaukts, bet deviņpadsmitajā gadsimtā apstiprināts ar vēl lielāku noteiktību kā jebkad agrāk. Ja Roma apgalvo, ka "baznīca nekad nav maldījusies, nedz arī saskaņā ar Rakstiem kādreiz var maldīties" (1), kā gan tad var neņemt vērā pamatlikumus, kas noteica tās rīcību pagājušajos laikmetos?

Pāvestīgā baznīca nekad neatteiksies no savām pretenzijām uz nemaldīgumu. Tā visu savu agrāko rīcību uzskata par pareizu, ieskaitot arī vajāšanas pret citādi domājošiem, un, ja tai dotu izdevību, vai tā šodien neatkārtotu tos pašus darbus? Atņemiet tikai ierobežojumus, ko tagad uzlikušas laicīgās varas, un atdodiet Romai agrāko rīcības brīvību, tad ātri vien atkal atdzims tirānija un vajāšanas.

Par pāvestības hierarhijas attieksmi pret sirdsapziņas brīvību un briesmām, kas sevišķi apdraud Savienotās Valstis, ja katoļu politika gūs sekmes, kāds labi pazīstams rakstnieks saka sekojoši:

"Savienotajās Valstīs daudzi ir noskaņoti jebkādas bailes no Romas katolicisma nosaukt par fanātismu vai bērnišķību. Viņi šīs baznīcas raksturā un nostājā nesaskata neko naidīgu mūsu brīvajai iekārtai un neatrod neko ļaunu vēstošu tās varas pieaugšanā. Tāpēc kaut nedaudz salīdzināsim mūsu valdības pamatlikumus ar dažiem katoļu baznīcas principiem.

Savienoto Valstu konstitūcija nodrošina sirdsapziņas brīvību. Nekas mums nav dārgāks vai svarīgāks. Pāvests Pījs IX 1854. gada 15. augusta apkārtrakstā sacīja: "Bezjēdzīgās un maldīgās mācības par sirdsapziņas brīvības aizstāvēšanu ir augstākā mērā samaitājošas – tās ir mēris, no kā valstij jābaidās vairāk par visu citu." Tas pats pāvests 1864. gada 8. decembra apkārtrakstā nolādēja "tos, kuri aizstāv sirdsapziņas un reliģisko dievkalpojumu brīvību", (565) kā arī "visus tos, kas apgalvo, ka baznīca nedrīkst lietot varu".

Romas miermīlīgais tonis Savienotajās Valstīs nenozīmē sirds pārmaiņu. Tā ir iecietīga tur, kur pagaidām jūtas bezspēcīga. Bīskaps O'Konors saka: "Reliģiskā brīvība tiek tikai paciesta, līdz, neapdraudot katoļu pasauli, būs iespējams īstenot pretējo (..)." St. Luisas arhibīskaps reiz izteicās: "Ķecerība un neticība ir noziegumi, un kristīgajās zemēs, kur visi iedzīvotāji ir katoļi un kur katoļu

relīģijai ir sava teikšana zemes likumdošanā, tās soda tāpat kā citus noziegumus (..). Ikviens kardināls, arhibīskaps vai bīskaps katoļu baznīcā nodod pāvestam uzticības zvērestu, kurā teikti sekojoši vārdi: "Ķecerus, šķeltniekus vai dumpiniekus pret mūsu iepriekš minēto kungu (pāvestu) vai viņa pēctečiem es gribu vajāt un apkarot līdz pēdējai iespējai." (2)

Tas tieša, ka Romas katoļu sabiedrībā atrodami arī īsti kristieši. Tūkstoši šajā baznīcā kalpo Dievam atbilstoši labākajai, tiem pieejamai gaismai. Tiem nav Bībeles, un tāpēc viņi nespēj atzīt patiesību. Tie nekad nav redzējuši, kāds pretstats pastāv starp dzīvu un iespaidīgu sirds kalpošanu Dievam un vienkāršu formu un ceremoniju ciklu. Ar maigu līdzjūtību Dievs uzlūko šīs dvēseles, kas audzinātas maldinošā un pretrunīgā ticībā. Viņš liks gaismas stariem iespieties biežajā tumsā. Viņš tiem atklās patiesību par Jēzu, un vēl daudzi nostāsies Kunga ļaužu pusē.

Katoliciskā sistēma tagad ar Kristus Evaņģēliju nav saskaņojusies vairāk, kā tas bija agrāk. Protestantiskās baznīcas atrodas lielā tumsā, jo citādi tās te saskatītu laika zīmes. Romas baznīcas plāni un darba ieceres sniedz ļoti tālu. Tā izmanto katru projektu, lai paplašinātu savu iespaidu un palielinātu varu, gatavojoties nīknai un izšķirošai cīņai par hegemonijas atgūšanu pasaulē, par vajāšanu atjaunošanu un visu protestantisma sasniegumu likvidēšanu. (566) It visur katolicisms arvien vairāk nostiprinās. Nevar neievērot pieaugošo baznīcu un kapelu skaitu protestantiskajās zemēs. Jāņem vērā tās koledžu un semināru popularitāte Amerikā, ko tik plaši atbalsta protestanti. Pavērojiet dažādu rituālu skaita pieaugumu Anglijā un ļaužu biežo pāriešanu katoļu rindās. Šīm lietām vajadzētu pamodināt bažas visos, kas augstu vērtē Evaņģēlija skaidros pamatlikumus.

Protestanti ir ielaidušies savienībā ar pāvestību un pat to atbalstījuši, viņi ir ielaidušies kompromisā un piekāpušies tādā mērā, ka tas pārsteidz pat katoļus, jo viņi to nespēj saprast. Cilvēki aizver acis pret šīs baznīcas īsto raksturu un briesmām, kas sagaidāmas no katoļu virsvardības. Ļaudis ir jāaicina un jāmodina pretoties šī visbīstamākā pilsoniskās un reliģiskās brīvības ienaidnieka tālākai attīstībai.

Daudziem protestantiem šķiet, ka katoļu reliģija ir nepievilcīga un ka tās dievkalpojumi sastāv no garlaicīgu, mistisku ceremoniju savārstījuma. Viņi kļūdās. Kaut arī katoliskā reliģija ir dibināta uz maldiem, tomēr tā nav rupja un neveikla. Romas baznīcas dievkalpošanas norise ar savām ceremonijām ļaudis ļoti iespaido. Tās lielā greznība un svinīgie rituāli cilvēkus savaldzina, liekot klusēt saprāta un sirdsapziņas balsij. Acīm viss šķiet ļoti patīkams. Krāšņas baznīcas, iespaidīgas procesijas, zelta altāri, dārgakmeņiem izrotātas relikvijas, vislabākās gleznas un izmeklētākie tēlnieku darbi valdzina skaistuma cienītājus. Arī ausis tiek it kā apburtas. Mūzika ir nepārspējama. Brīnišķīgo ērģeļu bagātās skaņas, saplūstot daudz balsīgā melodijā, kas viņo caur grandiozo katedrāļu velvēm un pilāru ailēm, nevar neietekmēt prātu ar godpilnu un svētu bijību.

Šis ārējais greznums, krāšņums un daudzās ceremonijas, kas tikai izsmej grēkiem slimās dvēseles ilgas, dod liecību par iekšējo samaitātību. Kristus reliģijas ieteikšanai nav vajadzīgas tās spožums. (567) No krusta plūstošajā gaismā patiesā kristietība parādās tik skaidra un piemīlīga, ka nekāds ārējs rotājums nevar palielināt tās patieso vērtību. Dievs par skaistu uzskata dvēseles tīrību un svētumu, lēnprātīgu un klusu garu.

Spožas runasdāvanas ne vienmēr stāsta par šķīstām un cēlām domām. Augsti attīstīta mākslas izpratne un izsmalcināta gaume bieži vien atrodama pasaulīgos un jutekliskos prātos. Sātans daudzreiz izmanto tādas personas, lai pavedinātu citus cilvēkus aizmirst savas dvēseles vajadzības, lai neņemtu vērā nākamo, nemirstīgo dzīvi, novērstos no bezgalīgā Palīga un dzīvotu tikai šai pasaulei.

Neatjaunotai sirdij ārišķīgi izrotāta reliģija šķiet pievilcīga. Katoļu dievkalpojumiem ir pavedinošs un apburošs spēks, kas daudzus piekrāpj, līdz tie uz Romas baznīcu sāk skatīties kā uz Debesu vārtiem. Neviens nav drošs pret tās iespaidu, izņemot tikai tos, kas savas kājas stingri nolikuši uz patiesības pamata un kuru sirdis atjaunojis Dieva Ģars. Tūkstoši, kas Kristu nepazīst personiskos piedzīvojumos, tiks vadīti pieņemt dievbijības formas bez tās spēka. Ļaužu masas kāro tieši tādu reliģiju.

Baznīcas apgalvojums, ka tai ir tiesības piedot grēkus, liek katoļiem domāt, ka viņi var atļauties grēkot, un arī grēku izsūdzēšanas rituāls, bez kā nevar saņemt piedošanu, noskaņo uz vieglu padošanos ļaunumam. Tas, kurš nometas ceļos krituša cilvēka priekšā un grēksūdzē atklāj savas slēptākās domas un sirds ilgas, pazemo savu cieņu un ikvienu cēlu dvēseles vēlmi. Atklājot savas dzīves grēkus priesterim – maldīgai, grēcīgai un mirstīgai būtnei–, kas pati pārāk bieži ir viņa un izlaidības samaitāta, kritas attiecīgā cilvēka rakstura standarts un rezultātā grēku izsūdzētājs tiek tikai vēl vairāk aptraipīts. Viņa domas par Dievu degradējas līdz krituša cilvēka līdzībai, jo priesteris tam kalpo kā Dieva pārstāvis. Šis pazemojošais iekārtojums, kur cilvēks izsūdz grēkus cilvēkam, patiesībā ir apslēpts avots, no kura jau ir izplūdis daudz ļaunuma, kas samaitā pasauli un sagatavo to

galīgai bojāejai. (568) Tomēr tam, kurš mīl apmierināt savas iegribas, grēkus daudz vieglāk ir atzīt mirstīgam cilvēkam, nekā atvērt dvēseli Dievam. Cilvēcīgai dabai daudz patīkamāk ir grēkus izpirkt, nekā no tiem atteikties; vieglāk mocīt miesu ar tērpšanos maisa drēbēs, sadzelt to ar nātrēm un noberzt jēlu ar ķēdēm, nekā sist krustā miesīgās iekāres. Tas tiešām ir smags jūgs, kuru miesīgā sirds labprāt gatava nest, lai tikai nebūtu jānoliecas zem Kristus jūga.

Starp Romas baznīcu un jūdu draudzi Kristus pirmās atnākšanas laikā pastāv uzkrītoša līdzība. Jūdi slepenībā samina katru Dieva bauslības principu, bet ārēji tomēr ļoti centās ievērot tās priekšrakstus, apkraujot tos ar stingrām prasībām un tradīcijām, kas paklausību padarīja mokošu un apgrūtinošu. Kā jūdi izlikās godājam bauslību, tā katoļi apgalvo, ka godā krustu. Viņi cildina Kristus ciešanu simbolu, bet savā dzīvē aizliedz pašu Kristu, kas tika piesists krustā.

Katoļiem krusti ir uz viņu baznīcām, uz altāriem un uz apģērba. Visur redzamas krusta zīmes. Visur to ārēji godina un cildina. Bet Kristus mācības tiek apraktas zem bezjēdzīgu tradīciju, melīgu izskaidrojumu un stingru prasību masas. Uz Romas katoļu baznīcas vadoņiem, vēl vairāk kā uz fanātiskajiem jūdiem, attiecas Pestītāja vardi: "Tie sasien grūtas un nepanesamas nastas un liek tās cilvēkiem uz pleciem, bet paši tās ne ar pirkstu negrib pakustināt." (Mat. 23:4, Glikas tulk.) Viņi daudzām dvēselēm liek dzīvot nepārtrauktās bailēs, šausminot tos ar apvainotā Dieva dusmām, kad tajā pašā laikā lielākā daļa no baznīcas augstākajiem ierēdņiem dzīvo greznībā un jutekliskās baudās.

Svētbilžu un relikviju pielūgšana, svēto piesaukšana un pāvesta godināšana ir sātana izdomātas viltības, lai ļaužu domas atrautu no Dieva un no Viņa Dēla. Lai cilvēkus pazudinātu, patiesības ienaidnieks viņu uzmanību pūlas novērst no Tā, kurā vienīgajā atrodama pestīšana. (569) Sātans tos gatavs virzīt uz jebkuru citu mērķi, ar ko varētu aizstāt Būtni, kas sacīja: "Nāciet pie Manis visi, kas esat bēdīgi un grūtsirdīgi, Es jūs gribu atvieglināt." (Mat. 11:28)

Velns pastāvīgi cenšas nepareizi attēlot Dieva raksturu, grēka dabu un lielās cīņas patieso būtību. Viņa aplamie secinājumi samazina dievišķās prasības un atļauj cilvēkiem grēkot. Tajā pašā laikā viņš rada nepareizu priekšstatu par Dievu, lai ļaudis uz Viņu raudzītos vairāk ar bailēm un naidu nekā ar mīlestību. Viņa paša raksturam piemītošā nežēlība tiek piedēvēta Radītājam: tā tiek ietverta reliģijas sistēmās un izteikta dievkalpošanas formās. Līdz ar to aptumšojas cilvēku prāts, un sātans viņus iegūst par saviem aģentiem cīņai pret Dievu. Sagrozīta izpratne par Radītāja īpašībām pagānu tautās radīja ticību, ka Dievības labvēlības iegūšanai nepieciešams upurēt cilvēkus, un tā dažādajās elku pielūgšanas formās tika izdarīti atbaidoši un nežēlīgi noziegumi.

Savienojot pagānisma un kristietības formas un līdzīgi pagānismam parādot Dieva raksturu nelabvēlīgā gaismā, Romas katoļu baznīca ir rīkojusies ne mazāk nežēlīgi un atbaidoši. Romas virskundzības laikos tika lietoti spīdzināšanas rīki, lai cilvēkus piespiestu piekrist tās mācībām. Kas nevēlējās piekāpties baznīcas prasībām, tiem vajadzēja sadegt uz sārziem. Vienīgi pēdējā tiesa atklās tos apmērus, kādos notika šī slepkavošana. Baznīcas augstākie ierēdņi, sava kunga, sātana, vadībā centās izgudrot spīdzināšanas veidus, kas sagādātu iespējami lielākas ciešanas, vēl uzreiz neizdzēšot paša upura dzīvību. Daudzos gadījumos šīs velnišķīgās metodes atkārtoja līdz cilvēka izturības galējai robežai, kamēr daba atteicās no cīņas un cietējs apsveica nāvi kā ļoti gaidītu atbrīvošanās iespēju no šīm mokām.

Tāds bija Romas pretinieku liktenis. Bet arī savus piekritējus tā audzināja ar pātagām, ar mokošu badu un askētismu visdažādākos neiedomājamus, sirdi satraucošos veidos. Lai iegūtu Debesu labvēlību, grēku nožēlotāji, pārkāpjot dabas likumus, pārkāpa arī Dieva likumus. Viņus mācīja saraut ģimenes saites, kuras Kungs veidojis, lai cilvēkus svētītu un iepriecinātu šīs zemes dzīves laikā. (570) Baznīcu robežās atrodami miljoniem upuru kapi, kas savu dzīvi pavadīja, veltīgi pūloties klusināt dabīgo mīlestību un apspiest labu vēlošas domas attiecībā uz sev līdzīgiem cilvēkiem.

Ja vēlamies saprast gadsimtiem ilgstošo sātana neatlaidīgo nežēlību, kas izpaudās nevis pie tiem, kas nekad nebija dzirdējuši par Dievu, bet kristīgās pasaules pašā sirdī un visās tās robežās, tad mums tikai jāieskatās katolicisma vēsturē. Ar šo gigantisko krāpšanas sistēmu ļaunuma valdnieks sasniedz savu mērķi, apkaunojot Dievu un darot nelaimīgus cilvēkus. Un, kad mēs ieraugām viņa sekmes sevis maskēšanā un sava darba veikšanā, izlietojot baznīcas vadoņus, tad varam labāk saprast, kāpēc tam ir tik lielas antipātijas pret Bībeli. Lasot šo grāmatu, atklājas Dieva žēlastība un mīlestība; tur kļūst redzams, ka Radītājs cilvēkiem nav uzlicis nevienu no šīm smagajām nastām. Viņš prasa tikai grēkus nožēlojošu un satriektu sirdi, pazemīgu un paklausīgu garu.

Lai kļūtu derīgi Debesīm, Kristus savā dzīvē vīriem un sievietēm nav devis priekšzīmi ieslēgties klosteros. Viņš nekad nav mācījis, ka vajadzētu apspiest mīlestību vai līdzjūtību. Pestītāja sirds plūda

pāri patiesā mīlestībā. Jo vairāk cilvēks tuvojas morālai pilnībai, jo lielāks būs viņa jūtīgums, jo skaidrāk tas saskatīs grēku un spēs palīdzēt cietējiem. Pāvests sevi sauc par Kristus vietnieku, bet kāds ir viņa raksturs salīdzinājumā ar mūsu Pestītāju? Vai ir zināms, ka Kristus kādreiz būtu iemetis cilvēkus cietumā vai nodevis mocīšanai tikai tāpēc, ka tie Viņu negodāja kā Debesu Ķēniņu? Vai Viņš ir pacēlis savu balsi, lai notiesātu uz nāvi tos, kas Viņu neuzņēma? Kad Viņu noraidīja samariešu ciema iedzīvotāji, apustulis Jānis sašutumā jautāja: "Kungs, ja Tu gribi, mēs sacīsim, lai uguns nāk no debesīm un tos sadedzina," bet Jēzus tikai līdzjūtīgi uzlūkoja savu mācekli un, norādot viņa skarbumu, sacīja: "Cilvēka Dēls nav nācis cilvēku dvēseles nomaitāt, bet pestīt." (Lūk. 9:54,56) (571) Cik ļoti Kristus gars atšķiras no tā, kas sevi sauc par Viņa vietnieku!

Tagad Romas baznīca pasaules priekšā parādās diezgan laba, ar atvainošanos cenšoties aplāt drausmīgo nežēlību pagātnē. Tā ietērpjas Kristum līdzīgās drēbēs, bet patiesība nav mainījusies. Ikviens pāvestības princips, kas pastāvēja pagājušajos gadsimtos, ir dzīvs arī šodien. Joprojām tiek ievērotas doktrīnas, kuras izgudroja vistumsākajos laikmetos. Lai neviens sevi nepieviļ! Pāvestība, ko protestanti tagad tik labprāt godā, ir tā pati, kas valdīja pasaulē reformācijas dienās, kad, atmaskojot tās netaisnību, cēlās Dieva vīri, pakļaujot briesmām savu dzīvību. Tai piemīt tas pats ļaunums un augstprātīgā pašpaļāvība, kas lika tik valdonīgi izturēties pret ķēniņiem un prinčiem, pieprasot sev no Dieva izņēmuma tiesības. Tagad tās gars nav mazāk cietsirdīgs un despotisks kā tad, kad tā apspieda cilvēku brīvību un nokāva Visaugstākā svētos.

Pāvestība ir tieši tāda, kā par to ziņots pravietojumā, – tā ir vēlāko laiku atkrišana. Inscenēt raksturu, kas vislabāk atbilst tās mērķiem, – veido daļu no tā politikas, bet zem hameleona mainīgās ārienes arvien vēl slēpjas nemainīgā čūskas inde. Tā apliecina, ka "uzticība nav jāievēro attiecībās ar ķeceriem vai personām, kuras tur aizdomās par ķecerību". (3) Vai šī vara, kuras vēsture tūkstoš gadus rakstīta ar svēto asinīm, tagad būtu jāatzīst par Kristus draudzes daļu?

Ne jau bez pamata protestantiskajās zemēs ir radies apgalvojums, ka katolicisms vairs tik ļoti neatšķiras no protestantisma kā agrākajos laikos. Izmaiņas tiešām ir notikušas, bet ne jau nu pāvestībā. Katolicisms tagad daudzējādā ziņā līdzinās mūsdienu protestantismam tāpēc, ka kopš reformatoru dienām tieši protestantisms ir ļoti deģenerējies.

Meklējot pasaules labvēlību, protestantu baznīcām acis ir aptumšojusi aplama cilvēku mīlestība. Tās nespēj saskatīt, kāpēc būtu netaisni par visu ļauno domāt labi, tādēļ beidzot tām neizbēgami liksies, ka viss labais ir ļauns. (572) Tās vairs nestāv par svētiem vienreiz doto ticību, bet tā vietā atvainojas Romai par savu nelabvēlīgo vērtējumu un lūdz piedošanu par it kā aklo dedzību.

Ievērojama ļaužu šķira, pat tie, kas pret katolicismu nav labvēlīgi noskaņoti, maz nojauš briesmas, kas draud no tā varas un iespaida. Daudzi uzskata, ka viduslaikos katolicisma dogmu, mānticības un vardarbības izplatīšanos veicināja tad valdošā intelektuālā un morālā tumsa un ka jauno laiku plašākā izglītība, vispārējā zinātnes attīstība un pieaugošā brīvība reliģijas lietās neiecietības un tirānijas atdzimšanu padara neiespējamu. Pat domas, ka kaut kas tāmlīdzīgs vēl varētu pastāvēt šajā apgaismības laikmetā, šodien tiek izsmietas. Ir taisnība, ka mūsu paaudzi apņēma liela intelektuāla, morāla un reliģiska gaisma. No Dieva svētā Vārda atvērtajām lappusēm Debesu gaisma ir izlējusies pār visu pasauli. Bet vajadzētu atcerēties, ka, jo lielāka ir piešķirtā gaisma, jo dziļāka būs tumsa, kas apņems cilvēkus, kuri to atmetīs.

Ar lūgšanām pavadīta Bībeles pētīšana protestantiem atklātu pāvestības īsto raksturu, izraisītu pret to riebumu un ierosinātu no tās izvairīties, bet daudzi savā iedomībā ir par gudriem, lai izjustu vajadzību meklēt Dievu, kurš tos varētu vadīt patiesībā. Lepojoties ar savu izglītību, viņi tomēr nepazīst ne Rakstus, ne Dieva spēku. Bet tādēļ, ka sirdsapziņas nomierināšanai kaut kas ir nepieciešams, tie meklē garīgu un tik dziļi neskarošu reliģiju. Pašu Dievu tie labprāt aizmirstu, bet tikai tādā veidā, lai liktos, it kā Viņu tomēr atceras un piemin. Pāvestība ir labi piemērota visu šo cilvēcisko vajadzību apmierināšanai. Tā ir labi sagatavota divām ļaužu šķirām, kas aptver gandrīz visu pasauli, – tiem, kas vēlas izglābties, paļaujoties uz saviem nopelniem, un tiem, kas vēlas tikt glābti savos grēkos. Tieši šeit slēpjas pāvestības varas noslēpums.

(573) No vēstures labi zināms, cik labvēlīgi pāvestību ietekmēja lielas garīgas tumsas laiks. Nākotnē kļūs redzams, ka tās panākumus tikpat iespaidīgi vairo arī lielas intelektuālas gaismas periodi. Pagājušajos laikmetos, kad cilvēkiem nebija Dieva Vārda un patiesības atziņas, viņu acis bija it kā aizsietas, un rezultātā tūkstoši tika ievilināti lamatās, neredzot savām kājām izliktos tīklus. Mūsdienu paaudzē savukārt sastopami daudzi, kuru acis apžilbinājis cilvēcisko spekulāciju spožums – tas, ko šodien nepareizi sauc par zinātņi, tā ka tie nesaskata tīklus un dodas tajos tikpat labprātīgi, it kā viņu acis būtu aizsietas. Saskaņā ar Dieva plānu cilvēka intelektuālās spējas vajadzētu vērtēt kā Radītāja dāvanu un izlietot, kalpojot taisnībai un patiesībai, bet, ja kopj ļaunumu un godkāri, ja cilvēki savas

teorijas paceļ pāri Dieva Vārdam, tad saprāts var izdarīt vairāk ļauna nekā izglītības trūkums. Tā mūslaiku nepareizā zinātne, kas grauj ticību Bībelei, izvērtīsies par tikpat sekmīgu ieroci, sagatavojot ceļu pāvestības pieņemšanai tās patīkamajās formās, kā zināšanu trūkums stimulēja tās izaugsmi tumšajos Viduslaikos.

Kustībā, kas tagad attīstās Savienotajās Valstīs, lai baznīcas iekārtojumiem un tradīcijām nodrošinātu valsts atbalstu, protestanti min katoļu pēdās. Nē, pat vēl vairāk, – tie atver vārtus, lai protestantiskajā Amerikā pāvestība atgūtu Vecajā Pasaulē pazaudēto virskundzību. Un šo kustību sevišķi nozīmīgu padara fakts, ka galvenais iecerētais mērķis ir svētdienas ievērošanas uzspiešana – tas ir tā ieraduma nostiprināšana, ko radījusi Roma un ko tā izceļ kā savas varas zīmi. Tas ir pāvestības gars – saskaņošanās ar pasaulīgiem paradumiem un cilvēcisko tradīciju godināšana pāri Dieva baušļiem, kas šodien iespiežas protestantu baznīcās un vada tās uz to pašu svētdienas paaugstināšanas darbu, ko pirms tam savā laika darīja pāvestība.

Ja lasītājs vēlas izprast, kādus spēkus izlietos visā drīzumā paredzamajā cīņā, tad viņam tikai jāizseko ziņojumiem par līdzekļiem, kādus šī paša mērķa sasniegšanai lietojusi Roma. (574) Ja viņš vēlas zināt, kā katoļi un protestanti kopīgi izturēsies pret tiem, kas noraida viņu dogmas, tad lai ņem vērā garu, kādu Roma parādījusi pret Sabatu un tā aizstāvjiem.

Ķēniņu pavēles, vispārēji koncili un laicīgas varas atbalstīti baznīcas dekrēti bija tie soļi, ar kuriem pagānu svinamā diena aizsniedza savu augsto goda vietu kristīgajā pasaulē. Pirmais atklātais panākums svētdienas ievērošanas uzspiešanā bija Konstantīna izdotais likums. (321. g. pēc Kristus - skat. pielikumā) Šis edikts prasīja, lai "godājamā saules dienā" atpūstos visi pilsētnieki, kamēr lauciniekiem vēl atļāva turpināt savus darbus. Kaut arī sākotnēji tas bija tikai pagānu likumdošanas akts, tomēr imperators to uzspieda pēc savas vārdos apliecinātās kristietības pieņemšanas.

Tā kā ķeizarkā pavēle nešķita pietiekošs atvietoājums dievišķajai Autoritātei, tad kāds bīskaps Eusebijs, kas meklēja valdnieku labvēlību un draudzību, glaimojot Konstantīnam, izvīrēja apgalvojumu, ka Kristus Sabatu esot pārcēlis uz svētdienu. Jaunās doktrīnas pierādīšanai tas nedeļa nevienu liecību no Rakstiem. Eusebijs arī pats neapzināti atzīst tās nepareizību, jo, norādot uz izmaiņas īstajiem motīviem, saka: "Visu to, ko pienākas darīt Sabatā, mēs esam pārcēlušī uz Kunga dienu." (4) Bet, lai arī cik nepamatoti bija šie argumenti par labu svētdienai, tie tomēr cilvēkus iedrošināja samīt kājām Kunga Sabatu. Visi, kas vēlējās, lai pasaule viņus godā, pieņēma šo populāro svētku dienu.

Līdz ar pāvestības nostiprināšanos turpinājās arī saules dienas paaugstināšanas darbs. Kādu laiku vēl zemkopībā aizņemtie ļaudis no baznīcas apmeklēšanas brīvajā laikā strādāja savus lauku darbus, un arī septīto nedēļas dienu joprojām uzskatīja par Sabatu. Bet ar laiku tomēr tika panākta pilnīga pārmaiņa. Visiem, kas ieņēma svētus amatus, saules dienā aizliedza spriest tiesu jebkurā civilā strīdā. (575) Drīz pēc tam izdeva pavēli visām iedzīvotāju šķirām saules dienā atturēties no parastajiem darbiem, brīvajiem cilvēkiem piedraudot ar naudas sodu, bet kalpiem – ar rīkstēm. Vēlāk bagātos jau sodīja, atņemot pusi no viņu mantas, un beidzot, ja kāds vēl turpināja pretoties, to padarīja par vergu. Zemākajām iedzīvotāju šķirām draudēja izsūtīšana trimdā uz visu mūžu.

Atsaucās arī uz dažādiem brīnumiem. Plaši tika stāstīts, ka kāds zemkopis, kurš svētdienā gatavojies uzart savu lauku, vispirms ar dzelzs gabalu mēģinājis iztīrīt arklu, un tad šis dzelzs viņam iedūries rokā tik stingri, ka tam ar to vajadzējis nostaigāt divus gadus, "ciešot ārkārtīgi lielas sāpes un kaunu". (5)

Vēlāk pāvests izdeva norādījumus, ka draudzes priesteriem svētdienas pārkāpēji jābrīdina un jāpavēl viņiem iet uz baznīcu skaitīt lūgšanas, lai neizsauktu kādu lielu nelaimi pār sevi un kaimiņiem. Kādā baznīcas sanāksmē stāstīja piemēru, kas kopš tā laika ir kļuvis plaši zināms un kuru izlietojuši pat protestanti, jo, lūk, kādā svētdienā strādājošos cilvēkus esot nonāvējis zibens. "Ir acīm redzams," vēlāk runāja prelāti, "ka Dieva nepatika smagi gulstas uz šīs dienas neievērotājiem." Tad izlaida uzsaukumu, lai priesteri un sludinātāji, ķēniņi un fyrsti, kā arī visi uzticīgie ļaudis "ar visiem spēkiem cenšas un gādā, ka šī diena saņemtu tai pienākošos godu un par slavu kristietībai ar vēl lielāku godbijību tiktu ievērota nākamajos laikos". (6)

Kad saprata, ka ar baznīcas pavēlēm vēl nepietiek, tad lūdza pasaulīgās iestādes, lai tās izdod likumus, kas ļaužu sirdis pildītu ar bailēm un spiestu tos saules dienā, tas ir, svētdienā, atturēties no darba. Romā sasauktajā sinodē no jauna un ar vēl lielāku spēku un svinīgumu apstiprināja visus iepriekšējos lēmumus. Tos iekļāva arī baznīcas likumos, ko pilsoniskās autoritātes realizēja dzīvē gandrīz visā kristīgajā pasaulē. (7)

Tomēr Rakstu autoritātes trūkums saules dienas svētīšanai radīja ne mazumu grūtību. (576) Ļaudis apšaubīja savu mācītāju tiesības atcelt Jehovas skaidros vārdus: "Septītā diena ir Kunga, tava Dieva, Sabats", lai tā vietā pagodinātu saules dienu. Bībeles liecības trūkuma aizvietošanai tika meklēti dažādi veikli izdomājumi. Kāds saules dienas aizstāvis, kas apmēram divpadsmitā gadsimtā apmeklēja Anglijas baznīcas, sastapās ar uzticīgu patiesības liecinieku pretestību, un viņa pūles bija tik neauglīgas, ka tas šo zemi pat uz laiku atstāja, cenšoties sameklēt pierādījumus, kas apstiprinātu viņa mācības. Atgriežoties viņš visu vajadzīgo bija sagādājis, tādēļ savā turpmākajā darbā guva daudz lielākus panākumus. Viņš sev līdzī atveda rakstu vīstokli, kas it kā esot nācis no paša Dieva un saturēja saules dienas svētīšanai nepieciešamo pavēli, kā arī baznīcas draudus nepaklausīgo iebiedēšanai. Viņš stāstīja, ka šis vērtīgais dokuments – tikpat nekrietns viltojums kā iekārtojums, ko tas aizstāvēja, – esot nokritis no debesīm un atrasts Jeruzālemē uz svētā Sīmaņa altāra Golgātā. Patiesībā tā īstais izcelsmes avots bija pāvesta pils Romā. Krāpšanu un viltojumus baznīcas varas un labklājības veicināšanai pāvestīgā hierarhija visos laikmetos ir uzskatījusi par pilnīgi likumīgu rīcību.

Šis raksts aizliedza strādāt no pulksten trijiem sestdienas pēcpusdienā līdz saules lēktam pirmdienā, un apgalvoja, ka tā autoritāte apstiprināta ar daudziem brīnumiem. Izplatījās ziņas, ka ļaudis, kas strādājuši pāri šai noteiktajai stundai, esot paralizēti. Kāds dzirnavnieks, kurš mēģinājis malt graudus, ieraudzījis miltu vietā plūstam asins straumi, līdz dzirnavu rats, neskatoties uz spēcīgo ūdens straumi, esot apstājies. Kāda sieva, kas mēģinājusi krāsni izcept maizi, izņēmusi to jēlu, lai gan krāsns bijusi ļoti karsta. Kāda cita, kas sagatavojusi mīklu cepšanai devītajā stundā, bet, nolēmusi pagaidīt līdz pirmdienai, nākošajā dienā atradusi, ka dievišķā spēkā mīkla pati izveidojusies klaipos un bijusi jau izcepusies. Kāds vīrs, kurš cepis maizi sestdienas vakarā pēc atļautā laika, otrā rītā, to pārlaužot, esot ievērojis, kā iztek asinis. (577) Ar šādiem bezjēdzīgiem un māņticīgiem izdomājumiem saules dienas, tas ir, svētdienas, aizstāvji pūlējās pierādīt tās svētumu. (8)

Skotijā, kā arī Anglijā svētdienas ievērošanai lielāku cieņu panāca, pievienojot tai daļu senā Sabata. Bet attiecībā uz laiku, kas jāuzskata par svētu, prasības bija dažādas. Skotijas karaļa izdots edikts ziņoja, ka "sestdienu jau no pulksten divpadsmitiem dienā vajag uzskatīt par svētu" un, sākot no šīs stundas līdz pirmdienas rītam, neviens "nedrīkst iesaistīties laicīgos darbos". (9)

Bet, neskatoties uz visām pūlēm pamatot svētdienas svētumu, katoļi paši atklāti atzina Sabata dievišķo autoritāti un to aizstājošā iestādījuma cilvēcisko izcelsmi. Sešpadsmitajā gadsimtā pāvestības piekritēju koncils skaidri paziņoja: "Lai visi kristieši atceras, ka Dievs iesvētīja septīto dienu un to atzina un ievēroja ne tikai jūdī, bet gan visi, kas apgalvojuši, ka godā Dievu, tomēr mēs, kristieši, viņu Sabatu esam pārmainījuši pret Kunga dienu." (10) Tie, kas viltoja dievišķo likumu, nebija neziņā par sava darba raksturu. Viņi apzināti paaugstinājās pāri Dievam.

Viens no raksturīgākajiem piemēriem, kā Roma izturējās pret tiem, kas tai nepiekrita, ir ilgstošās un asiņainās valdiešu vajāšanas, kuru viena daļa ievēroja Sabatu. Par savu uzticību ceturtajam bauslim līdzīgi cieta arī citi. Sevišķi nozīmīga ir Etiopijas un Abesīnijas draudžu vēsture. Drūmajā Viduslaiku tumsā pasaule it kā bija pazaudējusi no sava redzesloka Centrālāfrikas kristiešus, tādēļ tie daudzus gadsimtus netraucēti varēja dzīvot saskaņā ar savu ticību. Tomēr beidzot Roma atskārta viņu esamību un drīz vien viltus ceļā panāca, ka Abesīnijas imperators atzina pāvestu par Kristus vietnieku. Šim solim sekoja arī citas piekāpšanās. Izdeva ediktu, kas aizliedza Sabata ievērošanu, piedraudot ar visbargākajiem sodiem. (11) Bet pāvestības tirānija kļuva par tik smagu jūgu, ka abesīnieši nolēma to nokratīt no sava kakla. Pēc briesmīgas cīņas katoļus padzina, un atkal tika atjaunota senā ticība. (578) Draudzes priecājās par savu brīvību un nekad neaizmirsā Romas viltības, fanātismu un despotisko varu. Ļaudis jutās apmierināti savrupajā karaļvalstī, arī turpmāk paliekot nepazīstami pārējai kristīgajai pasaulei.

Āfrikas draudzes Sabatu ievēroja tā, kā to bija ievērojusi katoļu baznīca pirms savas pilnīgās atkrišanas. Paklausot Dieva pavēlei, viņi svētīja septīto nedēļas dienu, bet atbilstoši baznīcas paradumam atturējās no darba arī svētdienā. Ieguvusi augstāko varu, Roma samina kājām Dieva Sabatu, lai celtu godā savējo, bet Āfrikas draudzes, kas gandrīz tūkstoš gadus palika paslēptas, nepiedalījās šajā atkrišanā. Pēc nonākšanas Romas virskundzībā, tās piespieda atnest īsto Sabatu un ievērot viltoto, bet līdz ar neatkarības atgūšanu tās atkal atgriezās pie paklausības ceturtajam bauslim. (Skat. Pielikumā.)

Šie pagātnes ziņojumi skaidri atklāj Romas naidu pret īsto Sabatu un tā aizstāvjiem, kā arī līdzekļus, kurus baznīca izlietoja pašas radītā iestādījuma nostiprināšanai. Dieva Vārds māca, ka šīs norises atkārtosies, kad svētdienas paaugstināšanā Romas katoļi apvienosies ar protestantiem.

Atklāsmes grāmatas 13. nodaļas pravietojums vēstī, ka vara, ko attēlo zvērs ar jēram līdzīgajiem rāgiem, piespiedīs "zemi un tās iedzīvotājus" pielūgt pāvestību – šeit simbolizētu ar zvēru, kas

"līdzīgs pardelim". Zvērs ar diviem ragiem aicinās arī "zemes iedzīvotājus celt tēlu zvēram"; vēl tas pavēlēs visiem, maziem un lieliem, bagātiem un nabagiem, brīviem un vergiem", pieņemt "zvēra zīmi". (Atkl. 13:11-16) (579) Mēs jau runājām, ka vara, ko simbolizē zvērs ar jēram līdzīgajiem ragiem, ir Savienotās Valstis un ka šis pravietojums piepildīsies, kad Savienotās Valstis uzspiedīs svētdienas ievērošanu, ko Roma izvirza kā sevišķu tās virskundzības atzīšanas zīmi. Bet šajā goda parādīšanā pāvestībai Savienotās Valstis nebūs vienas. Romas iespaids zemēs, kas kādreiz atzina tās virskundzību, nepavisam nav iznīcināts. Un pravietojums norāda uz tās varas atjaunošanu. "Viena no viņa galvām bija kā uz nāvi ievainota, bet tā nāves brūce atkal tika dziedināta. Visa zeme noraudzījās uz zvēru ar izbrīnu." (Atkl. 13:3) Nāves vainas radišana norāda uz pāvestības gāšanu 1798. gadā. Bet pravietis tālāk saka, ka "nāves brūce atkal tika dziedināta. Visa zeme noraudzījās uz zvēru ar izbrīnu". Arī Pāvils skaidri liecina, ka grēka cilvēks pastāvēs līdz Kristus otrai atnākšanai. (2. Tes. 2:8) Līdz pašam laika beigām tas turpinās savu pievilšanas darbu. Un Atklāsmes grāmatas sarakstītājs par pāvestību skaidro vēl sekojošo: "To pielūgs visi, kas dzīvo virs zemes, kuru vārdi nav rakstīti (..) Jēra dzīvības grāmatā." (Atkl. 13:8) Kā Vecajā, tā Jaunajā pasaulē pāvestība tiks pagodināta ar svētdienas iestādījuma ievērošanu, jo tas balstās vienīgi uz Romas baznīcas autoritāti.

Jau vairāk kā pus gadsimtu pravietojumu pētītāji Savienotajās Valstīs pasaulei ir norādījuši uz šo liecību. Un pašreizējos notikumos ir vērojama strauja virzīšanās uz priekšu pretī šī pravietojuma piepildījumam. Protestantu mācītāji apgalvo, ka svētdienas svētīšanai ir dievišķa autoritāte, tomēr pierādījumu no Svētajiem Rakstiem viņiem trūkst tāpat kā pāvestības aizstāvjiem, kas Dieva pavēles trūkumu aizvietoja ar izdomātiem brīnumiem. Nākotnē vēl būs dzirdami apgalvojumi, ka par svētdienas pārkāpšanu cilvēkus piemeklēs Dieva sodības, šos uzskatus jau sāk izvirzīt. (580) Arvien populārāka kļūst kustība par svētdienas likuma ieviešanu piespiedu kārtā.

Savā Jaunajā un viltīgajā gudrībā Romas baznīca tiešām ir apbrīnojama. Tā spēj saskatīt, kam jānotiek. Tā nogaida savu laiku, līdz protestantu baznīcas to sāk godināt, atzīstot viltus Sabatu, ko tās gatavojas uzspiest ar tiem pašiem līdzekļiem, kādus tā pati lietoja pagājušajās dienās. Tie, kas atmet patiesības gaismu, vēl meklēs šīs pseidonemaldīgās varas atbalstu, lai celtu godā tās radīto iestādījumu. Nav grūti iedomāties, cik labprāt tā protestantiem šajā darbā palīdzēs. Kas gan labāk par pāvestības vadoņiem zina, kā rīkoties ar baznīcai nepaklausīgajiem ļaudīm?

Romas katoļu baznīca ar visiem saviem sazarojumiem pasaulē veido vienu milzīgu celtni, kas padota pāvesta krēsla pārraudzībai un izplānota kalpošanai tā interesēm. Tās locekļu miljoni visās pasaules zemēs tiek mācīti par savu vissvētāko pienākumu uzskatīt pilnīgu uzticību pāvestam. Vienalga, kāda ir viņu tautība vai valdība, tiem pāri visam citam jācieņa baznīcas autoritāte. Lai gan viņi ar zvērestu var apstiprināt savu uzticību valstij, tomēr pāri par to tiek dots svinīgs solījums paklausīt Romai, kas viņus atbrīvo no katra cita solījuma, kas varētu kaitēt baznīcas interesēm.

Vēsture liecina par tās viltīgajām un neatlaidīgajām pūlēm iejaukties tautu lietās, un, ieguvusi kādu atbalsta punktu, tā strādā savu mērķu īstenošanai, nekautrējoties pat no valdnieku un ļaužu iznīcināšanas. 1204. gadā pāvests Inocents III piespieda Aragonijas ķēniņu Pēteri II nodot pavisam neparastu zvērestu: "Es, Pēteris, Aragonijas ķēniņš, atzīstu sevi par pāvesta piekritēju un savam kungam pāvestam Inocentam, viņa katoliskajiem pēctečiem un Romas baznīcai apsolos būt pastāvīgi uzticīgs un paklausīgs, dedzīgi rūpējoties par valsts padotību viņam, aizstāvot dārgo ticību un vajājot ķecerīgo nelietību." (12) Tas saskan ar apgalvojumu par Romas virspriesteru varu, (581) ka "viņiem likumīgi pienākas nocelt ķeizarus" un ka "viņi var atbrīvot padotos no to pienākuma pakļauties netaisniem valdniekiem". (13)

Un atcerēsimies, ka Roma lepojas ar savu nemainīgo nostāju. Gregora VII un Inocenta III principi vēl arvien ir Romas katoļu baznīcas principi. Ja tikai tai būtu vara, tad šodien tā savus principus īstenotu dzīvē ar tādu pašu enerģiju kā pagājušajos gadsimtos. Protestanti pilnīgi nesaprot, ko viņi dara, gatavojoties pieņemt Romas palīdzību saules dienas, tas ir svētdienas, paaugstināšanas pasākumā. Kamēr viņi savu uzmanību koncentrējuši vienīgi šī mērķa sasniegšanai, Roma tiecas atgūt visu savu varu, atjaunojot zaudēto virsvaldību. Lai tikai Savienotajās Valstīs nostiprinās princips, ka baznīca drīkst izmantot vai kontrolēt valsts varu, ka ar valsts likumiem drīkst uzspiest reliģiskus iestādījumus, īsi sakot, ka sirdsapziņa jāpārvalda baznīcas un valsts autoritātei, tad Romas triumfs šajā zemē būs nodrošināts.

Dieva Vārds ir brīdinājis par draudošajām briesmām; ja šo brīdinājumu atstās neievērotu, protestantu pasaule drīz vien uzzinās par Romas patiesajiem mērķiem, bet tad jau būs par vēlu, lai izbēgtu no tās cilpām. Tā klusībā pieņemas spēkā. Tās doktrīnas atstāj savu iespaidu likumdošanas zālēs, baznīcās un cilvēku sirdīs. Arvien uz augšu tiecas krāšņās un masīvās celtnes, kuru slepenajos pazemes cietumos atkārtosies agrākās vajāšanas. Zagšus un neradot aizdomas, tā pieaug spēkā, lai piepildītu savus nodomus, kad būs pienācis laiks izšķirošajam triecienam. Iegūt izdevīgu stāvokli – tas ir viss,

ko tā vēlas, un tas viņai jau tiek dots. Drīz mēs redzēsim un izjutīsim, kādi ir Romas nolūki. Kas vēl ticēs un paklausīs Dieva Vārdam, tas līdz ar to pār sevi izsauks pārmetumus un vajāšanas.

36. NĀKAMĀ CĪŅA

[582] Jau Debesīs lielās cīņas pašā iesākumā sātans sev bija spraudis mērķi: pazemot Dieva bauslību. Tādēļ viņš sacēlās pret Radītāju un, izraidīts no Debesīm, šo pašu cīņu tagad turpina virs zemes. Pievilt cilvēkus un pavedināt viņus pārkāpt Dieva likumus ir nemainīgais nodoms, kuru tas vēl arvien dedzīgi cenšas īstenot. Vai to izdodas panākt, atceļot visu bauslību vai atmetot tikai kādu tās priekšrakstu, rezultāts galu galā ir tas pats. Tas, kurš pārkāpj "vienu bausli", līdz ar to noniecina visu bauslību, viņa iespaids un piemērs ir netaisnības pusē: viņš ir "noziedzies pie visiem". (Jēk. 2:10)

Cenšoties izraisīt nepatīku pret dievišķajiem priekšrakstiem, sātans ir sagrozījis Bībeles mācības, un tādā veidā maldi kļuvuši par daļu no ticības daudziem tūkstošiem, kas saka, ka viņi uzticas Rakstiem. Pēdējā lielā cīņā starp patiesību un maldiem būs tikai kā noslēdzoša sadursme ilgajā strīdā par Dieva bauslību. Sajā kaujā mēs tagad iesaistāmies – kaujā starp cilvēku likumiem un Jehovas priekšrakstiem, starp Bībeles reliģiju un izdomājumu un tradīciju reliģiju.

Jau dedzīgi sarosījušies spēki, kas apvienosies pēdējā cīņā pret patiesību un taisnību. Dieva svēto Vārdu, kas pirktas par tik dārgu ciešanu un asiņu maksu, vērtē pavisam maz. Bībele ir visiem pieejama, bet tikai nedaudzi to tiešām pieņem par savas dzīves vadītāju. (583) Ne tikai pasaulē, bet arī draudzē neticība izplatās satraucošos apmēros. Daudzi ir nonākuši tik tālu, ka atsakās no kristīgās ticības pamatmācībām; inspirēto rakstnieku atklātās lielās patiesības par radīšanu, cilvēka krišanu, salīdzināšanu un Dieva bauslības mūžīgumu liela daļa no kristīgās pasaules vai nu daļēji vai pilnīgi atmet. Tūkstoši, kas lepojas ar savu gudrību un neatkarību, nešaubīgu uzticību Bībelei uzskata par vājuma pierādījumu, viņi domā, ka Rakstu nopelšana un vissvarīgāko patiesību savdabīga izskaidrošana vai pārņemšana garīgā plāksnē liecina par lielu apdāvinātību un plašām zināšanām. Daudzi sludinātāji māca ļaudīm un daudzi profesori un skolotāji norāda saviem skolniekiem, ka Dieva bauslība ir pārgrozīta vai pavisam atcelta, un tos, kas šīs bauslības prasības ņem vērā kā vēl spēkā esošas, lai tām burtiski paklausītu, uzskata par tādiem, kas pelnījuši vienīgi izsmieklus un nicināšanu.

Atmetot patiesību, cilvēki atmet tās Autoru. Mīdīdami kājām Dieva likumus, viņi noliedz Likumdevēja autoritāti. No viltus mācībām un teorijām elku var izveidot tikpat viegli kā no akmens un koka. Parādot nelabvēlīgā gaismā Dieva īpašības, sātans cilvēkiem rada nepareizu priekšstatu par Viņa raksturu. Uz troņa Jehovas vietā daudzi nosēdinājuši filozofijas elku, un tikai nedaudzi pielūdz dzīvo Dievu, kā Viņš atklāts savā Vārdā, Kristū un radīšanas darbos. Tūkstoši dievina dabu, tajā pašā laikā neatzīstot dabas Radītāju. Lai gan atšķirīgā veidā, tomēr elku pielūgšana kristīgajā pasaulē šodien pastāv tikpat patiesi kā Elijas dienās senajā Izraēlā. Daudzu šķietami gudru cilvēku – filozofu, dzejnieku, valstsvīru un žurnālistu dievs, izsmalcinātu, elegantu aprindu, daudzu koledžu un universitāšu, pat dažu teoloģijas mācību iestāžu dievs nav neko labāks par Feniķijas saules dievu Baālu.

(584) Nekādi kristīgajā pasaulē pieņemti maldi pret Debesu autoritāti nepaceļas tik pārdroši, nekas vēl skaidrāk nerunā pretī saprāta balsij un nekas neizraisa postošākus rezultātus kā tik strauji progresējošā jauno laiku mācība, ka Dieva bauslība cilvēkiem vairs nav saistoša. Katrai tautai ir savi likumi, kas jāgodā un kuriem jāpaklausa, bez tiem nevar pastāvēt neviena valdība. Vai tad varētu iedomāties, ka Debesu un Zemes Radītājam nav likumu savu radīto būtņu pārvaldīšanai? Pieņemsim, ka atsevišķi izcili sludinātāji atklāti mācītu, ka statūti, kas pārvalda viņu zemi un aizsargā pilsoņu tiesības, nav saistoši, ka tie ierobežo ļaunu brīvību un tāpēc tiem nav jāpaklausa – cik ilgi tādus cilvēkus paciestu uz katedras? Bet vai valsts un tautu likumu neievērošana ir smagāks pārkāpums nekā to dievišķo likumu mīdīšana kājām, kas patiesībā ir visu konstitūciju pamatā?

Drīzāk gan tautas varētu atcelt savus statūtus un atļaut ļaudīm darīt, kas viņiem patīk, nekā Universa Valdnieks atsauktu savu bauslību un atstātu pasauli bez mērauklas vainīgā notiesāšanai un paklausīgā attaisnošanai. Varbūt mēs vēlamies zināt, kādas ir sekas Dieva bauslības atcelšanai? Eksperiments jau ir izdarīts. Cik briesmīgi notikumi norisinājās Francijā, kad par valdošo varu kļuva ateisms! Tad pasaulei tika atklāts, ka atbrīvoties no Dieva uzliktajiem ierobežojumiem patiesībā nozīmē pieņemt visnežēlīgāko tirāniju. Kad tiek atmesta taisnības mēraukla, tad ļaunuma lielkungam ir brīvas rokas, lai nodibinātu savu varu virs zemes.

Kur vien noraida dievišķos priekšrakstus, tur grēks vairs neliekas grēcīgs un taisnība nešķiet vēlama. Tie, kas atsakās pakļauties Dieva pārvaldībai, kļūst pilnīgi nespējīgi valdīt paši pār sevi. Viņu postošās mācības ir stiprinājušas nepakļāvības garu bērnu un jauniešu sirdīs, kas jau dabīgi ir neiecietīgi pret ierobežojumiem, kā rezultātā veidojas nesavaldīga, izlaidīga sabiedrība. (585) Izsmejot to cilvēku

lētīcību, kas paklausa Dieva prasībām, ļaužu pulki kāri pieņem sātana maldīgos priekšstatus. Viņi ļauj varu iekārei un nododas grēkiem, kuru dēļ pār pagāniem jau ir nākusi sodība.

Tie, kas ļaudīm māca, ka Dieva baušļiem nav nekādas sevišķas nozīmes, sēj nepaklausību, lai ļautu nepaklausību. Lai tikai ļaudis pilnīgi atmet Dieva bauslības uzliktos ierobežojumus, tad drīz vien tiks ignorēti arī visi cilvēku likumi. Tāpēc, ka Dievs aizliedz negodīgumu, iekārošanu, melus un krāpšanu, ļaudis ir gatavi samīt Viņa statūtus, uzskatot tos par kavēkli savai laicīgajai labklājībai, bet šo priekšrakstu atcelšanai būs tādi rezultāti, kādus tie nemaz nenojauš. Ja likumi nav saistoši, kāpēc tad vajadzētu baidīties tos pārkāpt? Īpašumiem tad vairs nebūtu nekādas drošības. Cilvēki ar varu piesavinātos savu tuvāko mantu, un stiprākais kļūtu bagātākais. Necienītu pat dzīvību. Laulības solījums vairs nebūtu kā svēts mūris, kas aizsargā katru atsevišķo ģimeni. Tas, kuram būtu vara, ar spēku paņemtu sava tuvākā sievu, ja tikai to vēlētos. Līdz ar ceturto pie malas tiktu nostumts arī piektais bauslis. Bērni nevairītos atņemt saviem vecākiem dzīvību, ja tikai tādā veidā varētu apmierināt savas samaitātās sirds alkas. Civilizētā pasaule kļūtu par laupītāju un slepkavu pulku; miers, prieks un laime no zemes tiktu izraidīti.

Jau tagad mācība, ka cilvēki ir atbrīvoti no paklausības Dieva prasībām, ir vājinājusi morālo saistību spēku un pasaulē atvērusi netaisnības slūžas. Līdzīgi visu pārvarošai straumei pār mums brāžas nelikumība, izlaidība un samaitātība. Sātans strādā ģimenēs, viņa karogs plīvo pat, tā saucamo, kristiešu namos. Tur parādās skaudība, jaunas aizdomas, liekulība, atsvešināšanās, šķelšanās, strīdi, neuzticēšanās un nodošanās kārībām. Šķiet, ka grīļojas un gatava sabrukt visa reliģisko principu un doktrīnu sistēma, kurai vajadzētu veidot sabiedriskās dzīves pamatu un skeletu. (586) Visnekrietnākajiem noziedzniekiem, kas savu pārkāpumu dēļ iemesti cietumā, bieži pienes dāvanas un parāda tādu uzmanību, it kā tie būtu izdarījuši kaut ko apskaužamu vai ievērojamu. Tālu un plaši daudzina viņus pašus un to izdarītos noziegumus. Prese publicē atbaidošas netikumu detaļas, tā iedrošinot cilvēkus krāpt, laupīt un slepkavot, un sātans gavilē par savu velnišķīgo plānu panākumiem. Šīm neprātīgajām kaislībām, vieglprātīgajai citu cilvēku nonāvēšanai un briesmīgajam nesātības un visdažādāko veidu un pakāpju netaisnības pieaugumam visos, kas bīstas Dievu, vajadzētu izraisīt jautājumu: "Ko varētu darīt šīs jaunuma straumes apturēšanai?"

Tiesas ir samaitātas. Valdnieki vadās no peļņas kāres un mīlestības uz pasaulīgām izpriecām. Nesātība daudzu cilvēku spējas notrulinājusi jau tādā mērā, ka tos gandrīz pilnīgi pārvalda sātans. Tiesneši kļūst izvīruši, pērkami un viegli ietekmējami. Tie, kam būtu jāseko likumu ievērošanai, nododas dzeršanai un uzdzīvei, kaislībām, skaudībai un visāda veida negodīgumam. "Taisnība stāv no tālienes, jo patiesība klūp uz ielas un skaidrība netiek iekšā." (Jes. 59:14, Glikas tulk.)

Netaisnība un garīgā tumsa, kas guva virsroku Romas valdīšanas laikā, bija Rakstu aizliegšanas neizbēgams rezultāts, bet kur meklējams cēlonis plaši izplatītajai neticībai, Dieva bauslības atmešanai un tai sekojošai samaitātībai reliģiskās brīvības gadsimtā, kad pilnā spožumā mirdz Evaņģēlija gaisma? Tagad, kad sātans vairs nevar valdīt pār pasauli, aizliedzot Rakstus, viņš to pašu cenšas sasniegt ar citiem līdzekļiem. Ja viņam izdodas iznīcināt ticību Bībelei, tad tas ļaunā nolūkiem kalpo tikpat labi kā pašas Bībeles iznīcināšana. Veicinot domas, ka Dieva bauslība vairs nav saistoša, viņš cilvēkus ievēd pārkāpumos tikpat sekmīgi kā tad, ja tie Rakstu norādījumus nemaz nepazītu. Un šodien, tāpat kā agrākajos laikmetos, velns savu nodomu sasniegšanai izmanto baznīcas. Mūsdienu reliģiskās organizācijas ir atteikušās uzklaustīt Rakstos skaidri atklātās nepopulārās patiesības un, tās apkarojot, pieņēmušas izskaidrojumus un nostāju, kas arvien plašāk izsēj neticības sēklu. Pieņemot pāvestības maldu mācību par dabīgo nemirstību un cilvēka apziņu nāvē, ļaudis ir atmetuši vienīgo (587) aizsarglīdzekli pret spiritisma maldiem. Doktrīna par mūžīgām mokām daudziem liek apšaubīt Bībeli. Un, kad sabiedrībai atklāj ceturto baušļa prasības, kad kļūst skaidrs, ka jāievēro Kunga Sabats, daudzi cienīti mācītāji paziņo, ka Dieva bauslība vairs nav saistoša, jo tas viņiem ir vienīgais ceļš, kā atbrīvoties no šī nepatīkamā pienākuma pildīšanas. Tādā veidā tie līdz ar Sabatu atmet visu bauslību. Lai vieglāk varētu izvairīties no neērto likumu prasībām, paplašinoties Sabata reformas darbam, dievišķās bauslības noraidīšana kļūs gandrīz vispārēja. Sādu reliģijas vadoņu mācības ir atvērušas durvis neticībai, spiritismam un Dieva svētās bauslības nicināšanai; uz viņiem gulstas briesmīga atbildība par kristīgajā pasaulē valdošo netaisnību.

Tomēr tieši šī šķira izvērza apgalvojumu, ka visur tik strauji pieaugošā samaitātība lielā mērā izskaidrojama ar tā sauktā "kristīgā sabata" sagānīšanu un ka obligāta svētdienas ievērošana redzami uzlabotu sabiedrības morāli. So apgalvojumu sevišķi uzsver Amerikā, kur arī visplašāk tika pasludināta mācība par patieso Sabatu. Tur atturības kustība, kas ir viena no vizīcilākajām un svarīgākajām tikumības reformām, bieži tiek savienota ar svētdienas kustību, kad pēdējās aizstāvji uzstājas kā sabiedrības augstāko interešu veicinātāji, bet tos, kas viņiem nepievienojas, apsūdz par atturības un vispārējās reformas ienaidniekiem. Tas, ka kāda kustība maldu ieviešanai saistīta ar principā labu darbu, vēl nav arguments par labu šiem maldiem. Mēs indi varam paslēpt, sajaucot to

ar veselīgu barību, bet indes daba nemainās. Gluži pretēji, tāda rīcība indi dara tikai daudz bīstamāku, jo no tās var ciest neapzinoties. Lai melus padarītu ticamākus, sātans savā viltībā tos vienmēr ir centies savienot ar zināmu daudzumu patiesības. (588) Svētdienas kustības vadoņi var ieteikt ļaudīm vajadzīgas reformas, principus, kas saskan ar Bībeli, tomēr Dieva kalpi nevar tiem pievienoties, ja klāt piejaukta prasība, kas runā pretī Kunga bauslībai. Dieva likumu atmešanai un to aizvietošanai ar cilvēku priekšrakstiem nav nekāda attaisnojuma.

Sātans ļaudis piekrāps ar divām lielām maldībām – dvēseles nemirstību un svētdienas svētumu. Kamēr pirmā maldība liek pamatu spiritismam, pēdējā modina simpātijas pret Romu. Savienoto Valstu protestanti būs pirmie, kas izstieps savas rokas pāri bezdibenim, lai slēgtu derību ar spiritismu, kā pirmie tie sadosies rokās arī ar Romas varu, un šīs trīskārtīgās savienības iespaidā Jaunā pasaule ies Romas pēdās, minot zem kājām sirdsapziņas tiesības.

Tā kā spiritisms arvien vairāk piemērojas mūsdienu vārda kristietībai, tas iegūst pieaugošu spēku savaldzināt un pievilt cilvēkus. Saskaņā ar jauno laiku uzskatiem arī sātans jau ir atgriezies. Viņš parādīsies gaismas eņģeļa izskatā. Ar spiritisma starpniecību tiks veikti brīnumdarbi, tiks dziedināti slimie, un notiks daudz citu neizskaidrojamu lietu. Tā kā gari apliecinās ticību Bībelei un parādīs cieņu baznīcas rituāliem, tad viņu darbu atzīs par dievišķā spēka izpausmi.

Atšķirības līnija starp, tā saucamajiem, kristiešiem un bezdievīgajiem tagad ir tikko samanāma. Baznīcu un draudžu locekļi mīl to, ko mīl pasaule, un ir gatavi ar to apvienoties; sātans visus vēlas savest kopā un nostiprināt savu lietu, ieraujot tos spiritisma rindās. Katoļus, kas brīnumus uzskata par drošu īstās baznīcas pazīšanas zīmi, šī brīnumus darošā vara pievils bez grūtībām, bet nomaldināti tiks arī patiesības vairogu atmetušie protestanti. Katoļi, protestanti un pasaules cilvēki vienlīdz pieņems dievbijības formu bez tās spēka, šajā savienībā saskatot grandiozu pasaules atgriešanas kustību – zīmi, ka drīz iesāksies ilgi gaidītais tūkstoš gadu miera laikmets.

(589) Ar spiritismu sātans uzstājas kā cilvēces labdaris, dziedinot ļaužu slimības un izliekoties pasniedzam jaunu, daudz augstāk stāvošu reliģisku sistēmu, bet īstenībā viņš darbojas kā postītājs. Viņa kārdināšana ved pretī bojāejai liela ļaužu masas. Nesātība gāž no troņa saprātu, seko juteklīgu iegribu apmierināšana, strīdi un ašinsizliešana. Sātans priedājas par kariem, jo tas uzbudina dvēseles visjaunākās kaislības, lai pēc tam šos cilvēkus, ar netikumiem un asinīm apraipītus, kā savus upurus aizrautu mūžīgā pazušānā. Viņš tieši vēlas savest tautas ienaidā, jo tādā veidā tam ir iespējams atraut ļaužu prātus no sagatavošanās darba pastāvēšanai Dieva dienā.

Lai nodrošinātu sev nesagatavojušos dvēseļu plauju, sātans strādā arī ar dažādu stihisku nelaimju palīdzību. Viņš ir pētījis dabas laboratorijas noslēpumus un tagad pieliek visus spēkus, lai pārvaldītu tās elementus, cik tālu vien Dievs tam piekrit. Kad viņam atļāva sagādāt ciešanas Ijabam, cik ātri tika atņemti ganāmpulki, kalpi, nami un bērni, viena nelaime sekoja otrai. Tas ir Dievs, kas vēl aizsargā savus radījumus, norobežojot tos no iznīcinātāja varas. Bet kristīgā pasaule ir noniecinājusi Jehovas likumus, tādēļ Kungs darīs tieši tā, kā Viņš jau iepriekš ir sacījis, – Viņš atņems zemei savu svētību un savu aizsargājošo gādību no tiem, kas saceļas pret Viņa bauslību un arī citus tā māca un spiež darīt. Sātanam ir vara pār visiem, kurus Dievs īpaši nesargā. Dažiem viņš piešķirs veiksmi un labklājību, lai sekmētu pats savus plānus, bet citiem sagādās nepatikšanas un ciešanas, rosinot cilvēkus ticēt, ka Dievs ir tas, kas viņus apbēdinājis.

Uztādamies cilvēka bērnu priekšā kā ievērojams ārsts, kurš spēj dziedināt visas slimības, jaunais izraisīs vēl vairāk ciešanu un nelaimju, līdz bieži apdzīvotās pilsētas pārvērtīsies drupu kaudzēs un tuksnešos. Vēlns strādā arī tagad. (590) Postošās nelaimēs un katastrofās uz jūras un sauszemes, lielos ugunsgrēkos, nežēlīgās viesuļvētrās un briesmīgos krusas negaisos, vētrās, plūdus, ciklonos, paisuma viļņos un zemestrīcēs – it visur un tūkstoš dažādos veidos sātans parāda savu spēku. Viņš noposta briestošo ražu, kam seko bads un sērgas. Viņš gaisu padara nāvējošu, lai tūkstoši aizietu bojā epidēmijās. Un šie piemeklējumi kļūs arvien biežāki un postošāki. Tiks iznīcināti gan cilvēki, gan lopī, "zeme sēro, un viss tajā novīst (..); zemes augstie ir panīkuši un paguruši. Zeme ir iedzīvotāju negodā likta, jo tie pārkāpuši bauslību, pārgrozījuši likumus un laužuši kopš mūžīgiem laikiem noslēgto derību". (Jes. 24:4,5)

Un pēc tam lielais krāpnieks pārliecinās cilvēkus, ka šīs nelaimes izsauc tie, kas kalpo Dievam. Ļaudis, kuri tiešām izraisījuši Debesu nelabvēlību, visās savās grūtībās un bēdās vainos tos, kuru paklausība Dieva baušļiem pastāvīgi rāj pārkāpējus. Tiks pazīnots, ka cilvēki ar svētdienas nesvētīšanu apvaino Dievu, ka šis grēks ir nesis visu šo postu un ātrāk nemitēsies, līdz tiks stingri pieprasīta svētdienas ievērošana, ka tie, kas vēlas ievērot ceturto bausli, tādā veidā grauj godbijību pret svētdienu, ir nemiera cēlāji ļaužu vidū, neļaujot cilvēcei atgūt dievišķo labvēlību un laicīgo labklājību. Tā tiks atkārtota apsūdzība, ko senatnē izteica par Dieva kalpu, un līdzīgā veidā tā tiks arī

pamatota: "Kad Ākabs ieraudzīja Eliju, viņš tam sacīja: "Vai tu esi tas, kas Izraēlu ievēd nelaimē?" – Bet tas atbildēja: "Es gan neievedu Izraēlu nelaimē, bet tas esi tu pats un tava tēva nams, jo jūs esat atmetuši Kunga baušļus un esat sekojuši baāliem." (1. Ķēn. 18:17,18) Kad ar viltus apsūdzībām būs pamodinātas ļaužu dusmas, tie sāks vajāt Dieva vēstnešus, tāpat kā atkritušais Izraēls vajāja Eliju. (591) Spiritisma brīnumdarošais spēks centīsies ļaudis noskaņot pret tiem, kas labāk grib paklausīt Dievam nekā cilvēkiem. Nāks gari un paziņos, ka Dievs tos sūtījis pārliecināt svētdienas atmetējus, lai tie atgriežas no maldiem. Sekos apgalvojumi, ka valsts likumiem jāpaklause tāpat kā Dieva bauslībai. Tie žēlosies par pasaules lielo ļaunumu un atbalstīs reliģijas mācītāju liecību, ka zemais morāles līmenis izskaidrojams ar svētdienas apgānīšanu. Tiks pamodinātas lielas dusmas un sašutums pret visiem, kas liegsies atzīt viņu liecību.

Pēdējā sadursmē ar Dieva ļaudīm sātans rīkosies tāpat, kā viņš rīkojās lielās cīņās sākumā Debesīs. Tad viņš izlikās, ka cenšas stiprināt dievišķo valdību, bet visus spēkus slēpeni koncentrēja tās gāšanai. Tieši tajā darbā, ko pats darīja, viņš apsūdzēja uzticīgos eņģelus. Šī krāpšanas politika ir raksturīga visai Romas baznīcas vēsturei pagātnē. Tā izlikās darbojamies kā Debesu iecelta vietniece, bet īstenībā centās paaugstināties pāri Dievam un grozīt Viņa bauslību. Romas valdīšanas laikā par ļaundariem apsūdzēja tos, kas, palikdami uzticīgi Evaņģēlijam, mira mocekļu nāvē, atskanēja paziņojumi, ka tie sadarbojas ar sātanu, un neslavas celšanai izmantoja visus iespējamus līdzekļus tā, lai tie ļaužu acīs un pat paši sev izliktos par vislielākajiem noziedzniekiem. Līdzīgi norisināsies arī pēdējā cīņā. Cenšoties iznīcināt tos, kas godā Dieva bauslību, sātans panāks, lai viņus apsūdz kā likumu pārkāpējus, kā cilvēkus, kas negodā Dievu un izsauc sodības pār visu pasauli.

Dievs nekad nerīkojas ar varu, apspiežot gribu vai sirdsapziņu, bet sātans pastāvīgi izlieto nežēlīgu tirāniju, lai savai varai pakļautu tos, kurus citādi nevar pāvest. Ar iebaidīšanu un spēku viņš cenšas nomākt sirdsapziņu un panākt sevis godāšanu. Lai to sasniegtu, ļaunais izlieto gan reliģiskas, gan laicīgas autoritātes, pamudinot tās uzspiest cilvēcīgus likumus un neievērot Dieva bauslību.

(592) Tos, kas godā Bībeles Sabatu, apsūdzēs par likumu un kārtības ienaidniekiem, par sabiedrības morālo robežu ārdītājiem, kas izraisa sajukumu un samaitātību, izsaucot virs zemes Dieva sodības. Viņu apzinīgo nostāju pasludinās par ietiepību, stūrgalvību un autoritātes nīcināšanu. Tos apsūdzēs neapmierinātībā ar valdību. Sludinātāji, kas neatzīs paklausību Dieva baušļiem, no kanceles pasludinās pienākumu padoties civilām autoritātēm, atsaucoties uz to, ka tās ir iecēlis Dievs. Likumdevēju sanāksmēs un tiesas sēdēs baušļus ievērojošos cilvēkus parādīs visnelabvēlīgākajā gaismā un notiesās. Viņu vārdus izskaidros nepareizi, tiem pierakstīs visļauņākos motīvus.

Tā kā protestantu baznīcas noraida Dieva bauslību aizstāvošos skaidros Rakstu pierādījumus, tad tās centīsies aplūsināt visus, kuru ticību nevar noliegt ar Bībeli. Kaut savā aklumā pašas to neatzīst, tās jau tagad nostājas uz ceļa, kas ved pretī visu to vajāšanām, kuri apzinīgi atsakās darīt to, ko, atzīstot pāvesta sabatu, dara pārējā kristīgā pasaule.

Baznīcas un valsts augstākie ierēdņi apvienosies, lai visas ļaužu šķiras pakļautu, pārliecinātu vai piespiestu godāt saules dienu. Dievišķās autoritātes trūkumu aizstās ar varmācīgiem dekrētiem. Politiskā samaitātība iznīcinās mīlestību uz taisnību un cieņu pret patiesību, un pat brīvās Amerikas valdnieki un likumdevēji, lai nodrošinātu sabiedrības labvēlību, pakļausies tautas prasībai izdot likumus, kas uzspiestu svētdienas ievērošanu. Sirdsapziņas brīvību, kas maksājusi tik lielus upurus, vairs necienīs. Sadursmē, kas norisināsies pavisam drīz, mēs redzēsim piepildāmies pravieša vārdus: "Pūķis iedusmojās pret sievu un nogāja karot ar tiem, kas atlikuši no viņas dzimuma, kas Dieva baušļus tur un kam ir Jēzus Kristus liecība." (Atkl. 12:17, Glika tulk.)

37. SVĒTIE RAKSTI - DROŠS VADONIS

[593] "Pie bauslības un liecības: ja tie tā nerunās, tad auseklis tiem neausīs." (Jes. 8:20, Glika tulk.) Dieva ļaudīm Raksti doti kā drošs vadonis, kas tos pasargās no viltus mācītāju iespaida un tumsas garu maldinošās varas. Sātans izlieto katru iespēju, lai cilvēkus aizkavētu iepazīties ar Bībeli, jo tās skaidrie izteicieni atmasko viņa melus. Katra atmoda Dieva darbā liek ļaunuma valdniekam vēl rosīgāk strādāt, un tagad viņš sakopo visus savus spēkus izšķirošajai cīņai pret Kristu un Viņa sekotājiem. Mūsu priekšā drīz sāks norisināties pēdējais lielās pievilšanas darbs. Antikrists vēlēšies mūs pārsteigt ar saviem apbrīnojamiem pasākumiem. Viltojums tik ļoti līdzināsies patiesajam, ka bez Svēto Rakstu gaismas tos vienu no otra nevarēs atšķirt. Katrs paziņojums un katrs brīnums noteikti jāpārbauda ar Rakstu liecībām.

Tos, kas centīsies paklausīt visiem Dieva baušļiem, izsmies un apkaros. Viņi varēs pastāvēt tikai tad, ja paliks pie Dieva. Lai izturētu priekšā esošo smago pārbaudījumu, tiem noteikti jāiepazīstas ar Dieva prātu, kā tas atklāts Viņa Vārdā. Tie Kungu spēs pagodināt tikai tad, ja būs ieguvuši pareizu

izpratni par Viņa raksturu, valdību un nolūkiem un ja viņi paši darbosies saskaņā ar tiem. Pēdējā lielajā cīņā pastāvēs vienīgi tie, kas būs nostiprinājušies Bībeles patiesībās. (594) Katrai dvēselei būs jāiztur smags pārbaudījums: vai es paklausīšu Dievam vairāk nekā cilvēkiem? Izšķirošā stunda jau ir klāt. Vai mūsu kājas stāv stingri uz Dieva nemainīgā Vārda klints? Vai mēs esam gatavi nelokāmi aizstāvēt Dieva baušļus un Jēzus ticību?

Pirms krusta nāves Pestītājs saviem mācekļiem paskaidroja, ka Viņu nonāvēs un Viņš atkal no kapa celsies augšā; lai Viņa vārdus ierakstītu dziļi šo cilvēku sirdī un prātā, tur klāt bija arī Dieva eņģeļi. Bet mācekļi vēl gaidīja laicīgu atbrīvošanu no Romaš jūga un tādēļ nespēja pieļaut domu, ka Viņam, kurā koncentrējās visas cerības, jāmirst apkaunojošā nāvē. Vārdi, ko tiem vajadzēja atcerēties, bija izdzisuši no atmiņas, un, kad pienāca pārbaudījuma brīdis, tie izrādījās tam nesagatavoti. Jēzus nāve viņu cerības iznīcināja tik pilnīgi, it kā Kungs nekad nebūtu tos iepriekš brīdinājis. Pravietajumi arī mums nākotni atklāj tikpat skaidri, kā to mācekļiem rādīja Kristus vārdi. Notikumi, kas saistīti ar pārbaudes laika noslēgumu un sagatavošanos bēdu laikam, ir skaidri aprakstīti. Bet ļaužu pulki šajās svarīgajās patiesībās ir tik neizprastoši, it kā tās tiem nekad nebūtu atklātas. Sātans ir modrs uztvert un izdzēst katru iespaidu, kas cilvēkiem varētu palīdzēt izglābties, un tāpēc bēdu laiks tos atradis nesagatavotus.

Kad Dievs zemes iedzīvotājiem sūta tik svarīgus brīdinājumus, kurus attēlo ar debess vidū lidojošu eņģeļu sludināšanu, tad Viņš arī prasa, lai katra ar prāta spējām apveltīta būtne ņem vērā šo vēsti. Briesmīgajām sodībām, kas paziņotas pret zvēra un tā tēla pielūgšanu (Atkl. 14:9-11), visus vajadzētu iedrošināt čakli pētīt pravietajumus, lai uzzinātu, kas ir zvēra zīme un kā iespējams izvairīties no tās pieņemšanas. Bet ļaužu masas novērš ausis no patiesības un pievēršas pasakām. Skatīdamies uz pēdējām dienām, apustulis Pāvils sacīja: "Nāks laiks, kad viņi nepanesīs veselīgo mācību." (2. Tim. 4:3) (595) Šis laiks jau ir atnācis. Ļaužu pulki neko negrib zināt par Bībeles patiesībām, tāpēc ka tās runā pretī grēcīgās, pasauli mīlošās sirds tieksmēm un sātans tiem sagatavo patīkamas maldus mācības.

Bet Dievam virs zemes būs tauta, kas par visu doktrīnu mērauklu un visu reformu pamatu uzskatīs Bībeli un vienīgi Bībeli. Ne izglītoto vīru domas, ne zinātnes slēdzieni, ne garīdznieku koncilu ticības apliecinājumi vai lēmumi, kuru ir tikpat daudz un kas ir tikpat pretrunīgi kā viņu pārstāvētās draudzes, ne vairākuma balss, – nekas no šeit minētā, ne atsevišķi ņemot, ne kopā, nav jāuzskata par pierādījumu par vai pret kādam reliģiskās pārliecības punktam. Pirms kādas doktrīnas vai priekšraksta pieņemšanas mums vajadzētu prasīt skaidru apstiprinājumu ar "Tā saka Kungs".

Sātans pastāvīgi mūsu uzmanību pūlas pievērst cilvēkiem, bet ne Dievam. Viņš ļaudīm par padomdevējiem ieteic bīskapus, draudžu ganus un teoloģijas profesorus, lai novērstu tos no Bībeles, kur tiem pašiem būtu iespējams uzzināt savu pienākumu. Un tad, pārvaldot šo vadoņu prātu, viņš tūkstošus var ietekmēt atbilstoši savai gribai.

Kad Kristus nāca sludināt dzīvības vārdus, vienkāršā tauta Viņu labprāt klausījās, un daudzi ticēja, pat no priesteriem un virsniekiem. Tomēr augstie priesteri un tautas vadoņi bija apņēmušies Viņa mācības noliegt un atzīt par nederīgām. Lai gan tie veltīgi bija centušies atrast pie Jēzus kādu vainu, lai gan tie nevarēja nesajust Viņa vārdus pavadošā dievišķā spēka un gudrības iespaidu, tomēr ietiepīgi palika pie saviem aizspriedumiem; tie atmata pat visskaidrākos pierādījumus par Viņa Mesijas sūtību, lai nejustos spiesti kļūt par Kristus mācekļiem. Un šie Jēzus pretinieki bija vīri, kurus tauta jau no bērnības bija mācījusies godāt, kuru autoritātes priekšā bija pakļāvusies bez ierunām. Tādēļ tie jautāja: "Kāpēc mūsu virsnieki un rakstu mācītāji netic Kristum? Vai tad šie dievbijīgie cilvēki Viņu nepieņēmu, ja Tas būtu Mesija?" (596) Tā šo skolotāju iespaids jūdu tautu noveda pie sava Glābēja atmešanas.

Gars, kas kādreiz darbojās priesteros un virsniekos, šodien atklājas pie daudziem, kas ar cildinošiem vārdiem runā par savu dievbijību. Tie nevēlas meklēt Rakstos pamatojumu šim laikam dotajām sevišķajām patiesībām. Tie atsaucas uz savu skaitu, bagātību un popularitāti, ar nicināšanu raugoties uz patiesības aizstāvjiem, tāpēc ka to ir maz un tie ir trūcīgi un neatzīti ļaudis, kuru ticība tos šķir no pasaules.

Kristus paredzēja, ka nepiederošas autoritātes piesavināšanās, kādu piekopa rakstumācītāji un farizeji, nemitēsies arī pēc jūdu izklīdināšanas. Viņa pravietiskajam skatam atklājās cilvēciskās autoritātes iejaukšanās sirdsapziņas pārvaldīšanas nolūkos, kas baznīcai visos laikmetos ir bijis ārkārtīgi briesmīgs lāsts. Un Viņa asās apsūdzības rakstumācītājiem un farizejiem, kā arī brīdinājumi ļaudīm nesekot šiem aklajiem vadoņiem ir uzrakstīti par mācību nākamajām paaudzēm.

Tiesības izskaidrot Rakstus Romas baznīca patur garīdzniecībai. Apgalvojot, ka vienīgi garīdznieki ir

spējīgi saprast Dieva Vārdu, tā atrada iespēju vienkāršajai tautai to nedot. Lai gan Reformācija darīja Rakstus pieejamus visiem, tomēr tas pats Romas aizstāvētais princips ļoti daudzus protestantu baznīcu locekļus attur no personīgas Bībeles pētīšanas. Tie tiek radināti pieņemt Rakstos ietvertās atziņas baznīcas izskaidrojumā, un, ja tās nesaskan ar viņu ticības apliecību vai baznīcas vispāratzīto mācību, tūkstoši neuzdrošinās ticēt kaut kam citam, lai cik skaidri tas arī būtu atklāts Dieva Vārdā.

Neskatoties uz to, ka Bībelē ir daudz brīdinājumu pret viltus mācītājiem, daudzi tādā veidā ir gatavi savas dvēseles uzticēt garīdzniecības gādībai. Sodien tūkstošiem reliģisku cilvēku savas ticības atsevišķiem punktiem nespēj dot nekādu citu pamatojumu kā vienīgi to, ka viņu garīdznieki tā mācījuši. (597) Pestītāja atklātās patiesības tie atstāj gandrīz neievērotas, turpretī nešaubīgi uzticas sludinātāju vārdiem. Bet vai sludinātāji ir nekļūdīgi? Kā mēs savu dvēseli varam uzticēt viņu vadībai, ja Dieva Vārds neapstiprina, ka tie ir gaismas nesēji? Morālas drosmes trūkums novirzīties no pasaules iemītās takas daudziem liek sekot mācītu cilvēku pēdās, un nepatika pašiem pētīt Bībeli tos bezcerīgi sasaista maldu važās. Viņi redz, ka Rakstos ir skaidri atklāta šim laikam dotā patiesība, viņi jūt, ka tās sludināšanu pavada Svētā Gara spēks, tomēr tie atļauj garīdznieku pretestībai sevi novērst no gaismas. Lai gan prāts un sirdsapziņa ir pārliecināti, šis nomaldinātās dvēseles neuzdrīkstas domāt savādāk kā mācītāji, un viņu personīgais spriedums, viņu mūžīgās intereses tiek upurētas citu neticībai, lepnumam un aizspriedumiem.

Sātans strādā visdažādākos veidos, lai savus gūstekņus sasaistītu ar cilvēciskiem iespajdiem. Viņš sev manto tūkstošus, sapīdams tos mīlestības zīda saitēm ar ļaudīm, kas ir Kristus krusta ienaidnieki. Lai arī kam cilvēki būtu pieķērušies – vecākiem, bērniem, laulātajiem draugiem vai kādai sabiedrībai –, rezultāts būtībā ir viens un tas pats: patiesības pretinieki cenšas iespajdot sirdsapziņu, un dvēselēm, kas nonākušas viņu ietekmē, nav pietiekami drosmes vai patstāvības, lai paklausītu savai pienākuma izpratnei.

Patiesība un Dieva pagodināšana ir nešķiramas lietas. Ja mūsu sniedzamības robežās ir Bībele, tad nav iespējams godāt Dievu ar maldīgiem uzskatiem. Daudzi apgalvo, ka nav nozīmes, kam cilvēks tic, ja tikai viņa dzīve ir pareiza. Bet dzīvi veido ticība. Ja mums ir sasniedzama patiesības gaisma, bet mēs nolaidības dēļ neizlietojam priekšrocību to dzirdēt un redzēt, tad īstenībā to atmetam, jo izvēlamies labāk tumsu nekā gaismu.

"Dažam cilvēkam kāds ceļš iesākumā visai patīk, bet beigu beigās tas viņu tomēr aizved nāvē." (Sal. pam. 16:25) Ja ir dotas visas iespējas uzzināt Dieva gribu, tad nezināšana nav attaisnojums maldiem un grēkam. (598) Cilvēks ceļojot var nonākt vietā, kur iespējams aiziet dažādos virzienos, bet rādītājs norāda, kur katrs no ceļiem aizved. Ja viņš ceļa rādītāju ignorē un izvēlas virzienu, kas pašam šķiet pareizāks, tad ļoti iespējams, ka tas aizies pa nepareizu ceļu, kaut arī savu gājumu pa to tālāk turpinātu godīgi un neliekuļoti.

Dievs mums ir devis savu Vārdu, lai mēs iepazītos ar tā mācībām un paši uzzinātu, ko Viņš no mums prasa. Kad pie Jēzus atnāca bauslības mācītājs un jautāja: "Kas man jādara, lai iemantotu mūžīgo dzīvību?", Pestītājs viņam norādīja uz Rakstiem, sakot: "Kā stāv bauslībā rakstīts? Kā tu lasi?" Nezināšana neattaisno ne jaunu, ne vecu; tā viņus neatbrīvo no soda par Dieva bauslības pārkāpšanu, jo viņu rokās ielikts uzticīgs šo likumu principu un prasību izklāstījums. Ar labiem nodomiem vien nepietiek, nepietiek, ja cilvēks dara tikai to, ko uzskata par pareizu vai ko sludinātājs nosaucis par labu. Uz spēles ir likta viņa dvēseles izglābšana un tāpēc tam pašam vajadzētu pētīt Rakstus. Lai cik stipra ir viņa pārliecība, lai kā viņš paļaujas, ka sludinātājs zina, kas ir patiesība, tas tomēr nav drošs pamats. Viņam pašam ir dota karte, kurā uzrādītas visas zīmes ceļā uz Debesīm, lai cilvēkam nekur nevajadzētu apmierināties tikai ar minēšanu.

Katrai saprātīgai būtnei par pirmo un augstāko pienākumu jāuzskata iepazīšanās ar Rakstiem, lai uzzinātu, kas ir patiesība, lai pēc tam varētu staigāt šinī gaismā un iedrošināt arī citus sekot savam piemēram. Mums ik dienas vajadzētu čakli pētīt Bībeli, atmetot katru svešu domu, bet salīdzinot vienu rakstvietu ar otru. Ar Kunga palīdzību mums pašiem jāveido savi uzskati, jo mums pašiem par sevi būs jāatbild Dieva priekšā.

Izglītoti vīri visskaidrākās Bībeles patiesības ir ietinuši šaubās un tumsā. Pretendēdami uz lielu gudrību, tie māca, ka Rakstiem ir mistiska, noslēpumaina un garīga nozīme, kas lietotajā valodā nav saskatāma. (599) Tādi vīri ir viltus mācītāji. Jēzus par tādiem sacīja, ka tie "neprot Rakstus, nedz Dieva spēku". (Marka 12:24) Bībeles valodu vajadzētu izskaidrot atbilstoši tās acīm redzamajai nozīmei, ja vien dotajā gadījumā nav lietoti simboli vai ilustrācijas. Kristus ir apsolījis: "Ja kāds grib darīt Viņa prātu, tas sapratīs." (Jāņa 7:17) Ja tikai cilvēki lasītu tā, kā Bībelē uzrakstīts, ja viltus mācītāji nemaldinātu un nemulsinātu viņu prātu, tad tiktu paveikts darbs, kas iepriecinātu eņģeļus un Kristus ganāmpulkā ienāktu tūkstoši un atkal tūkstoši, kas tagad kļūst maldu ceļos.

Studējot Rakstus, mums vajadzētu lietot visus prāta spēkus un, cik tālu vien mirstīgajiem tas iespējams, censties aptvert dievišķās lietas, tomēr mēs nekad nedrīkstētu aizmirst, ka īstais skolnieka gars atklājas bērnišķās ilgās pieņemot mācību un tai pakļauties. Grūti saprotamās vietas Rakstos nekad nevarēs atrisināt ar tādām pašām metodēm, kādas lieto, risinot filozofiskas problēmas. Pie Bībeles studijām mums nekad nevajadzētu iet ar pašpaļāvību, ar kādu tik daudzi dodas zinātnes sfērā, jo te nepieciešama lūdzoša atkarības izjūta no Dieva un sirsnīga vēlēšanās uzzināt Viņa prātu. Mums jāiet ar pazemīgu un slāpstošu garu, lai varētu atzīt to, ko ir sacījis lielais Es Esmu. Citādi ļaunie eņģeļi tā aptumšos saprašanu un nocietinās sirdi, ka patiesība uz mums neatstās nekādu iespaidu.

Tas, kurš mācījies Kristus skolā, atradīs, ka ir daudzas rakstvietas, ko izglītoti vīri pasludinājuši par noslēpumainām un kurām pagājuši garām kā mazsvarīgām, kas patiesībā satur daudz prieka, mierinājuma un pamācību. Viens no iemesliem, kāpēc daudziem teologiem nav skaidrākas Dieva Vārda izpratnes, ir tas, ka viņi aizver acis pret patiesībām, kuras nevēlas īstenot dzīvē. Bībeles izpratne nav tik daudz atkarīga no pētišanā ieguldītajām prāta spējām, kā no godīgas mērķtiecības un sirsnīgām ilgām pēc taisnības.

Rakstus nekad nevajadzētu pētīt bez lūgšanas. Vienīgi Svētais Gars var likt mums izjust viegli saprotamo lietu svarīgumu un neļaut sagrozīt grūti aptveramās patiesības. (600) Debesu eņģeļi pūlas sagatavot sirdi tādai Dieva Vārda izpratnei, ka mūs valdzinātu tā skaistums, pamācītu brīdinājumi un atdzīvinātu un stiprinātu tur ietvertie apsolījumi. Dziesminieka lūgumu: "Atdari man acis, lai es skaidri saredzu Tavas bauslības brīnuma darbus!" (Ps. 119:12) mums vajadzētu padarīt par savu personīgo lūgšanu. Bieži kārdināšanas šķiet neatvairāmas tikai tāpēc, ka nevērīga izturēšanās pret lūgšanu un Bībeles pētišanu kārdināto darījusi nespējīgu savlaicīgi atcerēties Dieva apsolījumus un stāties sātānam pretī ar Rakstu ieročiem. Bet eņģeļi ierodas pie tiem, kas vēlas saņemt pamācības dievišķās lietās, un lielas vajadzības brīdī tiem tiks atgādinātas tieši dotajam gadījumam nepieciešamās patiesības. Tādā veidā, "kad ienaidnieks nāks kā plūdi, Kunga Gars pret to pacels karogu".

Jēzus saviem mācekļiem atstāja apsolījumu: "Aizstāvis, Svētais Gars, ko Tēvs sūtīs Manā vārdā, Tas jums mācīs visas lietas un jums atgādinās visu, ko Es jums esmu sacījis." (Jāņa 14:26) Bet Kristus mācības jau iepriekš jāuzkrāj prātā, lai briesmu brīdī Dieva Gars mums tās varētu atgādināt. "Es turu Tavus vārdus savā sirdī," sacīja Dāvids, "lai negrēkotu pret Tevi." (Ps. 119:11)

Visiem, kas vērtē savas mūžīgās intereses, ļoti vajadzētu sargāties no skepticisma uzbrukumiem. Triecieni tiks vērsti pret pašiem patiesības pilāriem. Ir neiespējami palikt neskartiem no sarkasma un sofisma viltīgajām izpausmēm un no jauno laiku neticības. Sātans savas kārdināšanas piemēros visām ļaužu šķirām. Neizglītotiem cilvēkiem viņš uzbruks ar izsmieklu un zobošanos, bet izglītotajiem ieteiks zinātniskus iebildumus un filozofiskus prātojumus, kas tāpat domāti neuzticības vai nicināšanas izraisīšanai pret Rakstiem. Pat maz pieredzējuši jaunieši uzdrošinās izteikt šaubas par kristietības pamatprincipiem. Un šai, kaut arī aklajai, jaunatnes neticībai tomēr ir savs iespaids. (601) Tādā veidā daudzi tiek pamudināti izsmiet savu tēvu ticību un nicināt žēlastības Garu. (Ebr. 10:29) Neticības indīgā elpa jau ir sagrāvusi daudzu dzīves, kas varēja pagodināt Dievu un aplaimot pasauli. Visi, kas paļaujas uz cilvēka prāta lielīgajiem spriedumiem un iedomājas, ka spēj izskaidrot dievišķos noslēpumus un nonākt pie patiesības bez Dieva padoma, ir sapinušies sātana cilpās.

Mēs dzīvojam šīs pasaules vēstures vissvinīgākajā laikā. Drīz izšķirsies neskaitāmu zemes iedzīvotāju liktenis. No ceļa, pa kuru mēs tagad ejam, atkarīga mūsu pašu nākamā labklājība un arī citu dvēseļu izglābšana. Mums nepieciešama patiesības Gara vadība. Katram Kristus sekotājam vajadzētu nopietni jautāt: "Kungs, ko Tu gribi, lai es daru?" Ar gavēšanu un lūgšanu mums jāzemojas Kunga priekšā un daudz laika jāveltī Viņa Vārda apcerei, sevišķi kavējoties pie tiesas ainām. Tieši tagad mums vajadzētu meklēt dziļus un dzīvus piedzīvojumus Dieva lietās. Mēs nedrīkstam zaudēt nevienu acumirkli. Ap mums risinās notikumi ar vitāli svarīgu nozīmi, mēs atrodamies uz sātana apburtās zemes. Neguliet, Dieva sargkareivji! Ienaidnieks ir tuvu un uzglūn jums no savas paslēptuves, nogaidot, kad jūs kļūsit neuzmanīgi vai miegaini, būdams gatavs katrā acumirkli uzbrukt un padarīt jūs par savu laupījumu.

Daudzi atrodas maldīgās domās par savu īsto stāvokli Dieva priekšā. Tie sevi apsveic, ka nav darījuši neko ļaunu, un aizmirst labos un cēlos darbus, kādus Dievs no viņiem sagaida, bet kuru veikšanu tie ir pametuši novārtā. Ar to vien nepietiek, ka tie ir kā koki Dieva dārzā. Viņiem jāattaisno uz tiem liktās cerības un jānes augļi. Kungs viņus uzskata par atbildīgiem attiecībā uz visiem nepaveiktajiem labajiem darbiem, ko, Viņa žēlastības stiprināti, tie varēja izvest dzīvē. Debesu grāmatās tie ir ierakstīti kā tādi, kas veltīgi aizņēma zemi. Tomēr pat šis ļaužu šķiras stāvoklis nav pilnīgi bezcerīgs.

(602) Neizsakāmi pacietīgā Mīlestības sirds vēl arvien ļoti lūdz visus, kas līdz šim nevērīgi izturējušies pret Dieva žēlastību un ļaunprātīgi izmantojuši Viņa laipnību: "Uzmosties tu, kas guli, un celies augšā no miroņiem, tad Kristus tevi apgaismos. Tad nu pielūkojiet, ka jūs apdomīgi staigājiet (...). Nemiet vērā laiku, jo dienas ir jaunas." (Ef. 5:14-16, Glika tulk.)

Kad nāks piemeklēšanas laiks, tad kļūs skaidri redzams, kuri Dieva Vārdu ir ņēmuši par savas dzīves mērauklu. Vasarā vēl nav manāma atšķirība starp mūžam zaļojošajiem kokiem un visiem pārējiem, bet, kad atnāk ziemas vēju brāzmas, mūžzaļie koki nemainās, turpretī citi zaudē savu lapu rotu. Tā arī tagad negodīgas ticības apliecinātājus nevar atšķirt no īstiem kristiešiem, bet jau pavisam tuvu ir laiks, kad starpība kļūs acīm redzama. Lai tikai rodas pretestība, lai no jauna uzbango fanātisms un neiecietība, lai iedegas vajāšanu ugunis, tad svārstīgie un liekulīgie ļaudis tūlīt sāks grīļoties un atteiksies no savas ticības, bet īstie kristieši stāvēs stipri kā klints, viņu ticība kļūs vēl drošāka un cerība gaišāka kā labajās dienās.

Dziesminieks saka: "(...) tavas liecības ir manu pārdomu priekšmets. No Tavām pavēlēm es mācos, tādēļ es ienīstu visus viltus ceļus." (Ps. 119:99,104)

"Labi tam cilvēkam, kas atrod īsto atziņu." (Sal. pam. 3:13) "Tas ir kā koks, kas stādīts pie ūdens un kas rieš savas saknes jo tuvu upei, tas nebīstas karstuma, tā lapas paliek zaļas. Arī sausā gadā tas nebīstas, tas nemitīgi nes savus augļus." (Jer. 17:8)

38. PĒDĒJAIS BRĪDINĀJUMS

[603] "Pēc tam es redzēju citu eņģeli nokāpjam no debesīm, tam bija liela vara, un zeme kļuva gaiša no viņa spožuma. Viņš sauca spēcīgā balsī: "Kritusi, kritusi lielā Bābele! Tā kļuvusi par ļauno garu mājokli, par visu nešķīsto garu mitekli un par visu nešķīsto un ienīsto putnu mitekli." Un es dzirdēju citu balsi no debesīm sakām: "Izejiet no viņas, mana tauta, lai jums nebūtu dalība viņas grēkos un jūs neķertu viņas mocības."" (Atkl. 18:1,2,4)

Šī rakstvieta norāda uz laiku nākotnē, kad Atklāsmes 14. nodaļā minētā otrā eņģeļa (Atkl. 14:8) vēstītā Bābeles krišana tiks pašludināta atkārtoti, papildinot to ar ziņām par samaitātību, kas pārņēmusi Bābeli veidojošās dažādās organizācijas laikā pēc 1844. gada vasaras, kad šo vēsti sniedza pirmo reizi. Tā attēlots reliģiskās pasaules traģiskais stāvoklis. Ar katru jaunu patiesības noraidīšanu cilvēku prāts kļūs vēl tumšāks, viņu sirds stūrgalvīgāka, līdz viņi ieslīgs pārdrošā neticībā. Par spīti Dieva sniegtajiem brīdinājumiem, viņi turpinās mīdīt kājām vienu no dekaloga priekšrakstiem, līdz būs gatavi vajāt tos, kas to tur par svētu. Izturoties nicinoši pret Dieva Vārdu un Viņa ļaudīm, arī Kristum vairs netiks pievērsta nekāda vērība. (604) Baznīcām pieņemot spiritisma mācības, tiks nokratīts miesīgai sirdij uzliktais ierobežojums un reliģijas apliecināšana kļūs par aizsegu vīszemiskākās netaisnības piekropšanai. Ticība spiritiskajām manifestācijām atvērs durvis pavedinošiem gariem un velnu mācībām, kā rezultātā baznīcās būs jūtams ļauno eņģeļu iespaids.

Par Bābeli šajā pravietojumā parādītajā laikā teikts: "Viņas grēku darbi sniedzas līdz debesīm, un Dievs ir pieminējis viņas noziegumus." (Atkl. 18:5) Tā ir piepildījusi savu grēku mēru un drīz tiks iznīcināta. Bet Dievam Bābelē vēl ir ļaudis, un, pirms to piemeklē Viņa sodības, šie uzticīgie jāaicina iziet, lai tiem "nebūtu dalība viņas grēkos" un tos "neķertu viņas mocības". Šī kustība tiek simbolizēta ar eņģeli, kas nāk no debesīm, ar savu godību apgaismodams zemi un stiprā balsī saukdams, ar spēku pašludina Bābeles grēkus. Sakarā ar viņa vēsti, dzirdams aicinājums: "Izejiet no viņas, Mana tauta!" Šī sludināšana kopā ar trešā eņģeļa vēsti veido pēdējo pasaules iedzīvotājiem sniegto brīdinājumu.

Pasaule steidzas pretī savam briesmīgajam noslēgumam. Zemes varas, apvienojušās karā pret Dieva baušļiem, izdos dekrētu, ka "maziem un lieliem, bagātiem un nabagiem, svabadiem un kalpiem" (Atkl.13:16, Glika tulk.) jāsaskaņojas ar baznīcas ieradumu, ievērojot neīsto sabatu. Visiem, kas atteiksies paklausīt, uzliks sodu un beidzot paziņos, ka tie pelnījuši nāvi. No otras puses, Dieva bauslība prasa paklausību Radītāja dusas dienas ievērošanā, un visiem, kas pārkāpj tās priekšrakstus, piedraudēts ar dusmību.

Kad būs skaidri parādīts gala iznākums, tad ikviens, kas vēl mīs kājām Dieva bauslību, lai paklausītu cilvēku doktrīnām, ar to pieņems zvēra zīmi, viņš pieņems tās varas uzticības zīmi, kurai tas izvēlēties paklausīt Dieva vietā. (605) No Debesīm ir dots brīdinājums: "Ja kāds pielūdz zvēru vai viņa tēlu un pieņem zīmi pie savas pieres un pie savas rokas, tam arī būs jādzer neatšķaidīts Dieva dusmu vīns, kas ieliets Viņa bardzības kausā." (Atkl. 14:9,10)

Bet nevienam nav jācieš Dieva dusmas, pirms patiesība vēl nav skaidri atklāta viņa saprašānai un

sirdsapziņai un viņš nav to noraidījis. Ir daudzi, kuriem nekad nav bijusi izdevība dzirdēt šim laikam dotās sevišķās vēstis. Nekad viņiem pareizā gaismā nav parādīti ar ceturto bausli saistītie pienākumi. Kungs, kurš lasa katru sirdi un pārbauda visus motīvus, neatstās nevienu, kas ilgojas iepazīties ar patiesību, lai tas tiktu piekrāpts attiecībā uz cīņas iznākumu. Dekrēts ļaudīm nebūs jāpieņem akli un neziņā. Katrs saņems pietiekoši daudz gaismas, lai varētu saprātīgi izšķirties.

Sabats būs lielā uzticības pārbaude, jo tas ir sevišķi apstrīdēts patiesības punkts. Kad cilvēkiem būs jāizdara pēdējā izšķiršanās, tad skaidri iezīmēsies līnija starp tiem, kas kalpo Dievam, un tiem, kas Viņam nekalpo. Kamēr viltus sabata ievērošana saskaņā ar valsts likumu, kas runā preti ceturtajam bauslim, liecinās par uzticību varai, kura pretojas Dievam, īstā Sabata turēšana, paklausot Dieva bauslībai, pierādīs uzticību Radītājam. Kamēr viena cilvēku daļa ar pakļaušanos laicīgajām varām pieņems zvēra zīmi, otra, izvēloties uzticību dievišķajai autoritātei, saņems Dieva zīmogu.

Tie, kas sludināja trešā eņģeļa vēsts patiesības, līdz šim bieži tika uzskatīti par vienkāršiem panikas cēlājiem. Viņu apgalvojumus, ka Savienotajās Valstīs virsroku ņems reliģiska neiecietība, ka baznīca un valsts apvienosies, lai vajātu tos, kas tur Dieva baušļus, uzskatīja par pilnīgi nepamatotiem un bezjēdzīgiem. Daudzi pašpaļāvīgi paziņoja, ka šī zeme nekad nevar kļūt savādāka, kāda tā vienmēr bijusi – kā reliģiskas brīvības aizstāve. (606) Bet tagad, kad jau plaši tiek apspriests jautājums par svētdienas ievērošanas obligātu ieviešanu, kļūst redzams, ka tuvojas ilgi apšaubītais un neticētais notikums, un trešā eņģeļa vēsts atstās tādu iespaidu, kādu tā agrāk nekad nebūtu varējusi atstāt.

Katrai paaudzei Dievs ir sūtījis savus kalpus norāt grēku kā pasaulē, tā draudzē. Tikai ļaudis vēlas, lai ar tiem runā mīlīgi, un skaidrā, neizskaistinātā patiesība viņiem liekas nepieņemama. Daudzi reformatori, savu darbu uzsākot un uzbrūkot draudzes un tautas grēkiem, gribēja rīkoties ļoti uzmanīgi. Viņi cerēja vadīt ļaudis pie Bībeles mācībām ar skaidras kristīgas dzīves piemēru. Bet pār tiem nāca Dieva Gars, tāpat kā pār Eliju, liekot viņam norāt ļaunā ķēniņa un atkritušās tautas grēkus; tie nespēja atturēties, nepasludinot Bībeles skaidros vārdus – doktrīnas, kuras iepriekš nemaz negribēja sniegt. Viņi bija spiesti ar dedzību uzrādīt patiesību un briesmas, kas draudēja dvēselēm. Viņi runāja Kunga teiktos vārdus, nebaidoties no sekām, un ļaudis bija spiesti uz klausīt šos brīdinājumus.

Tieši tā tiks pasludināta trešā eņģeļa vēsts. Kad pienāks laiks tās izplatīšanai ar lielāku spēku, Kungs izlietos savus pazemīgos rīkus, vadot visus tos, kas būs svētījušies Viņa darbam. Šie strādnieki vairāk tiks sagatavoti ar Viņa Gara svaidījumu nekā ar mācībām izglītības iestādēs. Ticības un lūgšanu vīri būs spiesti iziet svētā dedzībā, lai pasludinātu vārdus, kurus viņiem liks runāt pats Dievs. Tad tiks atklāti Bābeles grēki. Briesmīgās sekas, ko izraisa baznīcas ieradumu uzspiešana ar valsts likumu palīdzību, spiritisma ielaušanās, pāvesta varas slepenais, bet straujais progress, tas viss tiks atmaskots. Šie svinīgie brīdinājumi ļaudis satrauks. Tos klausīsies tūkstoši un atkal tūkstoši, kas nekad agrāk nebūs dzirdējuši tamlīdzīgus vārdus. (607) Pārsteigti tie dzirdēs liecību, ka Bābele ir baznīca, kas kritusi savu maldu un grēku dēļ, tāpēc ka noraidījusi no Debesīm sūtīto patiesību. Kad ļaudis griezīsies pie saviem agrākajiem mācītājiem ar dedzīgiem jautājumiem: "Vai tiešām tas tā ir?" – šie sludinātāji stāstīs pasakas un pravietos glaimojošas lietas, lai tikai klusinātu bailes un nomierinātu pamodināto sirdsapziņu. Bet, tā kā daudzi vairs nepaļausies uz cilvēku autoritāti, bet prasīs skaidru – "Tā saka Kungs", tad populārā garīdzniecība, līdzīgi senatnes farizejiem, dušmās par savas autoritātes apšaubīšanu vēsti nosauks par sātānisku un pamudinās grēku mīlošās ļaužu masas nozākāt un vajāt tās sludinātājus.

Cīņas pārsvešanās uz jauniem laukiem un ļaužu prāta pievēršana nonievētajai Dieva bauslībai sātanu ļoti satrauks. Vēsti pavadošais spēks tās pretiniekus satracinās. Garīdzniecība pieliks gandrīz pārcilvēciskas pūles, lai neļautu gaismai iespīdēt draudzēs. Ar visiem tās rīcībā esošajiem līdzekļiem centīsies aizliegt šo vitāli svarīgo jautājumu apspriešanu. Baznīca lūgs palīgā pilsoniskās varas spēcīgo roku, un šajā darbā protestanti un katoļi apvienosies. Kustībai par svētdienas obligātu svētīšanu kļūstot drošākai un apņēmīgākai, pret bauslības ievērotājiem izdos sevišķus likumus. Viņiem uzliks naudas sodus, draudēs ar cietumu, un dažiem, lai tos pamudinātu atteikties no savas ticības, piedāvās ietekmīgus amatus, dažādus atalgojumus un priekšrocības. Bet tie nelokāmi atbildēs: "Pierādiet mūsu maldīšanos ar Dieva Vārdu," – tieši tā, kā līdzīgos apstākļos kādreiz rīkojās Luters. Tie, kuri nonāks tiesu priekšā, spēcīgi un skaidri aizstāvēs patiesību, tā ka daži, kas viņus dzirdēs, atgriezīsies, lai nostātos Dieva baušļu ievērotāju pusē. Tādā veidā gaismu aiznesīs tūkstošiem, kas citādi par šo patiesību neko nezinātu.

(608) Apzinīgu paklausību Dieva Vārdam vērtēs kā sacelšanos. Sātana apstulboti, vecāki kļūs asi un stingri pret savu bērnu; saimnieks vai saimniece apspiedīs savu baušļus ievērojošo kalpu. Atsvešināsies kādreiz tuvie cilvēki, bērniem atņems mantošanas tiesības un izraidīs no mājām. Burtiski piepildīsies Pāvila vārdi: "Visi, kas dievbijīgi grib dzīvot Kristū Jēzū, tie tiks vajāti." (2. Tim.

3:12) Kad patiesības aizstāvji atsacīsies godāt svētdienu, kādus no viņiem iemetīs cietumā, citus izraidīs trimdā un pret dažiem izturēsies kā pret vergiem. Cilvēka prātam tas viss tagad šķiet neaptverami, bet, kad ļaudīm tiks atņemts savaldošais Dieva Gars un viņus pilnīgi kontrolēs sātans, kurš ienīst dievišķos priekšrakstus, tad notiks dīvainas lietas. Sirds, kas nemīl un nebīstas Dievu, var būt pat ļoti nežēlīga.

Tuvojoties vētraī, liela ļaužu daļa, kas tikai vārdos apliecinājusi ticību trešā eņģeļa vēstij, bet nav svētota, paklausot patiesībai, mainīs savu nostāju un pievienosies pretinieku rindām. Jau šodien, saistoties ar pasauli un kļūstot par tās gara līdzdalībniekiem, viņi pierod uz lietām skatīties gandrīz tādā pašā gaismā kā pasaule un, pienākot pārbaudījumu brīdim, būs sagatavoti izvēlēties viēglāko, populārāko ceļu. Apdāvināti cilvēki ar saistošām runas dāvanām, kas kādreiz priecājās patiesībā, savus spēkus izlietos dvēseļu pievilšanai un maldināšanai. Tie kļūs par savu agrāko brāļu visniknākajiem ienaidniekiem. Kad Sabata ievērotājus vedīs tiesas priekšā, lai viņi atbildētu par savu ticību, tad šie atkritēji kļūs par visrosīgākajiem sātana ieročiem, kas viņus apmelos, apsūdzēs un ar viltus liecībām un netiešiem norādījumiem noskaņos pret viņiem zemes valdniekus.

Šajā vajāšanu laikā tiks pārbaudīta Kunga kalpu ticība. Viņi uzticīgi būs sludinājuši brīdinājuma vēsti, palaujoties vienīgi uz Dievu un Viņa Vārdu. Aizkustinot viņu sirdis, tos runāt būs spiedis Kunga Gars. (609) Svētas dedzības dzīti un izjūtot spēcīgu dievišķu iespaidu, viņi iesāka pildīt savus pienākumus bez kāda iepriekšēja aprēķina par sekām, ko izraisīs tiem uzticētā Vārda pasludināšana ļaudīm. Viņi nebūs domājuši par savām laicīgajām interesēm, ne arī centušies saglabāt savu godu vai dzīvību. Tomēr, kad pār tiem brāzīsies pārmetumu un pretestības vētra, daži apmulsuši būs gatavi izsaukties: "Ja mēs būtu paredzējuši izteikto vārdu sekas, tad būtu palikuši mierā." No visām pusēm tos apņems grūtības. Sātans tiem uzbruks ar niknām kārdināšanām. Liksies, ka darbs, ko tie uzņēmušies, nemaz nav ar viņu spēkiem padarāms. Tiem piedraudēs ar nāvi. Izdzīsīs sajūsma, kas tos apgaroja, tomēr viņi nespēs griezties atpakaļ. Tad, izjūzdami savu pilnīgo bezpalīdzību, tie ies pie Visvarenā, lai saņemtu jaunus spēkus. Viņi atcerēsies, ka vārdi, kurus tie runāja, nebija viņu vārdi, bet Tā vārdi, kurš pavēlēja sniegt šo brīdinājumu. Dievs patiesību bija ielicis viņu prātos, tā ka tie nespēja to nesludināt.

Tādus pašus smagus pārbaudījumus ir pieredzējuši Dieva vīri pagājušajos laikmetos. Viklifs, Huss, Luters, Tindls, Beksters un Veslijs uzsvēra, ka visas doktrīnas jāpārbauda ar Bībeli, paskaidrojot, ka viņi atsakās no jebkādas mācības, ko tā nosoda. Pret šiem vīriem vajāšanas plosījās ar nežēlīgu niknumu, tomēr tie nemitējās sludināt patiesību. Dažādie periodi draudzes vēsturē ir iezīmējušies ar kādas īpašas, tā laika Dieva ļaužu vajadzībām sevišķi atbilstošas patiesības izvirzīšanos. Katra jauna atziņa sev ceļu ir lauzusi, sastopoties ar naidu un pretestību, un tie, kurus aplaimoja tās gaisma, tika kārdināti un pārbaudīti. Dieva ļaudīm nonākot grūtos apstākļos, Kungs dod īpašu patiesību. Kas gan var uzdrošināties to nesludināt? Viņš saviem kalpiem pavēl sniegt pēdējo žēlastības aicinājumu, un tie nevar klusēt, nepakļaujot briesmām savu dvēseli. (610) Kristus vēstnešiem nav nekādas daļas par sekām, viņiem tikai jāizpilda savs pienākums, un rezultāti jāatstāj Dieva ziņā.

Pretestībai vērstoties plašumā, Dieva kalpi no jauna jutīsies apmulsuši, jo tiem šķitīs, ka paši izsaukuši esošo krīzi. Bet sirdsapziņa un Dieva Vārds viņiem sacīs, ka ir rikojušies pareizi, un, lai gan smagie pārbaudījumi turpināsies, viņi tiks stiprināti tos izturēt. Cīņa kļūs arvien saspringtāka un karstāka, bet kritiskajam stāvoklim līdzīgs augs viņu ticība un drosmē. Tie pastāvīgi liecinās: "Mēs neuzdrošināties aizskart Dieva Vārdu, lai iegūtu pasaules labvēlību; nevaram sadalīt Viņa bauslību, kur vienu daļu uzskatītu par svarīgu, bet otru – par nenozīmīgu. Kungs, kam mēs kalpojam, ir spējīgs mūs izglābt. Kristus ir uzvarējis zemes varas, un vai tad mums jābaidās no jau uzvarētās pasaules?"

Vajāšanas to dažādajās formās rodas tā principa rezultātā, kas pastāvēs tik ilgi, kamēr eksistēs sātans un kristietībai būs dzīvs spēks. Neviens cilvēks nevar kalpot Dievam, nesaceļot pret sevi tumsas pulku pretestību. Cilvēkam pastāvīgi uzbruks ļaunie eņģeļi, baidīdamies, ka viņa iespaids no to rokām varētu izraut jau iegūto laupījumu. Ar tiem apvienosies pagrimuši cilvēki, kuriem šī kristieša priekšzīme būs kā pastāvīgs pārmetums, un ar vilinošām kārdināšanām centīsies to atšķirt no Dieva. Un, kad tas neizdosies, tad sirdsapziņas apspiešanai tiks lietota vara.

Bet tik ilgi, kamēr Jēzus vēl kalpos par cilvēku starpnieku augšā esošajā svētnīcā, pār valdniekiem un tautām būs jūtams Svētā Gara savaldošais iespaids. Tas vēl vienmēr zināmā mērā ietekmēs valstu likumus. Ja šo likumu nebūtu, tad pasaules stāvoklis jau būtu daudz ļaunāks par pašreizējo. Kamēr daudzi no zemes valdniekiem ir rosīgi sātana aģenti, arī Dievam starp tautu vadoņiem ir savi pārstāvji. Ienaidnieks skubina savus kalpus izteikt tādas priekšlikumus, kas nopietni kavētu Dieva darbu, bet tos valstsvīrus, kas bīstas Kungu, svētie eņģeļi ietekmē pretoties šādiem ieteikumiem ar neapstrīdamiem argumentiem. (611) Tādā veidā nedaudzi vīri vēl aizturēs ļaunuma vareno straumi. Patiesības ienaidnieku pretestība tiks apvaldīta, lai trešā eņģeļa vēsts varētu padarīt savu darbu. Kad

tiks dots pēdējais brīdinājums, tas saistīs arī šo vadošo vīru uzmanību, ar kuru starpniecību Kungs tagad strādā, un daži to pieņems un bēdu laikā stāvēs kopā ar Dieva tautu.

Enģelis, kas piedalās trešās vēsts sludināšanā, ar savu godību apgaismos visu pasauli. Te jau iepriekš pateikts, ka tas būs neparasti spēcīgs un pasaulplašs darbs. 1840.- 1844.gadu adventes kustībā brīnišķīgi atklājās Dieva spēks. Pirmā enģeļa vēsti aiznesa līdz ikvienai misijas stacijai pasaulē, un dažās zemēs tika pamodināta tik liela reliģiska interese, kāda nekur nebija piedzīvota kopš sešpadsmitā gadsimta reformācijas, bet varenā kustība trešā enģeļa pēdējā brīdinājuma ietvaros to visu pārspēs.

Šis darbs līdzināsies Vasarsvētku dienas notikumiem. Kā Evaņģēlija sludināšanas sākumā ar Svētā Gara izliešanu tika dots "agrais lietus", lai liktu uzdīgt dārgajai sēklai, tā noslēgumā ražas nobriedināšanai tiks dots "vēlais lietus". "Tad ņemsim vērā, dzīsimies Kungu atzīt: Viņš tiešām ausis kā auseklis un nāks pie mums kā stiprs lietus, kā vēlais lietus slacina zemi." (Hoz. 6:3, Glika tulk.) "Ciānas bērni, priecājieties, esiet līksmi sava Dieva, tā Kunga apziņā! Jo Viņš piešķir jums pamācītājus dzīves taisnīgumā un kā agrāk sūta jums agrīno un vēlīno lietu." (Joēla 2:23) "Tas notiks pēdējās dienās, saka Dievs, Es izliešu no sava Gara pār visu miesu. Un ikviens, kas Kunga vārdu piesauks, tiks izglābts." (Ap.d. 2:17,21)

Evaņģēlija lielais darbs nebeigsies ar mazāku Dieva spēka atklāšanos par to, kas iezīmēja tā sākumu. (612) Pravietojumiem, kas piepildījušies agrā lietus izliešanā Evaņģēlija sludināšanas iesākumā, no jauna jāpiepildās vēlajā lietū tā noslēgumā. Tie ir "atspirgšanas laiki", par kuriem ar prieku runāja Pēteris, kad viņš rakstīja: "Tāpēc nožēlojiet savus grēkus un atgriezieties, lai jūsu grēki tiek izdeldēti un Kungs liktu nākt atspirgšanas laikiem un sūtītu jums izredzēto Kristu Jēzu." (Ap.d. 3:19,20)

Dieva kalpi ar gaišām, svētā dedzībā starojošām sejām steigsies no vietas uz vietu sludināt vēsti no Debesīm. Brīdinājumu sniegs tūkstošiem balsu pa visu zemes virsu. Tiks darīti lieli darbi – slimie dziedināti, un ticīgos pavadīs zīmes un brīnumi. Arī sātans strādās ar viltus brīnumiem, likdams pat ugunij krist no debesīm cilvēku skata priekšā. (Atkl. 13:13) Tādā veidā zemes iedzīvotājiem tiks dota iespēja izšķirties un katram ieņemt savu noteiktu nostāju.

Vēsts ies uz priekšu, pateicoties ne tik daudz pierādījumu spēkam, kā Dieva Gara dziļajam un pārliecinošajam darbam. Pierādījumi jau būs sniegti. Sēkla iesēta, un tad tā uzdīgs un nesīs augļus. Misijas strādnieku izplatītā literatūra būs atstājuši savu iespaidu, kaut arī tagad daudzi, kuru prātu tā ietekmē, vēl top aizkavēti, lai pilnīgi saprastu šo patiesību un tai paklausītu. Bet tad gaismas stari iespiedīsies it visur, patiesība kļūs redzama visā tās skaidrībā, un Dieva godīgie bērni saraus saites, kas tos vēl saistīja. Viņus vairs nespēs atturēt ne ģimenes attiecības, ne baznīcas iespiedi. Patiesība kļūs dārgāka par visu pārējo. Liels ļaužu skaits nostāsies Kunga pusē, neskatoties uz spēkiem, kas apvienosies cīņai pret patiesību.

39. BĒDU LAIKS

[613] "Tanī laikā celsies Mihaēls, lielais enģeļu Valdnieks, kas pasargā tavus tautiešus. Tad nāks bēdu laiki, kādi nav bijuši, kamēr vien dzīvo tautas līdz pašam šim laikam, taču tanī laikā tava tauta paglābsies – visi, kas ierakstīti dzīvības grāmatā." (Dan. 12:1)

Beidzoties trešā enģeļa vēsts sludināšanas darbam, žēlastība vairs neaizlūgs par vainīgajiem Zemes iedzīvotājiem. Dieva ļaudis savu darbu būs pabeiguši. Viņi būs saņēmuši "vēlo lietu", "atspirgšanu no Kunga" un būs sagatavoti priekšā stāvošajai pārbaudījumu stundai. Tad enģeļi steigsies šurp un turp. Kāds enģelis, atgriezdamsies no Zemes, vēstīs, ka viņa darbs ir padarīts: pasaulei dots pēdējais brīdinājums, un visi, kas pierādījuši savu uzticību dievišķajiem priekšrakstiem, saņēmuši "dzīvā Dieva zīmogu". Tad Jēzus pārtrauc savu Starpnieka kalpošanu augšā esošajā svētnīcā. Viņš paceļ savas rokas un skaļā balsī saka: "Ir piepildīts!" – un viss enģeļu pulks noliek savus kroņus, Viņam svinīgi pasludinot vārdus: "Netaisnais lai dara vēl netaisnību, nešķīstais lai grimst vēl nešķīstībā, bet taisnais lai arī turpmāk dara taisnību, svētais lai arī turpmāk pastāv svētumā." (Atkl. 22:11) Katra lieta ir izšķirta uz dzīvību un nāvi. (614) Kristus savus ļaudis ir salīdzinājis un izdzēsis viņu grēkus. Viņa pavalstnieku skaits ir pilns; "valstība un valdība un augstība pār visām valstīm apakš visām debesīm" ir sagatavota nodošanai pestīšanas mantiniekiem; un Jēzus valdīs kā ķēniņu ķēniņš un kungu Kungs.

Viņam atstājot svētnīcu, Zemes iedzīvotājus aplāj tumsa. Šinī briesmīgajā laikā taisnajiem svētā Dieva vaiga priekšā jādzīvo bez starpnieka. Ļaunie cilvēki vairs netiek savaldīti, un sātanam ir dota pilnīga vara pār neatgrieztajiem ļaudīm. Dieva lielā pacietība ir beigusies. Pasaule ir noraidījusi Viņa žēlastību, nonicinājusi Viņa mīlestību un samīnusi kājām Kunga bauslību. Ļaunie ir pārkāpuši sava pārbaudes laika robežu; Dieva Gars, kam tie tik stūrgalvīgi pretojās, beidzot ir atņemts. Dievišķās

žēlastības neaizsargātiem, tiem vairs nav kur paglābties no ļaunuma. Tad sātans tiks nākt pār zemes iedzīvotājiem pēdējām lielām bēdām. Kad Dieva eņģeļi vairs neturēs cilvēku kaislību mežonīgos vējus, kājās tiks sacelti visi varmācīgie spēki. Visa pasaule pieredzēs sabrukumu, kas būs daudz drausmīgāks par senās Jeruzālemes bojāeju.

Kādreiz viens vienīgs eņģelis iznīcināja visus Ēģiptes pirmdzimtos, piepildot zemi ar vaimanām. Kad Dāvids, skaitot ļaudis, pārkāpa Dieva norādījumus, atkal viens eņģelis, sodot viņa grēku, lika nākt šausmīgam postam. Un tieši tādu pašu iznīcīgošu spēku, kādu, Dievam pavēlot, lietoja svētie eņģeļi, parādīs ļaunie gari, kad Kungs to pieļaus. Šie spēki jau ir gatavi darbībai un tikai gaida dievišķo atļauju, lai visur atnestu postu un bēdas.

Tos, kas godā Dieva bauslību, apsūdzēs mocību izraisīšanā virs zemes, viņus uzskatīs par cēloni briesmīgajām dabas katastrofām, kariem un asinsizliešanām cilvēku starpā, kas pasauli piepildīs ar ciešanām. (615) Ļaunos būs saniknojies pēdējo brīdinājumu pavadošais spēks, viņi iedegsies dūmās pret visiem, kas pieņēma vēsti, un sātans naida un vajāšanu garu vēl vairāk pastiprinās.

Kad Dieva klātbūtne pilnīgi atstāja jūdu tautu, to nezināja ne priesteri, ne ļaudis. Kaut gan viņus ar visbriesmīgākajām un ļaunākajām kaislībām pārvaldīja sātans, tie joprojām sevi uzskatīja par Dieva izredzētajiem. Vēl arvien turpinājās kalpošana templī: uz tā apgānītajiem altāriem nesa upurus un ik dienas lūdza svētību tautai, kas bija izlējusi Dieva mīļotā Dēla asinis un tiecās nogalināt Viņa kalpus un apustuļus. Tāpat arī tad, kad no svētnīcas pasludinās neatsaucamo lēmumu un pasaules liktenis būs izšķirts uz visiem laikiem, zemes iedzīvotāji to neapzināsies. Ļaudis, kam Dieva Gars būs pilnīgi atņemts, turpinās ievērot reliģijas formas, un sātāniskā centība, ar ko ļaunuma lielkungs viņus iedvesmos savu velnišķo nodomu īstenošanai, izskatīsies kā degsme par Dievu.

Sabatam izvīroties par visapstrīdētāko punktu kristīgajā pasaulē un reliģiskajām un laicīgajām autoritātēm apvienojoties svētdienas ievērošanas uzspiešanā,niecīgā mazākuma neatlaidīgā atteikšanās pakļauties vispārējai prasībai izraisīs pret viņiem nepatiku un sašutumu. Izplatīsies uzskati, ka nav ko paciest tos nedaudzos, kas pretojas baznīcas iestādījumam un valsts likumam, labāk lai cieš viņi, nekā visas tautas tiek ierautas sajukumā un bezlikumībā. Pirms astoņpadsmit gadsimtiem šos pašus argumentus kādas nācijas vadoņi izvirzīja pret Kristu. "Mums ir labāk," sacīja viltīgais Kajafa, "lai viens cilvēks mirst, ja to prasa tautas labums, nekā visa tauta iet bojā." (Jāņa 11:50) Šis arguments šķitīs visai pārliecinošs, un beidzot pret tiem, kas mīl ceturtā baušļa Sabatu, izdos dekrētu, pieprasot visbargāko sodu un piešķirot ļaudīm tiesības tos pēc noteikta laika nonāvēt. (616) Romas piekritēji Vecajā pasaulē un atkritušais protestantisms Jaunajā pasaulē vienlīdz ļauni izturēsies pret visiem, kas godās dievišķos priekšrakstus.

Dieva ļaudīm tad būs tādas ciešanas un pārbaudījumi, ko pravietis apraksta kā Jēkaba bēdu laiku. "Tā saka Kungs: Mēs dzirdam briesmu balsis, tur ir bailes un nemiers (...). Visi vaigi palikuši bāli. Vai! Jo tā diena ir tik liela, ka citas tādas nav, un tas ir Jēkaba bēdu laiks; tomēr viņš no tā taps izpestīts." (Jer. 30:5-7, Glikas tulk.)

Nakts, kad Jēkabs lūgšanās cīnījās un meklēja glābiņu no Ēzava rokas (1. Moz. 32:24-30), attēlo Dieva tautas pārdzīvojumu bēdu laikā. Piekrāpis tēvu, lai iegūtu Ēzavam paredzētās svētības, Jēkabs, izbījies no brāļa draudiem to nonāvēt, bēga, lai glābtu savu dzīvību. Pēc daudziem svešumā pavadītiem gadiem Viņš pēc Dieva pavēles devās ceļā, lai ar savām sievām un bērniem, liellopu un sīko lopu ganāmpulkiem atgrieztos dzimtenē. Kad bija sasniegta šīs zemes robežas, viņu izbiedēja ziņas par Ēzava tuvošanos karavīru vienības priekšgalā, kas neapšaubāmi liecināja par brāļa nodomu atriebties. Šķita, ka Jēkaba neapbruņotais un aizsargāties nespējīgais pulciņš kļūs par bezpalīdzīgu upuri varmācībai un slepkavībai. Un šo rūpju un bailu nastu vēl smagāku darīja pašpārmetumi, jo visu satraukumu un briesmas bija izraisījis paša grēks. Viņa vienīgā cerība tagad slēpās Dieva žēlastībā un lūgšanai vajadzēja kļūt par vienīgo aizsarglīdzekli. Tomēr arī tad vēl viņš no savas puses darīja visu, lai atlīdzinātu brālim nodarīto netaisnību un novērstu draudošo atmaksu. Tā arī Kristus sekotājiem, tuvojoties bēdu laikam, vajadzētu censties darīt visu iespējamo, lai ļaužu priekšā parādītos pareizā gaismā un varētu atspēkot aizspriedumus un novērst sirdsapziņas brīvības draudošās briesmas.

Aizsūtījis savu ģimeni prom, lai tā neredzētu viņa bēdas, Jēkabs palika viens, gatavojoties cīņai ar Dievu. (617) Viņš atzīst savu grēku un pateicas par saņemto žēlastību, dziļā pazemībā atsaucoties uz kādreiz ar tēviem slēgto Dieva derību un apsolījumiem, kas viņam tika doti nakts parādīšanās Bētelē un vēlāk atkārtoti svešniecības zemē.

Ir pienācis viņa dzīves izšķirošais brīdis, tagad uz spēles tiek likts viss. Tumsā un vienatnē viņš turpina lūgt un pazemoties Dieva priekšā. Tad pēkšņi kāda roka aizskar viņa plecu. Tam šķiet – kāds

ienaidnieks meklē viņa dzīvību, un izmisumā viņš ar visiem spēkiem cīnās ar iedomāto pretinieku. Dienai austot, kad svešinieks atklāj savu pārcilvēcisko varu un no viņa pieskāriena stiprais vīrs jūtas kā paralizēts, Jēkabs, raudot kā lūdzējs, krit ap kaklu savam noslēpumainajam pretiniekam. Tagad viņš apzinās, ka ir cīnījies ar Derības eņģeli. Lai gan viņš spēkošanos vairs nevar turpināt, jo cieš asas sāpes, tomēr no sava nodoma neatsakās. Viņš jau tik daudz bija cietis izdarītā pārkāpuma dēļ, bija to nožēlojis un mocījies, ka tagad vēlējās pārliecināties par piedošanu. Sūta, ka dievišķais apmeklētājs gatavojās doties prom, tādēļ Jēkabs, tam pieķēries, lūdza pēc svētības. Eņģelis sacīja: "Atlaid mani, jo rīts sāk aust", bet sentēvs izsaucas: "Es Tevi neatlaidīšu, iekams Tu mani nesvētīsi." Kāda pašjāvība, kāda noteiktība un neatlaidība! Ja tā būtu bijusi lielīga, pašpaļāvīga prasība, tad Jēkabs acumirkli tiktu iznīcināts, bet viņš bija cilvēks, kas atzina savu vājumu un necienīgumu, tomēr uzticējās derību turošā Dieva žēlastībai.

"Viņš cīnījās ar Eņģeli un to uzvarēja." (Hoz. 12:5) Ar pazemošanos, grēku nožēlu un padošanos grēcīgais, maldīgais un mirstīgais cilvēks uzvarēja Debesu Majestāti. Ar savu trīsošo roku viņš pieķērās Dieva apsolījumiem, un Bezgalīgās Mīlestības sirds nespēja novērsties no grēcinieka lūguma. Lai apliecinātu tā uzvaru un arī citus iedrošinātu sekot viņa piemēram, eņģelis neatlaidīgajam vīram deva citu vārdu, atņemot iepriekšējo, kas atgādināja par viņa grēku, bet jaunais stāstīja par uzvaru. Un tas, ka Jēkabs cīnā bija uzvarējis Dievu, deva pārliecību un drosmi arī satiksmē ar cilvēkiem. (618) Pēc tam viņš vairs nebaidījās sastapties ar dusmīgo brāli, jo tagad Kungs bija viņa stiprums un Sargs.

Sātans Jēkabu apsūdzēja Dieva eņģeļu priekšā, pieprasot tiesības viņa izdarītā grēka dēļ to iznīcināt; jaunais skubināja Ēzavu uzbrukt savam brālim, un garajā cīņā naktī viņš centās Jēkabu nomākt ar vainas izjūtu, lai tas kļūtu mazdūšīgs un atlaistu Dieva roku. Viņš bija novests gandrīz līdz izmisumam, bet tomēr skaidri apzinājās, ka, nesāņemot palīdzību no Debesīm, tam tiešām jāiet bojā. Savu lielo pārkāpumu Jēkabs bija patiesi nožēlojis un tagad atsaucās uz Dieva žēlastību. Viņš neļāvās novērsties no mērķa, bet cieši pieķērās eņģelim un cīnīdamies raudāja un lūdza, līdz uzvarēja.

Kā sātans Ēzavu bija pamudinājis celties pret Jēkabu, tā viņš bēdu laikā bezdievīgos skubinās iznīcināt Dieva tautu. Un kā viņš apsūdzēja Jēkabu, tā uzturēs savu apsūdzību pret Kunga ļaudīm. Sātans pasauli pieskaita saviem pavalstniekiem. Bet šis mazais pulciņš, kas tur Dieva baušļus, pretojas viņa virsvaldībai. Ja viņš tos varētu iznīcināt, tad uzvara būtu pilnīga. Ienaidnieks redz, ka svētie eņģeļi tos sargā, un tādēļ secina, ka grēki ir piedoti, bet viņš nezina, ka viņu lieta ir izlemta augšā esošajā svētnīcā. Velns ļoti labi pazīst grēkus, uz kādiem pats šos cilvēkus pāvedinājis, un tādēļ tos atklāj Dievam vispārspilētākā gaismā, paskaidrojot, ka tie, līdzīgi viņam, ir pelnījuši izslēgšanu no Dieva labvēlības. Viņš apgalvo, ka Kungs nerīkojas taisnīgi, piedodot savu ļaužu grēkus, bet viņu un kritušos eņģeļus gatavojas iznīcināt. Viņš tos pieprasa kā savu laupījumu, lai tie tiktu nodoti viņa rokās.

Kad sātans pārkāpumu dēļ apsūdz Dieva ļaudis, Kungs viņam atļauj tos pārbaudīt līdz pēdējai iespējai. Tādēļ visāsākā veidā tiks apšaubīta viņu pašjāvība uz Dievu, tiks izaicināta viņu ticība un nelokāmība. (619) Uz pagātni skatoties, tiem nav ko cerēt, jo savā dzīves gājumā tie var saskatīt pavisam maz laba. Viņi skaidri apzinās savu vājumu un necienīgumu. Sātans tos cenšas iebiedēt ar domām, ka viņu lieta ir bezcerīga, ka izdarīto noziegumu traipi nekad nav nomazgājami. Tādā veidā jaunais cer sagraut ticību, lai tie padotos viņa kārdināšanām un vairs nepaļautos uz Dievu.

Lai gan Kunga ļaudis ielenks ienaidnieki, vēloties tos iznīcināt, tomēr viņu ciešanu iemesls nebūs bailes no vajāšanām, kas tiem draud patiesības dēļ, viņi baidīsies, vai nav palicis kāds nenožēlots grēks, vai kādas viņu pašu kļūdas dēļ varētu nepiepildīties Pestītāja apsolījums: "Es tevi sargāšu pārbaudījumu stundā, kas nāks pār visu pasauli." (Atkl. 3:10) Ja viņi varētu būt droši, ka tiem piedoti visi grēki, tad tie nevairītos ne no mokām, ne no nāves, bet, ja sava rakstura kļūdu dēļ viņi izrādītos necienīgi un zaudētu dzīvību, tad ar to būtu apkaunots Dieva svētais Vārds.

Visur tie dzird par nodevīgiem plāniem un redz rosīgu gatavošanos uz sacelšanos, tādēļ viņos mostas stipra vēlšanās un nopietnas dvēseles ilgas, lai šī lielā atkrišana mitētos un bezdievīgo jaunumam reiz būtu pienācis gals. Lūdzot, lai Dievs aptur progresējošo posta straumi, viņi asi izjūt pašpārmetumus, ka tiem pašiem nav vairāk spēka pretoties jaunuma varenajam iespaidam, liekot tam atkāpties. Tagad tie saprot, ka, ja vienmēr būtu lietojuši visas iespējas kalpošanā Kristum, ejot no spēka uz spēku, tad sātanam būtu mazākas izredzes tos pārvarēt.

Bēdu nomākti, viņi staigā Dieva priekšā, atsaucoties uz savu rūpīgo grēku nožēlu pagātnē un lūdzot Pestītāju ņemt vērā paša izteikto aicinājumu: lai tie "pie Manis meklētu aizsardzību un slēgtu ar Mani mieru, – jā, tiešām slēgtu ar Mani mieru!" (Jes. 27:5) Viņu ticība nezūd, ja arī lūgšanas acumirkli netiek paklausītas. (620) Kaut gan viņi ir ļoti norūpējušies un cieš, tomēr nepārtrauc lūgt Dievu. Tie

satver Kunga spēku, kā Jēkabs kādreiz Eņģeli, un no visas sirds saka: "Es tevi nelaidīšu, iekams Tu mani nesvētīsi."

Ja Jēkabs iepriekš nebūtu nožēlojis grēkus, ka ar viltu ieguvis pirmdzimtā tiesības, tad Dievs neuzklausītu viņa lūgšanu, saudzējot sentēva dzīvību. Tā arī bēdu laikā, ja baiļu un nemiera mocītajiem Dieva ļaudīm vēl pastāvētu neatzīti grēki, tie tiktu satriekti, viņu ticību noslāpētu izmisums un tie nevarētu pašāpziņā lūgt Dievu pēc izglābšanas. Bet, lai gan tie dziļi izjūt savu necienīgumu, pie viņiem nav nekādas netaisnības, kas vēl varētu atklāties. Viņu grēki jau iepriekš ir izskatīti tiesā un izdzēsti, šie ļaudis tos vairs nevar atsaukt atmiņā.

Sātans daudzus pavedina ticēt, ka Dievs neievēros viņu neuzticību mazsvarīgās dzīves lietās, bet rīcībā ar Jēkabu Kungs rāda, ka Viņš nekādā gadījumā nepiekritīs ļaunumam un to arī necietīs. Visus, kas tieksies attaisnot vai apslēpt savus grēkus, atļaujot tiem neatzītiem un nepiedotiem palikt Debesu grāmatās, beidzot uzvarēs sātans. Jo dievbijīgākus tie sevi iedomājas un jo cienījamāku stāvokli ieņem, jo smagāks ir viņu grēks Dieva acīs un jo drošāka lielā pretinieka uzvara. Visi, kas atliek sagatavošanos uz tiesas dienu, to nevarēs vairs izdarīt bēdu laikā vai kaut kad vēlāk. Visiem, kas tā rīkojas, stāvoklis ir bezcerīgs.

Tā saucamie kristieši, kas, pienākot pēdējai briesmīgajai sadursmei, nebūs sagatavoti, tad izmisumā un mokpilnos vārdos atzīs savus noziegumus, bet ļaunie tikai līksmosies par viņu ciešanām. Sai grēku atzīšanai būs tāds pats raksturs kā Ēzava un Jūdas gadījumos. Šie cilvēki vaimanās par pārkāpuma sekām, bet ne par pašu ļauno rīcību. Viņi neizjutīs patiesu nožēlu, nedz riebumu pret sliktu. (621) Savus grēkus tie atzīs, baidīdamies no soda, un līdzīgi faraonam senatnē, ja sods tiktu novērsts, tie Debesis izaicinātu no jauna.

Jēkaba piedzīvojums vēl liecina, ka Dievs neatmetīs tos, kas kādreiz pievilti, kārdināti vai krituši grēkā, bet vēlāk patiesā nožēlā atgriezušies. Lai gan sātans centīsies šos cilvēkus iznīcināt, Dievs briesmu brīdī sūtīs savus eņģelus tos iepriecināt un aizsargāt. Sātana uzbrukumi būs nīkni un neatlaidīgi, viņa krāpšanas nežēlīgas, bet Kunga acis redz savus ļaudis, un Viņa ausis uzklausa to saukšanu. Viņu bēdas ir lielas, un šķiet, ka ceļa liesmas tos tūlīt aprīs, bet Tas, kurš uzrauga šķīstīšanas procesu, viņus izvedīs ārā kā uguni pārbaudītu zeltu. Dieva mīlestība uz saviem bērniem viņu vissmagāko kārdināšanu laikā ir tikpat stipra un maiga kā vissaulainākajās labklājības dienās. Bet uguns ceplis tomēr nepieciešams, jo ir jāiznīkst visam pasaulīgajam, lai viņos kļūtu redzams pilnīgs Kristus attēls.

Mums priekšā esošais bēdu un izbailu laiks prasīs ticību, kas spēj izturēt nogurumu, kavēšanos un izsalkumu, – ticību, kas nepagurst arī smagos pārbaudījumos. Lai sagatavotos šim laikam, visiem tiek piešķirts pārbaudes periods. Jēkabs uzvarēja, tāpēc ka viņš bija neatlaidīgs un apņēmīgs. Viņa uzvara liecina par nenogurstošas lūgšanas spēku. Visi, kas līdzīgi pieķersies Dieva apsolījumiem un būs tikpat dedzīgi un neatlaidīgi kā viņš, gūs tādas pašas sekmes. Bet, kas nevēlas sevi aizliegt, lai izmisīgi cīnītos Dieva priekšā un lūgtu pēc Viņa svētībām, tie tās arī nekad neiegūs. Cīņa ar Dievu, – cik maz ir cilvēku, kas zina, ko tas nozīmē! Cik maz ir to, kas jebkad savā dvēselē ar neizsakāmām ilgām tiekušies pēc Dieva, sasprindzinot visus savus spēkus! Cik nedaudzi nesatricināmā ticībā turas pie Kunga apsolījumiem tad, kad pār viņiem kā vilņi brāžas neapprakstāms izmisums!

(622) Tiem, kas tagad tik maz vingrina savu ticību, draud lielas briesmas krist, padoties maldu varai un pret sirdsapziņas brīvību izdotajiem likumiem. Un, pat ja viņi pārbaudi izturēs, bēdu laikā tie tomēr ieslīgs visdziļākajās ciešanās un sāpēs, tāpēc ka ļaunā uz Dievu nekad nebūs mēģinājuši padarīt par savas dzīves ieradumu. Šīs novārtā pamestās mācības tie būs spiesti apgūt šausmīgos un drosmi atņemošos apstākļos.

Pārbaudot Dieva apsolījumu patiesīgumu, mums ar Viņu vajadzētu iepazīties jau tagad. Eņģeli pieraksta katru nopietnu un patiesu lūgšanu. Mums drīzāk vajadzētu iztikt bez savtīgiem priekiem, nekā pamest novārtā sazināšanos ar Dievu. Visdziļākā nabadzība un vislielākā sevis aizliegšana, ja to atzīst Dievs, ir labāka par bagātību, slavu, ērtībām un draudzību bez Viņa. Mums jārod laiks lūgšanām. Ja mēs ievērojam, ka mūsu prāts aizraujas ar pasaulīgām lietām, Kungs var mūs atbrīvot no šiem elkiem – zelta, namiem vai augļiem tīrumiem.

Jaunatne netiktu pavināta grēkā, ja tā atsacītos iet pa jebkuru citu ceļu, izņemot to, kur viņi var lūgt Dieva svētības. Ja vēstneši, kas pasaulei nes pēdējo brīdinājumu, Dieva svētības izlūgtos ne aukstā, vienaldzīgā un kūtrā veidā, bet gan dedzīgi un ticībā kā Jēkabs, tad tie atrastu daudz vietu, par kurām varētu sacīt: "Es esmu Dievu redzējis vaigu vaigā, un esmu izglābis savu dzīvību." (1. Moz. 32:30) Debesis viņus vērtētu kā ķēniņa bērnus, kam ir vara pārspēt Dievu un cilvēkus.

Drīz nāks "tāds bēdu laiks, kāds vēl nav bijis", un mums būs vajadzīgi piedzīvojumi, kādu tagad vēl nav un kurus daudzi ir par kūtriem iegūt. Bieži vien bēdas ir lielākas to gaidīšanas laikā nekā īstenībā, bet to nevar teikt par mums priekšā stāvošo krīzi. Visspilgtākais ainojums nespēj aprakstīt smagā pārbaudījuma lielumu. Šajā bēdu laikā ikvienai dvēselei būs pašai par sevi jāpastāv Dieva priekšā. "Jebšu Noa, Daniēls un Ījabs" būtu virs zemes, "tik tiešām, kā Es dzīvoju," saka Dievs tas Kungs, (623) "tie neizglābtu ne dēlus, ne meitas, bet izglābtu ar savu taisnīgumu tikai paši savu dzīvību." (Ec.14:20)

Tagad, kad mūsu lielais Augstais Priesteris vēl turpina salīdzināšanas darbu, mums vajadzētu censties kļūt pilnīgiem Kristū. Mūsu Pestītājs ienaidnieka kārdināšanām nepadevās pat ne ar vienu vienīgu domu. Cilvēku sirdis sātans atrod kādu vietu, no kuras var sākt darboties; tur bieži tiek lolota kāda grēcīga iekāre, kas viņa kārdināšanām piešķir spēku. Bet Kristus par sevi sacīja: "Nāk šis pasaules Valdnieks; pār Mani viņš gan nenieka neiespēj." (Jāņa 14:30) Velns Dieva Dēlā nevarēja atrast neko, kas varētu veicināt uzvaru. Viņš bija turējis sava tēva baušļus, Viņam nebija grēka, ko Jaunais varētu izlietot savā labā. Šādā stāvoklī jānonāk tiem, kas pastāvēs bēdu laikā.

Šajā dzīvē mums, ticot Kristus salīdzinošajām asinīm, jāatbrīvojas no ikkatra grēka. Dārgais Pestītājs visus aicina nākt pie Viņa un savienot savu nespēku ar Viņa spēku, savu neziņu ar Viņa gudrību, savu necienīgumu ar Viņa nopelniem. Un Dieva aizgādība ir tā skola, kurā mums jāapgūst Jēzus lēnprātība un pazemība. Kungs vienmēr liks iet ne pa to ceļu, kuru mēs izvēlētos, kas šķiet vieglāks un patīkamāks, bet gan pretī patiesiem dzīves mērķiem. Mums atliek tikai sadarboties ar tiem spēkiem, kurus Debesis izmanto mūsu raksturu veidošanā pēc dievišķā parauga. Neviens šo darbu nevar pamest novārtā vai atlikt uz vēlāku laiku, nepakļaujot vislielākajām briesmām pats savu dvēseli.

Atklāsmē apustulis Jānis dzirdēja skaļu balsi Debesīs saucam: "Vai zemei un jūrai! jo velns nonācis pie jums lielās dūsmās, zinādams, ka tam maz laika atlicis." (Atkl. 12:12) Tiešām briesmīgi būs tie notikumi, kas balsij no Debesīm liks tā izsaukties. Ar katru aizejošo stundu un dienu pieaug sātana dūsmas, un bēdu laikā viņa krāpšanas un iznīcināšanas darbs sasniegs savu kulmināciju.

(624) Pie debesīm drīz parādīsies briesmīgas, pārdabiskas zīmes, liecinādamas par dēmonu brīnumus darošo varu. Velna gari izies pa visu zemi, pie visiem pasaules valdniekiem, lai iesaistītu viņus krāpšanā un pamudinātu pievienoties sātanam pēdējā cīņā pret Debesīm. Sie Jaunie spēki pievils tiklab valdniekus, kā viņu pavalstniekus. Celsies personas, kas uzdosies par Kristu un pieprasīs sev titulu un godināšanu, kas pienākas pasaules Glābējam. Viņi darīs varenus dziedināšanas brīnumdarbus un atklāti paziņos, ka saņēmuši atklāsmes no Debesīm, kas runā pretī Rakstu liecībām.

Lielajā krāpšanas drāmā kā visu vainagojošs pasākums būs paša sātana uzdošanās par Kristu. Baznīca jau sen ir atklāti apliecinājusi, ka tā gaida Pestītāja nākšanu kā savu ilgu piepildījumu. Tādēļ lielais viltnieks inscinēs, it kā Kristus jau būtu atnācis. Dažādās pasaules daļās sātans ļaudīm atklāsies kā majestātiska, žilbinoši spoža būtne, kas līdzināsies Jāņa Atklāsmes grāmatā attēlotajam Dieva Dēlam. (Atkl.1:13-15) Viņu apņemošā godība pārspēs visu, ko mirstīgo acis jebkad ir redzējušas. Gaisā atskanēs gaviļu sauciens: "Kristus ir atnācis! Kristus ir atnācis!" Ļaudis pielūgsmē zemosies viņa priekšā, un tas pacels savas rokas un teiks svētību vārdus, kā Kristus svētīja savus mācekļus, atrodoties virs zemes. Viņa balss būs maiga un klusināta, un ļoti melodiska. Liegā, līdzjūtīgā tonī viņš izteiks dažas žēlastības pilnas atziņas, ko savā laikā mācīja Pestītājs, viņš dziedinās ļaužu slimības un tad, atdarinādams Kristus raksturu, apgalvos, ka Sabats ir pārcelts uz svētdienu, pavēlot visiem mīlēt dienu, kuru viņš ir iesvētījis. Viltnieks paskaidros, ka tie, kas turpina svētīt un ievērot septīto dienu, zaimo viņa vārdu, atsakoties uzklaušīt eņģeļus, kas pie tiem sūtīti ar gaismu un patiesību. Tā būs spēcīga, gandrīz visu pārvaroša krāpšana. (625) Līdzīgi samariešiem, kurus bija pievīlis burvis Sīmanis, ļaužu pulki no vismazākā līdz lielākajam noticēs šim burvībām un sacīs: "Šis ir lielais Dieva spēks." (Ap.d. 8:10, Glikā tulk.)

Bet Dieva tautu tas nepievīl. Šī neīstā Kristus mācība nesaskanēs ar Rakstiem. Viņš svētību pasludinās zvēra un tā tēla pielūdzējiem, tieši tai cilvēku šķirai, par kuru Bībele saka, ka tā saņems Dieva neatšķaidītas dūsmas.

Tomēr sātanam nebūs atļauts viltot Kristus atnākšanas veidu. Pestītājs savus ļaudis ir brīdinājis par krāpšanu un jau iepriekš skaidri pateicis, kā notiks Viņa otrā atnākšana. "Uzstāties viltus kristi un viltus pravieši un darīs lielas zīmes un brīnumus, lai pieviltu, ja iespējams, ir izredzētos (...). Tāpēc, kad tie jums sacīs: Redzi, viņš ir tuksnesī, tad neizejiet ārā; redzi, viņš ir kambaros, tad neticiet. Jo kā zibens izšaujas no rīta puses un atspīd līdz vakara pusei, tā būs arī Cilvēka Dēla atnākšana." (Mat. 24:24-27; Mat. 24:31; Atkl. 1:7; 1. Tes. 4:16,17) So nākšanu nav iespējams viltot. Tā būs visiem zināma, jo to redzēs visa pasaule.

Tikai tie, kas būs čakli pētījuši Rakstus un mīlēs patiesību, tiks pasargāti no briesmīgās pievilšanas, kas apņems visu pasauli. Ar Bībeles liecību viņi atklās maskējušos viltniekus. Pārbaudes laiks nāks pār visiem. Kārdināšanu izsauktajā sijāšanā atklāsies īstie kristieši. Vai Dieva ļaudis tagad ir tik stipri nopamatoti Kunga vārdā, ka nepaļausies savu izjūtu balsij? Vai viņi tādā krīzē pieķersies Bībelei un vienīgi Bībelei? Sātans, ja vien spēs, centīsies aizkavēt viņu gatavošanos, lai pastāvētu šajā dienā. Viņš lietas kārtos tā, ka Dieva bērniem tiks likti dažādi šķēršļi, radītas grūtības ar laicīgo mantu un uzliktas smagas un nogurdinošas nastas, lai viņu sirdi nomāktu (626) šīs dzīves rūpes un pārbaudījumu diena tos pārsteigtu kā zaglis.

Kad kristīgās pasaules dažādo valdītāju dekrēti panāks, ka baušļu turētājiem atņems valsts aizsardzību, atdodot tos spēkiem, kas vēlas viņus iznīcināt, tad Dieva tauta bēgs ārā no pilsētām un ciemiem un apvienosies pulciņos, dzīvodami tuksnešainās un vientuļās vietās. Daudzi sev patvērumu atradīs kalnu cietokšņos. Līdzīgi kristiešiem Pjemontas ielejās, viņi zemes augstienes darīs par savām svētnīcām un pateiksies Dievam par "kalnu pilīm". (Jes. 33:16) Tomēr daudzus no dažādām tautām, no visām ļaužu šķirām – augstus un zemus, bagātus un nabagus, melnus un baltus – saistīs visnetaisnākajā un visnežēlīgākajā verdzībā. Dieva mīļotie pavadīs ļoti grūtas dienas, iekalti važās, ieslēgti cietuma kamerās, notiesāti uz nāvi, daži atstāti šķietamai bojāejai no bada tumšos un riebiņos apakšzemes cietumos. Neviena cilvēcīga auss neatsauksies uz viņu nopūtām un vaidiem, neviena cilvēcīga roka nevēlēsies tiem palīdzēt.

Vai tiešām Kungs aizmirsīs savus ļaudis šajā grūtajā stundā? Vai Viņš aizmirs uz ticīgo Noa, kad sodības piemeklēja pirmsplūdu pasauli? Vai Viņš aizmirs Latu, kad no debesīm krita uguns un aprija līdzenuma pilsētas? Vai Viņš aizmirs Jāzepu Ēģiptē elku pielūdžēju vidū? Vai Viņš aizmirs Eliju, kad Izabeles zvērests tam piedraudēja ar Baāla praviešu likteni? Vai Viņš aizmirs Jeremiju tumšajā un drūmajā cietuma bedrē? Vai Viņš aizmirs trīs cienījamus jaunekļus uguns ceplī vai Daniēlu lauvas bedrē?

"Ciāna saka: Kungs mani atstājis, un Kungs mani aizmirsis. Vai sieva var aizmirst savu zīdāmo bērnu, neapžēlodamās par savu miesīgo dēlu? Un jebšu viņa to aizmirstu, tomēr Es tevi neaizmirsīšu. Redzi, savās rokās Es tevi esmu rakstījis." (Jes. 49:14-16, Glika tulk.) Kungs Cebaots ir sacījis: "Kas jums pieskaras, tas pieskaras Viņa acu raugam." (Cak. 2:8)

(627) Lai gan ienaidnieki var iebrūst cietumā, tomēr biezie mūri nespēj dvēseli šķirt no Kristus. Tas, kurš redz katru viņu vājību, kurš pazīst katru pārbaudījumu, stāv pāri visām laicīgajām varām; un vientuļajās kamerās pie tiem ieradīsies eņģeļi, nesot no Debesīm gaismu un mieru. Cietums kļūs par pili, jo tur dzīvos ticībā bagāti ļaudis, un Debesu gaisma apgaismos drūmos mūrus tāpat kā tad, kad Pāvils un Silass Filipu cietumā pusnaktī lūdza un dziedāja slavas dziesmas.

Dieva sodības piemeklēs tos, kas centīsies apspiest un iznīcināt Viņa ļaudis. Kunga lielā iecietība pret ļauna darītājiem iedrošina cilvēkus iet pārkāpumu ceļos, bet tāpēc, ka sods tik ilgi tiek atlikts, tas nekļūs mazāk drošs vai mazāk briesmīgs. "Kungs celsies kā pie Peracima kalna, Viņš iedegsies un trīcēs dūsmās kā Gibeona ielejā, lai izpildītu savu nodomu, savu neparasto nodomu, lai padarītu savu darbu, savu savādo darbu." (Jes. 28:21) Mūsu žēlsirdīgajam Dievam sodīšana ir savāds darbs. "Tik tiešām, kā Es dzīvoju," saka Dievs Kungs, "man nav prieka par bezdievja nāvi." (Ec. 33:11) Kungs ir "apžēlošanās un žēlastības Dievs, pacietīgs un bagāts žēlsirdībā un uzticībā (..) piedod noziegumus, pārkāpumus un grēkus (..) Tomēr Viņš "neatstāj nevienu nesodītu". (2. Moz. 34:6,7) "Kungs ir lēnprātīgs dūsmās, taču varens spēkā, un nesodītu Dievs neatstās nevienu." (Nah. 1:3) Briesmīgā veidā Viņš taisnīgi aizstāvēs savas nonievātās bauslības prasības un autoritāti. Par atmaksas bardzību, kas sagaida pārkāpējus, var spriest pēc Kunga nepatikas izpildīt nospriesto sodu. Tomēr ļaudis, kurus Viņš tik ilgi ir pacietis un vēl nav iznīcinājis, līdz tie būs piepildījuši savu netaisnības mēru Dieva skatījumā, beidzot dzers ar žēlastību neatšķaidītu dusmu kausu.

Kristum pārtraucot savu starpniecības darbu svētnīcā, pār tiem, kuri pielūdz zvēru un viņa tēlu un pieņem viņa zīmi (Atkl.14:9,10), izliesies jau agrāk piedraudētās dusmas. Tās līdzināsies mocībām, kas Izraēla atbrīvošanas gadījumā piemeklēja Ēģipti, tikai pirms Dieva tautas galīgās atsvabināšanas tās būs daudz plašākas un briesmīgākas. (628) Atklāsmes grāmatas sarakstītājs, attēlojot šos notikumus, saka: "Tad piemētās ļauni, nikni augoņi cilvēkiem, kam bija zvēra zīme un kas pielūdz viņa tēlu." Jūra "kļuva par asinīm, tādām kā miroņu, un visa dzīvā radība jūrā nobeidzās." Un upes un ūdens avoti "kļuva par asinīm". Bet, lai cik briesmīgi ir šie piemeklējumi, Dieva rīcība ir pilnīgi attaisnojama. Eņģelis saka: "Taisns Tu esi, svētais (..) ka Tu spriedi tādu tiesu. Jo tie ir izlējuši svēto un praviešu asinis, tāpēc tu tos dzirdīji ar asinīm, jo viņi to ir pelnījuši." (Atkl. 16:2-6) Notiesājot Dieva ļaudis uz nāvi, tie būtībā ir tikpat vainīgi, it kā viņu asinis būtu izlējuši paši ar savām rokām. Līdzīgā veidā Kristus savā laikā pasludināja, ka jūdi ir noziedzīgi pie visu svēto vīru asinīm, kas

izlietas kopš Ābela dienām, jo viņiem bija tas pats gars un tie tiecās izvest tādu pašu darbu kā šie praviešu slepkavas.

Nākamā mocībā saulei tiek dota vara "sadedzināt cilvēkus ar uguni". "Tā sadega cilvēki lielā karstumā (..) (Atkl. 16:8,9) Zemes stāvokli šajā briesmīgajā laikā pravieši ir aprakstījuši sekojoši: "Zeme noskumusi; (..) jo tīruma pļaušana ir pagalam. Visi koki laukā ir nokaltuši, un līksmība ir nonikusi pie cilvēku bērniem. Satrūdējuši guļ zemē sēklas graudi, klētis ir tukšas. Ak, kā vaid lopi! Vēršu ganāmpulki ir apstulbuši, un uguns ir aprijusi tuksneša ganības." (Joēla 1:10-12, 17-20, Glika tulk.) "Dieva nama dziesmas tai dienā taps par kaukšanu, saka Kungs Kungs; tur būs daudz nomirušas miesas, ikkatrā vietā tās klusi taps nomestas." (Amosa 8:3, Glika tulk.)

Šīs mocības nav vispārējas, jo citādi zemes iedzīvotāji tiktu pilnīgi iznīcināti. (629) Tomēr tās būs visšausmīgākās sodības, kādas mirstīgie jebkad piedzīvojuši. Pirms pārbaudes laika beigām ikviena pārmācība vēl tika mīkstināta ar žēlastību. Kristus aizlūdzošās asinis sargāja grēcinieku, ka viņa vaina pilnībā netika sodīta, bet pēdējā tiesas darbā izliesies ar žēlastību nesajauktas dusmas.

Tajā dienā ļoti daudzi meklēs Dieva žēlastības patvērumu, ko viņi tik ilgi bija noniecinājuši. "Redzi, nāks dienas," saka Kungs, Visuvarenais Dievs, "Es sūtīšu zemē badu, ne maizes badu, nedz arī slāpes pēc ūdens, bet slāpes uzklaut Kunga vārdus. Lai viņi skraidītu grīlodamies no vienas jūras līdz otrai, no pusnakts pret rītiem un meklētu pēc Kunga Vārda, un tomēr to neatrastu." (Amosa 8:11,12)

Dieva ļaudis nebūs brīvi no ciešanām, tomēr, lai gan vajāti un apbēdināti, izjuzdami uztura un citu lietu trūkumu, viņi netiks atstāti bojāejai. Tas Dievs, kurš rūpējās par Eliju, nepaies garām nevienam no Viņa pašuzpurīgajiem bērniem. Tas, kurš skaita viņu galvas matus, par tiem arī rūpēsies un bada laikā tos paēdinās. Kad ļaunie mirs no izsalkuma un sērgām, eņģeļi aizsargās taisnos un apmierinās viņu vajadzības. Tam, kas "taisnībā staigā", dots apsoliņums, ka "savas maizes, ūdens tam nepietrūks". (Jes. 33:16) "Cietēji un nabagi meklē ūdeni un neatrod, viņu mēle ir izslāpusi un iztvikusī. Es, Kungs, tos paklausīšu, Es, Izraēla Dievs, tos neatstāšu." (Jes. 41:17)

"Ja arī vīges koks neziedēs un vīnakokam nebūs ogu, un ja nepiepildīsies cerības, kādas bija liktas uz eļļas kokiem, un arī tīrumi nesniegs nekādu barību, ja arī sīklopi būs izzuduši no apkaimēm un kūtiņš vairs nebūs neviena liellopa," tomēr tie, kas Viņu bīstas, priecāsies "par savu Glābēju, savu Dievu!" (Habak. 3:17,18)

"Kungs ir tavs Sargs, Kungs ir tava paēna pa tavu labo roku, ka dienā saule tevi nespiež, nedz mēness naktī. Kungs lai tevi pasargā no visa ļauna, lai Viņš sargā tavu dvēseli." (Ps. 121:5-7) (630) "Viņš tevi glābj kā putnu no ķērāja cilpas, pasargā no iznīcinātāja mēra. Viņš tevi sedz ar saviem spārniem, zem Viņa spārniem tu esi paglābts; Viņa patiesība ir tavs vairogs un bruņas. Tu nebīsties nakts briesmu, nedz arī bultu, kas dienā skraida; nedz mēra, kas tumsā lien, nedz šērgu, kas pusdienā nomaitā. Jebšu tūkstoši krīt tev blakus un desmit tūkstoši tev pa labo roku, taču tevi tas neskars. Tiešām, tu vēl skatīsies ar savām acīm un redzēsi, kā bezdievīgiem tiek atmaksāts. Tiešām, Tu, ak Kungs, esi mans patvērums. Visaugstāko Tu esi izraudzījis sev par aizsargu. Nekāds ļaunums tev notiks, nedz kāda nediena tuvosies tavai teltij." (Ps. 91:3-10)

Tomēr cilvēka skatam šķitīs, ka Dieva tautai drīz sava liecība būs jāapzīmogo ar asinīm, tāpat kā agrāko gadu mocekļiem. Arī viņi pašī jau sāks baidīties, ka Kungs tos atstājis, lai kristu no ienaidnieku rokās. Tas būs briesmīgu ciešanu laiks. Dienu un nakti viņi sauks uz Dievu pēc glābšanas. Bezdievīgie gaviļēs, un būs dzirdami zaimojoši izsaučieni: "Kur tagad ir jūsu ticība? Kāpēc Dievs jūs neatbrīvo no mūsu rokām, ja jūs tiešām esat Viņa ļaudis?" Bet gaidošie tad atcerēsies pie Golgātas krusta mirstošo Jēzu un augstā priestera un virsnieku zaimojošos vārdus: "Citiem Viņš palīdzējis, bet pats sev nevar palīdzēt. Ja Viņš ir Izraēla Ķēniņš, lai nokāpj no krusta, tad mēs ticēsim uz Viņu." (Mat. 27:42) Visi, līdzīgi Jēkabam, cīnīsies ar Dievu. Viņu sejās būs redzami iekšējie pārdzīvojumi. Ikviens vaigs būs kļuvis bāls. Tomēr tie nepārtrauks savas nopietnās un dedzīgās lūgšanas.

Ja cilvēkiem būtu Debesu iemītniekiem līdzīgas redzes spējas, tad viņi ap tiem, kas ņēmuši vērā Kristus pacietības mācību, ievērotu ļoti spēcīgus eņģeļus. Ar līdzjūtīgu maigumu šīs būtnes ir sekojušas līdzī viņu ciešanām un dzirdējušas lūgšanas. Tagad tie tikai gaida sava Pavēlnieka mājienu, lai viņus izrautu no draudošajām briesmām. (631) Bet tiem vēl mazliet jāpaciešas. Dieva tautai ir jādzēr šīs biķeris un jātiek kristītai ar šo kristību. Tieši šī sāpīgā kavēšanās ir kā vislabākā atbilde uz viņu lūgšanām. Cenšoties pašāvīgi gaidīt, kad Kungs beidzot kaut ko darīs viņu labā, viņiem jāvingrinās ticībā, cerībā un pacietībā, ko savā iepriekšējā reliģiskajā dzīvē ir par maz darījuši. Tomēr izredzēto dēļ bēdu laiks tiks saīsināts. "Un Dievs lai nedotu tiesu saviem izredzētiem, kas dienu un nakti Viņu piesauc? (..) Es jums saku, Viņš viņu lietu izlems visai drīz." (Lūk.18:7,8) Gals pienāks

daudz ātrāk, nekā cilvēki sagaida. Kvieši būs šakrāti un sasieti kūļos Dieva klētīm; nezāles tiks savāktas kā žaģaru saišķi iemešanai visu iznīcinošās ugunīs.

Savam uzdevumam uzticīgie Debesu sargi turpinās palikt nomodā. Lai gan ar vispārēju dekrētu būs noteikts laiks, kad drīkstēs nonāvēt baušļu turētājus, dažos gadījumos viņu ienaidnieki tomēr šai pavēlei vēlēsies aizsteigties priekšā, cenšoties tiem atņemt dzīvību pirms norādītā laika. Bet neviens nevarēs paiet garām varenajiem sargiem, kas būs nolikti ap katru uzticīgo dvēseli. Dažiem uzbruks, kad tie bēgs no pilsētām un ciemiem, bet pret viņiem paceltie zobeni salūzīs kā zāles stiebri. Viņus aizstāvēs eņģeļi karavīru formā.

Visos laikos Dievs ar svēto eņģeļu starpniecību ir palīdzējis un glābis savus ļaudis. Debesu būtnes ir aktīvi iejaukušās daudzās cilvēku lietās. Tās ir parādījušās apgērbā, kas laistās kā zibens; tās ir nākušas arī kā parasti ceļinieki. Eņģeļi Dieva vīriem ir atklājušies zemes iedzīvotāju izskatā, kad tie dienas vidū it kā noguruši atpūtās zem ozoliem. Tie ir pieņēmuši cilvēku viesmīlību. Tie ir kalpojuši par vadoņiem nakts pārsteigtiem ceļotājiem. Tie ar savām rokām ir aizdedzinājuši uguni uz altāra. Tie ir atvēruši cietuma durvis, lai atbrīvotu Kunga kalpus. Un, tērpīti Debesu apbruņojumā, viņi novēla akmeni no Pestītāja kapa.

Daudzreiz eņģeļi cilvēku izskatā ierodas taisno sapulcēs; tie apmeklē arī ļauno sanāksmes, kā tad, kad gāja uz Sodomu, lai redzētu viņu darbus un noskaidrotu, vai ļaudis jau nav pārkāpuši Dieva pacietības robežu. (632) Kungs atrod prieku žēlastībā, un to nedaudzo dēļ, kas patiesi Viņam kalpo, bieži ierobežo nelaimes gadījumus un postu, tā ļoti daudziem atļaujot baudīt miera apstākļus. Bet grēcinieki nemaz neaptver, ka par savu dzīvību tiem jāpateicas tiem nedaudzajiem uzticīgajiem, kurus viņi tik labprāt izsmej un apspiež.

Lai šīs pasaules valdītāji to nezina, tomēr bieži apspriedēs runātāji ir bijuši eņģeļi. Uz viņiem skatījušās cilvēku acis, viņu aicinājumus klausījušās cilvēku ausis, cilvēku lūpas ir pretojušās viņu priekšlikumiem un izsmējušās viņu padomus, cilvēku rokas tos ir aizskārušas un rupji apvainojušas. Apspriežu un tiesu zālēs šie Debesu sūtņi ir parādījuši, ka ļoti labi pazīst pasaules vēsturi, viņi ir pierādījuši, ka apspiesto cilvēku lietu spēj aizstāvēt labāk nekā visapdāvinātākie un daiļrunīgākie advokāti. Viņi ir izjaukuši nodomus un aizturējuši ļaunumu, kas būtu stipri kavējis Dieva darbu un atnesis lielas ciešanas Kunga ļaudīm. Briesmu un bēdu stundā "Kunga eņģelis apmetas ap tiem, kas Viņu bīstas, un tos izglābj." (Ps. 34:8)

Ar karstām ilgām Dieva ļaudis gaida sava ķēniņa atnākšanas zīmes. Kad sargiem jautā: "Cik gara vēl nakts?" – atbilde ir nešaubīga: "Rīts nāk un arī nakts." (Jes. 21:11,12, Gliša tulk.) Mākoņos pār kalnu galiem jau atspīd gaisma. Drīz atklāsies Viņa godība. Uzlēks Taisnības Saule. Tuvu klāt ir gan rīts, gan nakts – taisnajiem nebeidzamas dienas sākums, bet ļaunajiem mūžīga nakts.

Kad tie, kas cīnās ar Dievu, raida uz augšu savas lūgšanas, priekšgars, kas viņus šķir no neredzamās pasaules, šķiet gandrīz jau atvilks. Debesis kvēlo mūžīgas dienas rītausmā, un ausis dzird vārdus, kas atgādina eņģeļu dziesmu melodiju: "Stāviet nelokāmi savā uzticībā. Palīdzība nāk." (633) Kristus, vispēcīgais Uzvarētājs, saviem nogurušajiem kareivjiem sniedz pretī nemirstīgas godības kroni un no pavērtajiem vārtiem dzirdama Viņa balss: "Redzi, Es esmu pie jums. Nebīstieties! Es pazīstu visas jūsu bēdas, Es esmu panesis jūsu sāpes. Jūs necināties pret nepārbaudītiem ienaidniekiem. Es esmu izcīnījis cīņu jūsu labā, un Manā Vārdā jūs esat vairāk kā uzvarētāji."

Dārgais Pestītājs sūtīs palīdzību tieši tad, kad mums tā būs vajadzīga. Ceļu uz Debesīm ir iesvētījušas Viņa kāju pēdas. Katrs ērkšķis, kas mūs ievaino, ir ievainojis arī Viņu. Mūsu Kungs pirmais ir nesis ikvienu krustu, ko mēs esam aicināti uzņemt. Viņš pieļauj cīņas, lai tādā veidā dvēseli sagatavotu mieram. Bēdu laiks Dieva tautai ir briesmīgi smags pārbaudījums, bet tas ir arī laiks, kad katram patiesi ticīgajam jāskatās augšup, kur viņš var redzēt pār to noliekušos apsoliņumu varavīksni.

"Kunga atpirktie griezīsies atpakaļ un nāks uz Ciānu ar gaviļšanu; un mūžīga liksmība būs pār viņu galvām; prieks un liksmība tos apkāms, skumjas un bēdas bēgs projām. Es, Es esmu jūsu iepriecinātājs; kas tu esi, ka bīsties no cilvēkiem, kam jāmirst, no cilvēku bērniem, kas iznīkst kā zāle, un aizmirsti Kungu, savu Radītāju; (..) un bīsties bez mitēšanās cauru dienu no spaidītāju bardzības, kad tas taisās maitāt? Bet kur nu ir spaidītāja bardzība? Steigšus saslēgtais tiek svabads un nenomirs bedrē, un maizes viņam netrūks. Jo Es esmu Kungs, tavs Dievs, kas kustina jūru, un viņas vijņi kauc. Kungs Cebaots ir Viņa vārds. Un Es lieku savus vārdus tavā mutē un tevi aplāju ar savas rokas ēnu." (Jes. 51:11-16, Gliša tulk.)

"Tādēļ uzklausi šos vārdus, tu nelaimīgā, kas esi apreibusī, bet ne no vīna! Tā saka tas Kungs, Visuvarenais un tavs Dievs, kas aizstāv savas tautas lietu: "Redzi, Es izņēmu no tavām rokām

reibinātāju kausu, savu dusmu kausu! Tev nebūs turpmāk vairs no tā jādzer. Bet Es to ielikšu tavu apspiedēju rokās, kas tev zobgalīgi kādreiz uzsaukuši: (634) "Noliecies, lai mēs kāpjām tev pāri!" Tev vajadzēja noliekt savu muguru pilnīgi pie zemes, ka tā ir par ceļu tiem, kas pa to virzās." (Jes. 51:21-23)

Skatoties pāri gadsimtiem, Dieva acis pievērsās krīzei, ar ko būs jāstopas Viņa ļaudīm, kad pret tiem nostāsies zemes varas. Līdzīgi gūstekņiem trimdā, tos biedēs nāve no bada vai varmācīgas rīcības. Bet Svētais, kurš Izraēla priekšā pāršķīra Sarkano jūru, parādīs savu vareno roku un atbrīvos tos no gūsta. "Tai dienā," saka Kungs Cebaots, "ko Es izraudzīšu, viņiem būs būt manam pašā īpašumam, un Es viņus saudzēšu, kā vīrs saudzē savu dēlu, kas viņam kalpo." (Mal. 3:17) Ja šajā laikā tiktu izlietas Kristus uzticīgo liecinieku asinis, tad tās vairs nevarētu būt par sēklu, kas nestu plauju Dievam. Viņu uzticība vairs citus nepārliecinātu par patiesību, jo stūrgalvīgās sirdis tik ilgi ir noraidījušas žēlastības viļņus, līdz tie vairs neatgriežas. Ja taisnos tagad atstātu par laupījumu viņu ienaidniekiem, tad tumsas lielkungs varētu gaviļēt. Dziesminieks saka: "Viņš mani apslēpj savā mājoklī ļaunā dienā, Viņš mani sargā savas telts paēnā." (Ps. 27:5) Un Kristus kādreiz sacīja: "Ejiet, Mani ļaudis, ejiet savos kambaros, un aizslēdziet savas durvis aiz sevis, apslēpieties kādu mazu brīdi, kamēr dusmība pāriet. Jo, redzi, Kungs izies no savas vietas piemeklēt netaisnību pie zemes iedzīvotājiem." (Jes. 26:20,21, Glikas tulk.) Brīnišķīga būs to cilvēku izglābšanās, kas pacietīgi gaidījuši Viņa atnākšanu un kuru vārdi ir rakstīti dzīvības grāmatā.

40. DIEVA ĻAUDIS TIEK ATBRĪVOTI

[635] Kad tiem, kas godā Dieva bauslību, atņems cilvēku izdoto likumu aizsardzību, tad vienlaicīgi dažādās zemēs modīsies kustības to iznīcināšanai. Tuvojoties dekrētā noteiktajam laikam, ļaudis kāls slepenus plānus, kā atbrīvoties no šīs ienīstās sekas. Pieņems lēmumu vienā naktī dot izšķirošu triecienu, kas pilnīgi apklusinātu citādi domājošo un norājošo balsi.

Dieva ļaudis – daļa cietumu kamerās, daļa paslēpušies vientuļās un klusās vietās mežos un kalnos – turpinās lūgt pēc dievišķās aizsardzības, kamēr pa visu apkārtni bruņotu vīru grupas, jauno eņģeļu skubinātas, gatavosies savam nāves darbam. Tieši tad, vislielāko briesmu stundā, iejauksies Izraēla Dievs, lai atbrīvotu savus izredzētos. Kungs saka: "Tad jūs dziedāsiet kā svētku nakti un priecāsieties kā svētceļnieki, kas ar mūzikas skaņām dodas uz tā Kunga kalnu - Izraēla klinti. Tad atskanēs tā Kunga varenā pērkona balss, un Viņš pacels savu roku bargās dusmās ar iznīcinātāju uguni, lietus gāzi, negaisu un krusu." (Jes. 30:29,30)

Kad jauno cilvēku pulki ar uzvaras kliegzieniem, nīrgāšanos un lāstiem būs gatavi mesties virsū savam laupījumam, zemi aplās bieža tumsa, dziļāka par vismelnāko nakti. (636) Tad debesīs parādīsies varavīksne, kas staros Dieva troņa godības spožumā un it kā apņems katru lūdzošo grupiņu. Sadusmotie ļaužu pulki pēkšņi apstāsies. Viņu izsmejošie saucieni apklusīs. Tiks aizmirsti slepkavīgie nodomi. Ar briesmīgām jaunām nojautām tie raudzīsies Dieva derības simbolā un ilgosies, lai kaut kas viņus aizsargātu no šī visu pārvarošā spožuma.

Dieva ļaudis dzirdēs skaidru un melodisku balsi sakām: "Skatieties uz augšu", un, acis uz debesīm pacēlušī, tie ieraudzīs apsolījuma varavīksni. Pašķirsies melnie, draudošie mākoņi, un kā Stefans, cieši debesīs veroties, tie redzēs Dieva godību un Cilvēka Dēlu sēžam uz sava troņa. Dievišķajā augumā tie saskatīs Viņa pazīšanas zīmes un no Viņa lūpām dzirdēs lūgumu, kas tiks izteikts Tēva un svēto eņģeļu priekšā: "Es gribu, lai kur Es esmu, arī tie ir pie Manis, ko Tu Man esi devis." (Jāņa 17:24) Atkal būs dzirdama melodiska un uzvaroša balss sakām: "Viņi nāk! Viņi nāk! Svēti, nevainīgi un neaptraipīti. Tie ir turējuši Manas pacietības mācību, lai viņi tagad staigā kopā ar eņģeļiem", un to bālās, drebošās lūpas, kas stingri turējušies savā ticībā, atvērsies skaļā uzvaras saucienā.

Pusnaktī Dievs ar spēku atbrīvos savus ļaudis. Parādīsies saule, spīdēdama visā spožumā. Zīmes un brīnumi strauji sekos viens otram. Ļaunie šīs ainas vēros pārsteigti un ar bailēm, kamēr taisnie svinīgā priekā līksmosies par savas atbrīvošanas pierādījumiem. Šķitīs, ka dabā nekas vairs nenorīt normāli. Upju straumes pārstās tecēt. Pacelsies drūmi, tumši mākoņi un trauksies viens otram pretī. Sadusmoto debesu vidū būs redzama tikai viena skaidra, neapprakstāmas godības pilna vieta, no kurienes, līdzīgi lielu ūdeņu balsij, atskanēs pašā Dieva teiktie vārdi: "Ir noticis." (Atkl. 16:17)

(637) Šī balss satricinās debesis un zemi. Noņiks spēcīga zemestrīce, "tik liela, kāda nav bijusi, kamēr cilvēki dzīvo zemes virsū". (Atkl. 16:17,18) Šķitīs, ka debesu jums atveras un aizveras, ka tam cauri laužas godības uzliesmojumi no Dieva troņa. Kalni sūposies kā niedres vējā, un uz visām pusēm tiks izvaidītas saplosītas klintis. Būs dzirdama vētras rūkoņa. Spēcīgi trakos jūra. It kā ar dēmonu balsīm ņrkāns trauksies savā postošajā misijā. Visa zeme virmos līdzīgi jūras viļņiem. Tās virsma saplaisās. Šķitīs, ka brūk un sagraust mūsu pasaules pamati: nogrimst kalnu grēdas, pazūd apdzīvotas salas,

saniknotie ūdeņi aprij jūras ostas, kas ļaunumā kļuvušas līdzīgas Sodomai. Lielā Bābele ir pieminēta Dieva priekšā, "ka tai taptu dots Viņa dusmības un bardzības vīna biķeris". (Atkl.16:19, Glika tulk.) Savu postošo darbu veiks apmēram talantu smagi krusas gabali. Vislepnākās pilsētas pārvērtīsies gruvešu kaudzēs. Aristokrātiskās pils, kur pasaules lielie vīri izšķērdējuši savu bagātību, lai cildinātu paši sevi, sagāzīsies viņu acu priekšā. Saplaisās un atvērsies cietumu sienas, tā ka Dieva ļaudis, kas savas ticības dēļ tika turēti saitēs, kļūs brīvi.

Atdarīsies kapi, un "daudzi no tiem, kas dus zemes pīšļos, uzmodīsies: citi mūžīgai dzīvībai, citi mūžīgam negodam un kaunam". (Dan.12:2) Visi, kas miruši ticībā trešā eņģeļa vēstij, no kapa iznāks pagodināti, lai dzirdētu Dieva miera derību ar tiem, kas turējuši Viņa bauslību. "Un tie, kas Viņu dūruši" (Atkl.1:7), kas smējās un nīrgājās par Kristus nāves mokām, kā arī Viņa mācības un Dieva ļaužu visniknākie pretinieki, tiks uzcelti, lai skatītu Viņa godību un redzētu uzticīgo un paklausīgo pagodināšanu.

Debesis vēl vienmēr klās biezi mākoņi, tomēr laiku pa laikam tiem cauri izlauzīsies saule, kas izskatīsies kā Jehovas atriebību prasosa acs. (638) Saudīsies zibeņi, kas zemi ietīs kā segā. Briesmīgam pārkonam graujot, noslēpumaina un godbijību iedvesoša balss pasludinās bezdievīgo ļaužu likteni. Ne visi aptvers teiktos vārdus, bet viltus mācītājiem tie būs skaidri saprotami. Tie, kas īsu brīdi iepriekš vēl bija tik pārgalvīgi, tik lielīgi un izaicinoši, tik gaviļējoši nežēlībā pret Dieva baušļus turošajiem ļaudīm, tad izskatīsies apjukusi un bailēs drebēs. Viņu vaimanas būs dzirdamas pāri dabas elementu kauksanai. Dēmoni atzīs Kristus dievību un trīcēs Viņa spēka priekšā, kamēr cilvēki pazemīgi lūgs žēlastību un no bailēm pakritīs pīšļos.

Senatnes pravietis, svētā atklāsmē skatot Dieva dienu, sacīja: "Vaimanājiet! Jo Kunga diena ir tuvu; tā nāk kā zibens spēriens no Visvarenā." (Jes. 13:6) "Lien iekšā klints alā un paslēpies zemē bailēs no tā Kunga un Viņa varenās godības! Cilvēku lepnās acis tiks apkaunotas, un vīru iedomība pazemota, vienīgi tas Kungs augsti stāvēs tanī dienā! Jo tas Kungs Cebaots turēs tiesas dienu pār visiem, kas lieli un lepni, pār visiem varenajiem, lai tos pazemotu. Tanī dienā cilvēki atmetīs savus sudraba un zelta elka dievus, ko viņi bija darinājuši pielūgsmei, aizmetīs tos projām žurkām un siks pārņiem. Un paslēpsies klinšu aizās un klinšu alās bailēs no tā Kunga un Viņa varenās godības, kad Viņš celsies, lai zemei iedvestu bijību." (Jes. 2:10-12,20,21)

Pa mākoņu spraugu kļūs redzama kāda zvaigzne, kuras spožums pretstatā tumsai būs palielinājies četrkārtīgi. Uzticīgajiem tā paudīs cerību un prieku, bet Dieva likumu pārkāpējiem bardzību un dusmas. Tie, kas dzīvē visu upurējuši Kristus dēļ, tagad būs drošībā, it kā Kunga telts kambaros apslēpti. Viņi būs pārbaudīti un pasaules un patiesības nicinātāju priekšā apliecinājuši savu ticību Tam, kurš par tiem nomira. (639) Kas, nāvei acīs skatoties, palika nelokāmi savā godīgumā, tagad būs piedzīvojuši brīnišķu pārmaiņu. Tie pēkšņi jutīsies atbrīvoti no dēmonos pārvērtušos cilvēku tumšās un briesmīgās tirānijas. Viņu sejas, kas vēl nesen bija bālas un baiļu izmocītas, staros izbrīnā, ticībā un mīlestībā. Viņu balsis pacelsies gaviļu dziesmā: "Dievs ir mūsu patvērums un stiprums, tiešām spēcīgs palīgs bēdu laikā. Tāpēc mēs nebīstamies, kaut arī zeme zustu un kalni pašā jūras vidū nogrimtu. Lai jūras ūdeņi krāc, lai ceļas viļņi, un lai no bangu trakošanas visi kalni dreb." (Ps. 46:2-4)

Kamēr šie svētās paļāvības vārdi paceļas pie Dieva, mākoņi atkāpjas un kļūst redzamas zvaigžņotas debesis, neizsakāmi krāšņas pretstatā melnajai un drausmīgajai velvei abās pusēs. No pavērtajiem vārtiem plūst Debesu pilsētas godība. Tad parādās roka, kas tur divas kopā saliktas akmens plāksnes. Pīpildās pravietojušs: "Debesis stāsta Viņa taisnību, jo Dievs pats ir Soģis." (Ps. 50:7, Glika tulk.) Šī svētā bauslība, Dieva taisnība, ko kā dzīves mērauklu ar pērkona balsīm un uguns liesmām pasludināja no Sinaja, tagad cilvēkiem tiek atklāta kā tiesas likums. Roka atver galdiņus, un kļūst redzami it kā ar uguns spalvu iezīmēti dekaloga priekšraksti. Vārdi ir tik skaidri, ka visi tos var izlasīt. Tiek pamodināta atmiņa, aizdzīta mānticība un maldu tumsa no visu cilvēku prātiem, un zemes iedzīvotāju skatam atklājas Dieva desmit vārdi – īsi, aptveroši un autoritatīvi.

Nav iespējams aprakstīt to cilvēku drausmīgo izmisumu, kuri mīdījuši kājām Dieva svētās prasības. Kungs viņiem deva savu bauslību, tiem bija iespēja ar to salīdzināt savus raksturus un ieraudzīt kļūdas, kamēr vēl pastāvēja izdevība nožēlot grēkus, atgriezties un laboties, bet pasaules labvēlības iegūšanai tie bija nobīdījuši pie malas tās priekšrakstus un arī citus mācīja tos pārkāpt. (640) Tie pat Dieva ļaudis centās piespiest apgānīt Kunga Sabatu. Un, lūk, tagad tos tiesās likums, kuru viņi nicināja. Ar briesmīgu skaidrību tie atskārst, ka viņiem nav aizbildinājuma. Savā dzīvē tie paši bija izvēlējušies, kam kalpot un ko pielūgt. "Tad jūs atkal redzēsiet starpību starp taisno un bezdievīgo, starp to, kas Dievam kalpo, un to, kas Viņam nekalpo." (Mal.3:18, Glika tulk.)

Dieva bauslības ienaidniekiem, sākot no sludinātāja līdz vismazākajam viņu vidū, tagad atklājas

pavisam cita bauslības un pienākuma izpratne. Par vēlu viņi ierauga, ka ceturtā baušļa Sabats ir dzīvā Dieva zīmogs. Par vēlu viņi saprot sava viltotā Sabata īsto dabu un to, ka ir cēlušies uz smiltīm. Tie atzīst, ka ir cīnījušies pret Dievu. Reliģijas mācītāji ir vadījuši dvēseles pazušānā, solīdami tās ievest Paradīzē. Tikai pēdējās norēķināšanās dienā būs redzams, cik liela ir svētus amatus ieņemošo cilvēku atbildība un cik briesmīgas sekas viņu neuzticībai. Vienīgi mūžībā mēs spēsim pareizi novērtēt vienas vienīgas dvēseles zaudējumu. Briesmīgs liktenis sagaida to, kuram Dievs tad sacīs: "Ej prom no Manis tu, jaunais kalps!"

No Debesīm kļūst dzirdama Dieva balss, kas pasludina Jēzus atnākšanas stundu un apstiprina mūžīgo derību ar saviem ļaudīm. Viņa vārdi pār zemi nodārd kā visspēcīgākā pērkona grāvieni. Dieva Izraēls stāv un klausās, pastāvīgi vēl raudzīdamies augšup. Viņu sejās atmirz Dieva godība, un tās spīd līdzīgi Mozus vaigam, kad tas nonāca no Sinaja kalna. Bezdievīgie nevar uz viņiem skatīties. Un, kad tiek pasludināta svētība tiem, kas godājuši Dievu, turot svētu Viņa Sabatu, atskan varenas uzvaras gaviles.

Drīz austrumos parādās mazs melns mākonītis, apmēram pus cilvēka plaukstas lielumā. Tas ir mākonis, kas apņēm Pestītāju un kas no tāluma izskatās kā ietīts tumsā. Dieva ļaudis te saskata Cilvēka Dēla zīmi. Svinīgā klusumā tie nenovērš acis, kad tas, tuvojoties zemei, kļūst arvien gaišāks un krāšņāks, līdz redzams kā balts padebesis, kura pamatu veido iznīcinoša, ugunij līdzīga godība, bet virs tā derības varavīksne. (641) Jēzus nāk kā varens Uzvarētājs. Tagad Viņš vairs nav "sāpju vīrs", kam jādzer rūgtais ciešanu un kauna biķeris. Viņš nāk kā Uzvarētājs Debesīs un virs zemes, lai tiesātu dzīvos un mirušos. "Uzticīgais un Patiesais", kas "tiesā un karo ar taisnību". Un Viņam seko "Debesu karapulki". (Atkl. 19:11,14) Ar Debesu melodiskajām himnām Kungu ceļā pavada neskaitāmi liels svēto eņģeļu pulks. Skūti, ka visu apvārsni piepilda starojoši stāvi, – "desmit tūkstoš reiz desmit tūkstoši un tūkstoš reiz tūkstoši". Neviena cilvēka spalva nespēj aprakstīt šo skatu, neviens mirstīgs prāts nevar iztēloties tā krāšņumu. "Viņa augstība aplāj debesis, un zeme ir pilna Viņa slavas. Un spožums atspīd kā (saules) gaisma." (Habak. 4:3,4, Glika tulk.) Dzīvajam mākonim nākot arvien tuvāk, katra acs saskata dzīvības Lielkungu. Nekāds ērkšķu kronis vairs neapkauno Viņa svēto galvu, bet pieri rotā godības diadēma. Viņa seja spīd gaišāk par žilbinošo pusdienas sauli. "Uz Viņa tērpa, proti, sānos, ir rakstīts vārds: ķēniņu Ķēniņš un kungu Kungs." (Atkl. 19:16)

Viņa klātbūtnē "visiem vaigi kļuvuši nāves bālumā" (Jer. 30:6); un Dieva žēlastības atraidītājus pārņem mūžīga izmisuma šausmas. "Sirdi ir pārņēmis izmisums, ceļi ļodzās, gurni gurst un trīc, un visiem nobāl vaigi." (Nah. 2:11) Taisnie drebot izsauca: "Kas var pastāvēt?" Eņģeļu dziedāšana apklust, un kādu brīdi valda godbijību iedvesošs klusums. Tad atskan Jēzus balss, sakot: "Mana žēlastība priekš jums ir pietiekoša." Taisno sejas kļūst gaišas, un prieks piepilda katru sirdi. Arvien vairāk tuvojoties zemei, eņģeļu dziesma kļūst arvien spēcīgāka.

Ķēniņu Ķēniņš ierodas uz uguns liesmās tīta padebeša. Debesis saritinās kā grāmatu rullis; Viņa priekšā dreb zeme, un ikviens kalns un sala tiek izkustināti no savas vietas. (642) "Mūsu Dievs nāk un necieš klusu; iznīcības uguns iet Viņam pa priekšu, un stipra vētra plosās Viņam visapkārt. Viņš sauc Debesīm augšā un zemei, lai tiesātu savu tautu." (Ps. 50:3,4)

"Un ķēniņi virs zemes un lielie kungi, un bagātie, un virsnieki, un varenie, un visi kalpi, un visi svabādie apslēpās kalnu dobumos un sacīja uz kalniem un klintīm: "Kritiet pār mums un apslēpiet mūs no Tā vaiga, kas sēd uz goda krēsla, un no Jēra dusmām. Viņa dusmības lielā diena ir atnākusi, – un kas var pastāvēt?" (Atkl. 6:15-17, Glika tulk.)

Izsmejošā zaimošana ir mitējusies. Melīgās lūpas stāv klusu. Ieroču žvadzoņa, kara troksnis "ar neapvaldītu niknumu (...) un asinīm aptraipītās drēbes" (Jes. 9:5) – tas viss ir beidzies. Nav dzirdams vairs nekas cits kā vienīgi lūgšanas, raudāšana un vaimanāšana. No lūpām, kas tikko vēl zaimoja, izlaužas kliedziens: "Viņa dusmības lielā diena ir atnākusi, – un kas var pastāvēt?" Bezdievīgie lūdz, lai tos apraktu kalni un klintis, ka nevajadzētu stāties Tā vaiga priekšā, kuru tie nicināja un atmeta.

Šo balsi, kas iespiežas pat mirušā ausī, viņi pazīst. Cik bieži tā žēlojoši un laipni nav aicinājusi tos atgriezties. Cik bieži tā izskanēja drauga, brāļa un paša Glābēja aizkustinošos un sirsnīgos lūgumos. Un neviena cita balss Viņa žēlastības atmetējiem nevar būt tik pazudinoša un nosodoša kā tieši šī, kas tik ilgi lūgusi: "Atgriezieties, jele, atgriezieties no saviem ļaujumiem ceļiem! Kāpēc tu gribi mirt, Izraēla nams?" (Ec. 33:11) Ak, labāk tā būtu bijusi kāda svešinieka balss! Jēzus saka: "Es aicināju, un jūs liedzaties, ka savu roku izstiepj, un nav, kas uzklausa; un jūs visu Manu padomu atmetat un Manas pamācības negribat." (Sal. pam. 1:24,25, Glika tulk.) Šī balss pamodina atmiņas, kuras tie labprāt izdzēstu, – noniecinātus brīdinājumus, noraidītus uzaicinājumus, nevērtētas priekštiesības.

(643) Te ir tie, kas Kristu izsmēja Viņa pazemošanās dienā. Ar sirdi plosošām sāpēm viņiem tagad

jāatceras Lielā Cietēja vārdi, kad, augstā priestera nozvērīnāts, Viņš svinīgi paziņoja: "No šī laika jūs redzēsiet Cilvēka Dēlu sēžam pie Visspēcīgā labās rokas un nākam uz debess padebešiem." (Mat. 26:64) Tagad tie redz Viņa godību un vēlāk redzēs Jēzu sēžam pie Visspēcīgā labās rokas.

Kas kādreiz izsmēja apgalvojumu, ka Kristus ir Dieva Dēls, tagad nespēj izteikt nevienu vārdu. Tur stāv augstprātīgais Hērods, kas nīrgājās par Viņa titulu un pavēlēja kareivjiem, izsmejot Jēzu, kronēt Viņu par ķēniņu. Tur ir tieši tie vīri, kas ar bezdievīgām rokām uzlika purpura mēteli uz Viņa pleciem un ērkšķu vainagu uz Viņa svētās pieres, kas Kunga padevīgajā rokā ielika šķietamu scepteri un zaimojošā izsmieklā zemojās Viņa priekšā. Cilvēki, kas kādreiz sita Dzīvības Lielkungu un uz Viņu spļāva, tagad novēršas no visu caurbūtošā skata un mēģina aizbēgt no Viņa klātbūtnes ārkārtējās godības. Tie, kas dzina naglas cauri Jēzus rokām un kājām, kareivis, kas caurdūra Viņa sānus, tagad pārbijies un sirdsapziņas mocīts redz šīs palikušās rētas.

Ar briesmīgu skaidrību priesteri un virsnieki atminas visus Golgātas notikumus. Šausmās drebot, tie atceras, kā sātāniskā priekā, galvas kratīdami, kādreiz sauca: "Citiem Viņš palīdzējis, bet pats sev nevar palīdzēt. Ja Viņš ir Izraēla ķēniņš, lai nokāpj no krusta, tad mēs Viņam ticēsim. Viņš Dievam uzticējies, lai Tas Viņu glābj, ja grib." (Mat. 27:42,43)

Tie tagad dzīvi atceras Pestītāja līdzību par vīna dārzniekiem, kas liedzās savam kungam atdot vīnadārza augļus, kas apvainoja viņa kalpus un nogalināja vienīgo dēlu. Tie atminas arī spriedumu, ko paši sev pasludināja: Vīnadārza kungs "šos ļaundarus bez žēlastības nogalinās". Šo neuzticīgo vīru grēkā un sodā priesteri un vecajie tagad redz paši sevi un nopelnīto taisnīgo spriedumu. No viņu krūtīm izlaužas nāves moku kliedziens. (644) Skaļāk par saukšanu: "Sit Viņu krustā! Sit Viņu krustā!", kas skanēja Jeruzālemes ielās, tagad dzirdamas izmisuma pilnas vaimanas: "Viņš ir Dieva Dēls! Viņš patiesi bija Mesija!" Tie cenšas aizbēgt no ķēniņu Ķēniņa klātbūtnes, veltīgi pūloties paslēpties trakojošo dabas elementu izrautajās zemes plaisās.

Katra cilvēka dzīvē, kas atmet patiesību, ir mirklī, kad pamostas sirdsapziņa un prātā nāk mokošas atmiņas par liekulīgo dzīvi, kad dvēsele zaudē mieru veltīgā nožēlā. Bet kas gan tas, salīdzinot ar sirdsapziņas pārmetumiem tai dienā, kad "izbailes nāks kā auka", kad "posts (..) uzbruks kā vētra!" (Sal. pam. 1:27, Glika tulk.) Tie, kas vēlējās iznīcināt Kristu un Viņam uzticīgos ļaudis, tagad stāv kā aculiecinieki neaprakstāmajai godībai. Drausmīgu bailu pārņemti, tie dzird svētos priecīgā balsi izsaucamies: "Redzi, tas ir mūsu Dievs, mēs paļāvāmies uz Viņu, ka Viņš mūs izglābs!" (Jes. 25:9)

Zemei grīlojoties, zibeņiem šaudoties un pārkonam dārdot, Dieva Dēla balss sauc arī aizmigušos svētos. Viņš uzlūko taisno kapus un tad, savas rokas pret Debesīm pacēlis, saka: "Uzmostieties, uzmostieties, uzmostieties jūs, kas guļat pīšļos, un celieties augšā!" Visā zemes garumā un platumā mirušie dzirdēs šo balsi, un tie, kas dzirdēs, dzīvos. Zeme skanēs no neaptverami lielas armijas soļiem, ko veidos visu tautu, cilšu, valodu un ļaužu pārstāvji. Nemirstīgā godībā tērpti, tie nāks arī no nāves cietuma un sauks: "Nāve, kur ir tavs dzelons? Elle (kaps), kur ir tava uzvara?" (1. Kor. 15:55, Glika tulk.) Tad dzīvie taisnie un uzmodinātie svētie apvienos savas balsis ilgstošās, līksmās uzvaras gaviļēs.

No kapiem visi iznāk tādā pašā augumā, kādā tur iegāja. Uzmodināto pulkā stāvošais Ādams izskatās cēls un majestātisks, tikai nedaudz mazāks par Dieva Dēlu. Viņš redzami atšķiras no vēlāko paaudžu ļaudīm; tas ir uzskatāms piemērs cilvēces dziļajai deģenerācijai. Bet visi pieceļas mūžīgās jaunības svaigumā un spēkā. (645) Iesākumā cilvēks tika radīts pēc Dieva līdzības ne vien raksturā, bet arī ārējā veidojumā un sejas vaibstos. Grēks dievišķo līdzību sakropļoja un gandrīz pilnīgi iznīcināja. Bet Kristus nāca, lai visu pazaudēto atjaunotu. Viņš pārvērtis mūsu nīcīgo miesu, darot to līdzīgu savai apskaidrotajai miesai. Mirstīgais, sakropļotais augums, kas zaudējis savu jaukumu un ko aptraipījis grēks, tad kļuvis pilnīgs, skaists un nemirstīgs. Visas vainas un trūkumi būs atstāti kapā. Atguvuši pieeju dzīvības kokam ilgi pazaudētajā Ēdenē, izglābtie pieaugs (Mal.3:20) līdz pilnīgam cilvēces augumam tās sākotnējā godībā. Tikas izdzēstas pēdējās grēka lāsta pazīmes, un Kristum uzticīgie parādīsies mūsu Kunga un Dieva glītumā, garā, dvēselē un miesā atstarojot Viņa pilnīgo attēlu. Āk, kāda brīnišķīga glābšana! Tik ilgi par to ir runāts, tik ilgi uz to ir cerēts, par to ir spriests un tā karsti gaidīta, bet nekad nav pilnīgi saprasta.

"It piepeši acumirkļi" tiek pārvērti dzīvie taisnie. Tie tiek pagodināti atskatot Dieva balsij; pēc tam viņi ir jau nemirstīgi un līdz ar uzmodinātajiem svētiem tiek pacelti gaisā pretī savam Kungam. Eņģeļi "sagrās Viņa izredzētos no četriem vējiem, no viena debess gala līdz otram". Svētie eņģeļi atnesīs mazos bērņus un ieliks tos mātēm rokās. Draugi, kurus ilgi šķīra nāve, atkal būs savienoti, lai nekad vairs nešķirtos, ar priecīgām dziesmām viņi kopīgi pacelsies pretī Dieva godībai.

Mākoņu ratu abās pusēs ir spārni, zem kuriem redzami dzīvi riteņi; ratiem ceļoties augšup, riteņi

sauc: "Svēts", un, spārni kustoties, atkārtō: "Svēts", un arī pavadošie eņģeļi sauc: "Svēts, svēts, svēts, Kungs Dievs, Visvarenais!" Ratiem dodoties augšup uz Jauno Jeruzālemi, atpestītie gavilē: "Allelūja!"

Pirms ieiešanas Dieva pilsētā Pestītājs saviem sekotājiem dāvina uzvaras emblēmas un apveltī tos ar karaliska stāvokļa iezīmēm. Mirdzošās rindas sastājas ap savu Ķēniņu, un Viņa augums majestātiski paceļas pāri svētajiem un eņģeļiem, (646) kuru sejas smaida Tam pretī labvēlīgā mīlestībā. Visā neskaitāmajā atpestīto pulkā ikviena acis pievērstas Jēzum, visi apbrīno Tā godību, par kuru kādreiz teica: "Tik nejauks bija Viņa vaigs - un ne pēc cilvēka, un Viņa ģimis - ne pēc cilvēka bērniem." Uz uzvarētāju galvām Jēzus ar savu labo roku uzliek godības kroņus. Katram ir kronis ar viņa jauno vārdu un uzrakstu: "Svēts Kungam." Katrā rokā tiek ielikts uzvaras palmu zars un mirdzoša arfa. Kad pavēlošais eņģelis uzdod toni, ikviena roka prasmīgi aizskar arfas stīgas, izvilinot skaistu, toņu nokrāsā bagātu, melodisku mūziku. Neizsakāma sajūsma pilda ikkatru sirdi, un ikviena balss paceļas pateicīgā slavas dziesmā: "Viņam, kas mūs mīlējis, kas mūs ar savām asinīm atsvabinājis no mūsu grēkiem un kas mūs darījis par ķēniņiem, par priesteriem Dievam, savam Tēvam, Viņam lai ir slava un vara mūžu mūžos!" (Atkl. 1:5,6)

Atpestīto pulku priekšā atrodas svētā pilsēta. Jēzus plaši atver pārļu vārtus, un pa tiem ieiet patiesībai uzticīgi ļaudis. Tur viņi ierauga Dieva Paradīzi, Ādama dzimteni. Tad kļūst dzirdama balss, pilnskanīgāka par jebkuru mūziku, ko mirstīgās ausis jebkad dzirdējušas, un tā saka: "Jūsu cīņa ir beigusies. Nāciet jūs, Mana Tēva svētie, iemantojiet valstību, kas jums sagatavota no pasaules iesākuma."

Tagad ir piepildījusies Pestītāja lūgšana par mācekļiem: "Es gribu, lai, kur Es esmu, arī tie ir pie Manis, ko Tu Man esi devis." "Ar līksmību". (Jūdās 24, Glikā tulk.) Kristus Tēvam pieved dārgām asinīm atpirktus, nevainīgus ļaudis, sakot: "Še esmu Es un tie bērni, ko Tu Man esi devis. Es esmu pasargājis tos, ko Tu Man esi devis." Ak, šis glābjošās mīlestības brīnums! Kāda gan sajūsma valda šajā stundā, kad mūžīgais Tēvs, uzlūkodams atpestītos, viņos ierauga savu attēlu. Ir novērstas visas grēka radītās nesaskaņas, tā lāsts atņemts, un cilvēcē no jauna redzama saskaņa ar visu dievišķo.

(647) Ar neizsakāmu mīlestību Jēzus sveic savus uzticīgos "Viņu Kunga priekā". Redzēt godības valsti dvēseles, kuras glābusi Viņa pazemošanās un ciešanas, būs mūsu Kunga vislielākais prieks. Un atpestītie kļūs par šī prieka dalībniekiem, ieraugot svētlaimīgo vidū tos, kas mantoti Kristum, pateicoties viņu lūgšanām, pūlēm un mīlestības upuriem. Sapulcējoties ap lielo, balto troni, viņu sirdis pildīs neizsakāma līksmība, domājot par Kristum mantotajiem, kas savukārt būs mantojuši citus cilvēkus, un tie atkal citus, kas visi tagad sanākuši kopā miera ostā, lai tur noliktu savus kroņus pie Jēzus kājām un slavētu Viņu visos mūžības bezgalīgajos laikmetos.

Kad atpirktos apsveic Dieva pilsētā, gaisā atskan pielūgsmes pilns gaviļu sauciens. Satiekas divi Ādami. Dieva Dēls stāv ar izplestām rokām, lai apsveiktu mūsu ciltstēvu, – būtni, kuru Viņš radīja, kas grēkoja pret savu Radītāju un kura dēļ Pestītāja augums nes krustā sišanas rētas. Kad Ādams ierauga nežēlīgo naglu atstātās zīmes, viņš nekrīt pie sava Kunga krūtīm, bet pazemībā nometas pie Viņa kājām, saukdams: "Cienīgs, cienīgs ir Jērs, kas tapa nokauts!" Pestītājs viņu saudzīgi paceļ un liek tam no jauna apskatīt savu dzimto Ēdeni, no kuras tas tik ilgi bijis izraidīts trimdā.

Pēc izdzīšanas no Ēdenes Ādama dzīve virs zemes bija bēdu pilna. Katra mirstoša lapa, katrs upurēšanai nolemtais dzīvnieks, katrs traips dabas svaigajā sejā un arī katra netīrība cilvēka skaidrajā raksturā no jauna atgādināja pieļauto grēku. Briesmīgas bija sirdsapziņas mokas, kad viņš redzēja vairojamies netaisnību, bet uz saviem brīdinājumiem saņēma tikai pārmēģumus, ka pats ir šī grēka cēlonis. Ar pacietīgu pazemību gandrīz tūkstoš gadus viņš nesa sava pārkāpuma sekas. Viņš grēku patiesi nožēloja un pajāvās uz apsolītā Pestītāja nopelnu, mirstot cerībā uz augšāmcelšanos. (648) Dieva Dēls izpirka cilvēka pārkāpumu un krišanu; tādēļ tagad, pateicoties salīdzināšanas darbam, Ādams no jauna atgūst zaudēto valstību.

Priecīgi savilņots, tas ierauga kokus, kas kādreiz iepriecināja viņa acis, – tos pašus kokus, kuru augļus plūca savas nevainības līksmajās dienās. Viņš redz ar savām rokām koptos vīnogulājus; tās pašas puķes, par kurām tad patika rūpēties. Viņa prāts aptver, ka tā ir īstenība, ko tagad atļauts skatīt; viņš saprot, ka tā tiešām ir atjaunotā Ēdene, tagad vēl jaukāka kā tad, kad viņu no tās izraidīja. Pestītājs viņu ved pie dzīvības koka, noplūc brīnišķīgo augli un liek to ēst. Ādams paveras apkārt un uzlūko lielo savas ģimenes atpestīto pulku, kas tagad atrodas Dieva Paradīzē. Tad viņš nomet savu mirdzošo kroni pie Jēzus kājām un, pieklaujoties Viņa krūtīm, apskauj Glābēju. Viņš aizskar zelta arfu, un uzvaras dziesmu drīz vien atbalso visas Debesu velves: "Cienīgs, cienīgs, cienīgs ir Jērs, kas bija nokauts un ir atkal dzīvs!" Ādama ģimene sāk melodiju un met savus kroņus pie Pestītāja kājām, pielūgsmē zemojoties Viņa priekšā.

Šīs atkalapvienošanās liecinieki ir eņģeļi, kas raudāja par Ādama krišanu un priecājās, kad Jēzus pēc augšāmcelšanās atgriezās Debesīs, atvēris kapu vīsiem, kas tic Viņa vārdam. Tagad tie pestīšanas darbu redz jau pabeigtu un pievienojas kopējai slavas dziesmai.

Troņa priekšā pie kristāla jūras, pie jūras, kas izskatās kā ar uguni sajaukts stikls, – tik spoži to apmirdz Dieva godība – stāv ļaužu pulks, "kas bija uzvaru guvuši par zvēru, viņa tēlu, un viņa vārda skaitli". (Atkl. 15:2) "Ar Dieva koklēm rokās" tie kopā ar Jēzu stāv uz Ciānas kalna, simts četrdesmit un četri tūkstoši, kas izglābti no cilvēku vidus; un ir dzirdama kā daudzu ūdeņu balss un kā lielu pārkonu skaņa, "kā kad koklētāji koklē uz savām koklēm". (Atkl. 14:1-5) Viņi troņa priekšā dzied "jaunu dziesmu", dziesmu, (649) kuru nevar iemācīties neviens cilvēks, izņemot simts četrdesmit četrus tūkstošus. Tā ir Mozus un Jēra dziesma – dziesma par atpestīšanu. Šo dziesmu var iemācīties tikai simts četrdesmit četri tūkstoši, jo tā ir dziesma par viņu piedzīvojumiem – par piedzīvojumiem, kādi nekad nav bijuši nevienai citai cilvēku grupai. "Sie ir, kas seko Jēram, uz kuriem Viņš iet." Būdami pārvērsti, viņi no zemes, no dzīvo vidus tiek uzskatīti "par pirmajiem Dievam un Jēram". (Atkl. 14:1-5) "Sie ir tie, kas nākuši no lielām bēdām"; (Atkl. 7:14) tie gājuši cauri tādām bēdu laikam, kāds nekad iepriekš nav bijis, kamēr cilvēki virs zemes dzīvo, tie izturējuši Jēkaba bēdu laika ciešanas, Dieva pēdējo sodību izliešanās laikā viņi ir pastāvējuši bez Starpnieka. Tagad tie ir izglābti, jo "savas drēbes mazgājuši un tās balinājuši Jēra asinīs". "Viņu mutē viltība nav atrasta, jo tie ir bezvainīgi". "Tāpēc tie ir Dieva godakrēsla priekšā un kalpo Viņam dienām un naktīm Viņa namā, un Tas, kas sēd goda krēslā, mājās pie viņiem." (Atkl. 7:15) Viņi redzēja bada un sērgu izpostītu zemi, saules vareno spēku, dedzinot cilvēkus ar briesmīgu karstumu, un paši izturēja ciešanas, izsalkumu un slāpes. Bet tagad "tiem vairs nebūs bada, tiem vairs neslāps, ne saule, ne cits kāds karstums tos nespiedīs. Jo Jērs, kas pašā vidū goda krēsla priekšā, tos ganīs un tos vedīs pie dzīvības ūdens avotiem, un Dievs nožāvēs visas asaras no viņu acīm". (Atkl. 7:16,17)

Pestītāja izredzētie ļaudis visos laikmetos tika audzināti un disciplinēti pārbaudījumu skolā. Virs zemes tie staigāja pa šaurām takām un tika attīrīti bēdu ceplī. Jēzus dēļ viņi panesa pretestību, naidu un apmelojumus. Tie Viņam sekoja sīvās sadursmēs, tie pazina pašaizliedzību un rūgtas vilšanās sāpes. (650) Savos mokošajos piedzīvojumos tie labāk izprata grēka ļaunumu, tā spēku, postu un noziedzību, lai vēlāk to uzlūkotu ar riebumu. Bezgalīgā upura atzišana, ko nesa viņu atpestīšanai no grēka, padarīja tos mazus savās acīs un piepildīja sirdis ar pateicību un slavu, ko tie, kas nekad nav krituši, nespēj novērtēt. Viņi tagad daudz mīl, jo tiem ir daudz piedots. Kā Kristus ciešanu līdzdalībnieki tie tagad drīkst būt arī Viņa godības līdzdalībnieki.

Debesu mantinieki ir nākuši no jumta istabiņām, no būdiņām un pazemes cietumiem, no ešafotiem, kalniem un tuksnešiem, no zemes bedrēm un no alām pie jūras. Virs zemes tie bija "atstāti, spaidīti, mocīti". Miljoni aizgāja kapā, apkrauti ar kaunu, tādēļ ka nepiekāpīgi atteicās padoties sātana maldinošajām prasībām. Cilvēku tiesas viņus izsludināja par vislielākajiem noziedzniekiem. Bet tagad "Dievs pats ir tiesnesis". (Ps. 50:6) Tagad zemes lēmumi tiks atcelti. Viņš "liks izzust savas tautas negodam visā zemes virsū". (Jes. 25:8) Un tos sauks: "Svētā tauta, Kunga atpestītie." (Jes. 62:12) Viņš ir licis "dāvāt galvas rotu pelnu vietā, prieka eļļu sēru drēbju vietā, slavas dziesmu noskumušā gara vietā". (Jes. 61:3) Tie vairs tagad nav nespējīgi, apbēdināti, izklīdināti un apspiesti. Turpmāk viņi vienmēr būs kopā ar Kungu. Viņi stāv troņa priekšā, tērpti tik krāšņās drēbēs, kādas nekad nav valkājuši pat visaugstāk godātie cilvēki virs zemes. Tie ir kronēti ar diadēmām, kas daudz brīnišķīgākas par tām, kādas jebkad rotājušas pieri pasaules valdniekiem. Sāpju un asaru dienas ir beigušas uz visiem laikiem. Godības Kēniņš ir noslaucījis asaras no visiem vaigiem, ir iznīcināti visi bēdu iemesli. Vēdinot palmu zarus, tie tagad liek skanēt slavas dziesmai, skaidrai, melodiskai un saskanīgai; visas balsis uztver melodiju, līdz Debesu velves piepilda varenā himna: "Pestīšana pieder mūsu Dievam, kas sēd goda krēslā, un Jēram." (651) Un visi Debesu iedzīvotāji atsauca: "Tiešām! Teikšana un slava, gudrība un pateicība, vara un spēks pieder mūsu Dievam mūžīgi mūžam!" (Atkl. 7:10,12)

Šajā dzīvē mēs varam tikai sākt iepazīties ar brīnišķīgo atpestīšanas tematu. Savā aprobežotajā saprašanā mēs ar vislielāko dedzību varam aplūkot kaunu un godību, dzīvību un nāvi, taisnību un žēlastību, kas sastopas pie krusta; tomēr, pat līdz pēdējai iespējai sasprindzinot garīgos spēkus, visu pilnīgo nozīmi mēs tik un tā neizpratisim. Glābjošās mīlestības garums un platums, dziļums un augstums ir tikai neskaidri aptverams. Atpestīšanas plānu pilnībā neizpratis pat tad, kad izglābtie redzēs, kā viņus redz, un atzīs, kā viņi tiek atzīti, pat visā mūžībā to pārsteigtajiem un sajūsminātajiem prātiem pastāvīgi atvērsies arvien jaunas un jaunas patiesības. Lai gan zemes bēdas, sāpes un kārdinājumi būs beigušies, jo to cēlonis būs novērsts, Dieva ļaudīm tomēr vienmēr paliks skaidra, saprātīga atziņa par to, cik maksājusi viņu pestīšana.

Kristus krusts būs atpestīto izziņas un līksmības avots visā mūžībā. Pagodinātajā Kristū viņi skatīs

krustā sisto Kristu. Nekad netiks aizmirsts, ka Viņš, kura spēks radīja un uztur neskaitāmas pasaules visos milzīgajos Universa plašumos, Dieva Miļotais un Debesu Majestāte, Viņš, kuru pielūgt pulcējās ķerubi un mirdzošie seravi, pats pazemojās, lai paaugstinātu kritušo cilvēku, kā Viņš nesa grēka vainu un kaunu un pacieta, ka pat Tēvs novērsa savu vaigu, līdz pazudušās pasaules sāpes un ciešanas salauza Tā sirdi un izdzēsa dzīvību pie Golgātas krusta. Tas, ka mīlestība uz cilvēku visu pasaulu Radītājam un visu likteņu Lēmējam lika atstāt savu godību un tā pazemoties, vienmēr modinās Universa izbrīnu un pielūgsmi. Kad izglābtie ļaudis tagad uzlūko savu Glābēju un Viņa sejā ierauga Tēva mūžīgās godības atspīdumu, kad tie skata Viņa troni, kas pastāv no mūžības uz mūžību, un saprot, ka Viņa valstij nebūs gala, tad atpestīto lūpas atveras saviļņojošā dziesmā: (652) "Cienīgs, cienīgs ir Jērs, kas bija nokauts un ar savām visdārgākajām asinīm mūs ir atpircis Dievam."

Krusta noslēpums skaidro visus citus noslēpumus. No Golgātas plūstošajā gaismā Dieva rakstura īpašības, kas mūs pildīja ar bailēm un godbijību, parādās brīnišķi skaistas un pievilcīgas. Zēlastība, maigums un tēva mīlestība te redzama savstarpējā savienībā ar svētumu, taisnību un spēku. Ieraugot Viņa stiprā un mūžīgi augstā troņa majestātiskumu, mūsu skatam atklājas arī Viņa rakstura žēlojošā laipnība, un kā nekad agrāk mēs saprotam, cik nozīmīgi ir dārgie vārdi "Mūsu Tēvs".

Tad visiem kļūst skaidrs, ka bezgalīgi gudrais Dievs mūsu glābšanai nevarēja izdomāt nekādu citu plānu kā vienīgi to, kas prasīja Viņa Dēla dzīvību. Kā atlīdzība par šo upuri būs prieks par atpestītām, svētām, laimīgām un nemirstīgām būtnēm piepildīto zemi. Mūsu Pestītāja cīņās iznākums ar tumsas spēkiem kļūs par atpestīto prieku, kas atgriezīsies atkal pie Dieva, Viņam pašam par slavu. Vienas dvēseles vērtība ir tik liela, ka Tēvs būs apmierināts ar samaksāto cenu un, redzot sava darba augļus, apmierināts būs arī Kristus.

41. ZEMES IZPOSTĪŠANA

[653] "Jo viņas grēku darbi sniedzas līdz debesīm, un Dievs ir pieminējis viņas noziegumus. Kausu, ko viņa pildījusi, pildiet tai divkārt! Kā viņa centās pēc goda un greznuma, tā atmaksājiet tai ar mokām un bēdām; jo viņa saka savā sirdī: es sēdu ķēniņienes tronī, neesmu atraitne un sēru nekad neredzēju. Tādēļ viņas mokas nāks vienā dienā – nāve un sēras, un bads, un viņu sadedzinās ugunī; jo spēcīgs ir Kungs Dievs, kas viņu tiesājis. Raudās un vaimanās par viņu pasaules valdnieki, kas ar viņu netiklībā un kārumā dzīvojuši (..), un sacīs: "Vai, vai! lielā pilsēta, Bābele, stiprā pilsēta! Vienā stundā sodība ir nākusi pār tevi."" (Atkl.18:5-10)

"Pasaules tirgoņi", kas kļuvuši bagāti "no viņas lielā greznuma", stāvēs no tālienes aiz bailēm no viņas mokām un raudādami un žēlodamies sacīs: "Vai! Vai! lielā pilsēta, kas bija tērpusies dārgā audeklā, purpurā un sarkanā audumā, kas bija rotājusies ar zeltu, dārgiem akmeņiem un pērlēm! Vienā stundā visa šī bagātība gājusi bojā!" (Atkl.18:3,15-17)

Tādas ir sodības, kas nāk pār Bābeli Dieva dusmu piemeklēšanas dienā. Tā ir piepildījusi savu netaisnības mēru, tās laiks ir pienācis, tā ir nobriedusi iznīcināšanai.

(654) Kad Dieva balss novērsīs Viņa ļaužu gūstniecību, tad it kā no miega atmodīsies arī tie, kas lielajā dzīves cīņā būs visu zaudējuši. Turpinoties pārbaudes laikam, sātana viltības viņus padarīja aklus, tā ka tie attaisnoja savu grēcīgo dzīvesveidu. Bagātie lepojās savā pārākumā, salīdzinot ar tiem, kam tik labi neveicās, tomēr savu bagātību tie ieguva, pārkāpjot Dieva bauslību. Viņi nerūpējās, lai pabarotu izsalkušos un apgērbtu kailos, tie necentās rīkoties taisnīgi un mīlēt sirdsžēlastību. Viņi tiecās paaugstināt sevi, lai iegūtu godu no citām radītām būtnēm. Bet tagad tiem tiek atņemts viss, kas tos darīja lielus, un viņi paliek kaili un neaizsargāti. Ar šausmām tie noraugās savu elku bojāejā, kurus visu laiku godāja vairāk kā Radītāju. Viņi savu dvēseli bija pārdevuši par laicīgiem labumiem un baudām, necenšoties kļūt bagāti ar Dievu. Rezultātā ir pazaudēta dzīve, kur izpriecas pārvērtušās par žulti, un bagātība – pišļos. Vienā acumirkli izgaist visa dzīves laika guvums. Bagātie apraud savu grandiozo namu izpostīšanu, sava zelta un sudraba izkaisīšanu. Bet vaimanas aplklusina bailes, jo tiem pašiem jāiet bojā kopā ar saviem elkiem.

Bezdievīgie nožēlo nevis savu grēcīgo nevērību pret Radītāju un līdzcilvēkiem, bet gan to, ka ir uzvarējis Dievs. Viņi skumst par savas rīcības sekām, bet ne par ļaunumu. Arī tagad tie neatstātu neizmēģinātus nekādus līdzekļus, ja vien vēl būtu palikusi kāda cerība gūt virsroku.

Pasaule redz, ka tieši tie cilvēki, kurus izsmēja, izzoboja un vēlējās iznīcināt, paliek sērgu, vētru un zemestrīču neskarti. Dievs, kurš bauslības pārkāpējiem ir kā rijoša uguns, savai tautai atklājas kā drošs patvērums.

Sludinātāji, kas atstāja patiesību, lai iegūtu cilvēku labvēlību, tagad atskārst savas mācības isto

raksturu un iespaidu. Kļūst skaidrs, ka visu redzošā acs ir sekojusi viņiem tad, kad tie stāvēja uz paaugstinājuma, kad gāja pa ielu, kā arī citos dzīves apstākļos, kad iznāca sarunāties ar dažādiem cilvēkiem. (655) Katra jūtu izpausme, katra uzrakstītā rinda, katrs izteiktais vārds, katrs darbs, kas cilvēkus ieaijāja nepareizā drošības sajūtā, ir bijis kā izsēta sēkla, lai tagad ap sevi esošajās nožēlojamajās un pazudušajās dvēselēs tie skatītu ienākušos ražu.

Kungs saka: "Un tie dziedina Manas tautas vainu par nieku un saka: "Miers! Miers! kur tomēr miera nav." (Jer. 8:11, Glika tulk.) "Tādēļ ka jūs apbēdinājāt taisno sirdis ar meliem, to taisno, kurus Es negribēju apbēdināt, un tāpēc ka jūs stiprinājāt bezdievju soļus viņu ļaunajos ceļos, tā ka viņi neatgriezās no sava ļaunuma, ka paliktu dzīvi." (Ec.13:22)

"Vai jums, gani, kas Manas ganības avis nomaitājat un izklīdināt! Redzi, Es jūs piemeklēju jūsu ļauno darbu dēļ." (Jer. 23:1,2, Glika tulk.) "Kauciet, gani, un brēciet un vērtieties pelnos, ganāmā pulka lepnie; jo jūsu dienas ir piepildītas uz kaušanu, un Es jūs izklīdinu; (..) un gani nevarēs izbēgt, un ganāmā pulka lepnie neizmuks." (Jer.25:34,35, Glika tulk.)

Sludinātāji un ļaudis redz, ka viņi nav izveidojuši pareizas attiecības ar Dievu. Viņi atzīst, ka ir sacēlušies pret visu taisno un pareizo likumu Autoru. Dievišķo priekšrakstu neievērošana izraisīja tūkstošiem ļaunuma straumju – nesaskaņas, naidu un netaisnības –, līdz zeme kļuva par milzīgu cīņas lauku, par samaitātības zaķi. Ar tādu ainu tagad jāiepazīstas tiem, kas atmeta patiesību un izvēlējās maldus. Neviena valoda nespēj izteikt ilgas, kādas izjūt nepaklausīgie un neuzticīgie pēc tā, ko viņi pazaudējuši uz visiem laikiem, – pēc mūžīgās dzīvības. Cilvēki, kurus pasaule pielūgusi viņu talantu un daiļrunības dēļ, tagad šīs lietas skata pareizā gaismā. Viņi saprot, ko ir pazaudējuši ar saviem pārkāpumiem, un metas pie kājām tiem, kuru uzticību izsmēja un nicināja, atzīstot, ka Dievs tos ir mīlējis.

Ļaudis redz, ka tie ir piekrāpti. Viņi viens otru apsūdz par gaidāmo bojāeju, bet visrūgtākos lāstus visi izsaka sludinātājiem. Neuzticīgie gani bija stāstījuši patīkamas lietas, tie savus klausītājus bija mācījuši atstāt Dieva likumus un vajāt visus, kas bauslību uzskatīja par svētu. (656) Tagad izmisumā šie mācītāji pasaules priekšā atzīst savu krāpšanas darbu. Ļaužu pulki kļūst nikni. "Mēs esam pazuduši!" viņi kliedz. "Un jūs esat tie, kas izsaucāt mūsu bojāeju." Tādēļ tie tagad vērsas pret viltus ganiu. Tieši tie, kas kādreiz viņus visvairāk apbrīvoja, izteiks visbriesmīgākos lāstus. Tieši tās rokas, kas kādreiz viņus kronēja ar lauru vainagiem, tad pacelsies, lai iznīcinātu. Zobenī, kas bija paredzēti Dieva ļaužu nogalināšanai, tiks izlietoti viņu ienaidnieku iznīcināšanai. Visur notiks cīņa un asinsizliešana.

"Troksnis aizies līdz pasaules galam, jo Kungs tiesājas ar tautām, Viņš sauc pie atbildības visu cilvēci, bezdievjus Viņš nodod zobena varā." (Jer. 25:31) Sešus gadu tūkstošus ir ilgusi cīņa; Dieva Dēls un Viņa Debesu sūtņi ir stājušies pretī ļaunā varai, lai brīdinātu, apgaismotu un glābtu cilvēku bērnus. Tagad visi ir izšķīrušies: ļaunie pilnīgi savienojusies ar sātanu karā pret Dievu. Ir pienācis laiks Kungam aizstāvēt savas neievērotās bauslības autoritāti. Tagad cīņa nenotiek tikai ar sātanu, bet arī ar cilvēkiem. "Kungs tiesājas ar tautām (..), bezdievīgos Viņš nodod zobena varā."

Tiem, "kas nopūšas un vaid par visām šīm negantībām, kas viņu starpā top darītas", ir uzspiesta izglābšanas zīme. Tādēļ tagad var iziet nāves eņģelis, ko Ecēhiēla atklāsmē attēlo vīri ar kaujamiem ieročiem, kam tiek dota pavēle: "Nokaujiet sirmgalvjus, jaunekļus un jaunietes, un bērnus, un sievas, kamēr jūs tos izdeldat. Bet neaizskariet nevienu no tiem, pie kā tā zīme ir. Un iesāciet no Manas svētās vietas." (Ec. 9:1-6, Glika tulk.) Praviētis saka: "Tie iesāka ar vecajiem, kas stāvēja Kunga nama priekšā." (Ec. 9:6) Iznīcināšanas darbs iesākās pie tiem, kas sevi sauca par ļaužu garīgajiem aizbildņiem. Viltus sargiem jākrīt pirmajiem. Tad nevienam vairs neparādīs līdzjūtību, nevienu netaupīs. Kopā ies bojā vīri, sievas, jaunavas un mazi bērni.

(657) "Kungs izies no savas vietas sodīt zemes iedzīvotājus viņu grēku dēļ, un zeme atsegs savas asinis un neapklās vairs savus nokautos." (Jes. 26:21, Glika tulk.) "Lūk, kāda būs smagā pārmācība, ko tas Kungs liks sajūst visām tautām, kas būs cīnījušās pret Jeruzālemi: viņu miesas satrūdēs, kamēr viņi paši vēl stāvēs uz kājām, viņu acis sāks trūdēt savos dobumos, un viņu mēle satrūdēs viņu mutē. Tajā laikā pēc tā Kunga lēmuma viņus visus pēkšņi sagraūs lielas izbailes, tā ka viņi ķersies pie rokas cits citam, kas izraisīs viņu vidū savstarpējas sadursmes." (Cak.14:12,13) Viņu pašu nežēlīgo kaislību niknajā cīņā, kam pievienosies Dieva neatšķaidīto dusmu briesmīgā izliešana, kritīs zemes ļaunie iedzīvotāji – priesteri, valdnieki un ļaudis, bagāti un nabagi, augsti un zemi. "Kunga nokautie gulēs tanī dienā no viena zemes gala līdz otram neapraudāti, nepievākti un neaprakti." (Jer. 25:33)

Kristum atnākot, bezdievīgie no visas zemes tiks izdeldēti – aprīti no Viņa mutes gara un iznīcināti no

Viņa godības spožuma. Kristus savus ļaudis uzņems Dieva pilsētā, un Zeme paliks bez iedzīvotājiem. "Redzi, Kungs izposta zemi un padara to tukšu; Viņš pārvērš tās seju un izklīdina tās iedzīvotājus. Zeme tiek pavisam izpostīta un paliek tukša no ļaudīm, jo Kungs to ir teicis. Jo tie pārkāpj bauslību un pārgroza likumu, un lauž mūžīgo derību. Tādēļ lāsti zemi noēd, un, kas tur dzīvo, tiem jācieš; tādēļ zemes iedzīvotāji nokalst." (Jes. 24:3,5,6, Glikā tulk.)

Visa zeme izskatās kā neapdzīvots tuksnesis. Visapkārt redzamas izpostīto pilsētu un ciemu drupas, ar saknēm izrauti koki, no jūras izskalotas vai no zemes izrautas klintis, un tikai lieli dobumi iezīmē tās vietas, kur kādreiz uz saviem pamatiem stāvēja kalni.

(658) Tagad notiek tas, ko simbolizēja pēdējā svinīgā kalpošana Salīdzināšanas dienā. Kad bija pabeigts darbs vissvētākajā vietā un, pateicoties grēku upura asinīm, svētnīcai noņemti Izraēla grēki, tad Kunga priekšā atveda dzīvu palaižamo āzi, un draudzes klātbūtnē augstais priesteris pār to izsūdzēja "visus Izraēla bērnu noziegumus un visus viņu pārkāpumus pēc visiem viņu grēkiem un tos" lika "uz āža galvas". (3. Moz.16:21, Glikā tulk.) Līdzīgā kārtā, kad ir pabeigts salīdzināšanas darbs Debesu svētnīcā, Dieva, svēto eņģeļu un atpestīto pulku klātbūtnē Kunga tautas grēki tiek uzlikti sātānam, tas tiek pasludināts par vainīgu visos pārkāpumos, kurus jebkad ierosinājis darīt. Un kā palaižamo āzi aizveda neapdzīvotā zemē, tā sātānu atstās izpostītajā pasaulē, neapdzīvotajā un tukšajā postajā.

Atklāsmes grāmatas sarakstītājs jau iepriekš vēstī par sātāna izraidīšanu un haotiski izpostīto zemi; un viņš saka, ka tāds stāvoklis pastāvēs tūkstoš gadus. Pēc Kunga otrās atnākšanas un Jauno bojāejas attēlošanas pravietojumā tālāk teikts: "Es redzēju eņģeli nokāpjam no Debesīm, tam rokā bija bezdibeņa atslēga un liela ķēde. Viņš satvēra pūķi, veco čusku, kas ir velns un sātāns, un sasēja to uz tūkstoš gadiem, iemeta to bezdibenī, aizslēdza to un uzlika virsū zīmogu, lai tas nepieviltu vairs tautas, kamēr būs pagājuši tūkstoš gadi. Pēc tam viņam uz īsu laiku jātop atsvabinātam." (Atkl. 20:1-3)

To, ka apzīmējums "bezdibenis" attiecas uz zemi sajukuma un tumsības stāvoklī, var saprast no citām rakstvietām. Par Zemes stāvokli "iesākumā" Bībeles ziņojums saka, ka tā "bija neiztaisīta un tukša, un tumsa bija pār dziļumiem." (1. Moz.1:2) (Seit ar "dziļumiem" pārtulkotais vārds Septuagintā ir tulkots tieši tāpat kā vārds Atkl.20:3 – "bezdibenis".) Pravietojumi rāda, ka Zeme vismaz daļēji tiks atjaunota pirmatnējā stāvoklī. (659) Skatoties nākotnē uz Dieva lielo dienu, pravietis Jeremija saka: "Es uzlūkoju zemi, un redzi, tā ir izpostīta un tukša. Es uzlūkoju debesis, un tur nebija vairs gaismas. Es uzlūkoju kalnus, un redzi, tie trīc, un visi pakalni šķobās. Es raugos visapkārt, un redzi, tur nav neviena cilvēka, un visi putni apakš debess ir aizlidojuši. Es raugos visapkārt, un redzi, auglīgais tīrums ir kļuvis par tuksnesi. Un visas pilsētas ir sagrautas." (Jer. 4:23-26)

Šeit tūkstoš gadus jābūt sātāna un viņa Jauno eņģeļu mājvietai. Ierobežots ar šo Zemi, viņš vairs nevarēs piekļūt citām pasaulēm, lai kārdinātu un apgrūtinātu nekad nekritušās būtnes. Tieši šādā izpratnē viņš tiek saistīts: nav atlicis neviena, pie kura tas varētu izlietot savu varu. Viņš ir pilnīgi atšķirts no krāpšanas un samaitāšanas darba, kas tik daudzus gadsimtus bija viņa vienīgais prieks.

Pravietis Jesaja, skatoties uz šo sātāna gāšanas laiku, izsaucas: "Kā tu esi kritis no Debesīm, tu spožā rīta zvaigzne, tu ausekļa dēls! Kā tu nogāzts pie zemes, kas tautas locīji! Tu gan domāji savā prātā: es kāpšu Debesīs un uzcelšu savu troni augstu pār Dieva zvaigznēm (..). (..) es būšu kā pats Visaugstākais! Bet nu tu esi nogāzts mirušo valstībā, visdziļākā bedrē. Kas tevi redzējuši, tie tevi uzlūkos un domās savā sirdī: "Vai tad šis ir tas vīrs, kura priekšā trīcēja zeme un drebēja ķēniņu valstis? Kas pasauli padarīja par tuksnesi un tās pilsētas izpostīja, kas savus gūstekņus nekad neatlaida mājās?" (Jes. 14:12-17)

Sešus gadu tūkstošus no sātāna sacelšanās "trīcēja zeme". Viņš "pasauli padarīja par tuksnesi un tās pilsētas izpostīja". Velns "savus gūstekņus nekad neatlaida mājās". Sešus gadu tūkstošus ienaidnieka cietums uzņēma Dieva ļaudis, un viņš tos tur būtu paturējis vienmēr, tomēr Kristus sarāva Jaunuma važas un cietumniekus atbrīvoja.

(660) Pat bezdievīgie tagad atrodas ārpus sātāna varas robežām, un viņš ir palicis viens ar saviem Jaunajiem eņģeļiem, lai aplūkotu grēka nestā lāsta sekas. "Visi tautu ķēniņi dus mierā ar godu ikviens savā namā (kapā). Bet tu esi aizmests tālu no savas dusas vietas kā nonievāts zars (..). Tu nebūsi kapā ar viņiem kopā, jo tu esi postījis savu zemi un nokāvis savus ļaudis." (Jes. 14:18-20)

Tūkstoš gadus sātāns klīdīs apkārt pa izpostīto Zemi, aplūkojot rezultātus, kādus devusi viņa sacelšanās pret Dieva bauslību. Sajā laikā viņam būs ļoti lielas ciešanas. Kopš krišanas viņš vienmēr

rosīgi strādāja, tā ka neatlika laika pārdomām, bet tagad visa vara tam atņemta, un viltīgais ienaidnieks atstāts, lai pārdomātu, kāda bijusi viņa loma, sākot no sacelšanās iesākuma pret Debesu valdību, lai ar bailēm un šausmām gaidītu briesmīgo nākotni, kad tam vajadzēs ciest par visu izraisīto ļaunumu, saņemot sodu par grēkiem, kurus bija ierosinājis darīt.

Dieva ļaudīm sātana gūsts atnesīs prieku un liksmību. Praviētis saka: "Notiks tai dienā, ka Kungs tev dos mieru no tavām sāpēm, no ciešanām un no tās grūtās kalpības, kādā tie tevi turēja. Tad tu dziedāsi izsmieklam šādu dziesmu par Bābeles ķēniņu un sacīsi: "Cik rāms tagad palicis kakla kungs, ka spaidi beigušies! Tas Kungs salauzis bezdievju vēzdu un varmāku rīkstī, kas tautas dusmās pēra bez mitēšanās, samina tās un nospieda savā bezgalīgajā bardzībā ļaudis nežēlīgā kalpībā." (Jes.14:3-6)

Tūkstoš gadu laikā starp pirmo un otro augšāmcelšanos notiek bezdievīgo tiesa. Apustulis Pāvils uz šo tiesu norāda kā uz otrajai adventei sekojošu notikumu. "Tad nu netiesājiet neko priekšlaikā, kamēr Kungs nāks. Tas arī vedīs gaismā, kas apslēpts tumsībā, un darīs zināmus siržu padomus." (1. Kor. 4:5, Glika tulk.) (661) Daniēls ziņo, ka, nākot Laiku Vecajam, Visaugstākā svētiem tiek dots uzdevums spriest tiesu. (Dan. 7:22) Šajā laika taisnie valda jau kā ķēniņi un Dieva priesteri. Atklāsmes grāmatā Jānis saka: "Es redzēju troņus, uz tiem apsēdās kādi, tiem bija dots tiesu spriest (...). (...) tie būs Dieva un Kristus priesteri un valdīs kopā ar Viņu tūkstoš gadus." (Atkl. 20:4,6) Par šo laiku Pāvils runāja jau iepriekš, apliecinot, ka "svētie tiesās pasauli". (1. Kor. 6:2) Kopā ar Kristu viņi tiesās bezdievīgos, salīdzinot to rīcību ar likumu krājumu, Bībeli, un izlemjot katru gadījumu atsevišķi, atbilstoši darītajiem darbiem. Tad arī tiks piespriesta daļa, kas ļaunajiem jācieš saskaņā ar viņu darbiem, un lēmumu ierakstīs pret viņu vārdiem nāves grāmatā.

Kristus un Viņa ļaudis tiesās arī sātanu un ļaunos eņģelus. Pāvils saka: "Vai nezināt, ka mēs tiesāsim eņģelus?" (1. Kor. 6:3) Un Jūda ziņo, ka "eņģelus, kas savu augsto stāvokli nebija nosargājuši, bet savu mājokli atstājuši, Viņš tur mūžīgās saitēs saistītus, ieslēgtus tumsā lielās dienas tiesai." (Jūdas 6.)

Tūkstoš gadu beigās notiks otrā augšāmcelšanās. Tad no nāves uzmodinās bezdievīgos, lai tie parādītos Dieva priekšā un lai tiktu izpildīts tiesas piespriestais sods. Tāpēc Atklāsmes grāmatas sarakstītājs pēc taisno augšāmcelšanās attēlošanas saka: "Bet pārējie mirušie neatdzivojās, pirms nebija pagājuši tūkstoš gadi." (Atkl. 20:5) Un Jesaja par bezdievīgajiem ziņo: "Viņus iemetīs kā cietumniekus bedrē un ieslēgs cietumā, un tad pēc ilgāka laika iztiesās." (Jes. 24:22)

42. CĪŅA BEIGUSIES

[662] Tūkstoš gadu noslēgumā Kristus atkal atgriežas uz Zemes. Viņu pavada eņģeļi un atpestīto pulki. Ieradies šeit bijību iedvesošā, neparastā godībā, Viņš pavēl mirušajiem bezdievīgajiem celties un saņemt savu sodu. Liels pulks iznāk no kapiem, neskaitāms kā jūras smiltis. Bet kāds pretstats pirmās augšāmcelšanās dalībniekiem! Taisnie bija tērpti nemirstīgā jaunībā un skaistumā. Bezdievīgajos redzamas slimību un nāves pēdas.

Šajā milzīgajā pulkā visas acis pievērstas Dieva Dēla godībai. Bezdievīgie kā vienā balsī izsaucas: "Slavēts, kas nāk Kunga vārdā!" Bet ne jau mīlestība uz Jēzu viņiem liek tā saukt. Tas ir milzīgā iespaida spēks, kas šos vārdus izspiež no negribīgām lūpām. Kādi ļaunie kapos apgūlās, tādi tie arī iznāk, ar tādu pašu naidu pret Kristu un ar to pašu sacelšanās garu. Viņiem vairs netiek dots nekāds jauns pārbaudes laiks, kurā varētu izlabot pagājušās dzīves kļūdas. Ar to jau arī neko neiegūtu. Pārkaupumos pavadītā dzīve nav mīkstinājusi viņu sirdis. Ja tiem tiktu piešķirts otrs pārbaudes laiks, tad to tāpat kā pirmo piepildītu izvairīšanās no Dieva prasībām un sacelšanās pret Radītāju.

Kristus nokāpj uz Eļļas kalna, no kura Viņš pēc savas augšāmcelšanās tika uzņemts Debesīs un kur eņģeļi atkārtoja apsollījumu par Viņa atgriešanos. Praviētis saka: "(...) Tad nāks Kungs, mans Dievs, un visi svētie līdz ar Viņu." (663) "Un Viņa kājas tai dienā stāvēs uz Eļļas kalna, kas Jeruzālemes priekšā pret rītiem, un Eļļas kalns tad šķelsies divējos gabalos (...), tur būs ļoti liela ieleja (...). Un Kungs būs ķēniņš pār visu zemi. Tai dienā Kungs būs viens vienīgs, un Viņa vārds viens vienīgs." (Cak. 14:5,4,9, Glika tulk.) Pēc tam apzīlinošā spožumā no Debesīm nonāk Jaunā Jeruzāleme un paliek tai iepriekš sagatavotajā un šķīstītajā vietā, un Kristus ar saviem ļaudīm un eņģeļiem ieiet svētajā pilsētā.

Tad sātans gatavojas pēdējai briesmīgajai cīņai par savu virskundzību. Kamēr ļaunuma lielkungam bija atņemta vara un iespējas turpināt krāpšanas darbu, viņš izskatījās nožēlojams un nomākts, bet, tiklīdz tiek uzmodināti mirušie bezdievīgie un viņš ierauga šos milzīgos sabiedroto pulkus, atdzivojas arī cerības un tas nolemj vēl neatteikties no lielās cīņas. Tagad viņš visas pazudušo cilvēku armijas

grib sapulcināt zem sava karoga, lai ar to palīdzību censtos piepildīt savus plānus. Bezdievīgie ir sātana gūstekņi. Atmezdami Kristu, viņi par savu valdnieku ir pieņēmuši sacelšanās vadoni. Tie ir gatavi paklausīt viņa priekšlikumiem un pavēlēm. Tomēr arī tagad, palikdams uzticīgs savai agrākajai viltībai, viņš neuzdod sevi par sātanu. Ļaunais uzdodas kā šīs pasaules likumīgais īpašnieks un pārvaldnieks, kuram mantojums netaisni izrauts no rokām. Piekrāptajiem pavalstniekiem viņš sevi attēlo kā glābēju, apgalvojot, ka viņa spēks tos ir izvedis no kapiem un ka viņš grib tos atsvabināt no visnežēlīgākās tirānijas. Kristum klāt neesot, sātans atkal dara brīnumus, lai tā apstiprinātu savas pretenzijas. Viņš stiprina nespēcīgos un visus iedvesmo ar savu garu un spēku. Viņš apsola tos vadīt pret svēto ļaužu nometni un ieņemt Dieva pilsētu. Velnišķīgā līksmībā tas tagad norāda uz neskaitāmajiem miljoniem, kas uzmodināti no mirušiem, paziņojot, ka, būdams to vadonis, viņš tiešām uzvarēs pilsētu un atgūs savu troni un valsti.

(664) Šajā milzīgajā pūlī ir ļoti daudz pirmsplūdu laikā ilgu mūžu nodzīvojušo cilvēku, kas ir lieli un cēli augumā un ar varenu prātu. Sie ļaudis kādreiz, pakļaudamies kritušo eņģeļu vadībai, visu savu prasmī un zināšanas veltīja sevis paaugstināšanai. So vīru brīnišķīgie mākslas darbi pasauli ierosināja tos pielūgt kā ģēnījumus, bet viņu cietsirdība un ļaunie izgudrojumi, kas apgānīja zemi un izdzēsa Dieva līdziību, Kungam lika tos izdeldēt no savas radības. Tur stāv ķēniņi un karavadoņi, kas uzvarēja tautas, bezbailīgi vīri, kas nekad nebija zaudējuši nevienu kauju, lepni, godkāriģi karotāji, kuru tuvošanās lika valstīm drebēt. Nāvē tie nav mainījušies. Iznākdami no kapa, viņi atkal turpina pārtraukto domu gaitu. Tos dzen tā pati uzvaras kāre, kas viņus pārvaldīja mirstot.

Sātans vispirms apspriežas ar saviem eņģeļiem un pēc tam ar šiem ķēniņiem, iekarotājiem un varenajiem vīriem. Tie novērtē savā pusē esošo spēku un lielo skaitu, spriežot, ka armija, kas atrodas pilsētā, ir salīdzinoši maza un to ir iespējams uzvarēt. Viņi izstrādā plānus, kā sagrābt Jaunās Jeruzālemes bagātības un godību. Visi nekavējoties sāk gatavoties kaujai. Prasmīgi amatnieki gādā par ieročiem. Militārie vadoņi, kas kādreiz bija slaveni ar savām sekmēm, sakārto karavīrus rotās un divīzijās.

Beidzot tiek dota uzbrukuma pavēle, un neskaitāmie pulki sāk virzīties uz priekšu, – tāda armija, kādu zemes iekarotāji vēl nekad nav sapulcinājuši, kurai nevar līdzināties visu laikmetu apvienotie spēki, kopš virs zemes sācies karš. Pa priekšu iet sātans, visvarenākais no visiem karotājiem, un ap viņu ļaunie eņģeļi, lai dotos pēdējā cīņā. Tālāk seko neskaitāmi pulki, katrs zem sava jaunieceltā vadoņa. Ar militāru precizitāti, cieši sakļautās rindās tie virzās uz priekšu pa zemes salauzīto, nelīdzeno virsmu tieši uz Dieva pilsētu. Pēc Jēzus pavēles tiek aizslēgti Jaunās Jeruzālemes vārti, un sātana pulki ielenc pilsētu, gatavodamies triecienam.

(665) Tad Kristus no jauna parādās savu ienaidnieku skatam. Augstu pāri pilsētai paceļas tronis uz spodrināta zelta pamata. Uz šī troņa sēd Dieva Dēls un ap Viņu visi valstības pavalstnieki. Neviena valoda nevar attēlot, neviena spalva nevar aprakstīt Kristus varenību un majestātiskumu. Dēlu apņem mūžīgā Dieva godība. Viņa klātbūtnes mirdzums piepilda Dieva pilsētu un izlejas tālu aiz tās vārtiem, apņemot visu zemi ar savu spožumu.

Vistuvāk tronim atrodas tie, kas kādreiz bija dedzīgi sātana lietas piekritēji, bet pēc tam kā apdegušas pagales izrauti no uguns, ar dziļu un nepārtrauktu nodošanos sekoja savam Pestītājam. Kā nākamie stāv tie, kas pilnveidoja kristīgu raksturu vidē, kur valdīja meli un neticība, tie, kas Dieva likumus godāja arī tad, kad kristīgā pasaule tos paziņoja par spēkā neesošiem, un miljoni no dažādiem laikmetiem, kas savas ticības dēļ miruši mocekļa nāvē. Un tālāk "liels pulks, ko saskaitīt neviens nevarēja, no visām tautām, no ciltīm, tautībām un valodām stāvēja goda krēsla priekšā un jēra priekšā, apģērbti baltās drēbēs, ar palmu zariem rokās". (Atkl. 7:9) Viņu cīņa ir beigusies, tie ir uzvarējuši. Skriešanās sacīkstēs viņi ir ieguvuši godalgu. Palmas zars viņu rokās ir uzvaras simbols, baltās drēbes – emblēma Kristus nevainojamajai taisnībai, kas tagad ir viņu taisnība.

Atpestītie uzsāk slavas dziesmu, kas atkal un atkal atbalsojas Debesu velvēs: "Pestīšana pieder mūsu Dievam, kas sēž uz goda krēsla, un Jēram." Ar tiem pielūgsmē savas balsis savieno eņģeļi un seravi. Kad atpestītie tagad redz sātana varu un ļaunumu, viņi labāk kā jebkad iepriekš saprot, ka tikai Kristus spēks tos varēja darīt par uzvarētājiem. Visā mirdzošajā pulkā nav neviena, kas savu izglābšanos piedēvētu personīgiem nopelniem, it kā tie ļauno būtu uzvarējuši ar savu spēku vai krietnumu. Par saviem darbiem un ciešanām neviens tur nerunā; bet katras dziesmas saturs un uzvaras himnu galvenā pamatdoma ir: "Pestīšana pieder mūsu Dievam un Jēram."

(666) Visu zemes un Debesu iedzīvotāju klātbūtnē notiek Dieva Dēla galīgā kronēšana. Un tad, kad viņam ir piešķirta visaugstākā godība un vara, ķēniņu ķēniņš pasludina spriedumu dumpiniekiem, kas sacēlās pret Viņa valdību, un nes taisnu tiesu tiem, kas pārkāpuši Kunga bauslību un apspieduši Viņa ļaudis. Dieva praviētis saka: "Tad es redzēju lielu baltu goda krēslu un to, kas tanī sēdēja; no viņa

vaiga bēga zeme un debess, un tiem nebija kur palikt. Es redzēju mirušos, lielos un mazos, stāvam goda krēsla priekšā: un grāmatas tika atvērtas. Tika atvērta vēl cita grāmata, tā ir dzīvības grāmata. Mirušie tika tiesāti pēc tā, kas rakstīts grāmatās, pēc viņu darbiem." (Atkl. 20:11,12)

Tiklīdz tiek atvērtas pārskatu grāmatas un Jēzus skats pievēršas bezdievīgajiem, viņu apziņā ātaust katrs grēks, ko tie jebkad ir darījuši. Tie ierauga tieši to vietu, kur viņu kājas ir novirzījušās no skaidrības un svētuma takas, kā arī to, cik tālu Dieva bauslības pārkāpšanā viņus aizvedis lepnums un sacelšanās gars. Lielās kārdināšanas, ko viņi atbalstīja, apmierinot savas grēcīgās tieksmes, nelietīgi izlietotās svētības, nonicinātie Dieva vēstneši, atraidītie brīdinājumi, stūrgalvīgās un nepakļāvīgās sirds atvairītie žēlastības viļņi – tas viss tagad šķiet kā ar ugunīgiem burtiem uzrakstīts.

Pie troņa kļūst redzams krusts; kā panorāmā garām slīd Ādama kārdināšanas un krišanas skati un tiem sekojošie notikumi lielajā glābšanas plānā. Pestītāja pieticīgā dzimšana, vienkāršībā un paklausībā pavadītā bērnība un jaunība, Viņa kristības Jordānā, gavēnis un kārdināšanas tuksnesī, Viņa atklātā kalpošana, norādot cilvēkiem uz Debesu visdārgākajām svētībām; mīlestības un žēlastības darbu piepildītās dienas; kalnu vientulībā nomodā un lūgšanās pavadītās nakts; skaudības, naida un ļaunprātības radītās savvērestības, ar ko atmaksāja Viņa labvēlību; briesmīgās, noslēpumainās ciešanas Getzemanē, kad Viņam uzgūlās visas pasaules grēku drausmīgais svars; Viņa nodošana asinskārā pūļa rokās; tās šausmu nakts briesmīgie notikumi, kad miermīlīgais cietumnieks, savu ļoti mīļoto mācekļu atstāts, rupji tiek dzīts pa Jeruzālemes ielām; (667) Dieva Dēls ar ļaunām gavilēm stādīts Annasa priekšā, apsūdzēts augstā priestera pilī, Pilāta tiesas zālē, un pie glēvā, cietsirdīgā Hēroda; zaimots, šaussts, mocīts un notiesāts uz nāvi – tas viss tiek dzīvi attēlots.

Un tad satrauktā ļaužu pūļa priekšā atklājas pēdējie skati – pacietīgais Cietējs iet uz Golgātu; Debesu Lielkungs karājas pie krusta; augstprātīgie priesteri un zaimojošais pūlis izsmej Viņa nāves mokas; pārdabiska tumsa, zemestrīce, sašķēlušās klintis, atvērtie kapi, kas iezīmē brīdi, kad pasaules Glābējs atdod savu dzīvību.

Briesmīgais skats tiek rādīts tieši tāds, kāds tas bija īstenībā. Sātanam, viņa eņģeļiem un pavalstniekiem nav spēka novērsties no savu darbu pārskata. Katrs līdzdalībnieks atceras savu lomu: Hērods, kurš lika nokaut Betlēmes nevainīgos bērnus, gribēdams iznīcināt Izraēla Kēniņu; negodīgā Hērodeja, kuras dvēsele apraipīta ar Jāņa Kristītāja asinīm; vājais izdabātājs Pilāts; zaimojošie karavīri, priesteri un virsnieki, kā arī satracinātais pūlis, kas kļiedza: "Viņa asinis lai nāk pār mums un mūsu bērniem!" – visi tagad ierauga savu līdzdalību ārkārtīgajā noziegumā. Tie velti cenšas paslēpties no Kristus vaiga dievišķā iespaida, kas krāšņumā pārspēj saules spožumu, kamēr izglābtie met savus kroņus pie Pestītāja kājām, izsaukdamies: "Viņš nomira par mani!"

Atpestīto pulkā ir Kristus apustuļi: varonīgais Pāvils, dedzīgais Pēteris, mīļotais un mīlošais Jānis un viņu uzticīgie brāļi, kā arī vēl liels pulks citu mācekļu, bet ārpus mūriem līdz ar visām zemiskajām un riebigajām lietām atrodas tie, kas viņus vajāja, kas tos meta cietumā un nonāvēja. Tur ir Nerons, šis cietsirdīgais un netikumīgais varmāka. Viņam tagad jāredz to cilvēku prieks un paaugstināšana, kurus tas kādreiz mocīja un kuru ārkārtējās ciešanas un sāpes sagādāja sātanisku baudu. Klāt ir arī viņa māte, lai ar savām acīm skatītu šī darba rezultātus, lai redzētu jaunā rakstura attēlu, (668) ko tā nodeva savam dēlam, sava iespaids un piemēra atbalstītās un koptās kaislības, kuru neiecietības augļi lika drebēt pasaulei.

Tur ir pāvestības pārstāvji – priesteri un prelāti –, kas sevi sauca par Kristus sūtņiem, bet izmantoja spīdzināšanu, pazemes cietumus un dedzināšanu uz sārziem, lai valdītu pār Viņa ļaužu sirdsapziņu. Tur ir lepnie pāvesti, kas paaugstinājās pāri Dievam un uzdrošinājās grozīt Visaugstākā bauslību. Šiem, tā sauktajiem, baznīcas tēviem tagad jānod Dievam norēķins, no kā tie labprāt atteiktos. Pārāk vēlu tie ir ieraudzījuši, ka Visuzinātājs Dievs uzticīgi sargā savu bauslību un ka Kungs nekādā ziņā neattaisnos vainīgos. Tikai tagad viņi aptver, ka Kristus savu ciešanām pakļauto ļaužu intereses pielīdzina savējām un izjūt Viņa vārdu spēku: "Ko jūs darījuši vienam no šiem maniem vismazākajiem brāļiem, to jūs Man esat darījuši." (Mat. 25:40)

Visa bezdievīgā pasaule stāv Dieva priekšā un tiek apsūdzēta nodevībā pret Debesu valdību. Nav neviena, kas tagad viņu lietu aizstāvētu, tiem nav atvainojuma, un tādēļ tiek pasludināts spriedums – mūžīgās nāves sods.

Tagad visiem kļūst skaidri redzams, ka grēka alga nav vis cēla neatkarība un mūžīga dzīvība, bet gan verdzība, sabrukums un nāve. Bezdievīgie saprot, ko tie ir zaudējuši ar savu dumpīgo dzīvi. Kādreiz viņi nicināja tiem piedāvāto ārkārtīgi lielo un mūžīgo godību – bet cik iekārojama tā tagad šķiet. "Tas viss," kļiedz pazudusī dvēsele, "varēja būt arī man, bet es labāk izvēlējos šīs lietas atstumt! Ak, briesmīgā pievilšanās! Mieru, laimi un godu es esmu apmainījis pret nelaimi, kaunu un izmisumu."

Visi saprot, ka viņu izslēgšana no Debesīm ir taisnīga. Ar savu dzīvi tie ir paziņojuši: "Mēs negribam, ka šis Jēzus pār mums valda!"

Kā apburti bezdievīgie skatās uz Dieva Dēla kronēšanu, Kunga rokās tie ievēro dievišķās bauslības galdiņus, likumus, kurus paši nicināja un pārkāpa. Viņi ir liecinieki izglābto pacilātajai sajūsmi, apbrīnai un pielūgsmei. (669) Un, kad slavas dziesmu skaņas traucas pāri ļaužu pūlim ārpus pilsētas, visi kā vienā balsī izsaucas: "Lielī un brīnišķī ir Tavi darbi, Dievs Kungs, Visuvaldītāj, taisni un patiesi Tavi ceļi, tautu Ķēniņ!" (Atkl. 15:3) un, zemē pakrituši, pielūdz dzīvības Lielkungu.

Redzēdams Kristus varenību un godību, arī sātans paliek kā sastindzis. Viņš, kurš kādreiz bija sedzošs ķerubs, atceras savu krišanu. Mirdzošais, spožais seravs, "rīta zvaigzne" – ak, kāda pārmaiņa, kāds pagrimums! Uz visiem laikiem tas tagad izslēgts no padomes, kurā kādreiz viņu godāja. Viņš tagad Tēva tuvumā redz stāvam citu eņģeli, kas aizklāj Dieva godību. Viņš redz cēla un majestātiska auguma eņģeli uzliekam kroni uz Kristus galvas un saprot, ka pats varēja būt tā vietā.

Sātanam jāatceras nevainības un skaidrības, miera un apmierinātības dzimtene, kur arī viņam bija vieta, līdz tas nodevās kurnēšanai pret Dievu un skaudībai pret Kristu. Viņa apsūdzības, sacelšanās un krāpšana, lai iegūtu simpātijas un atbalstu, stūrgalvīgi atsakoties kaut ko darīt sevīs glābšanai, kad Dievs vēl piedāvāja piedošanu – viss tagad dzīvi parādās šīs Universa būtnes priekšā. Viņš skata savu darbu cilvēku vidū, līdz ar visiem tā izraisītajiem rezultātiem – cilvēka ienaidu pret citiem cilvēkiem, briesmīgo dzīvības iznīcināšanu, valstu ceļšanos un krišanu, troņu gāšanu, nemieru, cīņu un revolūciju garo virkni. Viņš atceras savas pastāvīgās pūles pretoties Kristus darbam, gremdējot cilvēku arvien zemāk un zemāk. Viņš ir spiests atzīt, ka tā elišķīgie plāni nav spējuši iznīcināt tos, kas uzticējās Jēzum. Aplūkodams savu valstību, sava smagā darba rezultātus, sātans redz vienīgi neveiksmi un samaitātību. Arī tagad viņš bija pamudinājis ļaudis ticēt, ka Dieva pilsēta būs viegli iegūstams laupījums, kaut gan labi zināja, ka tā tas nav. Atkal un atkal, lielajai cīņai progresējot, tam ir nācies padoties un atzīt savu sakāvi. Viņš pārāk labi pazīst Mūžīgās Majestātes spēku.

(670) Lielais dumpinieks vienmēr ir centies sevi attaisnot un atbildību par sacelšanos novelt uz dievišķo vadību. Šī mērķa sasniegšanai viņš koncentrēja visas savas milzīgās prāta spējas. Velns strādāja apdomīgi un sistemātiski, ar apbrīnojamiem panākumiem pavedinot lielas ļaužu masas pieņemt viņa izskaidrojumus par lielo cīņu, kas tā ieilgusi. Gadu tūkstošus šīs sazvērnieku vadonis melus ir izteicis kā patiesību. Bet tagad pienācis laiks likvidēt sacelšanos, lai pilnībā atklātos sātana vēsture un raksturs. Savā pēdējā lielajā pasākumā gāzt Kristu no troņa, iznīcināt Viņa ļaudis un sagrābt Dieva pilsētu, virskrāpnieks tiek pilnīgi atmāskots. Visi, kas ar to savienojušies, redz viņa darba pilnīgu sakāvi. Kristus sekotāji un uzticīgie eņģeļi saprot tā nepamatotās pretenzijas pret Dieva valdību. Viņš tagad visiem ir kļuvis pretīgs.

Sātans arī pats labi apzinās, ka patvaļīgā sacelšanās to ir padarījusi nederīgu Debesīm. Visus savus spēkus viņš jau tik ilgi ir vingrinājis karam pret Dievu, ka Debesu skaidrība, miers un saskaņa tam būtu vislielākās mocības. Ļaunās apsūdzības pret Dieva taisnību un žēlastību tagad ir apklusinātas. Pārmetumi, ar kuriem viņš pūlējās apbērt Jehovu, pilnībā vērsušies pret viņu pašu. Tādēļ sātans zemojoties atzīst, ka ir notiesāts taisnīgi.

"Kas Tevi nebītos, ak Kungs, un neslavētu Tavu Vārdu? Jo Tu vien esi svēts; visas tautas nāks tavā priekšā un Tevi pielūgs, jo Tavas taisnības darbi ir kļuvuši redzami." (Atkl. 15:4) Tagad ir noskaidrots katrs jautājums par patiesību un maļdiem šajā ieilgušajā cīņā. Visu radīto saprātīgo būtņu skatam ir atklāti sacelšanās rezultāti un dievišķo likumu atmešanas augļi. Visam Universam kļuvis redzams sātana kundziskais raksturs pretstatā Dieva valdībai. Ļauno ir pazudinājuši viņa paša darbi. Dieva gudrība, taisnība un žēlastība ir pilnīgi attaisnota. Skaidri redzams, ka lielajā cīņā Viņš vienmēr ir rūpējies par savu ļaužu mūžīgo laimi un visu radīto pasaulu labklājību. "Visi Tavi darbi, Kungs, Tevi teiks, un Tavi svētie Tevi slavēs." (Ps. 145:10) (671) Grēka vēsture visā mūžībā liecinās par to, ka visu Dieva radīto būtņu laime nešķirami saistīta ar Viņa bauslības pastāvēšanu. Ņemot vērā neskaitāmos lielās cīņas notikumus, viss Universs, kā uzticīgais, tā nepaklausīgais, vienprātīgi atzīs: "Taisni un patiesi ir Tavi ceļi, Tu, svēto Ķēniņ!"

Tagad visam Universam ir skaidri saprotams lielais upuris, kuru Tēvs un Dēls nesa cilvēku labā. Ir pienākusi stunda, kad Kristum jāieņem likumīgā vieta un jātiek pagodinātam pāri valdībām un varām, pāri ikvienam vārdam. Gaidāmā prieka dēļ – ka daudz dēlus varēs vadīt uz godību – Viņš panesa kaunu un izcieta nāvi pie krusta. Un, lai arī cik neaptverami lielas bija Viņa sāpes un ciešanas, tomēr prieks un godība to pārspēs. Viņš tagad var uzlūkot pēc savas līdzības atjaunotus izglābtos, kuru sirdis nes dievišķās pilnības zīmogu un kuru sejas atstaro sava Ķēniņa līdzību. Kristus viņos saskata savas dvēseles smagā darba ieguvumu un ir apmierināts. Tādēļ balsī, kas dzirdama visiem sapulcētajiem taisno un ļauno pulkiem, Viņš saka: "Redziet Manu asiņu atpirktos! Viņu dēļ Es cietu,

par viņiem Es nomiru, lai tie mūžīgi varētu palikt Manā tuvumā." Un no balti tērptajiem ļaudīm, kas stāv ap Dieva troni, paceļas slavas dziesma: "Cienīgs ir Jērs, kas tapa nokauts, ņemt varu, bagātību, gudrību, stiprumu, godu, slavu un pateicību!" (Atkl. 5:12)

Neskatoties uz to, ka sātans ir spiests atzīt Dieva taisnību un zemoies Kristus augstākās varas priekšā, viņa raksturs tomēr nemainās. Līdzīgi trakojošai straumei no jauna izlaužas sacelšanās gars. Arprātīgu dusmu pārņemts, tas izšķiras neatsacīties no lielās cīņas. (672) Šķiet, pienācis laiks pēdējam izmisīgajam uzbrukumam. Viņš metas tuvāko pavalstnieku vidū un pūlas tos iedvesmot ar savu niknumu, aicinot nekavējoties sākt kauju. Bet no visiem neskaitāmajiem miljoniem, kurus viņš pamudinājis uz sacelšanos, tagad nav neviena, kas atzītu tā virskundzību. Viņa vara ir beigusies. Bezdievīgos pilda tāds pats naids pret Dievu, kāds iedvesmo sātanu, bet tie redz, ka viņu lieta ir bezcerīga, ka Jehovu nav iespējams pārspēt. Viņos tagad iedegas ārkārtīgas dusmas pret sātanu un tiem, kas visu laiku bijuši tā sabiedrotie šajā vēltīgajā pasākumā, un tādēļ viņi ar dēmoniem līdzīgu niknumu vēršas pret šīm personām.

Kungs saka: "Tādēļ ka tu savu sirdi esi paaugstinājis kā Dieva sirdi, tad redzi, Es vedīšu svešus pār tevi, visbriesmīgākos starp tautām, tie izvilks savus zobenus par tavu jauko gudrību un apgānīs tavu spožumu. Tie tevi noņemīs bedrē." "Es (..) izdeldu tevi, ķerubu, kas sargā, no degošo akmeņu vidus nost. (..) Es tevi metu pie zemes un lieku tevi par mācību ķēniņiem. (..) Es tevi daru par pelniem virs zemes priekš visu acīm, kas tevi ierauga. (..) tu esi galu ņēmis ar briesmām un nebūsi vairs mūžīgi." (Ec. 28:6-8,16-19, Glika tulk.)

"Un viss apbruņojums, kāds domāts tiem, kas ar neapvaldītu niknumu taisās karot, un visas ar asinīm aptraipītās drēbes būs tikai laupījums ugunij, uguns tās aprīs." (Jes. 9:4, Glika tulk.) "Kungam ir dusmas pret visām tautām un naids pret visu viņu pulku, Viņš tos nodevis iznīcināšanai, nolēmis nokaušanai." (Jes. 34:2) "Pār bezdievīgajiem Viņš liks līt ugunij un sēram, svelmaina vētra būs viņu daļa." (Ps. 11:7) Dievs liek nākt ugunij no debesīm. Atveras zeme. Tiek atbrīvoti tās dziļumos paslēptie spēki. Iznīcinošas uguns liesmas tagad šaujās ārā no visiem dziļākajiem bezdibeņiem. Deg pat klintis. Ir pienākusi diena, kas degs kā ceplis. Elementi izkūst lielajā karstumā, un zeme un tajā esošie darbi sadeg. (Mal. 3:19; 2. Pēt. 3:10) (673) Visa zemes virspuse izskatās kā izkausēta masa – liela, verdoša uguns jūra. Tas ir bezdievīgo sodīšanas un pazudināšanas laiks – "Kunga atriebības diena, atmaksas gads par Cīanu." (Jes. 34:8)

Bezdievīgie savu algu saņems virs zemes. (Sal. pam. 11:31) Viņi "būs kā rugāji, un nākamā diena tiem pielaidīs uguni", saka Kungs Cebaots". (Mal. 3:19) Daži tiks iznīcināti acumirkļi, kamēr citi cietīs vairākas dienas. Visi tiks sodīti atbilstoši saviem darbiem. Tā kā taisno grēki ir uzlikti sātanam, tad viņam būs jācieš ne tikai par savu sacelšanos, bet arī par visiem grēkiem, uz kuriem viņš pavedinājis Dieva ļaudis. Viņam būs daudz lielāks sods par tiem, kurus tas kādreiz pievīlis. Velns dzīvos un cietīs vēl pēc tam, kad jau būs iznīcināti visi, kas krita par upuri viņa ļaunumam. Šķīstījošajās ugunīs aizies bojā visi bezdievīgie – gan sakne, gan zari –, kur sātans ir sakne, bet viņa sekotāji kā zari. Tā tiks izpildīts sods par bauslības pārkāpšanu, tiks apmierinātas taisnības prasības; un, visu to redzot, Debesis un Zeme atzīs Jehovas taisnību.

Sātana graužošais darbs tiks izbeigts uz visiem laikiem. Sešus gadu tūkstošus viņš ir rīkojies pēc sava prāta, piepildot Zemi ar ciešanām un sagādājot bēdas apkārt esošajam Universam. Visa radība sāpēs ir vaidējusi un mocījusies. Tagad Dieva radījumi uz mūžīgiem laikiem tiek atbrīvoti no ļaunā klātbūtnes un kārdināšanām. "Visa zeme dus un atpūšas, tā skanēt skan no gavilēšanas." (Jes. 14:7, Glika tulk.) Un pāri uzticīgajam Universam plūst slavas un gaviļu saucieni. Kā balss "no daudz ļaudīm", kā balss "no daudz ūdeņiem" un kā balss "no stipriem pērkoniem", kas sauc: "Allelūja! Jo ir sācis valdīt Kungs, mūsu Dievs, Visuvaldītājs." (Atkl. 19:6)

Kamēr Zemi apņēma iznīcinoša uguns, taisnie droši dzīvoja svētajā pilsētā. Otrai nāvei nav varas pār tiem, kuri piedalījās pie pirmās augšāmcelšanās. Kamēr bezdievīgajiem Dievs ir rijoša uguns, saviem ļaudīm Viņš ir Saule un Vairogs. (Ps. 84:12)

(674) "Es redzēju jaunu debesi un jaunu zemi, jo pirmā debess un pirmā zeme bija zudušas." (Atkl. 21:1) Uguns, kas iznīcināja bezdievīgos, tajā pašā laikā šķīstīja zemi. Tika izdzēsta ikviena lāsta pēda, un nekāda mūžīgi degoša elle atpestītajiem neatgādinās par grēka briesmīgajām sekām.

Paliks tikai viens atgādinājums: mūsu Glābējs vienmēr sevī nesīs krustā sišanas zīmes. Viņa ievainotajā galvā, Viņa sānos, Viņa rokās un kājās būs redzamas vienīgās grēka nežēlīgā darba pēdas. Skatot Kristu Viņa godībā, pravietis saka: "Gaismas stari nāk no viņa sāniem, tur slēpjas Viņa vara." (Hab. 3:4) Caurdurtajos sānos, no kuriem iztecēja tumši sarkanā straume, kas salīdzināja cilvēku ar Dievu, – tur ir Pestītāja godība, tur "slēpjas Viņa vara". "Varens izglābt", pateicoties savam

iepriekšējam upurim, Viņš bija spējīgs izpildīt arī tiesas spriedumu Dieva žēlastības nicinātājiem. Kunga pazemošanās zīmes ir Viņa visaugstākais gods, visos mūžīgajos laikmetos Golgātā gūtās rētas paudīs Viņa slavu un pasludinās Viņa spēku.

"Un tu, ganības torni, Ciānas meitas stiprums, pie tevis nāks un tev tiks pirmā valdība." (Mihā 4:8, Glikā tulk.) Ir pienācis laiks, uz kuru ar ilgošanos raudzījušies svētie cilvēki, kopš liesmojošais zobens aizslēdza Ēdeni pirmajam pārim, – laiks atpirktā īpašuma saņemšanai. (Ef. 1:14) Zeme, kuru cilvēks sākumā ieguva kā savu valsti, bet pēc tam nodeva sātana rokās, ka to tik ilgi pārvaldīja varenais ienaidnieks, pateicoties lielajam glābšanas plānam, tagad tiek atdota atpakaļ. Viss grēka dēļ zaudētais tiek atkal atgūts. "Tā saka Kungs (..), kas veidoja zemi, – Viņš to nav radījis par tuksnesi, bet lai tā būtu apdzīvota." (Jes. 45:18) Ir piepildīts Dieva sākotnējais mērķis, radot Zemi, jo tā tiek darīta par mūžīgu mājokli atpestītajiem. "Taisnie iemantos zemi un dzīvos tur mūžīgi." (Ps. 37:29)

Bailes padarīt nākotnes mantojumu par daudz materiālu daudzus ir ierosinājušas tieši tās patiesības, kas mums uz Zemi liek skatīties kā uz savām mājām, izskaidrot garīgi. (675) Kristus saviem mācekļiem apliecināja, ka Viņš aiziet tiem sagatavot mājokļus Tēva namā. Tie, kas pieņem Dieva Vārda mācības, nedzīvos neziņā par šīm Debesu mājām. Un tomēr Dievs tiem, kas Viņu mīl, ir sagatavojis lietas, "(..) ko acs nav redzējusi un auss nav dzirdējusi, un kas neviena cilvēka sirdī nav nācis (..). (1. Kor. 2:9) Cilvēcīgā valoda nespēj attēlot taisno atalgojumu. Ar to iepazīsies tikai tie, kas to redzēs. Ierobežotam prātam nav iespējams aptvert Dieva Paradīzes godību.

Izglābto mantojums Bībelē ir nosaukts par Zemi. (Ebr. 11:14-16) Tur Debesu Gans vada savu ganāmpulku pie dzīvā ūdens avotiem. Dzīvības koks katru mēnesi nes savus augļus, un koka lapas kalpo tautām par labu. Tur ir mūžīgi plūstošas straumes, skaidras kā kristāls, un to krastos kupli koki met savu ēnu uz takām, kas sagatavotas Kunga atpirktajiem. Plaši līdzenumi vietām pāriet skaistos pakalnos, un Dieva kalni ceļ augšup savas cēlās virsotnes. Sajos mierīgajos līdzenumos, blakus šīm dzīvajām straumēm, tagad sev pastāvīgas mājas atrod Dieva ļaudis, kas tik ilgi bija klīduši kā ceļinieki.

"Mana tauta tad dzīvos miera mājās, drošos dzīvokļos un netraucētos mājokļos." (Jes. 32:18) "Varas darbs tavā zemē vairs netaps dzirdēts, ne posts, ne pazušana tavās robežās, bet tu pestīšanu nosauksi par saviem mūriem un slavu par saviem vārtiem." (Jes. 60:18, Glikā tulk.) "Kad viņi uzcelš namus, tad viņi tur arī dzīvos; kad viņi stādīs vīna dārzus, tad viņi arī ēdīs to augļus. Viņi necelš namus, lai citi tur dzīvotu, viņi nedēstīs vīna dārzu, lai citi ēstu tā augļus (..). Mani izredzētie paši iemantos to, ko viņu rokas veikušas." (Jes. 65:21,22)

Tur "tuksnesis un izkaltusi nora" priecāsies, bet "klajums līksmos un dziedēs kā puķu lauks". (Jes. 35:1) "Ērkšķu vietā uzaugs cipreses, dadžu vietā mirtes." (Jes. 55:13) "Tad vilks mājās pie jēra, un pantera apgulsies pie kazlēna; (..) un mazs zēns tos ganīs." (676) "Ļauna neviens vairs nedarīs un negrēkos visā Manā svētajā kalnā." (Jes. 11:6,9) – Tā saka Kungs.

Debesu atmosfērā nevar pastāvēt ciešanas un bēdas. Nebūs vairs asaru un bērū gājienu ar sēru lentēm. "Nāves vairs nebūs, nedz bēdu, nedz vaidu (..) jo, kas bijis, ir pagājis." (Atkl. 21:4) "Un neviens iedzīvotājs nesacīs: "Es ciešu." Tautai, kas tur dzīvo, grēki ir piedoti." (Jes. 33:24)

Tur stāv Jaunā Jeruzāleme, godības pilnā Jaunās Zemes galvaspilsēta kā "skaists vainags Kunga rokā un ķēniņa galvas rota tava Dieva rokā". (Jes. 62:3) "Tās spožums bija tam visdārgākam akmenim līdzīgs, it kā jaspisa akmens, kas spīd kā kristāls." (Atkl. 21:11, Glikā tulk.) "Tautas staigās viņas gaismā, un visas zemes ķēniņi nesīs turp savu greznumu." (Atkl. 21:24) Kungs saka: "Es priecāšos par Jeruzālemi un līksmošos par saviem ļaudīm." (Jes. 65:19) "Redzi, Dieva mājoklis pie cilvēkiem, un Viņš mājās viņu vidū, un tie būs Viņa ļaudis, un Dievs pats būs ar viņiem." (Atkl. 21:3)

Dieva pilsētā nebūs vairs nakts. Atpūtu nevienam vairs nevajadzēs un neviens pēc tās neilgosies. Neviens nenogurs, darot Dieva prātu un pienesot slavu Viņa Vārdam. Mēs vienmēr izjutīsim rīta svaigumu un vienmēr būsim tālu no dienas norieta. "Ne sveces, ne saules gaisma tiem nebūs vajadzīga, jo Kungs Dievs izlies gaismu pār viņiem." (Atkl. 22:5) Saules gaismu aizstās mirdzums, kas nebūs mokoši žilbinošs, tomēr daudzkārt pārspēs mūsu dienas vidus spožumu. Dieva un Jēra godība svēto pilsētu piepildīs ar nekad nedziestošu gaismu. Izglābtie staigās mūžīgas dienas bezsaules godībā.

"Tempļa es tur neredzēju, jo Kungs Dievs Visuvaldītājs ir viņas templis un Jērs." (Atkl. 21:22) Dieva ļaudīm būs tiesības brīvi satīties ar Tēvu un Dēlu. "Mēs tagad visu redzam mīklaini, kā spogulī." (1. Kor. 13:12) Dabā un Dieva attiecībās ar cilvēkiem mēs Viņa attēlu redzam kā spogulī atstarotu, bet tad Viņu skatīsim vaigu vaigā, bez jebkāda aptumšojoša aizsega. (677) Mēs stāvēsim Viņa priekšā un

redzēsīm Kunga vaiga godību.

Atpestītie tur atzīs, tāpat kā viņi ir atzīti. Mīlestība un līksmība, kuru pats Dievs ir ielicis katrā dvēselē, tur atklāsies vispatiesākā un jaukā kā veidā. Šķīsta satiksme ar svētām būtnēm, harmoniska, sabiedriska dzīve ar svētlaimīgajiem eņģeļiem un visu laikmetu uzticīgajiem, kas savas drēbes mazgājuši un balinājuši jēra asinīs, svētās saites, kas Debesu saimi atkal savienos ar ģimeni virs zemes. (Ef. 3:5) Tas viss vēl vairāk papildinās atpestīto laimi.

Tur nemirstīgo prāts nekad nepagurs priecāties, domājot par radošā spēka brīnumiem un glābjošās mīlestības noslēpumiem. Tur nebūs nežēlīga un viltīga ienaidnieka, kas kārdinātu aizmirst Dievu. Tiks attīstītas visas dotības, un palielināsies visas spējas. Zināšanu iegūšana nenogurdinās prātu un neizsmels enerģiju. Tiks īstenoti visgrandiozākie pasākumi, sasniegtas visaugstākās ieceres un viscēlākie mērķi, un tomēr vēl arvien pavērsies jauni augstumi, kas jāaizsniedz, jauni brīnumi un jaunas patiesības, kas jāizprot, jauni mērķi, kas prasīs prāta, dvēseles un miesas spēkus.

Dieva izglābto studijām būs atvērtas visas Universa bagātības. No nāves saitēm atraisīti, tie dosies nenogurstošos lidojumos uz tālām planētām, – pasaulēm, kas skuma, redzot cilvēces ciešanas, un līksmojās dziesmās, saņemdamas vēsti par kādas dvēseles izglābšanu. Neizsakāmā sadraudzībā zemes bērni iepazīsies ar nekritušo būtnu priekiem un gudrību. Tās dalīsies atziņu un saprāta bagātībās, kas iegūtas laikmetu laikmetos, pārdomājot Dieva roku darbus. Ar neaptumšotu skatu viņi vēros radības godību – saules un zvaigznes, to sistēmās, kad tās noteiktā kārtībā riņķo ap Dieva troni. (678) Uz visām lietām, sākot no vissīkākās līdz vislielākajai, būs rakstīts Radītāja vārds, un visur atklāsies Viņa spēka varenība.

Un tā, aizritot mūžības laikiem, tiks gūtas arvien pilnīgākas un brīnišķīgākas atklāsmes par Dievu un Kristu. Tādā pašā mērā kā atzišana pieaugs arī mīlestība, godbijība un laime. Jo vairāk cilvēki iepazīs Dievu, jo apbrīnojamāks tiem kļūs Radītāja raksturs. Kad Jēzus visiem atklās atpestīšanas darba noslēpumus un iepazīstinās ar sasniegumiem, kas iegūti šajā lielajā cīņā ar sātanu, atpestīto sirdis ietrīsēsies vēl kvēlākā mīlestībā un vēl jūsmīgāk tie aizskars zelta kokles: desmit tūkstoš reiz desmit tūkstoši un tūkstoš reiz tūkstoši balsu savienosies varenā slavas un teikšanas korī.

"Un visus radījumus, kas ir Debesīs un virs zemes, un zemes apakšā un kas ir jūrā, un visus, kas tur iekšā, es dzirdēju sakām: "Tam, kas sēž uz goda krēsla, un jēram lai ir pateicība un slava, un gods, un vara mūžīgi mūžam!" (Atkl. 5:13)

Lielā cīņā ir beigusies. Grēka un grēcinieku vairs nav. Universs ir atkal tīrs, un visā bezgalīgajā radībā pulsē harmonija un prieks. Visās Universa daļās no Radītāja plūst dzīvība un gaisma. No vissīkākā atoma līdz vislielākajai pasaulei visas lietas – dzīvās un nedzīvās – savā neaizēnotajā skaistumā un pilnīgajā laimē liecina, ka Dievs ir Mīlestība.